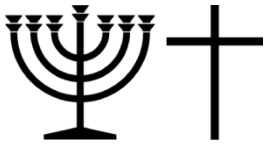

Apọkrịfa

Tebulu ọdịnaya

1 Esdras	1
2 Esdras	12
Tobit	32
Judith	39
Mgbakwunye na Esta	50
Amamihe nke Solomọn	54
Ecclesiasticus	66
Baruch	94
Akwụkwọ ozi nke Jeremaya	99
Ekpere nke Azaria	102
Susanna	105
Bel na Dragọn	108
Ekpere nke Manase	110
1 Maccabee	112
2 Maccabee	133

1st Esdras

Aha mbụ Esdras

ISI NKE 1

1 Josaia we mere Onye-nwe-ya ememe ngabiga na Jerusalem, we me ememe ngabiga n'ubọchi nke-iri-na-anọ nke ọnwa mbu;
2 ebe ha nēdozi ndi-nchu-àjà dika ubọchi-ha si di, nēyi kwa uwe ogologo-ya nile, n'ulo uku Jehova.
3 O we gwa ndi Livai okwu, bú ndi-ozi di nsọ nke Israel, ka ha do Jehova onwe-ha nsọ, itiye iḅe nsọ nke Jehova n'ulo ahu nke eze, bú Solomon nwa Devid, wuru:
4 si, Unu agaghi-ebu kwa iḅe ahu ọzọ n'ubu-unu: ma uḅu a òfùfè Jehova, bú Chineke-unu, fè-kwa-nu ndi-Ya, bú Israel, fè-unu, dozi-kwa-nu unu dika aḅuru-unu na aḅuru-unu si di;
5 Dika Devid, bú eze Israel, nyere iwu, na dika idi-ubu Solomon, bú nwa-ya, si di: nēguzo kwa n'ulo uku Chineke dika nsọpuru nke aḅuru nile unu si di, bú ndi Livai, ndi nēje ozi n'iru umu-nne-unu, bú umu Israel. ,
6 Chuanu ngabiga n'usoro, dozi-kwa-ra umu-nne-unu ihe àjà, me kwa ememe ngabiga dika okwu-ọnu Jehova si di, nke enyere Moses.
7 Josaya we nye ndi ahutara n'ebe ahu orú nnù umu-aturu na nnù iri-na-abua na umu-ewu na nnù ehi iri-na-ise: ewe nye ihe ndia site n'ihe-oriri-nri eze, dika okwu-ọnu-ya si di, nye ndi Israel, nye kwa ndi-nchu-àjà, nye kwa ndi Livai.
8 Na Helkias, Sakaria, ne Syelus, a ɔyɛ ɔsɔfo panyin no, de mfatoho a ɛfa asubɔnten no ho no boa afoforo ma wɔn a wotintim nhoma a ekura nkratafa mmiako mmiako mmiako mmiako mmiako mmiako.
9 Jekonia, na Samaia, na Nataniel, bú nwa-nne-ya, na Assabia, na Ochiel, na Joram, bú ndi-isi usu nile nke nnù ndikom abua na ọgu iri, we nye ndi Livai nnù aturu ise na ọgu iri, na nnù umu-ehi asa na ọgu iri.
10 Ma mḅe emere ihe ndia, ndi-nchu-àjà na ndi Livai, nēbu achicha ekoghi-eko ahu we guzo n'usoro nke-uku dika aḅuru nile ha si di;
11 Ma dika ọtutu isi nke ndi bu nna si di, n'iru ndi Israel, ichuru Jehova nso, dika edeworo ya n'akwukwọ nsọ: otú a ka ha mere n'ututu.
12 Ha we were ọku sua ngabiga ahu, dika o sitere: ma àjà-nsure-ọku ka ha were were utọ di utọ sie ha n'ite ọla na ite ọla.
13 guzo ha n'iru ndi Israel nile: emesia ha doziri onwe-ha, do-kwa-ra ndi-nchu-àjà, bú umu-nne-ha, bú umu Eron.
14 N'ihi na ndi-nchu-àjà nēweta abuba ahu rue abali: ndi Livai we dozi-kwa-ra onwe-ha, ha na ndi-nchu-àjà, bú umu-nne-ha, bú umu Eron.
15 Ọzọ kwa, ndi-ọbù-abù di nsọ, bú umu Esaf, di n'usoro-ha, dika ọchichiri Devid si di, bú Esaf, na Zakaraias, na Jedutun, onye sitere n'usu eze.
16 Ọzọ, ndi-ọnu-uzọ-ama nọ n'ọnu-uzọ-ama ọ bula; o zighi ezi n'iwu ka onye ọ bula si n'ije-ozi-ya pua: n'ihi na umu-nne-ha, bú ndi Livai, doziri ha ihe.
17 Otú a ka ewe mezu ihe nile nke àjà Jehova n'ubọchi ahu, ka ha we me ememe ngabiga;
18 Ma chụọ-kwa-ra àjà n'elu ebe-ichu-àjà nke Jehova, dika okwu-ọnu eze, bú Josaias si di.
19 Umu Israel ndi nọ n'ebe ahu we me ememe ngabiga na mḅe ahu, na ememe achicha utọ ubọchi asa.
20 Ma emeghị ememe ngabiga dị otú ahụ n'Izrel malite n'oge Samuel onye amụma.
21 E, eze nile nke Israel emeghi ememe ngabiga dika Josaias, na ndi-nchu-àjà, na ndi Livai, na ndi-Ju, nēmegide Israel nile ndi nāhu na Jerusalem.
22 N'arọ nke-iri-na-asatọ nke ọbubu-eze Josaias ka emere ememe ngabiga nka.
23 Ma ọrụ nile ma-ọbụ Josias ziri ezi n'iru Onye-nwe ya jiri obi juputara na nsọpụrụ Chineke.
24 Ma ihe nile nke mere n'oge ya, e dewo ha n'oge gara aga, gbasara ndị ahụ mehieworo, ma mee ajọ omume megide Onye-nwe karịa ndị nile na ala-eze nile, na otú ha kpasuru ya iwe nke ukwuu, nke mere na okwu nile nke ndị ahụ. Jehova we bilie imegide Israel.
25 Ma mḅe ihe ndia nile nke Josaia mere, o rue, na Fero, bú eze Ijipt, biara ibu agha na Karkamis n'elu Yufretis: Josaias we pua izute ya.
26 Ma eze Ijipt zigara ya ozi, si, Gini ka mu na gi nwekọrọ, eze Judia?
27 ghm m site na Jehova, bú Chineke imegide gi; n'ihi na agham di n'elu Yufretis: ma uḅu a Jehova nọyerem, e, Jehova nọyerem, nēme ka m'biarue nso: si n'ebe m'nọ pua, unu adi-kwa-la megide Jehova.
28 Otú ọ di, Josaias esighi n'ebe ọ nọ laghachi, bú uḅọ-ala-ya, ma o were ibuso ya agha, ọ bughi n'okwu nile nke Jeremi, bú onye-amuma, nke kwuru n'ọnu Jehova:
29 Ma ha na ya jikọrọ aka na ibu agha n'ala dị lariị nke Magido, + ma ndị isi bịarutere imegide eze Josaya.
30 Eze we si ndi-orù-ya, Bupum n'agha; n'ihi na adim ike nke-uku. Ngwa ngwa ndi-orù-ya we me ka ọ pua n'agha ahu.
31 O we rigo n'uḅọ-ala-ya nke-abua; ewe eweghachi ya na Jerusalem nwua, elìe ya n'ílì nna-ya.
32 Ma na Judia nile ka ha nēruru Josaias újú, e, Jeremai, bú onye-amuma, kwara Josaias újú, ndi-isi-ndikom na ndinyom we kwara ya abù-ákwá rue ta; nke Israel.
33 Edewo ihe ndia n'akwukwọ ihe emere n'ubọchi nke ndi-eze Juda, na ihe nile ọ bula nke Josaias mere, na ebube-ya, na nghọta-ya n'iwu Jehova, na ihe nile o mere na mbu; + ma ihe ndị a na-agụ ugbu a, e kọrọ ya n'akwụkwọ ndị eze Izrel na Judia.
34 Ndi Israel we jide Joazaz nwa Josaias, me ya eze n'ọnọdu Josaias nna-ya, mḅe ọ ḅara orú arọ na atọ.
35 O we buru eze na Judia na nime Jerusalem ọnwa atọ: eze Ijipt we me ka ọ ghara ibu eze na Jerusalem.
36 O we tukwasi ụtụ n'ala ahu ọgu talent ọla-ọcha ise na otù talent ọla-edo.
37 Eze Ijipt we me-kwa-ra eze, bú Joacim, bú nwa-nne-ya, eze Judia na Jerusalem.
38 O we ke Joacim na ndi amara aha-ha aḅu: ma Zeraces, bú nwa-nne-ya, o jidere, me ka ọ si n'Ijipt puta.
39 Joacim ḅara orú arọ na ise mḅe emere ya eze n'ala Judia na Jerusalem; o we me ihe jọrọ njọ n'anya Jehova.
40 N'ihi nka Nebukadneza, bú eze Babilon, rigoro imegide ya, were iyaḅa ọla ke ya aḅu, me ka ọ ba na Babilon.
41 Nebukadneza we chiri ufọdu nime ihe nsọ nke Jehova, bupu ha, tiye ha n'ulo uku Ya na Babilon.
42 Ma ihe nile edeworo bayere ya, na nke ọrurú-ya na ajọ omume-ya, edewo ha n'akwukwọ ihe emere n'ubọchi nke ndi-eze.
43 Joacim nwa-ya we buru eze n'ọnọdu ya: ewe me ya eze mḅe ọ ḅara arọ iri na asatọ;
44 O we buru eze nání ọnwa atọ na ubọchi iri na Jerusalem; o we me ihe ọjọ n'iru Jehova.
45 Ya mere mḅe otù arọ gasiri Nebukadneza ziga-kwa-ra ka ewebata ya na Babilon ya na ihe nsọ nile nke Jehova;
46 O we me Zedekaia eze Judia na Jerusalem, mḅe ọ ḅara orú arọ na otù; o we buru eze arọ iri na otù.
47 Ma o mekwara ihe jọrọ njọ n'anya nke Onye-nwe, ma o leghị anya maka okwu nile nke ekwuru site n'ọnụ Jeremy onye-amụma site n'ọnụ nke Onye-nwe.
48 Ma mḅe eze, bú Nebukadneza, mesiri ya ka ọ were aha Jehova ṅua iyi, ọ we rapu onwe-ya, we nupu isi; o we me ka olu-ya di ike, bú obi-ya, mebie iwu nile nke Jehova, bú Chineke Israel.

49 Ndi-isi nke ndi-Ju na ndi-nchu-àjà we me ọtutu ihe megide iwu nile, we gabiga ihe-nzuzu nile nke mba nile, we merua ulo nsọ Jehova, nke edoworo nsọ nime Jerusalem.
50 Otú ọ di, Chineke nke ndi bu nna-ha ziteworo site n'aka onye-ozi-Ya ikpọ ha lata, n'ihi na O nwere ọmiko n'aru ha na ulo-ikwū-Ya.
51 Ma ha chịrị ndị-ozi ya ọchị; ma, le, mbe Jehova gwara ha okwu, ha mere ndi-amuma-Ya ihe-ọchì;
52 Rute n'iru, na ọ na-ewesa ndị ya iwe n'ihi nnukwu adighị-asọpụrụ Chineke ha, o nyere ndị eze ndị Kaldia iwu ka ha rigota imegide ha;
53 Ndị were mma-agha gbuo ụmụ-okoroịa ha, e, ọbụna n'ime gburugburu nke ụlọ nsọ ha dị nsọ, ma ha enweghị ọmịiko n'ebe nwa okorobịa ma-ọbụ nwa agbọghọ, ma okenye ma-ọbụ nwantakịrị, n'etiti ha; n'ihi na o nyefere ha nile n'aka-ha.
54 Ha we chiri ihe nsọ nile nke Jehova, ma onye uku na onye ntà, tiyere ihe nile nke iḅe Chineke, na àkù eze, me ka ha je biri na Babilon.
55 Ma ulo Jehova ka ha surere ya, kwatue mḅidi nile nke Jerusalem, tukwasi ọku n'elu ulo-elu-ya nile;
56 Ma ihe ebube-ya nile, ọ dighi mḅe ha gwusiri rue mḅe ha gwusiri, me kwa ka ha nile ghọ ihe-efu: ma ndi anējighi mma-agha ḅu ka o mere ka o mere ka ha jerue Babilon;
57 Onye we ghọrọ ya ndi-orù nye ya na umu-ya, rue mḅe ndi Peasia bu eze, imezu okwu Jehova nke sitere n'ọnu Jeremy:
58 Rue mḅe ubọchi-izu-ike-ya nile gātọ ala nka utọ, ubọchi nile nke itọḅọ-n'efu-ya ka ọ gēji zuru ike, rue mḅe ọgu arọ atọ na iri zuru ezu.

ISI NKE 2

1 N'arọ mbu nke Sairọs, bú eze Peasia, ka okwu Jehova we mezu, nke O kwere nkwa site n'ọnu Jeremai;
2 Jehova we me ka mọ Sairọs, bú eze Peasia, bilie, o we kwusa n'ala-eze-ya nile, na kwa n'akwukwọ,
3 si, Otú a ka Sairọs, bú eze Peasia, siri; Jehova nke Israel, Onye kachasi ihe nile elu, emewom eze nke uwa nile;
4 M'we nyem iwu ka m'wuru Ya ulo na Jerusalem na Judia.
5 Ma ọ buru na ọ di onye ọ bula nime unu ndi sitere na ndi-ya, ka Jehova, bú Onye-nwe-ya, nọyere ya, ka ọ rigo na Jerusalem nke di na Judia, wue ulo Jehova nke Israel: Ọ bu Jehova Nke bi na Jerusalem.
6 Ya mere, onye ọ bula nke bi n'ebe nile di ya buruburu, ka ha yere ya aka, bú ndi-aḅata-obi-ya, chiri ọla-edo na ọla-ọcha;
7 Ya na onyinye-inata-iru-ọma, na inyinya, na anu-ulo, na ihe ndi ọzọ, nke edoworo n'iyi, bú ulo uku Jehova nke di na Jerusalem.
8 Ndị-isi nke ezinụlọ dị iche iche nke Judia na nke ebo Benjamin wee bilie; ndi-nchu-àjà, na ndi Livai, na ndi nile nke Jehova kpaliri obi-ha irigo, na iwuru Jehova ulo na Jerusalem;
9 Ma ndi bi n'ebe ha nọ, were ọla-ọcha na ọla-edo, na inyinya na anu-ulo, na onyinye-inata-iru-ọma nke-uku nke-uku, bú ndi obi-ha kpalitere nime ha, nyere ha aka n'ihe nile.
10 Eze, bú Sairọs, we chiputa-kwa-ra ihe nsọ nile, nke Nebukadneza mere ka o si na Jerusalem je biri n'ala ọzọ, tiye kwa n'ulo uku Ya.
11 Ma mḅe Sairọs, bú eze Peasia, chiputaworo ha, nye ha n'aka Mithridates, bú onye-ọkọba-ya:
12 Ma site n'aka-ya nyefere ha n'aka Sanabasa, bú onye-isi Judia.
13 Ma nka bu ọnu-ọgugu-ha; Otu puku iko ọla-edo, na nnù ọla-ọcha abua na ọgu iri, ihe-ise nke ọla-ọcha orú na iteghete, ọkwa ọla-edo orú na iri, na ọla-ọcha nnù abua na ọgu iri, na nnù ihe ọzọ abua na ọgu iri.
14 Ihe nile nke ọla-edo na nke ọla-ọcha, nke anēbupu, di nnù ise na ọgu asatọ na iteghete.
15 Sanbasa, bú ndi emere ka ha je biri n'ala ọzọ, si na Babilon lata Jerusalem.
16 Ma n'oge nke Ataksakses, bú eze Peasia, Belemus, na Mithridates, na Tabelius, na Ratumọs, na Beeltetmọs, na Semelius, bú ode-akwukwọ, na ndi ọzọ ndi ha na ha nọ, ndi bi na Sameria na n'ebe ọzọ, degara ya akwukwọ megide ya. ndi bi na Judia na Jerusalem akwukwọ-ozi ndia;
17 N'ihi na onye-nwe-ayi, bú ndi-orù-gi, Rabeltọs, onye ahu bi, na Seyel odeakwụkwọ, na ndi ikpe nke di na Cenice.
18Ma uḅu a ka Onye-nwe-ayi, bú eze, mara, na ndi-Ju ndi nēsi n'ebe i nọ rigokuru ayi, mḅe ha nābà nime Jerusalem, bú obodo nke nēwezuga onwe-ya nke nēmebi iwu, nēwu ulo-ọma-ahia nile, me ka mḅidi-ya di ike, nātọ ntọ-ala nke ulo-ikwū-ya. temple.
19 Ugbua ọbụrụ na obodo nke a na mgbidi ya ga-ewughachi ọzọ, ọ bughị nanị na ha ga-ajụ inye ụtụ, ma ha ga-enupụrụkwa ndị eze isi.
20 Ma ebe ọ bụ na ihe gbasara ụlọ nsọ dị ugbu a n'aka, anyị chere na o kwesịrị ekwesị ka anyị ghara ileghara ihe dị otú ahụ anya.
21 Ma ka i gwa onye-nwe-ayi, bú eze, ka ọ buru na ọ di gi utọ ka ewe chọ ya n'akwukwọ nile nke nna-gi-hà;
22 I gāhu kwa n'akwukwọ ihe emere n'ubọchi ahu ihe edeworo n'akwukwọ nsọ bayere ihe ndia;
23 Ma na ndị Juu na-enupụ isi, ma na-ebuli agha mgbe nile n'ime ya; n'ihi nka ka ọbuná obodo a tọḅọrọ n'efu.
24 Ma uḅu a ayi nēgosi gi, Onye-nwe-ayi, bú eze, na ọ buru na ewue obodo a ọzọ, me kwa mḅidi-ya nile ọzọ, i gaghi-enwe kwa ngabiga site n'uḅu a rue Celosria na Finike.
25 Eze we deghachi-kwa-ra Ratumọs, bú ode-akwukwọ, na Beeltetmus, na Shemelliọs, bú ode-akwukwọ, na ndi fọduru ndi nọ n'ọchi-agha, na ndi bi na Sameria, na Siria na Finike, otú a;
26 Agāguwom akwukwọ-ozi nke unu zigaram: n'ihi nka ka m'nyere iwu ka chọsie ike, ma achọtawo na obodo ahu site na nmalite imegide ndi-eze;
27 Ewe nye ndikom-ya nime ya ibu ndi nēwezuga onwe-ha na ibu agha: ma ndi-eze di ike na ndi di ike di na Jerusalem, ndi bu eze nānara usu-ndi-agha nime Celosyria na Finike.
28 Ma uḅu a enyewom iwu igbochi ndikom ahu iwu obodo ahu, ma lezie anya ka ewe ghara ime ya ọzọ;
29 Ma na ajọ ndị ọrụ ahụ agakwaghị n'iru iwe nke ndị eze;
30 Ma eze, bú Ataksakses, mḅe a nāgu akwukwọ-ozi-ya, bú Ratumọs, na Semelliọs, bú ode-akwukwọ, na ndi fọduru ndi ha na ha nēje ozi, were usu ndi-inyinya na ìgwè ndi nēdo agha n'usoro je Jerusalem ngwa ngwa, we malite igbochi ndi nēwu ulo. ; ma owuwu nke ụlọ nsọ dị na Jeruselem kwụsịrị ruo n'afọ nke abụọ nke ọchịchị Darayọs, bú eze ndị Peasia.

ISI NKE 3

1 Ma mḅe Daraiọs malitere ibu eze, o mere oké oriri nye ndi-ya nile, me-kwa-ra ulo-ya nile, me-kwa-ra ndi-isi nile nke Media na Peasia;
2 ziga-kwa-ra ndi-isi nile, na ndi-ọchi-agha na ndi-isi, bú ndi nọ n'okpuru ya, site n'India rue Etiopia, nke ọgu ala-isi ọgu isi na asa.
3 Ha we rie ihe, ṅu kwa ihe-ọṅuṅu, riju-kwa-ra afọ, mḅe ahu Daraiọs, bú eze, ba n'ime-ulo-ndina-ya, raru ura;
4 Umu-okoroịa atọ, bú ndi nēche nche nke nēdebe ozu eze, we kpayere onwe-ha uka;
5 Ka onye ọ bula n'ime ayi kwue okwu: onye nēmeri, onye ikpé-ya gēji kwa amam-ihe kari ndi ọzọ, eze, bú Daraiọs,

gēnye ya onyinye uku di iche iche, na ihe uku di iche iche ibu ihe-iriba-ama nke nmeri;
6 Dị ka uwe na-acha odo odo, na-aṅụ ihe ọṅụṅụ na ọlaedo, na ịrahụ ụra n'elu ọla-edo, na ụgbọ ịnyịnya nke nwere bridle ọla-edo, na isi nke ezi ákwà ọcha, na iyaḅa n'olu-ya;
7 Ọ gānọdu kwa n'akuku Daraiọs n'ihi amam-ihe-ya, ewe kpọ ya Daraiọs nwa-nne-ya.
8 Ma mḅe ahu, onye ọ bula edewo okwu-ya, mechie ya, tukwasi ya n'okpuru eze Daraiọs, ohiri isi-ya;
9 Ma we si na, mḅe eze gēbili, ufọdu gēnye ya akwukwọ ahu; onye eze na ndi-isi atọ nke Peasia gēkpe kwa ikpe na ikpe-ya kacha mara ihe;
10 Nke mbu dere, si, manya-vine kachasi ike.
11 Nke-abua we de, si, Eze di ike kari.
12 Nke-atọ dere, si, Ndinyom di ike: ma n'elu ihe nile ezi-okwu nēbupu nmeri.
13 Ma mḅe eze biliri, ha were akwukwọ-ha, rara ha nye ya, o we gua ha.
14 O we ziga kpọ ndi-isi nile nke Peasia na Media, na ndi-isi, na ndi-ọchi-agha, na ndi-isi, na ndi-isi nke ndi-orù;
15 Ọ we nọdu ala n'oche-eze nke ikpé; ewe gua ihe odide ahu n'iru ha.
16 Ọ si, Kpọnu umu-okoroḅia, ha gēgosi kwa ikpé-ha. Ewe kpọ ha, bata;
17 O we si ha, Gosiri ayi obi-unu bayere ihe edeworo n'akwukwọ nsọ. Mḅe ahu nke-mbu malitere, bú onye nēkwu okwu bayere idi-ike nke manya-vine;
18 Ma ọ siri otú a, Unu ndikom, le ka manya-vine si di ike nke-uku! Ọ nēme ka madu nile kpafue, bú ndi nāṅu ya:
19 Ọ nēme ka uche eze na nwa-nḅei we buru otù; nke orù na nke onye nwere onwe, nke oḅeye na nke ọgaranya;
20 Ọ nēchighari kwa èchìchè nile ọ bula ka ọ ghọ ọṅù na ọṅù, Ka madu we ghara icheta iru-uju ma-ọbu ugwọ;
21 Ọ nēme kwa ka obi nile baa ọgaranya, ka madu we ghara icheta eze ma-ọbu onye-isi; ọ nēji kwa talent nēkwu ihe nile;
22 Ma mḅe ha nọ n'iko-ha, ha nēchezọ ihu-n'anya-ha n'ebe ndi-eyì na umu-nna-ayi nọ, na nwa-ntà ka ha miputara mma-agha;
23 Ma mḅe ha siri na manya-vine puta, ha adighi-echeta ihe ha meworo.
24 Unu ndikom, ọ bughi manya-vine kachasi ike, nke nējide ike ime otú a? Ma mḅe o kwusiri okwu a, ọ ḅa nkiti.

ISI NKE 4

1 Ma nke-abua, bú onye nēkwu okwu bayere idi-ike nke eze, we malite isi,
2 O unu ndị mmadụ, ọ bụ na ndị mmadụ adighị emebiga ihe ókè n'ike nke na-achị oke osimiri na ala na ihe nile dị n'ime ha?
3 Ma eze di ike kari: n'ihi na ya onwe-ya bu onye-nwe ihe ndia nile, ọ bu kwa ọchichiri ha; ma ihe ọ bula o nyere ha n'iwu ka ha nēme.
4 Ọ buru na Ọ si ha ka ha buso otù nime agha agha, ha gēme ya: ọ buru na Ọ zilaga ha imegide ndi-iro, ha je, kwatue mḅidi ugwu na ulo-elu.
5 Ha nēḅu, eḅu kwa, ha adighi-agabiga kwa n'iwu eze: ọ buru na ha emeri, ha nēweta-kwa-ra eze ihe nile, na ihe-nkwata, na ihe nile ọzọ.
6 Otu aka ahụ maka ndị na-abụghị ndị agha, ma ndị na-enweghị ihe jikọrọ ha na agha, ma na-alụ di na nwunye, mgbe ha ghọworo ihe ubi ọzọ, nke ha kụrụ, ha na-ewetara ya eze, na-amanye ibe ha ịtụ ụtụ n'ebe eze.
7 Ma ya onwe-ya bu nání otù nwoke: ọ buru na o nye iwu ka ha nwua, ha nēḅu; ọ buru na o nye iwu ka ewe me ebere, ha nwere ọmiko;
8 Ọ buru na ọ si ka etiḅue ihe, ha tiḅue; ọ buru na o nye iwu ime ka ha tọḅọrọ n'efu, ha nēme ka ha tọḅọrọ n'efu; ọ buru na o nye iwu iwu ulo, ha nēwu ulo;
9 Ọ buru na o nye iwu ka ebipu, ha ḅutu; ọ bụrụ na o nyere iwu ka a kụrụ akụ, ha na-akụ.
10 Ndi-Ya nile na usu-ndi-agha-ya we nēge ya nti: ọzọ kwa, o nēdina ala, nēri ihe nāṅu kwa ihe-ọṅuṅu, we zuru ike;
11 Ma ndia nēchegide ya buruburu, ọ dighi kwa onye ọ bula nwere ike iwezuga onwe-ya, me kwa ihe nke aka ya, ha anupughi kwa ya isi n'ihe ọ bula.
12 Unu ndikom, ùnu gēsi aṅa ghara idi ike kari eze, mḅe anērube isi n'ihe di otú a? O wee jide ire ya.
13 Ma onye nke atọ, onye kwuworo okwu gbasara ụmụ nwanyị, na maka ezi-okwu, (nke a bụ Zorobabel) malitere ikwu.
14 O unu ndị ikom, ọ bụghị eze ukwu ahụ, ma-ọbụ igwe mmadụ, ọbụghịkwa mmanya, ka ọ dị ukwuu; ònye bu kwa onye nāchi ha, ma-ọbu onye-nwe-ha nwere? ọ bughi ndinyom?
15 Ụmụ nwanyị ebuwokwa eze na ndị niile na-achị n'oké osimiri na n'ala.
16 Ọbuná ọbuná nime ha ka ha siri bia: Ha we zụọ ndi nāku ubi-vine, ebe manya-vine si puta.
17 Ndia nēme-kwa-ra ndikom uwe; ndia nēwetara madu otuto; na ewezuga ụmụ nwanyị enweghị ike ịbụ nwoke.
18 E, ma ọbụrụ na ndị mmadụ ekpokọtaworo ọla-edo na ọlaọcha, ma-ọbụ ihe ọma ọ bụla ọzọ, ọ bụ na ha ahụghị nwanyị nke mara mma n'amara na ịma mma n'anya?
19 Ma izipu ihe ndia nile ka ha ghepughi, ma ọbuná n'ọnu-ya meghere ka ha lekwasi ya anya-ha; ọ bughi kwa ya ka madu nile nāgusi ya kari ọla-ọcha ma-ọbu ọla-edo, ma-ọbu ezi ihe ọ bula?
20 Nwoke nārapu nna-ya, bú onye zụrụ ya, na ala-ya, rapara n'aru nwunye-ya.
21 Ọ dighi-arapara n'aru ndu-ya ka ya na nwunye-ya nọ. ma ọ dighi-echeta kwa nna, ma-ọbu nne, ma-ọbu obodo.
22 Site kwa na nka ka unu gāmara na ndinyom nāchi unu: ọ bughi unu onwe-unu nādọḅu onwe-unu n'ọlu, nādọḅu kwa onwe-unu n'ọlu, nēnye kwa ihe nile nye nwayi ahu?
23 E, mmadụ na-ewere mma agha ya, ma gaa n'ụzọ ya ịpụnara ihe na izu ohi, ịkwọ ụgbọ mmiri n'elu oke osimiri na n'elu osimiri nile;
24 O we hu ọdum, je n'ọchichiri; ma mḅe o zuru ohi, kwata ihe, na ihe, ọ wetara ya nye ihu-n'anya-ya.
25 N'ihi nka nwoke nāhu nwunye-ya n'anya kari nna-ya ma-ọbu nne-ya.
26 E, ọtụtụ e nwere ndị gwụworo n'aka ha maka ụmụ nwanyị, ma bụrụ ndị odibo n'ihi ha.
27 Ọtụtụ ndị alawokwa n'iyi, emehiewo, ma mehie, n'ihi ụmụ nwanyị.
28 Ma uḅu a unu ekweghim? Eze, ọ bughi onye uku n'ike-ya? ọ bụ na mpaghara niile anaghị atụ egwu imetụ ya aka?
29 Ma a hụrụm ya na Apame iko-nwayi eze, ada nke Bartakọs a ma ama, ka ha nānọdu ala n'aka-nri nke eze;
30 O we napu okpu-eze n'isi eze, tukwasi ya n'isi-ya; o were kwa aka-ekpe-ya tie eze.
31 Ma n'ihi ihe a nile eze nāḅasa onwe-ya, were kwa ọnu sara mbara legide ya anya: ọ buru na ọ chìa ya ọchì, ọ chì-kwa-ra ọchì: ma ọ buru na ọ kpasue ya iwe, ọ nāchọ eze ire, ka ọ we me ka ya na ya di n'otù. ọzọ.
32 O unu ndị ikom, olee otu ọ ga-esi dị ma ụmụ nwanyị ga-adị ike, ebe ha na-eme otu a?
33 Eze na ndi-isi we lerita onwe-ha anya: o we malite ikwu ezi-okwu.
34 Unu ndikom, ọ bughi ndinyom adighi ike? Uwa di uku, elu-igwe di elu, anyanwu di ngwa n'ọzọ-ya: n'ihi na ọ nāḅa elu-igwe buruburu, we jeghachi n'ebe-ya n'otù ubọchi.

35 Ọ bughi onye uku nke nēme ihe ndia? ya mere ezi-okwu dị ukwuu, ma sie ike karịa ihe nile.
36 Uwa nile nētiku ezi-okwu, elu-igwe gọziwo kwa ya: Ọlu nile nāma jijiji nāma kwa ya jijiji, ọ dighi kwa ajọ omume di nime ya.
37 Mmanya jọrọ njọ, eze jọrọ njọ, ụmụ nwanyị ajọọ-omume, ụmụ mmadụ nile bụ ndị ajọọ-omume, ma otu a ka ọrụ ha nile dị njọ; ọ dighi kwa ezi-okwu di nime ha; n'ajọ omume-ha ka ha gāla n'iyì.
38 Ma ezi-okwu, ọ nādigide, nādi kwa ike mbe nile; ọ nādi ndu, nēmeri kwa rue mbe ebighi-ebi.
39 Ọ dighi kwa onye ọ bula ma-ọbu ugwọ-ọlu di n'aka-ya; ma ọ na-eme ihe nile ziri ezi, ma na-ezere ihe nile na-ezighị ezi na ajọọ-omume; ma madu nile nēme nke-ọma dika ọlu-ya nile.
40 Ọ dighi kwa n'ikpé-ya ka ajọ omume di; ma ọ bụ ike, ala-eze, ike, na ebube, nke ọgbọ nile. Ngọzi diri Chineke nke eziokwu.
41 Ma o we ba nkiti. Ndi Israel nile we tie nkpu, si, Ezi-okwu di uku, di kwa ike kari ihe nile.
42 Eze we si ya, Riọ ihe i nāchọ kari ihe edeworo n'akwukwọ, ayi gēnye kwa gi ya, n'ihi na ahuwo na i mara ihe; ma ị ga-anọdụ ala n'akụkụ m, a ga-akpọkwa gị nwa nwanne nna m.
43 O we si eze, Cheta nkwa-gi, nke i ṅuworo ime Jerusalem, n'ubọchi i biara n'ala-eze-gi;
44 na izipu ihe nile nke e mere na Jerusalem, nke Sairọs doro nsọ, mbe o kwere nkwa ibibi Babilon, na iziga ha ọzọ n'ebe ahu.
45 I werewo kwa iyi iwu ulo uku nke ndi Idọm surere mbe ndi Kaldea mere ka Judia tọbọrọ n'efu.
46 Ma ubu a, Onye-nwe-ayi, bú eze, nke a bu ihe m'nāchọ, na ihe m'nāchọ n'aka-gi, ma nka bu ihe-nchu-àjà nke onye-isi nēsi n'onwe-gi puta: ma anamachọm ka I mezu nkwa ahu, bú nke eji ọnu-Gi mezu ya. I kwewo eze elu-igwe nkwa.
47 Dariọs, bú eze, we bilie, sutu ya ọnu, degara ya akwukwọ nye ndi-ọkọba nile na ndi-ọchi-agha na ndi-ọchi-agha na ndi-isi, ka ha we gabiga n'uzọ-ha ma ya na ndi nile ndi soro ya rigo iwu Jerusalem n'udo. .
48 O de-kwa-ra akwukwọ-ozi nye ndi-isi ndi nọ na Celosyria na Finike, na ndi nọ na Lebanon, ka ha wetara osisi cedar site na Libanọs rue Jerusalem, ka ha were kwa ya wue obodo ahu.
49 O de-kwa-ra ndi-Ju nile, bú ndi siri n'ala-eze-ya rigo na Judia, bayere inwere-onwe-ha, ka onye-isi ọ bula, ma-ọbu onye-isi, ma-ọbu onye-isi-ọchi-agha, ma-ọbu onye-nchekwa, ghara ibu n'ike ba n'ọnu-uzọ-ha;
50 Ma na obodo ahụ nile nke ha na-ejide ga-enwere onwe ha na-enweghị ụtụ; ka ndi Idọm we nye kwa obodo ntà nile nke ndi-Ju, bú nke ha nwere mbe ahu;
51 E, na a ga-enye kwa afọ talent iri abụọ maka owuwu nke temple ahụ, ruo mgbe e wuru ya;
52 na talent iri ọzọ kwa-arọ, ime ka àjà-nsure-ọku anēsure n'elu ebe-ichu-àjà kwa-ubọchi, dika ha nyere iwu inye iri na asa:
53 Na ka ndị niile si na Babịlọn lọta iwu obodo ahụ ga-enwere onwe ha, ha na ụmụ ụmụ ha na ndị nchụàjà niile ndị lawara.
54 O dere kwa gbasara ya. ihe-ndebe nile, na uwe ndi-nchu-àjà nke ha nēje ozi;
55 Ọzọ kwa, bayere ihe-ndebe nile nke ndi Livai, ka ewe nye ha rue ubọchi emere ka ulo ahu wu, mbe Jerusalem we wue ya.
56 Ma o nyere iwu ka e nye ndị nile na-edebe obodo-ụgwọ ụgwọ ezumike nka na ụgwọ-ọrụ.
57 O we zilaga kwa ihe nile na Babilon, nke Sairọs doro nsọ; na ihe nile nke Sairọs nyere n'iwu, o we nye iwu ka eme ya, o we zigara Jerusalem.
58 Ma mbe nwa-okoroọbia a puru, o weliri iru-ya n'elu-igwe che iru Jerusalem, to Eze elu-igwe;
59 Ọ si, N'aka-gi ka nmeri si bia, n'aka-gi ka amam-ihe si puta, ma nke gi ka ebube diri, ma mu onwem bu orù-gi.
60 Ngọzi nādi gi, Onye nyeworom amam-ihe: N'ihi na Gi ka m'nēkele, Jehova nke nna-ayi-hà.
61 O we were akwukwọ-ozi ahu, pua, biarue Babilon, gosi ya umu-nne-ya nile.
62 Ha we to Chineke nke ndi bu nna-ha, n'ihi na O nyewo ha ntọ-ala na inwere-onwe
63 Irigo, na iwu Jerusalem, na ulo uku nke anākpọ aha-Ya: ha we chiri ihe abù na ọṅù rie oriri ubọchi asa.

ISI NKE 5

1 Ma mbe ihe ndia gasiri, arọputara ndi-isi nke abụru nile ha dika ebo nile ha si di, ha na ndinyom-ha na umu-ndikom na umu-ndinyom-ha, ha na orù-ha ndikom na ndinyom nēje ozi, na anu-ulo-ha.
2 Daraiọs we ziga nnù ndi-inyinya nnù ndikom abua na ọgu iri, rue mbe ha mere ka ha laghachi na Jerusalem na ntukwasi-obi, chiri kwa une na ọjà.
3 Umu-nne-ha nile we gwu-egwu, o we me ka ha soro ha rigo.
4 Ma ndia bu aha ndikom ahu ndi rigoro, dika abụru nile ha si di, dika ndi-isi-ha nile si di.
5 Ndi-nchu-àjà, umu-ndikom Finea nwa Eron: Jisus nwa Josedek, nwa Seraia, na Joacim nwa Zorobabel, nwa Salatiel, nke ulo Devid, nke sitere n'abụru Fares; ebo Juda;
6 Onye nēkwu okwu amam-ihe n'iru Daraiọs, bú eze Peasia, n'arọ nke-abua nke ọbubu-eze-ya, n'ọnwa Nisan, nke ahu bu ọnwa mbu.
7 Ma ndia bu ndi-Ju ndi si na ndọta-n'agha rigota, ebe ha biri dika ọbìa, ndi Nebukadneza, bú eze Babilon, mere ka ọ je biri na Babilon.
8 Ma ha laghachiri na Jerusalem, na n'akụkụ ndị ọzọ nke Judia, onye ọ bụla n'obodo nke ya, bụ ndị ha na Zorobabel bịa, ha na Jizọs, Nehemaịas, na Zekaraya, na Reesaias, Eneniọs, Mardocheus. Beelsarọs, Aspharasus, Reelius, Roimus, na Baana, ndị nduzi ha.
9 Ọnu-ọgugu ndi mba ahu, na ndi-isi-ha, bú umu Fero, nnù ise na ọgu iri-na-asa na abua; umu Safat, nnù na ọgu iri na abua.
10 Umu Ares, nnù na ọgu iri-na-abua na iri na isi.
11 Umu Phat Moab, nnù ise na ọgu iri na abua.
12 Umu Ilam, nnù atọ na ọgu abua na iri na anọ: umu Zatul, nnù abua na ọgu iri na ise: umu Korbe, nnù na ọgu iri-na-ise na ise: umu Bani, nnù na ọgu iri-na-asa na asatọ.
13 Umu Bebai, nnù na ọgu iri-na-otù na atọ: umu Sadas, nnù atọ na ọgu iri-na-otù na abua.
14 Umu Adonikam, nnù na ọgu iri-na-asa na asa: umu Bagoi, nnù ise na iri na isi: umu Adin, nnù na ọgu abua na iri na anọ.
15 Umu Aterezaia, ọgu anọ na iri na abua: umu Ciilan na Azetas ọgu atọ na asa: umu Azuran, nnù na orú na iri na abua.
16 Umu Ananaia, ọgu isi na otù: umu Arom, orú na iri na abua: na umu Bassa, ọgu iri-na-isi na atọ: umu Azephurit, ọgu isi na abua.
17 Umu Meterus, nnù atọ na ise: umu Betlomon, ọgu isi na atọ.
18 Ndi Netofa, ọgu abua na iri na ise: ndi Anatot, ọgu abua na iri na asatọ: ndi Bet-samos, ọgu abua na abua.
19 Ndi sitere na Kiriatyariọs, orú na ise: ndi Kafira na Berot, nnù na ọgu iri-na-asa na atọ: ndi Pira, nnù na ọgu iri-na-asa.
20 Ndi sitere na Chadia na Amidoi, nnù na orú na abua: ndi Cirama na Gabdes, nnù na ọgu iri-na-otù na otù.
21 Ndikom Macalon, ọgu isi na abua: ndi Betoliọs, ọgu abua na iri na abua: umu Nifai, ọgu abua na iri na isi.
22 Umu Calamolalus na Ọnus, nnù na ọgu iri-na-asa na ise: umu Jerekọs, nnù na ọgu abua na ise.
23 Umu Anas, nnù atọ na ọgu iri-na-isi na iri.

24 Ndi-nchu-àjà: umu Jedu, nwa Jisus, n'etiti umu Sanasib, nnù abua na ọgu asatọ na iri na abua: umu Merut, nnù abua na ọgu iri na abua.
25 Umu Fero, nnù atọ na asa: umu Kame, nnù atọ na iri na asa.
26 Ndi Livai: umu-ndikom Jesu, na Cadmiel, na Banua, na Sudia, ọgu atọ na iri na anọ.
27 Ndi-ọbù-abù di nsọ: umu Esaf, ọgu isi na asatọ.
28 Ndi-ọnu-uzọ-ama: umu Salum, na umu Jatal, na umu Talmon, na umu Dakobi, na umu Teta, na umu Sami, ha nile di ọgu atọ na iri na iteghete.
29 Ndi-orù ulo uku Chineke: umu-ndikom Isọ, na umu-ndikom Asifa, na umu-ndikom Tabaot, na umu-ndikom Ceras, na umu Sud, na umu-ndikom Faleas, na umu-ndikom Lena, na umu-ndikom Graba;
30 Umu Akua, na umu Uta, na umu-ndikom Ketab, na umu-ndikom Agaba, na umu-ndikom Subai, na umu-ndikom Anan, na umu-ndikom Katua, na umu-ndikom Gedua;
31 Umu Airus, umu Daisan, umu Noa, umu Chaseba, umu Gazera, umu Azia, umu Finea, umu Azare, umu Bastai, umu Asana , umu Meani, na umu Nafisi, na umu Akub, na umu Acifa, na umu-ndikom Asur, na umu-ndikom Faracim, na umu Basalot;
32Umu-ndikom Meeda, na umu-ndikom Kouta, na umu-ndikom Caria, na umu-ndikom Karkọs, na umu-ndikom Aseer, na umu-ndikom Tomoi, na umu-ndikom Nasit, na umu-ndikom Atifa.
33 Umu-ndikom ndi-orù Solomon: umu Azapion, umu-ndikom Fera, na umu Jeeli, umu Lozon, umu Israel, umu Shefet;
34Umu-ndikom Hagia, na umu-ndikom Fero, na umu-ndikom Sabi, na umu-ndikom Saroti, na umu-ndikom Masias, na umu-ndikom Gar, na umu-ndikom Addus, na umu-ndikom Suba, na umu-ndikom Aphera, na umu-ndikom Barodis. , umu-ndikom Sabat, umu Allom.
35 Ndi-orù nile nke ulo uku Chineke, na umu-ndikom ndi-orù Solomon, di ọgu iri-na-asa na iri na abua.
36 Ndia si na Thermelet na Tilersas rigo, Heraatala nēdu ha, na Aala;
37 Ha apughi kwa igosi aḅuru-ha, ma-ọbu anu-aru-ha, otú ha si di n'Israel: umu Ladan, nwa Ban, umu Nekodan, nnù na ọgu iri-na-abua na iri na abua.
38 Na n'etiti ndi-nchu-àjà ndi nānara ọlu-nchu-àjà, ma achọtaghi ha: umu-ndikom Obdia, na umu-ndikom Akoz, na umu-ndikom Addus, onye luru Augia, otù nime umu-ndinyom Baziḷọs, ewe kpọ aha-ya n'aha-ya.
39 Ma mgbe a chọrọ nkọwa nke ụmụnne ndị ikom a n’akwụkwọ ndekọta, ma achọtaghị ha, ewepụrụ ha site n’ịrụ ọrụ nke ọkwa nchụ-aja.
40 N’ihi na Nehemias na Atarias siri ha, ka ha ghara idi òkè nke ihe nsọ, rue mḅe onye-isi-nchu-àjà biliri, yiri uwe-ozizí na ezi-okwu.
41 Israel, site n'onye ḅara arọ iri na abua we gaba n'iru, ha nile di n'ọnu-ọgugu orú nnù uzọ abua na nnù iri, nāgughi ndi-orù ndikom na ndinyom nēje ozi, nnù abua na ọgu iri-na-asa.
42 Ndi-orù-ha ndikom na ndinyom nēje ozi di nnù asa na ọgu iri-na-asa na asa: ndikom nābù abù na ndinyom nābù abù, nnù abua na ọgu abua na ise.
43 Nnù kamel na iri atọ na ise, nnù asa na ọgu iri na isi na inyinya, nnù mule iri-na-abua na ise, nnù ise na nnù na ọgu iri-na-ise na anu-ọhia bu yoke.
44 Ma ufọdu nime ndi-isi ulo-ha, mḅe ha biaruru ulo uku Chineke nke di na Jerusalem, we ṅu iyi na ha gēwughachi ulo ahu n'ọnọdu-ya dika ike-ha si di;
45 na inye n’ebe-nkwakọba ihe nsọ nke ọlu a nnù pound ọla-edo ise, na nnù ọla-ọcha nnù ise, na ọgu uwe ndi-nchu-àjà ise.
46 Otú a ka ndi-nchu-àjà na ndi Livai na ndi Israel biri na Jerusalem, na n'ọhia, na ndi-ọbù-abù na ndi-ọnu-uzọ-ama; na Israel nile n'obodo ntà ha.
47 Ma mḅe ọnwa nke-asa gādi nso, mḅe umu Israel nọ kwa, nwoke ọ bula n'ebe-ya, ha nile we were otù nkwenye bia n'oghere nke ọnu-uzọ-ama mbu nke di n'uzọ Iru-anyanwu.
48 Jisus we bilie, nwa Josef, na umu-nne-ya, bú ndi-nchu-àjà, na Zorobabel nwa Salatiel, na umu-nne-ya, dozie ebe-ichu-àjà nke Chineke Israel;
49 Ichu àjà-nsure-ọku n’elu ya, dika enyere ya iwu uzọ n’akwukwọ nke Moses, bú onye nke Chineke.
50 Ewe si n’etiti mba nile nke ala ahu chikọta onwe-ha n’ebe ha nọ, ma ha guzoro ebe-ichu-àjà n’ọnọdu-ya, n’ihi na mba nile nke ala ahu bu ndi-iro, we kpaḅue ha; ha we sure àjà-nsure-ọku dika mḅe ahu si di, na àjà-nsure-ọku ichuru Jehova ma ututu ma anyasi.
51 Ha me-kwa-ra ememe ulo-ntu, dika enyere ya n'iwu n'iwu, nāchu àjà kwa-ubọchi, dika o kwesiri.
52 Ma emesia nke a, onyinye-inata-iru-ọma mḅe nile, na àjà nke ubọchi-izu-ike, na nke ọnwa ọhu, na nke ememe nsọ nile.
53 Ma ndị nile nke kwere Chineke nkwa malitere ịchụrụ Chineke àjà site n’ụbọchị mbụ nke ọnwa nke asaa, n’agbanyeghị na e wubeghị ụlọ nsọ Jehova.
54 Ha we were obi-utọ nye ndi nāwa nkume na ndi-ọmumu-ọmumu ego, ihe-oriri na ihe-ọṅuṅu.
55 Ọzọ kwa, ndi Zaidon na Taia ka ha nye-kwa-ra uḅọ-ala, ka ha wetara osisi cedar sitere na Libanọs, nke agēji nēse n'elu mmiri weta rue ọta-miri Jọpa, dika o nyere ha iwu site n'aka Sairọs, bú eze Peasia.
56 Ma n’arọ nke-abua na ọnwa nke-abua mḅe ọ biaruru ulo nsọ Chineke nke di na Jerusalem, Zorobabel nwa Salatiel, na Jisus nwa Josefu, na umu-nne-ha, na ndi-nchu-àjà, na ndi Livai, na ndi nile nke ndi nēje ozi malitere. si na ndọta-n'agha bia na Jerusalem:
57 Ha we tọ ntọ-ala nke ulo Chineke n'ubọchi mbu nke ọnwa nke-abua, n'arọ nke-abua mḅe ha biaruru Judia na Jerusalem.
58 Ha we guzo ndi Livai site na ndi ḅara orú arọ ka ha buru ndi-isi ọlu Jehova. Jisus we bilie, ya na umu-ya ndikom na umu-nne-ya, na Cadmiel, bú nwa-nne-ya, na umu-ndikom Madiabun, na umu-ndikom Joda nwa Elaiadun, na umu-ndikom ha na umu-nne-ha, ndi Livai nile, n'otù obi, ndi nēje ije ije ozi ahu; nādọḅu onwe-ha n'ọlu ime ka ọlu nile di n'ulo nke Chineke n'iru. Ndi nēje ozi we wue ulo uku Jehova.
59 Ma ndi-nchu-àjà guzoro n'uwe-ha n'uwe-ha chiri ihe abù na opì; ndi Livai, bú umu Esaf, nwe-kwa-ra ájà;
60 Bú abù ekele, nēto kwa Jehova, dika Devid, bú eze Israel, nyere iwu.
61 Ha we were oké olu bù abù ito Jehova, n'ihi na ebere-Ya na ebube-Ya di rue mḅe ebighi-ebi n'Israel nile.
62 Ndi Israel nile we fùa opì, were kwa oké olu tie nkpu, na-abụ abù ekele nye Onye-nwe maka nzilite ulo nke Onye-nwe.
63 Ọzọ kwa, ndi-nchu-àjà na ndi Livai, na ndi-isi nke aḅuru nile ha, ndi-okenye, bú ndi huru ulo mbu, were ikwa-ákwá na iti-nkpu di uku bia n'iwu ulo a.
64 Ma ọtutu madu chiri opì na ọṅù nēti nkpu n'oké olu;
65 Ka ewe ghara inu opì-ike ahu n'ihi ikwa-ákwá nke ndi-Ju: ma ìgwè madu ahu nāfù oké itule, ewe nu ya n'ebe di anya.
66 Ya mere, mgbe ndị iro nke ebo Juda na Benjamin nụrụ ya, ha bịara mara ihe olu opi ahụ kwesịrị ịpụta.
67 Ma ha wee ghọta na ndị ahụ bụ ndị ndọkpụ n’agha wulitere temple ahụ nye Onye-nwe Chineke nke Israel.
68 Ya mere ha jerue Zorobabel na Jisus, na jekuru ndi-isi ulo nke ndi bu nna, si ha, Ayi na unu gāwukọta ulo.
69 N'ihi na ayi onwe-ayi, dika unu onwe-unu, nāṅa kwa Onye-nwe-unu nti, we chuara ya àjà site n'ubọchi Azbazaret, bú eze Asiria, onye mere ka ayi bia n'ebe a.

70 Zorobabel na Jisus na ndi-isi nke aḅuru nile nke Israel we si ha, Ọ bughi ayi na unu onwe-ayi iwurita Onye-nwe-ayi, bú Chineke-ayi ulo.
71 Anyị onwe anyị, nanị anyị ga-ewuru Onye-nwe nke Israel, dịka Saịrọs eze ndị Peasia nyeworo anyị n'iwu.
72 Ma ndị mba ọzọ nke ala ahụ tọrọ ndị bi na Judia ike, ma jide ha aka, gbochiri iwu ụlọ ha;
73 Site kwa n'ìzù nzuzo-ha, na nḅa-aka-ha nile na ọḅa-aghara nile ha, ha ḅochie ngwucha ulo ahu ubọchi nile nke eze Sairọs: ewe ḅochie ha iwu ulo rue arọ abua, rue ọbubu-eze Daraiọs.

ISI NKE 6

1 Ma n'arọ nke-abua nke ọbubu-eze Daraiọs Aggeus na Zekaraia nwa Addo, bú ndi-amuma, buru amuma nye ndi-Ju nọ na Juda na Jerusalem n'aha Jehova, bú Chineke Israel, nke dikwasi ha.
2 Mḅe ahu Zorobabel nwa Salatiel, na Jisus nwa-nwoke Jezadek, guzoro, we malite iwu ulo nke Onye-nwe na Jerusalem, ndi-amuma nke Onye-nwe nọyere ha, nēyere ha aka.
3 Na mḅe ahu Sisinnes, bú onye-isi Siria na Finike, na Satrabuzanes na ndi-òtù-ya, biakutere ha, si ha,
4 Site n'aka onye ọḅuḅa-ndu ka unu nēwu ulo a na elu-ulo a, me kwa ihe ndia nile? ònye bu kwa ndi-ọlu nēme ihe ndia?
5 Ma ndi-okenye nke ndi-Ju nwetara amara, n'ihi na Onye-nwe letaworo ndi emere ka ha je biri n'ala ọzọ;
6 Eḅochighi kwa ha iwu ulo, rue mḅe ewe nyere Daraiọs aka bayere ha, ewe zaghachi ha.
7 Ndeputa akwukwọ-ozi ahu nke Sisinnes, bú onye-isi Siria na Finike, na Satrabuzanes, na ndi-òtù-ha, bú ndi-isi Siria na Finike, degara Daraiọs; Ekele diri eze Daraiọs:
8 Ka ihe nile mara onye-nwe-ayi, bú eze, na mḅe ha batara n'ala Judia, we ba n'obodo Jerusalem, ayi hutara n'obodo Jerusalem ndi-okenye nke ndi-Ju ndi sitere na ndọta-n'agha.
9 Wuru ulo nye Onye-nwe-ayi, nke uku na nke ọhu, nke nkume awara awa na nke di oké ọnu-ahia, na osisi nke edoworo n'elu mḅidi nile.
10 Ma a na-arụ ọrụ ndị ahụ n'oke ọsọ-ọsọ, ma ọrụ ahụ na-aga n'iru na-aga n'iru n'aka ha nile, ma jiri ebube nile na ịrụsi ọrụ ike ka e mere ya.
11 Ayi we jua ndi-okenye ndia, si, Ọ bu onye ka unu nēji wu ulo a, nātọ kwa ntọ-ala nile nke ọlu ndia?
12 Ya mere, ka anyị wee nye gị ọmụma-ihe site n'ide, anyị jụrụ n'aka ha bụ ndị bụ ndị isi na-eme ihe, ma anyị jụrụ ha aha n'akwụkwọ n'aka ndị isi ha.
13 Ha we za ayi, si, Ndi-orù Jehova ka ayi bu, Onye mere elu-igwe na uwa.
14 Ma ulo a, ọtutu arọ gara aga ka eze Israel wuru ya, nke di uku di kwa ike, ewe wuzue ya.
15 Ma mḅe nna-ayi-hà kpasuru Chineke iwe, mehie megide Jehova nke Israel nke nọ n'elu-igwe, O we nye ha n'aka Nebukadneza, bú eze Babilon, nke ndi Kaldea;
16 Onye kwaturu ulo ahu, sure ya ọku, dọta kwa ndi Israel n'agha laa Babilon.
17 Ma n'arọ mbu nke eze Sairọs bu eze ala Babilon, bú Sairọs, bú eze, deere iwu iwu ulo a.
18 na ihe nsọ nile nke ọla-edo na nke ọla-ọcha, nke Nebukadneza chipuru n'ulo ahu na Jerusalem, debe kwa ha n'ulo uku ya n'ulo uku ya, bú Sairọs, bú eze, chiputara ọzọ n'ulo uku ahu na Babilon, ewe nye ha n'aka-ya. Zorobabel na Sanabasarọs, bú onye-isi;
19 N'iwu ka o bupu otù ihe ahu, tiye ha n'ulo uku Chineke nime Jerusalem; na ka ewe wue ulo uku Jehova n'ọnọdu-ya.
20 Sanbasarọs ahu, mḅe ọ biaruru ebe a, tọrọ ntọ-ala nke ulo Jehova na Jerusalem; ma site n'oge ahụ ruo n'ebe a ka ọ bụ ụlọ, ọ ka agwụbeghị.
21 Ma uḅu a, ọ buru na ọ di eze nma, ka chọputa n'etiti ihe-ndekọta nile nke eze Sairọs:
22 Ma ọbụrụ na achọpụtara na e wuwo ụlọ nke Onye-nwe na Jerusalem site na nkwenye nke eze Saịrọs, ma ọbụrụ na onye-nwe anyị bụ́ eze nwere uche dị otú a, ka o gosi anyị banyere ya.
23 Eze, bú Daraiọs, we nye iwu ichọ n'etiti ihe-ncheta na Babilon: ma n'Ekbatane, bú ulo uku eze, nke di n'ala Midia, ahutara akwukwọ-npiakọta nke edere ihe ndia nime ya.
24 N'arọ mbu nke ọbubu-eze Sairọs, bú eze Sairọs, nyere iwu ka ewughachi ulo Jehova nke di na Jerusalem, ebe ha nāchu àjà n'ọku mḅe nile:
25 nke idi-elu-ya gādi ọgu cubit atọ na iri, obosara-ya gādi kwa ọgu cubit atọ na iri, ya na ariri nkume atọ awara awa, na otù ariri osisi ọhu nke ala ahu; na ihe-oriri-ya nile nke anēsite n'ulo eze Sairọs nye;
26 na ihe nsọ nile nke ulo Jehova, nke ọla-edo na ọla-ọcha, nke Nebukadneza chipuru n'ulo di na Jerusalem, bubata na Babilon, ka eweghachi ha n'ulo ahu di na Jerusalem, dọba ha n'ebe ahu ebe anēme ya. ha bụbu.
27 Ma o nye-kwa-ra Sisinnes onye-isi Siria na Finike, na Sathrabuzanes, na ndị enyi ha, na ndị ahụ a họpụtara ndị ọchịchị na Siria na Finisi, ka ha lezie anya ka ha ghara itinye aka n'ebe ahụ, kama hapụ Zorobabel, bụ́ odibo nke mba ahụ. Onye-nwe-ayi, na onye-isi nke Judia, na ndi-okenye ndi-Ju, iwu ulo Jehova n'ebe ahu.
28 E nyewokwa m iwu ka ewulite ya ọzọ; na ka ha legide-kwa-ra anya nke-uku inyere ndi ahu emere ka ha je biri n'ala ọzọ nke ndi-Ju aka, rue mḅe agēmezu ulo Jehova;
29 Site kwa n'utu nke Celosyria na Finike, òkè nke-ọma ka ewe nye ndikom ndia ka ha we buru àjà Jehova, ya bu, nye Zorobabel, bú onye-isi, ibu oke-ehi, na ebulu, na umu-aturu;
30 na ọka, nnú, na manya-vine, na manu, na nke ahu mḅe nile kwa-arọ, nādighi-ajuju ọzọ, dika ndi-nchu-àjà ndi nọ na Jerusalem gēsi n'ọnu-ọgugu ubọchi nile:
31 Ka ewe chuara Chineke Onye kachasi ihe nile ihe àjà, bayere eze na umu-ya, ka ha we kpe kwa ekpere bayere ndu-ha.
32 Ma o nyere iwu na onye ọbụla nke ga-emehie, e, ma-ọbụ mee ka ihe ọbụla ekwuru na mbụ ma-ọbụ nke edere n'elu, n'ụlọ nke ya ka a ga-ewere otu osisi, ma akwuba ya n'elu ya, ma were ngwongwo ya nile nye eze.
33 Ya mere, Onye-nwe-ayi, nke akpọkuworo n'ebe ahu, ka ebibie eze na mba ọ bula, nke nēseti aka-ya igbochi ma-ọbu imebi ulo Jehova nke di na Jerusalem.
34 Mu onwem, bú Daraiọs, bú eze, enyewom iwu ka ewe me ya dika ihe ndia si di.

ISI NKE 7

1 Ma Sisinnes, bú onye-isi nke Celosyria, na Finike, na Satrabuzanes, na ndi-òtù-ha, nēso kwa ihe eze, bú Daraiọs, nyere n'iwu;
2 O ji nlezianya na-elekọta ọrụ dị nsọ, na-enyere ndị agadi ndị Juu na ndị ọchịchị nke ụlọ nsọ aka.
3 Ma otu a ka ọrụ-nsọ nile ga-aga nke ọma, mgbe Aggeus na Zekaraịa ndị amụma buru amụma.
4 Ha we mezu ihe ndia n'okwu-ọnu Jehova, bú Chineke Israel, site kwa na nkwenye nke Sairọs na Daraiọs na Ataksakses, bú eze Peasia.
5 Ma otu a ka e wuchara ụlọ nsọ ahụ n'ụbọchị nke iri abụọ na atọ nke ọnwa Ada, n'afọ nke isii nke Darayọs eze ndị Peasia.

6 Ma umu Israel, bú ndi-nchu-àjà, na ndi Livai, na ndi ọzọ ndi emere ka ha je biri n'ala ọzọ, bú ndi etiyere ha, me dika ihe edeworo n'akwukwọ nsọ si di.
7 Ma nye nrara-aka nke ulo nsọ Jehova nye ọgu oke-ehi ise, ọgu ebulu iri, na nnù umu-aturu;
8 na nkpi iri na abua bayere nmehie Israel nile, dika ọnu-ọgugu nke ndi-isi ebo nile nke Israel si di.
9 Ndi-nchu-àjà na ndi Livai we guzo kwa uwe-nwuda-ha, dika aḅuru nile ha si di, n'ijere Jehova, bú Chineke Israel, ozi, dika akwukwọ Moses si di: na ndi-ọnu-uzọ-ama n'ọnu-uzọ-ama ọ bula.
10 Umu Israel ndi emere ka ha je biri n'ala ọzọ me-kwa-ra ememe ngabiga n'ubọchi nke-iri-na-anọ nke ọnwa mbu, mḅe emesiri ka ewe do ndi-nchu-àjà na ndi Livai nsọ.
11 Ọ bughi kwa ndi emere ka ha je biri n'ala ọzọ edoghi ha nile nsọ: ma edowo ndi Livai nile nsọ n'otù.
12 Ha we chuara ndi nile emere ka ha je biri n'ala ọzọ, churu kwa umu-nne-ha, bú ndi-nchu-àjà, chu-kwa-ra onwe-ha ememe ngabiga.
13 Umu Israel, bú ndi siri na ndọta-n'agha, we rie, bú ndi nile ndi kewapuru onwe-ha n'ihe-árú nile nke ndi ala ahu, we chọ Jehova.
14 Ha we me ememe achicha ekoghi-eko ubọchi asa, nāṅuri ọṅu n'iru Jehova;
15 N'ihi na ọ chighariwo idu-ọdu eze Asiria n'ebe ha nọ, ime ka aka-ha di ike n'ọlu nile nke Jehova, bú Chineke Israel.

ISI NKE 8

1 Ma mḅe ihe ndia gasiri, mḅe Ataksakses, bú eze Peasia, malitere ibu eze, Esras nwa Seraias, nwa Ezeraias, nwa Helkaia, nwa Salum;
2 Saduk nwa Akitọb, nwa Amaria, Ezias nwa Meremot, nwa Zaraias, nwa Savias, nwa Bokas, nwa Abisum, nwa Fineas, bú nwa. , nwa Eleeza, nwa Eron, bú onye-isi-nchu-àjà.
3 Esras nka we si na Babilon rigo dika ode-akwukwọ, ebe ọ nējikere nke-uku n'iwu Moses, nke Chineke Israel nyere.
4 Eze we sọpuru ya: n'ihi na ọ huta amara n'iru ya n'aririọ-ya nile.
5 Ọzọ kwa, ufọdu nime umu Israel, bú ndi-nchu-àjà nke ndi Livai, na ndi-ọbù-abù di nsọ, na ndi-ọnu-uzọ-ama, na ndi nēje ozi nke ulo uku Chineke, soro ya rigoro Jerusalem;
6 N'arọ nke-asa nke ọbubu-eze nke Ataksakses, n'ọnwa nke-ise, nka bu arọ nke-asa nke eze; n'ihi na ha siri na Babilon bulie ije n'ubọchi mbu nke ọnwa mbu, biarue Jerusalem, dika ije nke ọgara nke-ọma si di nke Jehova nyere ha.
7 N'ihi na Esras nwere nghọta nke-uku, o we rapughi ihe ọ bula n'iwu na ihe nile Jehova nyere n'iwu, kama o we zí Israel nile ikpé na ikpé.
8 Ma akwụkwọ ozi e dere n'akwụkwọ ozi nke e dere n'aka Ataksakses, bụ́ eze, ma bịarute Esras, bụ́ onye nchụàjà na onye na-agụ iwu nke Onye-nwe, bụ nke a na-eso;
9 Eze, bú Ataksakses, nēzigara Esras, bú onye-nchu-àjà na onye nāgu iwu Jehova:
10 Ebe m'we kpebisiri ike ime amara, enyewom iwu ka ndi Juda na ndi-nchu-àjà na ndi Livai ndi nọ n'ala-eze-ayi, bú ndi nāchọsi ike, we soro gi je Jerusalem.
11 Ya mere, ka ha ra, bú ndi nwere obi nime ya, ka ha soro gi pua, dika ọ di nma n'anya mu onwem na ndi-eyìm asa, bú ndi-ndu;
12 Ka ha wee lekwasị anya n'ihe nile nke Judia na Jerusalem, n'ụzọ kwekọrọ n'ihe nke dị n'iwu nke Onye-nwe;
13 chirikwa-'buga onyinye-inata-iru-ọma ahu nye Jehova nke Israel, rue Jerusalem, nke mu onwem na ndi-eyìm kwere nkwa, na ọla-edo na ọla-ọcha nile nke anāchọta n'ala Babilon, chiri anya Jehova nime Jerusalem;
14 Ya na ihe ahu nke enyere site n'aka ndi Israel bayere ulo uku Jehova, bú Chineke-ha, nime Jerusalem: ka ewe chikọta kwa ọla-ọcha na ọla-edo ibu oke-ehi, na ebulu, na umu-aturu, na ihe ha nwere;
15 Ka ha we chuara Jehova àjà n'elu ebe-ichu-àjà nke Jehova, bú Chineke-ha, nke di na Jerusalem.
16 Ma ihe ọ bula gi onwe-gi na umu-nne-gi gēme, bú ọla-ọcha na ọla-edo, me, dika ọchichọ Chineke-gi si di.
17 Ihe nsọ nile nke Jehova, nke anēnye gi ka ha were were ulo uku Chineke-gi, nke di na Jerusalem, ka i gētiye n'iru Chineke-gi nime Jerusalem.
18 Ma ihe ọ bula nke i gēcheta bayere ulo uku Chineke-gi, i gēsi n'àkù eze nye ya.
19 Ma Mu onwem, bú eze, bú Ataksakses, enyewo kwa ndi-ọḅa-àkù nile nke Siria na Finike iwu iwu, ka ihe ọ bula Esras, bú onye-nchu-àjà na onye nāgu iwu nke Chineke nke kachasi ihe nile elu gēziga, were ọsọ nye ya;
20 N'ọgugu ọgu talent ọla-ọcha ise, otú a kwa ọka wheat, rue ọgu cor ise, na ọgu iberibe manya-vine ise, na ihe ọzọ bara uba.
21 Ka eme ihe nile dika iwu Chineke si di, were uchu nye Chineke Onye kachasi ihe nile elu, ka iwe we ghara idikwasi ala-eze nke eze na umu-ya ndikom.
22 Mu onwem nēnye kwa unu iwu, ka unu ghara iju unu utu, ma-ọbu ihe-ntukwasi-obi ọzọ, n'aka ndi-nchu-àjà, ma-ọbu ndi Livai, ma-ọbu ndi-ọbù-abù di nsọ, ma-ọbu ndi-ọnu-uzọ-ama, ma-ọbu ndi nēje ozi nke ulo uku Chineke, ma-ọbu n'aka onye ọ bula nke nēme ihe n'ulo uku a, ka onye ọ bula ghara inwe ike ibo ha ihe ọ bula.
23 Ma gi onwe-gi, Esras, dika amam-ihe nke Chineke si di, chiri ndi-ikpé na ndi-ikpe, ka ha we kpe ha ikpe nime Siria na Finike nile, bú ndi nile nke mara iwu Chineke-gi; ma ndi nāmaghi ya ka i gēzí.
24 Ma onye ọ bụla nke ga-emebi iwu nke Chineke gị na nke eze, a ga-ata ya ahụhụ dị uchu, ma ọ bụ site n'ọnwụ, ma-ọbụ ntaram-ahụhụ ọzọ, site n'ụgwọ ego, ma-ọbụ site n'ụlọ mkpọrọ.
25 Esras, bú ode-akwukwọ we si, Onye agọziri agọzi ka Onye-nwe-ayi, bú Chineke nke nnam-hà bu, Onye tiyeworo ihe ndia n'obi eze, inye ulo-Ya nke di na Jerusalem nsọ;
26 O we sọpurum n'anya eze, na ndi nādu ya ọdu, na ndi-eyì-ya nile na ndi amara aha-ha.
27 N'ihi nka ka m'nweworo ume site n'iye-aka Jehova, bú Chinekem, M'we chikọta ndikom Israel ka ha sorom rigo.
28 Ma ndia bu ndi-isi dika aḅuru nile ha si di, na ọtutu ndi amara aha-ha, ndi si na Babilon rigoro n'ọbubu-eze eze, bú Ataksakses:
29 Site n'umu Finea, Gerson: nke umu Itama, Gamael: nke umu-ndikom Devid, Lettus nwa Sekenia:
30 nke umu-ndikom Feres, Zakaraias; ewe gua ya na ọgu ndikom ise na iri;
31 Site n'umu Pahat Moab, Elaiaonia nwa Zeraia, ya na ọgu ndikom iri;
32 Site n'umu Zathoe, Sekenia nwa Jezeḷọs, ya na nnù ndikom iri-na-ise: n'umu Adin, Obet nwa Jonatan, ya na ọgu ndikom iri-na-abua na iri;
33 Site n'umu Ilam, Josaias nwa Gotholias, ya na ọgu ndikom atọ na iri;
34 Site n'umu Shefataia, Zaraia nwa Maikael, na ọgu ndikom atọ na iri;
35 Site n'umu Joab, Abadias nwa Jezeḷọs, ya na nnù ndikom na iri na abua;
36 Site n'umu Banid, Asalimot nwa Josafia, ya na ọgu ndikom ise na iri;
37 N'ime umu Babi, Zakaraias nwa Bebai, ya na orú ndikom na asatọ.

38 Site n'umu Astat, Johannes nwa Akatan, ya na ọgu ndikom ise na iri.
39 Site n'umu Adonikam, bú nke-ikpe-azu, ma ndia bu aha-ha, Elifalet, na Jewel, na Samaia, na ọgu ndikom atọ na iri;
40 N'ime umu Bago, Uti nwa Istakurọs, ya na ọgu ndikom atọ na iri.
41 Ma ndia ka m'we zukọta rue osimiri anākpọ Theras, ebe ayi mara ulo-ikwū-ayi ubọchi atọ: m'we lele ha anya.
42 Ma mḅe m'chọputaghi n'ebe ahu, bú onye-nchu-àjà na ndi Livai;
43 M'we ziga jekuru Eleeza na Iduel na Masman;
44 na Alnathan, na Mamaias, na Joribas, na Netan, na Eunatan, na Zakaraias, na Mosollamon, bú ndi-isi na ndi-nghọta.
45 Ma a nyere m ha ka ha jekuru Sadiọs onye-isi-ọchi-agha, onye nọ n'ọnọdu nke ulo-àkù:
46 Ma nye ha iwu ka ha gwa Daddeus na ụmụnne ya nwoke na ndị na-echekwa ego n'ebe ahụ ka ha ziga anyị ndị nwoke ndị ga-abụ ndị nchụ-aja n'ụlọ nke Onye-nwe.
47 Ma site n'aka di ike nke Onye-nwe-ayi ka ha wetara ayi ndi-nkà sitere n'umu Moli nwa Livai, nwa Israel, bú Asebebia, na umu-ya ndikom, na umu-nne-ya, ndi di arọ iri na asatọ.
48 Na Asebia, na Annus, na Osaia ne nuanom, wɔ Channuneus mmammarima, ne mmammarima no, wɔ mfe aduonu.
49 Site kwa n'etiti ndi-orù ulo uku ahu, ndi Devid doro nsọ, na ndi-isi nke òfùfè nke ndi Livai, bú ndi-orù ulo uku Chineke, ọgu iri-na-orú, ndi edeworo aha-ha n'akwukwọ.
50 Ma n'ebe ahu ka m'ṅuru iyi nye umu-okoroọbia n'iru Onye-nwe-ayi, ka m'we riọ n'aka-Ya ije nke nāgara nke-ọma ma ayi na ndi ayi na ha yikọrọ, bayere umu-ayi na anu-ulo;
51 N'ihi na ihere merem iju eze, bú ndi ji ukwu-ukwu, na ndi-inyinya, na omume nche-kwa-ra ndi-iro-ayi.
52 N'ihi na ayi siri eze, na ike nke Onye-nwe-ayi, bú Chineke-ayi, gādiyere ndi nāchọ Ya, iyere ha aka n'uzọ nile.
53 Ma ọzọ anyị rịọrọ Onye-nwe anyị gbasara ihe ndị a, ma hụ na ọ masịrị anyị.
54 M'we kewaputa madu iri na abua nime ndi-isi nke ndi-nchu-àjà, bú Esebrias, na Asania, na ndikom iri sitere na umu-nne-ha.
55 M'we tùa ha ọla-edo, na ọla-ọcha, na ihe nsọ nile nke ulo Jehova, nke eze na nnọkọ-ikpé-ya na ndi-isi na Israel nile nyere.
56 M'we tụọ ya, m'we nye ha nnù talent ọla-ọcha na ọgu iri-na-abua na iri, na ihe ọla-ọcha nke ọgu talent ise, na ọgu talent ọla-edo ise;
57 na orú ihe ọla-edo orú, na ihe ọla iri na abua, bú ọla anuchara anuchara, nke nāḅaputa dika ọla-edo.
58 M'we si ha, Nsọ ka unu onwe-unu diri Jehova, ma ihe nile di nsọ, ọla-edo na ọla-ọcha ahu bu kwa nkwa nke Jehova, bú Onye-nwe nke nna-ayi-hà.
59 Che-kwa-nu nche, debe kwa ha rue mḅe unu gēnye ha n'aka ndi-isi nke ndi-nchu-àjà na ndi Livai, na n'aka ndi-isi nke aḅuru nile nke Israel, nime Jerusalem, n'ime-ulo nile nke ulo Chineke-ayi.
60 Ndi-nchu-àjà na ndi Livai, ndi naraworo ọla-ọcha na ọla-edo na ihe nile, webata ha na Jerusalem, rue ulo uku Jehova.
61 Ayi we si n'osimiri Theras pua n'ubọchi nke-iri-na-abua nke ọnwa mbu, we biarue Jerusalem site n'aka di ike nke Onye-nwe-ayi, nke diyere ayi: ma site na nmalite ije-ayi ka Onye-nwe naputara ayi n'aka ndi-iro ọ bula; ayi bia Jerusalem.
62 Ma mḅe ayi nọri n'ebe ahu ubọchi atọ, ọla-edo na ọla-ọcha ahu nke atùru-kwa-ra ka ewe were nye Marmot, bú onye-nchu-àjà, nwa Iri.
63 Ma Eleeza nwa Finies nọyere ya, Josabad nwa Jisus na Moet nwa Sabban, bú ndi Livai, nọye-kwa-ra ha: ewe naputa ha nile n'ọnu-ọgugu na ọtùtù.
64 Ma e dekọtara ọtụtụ ịdị arọ ha nile n'otu oge awa ahụ.
65 Ọzọ kwa, ndi siri na ndọta-n'agha ahu we chuara Jehova, bú Chineke Israel, àjà, bú oke-ehi iri na abua bayere Israel nile, ebulu anọ na iri na isi;
66 Ọgu umu-aturu atọ na iri na abua, nkpi iji chu àjà-udo, iri na abua; ha nile nāchuru Jehova àjà.
67 Ha we nye ihe eze nyere n'iwu n'aka ndi-nlekọta eze na ndi-isi nke Celosyria na Finike; + ha wee sọpụrụ ndị mmadụ na ụlọ nsọ Chineke.
68 Ma mḅe ihe ndia mere, ndi-isi biakuterem, si,
69 Mba Israel, bú ndi-isi, na ndi-nchu-àjà, na ndi Livai, ewepughi ha n'aru ha ndi ala ọzọ nke ala ahu, na ihe-nzuzu nke mba ọzọ, bú ndi Kenean, na ndi Het, na ndi-Peresis, na ndi Jebus, na ndi Moab; ndi Ijipt, na ndi Edom.
70 N'ihi na ha na umu-ha ndikom aluruwo nwunye ha na umu-ndinyom-ha, ma nkpuru-ọghigha ahu agwakọtara ya na ndi ala ọzọ nke ala ahu; ma site na nmalite nke okwu a, ndị ọchịchị na ndị ukwu bụ ndị kere òkè n'ajọ omume nke a.
71 Ma ozugbo m nụrụ ihe ndị a, adọwapụrụ m uwe m, na uwe nsọ ahụ, ma wepụ ntutu nke dị n'isi na afụ ọnụ m, ma nọdụ ala n'ebe m nọ na mwute na nke ukwuu.
72 Ndi nile ndi ahu nākpali kwa n'obi n'okwu-ọnu Jehova, bú Chineke Israel, we zukọta n'ebe m'nọ, mḅe m'nēru-uju n'ihi ajọ omume: ma m'we nọduru n'obi juputara n'aru rue àjà anyasi.
73 Ma we bilie site n'ọbubu-ọnu, uwem na uwe-nsọ ahu dọwara adọwa, na rube isi n'ikperèm, na esetipu akam abua nye Onye-nwe;
74 Asirim, O Onye-nwe, ihere emewom na ihere n'iru Gi;
75 N'ihi na mmehie anyị na-aba ụba n'elu isi anyị, ma amaghị-ihe anyị eruwo elu-igwe.
76 N'ihi na site n'oge nke ndị nna anyị anyị anọwo ma nọ n'ime nnukwu mmehie, ọbụna ruo taa.
77 Ma n'ihi mmehie anyị nile na nke nna anyị hà, e nyefere anyị na ụmụnne anyị nwoke na ndị eze anyị na ndị nchụàjà anyị n'aka ndị eze nke ụwa, nye mma agha na ndọta n'agha, na ibu ihe-ihere n'ihere, ruo taa.
78 Ma ugbụ a n'otu ọtụtụ ka e meworo anyị ebere site n'aka gị, O Onye-nwe, ka e wee hapụ anyị mgbọrọgwụ na aha n'ebe nke ebe nsọ Gị;
79 Na ka o kpugheere ayi ìhè n'ulo Jehova, bú Chineke-ayi, na inye ayi nri na mḅe nile nke orù-ayi.
80 E, mgbe anyị nọ n'ịbụ-oru, anyị a hapụghị Onye-nwe anyị; ma o mere ayi amara n'iru ndi-eze Peasia, ha we nye ayi ihe-oriri;
81 E, ma sọpụrụ temple nke Onye-nwe anyị, ma welie Zaịọn ahụ tọgbọrọ n'efu, nke mere na ha enyewo anyị ebe obibi n'ezie na Judia na Jerusalem.
82 Ma ugbua, O Onye-nwe, gịnị ka anyị ga-ekwu, n'inwe ihe ndị a? n'ihi na ayi agahiewo ihe nile I nyere n'iwu, nke I nyere n'aka ndi-orù-Gi, bú ndi-amuma, si,
83 Na ala ahu nke unu onwe-unu nābà nime inweta ka ọ buru ihe-nketa, bu ala emeruworo site na nsọpuru nke ndi ala ọzọ nke ala ahu, ma ha emejuwo ya n'ọrurú-ha.
84 Ma uḅu a unu arara-kwa-la umu-unu ndinyom nye umu-ha ndikom, unu alụ-kwa-la umu-unu ndinyom.
85 Ọzọ, unu achọ-kwa-la ka unu na ha di n'udo, ka unu we di ike, rie ezi ihe nke ala ahu, ka unu we rapuru umu-unu ihe-nketa nke ala ahu rue mḅe ebighi-ebi.
86 Ma ihe nile nke dakwasịrị ka emeworo anyị n'ihi ajọ ọrụ anyị nile na nnukwu mmehie; n'ihi na Gi onwe-gi, Jehova, mere ka nmehie-ayi nwue ọnwu;
87 I nye-kwa-ra ayi nkpọrọgwu di otú a: ma ayi eweghachiwo laghachi n'imebi iwu-Gi, na igwakọta onwe-ayi na ọrurú nke mba nile nke ala nka.

88 Ọ bughi Gi onwe-gi agaghi-ewesa ayi iwe, ibibi ayi, rue mbe I nārapughi ayi nkpọrọgwu, ma nkpuru, ma-ọbu aha?
89 Jehova nke Israel, Gi onwe-gi bu onye ezi-okwu: N'ihi na ayi arapuru nkpọrọgwu ta.
90 Lee, ugbua anyị nọ n'iru gị n'ajọọ-omume anyị nile, n'ihi na anyị enweghị ike iguzo ọzọ n'ihi ihe ndị a n'iru gị.
91 Ma dika Esras n'ekpere-ya kwuputara nkwuputa-ya, nākwa ákwá, ma dina ala n'ala n'iru ulo uku Chineke, we si na Jerusalem chikọta oké ìgwè madu nke-uku nke ndikom na ndinyom na umu-ntakiri n'ebe ọ nọ: n'ihi na akwa akwa di n'etiti ìgwè madu ahu.
92 Jekonaia nwa Jeelu, bú otù nime umu Israel, we tie òkù, si, Esras, ayi emehiewo megide Jehova, bú Chineke, aluruwo ndinyom ala ọzọ nke mba nile nke ala nka, ma ụbụ a Israel nile di elu. .
93 Ka ayi ṅuara Jehova iyi, na ayi gāchupu ndinyom-ayi nile, ndi ayi naraworo n'aka mba nile, ha na umu-ha;
94 Dị ka i nyeworo iwu, na ka ha ra bụ ndị na-erube isi n'iwu nke Onye-nwe.
95 Bilie, me ka ọ nwua: n'ihi na gi ka okwu a diri, ayi gānọye-kwa-ra gi: me ihe dìnkpà.
96 Esras we bilie, ṅua iyi nye ndi-isi nke ndi-nchu-àjà na ndi Livai nke Israel nile ime ihe ndia; ha we ṅua iyi.

ISI NKE 9

1 Esras we si n'ogige ulo uku ahu bilie, je n'ulo-ulo Joanan nwa Elaiasib;
2 Ma we nọdu n'ebe ahu, ma ha erighi ihe, ha ṅughi kwa miri, nēru újú n'ihi oké ajọ omume nke ìgwè madu ahu.
3 ggwá mma na Juda na Jerusalem nile, ka ewe kpọkọta ndi nile emere ka ha je biri n'ala ọzọ, ka ewe chikọta ha na Jerusalem;
4 Ma na onye ọ bụla nke na-ezuteghị ebe ahụ n'ime ụbọchị abụọ ma ọ bụ atọ dịka ndị okenye ndị na-achị achị họpụtara, a ga-ejide anụ ụlọ ha n'iji arụ ọrụ nke temple ahụ, ma ya onwe ya chụpụ ya n'etiti ndị ahụ a dọọrọ n'agha.
5 Ma n'ubọchi atọ ka ndi nile nke ebo Juda na Benjamin we chikọta onwe-ha na Jerusalem n'ubọchi nke-orú-na-ise nke ọnwa nke-iteghete.
6 Ma igwe-mmadụ ahụ nile nọdụrụ ala na-ama jijiji n'ogige sara mbara nke temple n'ihi ihu igwe na-adighị mma nke dị ugbu a.
7 Esras we bilie, si ha, Unu onwe-unu agabigawo iwu n'iluta ndinyom ala ọzọ, ime ka nmehie nile nke Israel ba uba.
8 Ma ụbụ a site n'ikwuputa nyenu Onye-nwe, bú Chineke nke nna-ayi-hà, otuto;
9 Me-kwa-nu uche-Ya, kewaputa-kwa-nu onwe-unu n'aru mba nile nke ala, na n'aru ndinyom ala ọzọ.
10 Ìgwè madu ahu nile we tie nkpu, were kwa oké olu si, Dika i kwuworo, otú a ka ayi gēme.
11 Ma ebe ọ bu na ndi-Ju di ọtutu, ma ọ bu ajọ ifufe, nke mere na ayi apughi iguzo n'èzí, ma nka abughi ọlu nke otù ubọchi ma-ọbu abua, ebe nmehie-ayi agbasawo n'ihe ndia:
12 Ya mere, ka ndi-isi nke ìgwè madu nọdu, ka ndi nile nke ebe-obibi-ayi nile ndi nwere ndinyom ala ọzọ bia na mbe akara àkà;
13 na ha na ndi-isi na ndi-ikpe nke ebe nile, rue mbe ayi wezugaraworo iwe Jehova n'aru ayi bayere okwu a.
14 Jonatan nwa Azael na Hezekaia nwa Teocanus we were okwu a n'aru ha: ma Mosollam na Livai na Sabbatheus nēyere ha aka.
15 Ma ndi emere ka ha je biri n'ala ọzọ mere dika ihe ndia nile si di.
16 Esras, bú onye-nchu-àjà we rọputara ya ndi-isi nke aḅuru nile ha, ha nile n'aha-ha: ma n'ubọchi mbu nke ọnwa nke-iri ha nọdu ala ilele okwu ahu.
17 Ewe me ka ikpé-ha nwua, bú ndi nālu ndinyom ala ọzọ n'ubọchi mbu nke ọnwa mbu.
18 N'ime ndi-nchu-àjà ndi zukọrọ, ndi nwe-kwa-ra ndinyom ala ọzọ, ka ahuru;
19 Site n'umu Jisus, nwa Josef, na umu-nne-ya; Mathelas, na Eleeza, na Joribus, na Joadanus.
20 Ha we nye aka-ha irapu ndinyom-ha na ichu ebulu iji dozie nmehie nile ha.
21 Na nke umu-ndikom Imea; Anania, na Zabdiọs, na Eanes, na Samiọs, na Hiereel, na Azarias.
22 Na n'etiti umu-ndikom Feisur; Elionas, Massias Israel, na Natanael, na Ocidelus na Talsas.
23 na nke ndi Livai; Jozabad, na Semis, na Colius, onye a na-akpọ Calitas, na Patheus, na Judas, na Jonas.
24 Nke ndi-ọbù-abù di nsọ; Eleazurus, Bacchurus.
25 Nke ndi-ọnu-uzọ-ama; Sallumus, na Tolbanes.
26 Site n'umu Israel, nke umu Fero; Hiermas, na Edia, na Melkias, na Maelus, na Eleeza, na Asibia, na Beanias.
27 Nke umu-ndikom Ila; Matanaia, na Zakaraias, na Hierielus, na Hieremọt, na Aidias.
28 Site kwa n'umu Zamọt; Eliadas, Elisimos, Otonia, Jarimot, na Sabatus, na Sardiọs.
29 Nke umu-ndikom Babai; Johannes, na Anania, na Josabad, na Amatheis.
30 Site n'umu Manai; Olamus, Mamukọs, Jediọs, Jasubus, Jasael, na Hieremọt.
31 Site kwa n'umu Addi; Naathus, na Moosias, Lacunus, na Naidus, na Matanaia, na Seshel, na Balnuus, na Manasea.
32 Site kwa n'umu Anas; Eliona na Aseas, na Melkias, na Sabbeus, na Saimon Kosameọs.
33 Na n'etiti umu-ndikom Asom; Altaneus, na Mataias, na Beanaia, na Elifalet, na Manase, na Simei.
34 Site kwa n'umu Maani; Jeremaia, Momdis, Omaerus, Juel, Mabdai, na Pelias, na Anos, na Carabasion, na Enasibus, na Mamnitanaimus, na Elaias, na Banus, na Eliali, na Samis, na Selemias, na Natanias: na n'etiti umu-ndikom Ọzora; Sesis, Esril, Azaelus, Samatus, Zambis, Josephus.
35 Site kwa n'umu Etma; Mazitias, Zabadaias, Edes, Juel, Banaia.
36 Ndia nile luruwo ndinyom ala ọzọ, ha we rapu ha na umu-ha.
37 Ndi-nchu-àjà na ndi Livai, na ndi Israel, we biri na Jerusalem, na n'ọhia, n'ubọchi mbu nke ọnwa nke-asa: umu Israel we nọ n'ebe-obibi-ha.
38 Ìgwè madu ahu nile we were otù obi bia n'amá nke uzọ-nbata nsọ n'akuku Iru-anyanwu;
39 Ma ha gwara Esras, bú onye-nchu-àjà na onye-agụ, ka o weta iwu Moses, nke enyere n'aka Jehova, bú Chineke Israel.
40 Esras, bú onye-isi-nchu-àjà we wetara ìgwè madu nile iwu ahu site na nwoke rue nwayi, na ndi-nchu-àjà nile, ka ha we nu iwu n'ubọchi mbu nke ọnwa nke-asa.
41 Ma ọ gụrụ n'ogige sara mbara n'iru uzọ nsọ ahụ site n'ụtụtụ ruo n'etiti ehihie, ma ndị nwoke ma ndị nwanyị; igwe-mmadụ ahu we ṅa nti n'iwu ahu.
42 Ma Esras, bú onye-nchu-àjà na onye nāgu iwu ahu, we guzo n'elu ikpo okwu nke osisi, nke emere n'ihi nka.
43 Ma Matatia, Sammus, Anania, Azaraia, Uraias, Hezekaia, Balasamọs, guzo n'akuku ya n'aka-nri:
44 Ma n'aka-ekpe-ya ka Paldaiọs, Misael, Melkias, Lottasubus, na Nebarias guzoro.
45 Esras we were akwukwọ iwu ahu n'iru ìgwè madu ahu: n'ihi na ọ nānọdu ala n'ebube na mbu n'anya ha nile.

46 Ma mḅe O meghere iwu ahu, ha nile guzoro ọtọ. Esdras we gọzie Jehova, bú Chineke Nke kachasi ihe nile elu, Chineke nke usu nile nke ndi-agha, Onye puru ime ihe nile.
47 Ndi Israel nile we za, si, Amen; ha we welie aka-ha da n'ala, kpọ isi ala nye Jehova.
48 Na Jisus, Anus, Sarabias, Adinus, Jacubus, Sabateas, Auteas, Maianeas, na Calitas, Asria, na Joazabdus, na Anania, Biatas, bú ndi Livai, we kuzi-kwa-ra iwu nke Onye-nwe-ayi, me ka ha ghọta ya.
49 Ya mere Attharates gwara Esdras, bú onye-isi-nchu-àjà. na onye na-agụ ihe, na nye ndị Livaị ndị na-ezi ìgwè mmadụ ihe, ọbụna nye mmadụ nile, na-asị:
50 Ubọchi a di nsọ nye Jehova; (n'ihi na ha nile nākwa ákwá mḅe ha nuru iwu ahu:)
51 Ya mere, je, rie abuba, ṅua ihe utọ, ziga-kwa-ra ndi nēnweghi ihe;
52 N'ihi na ubọchi ta di nsọ nye Jehova: unu ewe-kwa-la obi-unu; n'ihi na Onye-nwe-ayi gāsọpuru gi.
53 Ndi Livai we gosi ndi Israel ihe nile, si, Ta, ihe nsọ diri Jehova; ewela iwe.
54 Ha we je, onye ọ bula iri ihe na iṅu ihe-ọṅuṅu, na ṅuria ọṅu, na ikere ndi nēnweghi ihe ọ bula, na ime ka obi tọ ha utọ;
55 N’ihi na ha ghọtara okwu nile nke ezíworo ha nime ya, na nke kpọkọtara ha n’ihi ya.

2nd Esdras

Esdras nke abụọ

ISI NKE 1

1 akwukwọ nke-abua nke Esras, bú onye-amuma, nwa Seraia, nwa Azaraia, nwa Helkias, nwa Sadamias, nwa Sadok, nwa Akitob;
2 nwa Achias, nwa Finies, nwa Heli, nwa Amaraias, nwa Aziai, nwa Marimot, nwa Arna, nwa Uzaya, nwa Borit, nwa Abisei. , nwa Finies, nwa Eleeza;
3 Nwa-nwoke Eron, nke ebo Livai; nke a dọọrọ n'agha n'ala ndị Midia n'oge ọchịchị Ataksakses, bụ́ eze ndị Peshia.
4 Ma okwu Jehova rurum nti, si,
5 Je, gosi ndim ajọ omume-ha, gosi kwa umu-ha ajọ omume-ha nke ha meworo megidem; ka ha we gwa umu-ntakiri-ha:
6 N'ihi na nmehie nile nke ndi bu nna-ha di ọtutu nime ha: n'ihi na ha echezọwom, we chuara chi ala ọzọ ihe.
7 Ọ bughi Mu onwem, bú Onye mere ka ha si n'ala Ijipt puta, n'ulo ndi-orù? ma ha akpasuwom iwe, We leda ndum-ọdum nile anya.
8 I gēwepu kwa agiri-isi nke isi-gi, tukwasi ha ihe ọjọ nile;
9 Rùe ole mbẹ ka M'gānagide ha, bú ndi M'mereworo ihe ọma di otú a nime ha?
10 Ọtutu ndi-eze ka M'biworo n'ihi ha; Fero na ndi-orù-ya na ike-ya nile ka M'tibụworo.
11 Mba nile ka M'kpochapuworo n'iru ha, ọ bu kwa n'Ọwuwa-anyanwu ka M'chusaworo ndi obodo abua, bú Taia na Saidon, bụe ndi-iro-ha nile.
12 Ya mere, gwa ha okwu, si, Otú a ka Jehova siri,
13 eduru gi n'ofè osimiri, ma na nmalite, enyewom gi okporo-uzọ nke buru ibu ma di kwa nchebe; M'we nye unu Moses ka ọ buru onye-ndú, nye kwa Eron ibu onye-nchu-àjà.
14 M'we nye unu ìhè n'ogidi ọku, ọ bu kwa ọlu di uku ka M'meworo n'etiti unu; ma unu echefuwo m, ka Jehova siri.
15 Otú a ka Onye-nwe-ayi nke puru ime ihe nile siri, Nkute quail buri unu ihe-iriba-ama; M'we nye unu ulo-ikwū ka ha buru unu nche: ma unu tamuru ntamu n'ebe ahu;
16 Ma unu enwe-kwa-la mmeri n'aham n'ihi ntipia nke ndi-iro-unu, ma unu nātamu kwa ntamu rue ta.
17 Òle ebe ihe-uru nke M'mereworo unu di? mbẹ agu nāgu unu na akpiri nākpọ unu nku n'ọzara, unu akpọghm òkù;
18 si, Gini mere i meworo ka ayi ba n'ọzara nka ime ka ayi nwua? ọ gādim nma na ayi fè ndi Ijipt òfùfè kari inwu n'ọzara nka.
19 M'we nwe ọmiko n'obi iru-újú-unu, nye unu mana ka unu rie; unu we rie nri ndi-mọ-ozi.
20 Mbẹ akpiri nākpọ unu nku, Ọ bughi na m'nākpajighi nkume ahu, miri we rù eju unu? n'ihi na okpom-ọku ka M'jiworo akwukwọ osisi kpuchie gi.
21 M'we kère unu ala ọmùmùmù, ọ bu kwa ndi Kenean na ndi-Perizait na ndi Filistia ka M'chupuworo n'iru unu: gini ka m'gēme kwa gi ọzọ? ọ bu ihe si n'ọnu Jehova puta.
22 Otú a ka Onye-nwe-ayi Jehova siri: Mbẹ unu nọ n'ọzara, n'osimiri ndi-Amorait, mbẹ unu nọ n'akpiri-ikpọ-nku, nēkwulu kwa aham;
23 Ọ bughi ọku ka M'nyere unu n'ihi nkwulu nile unu, Ma tuyere osisi nime miri, me ka osimiri Nail di utọ.
24 Gini ka m'gēme gi, Jekob? gi onwe-gi, Juda, ekweghi-ekwem: M'gāchighakwam n'aru mba ọzọ, ọ bu kwa ndi ahu ka M'gēnye aham, ka ha we debe ukpurum nile.
25 Ebe unu arapuwom, Mu onwem gārapu kwa unu; mbẹ unu nāchọ ka M'mere unu amara, M'gaghi-emere unu ebere.
26 Mbẹ ọ bula unu gākpọkurum, M'gaghi-anu unu: n'ihi na unu ejiwo ọbara merua aka-unu, ukwu-unu di kwa ngwa ime obụ-madu.
27 Ọ bughi unu onwe-unu nwere dika a rapuworom, kama unu onwe-unu, ka Onye-nwe kwuru.
28 Otú a ka Onye-nwe-ayi Jehova siri, Ọ bughi nna ka m'kpeworo ekpere, dika nna umu-ya ndikom, na dika nne umu-ya ndinyom, na onye nāzù umu-ntakiri-ya;
29 Ka unu we buru ndim, na Mu onwem gābu-kwa-ra unu Chineke; ka unu we buru umum, na Mu onwem gābu kwa nna-unu?
30 M'we chikọta unu, dika nne-ọkuku si achikọta umu-ya n'okpuru nkù-ya: ma ubụ a, gini ka m'gēme unu? M'gāchupu gi n'irum.
31 Mbẹ unu nēweta nso nso, M'gāchighari irum n'aru unu: n'ihi na ubọchi-unu nile, na ọnwa ọhu-unu, na úgwù-unu nile, arapuwom.
32 Eziterem unu ndi-orùm, bú ndi-amuma, ndi unu chiriworo, bụe ha, bụe aru-ha, bú ọbara-ha ka M'gājuta n'aka-unu, ka Jehova siri.
33 Otú a ka Onye-nwe-ayi Nke puru ime ihe nile siri, Ebe tọbọrọ n'efu ka ulo-unu bu, M'gāchupu unu dika ifufe si ama ahihia-ọka.
34 Ma umu-unu agaghi-amu ọmùmù; n'ihi na ha ajuwo ihe M'nyere n'iwu, me kwa ihe jọrọ njọ n'irum.
35 Ulo-unu ka M'gēnye ndi nābia; nke na-anụbeghị banyere m ma ga-ekwere m; ndi M'nēmeghi ihe-iriba-ama, ma ha gēme ihe M'nyeworo ha n'iwu.
36 Ha ahụghị onye-amụma, ma ha ga-echeta mmehie ha, ma mara ha.
37 Mu onwem nābạ àmà nke-ọma nke ndi nābia, ndi umu-ntakiri-ha nāṅuri n'ọṅù: ma ọ buru na ha ewereghi anya ahu hum, ma nime mọ ka ha kwere okwu Mu onwem nēkwu.
38 Ma ugbua, nwanne m nwoke, lee kedu otuto; le kwa ndi si n'Ọwuwa-anyanwu bia:
39 Onye M'gēnye ibu ndi-isi, bú Abraham, na Aisak, na Jekob, na Oseas, na Emos, na Maikaia, na Joel, na Abdias, na Jonas;
40 Nahum, na Abakuc, Sophonia, Aggeus, Zachary, na Malaki, nke anākpọ kwa mọ-ozi nke Onye-nwe.

ISI NKE 2

1 Otú a ka Jehova siri, M'mere ka ndi nka si n'orù puta, M'we nye ha iwu-nsọm site n'aka ndi-orù ndikom, bú ndi-amuma; ndi ha nānughi, Ma ha lelìworo ndum-ọdum nile.
2 Nne nke muru ha we si ha, Jenu, umu-ntakiri; n'ihi na nwayi di-ya nwuru ka m'bu, onye arapuworo kwa.
3 M'we me ka i rigota; ma n'ihe-nbụ na iru-uku ka M'jiworo tufue unu: n'ihi na unu emehiewo n'iru Jehova, bú Chineke-unu, me kwa ihe jọrọ njọ n'iru Ya.
4 Ma gini ka m'gēme unu ubụ a? Mu onwem bu nwanyi di-ya nwuru nke arapuworo: jenu, umum, rio Jehova ebere.

5 Ma mu onwem, nna, anamakpọku gi ka ọ buru onye-àmà nye nne umu ndia, bú ndi nēdebeghi ọbụbạ-ndum;
6 Ka I we me ka ha daa n'ọnọdu-ihere, na nne-ha n'ihe-nkwata, ka nkpuru we ghara idi.
7 Ka ewe bạsasia n'etiti mba nile, Ka ewepu aha-ha n'uwa: n'ihi na ha eledawo ọbụbạ-ndum anya.
8 Ahuhu gādiri gi, Assur, gi onye nēzobe ndi ajọ omume nime gi! Unu ndi nēmebi iwu, cheta ihe M'mere Sọdọm na Gọmọra;
9 Onye ala-ya nēdina n'ọchichiri nke pitch na obo ntu: ọbuná otú a ka M'gēme ndi nādighi-anu nti, ọ bu ihe si n'ọnu Jehova puta.
10 Otú a ka Jehova siri Esras, Si ndim na M'gēnye ha ala-eze nke Jerusalem, nke M'gānyeworo Israel.
11 Ọzọ kwa, nsọpuru-ha ka M'gēwere nyem, nye kwa ndia ulo-ikwū ebighi-ebi, nke M'doziworo nye ha.
12 Osisi nke ndu ka ha gēnwe ibu manu-otite nke ísì utọ; ha agaghi-adọbụ onwe-ha n'ọlu, ike gāgwu kwa ha.
13 Jenu, unu gānata kwa: kperenu unu ubọchi ole-na-ole, ka ewe me ka ha di nkpirikpi: edoziwo ala-eze ubụ a nye unu: nēchenu nche.
14 Were elu-igwe na uwa bạ àmà; n'ihi na etipiawom ihe ọjọ, kee ezi ihe: n'ihi na Mu onwem nādi ndu, ka Jehova siri.
15 Nne, bạkua umu-gi, were ọṅù tolite, me ka ukwu-ha di ngwa dika ogidi: n'ihi na arọputawom Gi, ka Onye-nwe kwuru.
16 Ma ndi nwuru anwu ka M'gēme ka ha si n'ọnọdu-ha bilie, me ka ha si n'ílì puta: n'ihi na amawom aham n'Israel.
17 Atula egwu, gi nne nke umu: n'ihi na arọputawom gi, ka Jehova siri.
18 N'ihi enyemaka-Gi ka M'gēziga ndi-orùm, bú Esay na Jeremy, ndi M'meworo ka ndum-ọdu-ha di nsọ, dozi-kwa-ra gi osisi iri na abua nke juputara na nkpuru di iche iche;
19 Na dika ọtutu isi-iyi nērù miri-ara-ehi na manu-aṅu, na ugwu asa di ike, nke rose na urodi nēsi n'elu ha pua, nke M'gēmeju umu-gi n'ọṅù.
20 Menu nwayi di-ya nwuru ezi ihe, kpenu nwa-nbẹi ikpé, nyenu obẹye, nēbạchi nwa-nbẹi, yikwasi onye bạ ọtọ uwe;
21 Gọzienu onye gbajiri agbaji na onye nādighi ike, unu achi-kwa-la onye-ngwurọ nleḷị, chebe onye-ngwurọ, ka onye-ìsì bata n'iru idi-ọcham.
22 Debe agadi na umu-ntakiri nime mbịdi-gi nile.
23 Ebe ọbụla ị hụrụ ndị nwụrụ anwụ, were ha ma lie ha, ma a ga m enye gị ọnọdụ mbụ na mbilite n'ọnwụ m.
24 Nọdu du, ndim, zuru-kwa-nu ike, N'ihi na ọnọdu-abali-gi nābia kwa.
25 Zọputa umu-gi, Gi ezi onye nēnye nwa; mee ka ukwu-ha guzosie ike.
26 Ma ndi-orù ahu ndi M'nyeworo gi, ọ dighi otù nime ha gāla n'iyì; n'ihi na m'gājuta ha n'etiti ọnu-ọgugu-gi.
27 Ka ike gwula gi: n'ihi na mbẹ ubọchi nkpabụ na nbụ gābia, ndi ọzọ gākwa ákwá, nēwuta kwa gi, ma i gāṅuri ọṅù, we rie nne.
28 Mba nile ga-ekworo gị ekworo, ma ha agaghị eme ihe ọ bụla megide gị, ka Jehova siri.
29 Akam abua gēkpuchi gi, Ka umu-gi we ghara ihu ala-mọ.
30 Ṅuria ọṅu, nne, gi na umu-gi; n'ihi na m'gānaputa gi, ka Jehova siri.
31 Cheta umu-gi ndi nāraru ura;
32 Nabata umu-gi rue mbẹ m'gābia imere ha ebere: N'ihi na olùlù-mirim nābạpu, ma amaram agaghi-agwu.
33 Mu onwem, bú Esras, nara ihe-ndebe nke Jehova n'elu ugwu Oreb, ka m'lakuru Israel; ma mbẹ m'biakutere ha, ha we me ka m'hu ihe-efu, we lelìa iwu-nsọ nke Onye-nwe.
34 Ma ya mere a sị m unu, O unu mba dị iche iche, ndị na-anụ ma ghọta, chọọnụ onye-ọzụzụ atụrụ unu, ọ ga-enye unu ezumike mgbe nile na-adigide; n'ihi na ọ nọ nso, nke ga-abịa n'ọgwụgwụ ụwa.
35 Jikere maka ụgwọ-ọrụ nke ala-eze, n'ihi na ihè ebighi-ebi ga-enwukwasị gị ruo mgbe nile.
36 Gbanarị onyinyo nke ụwa a, nara ọnụ nke ebube gị: A na m agba ama onye-nzọpụta m nke ọma.
37 O nata onyinye ahụ nke e nyere gị, ma nwee obi ụtọ, na-ekele onye ahụ nke dugara gị n'ala-eze elu-igwe.
38 Bilie, guzo, le ọnu-ọgugu nke ndi a karachiworo n'ememe nke Onye-nwe;
39 Ndị si na ndò nke ụwa pụọ; ma natawo uwe nsọ nke Onye-nwe.
40 Nara ọnu-ọgugu-gi, Zayọn, ma mechie ndi-gi nke yi uwe ọcha, ndi mezuworo iwu nke Onye-nwe.
41 Ọnu-ọgugu umu-gi, ndi ọ nāgusi gi ike, emezuwo: riọnu ike nke Onye-nwe, ka ndi-Gi, bú ndi akpọworo site na mbu, we do nsọ.
42 mu Esras n'elu ugwu nu otù ndi di uku, ndi m'nāpughi igu-ọgugu, ha nile we were abù to Jehova.
43 Ma n'etiti ha e nwere otu nwa okorobịa toro ogologo nke toro ogologo karịa ndị ọzọ niile, ma n'isi ha ọ bụla ka o tikwasị okpu-eze n'isi, ma dị elu karịa; nke o juru m anya nke ukwuu.
44 M'we jua mọ-ozi ahu, si, Onye-nwe-ayi, gini bu ndia?
45 Ọ zara, sim, Ndia bu ndi yipuru uwe nānwu anwu, yikwasi kwa anwu anwu, kwuputa kwa aha Chineke: ubụ a ewekpuwo ha okpu-eze, were kwa nkwu.
46 M'we si mọ-ozi ahu, Òle nwa-okorọbia nke nēkpu ha okpu-eze, nēnye kwa ha ọbu-aka n'aka-ha?
47 Ya mere ọ zara, sim, Ọ bu Ọkpara Chineke, Onye ha kwuputara n'uwa. M'we malite ito ndi nēkwesi ike n'aha Jehova nke-uku.
48 Mọ-ozi ahu we sim, Je, gosi ndim ihe di iche iche, na otú oké ọlu nke Onye-nwe-ayi, bú Chineke-gi, huworo.

ISI NKE 3

1 N'arọ nke-orú-na-iri ka mbẹ nbibi nke obodo ahu gasiri, anọm na Babilon, m'we dina n'aru n'elu ihe-ndinam, èchìchèm we rigota n'obim.
2 N'ihi na ahụrụm ikwa-n'iyì nke Zaion, na àkù nke ndi bi na Babilon.
3 Ma Mọm we nwua nke-uku, M'we malite ikwu okwu juputara n'egwu nye Onye kachasi ihe nile elu, si,

4 Onye-nwe-ayi, bú Onye nāchi achi, I kwuru na mbu, mbẹ I kuworo uwa, na nke ahu nání Gi, I we nye ndi Israel iwu;
5 Ma I nye-kwa-ra Adam aru nke nēnweghi nkpuru-obi, nke bu ọlu aka-Gi abua, I ku-kwa-ra ume nke ndu nime ya, ewe me ka ọ di ndu n'iru gi.
6 I we duru ya ba na Paradais, nke aka-nri-Gi kuworo, tutu uwa aputaghi.
7 Ọ bu kwa ya ka I nye-kwa-ra iwu ka ha hu uzọ-Gi n'anya: o we mebie, ngwa ngwa I we me ka ọnwu guzosie ike nime ya na n'ọbọ-ya nile, ndi mba nile, ebo nile, ndi nile, na abụru-ha sitere n'ọnu-ọgugu.
8 Ma ndi nile ọ bula nējeghari dika ọchichọ-ha si di, we me oké ọlu di iche iche n'iru Gi, we lelìa ihe nile I nyere n'iwu anya.
9 Ma ọzọ n'oge na-adịghị anya, i wetara iju-mmiri n'isi ndị bi n'ụwa, ma bibie ha.
10 Ma o wee ruo n'ime ha nile, na dịka ọnwụ dịịrị Adam, otu ahụ ka iju mmiri ahụ dịịrị ndị a.
11 Otú ọ di, otù nime ha ka i rapuru, bú Noa na ulo-ya, onye ndi ezi omume nile sitere na ya bia.
12 Ma o wee ruo na mgbe ndị bi n'ụwa malitere ịmụba, ma mụtaworo ha ọtụtụ ụmụ, ma bụrụ nnukwu ndị mmadụ, ha malitere ọzọ ịbụ ndị na-adịghị asọpụrụ Chineke karịa ndị mbụ.
13 Ma mbẹ ha mere ihe ọjọ otú a n'iru gi, I rọputara gi otù nwoke n'etiti ha, onye aha-ya bu Abraham.
14 Ya ka I huru n'anya, Ọ bu kwa nání Ya ka I gosiworo uche-Gi;
15 I we bạ ndu ebighi-ebi nye ya, I nēkwe kwa ya na I gaghi-arapu nkpuru-ya ma-ọli.
16 Ọ bu kwa ya ka I nye-kwa-ra Aisak, nye kwa Aisak Jekob na Isọ. Ma Jekob, ọ bu gi onwe-gi ka i rọputara ya, we tiye ya n'aka Isọ: Jekob we ghọ ìgwè madu bara uba.
17 O rue, mbẹ i nēdupu nkpuru-ya n'Ijipt, na i mere ka ha rigo n'ugwu Sainai.
18 I we ruda elu-igwe n'ala, me ka uwa guzosie ike, me ka elu-uwa dum madu bi megharia, me kwa ka obụ-miri nile ma jijiji, me kwa ka madu nke mbẹ ahu ma jijiji.
19 Ma ebube-Gi gabigara n'ọnu-uzọ-ama anọ, nke ọku, na nke ala-ọma-jijiji, na nke ifufe, na nke oyi; Ka I we nye nkpuru Jekob iwu, na inye ọbọ Israel ike.
20 Ma I napughi kwa nime ha obi ọjọ, Ka iwu-Gi we mia nkpuru nime ha.
21 N'ihi na Adam mbu nke bu ajọ obi mehiere, ewe rie ya; otú a ka ndi nile amuworo site na ya di.
22 Ya mere, e mere ka adịghị ike na-adịgide adịgide; na iwu (nakwa) n'ime obi ndị mmadụ na ajọ njọ nke mgbọrọgwụ; nke mere na ezi ihe wezugara onwe-ha, ajọ ihe we guzo.
23 Ubọchi ahu we gabiga, ewe gwusia arọ: mbẹ ahu i me-kwa-ra orù, bú onye anākpọ Devid, biliere onwe-gi.
24 Nke I nyere iwu iwu obodo nye aha-Gi, na ichuru gi ihe-nsure-ọku nēsì ísì utọ nime ya.
25 Mbẹ nka emere ọtutu arọ, Ndi bi n'obodo ahu we rapu gi;
26 Ma n'ihe nile emere dika Adam na ọbọ-ya nile mere: n'ihi na ha onwe-ha nwe-kwa-ra obi jọrọ njọ;
27 I we nye obodo-gi nye n'aka ndi-iro-gi.
28 Ọ̀ bu kwa omume-ha ọ̀ di nma nke-uku ndi bi na Babilon, ka ha we nwe ike n'aru Zaion?
29 N'ihi na mbẹ m'biarutere ebe ahu, hu kwa ajọ omume nādighi ọnu-ọgugu, nkpuru-obim we hu ọtutu ndi nēmebi iwu n'orú arọ na iri a. nti, o we me ka obim daa miri.
30 N'ihi na ahuwom ka I nēkweye ha ka ha mehie, I we bạghara ndi nēmebi iwu: I we me ka ndi-Gi la n'iyì, che kwa ndi-iro-Gi, ma i gosighi ya.
31 echeta ugam
ugapu ubụ a: Ọ̀ bu na ndi Babilon ka ha bu kari ndi Zaion?
32 Ma-ọbu ọ̀ di ndi ọzọ mara gi ma-ọbughi Israel? ma-ọbu òle ọbọ nke kwere ọbụbạ-ndu-Gi nile dika Jekob?
33 Ma ugwọ-ọlu-ha aputaghi, ma ndọbụ-ha nādọbụ onwe-ya n'ọlu adighi-amu: n'ihi na ejeghariwom n'ebe a na n'ebe ahu n'etiti mba nile, ma a huwom na ha nērùba n'àkù, ma ha echeghi ihe nile I nyere n'iwu.
34 Ma gi onwe-gi tu kwa ajọ omume-ayi ubụ a n'ihe-ọtùtù, na kwa nke ha ndi bi n'uwa; ọzọ kwa, agaghi-ahu aha-gi ebe ọ bula ma-ọbughi n'Israel.
35 Ma-ọbu òle mbẹ ọ bu na ndi bi n'elu uwa nēmehieghi n'iru Gi? ma-ọbu òle ndi edebeworo ihe nile I nyere n'iwu?
36 I gāhu kwa na Israel n'aha edebewo ihe-iriba-ama-Gi nile; ma ọ bụghị ndị ọgọ mmụọ.

ISI NKE 4

1 Ma mọ-ozi nke eziteworo nyem, onye aha-ya bu Uriel, we zam;
2 Ọ si, Obi-gi agawo n'ebe di anya n'uwa nka, Ì nēchè kwa ịghọta uzọ Onye kachasi ihe nile elu?
3 M'we si, E, onye-nwem. Ọ we zam, si, ezitewom igosi gi uzọ atọ, na itiye ihe-oyiyi atọ n'iru gi;
4 Ma ọ buru na i gāgum otù nime ya, M'gēme kwa gi ka i hu uzọ ahu nke nāchọsi ike ihu, M'gēme kwa ka i gosi gi ebe obi ajọ omume siri bia.
5 M'we si, Le, onye-nwem. O we sim, Je, tùnum ọtùtù ọku, ma-ọbu tùnum ifufe nke ifufe, ma-ọbu kpọm ọzọ ubọchi gara aga.
6 M'we za, si, Ònye puru ime nka, na i gājum ihe di otú a?
7 O we sim, Ọ buru na ajua gi ka ọtutu ebe-obibi di n'etiti oké osimiri, ma-ọbu isi-iyi ole di na nmalite nke obụ-miri, ma-ọbu isi-iyi ole di n'elu mbara-ígwé, ma-ọbu nke bu ọpupu nile nke oké osimiri. paradaịs:
8 Eleghi anya I gāsim, Ọ dighi mbẹ ọ bula m'ridara ba n'obụ-miri, ma-ọbu rue ala-mọ, ọ dighi kwa mbẹ ọ bula m'rigoro n'elu-igwe.
9 Otú ọ di, ubụ a ajuworom gi, nání ọku na ifufe, na nke ubọchi ahu nke i gabigaworo, na ihe nke i nāpughi ikewapu nime ya, ma i pughi inyem ọziza bayere ha.
10 Ọ si-kwa-ram ọzọ, Ihe nke gi, na ihe nke gi na ha tokọworo, i puru imata;
11 Giịnịzi ka ihe gị ga-esi nwee ike ịghọta ụzọ nke Onye kachasị ihe nile elu, na, ebe e mebiri ụwa ugbu a n'èzí ịghọta ire ure nke pụtara ìhè n'ihu m?
12 M'we si ya, Ọ di nma na ayi anọghi ma-ọli, kari na ayi gādi ndu n'ajọ omume, nāhu ahuhu, na imara ihe-ya.
13 Ọ zam, si, Abàram n'oké ọhia n'ala di lari, osisi nile we bạ ìzù;

14 O we si, Bianu, ka ayi je buso oké osimiri agha, ka o we pua n'iru ayi, ka ayi me kwa ka ayi me oké ọhia.
15 Iju-miri nile nke oké osimiri we bạ kwa ìzù, si, Bianu, ka ayi rigo, me ka oké ọhia nile di ala di ala ala, ka ayi me-kwa-ra ayi ala ọzọ n'ebe ahu.
16 Echiche osisi ahụ bụ ihe efu, n'ihi na ọkụ bịara rechapụ ya.
17 Echiche nke idei mmiri nke oké osimiri ahụ wee daa n'iyi, n'ihi na ájá guzoro ọtọ wee mechie ha.
18 Ọ buru na agēkpe gi ikpé ubụ a n'etiti abua ndia, ònye ka i gāmalite n'onye ezi omume? ma-ọbu ònye ka i gāma ikpe?
19 M'we za, si, N'ezie ọ bu èchìchè-nzuzu ka ha abua chèworo, n'ihi na ewe nye ala n'osisi, ọzọ kwa, oké osimiri nwere ọnọdu-ya ibu ide-miri-ya.
20 O we zam, si, I nyewo ikpé ziri ezi, ma gini mere i nēkpeghi kwa onwe-gi ikpe?
21 N'ihi na dika esi enye ala nye osisi, na oké osimiri nye miri-iyi-Ya: otú a ka ndi bi n'elu uwa apughi ịghọta ihe ọ bula ma-ọbughi ihe di n'elu uwa: ọzọ, bú onye bi n'elu elu-igwe, puru ịghọta náni ihe nile. nke di n'elu elu-igwe.
22 M'we za, si, Biko, Onye-nwe-ayi, ka m'nwe nghọta;
23 N'ihi na ọ bughi n'obim ka m'chọ itule ihe di elu, kama nke ndi nāgabiga n'akuku ayi kwa-ubọchi, bú, n'ihi nka ewe nye Israel ka ọ buru ihe-ita-uta nye mba nile, ma n'ihi gini ka enyere ndi ahu ndi I huworo n'anya. nye mba nile na-adịghị asọpụrụ Chineke, na ihe mere e ji mebie iwu nke nna nna anyị hà, na ọgbụgba-ndụ nile e dere ede na-ala n'iyi;
24 Ma anyị na-agabiga site n'ụwa dị ka ụkpara, ma ndụ anyị bụ ịtụ-n'anya na egwu, ma anyị erughị eru inweta ebere.
25 Gini kwa ka Ọ gēme aha-Ya, nke akpọ-kwa-ra ayi? ihe ndị a ka m jụrụ.
26 O we zam, si, Otú a ka i nāchọ, otú a ka i gāju gi anya; n'ihi na uwa na-eme ngwa ngwa igabiga;
27 Ma a pụghị ighọta ihe nile e kwere ndị ezi omume nkwa n'ọdịnihu: n'ihi na ụwa nke a jupụtara n'ajọ omume na adighị ike.
28 Ma gbasara nke thinggs nke I nājum, M'gāgwa gi; n'ihi na aghawo ihe ọjọ, ma nbibi-ya akābiaghi.
29 Ya mere, ọ buru na ihe anāgha agaghi-ewezuga ya iru, ma ọ buru na ebe anāgha ihe ọjọ ahu agaghi-agabiga, ihe ahu nke anēwere ezi ihe aghaghi ibia.
30 N'ihi na a ghaworo mkpụrụ nke ajọọ-omume n'ime obi Adam site na mmalite, ma ole asọpụrụghị Chineke ka o welitere ruo oge a? ole ka ọ gāmu kwa rue mbẹ nzọcha-ọka gābia?
31 Ma ubụ a tugharia n'onwe-gi, ka ọtutu nkpuru nke ajọ omume si meputa.
32 Ma mbẹ anēbụtu nti-nri, nke nādighi-agu ọnu-ọgugu, lele ebe-nzọcha-ọka ka ha gējuputa?
33 M'we za, si, Òle mbẹ ihe ndia gādi kwa? gini mere arọ ayi di ole-na-ole na ihe ọjọ?
34 Ọ we zam, si, Emela ngwa ngwa kari Onye kachasi ihe nile elu: n'ihi na ọ bu ihe-efu-gi ka ọnu-gi bu ibu n'elu Ya, n'ihi na i riri nne kari.
35 Ọ̀ bughi kwa nkpuru-obi ndi ezi omume ajughi ajuju bayere ihe ndia n'ime-ulo-ha, si, Rùe ole mbẹ ka m'gātukwasi obi n'ihe a? olee mgbe mkpụrụ nke ala nke ụgwọ ọrụ anyị ga-abịa?
36 Ma Uriel, bú onye-isi ndi-mọ-ozi, zara ha okwu bayere ihe ndia, si, Ọbuná mbẹ ọnu-ọgugu nkpuru-ọghigha juputaworo nime unu: n'ihi na o were ihe-ọtùtù tùa uwa.
37 N'ọtùtù ka O ji tùa ubọchi nile; na n'ọnu-ọgugu ogu-ha ubọchi; ma ọ dighị akwagharị ma ọ bụ kpalie ha, ruo mgbe ihe ekwuru na-emezu.
38 M'we za, si, Onye-nwe-ayi, bú Onye nāchi achi, ọbuná ayi nile juputara n'ajọ omume.
39 Ma n'ihi anyị eleghị anya ọ bụ na ejughị ala-ala nile nke ndị ezi-omume, n'ihi mmehie nile nke ndị bi n'elu ụwa.
40 O we zam, si, Jekuru nwayi di ime, jua ya mbẹ ọ gwusiri ọnwa iteghete-ya, ma ọ buru na afọ-ya gēme kwa ka imu nwa n'ime ya ọzọ.
41 M'we si, É-è, Onye-nwe-ayi, ọ pughi. Ọ sim, N'ílì ka ime-ulo nile nke nkpuru-obi di ka àkpà-nwa nwanyi;
42 N'ihi na dika nwanyi ime nēme ngwa ngwa ibạpu nkpà ime ime: ọbuná otú a ka ebe ndia nēme ngwa inaputa ihe enyere n'aka-ha.
43 Site na mbu, le, ihe i nāchọ ihu, agēgosi gi ya.
44 M'we za, si, Ọ buru na ahutawom amara n'iru Gi, ọ buru kwa na ọ puru ime, ọ buru kwa na ezutewom;
45 Ya mere, gosim ma ọ̀ di ihe kariri mbẹ gara aga, ma-ọbu nke gabigaworo kari nke gaje ibia.
46 Ihe gara aga ka m maara, ma ihe gaje ịbịa, amataghị m.
47 O we sim, Bilie n'akuku aka-nri, ka m'we gosi gi ihe-atù ahu.
48 M'we guzo, hu, ma, le, ite ọku nke nēre ọku nāgabiga n'irum: o we rue, mbẹ ire-ọku ahu gabigara, le, ma, le, anwuru-ọku ahu nēguzo.
49 Mgbe nke a gasịworo, igwe-oji nke miri gafeworo n'iru m, ma were oke ifufe bute oke mmiri ozuzo; ma mbẹ oké miri-ozuzo gabigara, ọbụbạ-iyi ahu we guzo.
50 O we sim, Tukwasi uche n'onwe-gi; dika miri-ozuzo si di kari ntupu, na dika ọku kariri anwuru-ọku; ma ntapu na anwuru-ọku nānọgide n'azu: ọnu-ọgugu nke gara aga we babigara ókè.
51 M'we kpere ekpere, si, Ọ̀ bu gi ka m'gādi ndu rue mbẹ ahu? ma-ọbu gini gādi n'ubọchi ahu?
52 Ọ zam, si, Ma ihe-iriba-ama nile nke gi onwe-gi nājum, M'gāgwa gi bayere ha n'otù akuku: ma okwu bayere ndu-gi, eziteghm igosi gi; n'ihi na amaghm ya.

ISI NKE 5

1 Otu o sila dị ka ihe ịrịba ama ndị ahụ na-abịa, lee, ụbọchị ndị ahụ ga-abịa, na ndị bi n'elu ụwa ka a ga-ewere n'oke ọnụ-ọgụgụ, ma ụzọ nke ezi-okwu ka a ga-ezobe, ma ala ahụ ga-abụ nke okwukwe.
2 Ma ajọ omume gāba uba kari nke i nāhu ubụ a, Ma-ọbu nke i nuworo site na mbẹ di anya gara aga.
3 Ma ala ahu, nke i nāhu ubụ a ka o nwere nkpọrọgwu, ọ bu na mberede ka i gāhu ka ọ tọbọrọ n'efu.

4 Ma ọ buru na Onye kachasi ihe nile elu nye gi ka i di ndu, mbẹ opì-ike nke-atọ gasiri i gāhu na anyanwu gāmu kwa n'abali na mberede, ọnwa gēme kwa ubọ̀ atọ n'ehihie.
5 Ọbara gēsi kwa n'osisi tapu, nkume ahu ewe nye kwa olu-ya, ma ndi Israel gāma jijiji;
6 Ọbuná Ya onwe-ya gāchi, bú onye ha nādighi-atu anya ndi bi n'elu uwa, anu-ufe gābẹapu kwa n'otù;
7 Oké osimiri Sọdọm gāwupu kwa azù, me nkpọtu n'abali, nke ọtutu madu nāmaghi: ma ha nile gānu olu-ya.
8 Ọgba-aghara gādi kwa n'ọtutu ebe, na ọku gābu ọzọ, anu-ọhia gābẹanwe kwa ọnọdu-ha, umu-ndinyom di nsọ gēmuputa kwa anu-ọhia;
9 Ọzọ, miri nnú ka agāchọta n'ihe utọ, Eyì nile gēbibi kwa ibe-ha; mbẹ ahu ka ọ gāzobe onwe-ya, nghọta gāba kwa n'ime-ulo-nzuzo-ya;
10 Ọtutu madu gāchọ kwa, ma ha agaghi-achọta ya: mbẹ ahu ka ajọ omume na nmebi-iwu gāba uba n'elu uwa.
11 Otù ala gāju kwa ibe-ya, si, Ọ̀ bu ezi omume nke nēme madu ka ọ buru ezi omume ka ọ pua n'aka gi? Ọ gāsi kwa, É-è.
12 N'otu oge ahu ka madu gēle anya, ma ọ dighi ihe ọ bula gēnweta: ha gādọbụ onwe-ha n'ọlu, ma uzọ-ha agaghi-aga nke-ọma.
13 Ka m'we gosi gi ihe-iriba-ama di otú a ka m'rapuru; ma ọbụrụ na ị ga-ekpe ekpere ọzọ, kwa akwa dịka ubụ a, na buo ọnụ ọbụna ụbọchị nile, ị ga-anụkwa ihe ndị ka ukwuu.
14 M'we teta, oké egwu nāgabiga kwa n'arum nile, obim we bạ ujọ, o we nwua.
15 Mọ-ozi ahu nke biara igwam okwu we jidem, kasiem obi, guzom n'ukwum abua.
16 O rue, n'abali nke-abua, na Salatiel, bú onye-isi ndi Israel, biakuterem, si, Òle ebe i nọworo? ma gini mere irugi ji di arọ́ otú a?
17 Ọ̀ bughi gi onwe-gi amaghi na Israel enyefeworo gi n'aka n'ala emere ka ha je biri n'ala ọzọ?
18 Ya mere, bilie, rie nri, rapu-kwa-la ayi, dika onye-ọzùzù-aturu nke nārapu ìgwè ewu na aturu-ya n'aka agu nādighi ike.
19 M'we si ya, Si n'ebe m'nọ pua, abiarulam nso. Ọ we nu ihe m'kwuru, si n'ebe m'nọ pua.
20 Ma ya mere m'we bue ọnụ ụbọchị asaa, na-eru uju na ịkwa ákwá, dịka Uriel bú́ mụọ-ozi nyere m iwu.
21 Ma mbẹ ubọchi asa gasiri, o rue, na èchìchè nile nke obim di kwa arọ́ ọzọ n'arum;
22 Ma mkpụrụ-obi m nwetara mụọ nke nghọta, ma mụ na Onye Kasị Elu ọzọ kpariṭara ụka;
23 Ọ si, Jehova, bú Onye nāchi achi, site n'osisi nile ọ bula nke uwa, na nime osisi-ya nile, I rọputaworo Onwe-gi otù osisi vine;
24 Ọzọ, n'ala nile nke elu-uwa dum madu bi ka I rọputaworo onwe-gi otù olùlù: N'ime okoko-ya nile, otù urodi;
25 Site kwa n'ebe nile miri emi nke oké osimiri ka I mejuworo gi otù osimiri: Site kwa n'obodo nile ewuru ewu ka I doworo onwe-gi Zaion nsọ;
26 N'ime anu-ufe nile nke ekèworo, I nyewo gi kpọ aha-gi otù nduru: n'ime anu-ulo nile nke emeworo ka I nye-kwa-ra gi otù aturu;
27 Ma n'etiti ìgwè madu nile ka I nwetaworo onwe-gi otù ndi: ma ndi nka, nke I huru n'anya, ka I nyere iwu nke ihe nile nātọ utọ.
28 Ma ubụ a, Onye-nwe, gini mere I nyeworo otù ndi nka nye ọtutu madu? ma n'otù nkpọrọgwu ka I doziworo ndi ọzọ, ma gini mere I bạsaworo nání otù ndi-Gi n'etiti ọtutu madu?
29 Ma ndị megidere nkwa gị nile, ma ha ekweghị na ọgbụgba-ndụ gị nile, zọdawo ha n'ala.
30 Ọ buru na I kpọrọ ndi-Gi asì nke-uku, I gēji kwa aka-Gi leta ha.
31 Ma mbẹ m'kwuworo okwu ndia, e ziterem mọ-ozi ahu nke biakuterem n'abali gara aga;
32 Ọ sim, Nurum, m'gēzí kwa gi ihe; ge nti n'ihe M'nēkwu, m'gāgwa kwa gi ọzọ.
33 M'we si, Kwue okwu, Onye-nwem. O we sim, I nēchebụ gi n'obi nke-uku n'ihi Israel: Ì hu ndi ahu n'anya kari Onye mere ha?
34 M'we si, É-è, Onye-nwe-ayi: ma ọ bu ọtutu ihe-nbụ ka m'kwuworo: n'ihi na akurum abua nēbụ m mgbu n'oge hour nile, mbẹ m'nādọbụ onwem n'ọlu ịghọta uzọ Onye kachasi ihe nile elu, na ichọ ufọdu nime ikpé-Ya.
35 Ọ we sim, I pughi. M'we si, N'ihi gini ka Onye-nwe-ayi? gini ka amuru m mgbe ahu? ma-ọbu n'ihi gini ka afọ nnem nābughi mbẹ ahu ílìm?
36 Ọ sim, Gukọtam ihe nādighi-abia, chikọtanum afuru-ufu nke agbasaworo n'èzí, mem okoko-osisi di ndu ọzọ nke akpọnwuworo;
37 Megherem ebe nile nke ebọchiworo, me ka m'we puta, bú ifufe nke emechibidoworo nime ha, me ka m'hu onyinyo nke olu: M'gēgosi kwa gi ihe ahu nke i nādọbụ onwe-gi n'ọlu imara.
38 M'we si, Onye-nwe-ayi, bú Onye nāchi achi, ònye gāma ihe ndia, ma-ọbughi onye nēnweghi ebe-obibi-ya n'etiti madu?
39 Ma mu onwem, abughm onye amam-ihe: m'gēsi kwa aṅa kwu okwu bayere ihe ndia nke I nājum?
40 O we sim, Dika i nāpughi ime ihe ọ bula nime ihe ndia nke M'kwuworo, ọbuná otú a ka i puru ichọputa ikpém, ma-ọbu n'ikpe-azu ihu-n'anya nke M'kweworo ndim.
41 M'we si, Le, Onye-nwe-ayi, Gi onwe-gi nọ kwa nso ndi edebeworo rue ọgwugwu ihe nile: ma gini ka ha gēme ndi diworo n'irum, ma-ọbu ayi ndi nọ ubụ a, ma-ọbu ndi gābia n'azu ayi?
42 Ọ sim, M'gēji ikpem tuyere nbạ-aka-akàrà: dika ọ dighi-ume nke ikpe-azu nādighi, ọbuná otú a ọ dighi ngwa-ọgu nke mbu nādi.
43 M'we za, si, Ọ̀ bughi na i puru ime ka ndi emeworo, di ubụ a, na ndi gaje ibia, ngwa ngwa; ka i we me ngwa gosi ikpé-Gi?
44 O we zam, si, Ihe anu-aru nwere ike ghara ime ngwa kari onye kpuworo; ọbụghị ma ụwa enweghị ike ijide ha ozugbo nke a ga-eke n'ime ya.
45 M'we si, Dika I gwaworo orù-Gi, na Gi onwe-gi, bú Onye nēnye madu nile, I nyewo ndu n'otù oge nye anu-aru nke I kere, ma ihe ahu ekère nēbuli ya: ọbuná ubụ a ka ọ we buru kwa ndi nēbu ha. ugbu a nọrọ otu mgbe.

46 O we sim, Ria afọ nke nwayi, si ya, Ọ buru na i muta umu, gini mere i nādighi n'otù, kama ọ bu otù onye na ibe-ya? ya mere kpenu ya ka o muta umu-ndikom irin ozugbo.
47 M'we si, Ọ pughi: ma ọ ghaghi ime ya n'ebe di anya.
48 O we sim, Ọbuná otú a ka M'nyeworo afọ nke uwa nye ndi aghaworo nime ya na mbẹ nile ha.
49 N'ihi na dịka nwata nwere ike ọ gaghị ewepụta ihe nile bụ nke ndị agadi, otu ahụ ka m wee chepụta ụwa nke m kere.
50 M'we jua, si, N'ihi na ubụ a I nyewom uzọ, m'gākwu kwa okwu n'iru gi: n'ihi na nne-ayi, onye I gwaworom na ọ bu nwata, di nso ubụ a.
51 Ọ zam, si, Rie nwayi nāmu umu, ọ gāsi kwa gi.
52 Si ya, N'ìhi gini ka ndi i meworo ubụ a di ka ndi buru uzọ, ma ha di ntà?
53 Ọ gāza kwa gi, si, Ndi amuru n'ike n'okoroḅia di otù uzọ, ma ndi amuru na mbẹ ebighi-ebi, mbẹ afọ nādalata, ha di iche.
54 Ya mere, le-kwa-nu anya na unu di ntà kari ndi buru unu uzọ.
55 Ma otu ahụ ka ndị na-eso unu dị ntakịrị karịa unu, dịka ihe e kere eke nke malitere ịka nká, ma gafeworo ike nke ntorobịa.
56 M'we si, Onye-nwe-ayi, arịọm Gi, ọ buru na ahutawom amara n'iru Gi, gosi orù-Gi onye I nēleta ihe-Gi n'aka-ya.

ISI NKE 6

1 O we sim, Na mbu, mbẹ emere uwa, tutu ókè-ala nke uwa guzo, ma-ọbu mbẹ ọ bula ifufe nēfefe;
2 Tutu ébẹ̀-elu-igwe nāḅa, we nwue, ma-ọbu mbẹ ọ bula atọrọ ntọ-ala nile nke Paradais;
3 Tutu a hụta ifuru mara mma, ma-ọbụ mgbe e guzobeworo ike nke nwere ike ibugharị, tutu igwe-mụọ-ozi na-enweghị ịgụta ọnụ ezukọta ọnụ.
4 Ma-ọbu mbẹ ọ bula eweliri elu nke elu-igwe, tutu akpọ-kwa-ra ọtùtù nile nke mbara-ígwé ahu, ma-ọbu mbẹ chi-igwe nile di na Zaion di ọku;
5 Ma tutu a chọpụta afọ ndị dị ugbu a, na ma-ọbụ mgbe ọ bụla e chepụtara echepụta nke ndị na-eme mmehie ugbu a tụgharịrị, tutu akàrà ha ndị chịkọtara okwukwe maka akụ;
6 M'we tukwasi uche n'ihe ndia, ma ekèworo ha nile site n'akam náním, ọ dighi kwa onye ọ bula ekere ha: site kwa Mu onwem ka agāgwusi ha, ọ bughi kwa onye ọzọ.
7 M'we za, si, Gini gādi nkewa nke oge di iche iche? ma-ọbu òle mbẹ ọgwugwu nke mbu gādi, na nmalite nke ya nke nēso ya?
8 Ọ sim, Site na Abraham we rue Aisak, mbẹ Jekob na Isọ muru site na ya, aka Jekob buru uzọ jide ikiri-ukwu Isọ.
9 N'ihi na Isọ bu nsọtu uwa, Jekob bu kwa nmalite nke ya nke nēso ya.
10 Aka madu di n'etiti ikiri-ukwu na aka: ajua ọzọ, Esras, ajula.
11 M'we za, si, Jehova, bú Onye nāchi, ọ buru na ahutawom amara n'iru Gi;
12 arịọm gi, gosi orù-gi ọgwugwu ihe-iriba-ama-Gi nile, nke I mere ka m'hu ya n'abali ikpe-azu.
13 O we za, sim, Bilie n'ukwu-gi abua, nuru kwa olu di ike.
14 Ma ọ gādi ka ọ bu nkpọtu uku; ma ebe gi onwe-gi nēguzo agaghi-ewezuga ya n'ọnọdu-ya.
15 Ya mere, mbẹ ọ nēkwu okwu, atula egwu: n'ihi na okwu ahu sitere n'ọgwugwu ihe nile, anāghọta kwa ntọ-ala nke uwa.
16 Ndien ntak-a? n'ihi na okwu nke ihe ndia nāma jijiji, nāma kwa jijiji: n'ihi na ọ matara na ọgwugwu ihe ndia aghaghi igbanwe.
17 O rue, mbẹ m'nuru ya, na m'we guzoro n'ukwum abua, ge nti, ma, le, olu nēkwu okwu, olu-ya di kwa ka olu nke ọtutu miri.
18 O we si, Le, ubọchi nābia, mbẹ M'gāmalite ibiaru nso, na ileta ndi bi n'elu uwa;
19 Ma ga-amalite ịjụ ha ajụjụ, ihe ha bụ ndị meruworo ajọ-omume site n'ajọọ-omume ha, na mgbe mkpagbu nke Zaiọn ga-emezu;
20 Ma mgbe ụwa, nke ga-amalite ịla n'iyi, ga-agwụsị, mgbe ahụ ka m ga-egosi ihe ịrịba ama ndị a: a ga-emeghe akwụkwọ ndị ahụ n'ihu mbara igwe, ha ga-ahụkwa ihe niile ọnụ.
21 Ma umu-ntakiri ndi bara otù arọ gēwere olu-ha kwue okwu, ndinyom di ime gāmuputa umu-ndikom nke ruru ọnwa atọ ma-ọbu anọ, we di ndu, ewe welie ha elu.
22 Ma na mberede ka ebe-agha-kwa-ra gāputa n'ebe anāghaghi nkpuru, na mberede ka agēme ka ulo-nkwakọba juru eju tọbọrọ;
23 Ma opì-ike gāma uda, nke mbẹ onye ọ bula nuru, na mberede ka ha gātu egwu.
24 Na mbẹ ahu ndi-enyi gēbuso ibe-ha agha dika ndi-iro, uwa gēguzo kwa n'egwu, ya na ndi bi nime ya, isi-iyi nile nke isi-iyi nile gēguzo kwa, ma n'oge hour atọ ha agaghi-agba ọsọ.
25 Onye ọ bula nke fọduru site n'ihe ndia nile nke M'gwaworo gi gāḅapu, ma hu nzọputam, na ọgwugwu uwa-unu.
26 Ma ndikom ahu ndi anānara nara gāhu ya, ndi nādighi-edetu ọnwu ire site n'ọmumu-ha: ma obi ndi bi n'ebe ahu gāḅanwe, we ghọ ihe ọzọ.
27 N'ihi na agēwepu ihe ọjọ, ma aghughọ agēmenyu.
28 Maka okwukwe, ọ ga-aga nke ọma, nrụrụ aka ka a ga-emeri, ma ezi-okwu ahụ, nke dịworo ogologo oge na-enweghị mkpụrụ, ka a ga-ekwupụta.
29 Ma mbẹ ọ nāgwam okwu, le, m'we lekwasi ya anya nke-ntà nke-ntà n'iru Onye M'guzoworo n'iru Ya.
30 Ma okwu ndia ka ọ sirim; abiaram igosi gi oge abali nābia.
31 Ọ buru na i gēkpe kwa ekpere ọzọ, bue ọnu ubọchi asa ọzọ, M'gāgwa gi ihe kariri ihe m'nuru n'ehihie.
32 N'ihi na anuru olu-gi n'iru Onye kachasi ihe nile elu: n'ihi na Onye di ike ahuwo ezi omume-Gi, Ọ hu-kwa-ra idi-ọcha-gi, nke i nweworo site na nwata.
33 Ya mere o ziteworom igosi gi ihe ndia nile, na si gi, Kasie gi obi, atula egwu.
34 Ma eme-kwa-la ngwa ngwa n'oge gara aga, iche ihe efu, ka i we ghara ime ngwa ngwa site na mbẹ ikpe-azu.
35 O rue, mbẹ ihe ndia gasiri, na m'we kwa akwa ọzọ, bue ọnu ubọchi asa otú a, ka m'we zuzue izù atọ ahu nke Ọ gwaram.

36 Ma n'abalị nke asatọ ka obi m gbajọrọ n'ime m ọzọ, m wee malite ikwu okwu n'ihu Onye Kasị Elu.
37 N'ihi na asunyewo mọm n'ọku nke-uku, ma nkpuru-obim nọ n'oké nkpà.
38 Ma a sị m, O Onye-nwe, i kwuru site na mmalite nke okike, ọbụna n'ụbọchị mbụ, ma kwuo otu a; Ka ekè eluigwe na ụwa; Okwu-Gi we buru ọlu zuru okè.
39 Ma mgbe ahụ ka mụọ ahụ dị, na ọchịchịrị na igba nkịtị dị n'akụkụ nile; a kpụbeghị ụda olu mmadụ.
40 Mgbe ahụ i nyere iwu ka ìhè mara mma si na akụ gị pụta, ka ọrụ gị wee pụta ìhè.
41 N'ubọchi nke-abua ka i mere mọ nke elu-igwe, we nye ya iwu ka ewe kewaa, na ka o kewa n'etiti miri, ka otù uzọ we rigo, na nke-ọzọ n'okpuru ya ka ọ gādi.
42 N'ubọchi nke-atọ ka I nyere iwu ka ewe chikọta miri ahu n'uzọ uzọ n'uzọ asa nke uwa: uzọ isi ka i meworo ka ọ takọrọ, debe kwa ha, ka ufọdu nime ndia buru ihe sitere n'aka Chineke ku, ewe ghọ ihe-ọlu-ubi we fè gi òfùfè.
43 N'ihi na ngwa ngwa okwu-Gi gara n'iru ka emere ọlu ahu.
44 N'ihi na ngwa ngwa, nkpuru di uku di kwa ọnu-ọgugu, na ọtutu ihe di iche iche di iche iche nke utọ, na okoko-osisi nke nādighi-agbanwe agbanwe, na ísì utọ di iche iche: ewe me nka n'ubọchi nke-atọ.
45 N'ubọchi nke-anọ ka I nyere iwu ka anyanwu mua, ọnwa we nye ìhè-ya, ka eme kwa kpakpando n'usoro;
46 I we nye ha iwu ka ha fè madu òfùfè, nke anēme.
47 N'ubọchi nke-ise ka I siri otù uzọ n'uzọ nke-asa, bú ebe ejikọtara miri ahu ka o weputa anu di ndu, na anu-ufe na azù: o we rue.
48 N'ihi na miri nke dara ogbi na nke ndụ adighị ewepụta ihe dị ndụ n'iwu nke Chineke, ka mmadụ nile wee too ọrụ ebube gị nile.
49 Ma gi onwe-gi chiri anu abua di ndu, echichi, otù gi onwe-gi nākpọ Inọk, na nke-ọzọ, bú Leviathan;
50 I we kewapu otù na ibe-ya: n'ihi na uzọ nke-asa, bú ebe anāchikọta miri, apughi ijide ha abua.
51 I nye-kwa-ra Inọk otù òkè, nke taworo n'ubọchi nke-atọ, ka o we biri n'otù ebe ahu, nke nnù ugwu abua na ọgu iri di nime ya.
52 Ma i nye-kwa-ra Leviathan uzọ n'uzọ asa, bú nke miri-miri; I debewo kwa ya ka o ripia onye I nāchọ, na mbe ọ bula.
53 N'ubọchi nke-isi ka I nyere uwa iwu, ka o we muputa anu-ọhia na anu-ulo na ihe nākpu akpu n'iru gi;
54 Ma mbe ihe ndia gasiri, Adam kwa, Onye I mere onye-nwe nke ihe-gi nile: site na Ya ka ayi nile si bia, na ndi nke I roputaworo.
55 Ihe a nile ka M'kwuworo n'iru Gi, Jehova, n'ihi na I mere uwa n'ihi ayi
56 Ma ndi ọzọ, ndi sitere kwa na Adam bia, I kwuwo na ha abughi ihe ọ bula, ma ha di ka ọnu-miri: I we tuyere iba-uba-ha tuyere ntupu nke nēsi n'ihe puta.
57 Ma ubụ a, O Onye-nwe, le, mba nile ndia, nke agworo dika ihe-efu, amalitewo ibu ndi-nwe-ayi, na irichapu ayi.
58 Ma anyị ndị gị, ndị ị kpọworo ọkpara gị, onye i mụrụ nanị ya, na onye hụrụ gị n'anya nke ukwuu, ka enyefeworo n'aka ha.
59 Ọ buru na emere uwa ubụ a n'ihi ayi, gini mere ayi na uwa nēnweghi ihe-nketa? rùe ole mbe ka nka gādi?

ISI NKE 7

1 Ma mbe m'kwubìri okwu ndia, eziterem mọ-ozi ahu nke eziteworo nyem n'abali nile gara aga;
2 Ọ sim, Esras, bilie, nuru okwu nile nke m'biaworo igosi gi.
3 M'we si, Kwue okwu, Chinekem. O we sim, Etiyere oké osimiri ahu n'ebe sara mbara, ka o we di omimi di kwa uku.
4 Ma tinye okwu ahụ n'ọnụ ụzọ dị warara, ma dị ka osimiri;
5 Ònye gābà kwa n'oké osimiri ilegide ya anya, na ichi ya? ọ buru na ọ gabigaghi n'ebe di warara, òle ka ọ gābà n'ebe sara mbara?
6 Ọzọ kwa, ọ di ihe ọzọ; Ewuwo obodo, guzo kwa n'elu ubi sara mbara, juputara n'ezi ihe nile;
7 Ọnu-uzọ-ya di warara, edowo kwa ya n'ebe di egwu, dika ọku di n'aka-nri, na n'aka-ekpe miri di omimi;
8 Na otu ụzọ n'etiti ha abụọ, ọbụna n'etiti ọkụ na mmiri, nke dị ntakịrị nke na e nwere ike ma omadụ aga ebe ahu ozugbo.
9 Ma ubụ a ọ buru na enye madu obodo a ka ọ buru ihe-nketa, ọ buru na ọ gaghi-agabiga ihe-agha ahu nke edoworo n'iru ya ma-ọli, òle ka ọ gānata ihe-nketa a?
10 M'we si, Ọ bu otú a, Onye-nwe-ayi. Ọ sim, Ọbuná otú a ka òkè Israel di.
11 N'ihi na ọ bu n'ihi ha ka M'mere uwa: Ma mbe Adam gabigara ukpurum nile, ewe nye iwu na ubụ a emewo.
12 Mbe ahu ka ọnu-uzọ nke uwa di warara, juputara n'ihe-nbụ na ime ime: ha di ole-na-ole na ihe ọjọ, juputara n'ihe-nbụ;
13 N'ihi na ọnụ ụzọ nile nke ụwa ndị okenye sara mbara ma bụrụ nke e ji n'aka, ma weta mkpụrụ anwụ anwụ.
14 Ya mere ọbụrụ na ndị dị ndụ adọgbughị onwe ha n'ọrụ ịba n'ime mkpagbu na ihe efu ndị a, ha enweghị ike ịnara ndị ahụ nke edobere maka ha.
15 Ma ubụ a n'ìhi gini kwa ka i nāchu onwe-gi, ebe i bu náni nwoke apuru ire ure? ma gini mere i ji me nkpatu, ma i bu náni madu?
16 N'ìhi gini ka i nēcheghi n'obi-gi ihe a nke gaje ibia, kari nke di ubụ a?
17 M'we za, si, Onye-nwe-ayi, bú Onye nāchi achi, I nyewo iwu n'iwu-Gi, ka ndi ezi omume gēketa ihe ndia, ma ka ndi nēmebi iwu we la n'iyì.
18 Otú ọ di, onye ezi omume gāhu ihe nkpabụ, nēle anya ebe sara mbara: n'ihi na ndi nēmebi iwu ahu ahuhuwo nkpakpa-ha, ma ha agaghi-ahu obosara nile.
19 Ọ sim. Ọ dighi onye-ikpé di kari Chineke, Ọ dighi kwa onye nwere nghọta kari Onye kachasi ihe nile elu.
20 N'ihi na e nwere ọtụtụ ndị na-ala n'iyi na ndụ nke a, n'ihi na ha na-elelị iwu nke Chineke nke edobere n'ihu ha.
21 N'ihi na Chineke enyewo ndị bịaranụ iwu-nsọ siri ike, ihe ha ga-eme ibi ndụ, ọbụna dịka ha siri bịa, na ihe ha ga-edebe iji gbanarị ntaram ahụhụ.
22 Otu o sila dị ha erubeghị isi nye ya; ma kwue okwu megide ya, ma chepụta ihe efu;

23 Ma we ghọbụ onwe-ha site n'ajọ omume nile ha; o we kwue okwu bayere Onye kachasi ihe nile elu, si, Ọ dighi; ma ọ maghi uzọ-Ya nile;
24 Ma iwu-Ya ka ha lelìworo, Ọbụbạ-ndu-Ya nile ka ha juworo; n'ukpuru-Ya ka ha eguzosighi ike, Ọ bu kwa ọlu-Ya ka ha nālughi.
25 Ma ya mere, Esras, n'ihi na ihe efu bụ ihe efu, ma maka ihe juru eju ka ejuworo.
26 Lee, oge ahụ na-abịa, na ihe iriba-ama ndị a nke m gwaworo gị ga-emezu, ma nwanyị a na-alụ ọhụrụ ga-apụta, ma ọ na-apụta ka a ga-ahụ ya, na ugbu a ewezugawo ya n'ụwa.
27 Ma onye ọbụla a napụtara site na ajọọ-omume nile nke e kwuworo ga-ahụ ihe-ebube m nile.
28 N'ihi na a ga-ekpughe Ọkpara m Jisus, ya na ndị ya na ha nọ, ma ndị fọdụrụ ga-aṅụrị ọṅụ n'ime narị afọ anọ.
29 Mgbe afọ ndị a gasịrị, nwa m nwoke Kraịst ga-anwụ, na mmadụ nile ndị nwere ndụ.
30 Ọzọ, uwa gābạnwe ibà n'iyì ochie ubọchi asa, dika ọ bu ikpé nile nke mbu: ọ dighi kwa onye ọ bula gāfọdu.
31 Ma mgbe ụbọchị asaa gasịrị ụwa, nke na-adịghị teta, ga-ebilite, ma nke ahụ ga-anwụ nke mebiri emebi.
32 Ma ala gēme ka ndi nāraru ura nime ya laghachi, ọzọ kwa, ájá gēme ndi nēbi nkiti, ma ebe-nzuzo gānaputa nkpuru-obi ahu ndi enyereworo ha aka.
33 Ma Onye kachasi ihe nile elu ga-apụta n'elu oche-ikpe, na nhụsianya ga-agabiga, ogologo ntachi-obi ga-enwekwa ọgwụgwụ.
34 Ma nanị ikpe ga-adị, ezi-okwu ga-eguzosi ike, ma okwukwe ga-adị ike;
35 Ma ọrụ ahụ ga-esochi, ma ụgwọ ọrụ ahụ ka a ga-egosipụta, ma ọrụ ọma nile ga-adị ike, ma ajọ omume agaghị enwe ọchịchị.
36 M'we si, Abraham buru uzọ kpe ekpere bayere ndi Sọdọm, na Moses nēkpe kwa ekpere bayere ndi bu nna ndi mehieworo n'ọzara:
37 Jisus we so-kwa-ra ya bayere Israel n'ubọchi Ekan:
38 na Samuel na Devid bayere ntipia: Solomon do-kwa-ra ndi nābiaru ebe nsọ;
39 Ma Hilias maka ndị natara mmiri ozuzo; nye kwa ndi nwuru anwu, ka o we di ndu;
40 na Hezekaia bayere ndi Israel n'ubọchi Senakerib: ọtutu di-kwa-ra ọtutu.
41 Ma ubụ a, ebe nbibi tolitere, na nmebi-iwu nāba uba, ma ndi ezi omume ekpewo ekpere bayere ndi nēmebi iwu: n'ihi gini kwa ka ọ gaghi-adi otú a ubụ a?
42 Ọ zam, si, Ndu nka abughi ọgwugwu ebe otuto nādigide; ya mere ha ekpeworo ndị na-adịghị ike ekpere.
43 Ma ụbọchị nke mbibi ga-abụ ọgwụgwụ nke oge a, na mmalite nke anwụghị-anwụ nke na-abịa n'ime ya, nke ire ure gafeworo;
44 Akwusi-kwa-ra onwe-ha ejewo n'ọgwugwu, ebipuwo ekweghi-ekwe, ezi omume etowo, ma ezi-okwu pulitere.
45 Mbẹ ahu ọ dighi onye ọ bula gānaputa onye ewedara n'ala, Ma-ọbu imebụ onye nweworo nmeri.
46 M'we zaghachi mbẹ ahu, si, Nka bu okwu mbu na nke ikpe-azu, na ọ di nma na enyegh Adam uwa: ma-ọbu, mbẹ enyere ya, ka o bọchie ya ka ọ ghara imehie.
47 N'ihi na ùrù gini ka ọ nābara madu ubụ a n'ubụ a ibi n'obi di arọ́, na mbẹ ọnwu gasiri, ichọ ahuhu?
48 Gi Adam, gini ka i meworo? n'ihi na ọ bu ezie na gi onwe-gi mehiere, ọ bughi náni gi ka i dara, kama ayi nile sitere na Gi.
49 N'ihi na ùrù gini ka ọ nābara ayi, ma ọ buru na ekwere ayi nkwa oge nādighi-anwu, ma? àyi mere ọlu nke nēweta ọnwu?
50 Ma na e kwere anyị nkwa olile-anya mgbe nile na-adigide, ebe anyị onwe anyị bụ ndị ajọọ-omume ka e mere ka ọ bụrụ ihe efu?
51 Ma na e debeere anyị ụlọ obibi nke ahụike na nchekwa, ebe anyị ebiela ajọọ-omume?
52 Ma na ebube nke Onye Kasị Elu ka edobere ichekwa ndị ahụ chịworo ndụ ncheghari, ebe anyị jere ije n'ụzọ kasị njọ nke ihe nile?
53 Na ka ewe gosi paradaịs, nke mkpụrụ ya na-adịru mgbe ebighị ebi, ebe nchekwa na ọgwụ dị n'ime ya, ebe anyị agaghị aba n'ime ya?
54 (N'ihi na ayi ejewo ije n'ebe nādighi utọ.)
55 Ma na iru nile nke ndị jiworo ntachi obi ga-enwu n'elu kpakpando nile, ebe iru anyị ga-adị ojii karịa ọchịchịrị?
56 N'ihi na mgbe anyị dị ndụ ma mee ajọọ-omume, anyị echeghị na anyị ga-amalite ịta ahụhụ maka ya mgbe anyị nwụsịrị.
57 O we zam, si, Nka bu ọnọdu agha ahu, nke madu amuru n'elu uwa gēbu;
58 Na, ọ buru na emeri ya, ọ gāhu ahuhu dika i kwuworo: ma ọ buru na o nweta mmeri, ọ gānata okwu ahu nke Mu onwem nēkwu.
59 N'ihi na nka bu ndu nke Moses gwara ndi Israel okwu mbẹ ọ di ndu, si, rọputara onwe-gi ndu, ka i we di ndu.
60 Otú ọ di, ha ekweghi ya, ma-ọbu ndi-amuma gānọchi ya, ma-ọbu mu onwem, bú ndi gwaworo ha okwu;
61 Ka a ghara inwe iru-uju dị otu a na mbibi ha, dịka ọńụ ga-adị n'ebe ha nọ bụ ndị e kwere ka ha nweta nzọpụta.
62 M'we zaghachi, si, Amawom, Onye-nwe-ayi, na Onye kachasi ihe nile elu ka anākpọ Onye-ebere, n'ihi na Ọ nēmere ha ebere, bú ndi akābataghi n'uwa;
63 Ma dikwasi kwa ndi nēche iru n'iwu-Ya;
64 Ma na ọ na-enwe ndidi, ma na-enwe ogologo ntachi obi ndị ahụ mehieworo, dịka ihe okike ya;
65 Ma na ọ dị ukwuu, n'ihi na ọ dị njikere inye ebe ọ chọrọ;
66 Ma na ọ nwere nnukwu ebere, n'ihi na ọ na-amụbawanye ebere nye ndị nọ ugbu a, na ndị gara aga, na kwa nye ndị ga-abịa.
67 N'ihi na ọbụrụ na ọ gaghị eme ka ebere ya bawanye, ụwa agaghị anọnyere ndị nketa ya n'ime ya.
68 Ma ọ bạghara; n'ihi na ọbụrụ na o meghị otú ahụ site n'ịdị mma ya, ka e wee mee ka ha dị mfe ndị mere ajọ omume, otu ụzọ n'ụzọ iri nke mmadụ agaghị adị ndụ.
69 Ma ebe ọ bu onye-ikpé, ọ buru na ọ gaghi-abạghara ndi emere ka aru di ha ike site n'okwu-Ya, we me ka ọtutu ọgu ise di iche iche puta;
70 Ọ ga-adị ole na ole fọdụrụ eleghi anya n'ime igwe mmadụ na-enweghị ike ịguta ọnụ.

ISI NKE 8

1 Ọ we zam, si, Onye kachasi ihe nile elu emewo uwa nye ọtutu madu, ma uwa nke gaje ibia mere ndikom ole-na-ole.
2 M'gāgwa gi ihe-oyiyi, Esras; Dika mbẹ i nāriọ ala, ọ gāsi gi, na ọ nēnye ọtutu akpu nke eji eme uro di, ma ntà ntà nke ọla-edo nēsi puta: ọbuná otú a ka ọnọdu nke uwa di ugbu a di.
3 Enwere ọtụtụ ndị e kere, ma ole na ole ka a ga-azọpụta.
4 M'we za, si, Ma, loda, nkpuru-obim, nghọta, ripia amam-ihe.
5 N'ihi na gi onwe-gi ekwewo ige nti, we nāchọ ibu amuma: n'ihi na i nweghi ohere ọzọ ma-ọbughi nání ibi ndu.
6 O Onye-nwe, ọbụrụ na i kweghị nwa odibo gị, ka anyị wee kpee ekpere n'iru gị, ma I nye anyị mkpụrụ n'ime obi anyị, na omenala nye nghọta anyị, ka o wee pụta; ònye gēsi aṅa di ndu, bú onye nēmebi iwu, bú onye nēbu ọnọdu madu?
7 N'ihi na Gi onwe-gi nọ nání ya, ma ayi nile bu otù ihe-ọlu aka-Gi abua, dika I kwuworo.
8 N'ihi na mbẹ emere aru ubụ a n'afọ nne, i we nye ya ihe di n'aru, anu-aru-gi echekwawo n'ọku na miri, ọnwa iteghete ka ihe-ọmuma-gi nānagide kwa ekere nke ekere nime ya.
9 Ma ihe nke nēdebe na ihe edebeworo, agādebe ya: ma mbẹ oge ahu nābia, àkpà-nwa nēchebe nēnyeputa ihe nēpu n'ime ya.
10 N'ihi na I nyewo iwu site n'akụkụ nile nke anụ ahụ, ya bụ, site n'ara ara, nye mmiri ara ehi, nke bụ mkpụrụ nke ara;
11 Ka ewe me ka ihe emeworo ka ọ rie nwa oge, Rue mbẹ i gēnye ya n'ebere-Gi.
12 I were ezi omume-Gi me ka ọ rigota, I we zí ya n'iwu-Gi, were ikpé-Gi me ka ọ di nma.
13 Ma i gēbụ ya dika ihe-gi ekere, me ka ọ di ndu dika ọlu-gi.
14 Ya mere, ọ buru na i me ka onye ahu la n'iyì, bú nke ewere oké ọlu di otú a kpuworo, ọ bu ihe di nfe ichi echichi site n'iwu-Gi, ka ewe debe ihe ahu nke emereri.
15 Ma ubụ a, Onye-nwe-ayi, ka m'gēkwu; imetụ mmadụ aka n'ozuzu, ị maara nke ọma; ma imetụ ndị gị aka, ndị m na-ewute n'ihi ha;
16 Na ihe-nketa-gi, onye ka m'nēru újú n'ihi ya; na Israel, onye m'di aró n'ihi ya; na n'ihi Jekob, onye m'nākpabụ;
17 N'ihi nka ka m'gāmalite ikpe ekpere n'iru Gi bayere Onwem na bayere ha: n'ihi na ahuwom ọdada-iyi nke ayi bi n'ala nka.
18 Ma a nụwo m ọsọ-ọsọ nke onye-ikpe nke gaje ịbịa.
19 N'ihi nka nuru olum, ghọta kwa okwum nile, M'gākwu kwa okwu n'iru Gi. Nke a bụ mmalite nke okwu Esdras, tutu eweliri ya elu: ma a s enyemaka,
20 O Onye-nwe, Gị onye bi n'ime mgbe nile na-adigide nke na-ele site n'elu ihe nile dị n'elu-igwe na n'elu-igwe;
21 Onye oche-eze-ya bu ihe-efu; nke ebube ya nwere ike ghara ighọta; ndi usu ndi-mọ-ozi nēguzo n'iru ha nāma jijiji;
22 Nke ije-ozi-Ya nābaghari n'ifufe na ọku; onye okwu-ya bu ezi-okwu, na okwu-ọnu-ya nādigide; nke iwu-nsọ-ya siri ike, na ikpé-Ya di egwu;
23 Onye anya-ya nēme ka obụ-miri takọrọ, Ma iwe nēme ka ugwu bạze; nke eziokwu na-agba akaebe:
24 Nuru ekpere orù-Gi, Ṅa kwa nti n'aririọ-amara nke ihe-Gi nile.
25 N'ihi na mbẹ m'di ndu ka m'nēkwu okwu, ọ buru kwa na nghọtam ka m'gāza.
26 Unu elela nmehie nile nke ndi-Gi anya; kama ọ diri ndi nēfè Gi n'ezi-okwu.
27 Elela anya n'ihe ọjọ nile nke mba nile, Ma ọchichọ nke ndi nēdebe ihe-àmà-Gi nile nime nkpabụ nile.
28 Eche-kwa-la ndi nējeghari n'iru Gi n'aghughọ: Ma cheta ha, dika ọchichọ-Gi si di ka ha mara egwu-Gi.
29 Ka ọ ghara ịbụ uche gị ibibi ndị biri ndụ dị ka anụ ọhịa; Ma ilegide ndi nēzí iwu-Gi anya.
30 Ewesala ha iwe n'aru ndi aguworo ka ha jọrọ njọ kari anu-ọhia; Ma hu ndi nātukwasi obi-ha n'ezi omume na nsọpuru-Gi mbẹ nile.
31 N'ihi na atawo ayi onwe-ayi na nna-ayi-hà n'ọria di otú a: ma n'ihi ayi ndi-nmehie ka agākpọ Gi onye-ebere.
32 N'ihi na ọbụrụ na i nwere ọchịchọ imere anyị ebere, a ga-akpọ gị onye-ebere, ya bụ, ndị na-enweghị ọrụ nke ezi-omume.
33 N'ihi na ndị ezi-omume, ndị nwere ọtụtụ ọrụ ọma nke edobere n'aka gị, ga-esi n'ọrụ nke aka ha nweta ụgwọ ọrụ.
34 N'ihi na gini ka madu bu, na I we wesa ya iwe? ma-ọbu gini bu ọbọ nāla ebibi, na i we di ilu megide ya?
35 N'ihi na ọ dighi nwoke ọ bula di n'etiti ndi amuru n'ezi-okwu, ma o mebiwo ihe ọjọ; ma n'etiti ndi kwesiri ntukwasi-obi ọ dighi onye nēmeghi ihe ọjọ.
36 N'ihi na n'ime nke a, O Onye-nwe, a ga-ekwupụta ezi-omume gị na ịdị-mma gị, ọbụrụ na I meere ndị ahụ na-enweghị ntụkwasị-obi nke ọrụ ọma nile ebere.
37 O we zam, si, Ihe ufọdu ka i kwuworo nke-ọma, ma dika okwu-gi nile si di ka ọ gādi.
38 N'ihi na n'ezie, m'gaghị eche echiche banyere ọchịchọ nke ndị mehieworo tutu ọnwụ, tutu ikpé, tutu mbibi erue;
39 Ma a ga m aṅụrị ọṅụ n'ihi ọchịchọ nke ndị ezi-omume, ma a ga m echeta kwa njem-ije ha, na nzọpụta, na ụgwọ ọrụ nke ha ga-enweta.
40 Dịka m kwuworo ugbụ a, otu a ka ọ ga-eru.
41 N'ihi na dika onye-ọlu-ubi nāgha nkpuru nke-uku n'ala, ku kwa ọtutu osisi, ma ihe anāgha nke ọma n'oge-ya adighi-adi elu, ọzọ kwa, ihe nile akuworo adighi-agba nkpọrọgwu: ọbuná otú a ka ọ di nke ndi-aghaworo. n'ụwa; Agaghị azọpụta ha nile.
42 M'we za, si, Ọ buru na ahutawom amara, ka m'kwu.
43 Dị ka mkpụrụ nke onye-ọlu-ubi na-ala n'iyi, ma ọbụrụ na ọ pụtaghị, ma ghara ịnara mmiri ozuzo gị n'oge ya; ma-ọbu ọ buru na oké miri-ozuzo di, mebie ya;
44 Otú a ka madu nāla kwa n'iyì, bú nke eji aka-gi kpuworo, nke anākpọ kwa onyinyo-gi, n'ihi na i di ka onye ahu, n'ihi ya ka I meworo ihe nile, were kwa ya tụnyere nkpuru onye-ọlu-ubi.
45 Ewesala ayi iwe, kama me-kwa-ra ndi-Gi ebere, Me-kwa-ra ihe-nketa-Gi ebere: N'ihi na I bu ihe-ebere n'aru ihe-Gi nile nọ.
46 O we zam, si, Ihe di ubụ a diri ubụ a, na ihe gaje ibia nke gādi.

47 N'ihi na i di nkpunkpu ka i we nwe ike ihu ihe nkem n'anya kari mu onwem: ma ọtutu mbẹ m'nābiaru gi nso, na ya nso, ma ọ bughi ndi nēmebi iwu.
48 Nime nka ka i bu kwa iju-anya n'iru Onye kachasi ihe nile elu;
49 N'ihi na i wedawo onwe-gi n'ala, dika o kwesiri gi, ma i kpeghi onwe-gi n'iru ka ewe nye gi otuto n'etiti ndi ezi-omume.
50 N'ihi na a ga-eme ha ọtụtụ nnukwu nhụsianya ndị n'oge ikpeazụ ga-ebi n'ụwa, n'ihi na ha ejeghariwo n'oke mpako.
51 Ma gi onwe-gi ghọta n'onwe-gi, chọ kwa otuto nye ndi di ka gi.
52 N'ihi na unu ka e meghere paradaịs, a kụrụ osisi nke ndụ, a na-akwado oge nke na-abịa, edoziwo oke ụbara, wuo obodo-ukwu, ma ka izu ike, e, ịdị mma na amamihe zuru oke.
53 A rachichiri nkpọrọgwu ihe ọjọ n'aru gi, adighi-ike na nla ezonariwo gi n'iru, ma ire-ure abalagawo n'ala-mọ ka ewe chezọ;
54 Mwute agabigawo, ma n'ikpeazụ a ga-egosi akụ nke anwụghị anwụ.
55 Ma ya mere, ajụla ajụjụ ọzọ gbasara igwe-mmadụ nke ndị na-ala n'iyi.
56 N'ihi na mbẹ ha narapuworo onwe-ha, ha lelìa Onye kachasi ihe nile elu anya;
57 Ọzọ, ha azọdawo ezi omume-Ya;
58 Ha we si n'obi-ha, na ọ dighi Chineke di; e, na n'ịmara na ha ga-anwụrịrị.
59 N'ihi na dị ka ihe ndị e kwuru n'elu ga-anabata unu, otú ahụ ka a na-akwado ha akpịrị ịkpọ nkụ na ihe mgbu: n'ihi na ọ bughị uche ya ka ndị mmadụ daa.
60 Ma ndị e kere eke nwere we merua aha Onye meworo ha, we nēkele Onye nēdobere ha ndu.
61 Ma ya mere ikpe m dị ugbu a n'aka.
62 Ọ bughi madu nile ka M'gosiworo ihe ndia, ma-ọbughi gi, na ole-na-ole dika gi. M'we za, si,
63 Le, Onye-nwe-ayi, ubụ a I gosiwom ọtutu ọlu di iche iche, nke I gāmalite ime na mbẹ ikpe-azu: ma na mbẹ ahu, I gosighm.

ISI NKE 9

1 Ya mere ọ zam, si, Gi onwe-gi tu-kwa-ra oge n'onwe-ya: ma mbẹ i huru ufọdu nime ihe-iriba-ama nile gara aga, nke M'gwaworo gi na mbu;
2 Mgbe ahụ ka ị ga-aghọta na ọ bụ otu mgbe ahụ ka Onye kachasị ihe nile elu ga-amalite ileta ụwa nke O kere.
3 Ya mere, mbẹ agēhu ala-ọma-jijiji na oké ọṅù nke ndi nile di n'uwa:
4 Mgbe ahụ ka ị ga-aghọta nke ọma na Onye kachasị ihe nile elu kwuru banyere ihe ndị ahụ site n'ụbọchị ndị dị n'ihu gị, ọbụna site na mmalite.
5 N'ihi na dịka ihe nile e mere n'ụwa si nwee mmalite na ọgwụgwụ, ma ọgwụgwụ ihe nile pụtara ìhè.
6 Otú a kwa oge nile nke Onye kachasi ihe nile elu nwere nmalite doro anya n'ihe-ebube di iche iche na ọlu di ike, na nsọtu nile na ihe-iriba-ama.
7 Ma onye ọbụla nke a ga-azọpụta, ma ga-enwe ike ịgbanarị site n'ọrụ ya nile, na site n'okwukwe nke unu kwere.
8 Agēchekwa-kwa-ra ha site n'ihe-njọ nile nke anēkwu, we hu nzọputam n'alam, na n'etiti ókè-alam: n'ihi na edowom ha nsọ nyem site na mbu.
9 Mbẹ ahu ha gābu n'ọnọdu-ihere, bú ndi ghọbụworo uzọm ubụ a: Ma ndi nāchupu ha n'aghughọ gēbi kwa na nmekpa-aru.
10 N'ihi na ndi ahu ndi nānataworo ugwọ-ọlu na ndu-ha, ma ha amaghm;
11 Ma ndị ahụ kpọrọ iwu m asị, mgbe ha nwere onwe ha ka nwere onwe ha, ma, mgbe ha ka emegheworo ha ebe ncheghari, ha aghọtaghị, ma ha ledara ya anya;
12 Onye ahụ ga-amakwa ya mgbe ọ nwụsịrị site n'ihe mgbu.
13 Ya mere, unu achọ-kwa-la ka unu mara ka agētita ndi nāsọpuru Chineke ahuhu, na mbẹ: ma jua otú agēsi azọputa ndi ezi omume, onye uwa di, na onye ekèworo uwa nye ya.
14 M'we za, si,
15 Ekwuwo m na mbụ, ma ubụ a, kwue okwu, ma m'gākwu kwa ya ma emesia, na ọtutu madu di ọtutu n'etiti ndi nāla n'iyì, kari n'etiti ndi agāzọputa;
16 Dị ka ebili mmiri si dị ukwuu karịa ntapu.
17 Ọ we zam, si, Dika ubi di, otú a ka nkpuru di kwa; ka okooko osisi dị, ndị dị otú ahụ ka agba dịkwa; dika onye-ọlu di, otú a kwa ka ọlu di; ma dika onye-ọlu-ubi di n'onwe-ya, otú a ka ọlu-ubi-ya di kwa: n'ihi na ọ bu oge nke uwa.
18 Ma ugbụ a mgbe m doziri ụwa nke a na-emebeghị, ọbụna ka ha biri n'ime ya dị ndụ ugbu a, ọ dighị onye kwuru okwu megide m.
19 N'ihi na mbẹ ahu onye ọ bula nēge nti: ma ubụ a emewo omume nile nke ndi ekere n'uwa nka nke emeworo site na nkpuru ebighi-ebi, site kwa n'iwu nke anāchọputa, ewe mebie onwe-ha.
20 M'we tukwasi uche n'uwa, ma, le, ihe-nbụ di n'ihi èchìchè nile nke batara nime ya.
21 M'we hu, bachie ya nke-uku, debe kwam nkpuru-vine nke uyọkọ, na ihe-ọkukú nke ndi bara uba.
22 Ka igwe-mmadụ ahụ laa n'iyi mgbe ahụ, ndị a mụrụ n'efu; ka edebe kwa nkpuru-vine nkem na ihe-ọkukúm; N'ihi na ọtutu ndọbụ ka M'jiworo me ka ọ zue okè.
23 Otú ọ di, ọ buru na i kwusi ubọchi asa ọzọ, (ma i gaghi-ebu ọnu nime ha;
24 Ma jenu n'ubi okoko-osisi, ebe anēwughi ulo, rie kwa náni okoko-osisi nke ubi; detụla anụ ahụ ọnụ, aṅụkwala mmanya, ma rie naanị okooko osisi;)
25 Ma kpekuo Onye kachasi ihe nile elu ekpere mbẹ nile, mbẹ ahu ka m'gābia, kpayere gi uka.
26 M'we jegharia n'ọhia nke anākpọ Ardat, dika o nyerem iwu; m'we nọdu n'ebe ahu n'etiti okoko-osisi, rie ufọdu nime ihe-ọkukú nke ubi, ihe-oriri nke ya we rijum.
27 Ma mbẹ ubọchi asa gasiri m'nānọdu ala n'elu ahihia, obim we di ọku nimem, dika na mbu:
28 M'we saghe ọnum, malite ikwu okwu n'iru Onye kachasi ihe nile elu, si,

29 Jehova, Gi onye gosiworo ayi onwe-gi, E mere gi onwe-gi nye nna-ayi-hà n'ọzara, n'ebe ọ nādighi onye ọ bula nāzọda, n'ebe tọbọrọ n'efu, mbẹ ha siri n'Ijipt puta.
30 I we kwue si, Nuru, Israel; Lekwa okwum anya, Gi nkpuru Jekob.
31 N'ihi na, le, Mu onwem nāgha kwa iwum nime unu, ma ọ gāmi nkpuru nime unu, ma unu gāsọpuru nime ya rue mbẹ ebighi-ebi.
32 Ma nna-ayi-hà, bú ndi natara iwu ahu, edebeghi ya, ha edebeghi kwa ikpé-Gi nile: ma ọ buru na nkpuru nke iwu-Gi la n'iyì, ọ pughi kwa, n'ihi na ọ bu gi;
33 Ma ndi natara ya we la n'iyì, n'ihi na ha edebeghi ihe anāgha nime ha.
34 Ma, le, ọ bu omenala, mbẹ ala nānara nkpuru-ọghigha, ma-ọbu oké osimiri ubọ, ma-ọbu ihe ọ bula anu-aru ma-ọbu ihe-ọṅuṅu, na n'iyì nke anāgha nime ya ma-ọbu tubà ya nime ya;
35 Ọzọ kwa, ihe anāgha, ma-ọbu nke atubàra nime ya, ma-ọbu nke anānara, nāla n'iyì, ma ọ dighi-anọyere ayi: ma ọ bughi n'ebe ayi nọ ọ bughi otú a.
36 N'ihi na anyị bṵ́ ndị natara iwu ahụ na-ala n'iyi site na mmehie, na obi anyị nke natara ya
37 Otú ọ di, iwu adighi-ala n'iyì, kama ọ nānọgide nime ya ike ya.
38 Ma mbẹ m'nēkwu okwu ndia n'obim, m'we were anyam abua leghachi anya, ma n'akuku aka-nri ahurum otù nwayi, ma, le, ọ nēru újú, kwa kwa ákwá n'oké olu, o nēwuta kwa ya nke-uku n'obi, ya na ya. uwe adọwara adọwa, o we tukwasi ntu n'isi-ya.
39 M'we kwe ka èchìchèm nile je, bú nke m'nānọ nime, M'we chighariarum nye ya;
40 Ọ si ya, N'ihi gini ka i nākwa ákwá? n'ihi gini ka i nēwuta n'obi-gi?
41 Ọ we sim, Onye-nwe-ayi, rapum, ka m'we kwa ákwá, tukwasi kwa n'ihe-nbụ nkem, n'ihi na ewe dim n'obi nke-uku n'obim, wedawom ala nke-uku.
42 M'we si ya, Gini nēme gi? gwa m.
43 Ọ sim, Mu onwem, bú orù-gi, bu nwayi-àgà, ma enweghi nwa, ọ bu ezie na m'nwere di orú arọ na iri;
44 Ma ọ dighị ihe ọ bụla m mere n'afọ iri atọ ahụ ehihie na abalị, na n'awa nile, ma ewezuga ekpere m nye Onye Kasị Elu.
45 Mgbe orú arọ na iri gachara, Chineke nụrụ orù-gi nwayi, legide ọhụhụ m anya, tukwasi uche n'ahụhụm, nyem nwa-nwoke: m'we ṅuria ọṅu nke-uku n'ihi ya, otú a ka dim na ndi-abạta-obim nile di: ayi we nye nsọpuru uku. Onye puru ime ihe nile.
46 M'we were oké ndọbụ nye ya nri;
47 Ya mere mbẹ o tolitere, bia rue mbẹ ọ gālu nwunye, m'we mere oriri.

ISI NKE 10

1 O rue, mbẹ nwam nwoke batara n'ime-ulo ọlulu-nwunye-ya, na ọ dara n'ala, nwua.
2 Ayi nile we kwaturu orioṇa nile, Ndi-abạta-obim nile we bilie kasim obi: M'we zuru ike rue ubọchi nke-abua n'abali.
3 O rue, mbẹ ha nile rapuru nkasi-obim, ka m'we di jū; M'we bilie n'abali bạlaga, bia n'ubi a, dika i nāhu.
4 Ma ubụ a anamachọghi m ịlaghachi n'obodo, kama n'ebe a ka m'nọgide, na irighi kwa ihe-ọṅuṅu;
5 M'we rapu ntughari-uche nile nke m'nọ-kwa-ra, M'we gwa ya okwu n'ọnuma, si,
6 Gi nwayi bạgọrọ abạgọ n'obi kari ihe nile ọzọ, ọ̀ bughi orù-ayi ka i nāhu, gini nēme kwa ayi?
7 Òle otú na Zayọn nne-ayi si jubigara ókè n'obi-uku nile, na inwe ume-ume nke-uku, iru-újú di ike nke-uku?
8 Ma ugbụ a, ebe anyị nile na-eru uju ma na-ewute anyị, n'ihi na anyị nile nọ n'oké mwute, ị na-ewute gị maka otu nwa nwoke?
9 N'ihi na jua ala, ọ gāsi kwa gi, na ọ bu ya onwe-ya kwesiri iru újú n'ihi ọdida nke ọtutu ndi nēbili n'elu ya.
10 N'ihi na site na ya ka ihe nile siri pụta na mbụ, ma site na ya ka ndị ọzọ nile ga-esi pụta, ma, lee, ha na-eje ije fọrọ nke nta ka ọ bụrụ mmadụ nile na mbibi, ma igwe-mmadụ n'ime ha ka ewezugawo kpamkpam.
11 Ọ̀ bu kwa ònye gēme ka iru-újú bayere nwayi ahu, bú nke nwere oké ọtutu ndia; ma ọ bughi gi onwe-gi, bú onye nēwuda ma-ọbughi otù onye?
12 Ma ọ buru na i sim, Iru-újúm adighi ka nke uwa, n'ihi na atufurum nkpuru nke afọm, bú nke M'ji ihe-nbụ muputara, were kwa ihe-nbụ mua;
13 Ma ala ọ bughi otú a: n'ihi na ọtutu madu di nime ya dika nzọputa nke ala si di agabigawo, dika ọ bia:
14 M'we si gi, Dika i ji ime ka ọ muputa; ọbuná otú a ka uwa nye-kwa-ra nkpuru-ya, bú madu, site na nmalite nye Onye mere ya.
15 Ma ubụ a, debe ihe-nbụ-gi n'onwe-gi, were kwa obi-ike nagide ihe ahu nke dakwasiri gi.
16 N'ihi na ọbụrụ na ị ga-amata mkpebi siri ike nke Chineke ịbụ onye ezi-omume, ị ga-anabatakwa nwa gị nwoke n'oge, ma a ga-aja gị mma n'etiti ụmụ nwanyị.
17 Ya mere, jekuru di-gi n'obodo.
18 Ọ sim, Ihe ahu ka m'gaghi-eme: m'gaghi-abà n'obodo, ma, le, m'gānwu.
19 M'we gaba n'iru gwa ya okwu, si,
20 Unu emela otú a, kama dua unu ọdu. site n'akam: n'ihi na ole ka ihe ọjọ nile nke Zaion di? kasie ya obi bayere ihe-nbụ nke Jerusalem.
21 N'ihi na i huwo na emewo ka ebe nsọ ayi tọbọrọ n'efu, kwatue ebe-ichu-àjà-ayi, kwatue ulo uku-ayi;
22 Akwukwọ-ọnu-ayi emewo n'ala, emewo ka abù-ayi bạ nkiti, iti-nkpu-ayi agwuwo, emebiwo ìhè ihe-idọba-orioṇa-ayi, emebiwo ibẹ ọbụba-ndu-ayi, emeruwo ihe-nsọ-ayi, na aha ahu nke nādighi nsọ. ọ fọduru imeru-aru ayi: ihere emewo umu-ayi, ndi-nchu-àjà-ayi asuwo ọku, ndi Livai alawo n'agha, umu-abọghọ-ayi emeruwo onwe-ha, emeruwo kwa nwunye-ayi; ndị ezi-omume anyị ka e bugara, ụmụntakịrị anyị ebibiwo, ụmụ okorobịa anyị ka a kpọtaworo n'ịbụ-oru, ma ndị dike anyị aghọwo ndị na-adịghị ike;
23 Ma, nke kasị ukwuu nke ihe nile, akara nke Zaiọn apụworịị nsọpụrụ ya ugbụ a; n'ihi na enyewo ya n'aka ndi nākpọ ayi asì.

24 Ma ya mere tufue oke-nwoke gị, ma wepụ ọtụtụ mwute, ka Onye-nwe wee meere gị ebere ọzọ, ma Onye Kasị Elu ga-enye gị izu-ike na ntụsara ahụ site n'ọrụ gị.
25 Ma o wee ruo na mgbe mụ na ya na-ekwurịta okwu, lee, iru ya na mberede na-egbukepụ egbukepụ nke ukwuu, ma iru ya na-egbuke egbuke, nke mere na m tụrụ egwu ya, wee chegharịa ihe ọ ga-abụ.
26 Ma, le, na mberede ka o tisiri oké egwu nke-uku: ala we ma jijiji n'olu nwayi ahu.
27 M'we hu, ma, le, nwanyi ahu emeghi kwa ka m'hu ya anya ọzọ; ebe uku ka eweputara onwe-ya site na ntọ-ala: m'we tua egwu, were kwa oké olu tie nkpu, si,
28 Òle ebe Uriel nọ, bú mọ-ozi, onye biakuterem na mbu? n'ihi na o mewo ka m'daba n'ọhụụ dị iche iche, ma ọgwụgwụ m aghọọla ire ure, na ekpere m ịba mba.
29 Ma ka m na-ekwu okwu ndị a, lee, ọ bịakwutere m, lekwa m anya.
30 Ma, le, mu onwem adinaworo dika onye nwuru anwu, ewe napum nghọtam: O we jidem n'aka-nri, kasim obi, guzom n'ukwum abua, sim,
31 Gini nēme gi? ọ̀ bu kwa gini mere i ji nābạ ujọ otú a? n'ihi gini kwa ka nghọta-gi nālọ miri, na èchìchè nile nke obi-gi?
32 M'we si, N'ihi na i rapuwom, ma m'mere dika okwu-gi nile si di, m'we ba n'ọhia, ma, le, ahuwom, ma, le, na apughim ikwu.
33 O we sim, Were di-nkpa guzo ọtọ, m'gādu gi ọdu.
34 M'we si, Kwue okwu bayerem, onye-nwem; nání arapulam, ka m'we ghara inwu anwu n'ihi olile-anyam.
35 N'ihi na ahuwom na amaghm, ma nuru na amaghm.
36 Ma-ọbu ọ̀ ghọbụworo uchem, Ma-ọbu nkpuru-obim ọ bu na nrọ?
37 Ma ubụ a ariọm gi ka i gosi orù-gi ọhù a.
38 Ya mere Ọ zam, si, Nurum, m'gāgwa kwa gi, gosi gi ihe mere i ji nātu egwu: n'ihi na Onye kachasi ihe nile elu gēkpughere gi ọtutu ihe-nzuzo.
39 Ọ huwo na uzọ-gi ziri ezi: N'ihi na Gi onwe-gi nēwuta ndi-Gi mbẹ nile, I nēdo kwa Zaion abù-ákwá uku.
40 Ya mere nka bu isi okwu nke ọhù ahu nke i huru na nso nso a:
41 I hu-kwa-ra nwanyi ka ọ nēru újú, I we malite ikasi ya obi;
42 Ma ubụ a, i hughi ihe oyiyi nke nwayi ahu ọzọ;
43 Ma ebe ọ gwara gi okwu bayere ọnwu nwa-ya nwoke, nka bu ihe ngwọta:
44 Nwayi a, onye gi onwe-gi huru bu Zaion: ma ọ si gi, ọbuná nwayi ahu nke gi onwe-gi huru dika obodo ewuruworo,
45 Ma asim, Ọ si gi, na ọ bu orú arọ na iri ka ọ bu nwanyi-àgà: ọgu arọ na iri ka ọ bu nke anāchurughi àjà-nbuli nime ya.
46 Ma mbẹ orú arọ na iri gasiri Solomon we wue obodo ahu, sure àjà-nsure-ọku: o we mua nwa-nwoke nke nwanyi-àgà.
47 Ma ọ bu ezie na ọ si gi na ọ mere ka ọ zùa ya, bú ebe-obibi na Jerusalem.
48 Ma ọ bu ezie na ọ siri gi, na nwam nwoke nābà n'ime-ulo ọlulu-nwunye-ya, ewe gwusia ya, we nwua: nka bu ntipia nke biaruru Jerusalem.
49 Ma, le, i huru onyinyo-ya, ma n'ihi na o nēru újú n'ihi nwa-ya nwoke, i we malite ikasi ya obi: ma n'ihe ndia nke daworo, ka emegheworo gi ihe ndia.
50 N'ihi na ubụ a Onye kachasi ihe nile elu nāhu na i nēwuta onwe-gi nēnweghi uche, na i nāhu kwa ahuhu n'obi-gi nile n'ihi ya, otú a ka O gosiworo gi ima-nma nke ebube-ya, na ima-nma nke ima-nma-ya;
51 N'ihi nka ka M'siworo gi ka i biri n'ọhia nke anēwughi ulo;
52 N'ihi na amaram na Onye kachasi ihe nile elu gēgosi gi nka.
53 Ya mere M'we nye gi iwu ka i ba n'ọhia, ebe ọ dighi ntọ-ala nke ulo ọ bula nēnweghi.
54 N'ihi na n'ebe Onye kachasi ihe nile elu ga-amalite igosi obodo ya, ọ dighị ụlọ onye ọ bụla nwere ike iguzo.
55 Ya mere, atụla egwu, ka obi-gi ghara itu ujọ, ma ba n'ime, hu ima-nma na idi-uku nke ulo ahu, ka anya-gi nwere ike ihu;
56 Ma mgbe ahụ ị ga-anụ ka ntị gị nwere ike ịghọta.
57 N'ihi na a gọziri gị karịa ọtụtụ ndị ọzọ, ma a kpọworo gị na Onye Kasị Elu; ma otu a ka ọ dị naanị ole na ole.
58 Ma echi n'abalị ị ga-anọ ebe a;
59 Ma otu a ka Onye-isi nile gēgosi gi ọhù nile nke ihe di elu, nke Onye kachasi ihe nile elu gēmere ndi bi n'elu uwa n'ubọchi ikpe-azu. M wee rahụ ụra n'abalị ahụ na ọzọ, dị ka o nyere m iwu.

ISI NKE 11

1 M'we hu nrọ, ma, le, ugo nēsi n'oké osimiri rigota, nke nwere nkù iri na abua nwere nku, na isi atọ.
2 M'we hu, ma, le, ọ bạsaworo nkù-ya n'elu uwa nile, ifufe nile nke elu-igwe nēfekwasi kwa ya, ewe chikọta ha.
3 M'we hu, ma site na nbụ-ya nile ka akukọ nile nēnweghi ike puta; ma ha ghọrọ obere nku na ndị nta.
4 Ma isi-ya nile di n'udo: isi nke di n'etiti di uku kari ibe-ya, ma ya na nke fọduru tukwasi ya.
5 M'we hu-kwa-ra, ma, le, ugo nēfeghari n'ákù-ya, we buru eze n'elu uwa, na n'isi ndi bi nime ya.
6 M'we hu na ihe nile nke di n'okpuru elu-igwe ka edoworo ya n'okpuru ya, ma ọ dighi onye ọ bula kwuworo okwu megide ya, ma-ọbughi otù ihe e kere eke n'elu uwa.
7 M'we hu, ma, le, ugo biliri n'elu isi-ya, gwa árú-ya nile okwu, si,
8 Unu echela nche n'otù oge: onye ọ bula n'otù n'otù dina n'ọnọdu nke aka ya, nēche kwa nche nke-ọma:
9 Ma ka e chekwaa isi ndị nke ikpe-azụ.
10 M'we hu, ma, le, olu ahu esighi n'isi-ya puta, kama site n'etiti aru-ya.
11 M'we gua ya ọnu-ya, ma, le, ha di asatọ.
12 M'we hu, ma, le, n'akuku aka-nri otù nkù nēbili, we buru eze d n'elu uwa nile;
13 O rue, mbẹ ọ bu eze, na ọgwugwu-ya bia, ma ọnọdu-ya adighi-ahu kwa ọzọ: ndi ọzọ we guzo. ma chịrị, ma nwee nnukwu oge;

14 O rue, mbẹ ọ bu eze, na ọgwugwu-ya bia-kwa-ra, dika nke mbu, na ọ dighi kwa ọhu ọzọ.
15 Ma olu we biakute ya, si,
16 Nụrụ, Gi onye bu onye nāchi uwa ogologo oge di otú a: Nka ka m'nāsi gi, tutu i malite ikpughe ọzọ;
17 Ọ dighi onye gānọchi gi rue mbẹ-gi, ma-ọbu nkera-ya.
18 Mbẹ ahu nke-atọ we bilie, buru eze dika nke-ọzọ, ma ọ dighi kwa ọhu ọzọ.
19 Otú a ka ọ di otú a ka ọ di n'etiti ndi nile fọduru, dika na onye ọ bula bu eze, ma emeghi ka aputa ìhè ọzọ.
20 M wee hụ, ma, lee, ka oge na-aga, ábụbà ndị sochiri ya guzoro n'akụkụ aka nri, ka ha wee chịa kwa; ma ụfọdụ n'ime ha chịrị, ma n'oge na-adighị anya ha apụtakwaghị ọzọ.
21 N'ihi na ufọdu n'etiti ha ka edobere, ma achighi eze.
22 Mbẹ ihe ndia gasiri m'we hu, ma, le, ábụ́bà iri na abua ahu aputaghi kwa ọzọ, ma-ọbu nku abua ahu;
23 Ma ọ dighi kwa ọzọ n'aru ugo, kama isi atọ nke nādabere ala, na nkù ntà isi.
24 M'we hu-kwa-ra na nku abua nke ntà abua kewara onwe-ha n'etiti isi ahu, we nọdu n'okpuru isi nke di n'akuku aka-nri: n'ihi na anọ ahu nānọgide n'ọnọdu-ha.
25 M'we hu, ma, le, nku nile nke di n'okpuru nkù chere ka ha guzobe onwe-ha na inwe ike.
26 M'we hu, ma, le, e nwere otù onye edoziworo, ma n'oge na-adighị anya ọ pụtaghị ọzọ.
27 Ma nke-abua mere ngwa ngwa kari nke-mbu.
28 M'we hu, ma, le, ndikom abua ahu ndi fọduru nēchè kwa n'onwe-ha ibu eze;
29 Ma mbẹ ha chere otú a, le, otù nime ndi-isi nke nọ n'izu-ike kpọtere, bú nke di n'etiti; n'ihi na nke ahu di uku kari isi abua ahu.
30 Ma mgbe ahụ ahụrụ m na isi abụọ ndị ọzọ ejikọtawo ya na ya.
31 Ma, le, isi ahu chighariri n'aka ndi ya na ha nọ, o we rie nku abua nke di n'okpuru nkù nke gābu eze.
32 Ma isi nka tiyere uwa nile n'egwu, we bạ ọchichiri nime ya n'aru ndi nile nēbi n'elu uwa n'oke nkpabụ; ma o nwere ọchịchị nke ụwa karịa nku niile nke nwerebu.
33 Ma mgbe nke a gasịrị, ahụrụ m, ma, lee, isi nke dị n'etiti apụtakwaghị ọzọ na mberede, dị ka nkù.
34 Ma isi abụọ ahụ fọdụụrụ, ndị na-achịkwa n'otu aka ahụ n'elu ụwa na ndị bi n'ime ya.
35 M'we hu, ma, le, isi n'akuku aka-nri ripia ya nke di n'akuku aka-ekpe.
36 M'we chigharia otù olu, nke nāsim, Legide anya n'iru gi, tukwasi uche n'ihe nke i nāhu.
37 M'we hu, ma, le, dika ọdum nābọ uja, achupuworo n'oké ọhia: m'we hu na o zigara ugo ka olu madu, si,
38 Nuru, Mu na gi gākwu okwu, Onye kachasi ihe nile elu gāsi kwa gi,
39 Ọ bughi gi onwe-gi bu ndi fọduru n'etiti anu anọ ahu, ndi M'mere ka ha buru eze n'uwam, ka ọgwugwu oge-ha we si n'aka ha bia?
40 Ma nke anọ bịara, ma merie anụ ọhịa nile ndị gara aga, ma nwee ike n'ebe ụwa nọ site n'oké ịtụ egwu, na n'ebe ụwa nile nọ site n'oke mkpagbu dị njọ; ọtutu ubọchi ka o we biri n'elu uwa n'aghughọ.
41 N'ihi na i jighi ezi-okwu kpe uwa.
42 N'ihi na I wedawo ndi di ume-ala n'obi iwe, I mejọwo onye-udo, I hu-kwa-ra ndi-ugha n'anya, I kwatuwo ebe-obibi nke ndi nāmi nkpuru, I kwatuwo mbịdi nke ndi nādighi-emejọ gi.
43 N'ihi nka ajọ omume-gi rigoro rue Onye kachasi ihe nile elu, Npako-gi rigoro kwa Onye di ike.
44 Onye kachasi ihe nile elu lekwasiwo kwa ubọchi npako anya, ma, le, ọgwugwuwo, ma ihe-árú-Ya nile emezuwo.
45 Ya mere, aputa-kwa-la ọzọ, ugo, ma-ọbu nkù-gi di egwu, ma-ọbu nku ajọ omume-gi, ma-ọbu isi-ya nile nke jọrọ njọ, ma-ọbu uka-gi nile nēmeru ihe-ike, ma-ọbu aru-gi nile nke ihe-efu;
46 Ka uwa nile we zuru ike, we laghachi, mbẹ anānaputaworo n'ihe-ike-gi, ka o we le anya ikpé na ebere nke Onye meworo ya.

ISI NKE 12

1 O rue, mbẹ ọdum nāgwa ugo okwu ndia, m'we hu;
2 Ma, le, isi nke fọduru na nkù anọ ahu egosighi kwa ọzọ, ma ha abua we jekuru ya, guzo onwe-ha ibu eze, ma ala-eze-ha di ntà, juputa kwa nbạ aghara.
3 M'we hu, ma, le, ha aputaghi ọzọ, aru ugo nile we nēre ọku, uwa we tua egwu nke-uku: M'we kpọte n'ahuhu na ọchichọ nke uchem, na n'oké egwu; Ọ si mọm,
4 Le, nka ka I meworom, N'ihi na I nēleputa uzọ nile nke Onye kachasi ihe nile elu.
5 Lee, ma ike agwụmla m n'obi m, ọ bụkwa onye na-adịghị ike nke ukwuu na mmụọ m; ma ntakịrị ume dị n'ime m, n'ihi nnukwu egwu nke e ji kpagbuo m n'abalị a.
6 Ya mere, ubụ a ka m'nāriọ Onye kachasi ihe nile elu, ka Ọ we kasim obi rue ọgwugwu ihe nile.
7 M'we si, Onye-nwe-ayi bu onye nāchi, ọ buru na ahutawom amara n'iru t ịhụ-anya-n'anya, ma ọbụrụ na agụrụ m n'onye ezi-omume n'aka gị n'iru ọtụtụ ndị ọzọ, ma ọbụrụ na ekpere m arịgoro n'ezie n'iru gị;
8 Ya mere, kasiem obi, gosim orù-gi akukọ-isi na ihe di iche iche nke ọhù a di egwu, ka I we kasie nkpuru-obim obi nke-uku.
9 N'ihi na Gi onwe-gi ewerewom na onye kwesiri ka I gosim mbẹ ikpe-azu.
10 Ọ sim, Nka bu akukọ-isi nke ọhù ahu;
11 Ugo, nke i huru ka o si n'oké osimiri rigota, bu ala-eze ahu nke anāhu n'ọhù Daniel nwa-nne-gi.
12 Ma akọwapụtaghị ya ya, ya mere ugbu a a na m akọwara gị ya.
13 Le, ubọchi nābia, na ala-eze gēbili n'elu uwa, ma ọ gātu egwu kari ala-eze nile ndi buru ya uzọ.
14 N'ime ya ka eze iri na abụọ ga-achị, otu na ibe ya;
15 Nke nke-abua ga-amalite ịchị, ma ga-enwe oge karịa nke ọ bụla n'ime iri na abụọ ahụ.
16 Ma nka ka nkù iri na abua ahu putara, nke i huru.
17 Ma olu nke i nuru ka ọ nēkwu, na nke i hughi ka o si n'isi-ya pua, kama ọ bu n'etiti aru-ya, nka bu akukọ-isi;
18 Na mbẹ oge nke ala-eze ahu gasiri, ọbụbạ-aghara di uku gēbili, ọ gēguzo kwa n'ihe-njọ nke ndagh-agha: ma ọ gaghi-ada, kama ewe weghachi ya ọzọ na nmalite-ya.

19 Ma ebe i huru asatọ ntà n'okpuru nku ka ha nārapara n'elu nkù-ya, nka bu isi-isi;
20 Na eze asatọ gēbili nime ya, ndi ubọchi-ha gādi nání ntà, arọ-ha di kwa ngwa.
21 Ma Abụọ n'ime ha ga-ala n'iyi, n'etiti oge na-abịaru nso: anọ ka a ga-edebe ruo mgbe ọgwụgwụ ha ga-amalite ịbịaru nso: ma abụọ ka a ga-edebe ruo ọgwụgwụ.
22 Ma ebe i huru isi atọ ka ha nēzu-kwa-ra ala, nka bu isi-isi;
23 N'ubọchi ikpe-azu-ya ka Onye kachasi ihe nile elu gēbili ala-eze atọ, me kwa ka ọtutu ihe di ọhu nime ya, ha gēnwe kwa ike nke uwa;
24 Na nke ndi bi nime ya, n'oké nkpabụ, kari ndi nile bu ha uzọ: n'ihi nka ka anākpọ ha ndi-isi ugo.
25 N'ihi na ndia bu ndi nēmezu ajọ omume-ya, ma ndi nēmezu ọgwugwu-ya.
26 Ma ebe ị hụrụ na nnukwu isi ahụ apụtakwaghị ọzọ, ọ na-egosi na otu n'ime ha ga-anwụ n'elu ihe ndina ya, ma na-enwe mgbu.
27 N'ihi na agēji mma-agha bụe madu abua nke fọduru.
28 N'ihi na mma-agha nke otù gēripia ibe-ya: ma n'ikpe-azu ọ gāda site na mma-agha n'onwe-ya.
29 Ma ebe i huru nku abua n'okpuru nkù ka ha nāgabiga isi nke di n'akuku aka-nri;
30 Ọ nēgosi na ndia bu ndi Onye kachasi ihe nile elu debeworo rue ọgwugwu-ha: nka bu ala-eze ntà ahu juputara na nkpabụ, dika i huru.
31 Ma ọdum ahu, nke i huru, ka o nēsi n'oké ọhia nēsi n'oké uja, nābọ uja, nāgwa ugo okwu, were kwa okwu nile nke i nuworo bara ya nba n'ihi ajọ omume-ya;
32 Nka bu onye etere manu, nke Onye kachasi ihe nile elu debeworo ha, na ime ajọ omume-ha rue ọgwugwu ihe nile: Ọ gābara ha nba, were kwa ajọ omume-ha ta ha uta.
33 N'ihi na Ọ gētiye ha n'iru Ya na ndu n'ikpé, Ọ gāba kwa ha nba, dọ kwa ha aka na nti.
34 N'ihi na ndị nke m ndị fọdụrụ ka ọ ga-eji ebere napụta ndị ahụ a kpagideworo n'oke ala m nile, ma ọ ga-eme ka ha ṅụrịa ọṅụ ruo ọbịbịa nke ụbọchị ikpe ahụ, nke m gwaworo gị okwu ya site na mmalite.
35 Nka bu nrọ ahu nke i huru, ma ndia bu isi-isi.
36 Ọ bụ naanị gị ka i zuworo ịmata ihe nzuzo a nke Onye Kasị Elu.
37 Ya mere, de ihe ndia nile nke i huworo n'akwukwọ, zobe kwa ha;
38 Ma kuziere ha ndị amamihe nke ndị mmadụ, ndị ị ma na obi ha nwere ike ịghọta ma debe ihe nzuzo ndị a.
39 Ma gi onwe-gi chere n'ebe a ubọchi asa ọzọ, ka ewe gosi gi ihe ọ bula ọ nātọ Onye kachasi ihe nile utọ igosi gi. O wee were nke ahụ gawa.
40 O rue, mbẹ ndi Israel nile huru na ubọchi asa ahu agabigawo, ma m'gaghi-aba kwa n'obodo ahu ọzọ, ha we chikọta ha nile, site n'onye ntà rue onye uku, we biakutem, si,
41 Gini ka ayi mejọrọ gi? ọ̀ bu kwa ihe ọjọ gini ka ayi meworo megide Gi, na I rapuru ayi, we nọdu ala n'ebe a?
42 N'ihi na n'etiti ndi-amuma nile, nání Gi ka arapuru ayi, dika uyọkọ uyọkọ-nkpuru-vine, na dika orioṇa n'ebe bara ọchichiri, na dika ọbà ma-ọbu ubọ nke ewepuru n'oké ifufe.
43 Ọ̀ bughi ihe ọjọ nile nke biakutere ayi ezughi oke?
44 Ọ buru na I gārapu ayi, ù gēsi kwa aṅa ma ọ bughi ayi nma, ma asi na ewe-kwa-ra ayi ọku n'etiti Zaion?
45 N'ihi na anyị adịghị mma karịa ndị nwụrụ n'ebe ahụ. Ha we kwa ákwá n'oké olu. M'we za ha, si,
46 Nākasi obi, Israel; unu adi-kwa-la arọ́, unu ulo Jekob;
47 N'ihi na Onye kachasi ihe nile elu nwere na ncheta unu, ma Dike echezọghi unu n'ọnwụnwa.
48 Ma mu onwem, arapughm unu, ewepughmm unu: ma abàwom n'ebe a, ikpe ekpere bayere itọbọ-n'efu nke Zaion, na ka m'we chọ ebere n'ihi ọnọdu di ala nke unu. ụlọ nsọ anyị.
49 Ma ubụ a lanu n'ulo-unu, nwoke ọ bula, ma mbẹ ubọchi ndia gasiri m'gābiakute unu.
50 Ndi Israel we ba n'obodo, dika M'nyere ha iwu;
51 Ma m'nēguzo n'ọhia ubọchi asa, dika mọ-ozi ahu nyerem iwu; m'we rie nání n'ubọchi ahu nke okoko-osisi nke ubi, m'we rie nri-ọku nke ihe-ọkukú nke ubim.

ISI NKE 13

1 O rue, mbẹ ubọchi asa gasiri, na m'nāroọ nrọ n'abali:
2 Ma, le, ifufe siri n'oké osimiri bilie, o we me ka ebili-miri-ya nile me.
3 M'we hu, ma, le, nwoke ahu nēwere usu nile nke elu-igwe me ka ọ di ike: ma mbẹ o chighariri iru-ya ile anya, ihe nile nke anāhuru n'okpuru ya we ma jijiji.
4 Ma mbẹ ọ bula olu ahu siri n'ọnu-ya puta, ndi nile ndi nuru olu-Ya nēre ọku, dika uwa nādalata mbẹ ọku nēmetu ya.
5 Ma mgbe nke a gasịrị, ahụrụ m, ma, lee, a kpọkọtara igwe mmadụ, site n'ọnụ-ọgụgụ, site n'ifufe anọ nke elu-igwe, iweda nwoke ahụ nke siri n'oké osimiri pụta n'okpuru ya.
6 Ma ahụrụ m, ma, lee, ọ tụworị onwe ya otu nnukwu ugwu ma felie n'elu ya.
7 Ma agara m ahụ ala ma ọ bụ ebe a pịrị ugwu ahụ, ma enweghị m ike.
8 Ma mgbe nke a gasịrị, ahụrụ m, ma, lee, ndị nile gbakọrọ ọnụ imeru ya n'ala tụrụ egwu nke ukwuu, ma na-anwa anwa ịlụ ọgụ.
9 Ma, le, mbẹ ọ huru ime-ihe-ike nke ìgwè madu nābia, o welighi aka-ya, o jideghi kwa mma-agha, ma-ọbu ihe-agha ọ bula;
10 Ma naanị m hụrụ na o siri n'ọnụ ya zipụ dị ka ọkụ na-enwu, na site n'egbugbere ọnụ ya ka ume na-ere ọkụ sikwa n'egbugbere ọnụ ya chụpụ, + Ọ na-esikwa n'ire ya chụpụ ire ọkụ na oké ifufe.
11 Ma agwakọtawo ha nile; nkpọtu nke ọku, na ume nke nēre ọku, na oké ifufe; o we were ihe-ike dakwasi ìgwè madu ahu ndi edoziworo ibu agha, we sure ha ọku, onye ọ bula, nke mere na n'otù ntabi-anya nke ìgwè madu anādighi-aguta ọnu, agaghi-ahu ihe ọ bula, ma-ọbughi nání uzuzu na ísì anwuru-ọku: mbẹ m'huru nka, m'nātu egwu. .
12 E mesịa, ahụrụ m otu nwoke ahụ ka o si n'ugwu ahụ rịdata, ma kpọọ ìgwè mmadụ ọzọ nke na-eme udo òkù.
13 Ọtutu madu we biakute Ya, ndi ufọdu nāṅuri ọṅu, ufọdu nēwuta-kwa-ra ha, ma ufọdu nime ha abụ, ma ndi ọzọ

kutara ufọdu nime ndi anāchuru àjà: mbẹ ahu aru-kwa-ra m ike n'oké egwu, m'we teta, si,
14 I gosiwo orù-Gi ihe-ebube ndia site na mbu, I we guam na onye kwesiri ka I nara ekperem;
15 Ma ubụ a gosim isi nrọ a.
16 N'ihi na dịka m'tụụrụ ime na nghọta m, ahụhụ ga-adịrị ndị a ga-ahapụ n'ụbọchị ndị ahụ na ọtụtụ ahụhụ ga-adịrị ndị na-agaghị ahapụ n'azụ!
17 N'ihi na ndi nādighi-ha fọduru nwere nkpà.
18 Ubụ a aghọtawom ihe nile nke ekpodoro n'ubọchi ikpe-azu, nke gādakwasi ha, na nke ndi fọduru.
19 Ya mere ha abatawo n'ime nnukwu ihe egwu na ọtụtụ ihe dị mkpa, dịka nrọ ndị a na-ekwupụta.
20 Ma ọ dịịrị onye nọ n'ihe ize ndụ mfe ịba n'ihe ndị a, karịa ịgafe dị ka igwe ojii nke si n'ụwa, ma ghara ịhụ ihe ndị na-eme n'ụbọchị ikpeazụ. Ọ we zam, si,
21 M'gēgosi kwa gi akukọ-isi nke ọhù ahu, M'gēmeghe-kwa-ra gi ihe nke i riworo.
22 N'ihi na i kwuwo okwu bayere ndi fọduru, nka bu akukọ-isi a:
23 Onye nātachi obi n'ihe ọjọ ahu na mbẹ ahu edebewo Onwe-ya: Ndi nādabà n'ihe ọjọ bu ndi nwere ọlu, na okwukwe n'ebe Onye puru ime ihe nile nọ.
24 Ya mere mara nka, na ndi nārapu n'azu di ngọzi kari ndi nwuru anwu.
25 Nka bu isi okwu ọhù ahu: Ma i huru otù nwoke ka o nēsi n'etiti oké osimiri nārigo;
26 Onye ahu bu Onye ahu Nke Chineke kachasi ihe nile debeworo ogologo mbẹ di uku, Onye nānaputa ihe-Ya site n'onwe-ya, Ọ gēnye kwa ndi fọduru n'azu guzo n'usoro.
27 Ma ebe i huru, na n'ọnu-ya ka ifufe nke ifufe na ọku na oké ifufe siri puta;
28 Ma na o jideghị mma-agha, ma-ọbụ ngwa agha ọbụla, kama na ọkpụkpụ n'ime ya bibiri igwe-mmadụ nile ndị bịara iweda ya n'okpuru; nke a bụ nkọwa ya:
29 Le, ubọchi nābia, mbẹ Onye kachasi ihe nile elu gāmalite inaputa ndi nọ n'elu uwa.
30 Ọ gēju kwa ndi bi n'elu uwa anya.
31 Ma otu ga-agba mbọ ibuso ibe ya agha, otu obodo megide ibe ya, otu ebe megide ibe ya, otu ndị megide ibe ya, na otu ala-eze megide ibe ya.
32 Ma oge ahụ ga-abụ mgbe ihe ndị a ga-emezu, ma ihe iriba-ama nile ga-eme nke m gosiworo gị na mbụ, ma mgbe ahụ ka a ga-ekwupụta Ọkpara m, onye ị hụrụ ka ọ na-arigo.
33 Ma mbẹ ndi Israel nile nuru olu-ya, nwoke ọ bula n'ala-ya gāpu n'agha ahu, otù onye megide ibe-ya.
34 Ma a ga-akpọkọta igwe mmadụ na-enweghị ike ịgụta ọnụ, dịka ị hụrụ ha, na-achọ ịbịa, na imeri ya site n'ịlụ ọgụ.
35 Ma ọ gēguzo n'elu ugwu Zaion.
36 Sion gābia kwa, ewe gosi madu nile, ebe edoziworo ma wu kwa ya; dika i huru ugwu apiworo nēnweghi aka.
37 Ma nke a Ọkpara m ga-abara echiche ọjọọ nile nke mba ndị ahụ mba, nke n'ihi ndụ ọjọọ ha dabara n'oké ifufe;
38 Ọ gētiye kwa n'iru ha èchìchè ọjọ nile ha, na ahuhu nile nke ha gāmalite imekpa ha ahu, nke di ka ire-ọku: Ọ gēji kwa iwu nke di kam la n'iyì la ha n'iyì.
39 Ma ebe i huru na ọ kpọkọtara igwe-oji ọzọ nke udo nye ya;
40 Ndi ahu bu ebo iri ahu, ndi emere ka ndi-nkpọrọ si n'ala-ha adọtara n'agha n'oge Osia, bú eze, onye Salmaneza, bú eze Asiria, mere ka ha je biri n'ala ọzọ, o we me ka ha jegharia n'elu miri, ha we ba n'ala ọzọ. .
41 Ma ha weere ndụmọdụ a n'etiti onwe ha na ha ga-ahapụ igwe-mmadụ nile, gaa n'ala ọzọ, ebe mmadụ na-ebighị;
42 Ka ha we debe ukpuru-ha n'ebe ahu, Nke ha nēdebeghi kwa n'ala-ha.
43 Ha we ba na Yufretis n'akuku ebe di warara nke osimiri Nail.
44 N'ihi na Onye kachasi ihe nile elu we me-kwa-ra ha ihe-iriba-ama, we bọchie miri-iyi ahu, rue mbẹ ha gabigara.
45 N'ihi na site n'ala ahu ka uzọ uku di, bú otù arọ na nkera: ma ebe ahu ka anākpọ Asararet.
46 Ha we biri n'ebe ahu rue mbẹ ikpe-azu; ma ugbua mgbe ha ga-amalite ịbịa,
47 Onye kachasi ihe nile elu gēkpuchi kwa isi-iyi nile nke miri-iyi ọzọ, ka ha we gabiga: I we hu ìgwè madu ahu ka ha were udo.
48 Ma ndị nke a hapụrụ n'azụ ndị gị bụ ndị ahụ a chọtara n'ime oke-ala m nile.
49 Ma mbẹ Ọ nēbibi ìgwè madu nile nke mba nile ndi chikọtaraworo, ọ gēkpuchi kwa ndi-Ya ndi fọduru.
50 Ma mgbe ahụ ka ọ ga-egosi ha nnukwu ihe-ebube nile.
51 M'we si, Onye-nwe-ayi Nke nāchi achi, gosim nka: N'ihi gini ka m'huworo nwoke ahu ka ọ nēsi n'etiti oké osimiri nārigota?
52 O we sim, Dika i nāpughi ichọ ma-ọbu ima ihe nile nke di n'omimi nke oké osimiri: otú a ọ dighi onye ọ bula n'elu uwa apughi ihu Ọkparam, ma-ọbu ndi ya na ha nọ, ma-ọbughi n'ehihie. .
53 Nka bu akukọ-isi nrọ ahu nke i huru, na nke emere ka ọ nwue n'ebe a náni gi onwe-gi.
54 N'ihi na i rapuwo uzọ-gi, we tukwasi uche-gi ike n'iwum, we chọ ya.
55 N'amam-ihe ka I doziworo ndu-gi, Ọ bu kwa nghọta ka i kpọworo nne-gi.
56 N'ihi nka ka m'gosiri gi àkù nile nke Onye kachasi ihe nile elu: mbẹ ubọchi atọ ọzọ gasiri M'gāgwa gi okwu ọzọ, gosi gi ihe di ike di iche iche di ebube.
57 M wee pụọ n'ọhịa, na-enye otuto na ekele nke ukwuu nye Onye kachasị ihe nile elu n'ihi ihe-ebube ya nile nke o mere n'oge;
58 Ma n'ihi na ọ bu onye ahu ka Ọ nāchi, na ihe nādabere n'oge-ha: M'we nọdu n'ebe ahu ubọchi atọ.

ISI NKE 14

1 O rue, n'ubọchi nke-atọ, m'nānọdu ala n'okpuru osisi terebinth, ma, le, olu siri n'osisi ọhia di n'irum puta, si, Esras, Esras.
2 M'we si, Le, Onye-nwe-ayi, M'we guzo n'ukwum abua.
3 O we sim, N'etiti osisi ntà ahu ka M'mere kpughe Onwem nye Moses, M'we kpayere ya uka, mbẹ ndim nēfè òfùfè n'Ijipt:

4 M’we ziga ya, me ka ndim si n’Ijipt puta, me ka ọ rigo n’ugwu ahu ebe M’jidere ya n’akam ọtutu ubọchi;
5 Ma gosi ya ọtutu ihe-ebube, ma gosi ya ihe-nzuzo nile nke oge nile na ọgwugwu ihe nile; o we nye ya iwu, si,
6 Okwu ndia ka i gēgosi, ma ndia ka i gēzobe.
7 Ma ubụ a asim unu,
8 ka i we tiye n'obi-gi ihe-iriba-ama nile nke M'meworo, na nrọ nile nke i huworo, na akukọ-isi nile nke i nuworo;
9 N’ihi na a ga-ewepụ gị site n’aka mmadụ nile, ma site ugbu a gaa n’ihu ị ga-anọnyere Ọkpara m, na ndị dị ka gị, ruo mgbe oge ahụ ga-agwụ.
10 N'ihi na uwa atufuwo nwata-ya, ma oge ahu nāmalite ime agadi.
11 N'ihi na ekewawo uwa n'òkè iri na abua, ma akuku iri ya apuwo ubụ a, na nkera otù uzọ n'uzọ iri;
12 Ma ihe fọduru nke di n'azu nkera nke otù uzọ n'uzọ iri.
13 Ma ubụ a do ulo-gi n'usoro, bara ndi-Gi nba, kasie ndi nọ n'ahuhu obi, ma ubụ a rapu nbibi;
14 Hapu n'onwe-gi èchìchè nile nke inwu anwu, tufue ibu nile nke madu, wezuga ihe nādighi ike ubụ a;
15 Ma wezuga echiche nile nke di arọ́ n’aru gi, me ngwa ka i bạpu n’oge ndia.
16 N’ihi na ihe ọjọ ka njọ karịa nke ahụ nke ị hụworo na-eme ka a ga-eme ma emesịa.
17 N'ihi na le anya otú uwa gādi ike site n'ọgwugwu ebighi-ebi, Otú a ka ihe ọjọ gāba uba n'aru ndi bi nime ya.
18 N'ihi na mbẹ a abạlagawo n'ebe di anya, ọbụbạ ala-ubi di kwa nso: n'ihi na ubụ a ka ọhù ahu nābia ngwa ngwa, nke i huworo.
19 M'we za n'iru gi, si,
20 Le, Onye-nwe-ayi, m'nēje, dika I nyeworom iwu, we bara ndi nọ n'ebe ahu nba: ma ndi amuru ma emesia, ònye gādọ ha aka na nti? otu a ka edobere ụwa n’ọchịchịrị, ma ndị bi n’ime ya enweghị ihè.
21 N'ihi na iwu-Gi erewo ọku, ya mere ọ dighi onye nāma ihe nile nke gi, ma-ọbu ọlu nke gāmalite.
22 Ma ọbụrụ na ahụtawo m amara n’iru gị, ziga Mụọ Nsọ n’ime m, ma a ga m ede ihe nile e meworo n’ụwa site na mmalite, nke e deworo n’iwu gị, ka ndị mmadụ wee chọta ụzọ gị, na ka ha wee chọta ụzọ gị. nke ga-adị ndụ n'ụbọchị ikpeazụ nwere ike ịdị ndụ.
23 Ọ we zam, si, Je, chikọta ndim, si ha, ka ha ghara ichọ gi ọgu ubọchi abua.
24 Ma, le, doziere onwe-gi ọtutu osisi igbe, were Seria, na Dabria, Selemia, Ecanus, na Asiel, n’aka-gi, ise ndia nke di njikere ide ngwa ngwa;
25 Ma bia n’ebe a, M’gāmuye kwa orioṇa nke nghọta n’obi-gi, nke anāgaghi-emenyu, rue mbẹ agēme ihe nile nke i gāmalite ide.
26 Ma mbẹ i meworo, ihe ufọdu ka i gēgosi, ma ihe ufọdu ka i gēgosi ndi mara ihe na nzuzo: echi oge hour nka ka i gāmalite ide.
27 M'we pua, dika O nyere iwu, M'we chikọta ndi Israel nile, si,
28 Nụrụ okwu ndị a, Izrel.
29 Nna-ayi-hà na mbu bu ndi-ọbìa n'Ijipt, ebe esitere na ya naputa ha:
30 ma nata iwu nke ndu, nke ha nēdebeghi, nke unu onwe-unu we jehieworo n'azu ha.
31 Ewe kee ala ahu, bú ala Zaion n'ife-nzà: ma nna-unu-hà na unu onwe-unu emewo ajọ omume, ma unu edebeghi uzọ nile nke Onye kachasi ihe nile elu nyere unu n'iwu.
32 Ma ebe ọ bu onye-ikpé ziri ezi, o we nara unu ihe ahu nke O nyeworo unu n’oge ahu.
33 Ma ubụ a unu nọ n'ebe a, na umu-nne-unu n'etiti unu.
34 Ya mere ọbụrụ na unu ga-edo onwe unu n’okpuru nghọta unu, ma gbanwee obi unu nile, a ga-edobe unu ndụ ma mgbe ị nwụsịrị unu ga-enweta ebere.
35 N'ihi na mbẹ ọnwu gasiri ikpé ahu gābia, mbẹ ayi gādi kwa ndu: mbẹ ahu ka aha ndi ezi omume gāputa kwa, ewe kpughe kwa ọlu nke ndi nēmebi iwu.
36 Ya mere, ka onye ọ bula ghara ibiakutem ubụ a, achọ-kwa-ram ọgu ubọchi abua ndia.
37 M’we kuru ndikom ise ahu, dika O nyerem iwu, ayi we ba n’ọhia, nọdu n’ebe ahu.
38 N'echi-ya, le, otù olu kpọrọm, si, Esras, saghe ọnu-gi, ṅua nke mu onwem nēnye gi ka i ṅua.
39 M'we saghe ọnum, ma, le, o rurum otù iko juru eju, nke juputara na miri, ma udi-ya di ka ọku.
40 M'we were ya, ṅua: M'we ṅua nime ya, obim we kwuputa nghọta, amam-ihe we tolite n'obim, n'ihi na mọm mere ka nchetam di ike;
41 Ma ọnum saghere, ma ọ dighi-emechi kwa ọzọ.
42 Onye kachasi ihe nile elu nye-kwa-ra nghọta nye ndikom ise ahu, Ha we de ọhù di ebube nke abali ahu nke anāgo, nke ha nāmaghi: ha we nọdu ọgu ubọchi abua, nēde ihe n'akwukwọ n'ehihie, na n'abali ha nēri nri.
43 Ma mụ onwe m. M'kwuworo okwu n'ehihie, ma ejideghm m ire n'abali.
44 N’ime ụbọchị iri anọ, ha depụtara narị akwụkwọ abụọ na anọ.
45 O rue, mbẹ ọgu ubọchi abua ahu zuru, na Onye kachasi ihe nile elu kwuru, si, Nke mbu nke i deworo, kwusa n'iru-ọma, ka ndi kwesiri na ndi nērughi eru we gua ya;
46 Ma debe ọgu iri-na-asa ahu nke ikpe-azu, ka i we rara ha nye nání ndi mara ihe n'etiti ndim.
47 N'ihi na nime ha ka isi-iyi nke nghọta di, bú isi-iyi nke amam-ihe, na iyi nke ihe-ọmuma.
48 Ma emere m otu a.

ISI NKE 15

1 Lee, kwue na nti ndị m okwu nile nke ibu-amụma, nke m ga-etinye n’ọnụ gị, ka Onye-nwe kwuru;
2 Me kwa ka ede ha n'akwukwọ: n'ihi na ha kwesiri ntukwasi-obi na ezi-okwu.
3 Atula egwu èchìchè nile nke imegide gi, Ekwe-kwa-la ka okwu-ugha nile ha ma jijiji, bú ndi nēkwu okwu megide gi.
4 N’ihi na ndị nile na-ekwesighị ntụkwasị obi ga-anwụ n’ekwesighị ntụkwasị obi ha.
5 Le, ka Jehova siri, M'gaje ime ka ihe-otiti nile biakwasi uwa; mma-agha, ụnwụ, ọnwụ na mbibi.
6 N'ihi na ajọ omume emeruwo uwa nile nke-uku, ma emezuwo ajọ omume nile ha.
7 Ya mere, ka Jehova siri,

8 M'gaghi-atukwasi kwa irem ọzọ bayere ajọ omume-ha, nke ha nēmeru iru-ọma, M'gaghi-arapu kwa ha n'ihe ahu nke ha nēme onwe-ha n'ajọ omume nime ha: le, ọbara nke nēmeghi ihe ọjọ na onye ezi omume nākpọm òkù, na nkpuru-obi nke ndi-ya. naanị mkpesa na-aga n'ihu.
9 Ma ya mere, ka Onye-nwe kwuru, M'ga-abọ ọbọ n'ezie, ma nara m ọbara nile nke na-emeghị ihe ọjọọ n'etiti ha.
10 Le, ewerewo ndim duru dika ìgwè aturu rue obụbụ: M'gaghi-ekwe ka ha biri n'ala Ijipt ubụ a;
11 Ma M'gēwere aka di ike na ogwe-aka esetiri eseti bia, were kwa ihe-otiti tibụe Ijipt, dika na mbu, M'gēme kwa ka ala-ya nile la n'iyì.
12 Ijipt gēru újú, agēti kwa ntọ-ala-ya n'ihe-otiti na ahuhu nke Chineke gēweta n'aru ya.
13 Ndi nālu ala gēru újú: n'ihi na nkpuru-ha gātalata site n'iku-ume na ákú-miri-ígwé, na n'ìgwè kpakpando di egwu.
14 Ahuhu gādiri uwa na ndi bi nime ya!
15 N'ihi na mma agha na mbibi ha na-abịaru nso, ma otu ndị ga-ebili buso ha agha ọzọ, mma-agha di kwa n'aka-ha.
16 N'ihi na nnupụ-isi ga-adị n'etiti mmadụ, na ịwakpo ibe ya; ha agaghi-ahu kwa ndi-eze-ha ma-ọbu ndi-isi-ha, ma ọlu-ha nile gēguzosi ike n'aka-ha.
17 Ọ gāgu madu ibà n'obodo, ma ọ gaghi-enwe ike.
18 N'ihi na n'ihi npako-ha ka obodo nile gāma jijiji, agēme kwa ka ulo nile la n'iyì, ma madu gātu egwu.
19 Madu agaghi-enwe obi-ebere n'aru ibe-ya, ma ọ gēji mma-agha la n'iyì mebie ulo-ha, luta kwa àkù-ha, n'ihi enweghi nri, na n'ihi oké nkpabụ.
20 Lee, ka Chineke siri, M ga-akpọkọta ndị eze nile nke ụwa ka ha sọpụrụ m, ndị sitere n'ọwụwa anyanwụ, site n'ebe ndịda, site n'ọwụwa anyanwụ, na Libanọs; ka ha we chigharia onwe-ha imegide ibe-ha, we kwughachi ihe nile ha meworo ha.
21 Dika ha nēme kwa ta nye ndi M'rọputaworo, otú a ka M'gēme kwa, nyeghachi ha n'obi-ha. Otú a ka Onye-nwe-ayi Jehova siri;
22 Aka-nrim agaghi-enwe ọmiko n'aru ndi-nmehie, mma-agham agaghi-agwu kwa n'aru ndi nāwusi ọbara nēmeghi ihe ọjọ n'elu uwa.
23 Ọku esiwo n'ọnuma-Ya puta, ripiawo ntọ-ala nile nke uwa, na ndi-nmehie, dika ahihia nke nēre ere.
24 Ahuhu gādiri ndi nēmehie, ma ha edebeghi kwa ihe nile M'nyere n'iwu! ọ bu ihe si n'ọnu Jehova puta.
25 M'nāgaghi-emere ha ebere: Jenu, unu umu-ntakiri, n'aka ike, unu emeru-kwa-la ebe nsọm.
26 N'ihi na Onye-nwe mara ndị nile na-emehie megide ya, ya mere ọ na-enyefe ha nye n'aka ọnwụ na mbibi.
27 N'ihi na ubụ a ihe-otiti di iche iche abiakwasiwo uwa nile, unu we nọdu nime ha: n'ihi na Chineke agaghi-anapụta unu, n'ihi na unu emehiewo megide Ya.
28 Le, ọhù jọbụru onwe-ya, na otú o si di site n'Ọwuwa-anyanwu;
29 Ebe mba nile nke nkita-ọhia nke Arebia gāputa chiri ọtutu ubọ-ala, ma ìgwè madu-ha ka agēbu dika ifufe n'elu uwa, ka ndi nile nānu ha we tua egwu na ima-jijiji.
30 Ọzọ kwa, ndi Carman ndi nēwe iwe gāpu dika ezì-ọhia nke ọhia, ọ bu kwa ike uku ka ha gēji bia, buso ha agha, we me ka òkè ala Asiria tọbọrọ n'efu.
31 Ma mgbe ahụ ka dragon nile ga-enwe aka elu, na-echeta ọdịdị ha; ma ọbụrụ na ha chigharịa onwe ha, na-agbakọta ọnụ n'ike dị ukwuu ịkpagbu ha;
32 Mbẹ ahu ndia gābạ ujọ, bạ kwa nkiti site n'ike-ha, bạlaga.
33 Ma site n'ala Asiria ka ndi-iro gānọchigide ha n'agha, me ka ufọdu nime ha gwusia, ma n'ọmuma-ulo-ikwū-ha ka egwu na ujọ di, na ise-okwu n'etiti ndi-eze-ha.
34 Lee igwe-oji si n'ọwụwa anyanwụ na site n'ebe ugwu ruo na ndịda, ma ha dị egwu nke ukwuu ile anya, juputara n'oke iwe na oke mmiri ozuzo.
35 Ha ga-eti otu n'ime ha ihe, ma ha ga-akụda nnukwu igwe kpakpando n'elu ụwa, ọbụna kpakpando nke ha; ọbara gādi kwa site na mma-agha rue afọ;
36 Na ǹsí-ákwá nke madu rue bạ-ọja camel.
37 Ma oké egwu na ima-jijiji gādi n'elu uwa: ma ndi nāhu ọnumam gātu egwu, ima-jijiji gādakwasi kwa ha.
38 Ma mgbe ahụ ka nnukwu oke mmiri ozuzo ga-abịa site na ndịda, na site n'elu ugwu, na akụkụ ọzọ sitere n'ọdịda anyanwụ.
39 Ma oké ifufe gēsi n'ọwuwa-anyanwu bilie, meghe kwa ya; na igwe-oji ahu nke o welitere n'iwe, na kpakpando kpalitere ime ka ujọ n'iru ifufe ọwuwa-anyanwu na n'ọdida-anyanwu, agēme ka ha la n'iyì.
40 Igwe-oji di uku di kwa ike gējuputa n'ọnuma, na kpakpando, ka ha we me ka uwa nile ma ndi bi nime ya ma jijiji; ha gāwukwasi kwa kpakpando di egwu n'elu ebe nile di elu di elu;
41 Ọku, na ákú-miri-ígwé, na mma-agha nēfe efe, na ọtutu miri, ka ubi nile juputara, na osimiri nile, n'uba nke oké miri.
42 Ha gākwatu kwa obodo nile na mbịdi nile, ugwu na ugwu ntà, na osisi ọhia, na ahihia nke ọhia, na ọka-ha.
43 Ha gējeru kwa Babilon nke-uku, me ka ọ tua egwu.
44 Ha gābiakute ya, nọchigide ya n'agha, kpakpando na ọnuma nile ka ha gāwukwasi ya: ájá na anwuru-ọku gārigoru elu-igwe, ndi nile nke di ya buruburu gākwa-ákwá-ya.
45 Ma ndi fọduru n'okpuru ya gēfè ndi nātu egwu ya òfùfè.
46 Ma gi onwe-gi, Esia, bú onye nēketa olile-anya Babilon, bu kwa ebube nke iru-ya;
47 Ahuhu gādiri gi, onye jọbụru onwe-ya, n'ihi na i mewo onwe-gi dika ya; i we me ka umu-gi ndinyom nākwa iko ka ha we nātọ ha utọ, ka ha we nya isi n'aru ndi nāhu gi n'anya, bú ndi nāchọsi gi ike ikwa-iko mbẹ nile.
48 I jesowo onye anākpọ asì n'ọlu-ya nile na n'omume-ya nile: n'ihi nka ka Chineke siri;
49 M'gēzite ihe-otiti n'aru gi; ọnyà di-ya nwuru, obẹye, oké unwu, na mma-agha, na ajọ ọria nēfe efe, ime ka ulo-gi nile la n'iyì na ọnwu.
50 Ma ebube nke ike-Gi ga-akpọnwụ dị ka ifuru, okpomọkụ nke ezitere n'elu gị ga-ebili.
51 I gādi kwa ike dika nwayi ewedara n'ala nke nēti ihe-otiti, na dika onye anēji ọria tibụe uta ihe; gi gi.
52 mma mma mma mma ga m ekworo were ekworo jekwasi gi,' ka Jehova siri;
53 Ọ buru na i gēmeghi ka ọ nwua mbẹ ọ bula M'rọputaworo, Nēbuli ntipia aka-Gi abua, Na i nēkwu

okwu bayere ndi-ha nwuru anwu, mbẹ i nāṅubiga manya ókè,
54 Gosiputa ima-nma nke iru-gi?
55 Ugwọ-ọlu nke ikwa-iko-gi gādi n'obi-gi, n'ihi nka ka i gānata nkwughachi.
56 Dị ka i meworo ndị m họọrọ, ka Onye-nwe kwuru, ọbụna otu a ka Chineke ga-eme gị, ma ọ ga-enyefe gị n'ime ajọ omume.
57 Umu-gi gānwu kwa n'oké agu, i gāda kwa na mma-agha: agētipia obodo-gi nile, ma gi nile gēji mma-agha la n'iyì n'ọhia.
58 Ndi nọ n'ugwu gānwu n'oké agu, rie anu-aru-ha, ṅu kwa ọbara-ha, n'ihi oké unwu nri na akpiri-ikpọ-nku nke miri.
59 Ị ga-esi n'oké osimiri bịa, dị ka ndị na-enweghị obi ụtọ, ma ị ga-anatakwa ihe-otiti ọzọ.
60 Ọzọ, n'uzọ-uzọ ka ha gābẹakuru obodo ahu nke nādaghi n'iyì, me ka ufọdu nime ala-gi la n'iyì, me ka ufọdu nime nsọpuru-gi gwusia, we laghachi na Babilon nke etipiaworo.
61 Ha gātuda kwa gi dika ahihia ọka, ma ha gādiri gi ka ọku;
62 Ọ gēripia kwa gi, na obodo-gi nile, na ala-gi, na ugwu-gi nile; Osisi-gi nile na osisi-gi nile nke nāmi nkpuru ka ha gēsure n'ọku.
63 Umu-gi ka ha gēme ka ha je biri n'ala ọzọ, ma, le, ihe i nwere ka ha gāpunara ya, mebie ima-nma nke iru-gi.

ISI NKE 16

1 Ahuhu gādiri gi, Babilon, na Esia! ahuhu gādiri gi, Ijipt na Siria!
2 Keenu onwe-unu ihe-ọkiké n'úkwù na agiri-isi, kwanu-kwa-nu ákwá ike n'umu-unu; n'ihi na nbibi-Gi di nso.
3 Ezitewo mma-agha n'aru gi, ma ònye gēme ka ọ laghachi azu?
4 Ọku ka eziteworo n'etiti unu, ma ònye gēmenyu ya?
5 Eziteworo unu ihe-otiti, ma gini bu onye nāchupu ha?
6 Ọ̀ di nwoke ọ bula gāchupu ọdum agu nāgu n'oké ọhia? ma-ọbu ònye nwere ike imenyu ọku nime ahihia-ọka, mbẹ ọ malitere ire?
7 Ọ̀ gābu onye nābẹaghachi àkú nke onye-ọ̀kà di ike bẹa?
8 Onye-nwe-ayi di ike nēzipu ihe-otiti nile, ma ònye bu onye ahu nke gānapu ha?
9 Ọku gēsi n'ọnuma-ya puta, ma ònye bu onye nēmenyu ya?
10 Ọ gāma àmùmà, ma ònye nāgaghi-atu egwu? ọ gāma ébẹ̀-elu-igwe, ònye nāgaghi-atu kwa ujọ?
11 Jehova gāma jijiji, ma ònye ka anāgaghi-etisa ka ọ buru uzuzu n'iru Ya?
12 Ala nāma jijiji, na ntọ-ala-ya nile; Oké osimiri nēbili kwa n'obi-miri, ebili-miri-ya nile nāma jijiji, na azù-ya nile, n'iru Jehova, na n'iru ebube nke ike-Ya;
13 N'ihi na aka-nri-Ya di ike nke nēkwe uta ekwe, Àkú-ya nile nke ọ nābẹa di nkọ, Ọ dighi-atufu kwa ha, mbẹ amalitere itibụ ha rue nsọtu nile nke uwa.
14 Lee, ezipụwo ihe-otiti nile, ma ha agaghị alaghachi ọzọ, ruo mgbe ha ga-abịakwasị n'elu ụwa.
15 Ọku nāmuye, agaghi-emenyụ kwa ya, rue mbẹ o gēripia ntọ-ala nke uwa.
16 Dika àkú nke onye-ọbẹa-uta nābẹa, adighi-alaghachi azu: Otú a ka ihe-otiti nile nke anēzite n'uwa agaghi-alọta ọzọ.
17 Ahuhu dirim! ahuhu dirim! ònye gānaputam na mbẹ ahu?
18 Nmalite iru-uju na oké iru-újú; mmalite nke ụnwụ na oke ọnwụ; mmalite nke agha, na ike ga-eguzo na egwu; mmalite nke ihe ọjọọ! gini ka m'gēme mbẹ ihe ọjọ ndia gābia?
19 Lee, ụnwụ na ihe-otiti, mkpagbu na nhụjuanya, ka a na-eziga dịka ihe-otiti maka ndozi.
20 Ma n'ihi ihe ndị a nile ha agaghị esi n'ajọọ-omume ha chigharịa, ma-ọbụ na-echefu ihe-otiti nile mgbe nile.
21 Lee, ihe oriri ga-adị mma dị ọnụ ala n'elu ụwa, nke mere na ha ga-eche na ha dị mma, ma ọbụna mgbe ahụ ka ihe ọjọọ nile ga-eto n'elu ụwa, mma agha, ụnwụ, na nnukwu ọgba aghara.
22 N'ihi na ọtutu nime ndi bi n'elu uwa gāla n'iyì site n'oké unwu; ma nke-ọzọ nke nābẹapu n' agu, mma-agha gēbibi.
23 Ma agētupu ndi nwuru anwu dika ṅsí-anu, ma ọ dighi onye-nkasi-obi gādi: n'ihi na ala gāla n'iyì, agēwuda kwa obodo nile.
24 Ọ dighi nwoke gāfọdu ilu ala, na igha ya
25 Osisi gāmi nkpuru, ma ònye gāchikọta ha?
26 nkpuru-vine gācha, ònye gāzọcha kwa ha? n'ihi na ebe nile gābu ebe tọbẹọrọ n'efu nke madu:
27 Ya mere na ọ gāchọ otù onye ọ bula ihu ibe-ya, na inu olu-ya.
28 N'ihi na n'otù obodo ka iri fọduru, na abua nke ọhia, bú ndi nēzobe onwe-ha n'osisi-osisi bẹara ọchichiri, na n'ebe di iche iche nke nkume di elu.
29 Dika n'ubi-ubi nke oliv n'elu osisi ọ bula, oliv atọ ma-ọbu anọ fọduru;
30 Ma-ọbu dika mbẹ achikọtaworo ubi-vine, fọduru uyọkọ nke ndi nāchọsi ike n'ubi-vine ahu;
31 Ọbuná otú a n'ubọchi ahu, ndikom atọ ma-ọbu anọ gāfọdu ndi nēwere mma-agha chọ ulo-ha.
32 Ma ala ewe ghọ ebe tọbẹọrọ n'efu, ma ubi-ya nile gāga nká, ma uzọ-ya nile na okporo-uzọ-ya nile gējuputa n'ugwu, n'ihi na ọ dighi onye ọ bula gējeghari nime ya.
33 Umu-abẹọghọ nāmaghi nwoke gēru újú, nēnweghi ndi nālu nwunye ọhu; ndinyom gēru újú, nēnweghi di; ha umu-ndinyom gēru újú, nēnweghi ndi-iye-aka.
34 N'agha nile ka agēkpochapu ndinyom nālu nwunye ọhu, Ma di-ha gāla n'iyì n'oké unwu.
35Ubụ a nuru ihe ndia, ghọta kwa ha, unu ndi-orù nke Onye-nwe.
36 Le, okwu Onye-nwe-ayi, nara ya: ekwela chi nile ndi Onye-nwe kwuworo okwu bayere ha.
37 Le, ihe-otiti nile abiaruwo nso, ma ha adighi-abẹata.
38 Dika nwayi di ime n'ọnwa nke-iteghete we muputa nwa-ya nwoke, mbẹ awa abua ma-ọbu atọ amuru ya, ihe-nbụ nābẹa ya buruburu n'afọ-ya;
39 Ọbụlagodi otu ahụ ka ihe-otiti nile agaghị ada mbà n'iru n'elu ụwa, ma ụwa ga-eru uju, na iru-uju ga-abịakwasị ya n'akụkụ nile.
40 Ndim, nuru okwum: do onwe-unu ka unu jikere ibu agha-gi, di kwa n'ihe ọjọ ahu dika ndi-ọbìa n'elu uwa.
41 Onye nēre ere, ya di ka onye nābẹalaga;

42 Onye nēnwe ihe-ahia, dika onye nēnweghi urù ya: Ọzọ, onye nēwu ulo, dika onye nādighi-ebi nime ya;
43 Onye nāgha nkpuru, dika agāsi na ọ dighi-ewe ihe-ubi: Otú a ka onye nāku ubi-vine, di ka onye nādighi-ekpokọta nkpuru-vine;
44 Ndi nālu nwunye, dika ndi nāmughi nwa; ma ndi nālughi nwunye, dika ndinyom di-ha nwuru.
45 Ya mere, ndi nādọbụ onwe-ha n'ọlu n'efu;
46 N'ihi na ndị ala ọzọ ga-aghọrọ mkpụrụ ha, ma na-apụnara ihe onwunwe ha, kwatuo ụlọ ha, ma dọta ụmụ ha n'agha, n'ihi na n'ime ndọkpụ n'agha na ụnwụ ka ha ga-enweta ụmụ.
47 Ma ndi nēbu ihe-izu-ahia-ha n'ipunara madu ihe, otú a ka ha nāchọ obodo-ha nile, ulo-ha, ihe-onwunwe-ha, na onwe-ha;
48 M'gānara kwa ha iwe kari n'ihi nmehie-ha, ka Onye-nwe kwuru.
49 Dika nwanyi nākwa iko ekworo ekworo:
50 Otú a ka ezi omume gākpọ ajọ omume asì, mbẹ ọ nēwuda onwe-ya, we bo ya ebubo n'iru-ya, mbẹ ọ nābia, bú onye nēcheputa onye nēgwuputa nmehie ọ bula n'elu uwa nke-uku.
51 Ma ya mere unu adịla ka ya, ma-ọbụ maka ọrụ ya nile.
52 N'ihi na ọ fọduru nwantī ka agēwepu kwa ajọ omume n'uwa, ma ezi omume gābu eze n'etiti unu.
53 Ka onye-mmehie ghara ikwu na ya emehieghi: n'ihi na Chineke gēsure icheku ọku n'isi-ya, nke nēsi n'iru Onye-nwe-ayi Chineke na ebube-Ya, Emehieghm.
54 Lee, Onye-nwe matara ọrụ nile nke mmadụ, echiche ha nile, echiche ha nile na obi ha nile;
55 Nke nēkwu ma-ọbughi okwu ahu, Ka eme uwa; ewe me ya: Ka e me elu-igwe; ewe kee ya.
56 N'okwu-Ya ka emere kpakpando, Ọ ma-kwa-ra ọnu-ọgugu-ha.
57 Ọ nāchọcha obụ-miri na àkù-ya nile; O tùwo oké osimiri, na ihe di nime ya.
58 O mechibidowo oké osimiri n'etiti miri, Ọ bu kwa okwu-Ya ka O ji kwuba uwa n'elu miri.
59 Ọ nābąsa elu-igwe dika ulo-ntu; N'elu miri ka Ọ tọrọ ntọala ya.
60 N'ọzara ka O meworo isi-iyi nile nke miri, Na ọdọ-miri n'elu ugwu nile, Ka miri nēsi kwa n'oké nkume di elu wuda ime ala miri.
61 O mere madu, tiye kwa obi-ya n'etiti aru, nye ya ume, ndu na nghọta.
62 E na Mụọ nke Chineke Pụrụ Ime Ihe nile, Onye mere ihe nile, ma na-enyocha ihe nile ezoro ezo n'ime ihe nzuzo nile nke ụwa;
63 N'ezie Ọ matara ihe nile unu chepụtara, na ihe unu na-eche n'ime obi unu, ọbụna ndị na-emehie, na-ezobekwa mmehie ha.
64 Ya mere Onye-nwe enyochawo nke ọma ọrụ unu nile, ma ọ ga-eme unu nile ihere.
65 Ma mgbe ewepụtara mmehie unu nile, ihere ga-eme unu n'iru ndị mmadụ, ma mmehie unu nile ga-abụ ndị na-ebo unu ebubo n'ụbọchị ahụ.
66 Gịnị ka unu ga-eme? ma-ọbu otú unu gēsi zona nmehie-unu n'iru Chineke na ndi-mọ-ozi-Ya?
67 Le, Chineke onwe-ya bu onye-ikpé, tuanu egwu Ya: Rapunu nmehie nile unu, chezọ kwa ajọ omume nile unu, unu eso-kwa-la ha n'ọchichọ ọzọ rue mbẹ ebighi-ebi: Chineke gēdupu kwa unu, naputa kwa unu na nkpabụ nile.
68 N'ihi na, lee, ọnụma na-ere ọkụ nke nnukwu igwe mmadụ ekpowo ọkụ n'isi unu, ma ha ga-ebupụ ụfọdụ n'ime unu, ma zụọ unu, ebe unu na-adịghị arụ ọrụ, jiri ihe ndị a chụrụ n'àjà nye arụsị.
69 Ma ndị nke kwere ha ka a ga-akwa emo na n'ịta ụta, na ndị a ga-azọda n'okpuru ụkwụ ha.
70 N'ihi na a ga-enwe n'ebe nile, na n'obodo-ukwu nile nke ọzọ, nnukwu mgbapụ n'isi ndị na-atụ egwu Onye-nwe.
71 Ha gādi ka ndi-aru, nādighi-enwe ọmiko, ma ha nēbibi ndi nātu egwu Jehova.
72 N'ihi na ha ga-ala n'iyi ma napụ ngwongwo ha, ma tụpụ ha n'ụlọ ha.
73 Mgbe ahụ ka a ga-amata, ndị bụ m arọpụtara; agēnwa kwa ha dika ọla-edo n'ọku.
74 Nụrụ, unu ihe m hụrụ n'anya, ka Onye-nwe kwuru: lee, ụbọchị nsogbu dị nso, ma a ga m anapụta unu n'otu ihe ahụ.
75 Unu atula egwu, unu enwe-kwa-la obi abua; n'ihi na Chineke bu onye ndu gi,
76 Ma onye-ndu nke ndi nēdebe ihe nile M'nyere n'iwu na ikpém nile, ka Onye-nwe-ayi Jehova siri: ekwela ka nmehie-unu ruru unu, ka ajọ omume-unu ghara kwa ibuli onwe-ha elu.
77 Ahuhu gādiri ndi ewere nmehie nile ha kechie, were kwa ajọ omume ha kpuchie ha dika ubi ejiworo osisi kpuchiri ọhia, Uke nēkpuchi kwa uzọ-ya, ka onye ọ bula we ghara igabiga.
78 78 A rapuru ya n'esighiri uwe, tubà kwa ya n'ọku ka ewe ripia ya.

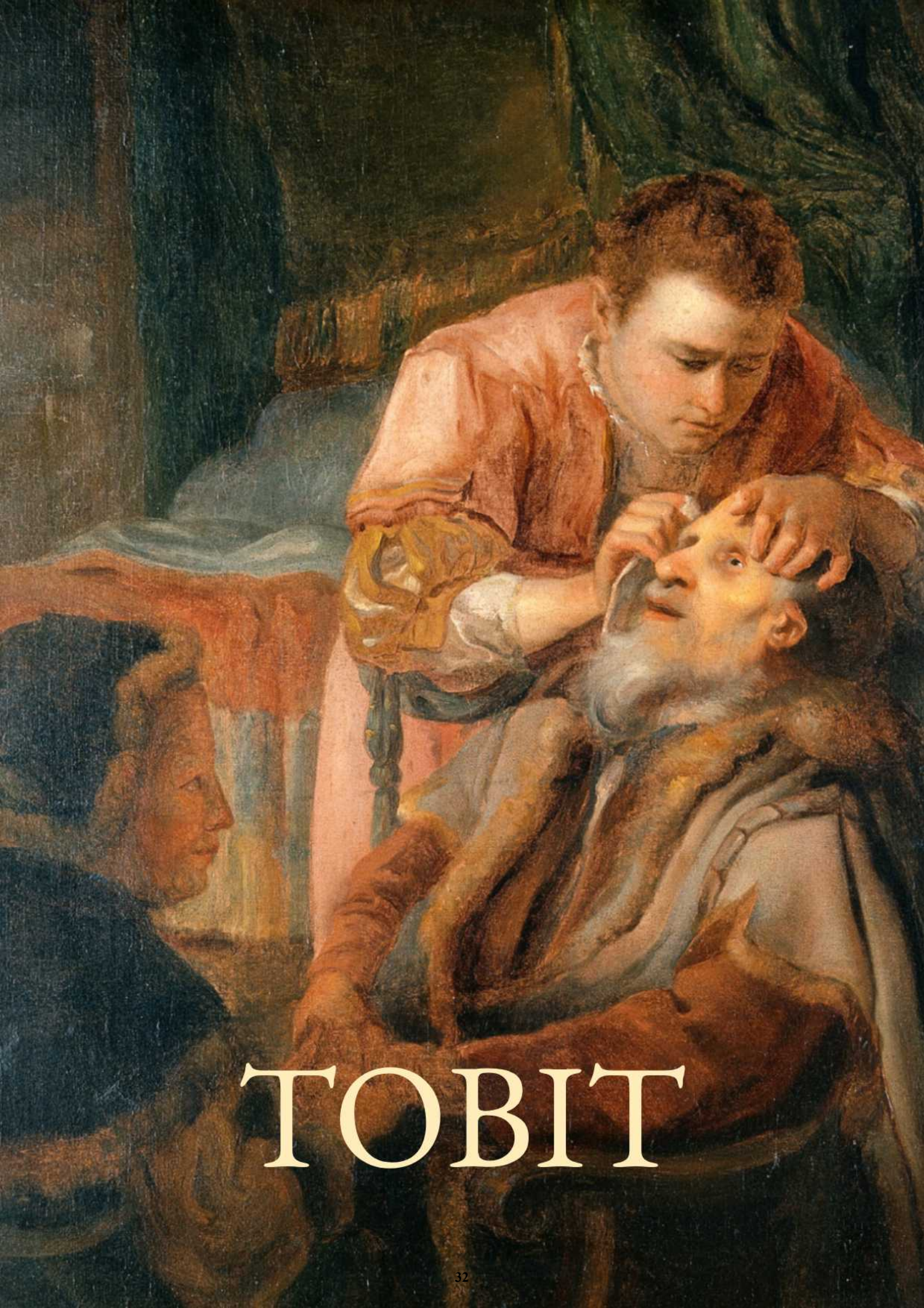

TOBIT

ISI NKE 1

1 akwukwọ okwu nile nke Tobit, nwa Tobiel, nwa Ananiel, nwa Aduel, nwa Gabael, nke nkpuru Asael, nke ebo Naftali;
2 Onye n'oge nke Enemessar nke Asiria ka a dọtara n'agha site na Thisbe, nke dị n'aka nri nke obodo ahụ, nke a na-akpọ nke ọma Naftali na Galili n'elu Asha.
3 Mu onwem Tobit ejeghariwo kwa ubọchi nile nke ndum n'uzọ ezi-okwu na ezi omume, ma emerem ọtutu ebere nye umu-nnem, na mbam, ndi sorom bia na Nineve, ba n'ala Asiria.
4 Ma mbe m'nọ n'ala nkem, n'ala Israel, mbe m'di nwata, ebo nile nke Naftali, bú nnam, da n'ulo Jerusalem, nke arọputara n'ebo nile nke Israel, ka ebo nile we chua àjà. n'ebe ahụ, ebe temple nke ebe obibi nke Onye Kasị Elu edoro nsọ ma wuo ya ruo ọgbọ nile.
5 Ma ebo nile nke nupuru isi, na ulo nnam, bú Naftali, chuara Beal nwa-aḅọghọ-ehi àjà.
6 Ma nání mu onwem nējeru Jerusalem ọtutu mbe n'ememe nile, dika eḅuru ya nye ndi Israel nile site n'iwu ebighi-ebi, nēnwe nkpuru mbu na otù uzọ n'uzọ iri nke ihe-ọmume, ya na nke eburu uzọ kpaa; m'we nye ha ndi-nchu-àjà, bú umu Eron, n'ebe-ichu-àjà.
7 Otu ụzọ n'ụzọ iri nke ihe omume nile ka m'nyere ụmụ Erọn, ndị na-eje ozi na Jerusalem: otu ụzọ n'ụzọ iri nke ọzọ ka m'rere, m'we je na-anọ ya na Jerusalem kwa-arọ;
8 Ma nke-atọ ka m'nyere ndị o kwesịrị ekwesị, dị ka Debora nne nna m nyere m iwu, n'ihi na nna m hapụrụ m ịbụ nwa mgbei.
9 Ọzọkwa, mgbe m toruru ogo mmadụ, alụrụ m Ana nke ndị ikwu m, ma n'ime ya ka m mụụrụ Tobias.
10 Ma mgbe a dọrọ anyị n'agha gaa Ninive, ụmụnne m nwoke nile na ndị bụ ndị ezinụlọ m riri nri nke ndị Jentaịlụ.
11 Ma edebeghm Onwem ka m'ghara iri ihe;
12 N'ihi na ejim obim nile cheta Chineke.
13 Ma Onye Kasị Elu nyere m amara na amara n'iru Enemessar, nke mere na m bụụrụ ya ihe nchacha.
14 M'we ba na Midia, rapu kwa n'aka Gabael, bú nwa-nne Gabraias, nime Rages, bú obodo Media, talent ọla-ọcha iri.
15 Ma mgbe Enemessar nwụsịrị, Senakerib nwa ya wee malite ịchị n'ọnọdụ ya; onye ihe-nketa-ya nēcheḅu, na apughim ibà nime Media.
16 Ma n'oge nke Enemessar, e nyere m ụmụnne m ọtụtụ ebere, ma nye ndị aguụ na-agụ nri m.
17 M'we buru onye ḅa ọtọ uwem abua: ọ buru kwa na ahum ka m'huru onye ọ bula nime mbam ka ọ nwuworo, ma-ọbu atukwasiworo mḅidi Nineve buruburu, m'we lìe ya.
18 Ma ọ buru na eze, bú Senakerib, emewo ka onye ọ bula nwua, mbe ọ biara, si na Judia ḅalaga, m'we lìe ha na nzuzo; n'ihi na n'iwe ya ka o gburu ọtụtụ mmadụ; ma ahụghị ozu ndị ahụ mgbe eze chọrọ ha.
19 Ma mbe otù onye nime ndi Nineve jere tiyerem aka n'iru eze, na m'we lìe ha, zo onwem; n'ịghọta na a chọrọ ka e gbuo m, a lapụrụ m onwe m n'ihi egwu.
20 E wee napụrụ m ngwongwo m niile n'ike, ọ dịghịkwa ihe ọ bụla hapụrụ m, ma e wezụga nwunye m Anna na nwa m Tobia.
21 Ma ọ gafebeghị ụbọchị iri ise na ise, tupu ụmụ ya nwoke abụọ egbuo ya, ma ha gbagara n'ugwu nke Ararat; na Sarkedonus nwa-ya we buru eze n'ọnọdu ya; onye mere onye-isi akwukwọ nna-ya, na onye-isi okwu-ya nile, bú Ahaijarọs nwa Anael, bú nwa-nnem.
22 Ma Ahaijarọs we riọ aririọ bayerem, m'we laghachi na Nineve. Ma Akaikarọs bu onye-ihe-ọnụnụ, na onye-nche nḅa-aka-akàrà, na onye-isi-ọchi-agha, na onye-nlekọta ihe ndekọ ego: Sarkedọs we me ya n'ọnọdu ya: ma ya onwe-ya bu nwa nwa-nnem.

ISI NKE 2

1 Ma mbe m'laghachiri n'ulo ọzọ, ma eweghachiterem nwunyem Anna, ya na nwam nwoke Tobias, n'ememe nke Pentikọst, nke bu ememe nsọ nke izu asa ahu, ezi nri-oriri edozirim n'ime ya. M nọdụ ala iri nri.
2 Ma mbe m'huru uba ihe-oriri, m'we si nwam, Je, bute oḅeye ọ bula i gāchọputa n'etiti umu-nne-ayi, onye nēcheta Jehova; ma, le, Mu onwem nānọkwasi gi.
3 Ma ọ biaghachiri ọzọ, si, Nna, agāḅuru otù onye nime mba-ayi, ewe chusa ya n'ọma-ahia.
4 Mbe ahu tutu m edetughi anu ọ bula, m'we bilie, kuru ya ba n'ime-ulo rue ọdida-anyanwu.
5 M'we lata, sa arum, rie ihe-oririm;
6 N'icheta ibu-amuma Emos ahu, dika O kwuru, si, Ọnụnụ-manya-vine-unu gāḅanwe ghọ iru-újú;
7 M'we kwa ákwá: ma mbe anyanwu dasiri m'we je me ílì, lìe ya.
8 Ma ndi-aḅata-obim kwaram emò, si, Nwoke a akātughi egwu ka ewe nwua n'okwu a: o we ḅalaga; ma, le, Ọ nēlì kwa ndi nwuru anwu ọzọ.
9 N'abali ahu ka m'si kwa n'ílì ahu laghachi, raru ura n'akuku mḅidi ogigem, ebe emere ka ọ ghara idi nsọ, irum kpughepu kwa:
10 Ma amaghim na nza di n'elu mḅidi, na anyam abua ghe-kwa-ra oghe, nza we ḅa ufọdu nsi di ọku n'anyam abua, ọcha we ba n'anyam abua: m'we jekuru ndi-dibia, ma ha yereghm aka: ọzọ kwa; Achiacharọs wee zụọ m, ruo mgbe m banyere n'ime Elymais.
11 Ma nwunye m Anna weere ọrụ ụmụ nwanyị ka ọ rụọ.
12 Ma mbe o zigasiri ha ulo nye ndi-nwe-ya, ha we kwụọ ya ugwọ-ọlu-ya, nye kwa ya nwa-ewu nāgughi.
13 Ma mbe ọ di n'ulom, malite ikwa-nkpu, m'we si ya, Òle ebe nwa-ewu a si bia? ọ bughi ohi? nye ya ndị nwe ya; n'ihi na o zighi ezi n'ïwu iri ihe ọ bula nke ezuworo.
14 Ma ọ zara, si, Ọ bu onyinye-inata-iru-ọma ka enyere ya kari ugwọ-ọlu. Ma ekweghm ya, kama m'siri ya nye ya nye ndi-nwe-ya: ewe mem ihere ya. Ma ọ zara, sim, Òle ebe ebere-Gi na ezi omume-gi nile di? le, amawo gi onwe-gi na ọlu-Gi nile.

ISI NKE 3

1 Mbe ahu mu onwem nākwa ákwá, ma n'ihe-nḅum kpere ekpere, si,
2 O Onye-nwe, I bu onye ezi-omume, ma ọlu-Gi nile na uzọ-Gi nile bu ebere na ezi-okwu, ma I nēkpe ezi-okwu na ezi-okwu rue mbe ebighi-ebi.
3 Chetam, lekwam anya,Etalam ajọ omume n'ihi nmehiem na amaghi-amam, na nmehie nke nnam-hà, ndi mehieworo n'iru Gi:
4 N'ihi na ha erubeghị isi n'ihe nile I nyere n'iwu: n'ihi nka I nyewo ayi ka ọ buru ihe-nkwata, na ibu ndọta-n'agha, na rue ọnwu, na ibu ilu ihe-ita-uta nye mba nile ndi ayi ḅasaworo n'etiti ha.
5 Ma uḅu a ikpé-Gi nile di ọtutu, buru kwa ezi-okwu: mem dika nmehiem nile si di na nke nnam-hà: n'ihi na ayi

edebeghi ihe nile I nyere n'iwu, ọ bu kwa ezi-okwu ka ayi jeghariri n'iru Gi.
6 Ma uḅu a mem dika ọ di nma n'anya-gi, nye kwa iwu ka ewe napum mọm, ka m'we ḅaze, we ghọ uwa: n'ihi na ọ baram urù inwu ọnwu kari idi ndu, n'ihi na anuwom okwu-ugha. ita-uta, nwe kwa ọtutu ihe-nwuta: ya mere nye iwu ka ewe naputam uḅu a n'ahuhu nka, ba n'ebe ebighi-ebi: echela iru-Gi n'arum.
7 O rue, n'ubọchi ahu, na n'Ekbatane, otù obodo nke Media, nwa-nwayi Raguel, kwa ndi-orù nna-ya kwuluworo;
8 N’ihi na ọ lụrụ di asaa, ndị Asmodeus bụ ndị mmụọ ọjọọ gburu tupu ha na ya edina. Ha siri, ọ bughi gi onwe-gi amaghi na i nyaḅuru di-gi? i nwe-kwa-ra di asa, ọ dighi kwa onye ọ bula nime ha ka i nwere aha-gi.
9 N'ihi gini kwa ka I nēti ayi ihe n'ihi ha? ọ buru na ha anwuwo, jeso ha n'azu, ka ayi ghara ihu gi ma-ọli, nwa-nwoke ma-ọbu nwa-nwayi.
10 Ma mḅe ọ nuru ihe ndia, o wutere ya nke-uku, o we chè na anyaḅuru onwe-ya; ọ si, Mu onwem bu nwa-nwayi nání ya nke nnam, ma ọ buru na emem nka, ọ gāburu ya ihe-ita-uta, m'gēme kwa ka agadi-ya bia n'ala-mọ n'ihe-nḅu.
11 O we kpe ekpere na ncherita-iru, si, Onye agọziri agọzi ka I bu, Onye-nwe-ayi, bú Chinekem, Ọ bu kwa aha nsọ Gi nke di nsọ na nke nsọpuru rue mḅe ebighi-ebi: Ka ọlu-Gi nile to Gi rue mḅe ebighi-ebi.
12 Ma uḅu a, Onye-nwe-ayi, m’we lekwasi anyam na irum n’ebe I nọ;
13 si, Bupum n'ala, ka m'we ghara inu kwa ita-uta ahu ọzọ.
14 Jehova, Gi onwe-gi amawo na adim ọcha n'aru madu nile nmehie;
15 Ma na ọ dighi mḅe ọ dighi mḅe m’meruworo aham, ma-ọbu aha nnam, n’ala emerem ka m’dọta n’agha: Mu onwem bu nwa-nwayi nke nnam nání ya, ọ dighi kwa nwa-nwoke ọ nweghi ka ọ buru ihe-nketa-ya, ma-ọbu onye-aru-ya, ma-ọbu nwa-nwoke ọ bula. nke-Ya di ndu, Onye M'gēdobere Onwem ka Ọ buru nwunye: dim asa anwuwo uḅu a; n'ìhi gini kwa ka m'nādi ndu? ma ọ buru na ọ dighi nma gi ka m'nwua, nye iwu ka ewerem ọfọ, ka eme-kwa-ram ebere, ka m'we ghara inu kwa ita-uta ọzọ.
16 Ewe nu ekpere-ha abua n’iru idi-uku nke Chineke uku.
17 Ewe ziga Refael ime ka aru di ha abua di ike, bú ime ka ọnwu nke anya Tobit wepuga onwe-ya, na inye Sera nwa-nwayi Raguel na nwunye nye Tobias nwa Tobit; na kee Asmodeus ajị mmụọ; n'ihi na ọ bu nke Tobias site n'ihe-nketa. Na mḅe ahu Tobit bia, ba n'ulo-ya, Sera nwa-nwayi Raguel we si n'ime-ulo-elu-ya rida.

ISI NKE 4

1 N'ubọchi ahu Tobit chetara ego ahu nke o tiyere Gibeel nime Rages nke Media;
2 O we si n'onwe-ya, Achọsiwom ọnwu; gini mere m'nākpọghi nwam Tobias ka m'we gosi ya bayere ego ahu tutu mu anwua?
3 O we kpọ ya, si, Nwam, mḅe m'nwuru, lìm; eleda-kwa-la nne-gi anya, ma sọpuru ya ubọchi nile nke ndu-gi, me kwa ihe nātọ ya utọ, eme-kwa-la ka o wuta ya.
4 Nwam, cheta na ọ huru gi ọtutu ihe ọjọ, mḅe i nọ n'afọ-ya: ma mḅe ọ nwuru anwu, lìe ya n'akukum n'otù ílì.
5 Nwam, cheta Onye-nwe-ayi, bú Chineke-ayi ubọchi-gi nile, ekwe-kwa-la ka uche-Gi guzosie ike n'imehie, ma-ọbu imebi iwu-Ya: me ezi omume ogologo ndu-gi nile, eso-kwa-la uzọ nile nke ajọ omume.
6 N'ihi na ọ buru na i me ezi-okwu, ihe-gi nile gāgara gi nke-ọma na n'ebe ndi nile nēguzo n'ezi omume nọ.
7 Nye onyinye-inata-iru-ọma sitere n'àkù-gi; ma mḅe i nēnye onyinye-inata-iru-ọma, ka anya-gi ghara ekworo, ekwe-kwa-la ka iru-gi si n'aru oḅeye ọ bula chigharia, ma iru Chineke agaghi-ewezuga onwe-ya n'aru gi.
8 Ọ buru na i nwere iba-uku nye onyinye-inata-iru-ọma otú a: ọ buru na i nwere nání ihe ntà, atula egwu inye dika ihe ntà ahu si di;
9 N'ihi na i nēdobere onwe-gi ezi àkù rue ubọchi nkpà.
10 N'ihi na ebere nānaputa n'ọnwu, ma ọ dighi-ekwe ka ọ bata n'ọchichiri.
11 N'ihi na ebere bu ezi onyinye nye ndi nile nēnye ya n'iru Onye kachasi ihe nile elu.
12 Lezie anya bayere ikwa-iko nile, nwam, luru kwa nwunye sitere na nkpuru nna-gi-hà, luru-kwa-la nwayi nābughi nwunye-gi, nke nēsiteghi n'ebo nna-gi: n'ihi na umu ndi-amuma ka ayi bu, Noa, Abraham. , Aịzik na Jekọb: cheta, nwa m nwoke, na nna anyị hà site ná mmalite, ọbụna na ha nile lụrụ ndị nwunye nke ezinụlọ ha, ma bụrụ ndị a gọziri na ụmụ ha, na mkpụrụ ha ga-eketa ala ahụ.
13 Ma uḅu a, nwam, hu umu-nne-gi n'anya, eleda-kwa-la umu-nne-gi n'obi-gi, umu-ndikom na umu-ndinyom nke ndi-gi, n'ighara ịlụ nwunye: n'ihi na npako di n'iyì na ọtutu nkpaḅu di, ọ bu kwa n'ikwa-iko-ibe di n'aru-gi. na oké unwu: n'ihi na ikwa-iko bu nne oké unwu.
14 Ka ugwọ-ọlu nke onye ọ bula nke luworo gi ọlu, ghara idi n'aru gi, ma nye ya n'aka: n'ihi na ọ buru na i fè Elohim, Ya onwe-ya gākwughachi kwa gi: le nwam nwoke anya, n'ihe nile nke i nēme. Ma mara ihe n'omume-gi nile.
15 Eme-kwa-la onye ọ bula ihe ahu nke gi onwe-gi nākpọ asì: aṅula manya-vine ime ka i ṅubiga manya ókè: ekwe-kwa-la ka iṅubiga manya ókè soro gi je n'ije-gi.
16 Nye ndi agu nāgu ufọdu ufọdu nime nri-gi, Nye kwa ndi ḅa ọtọ nime uwe-gi; na dika iba-uba-gi si di, nye kwa onyinye-inata-iru-ọma: Ka anya-gi ghara kwa ekworo, mḅe I nēnye onyinye-inata-iru-ọma.
17 Wukwasi nri-gi n'elu olili onye ezi omume, Ma enyela onye nēmebi iwu ihe ọ bula.
18 Riọ ndi nile mara ihe ndu, eleda-kwa-la ndum-ọdu ọ bula nke bara urù.
19 Gọzie Jehova, bú Chineke-gi, mḅe nile, nāchọ kwa Ya ka uzọ-gi guzosie ike, ka okporo-uzọ-gi nile na ndum-ọdu-gi nile we ga nke-ọma: n'ihi na mba ọ bula enweghi ndu; ma Onye-nwe n’onwe ya na-enye ihe ọma nile, ma ọ na-eweda onye ọ chọrọ ala, dịka ọ masịrị ya; ma uḅu a, nwam, cheta iwu-nsọm nile, ekwe-kwa-la ka ewe wepuga ha n'obi-gi.
20 Ma ugbua a na m egosi ha na m nyefere talent iri nye Gabael nwa Gabrias na Rages na Midia.
21 Ma atula egwu, nwam, na ayi ewedara n'ala: n'ihi na i nwere ọtutu àkù, ọ buru na i nātu egwu Chineke, we si na nmehie nile wezuga onwe-gi, me kwa ihe di nma n'anya-Ya.

ISI NKE 5

1 Tobias we za, si, Nna, M'gēme ihe nile nke I nyeworom n'iwu;
2 Ma olee otú m ga-esi nata ego ahụ, ebe m’amaghị ya?
3 O we nye ya akwukwọ-odide ahu, si ya, Chọrọ gi nwoke nke gēso gi je, mḅe m'nādi ndu, m'gēnye kwa ya ugwọ-ọlu: je kwa nara ego ahu.

4 Ya mere, mḅe ọ gara ichọ nwoke, ọ huru Refael, bú mọ-ozi.
5 Ma ọ mataghi; ọ si ya, Ì gēsorom jerue Rages? Ì ma-kwa-ra ebe ahu nke-ọma?
6 Onye mọ-ozi ahu we si, Mu onwem gēsoro gi je, ma ama-kwa-ram uzọ nke-uku: n'ihi na Mu na nwa-nne-ayi Gebael di ọnọdu-abali.
7 Tobias we si ya, Nọdurum, rue mḅe m'gāsi nnam.
8 Ọ si ya, Je, anọla. O we ba, si nna-ya, Le, achọtawom onye gēsorom je. Ọ si, Kpọkurum ya, ka m'we mara onye ọ bu, na ma ọ bu nwoke kwesiri ntukwasi-obi ka ọ gēso gi je.
9 O we kpọ ya, bata, kele kwa onwe-ha.
10 Tobit we si ya, Nwa-nne, gosim ebo na aḅuru gi onwe-gi bu.
11 Ọ si, Ọ bu ebo ma-ọbu aḅuru, ma-ọbu onye egoro ọlu ka i nāchọ iso nwa-gi nwoke je? Tobit we si ya, Nwa-nnem, m'gāmara aḅuru-gi na aha-gi.
12 Ọ si, Mu onwem bu Azaraia, nwa Ananaia uku, na nke umu-nne-gi.
13 Tobit we si, Anu-aru gi, nwa-nne; ewesala m iwe uḅu a, n'ihi na ajuwom imara ebo-gi na aḅuru-gi; n'ihi na gi onwe-gi bu nwa-nnem nwoke, nke ezi-okwu di kwa ezi nma: n'ihi na amawom Ananaias na Jonatas, umu-ndikom Samia uku ahu, mḅe ayi jekọrọ na Jerusalem ikpọ isi ala nye, nye nwa eburu uzọ mu, na otù uzọ n'uzọ iri nke nkpuru-osisi; ma e jighi ajọ omume nke umu-nna-ayi rafu ha: nwa-nnem, i bu ezi ihe.
14 Ma gwam, gini ka m'gēnye gi? Ùnu gādi otù drakm n'ubọchi, na ihe di nkpà, dika ọ diri nwa nkem?
15 E, ọzọ kwa, ọ buru na unu alọta na ntukwasi-obi, M'gātukwasi kwa ihe n'ọlu-gi.
16 Ha we di ha utọ nke-uku. Ọ si Tobias, Jikere onwe-gi ije ije, Chineke we ziga gi ije ọma. Ma mḅe nwa-ya nwoke dozisiri ihe nile n'ije-ya, nna-ya we si, Gi onwe-gi so nwoke a je, Chineke, bú Onye bi n'elu-igwe, me kwa ka ije-gi ga nke-ọma, mọ-ozi nke Chineke we nēdo kwa gi n'aru. Ha abua we pua, ha na nkita nwa-okoroḅia ahu tiyere ha.
17 Ma Ana, bú nne-ya, kwara ákwá, si Tobit, Gini mere i zilagaworo nwa-ayi? Ọ bughi nkpa-n'aka-ayi, n'ibà nime na n'iru ayi?
18 Unu enwela anya-uku itukwasi ego n'ego: kama ka ọ di ka ihe-iju-anya n'aru nwa-ayi.
19 N'ihi na ihe nke Onye-nwe nyeworo anyị ka anyị na ya biri ezuworo anyị.
20 Tobit we si ya, Echela gi, nwa-nnem; ọ gālaghachi na ntukwasi-obi, anya-gi abua gāhu kwa ya.
21 N'ihi na mọ-ozi ọma ahu gāḅachi ya n'òtù, ma ije-ya gāgara ya nke-ọma, ọ gālaghachi kwa na ntukwasi-obi.
22 O wee kwụsị ịkwa ákwá.

ISI NKE 6

1 Ma mḅe ha nāga n'ije-ha, ha biaruru osimiri Taigiris n'anyasi, we nọ ọnọdu-abali n'ebe ahu.
2 O rue, mḅe nwa-okoroḅia ahu ridara isasa onwe-ya, azù we si n'osimiri puta we rie ya.
3 Mọ-ozi ahu we si ya, Were azù ahu. Nwa-okoroḅia ahu we jide azù ahu, doputa ya n'ala.
4 Mọ-ozi ahu we si, Meghere azù ahu, nara obi na imeju na onu ogugu, tukwasi ha na ntukwasi-obi.
5 Nwa-okoroḅia ahu we me dika mọ-ozi ahu nyere ya iwu; mḅe ha susiri azù ahu, ha rie: ha abua we je, rue mḅe ha biaruru Ekbatane nso.
6 Nwa-okoroḅia ahu we si mọ-ozi ahu, Nwa-nne Azarias, ùrù gini bayere obi na imeju na galle nke azù ahu?
7 O we si ya, Imetu obi na imeju aka, ọ buru na mọ ọjọ ma-ọbu mọ ọjọ arusa onye ọ bula, ayi gēsure ha nwuru-ọku n'iru nwoke ahu ma-ọbu nwayi ahu, ma oriri agaghi-ewe iwe ọzọ.
8 Ma ọnlu, ọ di nma ite nwoke nke nācha ọcha n'anya-ya manu, ewe gwọ ya.
9 Ma mḅe ha biaruru Rages nso.
10 Mọ-ozi ahu we si nwa-okoroḅia ahu, Nwa-nne, ta ka ayi gānọ na Raguel, onye bu nwa-nne-gi; ọ nwe-kwa-ra otù nwa-nwanyi nání ya, aha-ya bu Sera; M'gākwu okwu bayere ya, ka ewe nye gi ka ọ buru nwunye.
11 N'ihi na ọ bu gi ka ike-ya diri ya, n'ihi na gi onwe-gi bu nání umu-nna-ya.
12 Ma nwa-aḅọghọ ahu mara nma, mara kwa ihe: ma uḅu a zam, m'gāgwa kwa nna-ya okwu; ma mḅe ayi si na Rages lọta, ayi gāṅuri ọlulu-nwunye: n'ihi na amawom na Reguel apughi iluru ya nye onye ọzọ dika iwu Moses si di, ma ọ gāma ikpe ọnwu; ọzọ.
13 Nwa-okoroḅia ahu we za mọ-ozi ahu, si, Anuwom, nwa-nne Azaraya, na enyewo nwayi nējere ozi a nye ndikom asa, ndi nile nwuru anwu n'ime-ulo ọlulu-nwunye ahu.
14 Ma uḅu a mu onwem bu nwa-nwoke nke nnam nání ya, ma anamatu egwu, ka ọ buru na abàkuru ya, m'we nwua, dika nke-ọzọ na mḅe gara aga: n'ihi na mọ ọjọ nāhu ya n'anya, nke nādighi-emerụ ahu aru, ma-ọbughi ndi nābiakute ya. ya; n'ihi nka m'nātu kwa egwu ka m'we nwua, we me ka ndu nnam na nke nnem bia n'ílì n'ihe-nwuta: n'ihi na ha enweghi nwa-nwoke ọzọ nke gēlì ha.
15 Mọ-ozi ahu we si ya, Ì nēchetaghi ihe-iriba-ama nile nke nna-gi nyere gi, na i gālu nwunye sitere n'aḅuru-gi? n'ihi nka nuru, nwa-nnem; n'ihi na agēnye gi na nwunye; ma gi agu-kwa-ra mọ ọjọ ahu; n'ihi na n'otù abali a ka agēnye gi na nwunye.
16 Ma mḅe i gābà n'ime-ulo ọlulu-nwunye, i gēwere ntu ihe-nsure-ọku nēsì ísì utọ, tukwasi ha ufọdu nime obi na imeju nke azù, were ya sure ọku:
17 Ekwensu gānu kwa isi-ya, ḅalaga, ọ gaghi-adi kwa ọzọ: ma mḅe i gābiakute ya, bilienu abua, kpere Chineke, bú Onye-ebere, Onye gēmere unu ebere, we zọputa unu. gi: atula egwu, n'ihi na edoworo gi ya site na mbu; i gēdebe kwa ya, o gēso kwa gi je. Ọzọ, ọ dim na ọ gāmuru gi umu-ndikom. Ma mḅe Tobias nuru ihe ndia, ọ huru ya n'anya, obi-ya we rapara n'aru ya.

ISI NKE 7

1 Ha we biarue Ekbatane, biarue ulo Raguel, Sera we zute ha: ma mḅe ha kelerita onwe-ha, o we me ka ha ba n'ulo.
2 Raguel we si Edna, bú nwunye-ya, Le otú nwa-okoroḅia a si di n'ebe Tobit nwa-nne-nwoke di?
3 Raguel we si ha, Umu-nnam, òle ebe unu si bia? ndi ha siri, Ayi bu ndi sitere n'umu Naftali, ndi emere ka ha je biri n'ala ọzọ nime Nineve.
4 O we si ha, Ùnu mara Tobit, bú nwa-nne-ayi? Ha we si, Ayi mara Ya. Ọ si, Ọ nọ n'udo?
5 Ha we si, Ọ di ndu, aru-ya di kwa ya nma: Tobias we si, Nnam ka ọ bu.

6 Raguel we wulie elu, sutu ya ọnu, kwa ákwá;
7 Ọ we gọzie ya, si ya, Nwa nke onye ezi-okwu na ezi omume ka i bu. Ma mḅe ọ nuru na Tobit kpuru ìsì, o nēwuta ya, kwa ákwá.
8 Ma Edna nwunye-ya na Sera nwa-ya nwayi we kwa ákwá. Ha we were ọṅuṅu-manya lekọta ha; mḅe ha ḅusiri ebulu nke ìgwè ewu na aturu, ha we dọba ihe-oriri n'elu table. Tobias we si Rafael, Nwa-nne Azarias, kwue okwu bayere ihe ahu nke i kwuworo n'uzọ, ka ezipu kwa okwu a.
9 O we gosi Raguel okwu ahu: Raguel we si Tobaias, rie, ṅu kwa, me kwa obi-utọ:
10 N'ihi na o ziri ezi na i gālu nwam nwayi: ma m'gēgosi gi ezi-okwu.
11 ` » ` » “ “»
» kuru nwam nwam nwam nwayi. Ma Tobias siri, M'gaghi-eri ihe ọ bula n'ebe a, rue mḅe ayi gēkwekọ, we ṅuara onwe-ha iyi.
12 Raguel we si, Wepu kwa ya site n'uḅu a dika ikpé ahu si di, n'ihi na nwa-nne nna-ya ka i bu, ma ya onwe-ya bu nke gi: ma Chineke, bú Chineke-ebere, nēnye gi ezi ihe n'ihe nile.
13 Ọ we kpọ Sara nwa-ya nwayi, biakute nna-ya, o we jide ya n’aka, nye ya ka ọ buru nwunye Tobia, si, Le, kuru ya dika iwu Moses si di, duru ya jekuru gi. nna. Ọ we gọzie ha;
14 Ma kpọ Edna nwunye ya, ma were akwụkwọ, ma dee ngwa ọgbụgba-ndụ, ma rachie ya.
15 Ha wee malite iri ihe.
16 Ma Reguel we kpọ Edna nwunye-ya, si ya, Nwa-nnem, dozie ulo ọzọ, kuta kwa ya n'ebe ahu.
17 Ma mḅe o mere dika Ọ gwara ya, o we me ka ọ bia n’ebe ahu: o we kwa ákwá, nara anya-miri nwa-ya nwayi, si ya,
18 Nwee obi ụtọ, adam; Onye-nwe elu-igwe na uwa nye gi obi-utọ n'ihi ihe-nḅu-gi nka: nwe obi-utọ, adam.

ISI NKE 8

1 Ma mḅe ha risiri nri-anyanwu, ha we me ka Tobias biakute ya.
2 Ma mḅe ọ nēje, o chetara okwu nile nke Refael, were ntu nke ihe-nsure-ọku nēsì ísì utọ, tiye obi na imeju azù n'elu ya, were ya sure ọku.
3 Ma mḅe ọ nēsì ísì utọ, mḅe mọ ọjọ ahu siri, Ọ we ḅalaga n'ebe kachasi anya nke Ijipt, mọ-ozi ahu we ke ya aḅu.
4 Ma mḅe emechisiri ha abua, Tobias si n'ihe-ndina-ya bilie, si, Nwa-nne-nwayi, bilie, ka ayi riọ kwa ka Chineke mere ayi ebere.
5 Tobias we malite isi, Onye agọziri agọzi ka I bu, Chineke nke nna-ayi-hà, ma ihe agọziri agọzi ka aha-Gi di nsọ na nke nsọpuru rue mḅe ebighi-ebi; ka elu-igwe gọzie gi, na ihe-gi nile.
6 I mere Adam, nye kwa ya Iv, bú nwunye-ya, ka ọ buru onye-iye-aka na ebe-obibi: nime ha ka madu siri bia: I siri, Ọ dighi nma na nwoke gānọ nání ya; ka ayi mere ya ihe-iye-aka dika ya onwe-ya.
7 Ma uḅu a, Onye-nwe-ayi, ewereghm nwa-nnem nwayi a n’ọchichọ-ihe-omume, kama n’ezi omume: n’ihi nka were obi-ebere guzo-kwa-ra iwu ka ayi me agadi n’otù.
8 Ọ we si ya, Amen.
9 Ha abua we raru ura n'abali ahu. Raguel we bilie, je me ili;
10 Si, Anamatu egwu ka ọ we ghara inwu anwu.
11 Ma mḅe Raguel batara n'ulo-ya;
12 Ọ si Edna nwunye-ya. Ziga otù nime umu-aḅọghọ ahu, ka ọ hu ma ọ di ndu: ọ buru na ọ nọghi, ka ayi we lìe ya, ma ọ dighi onye mara ya.
13 Nwa-aḅọghọ ahu we meghe uzọ, ba nime, hu ha abua ka ha nāraru ura;
14 O we pua, gosi ha na Ọ di ndu.
15 Raguel we to Chineke, si, Elohim, I kwesiri ka ewe nēto otuto nile di ọcha di kwa nsọ; ya mere ka ndị-nsọ gị na ihe nile e kere eke too gị; ka ndi-mọ-ozi-gi nile na ndi arọputara gi to Gi rue mḅe ebighi-ebi.
16 Ọ bu onye anēto gi, n'ihi na I mewo ka m'ṅuria; ma nke ahu abiakuteghim nke m'nātu; Ma Gi onwe-gi emeso ayi dika ọtutu ebere-Gi si di.
17 Ihe anāgọzi Gi ka i bu, n'ihi na I meworo madu abua ebere, bú umu amuru nání ya nke ndi bu nna-ha: Mere ha ebere, Jehova, were kwa ọṅù na ebere mezu ndu-ha n'udo.
18 Raguel we kpọ ndi-orù-ya ka ha juputa ala-mọ.
19 O we me ememe ọlulu-nwunye ubọchi iri na anọ.
20 N'ihi na tutu ubọchi nile nke ọlulu-nwunye ahu eruzue, Raguel ṅuru ya iyi, na ọ gaghi-ala rue ubọchi iri na anọ nke ọlulu-nwunye ahu gāgwu;
21 Ma mgbe ahụ ọ ga-ewere nkera ngwongwo ya, ma gakwuru nna ya na nchekwa; na ekwesịrị inwe izu ike mgbe mụ na nwunye m nwụrụ.

ISI NKE 9

1 Tobias we kpọ Rafael, si ya,
2 Umu-ndikom Azaraia, chiri otù nwa-orù, na camel abua, jekuru Rages nke Media rue Gabael, wetaram ego ahu, me ka ọ bia n'ọlulu-nwunye.
3 N'ihi na Reguel aṅuwo iyi na m'gaghi-ala.
4 Ma nnam nāgu ubọchi nile; ọ buru kwa na mu onwem anọdu ogologo oge, ọ gāwuta nke-uku.
5 Refael we pua, nọyere Gebaiel ọnọdu-abali, nye ya akwukwọ ahu: o we chiputa akpa nke chirichichi, nye ya.
6 Ha abua we pua n'isi-ututu, bia rue ọlulu-nwunye: Tobias we gọzie nwunye-ya.

ISI NKE 10

1 Ma Tobit, bú nna-ya, nāgu ubọchi nile: ma mḅe ubọchi ije gwusiri, ma ha abiaghi;
2 Tobit we si, Ò bu ejidewo ha? ma-ọbu Gabael ọ nwuwo, ma ọ dighi onye gēnye ya ego ahu?
3 Ya mere, o wutere ya nke ukwuu.
4 Nwunye-ya we si ya, Nwam nwoke anwuwo, n'ihi na ọ di anya; o we malite kwaa ya ákwá, si,
5 Ma uḅu a, ọ dighi ihe ọ bula m'nāchọ, nwam, n'ihi na ezipuwom gi, ìhè anyam abua.
6 Onye Tobit siri, Dere du, elela anya, n'ihi na ọ nọ n'udo.
7 Ma ọ si, Dere du, aghọlakwam; nwa m nwoke anwụọla. Ọ nāpu kwa-ubọchi n'uzọ nke ha nēje, ọ dighi kwa ihe-oriri nēri n'ehihie, ọ bughi kwa abali nile ka ọ rapuru ikwa-ákwá nwa-ya nwoke, bú Tobias, rue ubọchi iri na anọ nke ọlulu-nwunye ahu zuru, nke Raguel ṅuru iyi na ọ gēju ya. nọrọ ebe ahụ. Tobias we si Raguel, Zipum, n'ihi na nnam na nnem eleghi anya ọzọ ihum.
8 Ma nna nwunye-ya siri ya, Nọyerem, m'gēziga-kwa-ra nna-gi ozi, ha ewe gosi ya otú ihe si di n'ayere gi.
9 Ma Tobias siri, É-è; ma ka m'jekuru nnam.
10 Reguel we bilie, nye ya Sera, bú nwunye-ya, na nkera àkù-ya, na orù-ya, na anu-ulo-ya, na ego;

11 Ọ we gọzie ha, zilaga ha, si, Elohim nke elu-igwe nye unu ije nke nāgara nke-ọma, umum.
12 O we si nwa-ya nwayi, Sọpuru nna-gi na nne di-gi, ndi bu nne na nna-gi uḅu a, ka m'we nu ozi ọma bayere gi. O wee susuo ya ọnụ. Edna we si Tobias, Onye-nwe-ayi nke elu-igwe nyeghachi gi, nwa-nnem nwoke, ka m'we hu umu-ndikom nke nwam nwanyi Sera tutu mu anwu, ka m'we ṅuria n'iru Jehova: le, enyewom nwam nwam n'aka-gi n'aka-gi. ntụkwasị obi pụrụ iche; ebee nọ, aririọla ya ihe ọjọ.

ISI NKE 11

1 Mḅe ihe ndia gasiri Tobias we je, nēto Chineke na O nyeworo ya ije nke nāgara ya nke-ọma, gọzie Raguel na Edna nwunye-ya, we je rue mḅe ha biaruru Nineve nso.
2 Raphael we si Tobaias, Gi onwe-gi amawo, nwa-nne, otú i siri rapu nna-gi;
3 Ka ayi me ngwa n'iru nwunye-gi, dozie kwa ulo ahu.
4 Were kwa n'aka-gi nbibi nke azù ahu. Ha wee gawa, nkịta ahụ wee chụwa ha.
5 Ugbu a Anna nọdụrụ ala na-ele anya n'ụzọ nwa ya nwoke.
6 O we hu ya ka ọ nābia, ọ we si nna-ya, Le, nwa-gi nwoke nābia, ya na nwoke ahu nke soro ya je.
7 Raphael we si, Amawom, Tobaias, na nna-gi gāsaghe anya-ya abua.
8 N'ihi nka i were ọnu-miri te n'anya-ya abua, ewe were tua ya apu, ọ gāracha, ọcha gāda kwa, ọ gāhu gi.
9 Anna we ḅa ọsọ, dakwasi ya n'olu nwa-ya nwoke, si ya, N'ihi na ahuwom gi, nwam, site n'uḅu a ọ dim utọ inwu. Ha abua we kwaa ákwá.
10 Tobit we pua n'iru ọnu-uzọ, su kwa ngọngọ: ma nwa-ya nwoke ḅakuru ya;
11 O we jide nna-ya: o we tipia nbibi n'anya nna-ya-hà, si, Nwee olile-anya, nnam.
12 Ma mḅe anya-ya malitere ima ihe, o ruchapuru ha;
13 Ọcha-ya we wezuga onwe-ya n'akuku anya-ya abua: ọ hu nwa-ya nwoke, dakwasi ya n'olu.
14 O we kwa ákwá, si, Onye agọziri agọzi ka I bu, Chineke, Onye agọziri agọzi ka aha-Gi bu kwa rue mḅe ebighi-ebi; ma ihe nāgara nke-ọma ka ndi-mọ-ozi-Gi nile bu:
15 N'ihi na i piawo ujọ, nwe-kwa-ram ọmiko: n'ihi na, le, ahuwom nwam Tobaias. Nwa-ya nwoke we ba n'ọṅù, gosi nna-ya ihe uku nile nke mere ya na Midia.
16 Tobit we pua izute nwunye nwa-ya n'ọnu-uzọ-ama Nineve, nāṅuri nēto kwa Chineke: ibobo we nwua ndi nāhu Ya ka ọ nēje ozi, n'ihi na ọ huru uzọ.
17 Ma Tobias kelere ekele n'iru ha, n'ihi na Chineke mere ya ebere. O rue, mḅe ọ biakutere Sera, bú nwunye nwa-ya, gọzie ya, si, I di nma, nwa-nwayi: Onye agọziri agọzi ka Chineke bu, Onye meworo ka i biakute ayi, Ọ bu kwa onye agọziri agọzi ka nna-gi na nne-gi bu. Ọṅù we di n'etiti umu-nne-ya nile ndi nọ na Nineve.
18 Na Ahaija, na Nasbas nwa nwa-nne-ya, we bia.
19 Ewe me ememe ọlulu-nwunye Tobias ubọchi asa n'oké ọṅù.

ISI NKE 12

1 Tobit we kpọ Tobaias nwa-ya, si ya, Nwam, le na nwoke ahu nwere ugwọ-ọlu-ya, nke soro gi je, i gēnye kwa ya ọzọ.
2 Tobias we si ya, Nna, ọ bughi ihe ọjọ n'arum inye ya nkera ihe ahu nke m'wetara;
3 N'ihi na o mewo ka m'laghachikute gi na ntukwasi-obi, me ka nwunyem zuru okè, wetaram ego ahu, me ka aru di gi ike otú a.
4 Agadi ahu we si, Ọ kwesiri ya.
5 O we kpọ mọ-ozi ahu, si ya, Were nkera nke ihe nile i butere, la na ntukwasi-obi.
6 O we kewapu ha abua, si ha, Gọzienu Chineke, tonu Ya, di kwa Ya uku, nēkele kwa Ya n'ihi ihe O meworo unu n'anya ndi nile di ndu. Ọ di nma ito Chineke, na ibuli aha-Ya elu, na nsọpuru igosi ọlu nile nke Chineke; ya mere unu alala ala ito Ya.
7 Ọ di nma ikpuchi ihe-nzuzo nke eze: Ma ọ bu ihe-nsọpuru ikpughe ọlu Chineke. Menu ezi ihe, ihe ọjọ agaghi-emetu kwa gi aka.
8 Ekpere di nma n'obubu-ọnu na ebere na ezi omume. Ihe ntà n'ezi omume di nma kari ihe uku n'ajọ omume. Ọ di nma inye onyinye-inata-iru-ọma kari itọ ọla-edo:
9 N'ihi na ebere nānaputa n'ọnwu, Ọ gēwepu kwa nmehie nile. Ndi nālu ebere na ezi omume gējuputa na ndu:
10 Ma ndị na-emehie bụ ndị iro nke ndụ ha.
11 N'ezie, M'gaghi-aḅochi-kwa-ra gi ihe ọ bula. N'ihi na asim, Ọ di nma ikpuchi ihe-nzuzo nke eze, ma na ọ bu ihe kwesiri ntukwasi-obi ikpughe ọlu Chineke.
12 Ma uḅu a, mḅe i kpere ekpere, ya na Sera nwunye nwa-gi, emerem ka m'wetara ihe-ncheta ekpere-unu n'iru Onye Nsọ: ma mḅe i lìri onye nwuru anwu, mu onwem nọye-kwa-ra gi otú a.
13 Ma mḅe i nāgaghi-aga ibili, rapu kwa nri-ihe-oriri-gi, je kpuchie ndi nwuru anwu, ezi omume-gi ezonarighirim: ma mu onwem nọyere gi.
14 Ma uḅu a Chineke ezitewom ime ka aru di gi na Sera, bú nwunye nwa-gi;
15 Abụ m Raphael, otu n'ime ndị mụọ-ozi asaa ahụ dị nsọ, ndị na-enye ekpere nke ndị-nsọ, na ndị na-abata ma na-apụ n'iru ebube nke Onye Nsọ.
16 Ha abua we tua ujọ, da kpue iru-ha n'ala: n'ihi na ha nātu egwu.
17 Ma Ọ siri ha, Unu atula egwu, n'ihi na ọ gādi unu nma; ya mere too Chineke.
18 N'ihi na ọ bughi n'amara ọ bula nkem, kama ọ bu uche Chineke-ayi ka m'ji bia; n'ihi nka tonu Ya rue mḅe ebighi-ebi.
19 Ubọchi ndia nile ka m'mere ka unu hu Ya anya; ma erighi m ihe, ọ dighi kwa ihe-ọṅuṅu, ma unu huru ọhù.
20 Ma uḅu a kelenu Chineke: n'ihi na arigoromkuru Onye ziterem; ma dee ihe nile nke emeworo n'akwụkwọ.
21 Ma mḅe ha biliri, ha ahughi kwa Ya ọzọ.
22 Mgbe ahụ, ha kwupụtara nnukwu ọrụ ebube nile nke Chineke, na otu mụọ-ozi nke Onye-nwe siri pụta ìhè nye ha.

ISI NKE 13

1 Tobit we de ekpere nke ọṅù, si, Onye agọziri agọzi ka Chineke bu Nke nādi ndu rue mḅe ebighi-ebi, Ka ala-eze-Ya gọzie kwa.
2 N'ihi na ọ bu ihe-otiti, nēnwe kwa obi-ebere: Ọ nārida rue ala-mọ, we rigota ọzọ: Ọ dighi kwa onye ọ bula nke nāḅapu aka-ya.
3 Kweputanu ya n'iru mba nile, umu Israel: N'ihi na Ọ ḅasaworo ayi n'etiti ha.

4 N'ebe ahu gosi idi-uku-Ya, tukwasi-kwa-nu Ya elu n'iru ndi nile di ndu: n'ihi na Ya onwe-ya bu Onye-nwe-ayi, Ya onwe-ya bu kwa Chineke Nna-ayi rue mḅe ebighi-ebi.
5 Ọ gāpia kwa ayi ihe n'ihi ajọ omume nile ayi, Ọ gēnwe kwa obi-ebere ọzọ, chikọta kwa ayi n'etiti mba nile, ndi Ọ ḅasaworo ayi n'etiti ha.
6 Ọ buru na unu ejiri obi-unu nile na uche-unu nile chigharikute Ya, we me ihe ziri ezi n'iru Ya, Ọ gāchigharikute kwa unu, Ọ gaghi-ezonari unu iru-Ya. N'ihi nka hu ihe Ọ gēme gi, were kwa ọnu-gi nile kwuputa Ya, nēto kwa Onye-nwe nke idi-uku, nēto kwa Eze ebighi-ebi ahu. N'ala nke emere ka m'dọta-n'agha ka m'nēkele Ya, M'gēgosi kwa mba nke nēmebi iwu ike na idi-uku-Ya. Unu ndi-nmehie, chigharianu, me ezi omume n'iru Ya: ònye gāma ma Ọ gānara unu utọ, me kwa unu ebere?
7 M'gēto kwa Chinekem, nkpuru-obim gēkele kwa Eze nke elu-igwe, ọ gāṅuri kwa n'idi-uku-Ya.
8 Ka madu nile kwue okwu, Ka madu nile to kwa Ya n'ihi ezi omume-Ya.
9 Jerusalem, bú obodo nsọ, Ọ gāpia gi ihe n'ihi ọlu umu-gi, Ọ gēnwe kwa obi-ebere ọzọ n'aru umu ndi ezi omume.
10 Kelenu Jehova, n'ihi na Ọ di nma: Kele-kwa-nu Eze ebighi-ebi, ka ewe were ọṅù wu ulo-ikwū-Ya nime gi ọzọ, ka O me kwa ka ọ ṅuria n'ebe ahu ndi emere ka ha je biri n'ala ọzọ nime gi, na ihu-n'anya nime gi rue mḅe ebighi-ebi. ndị dị nhụsianya.
11 Ọtụtụ mba ga-esi n'ebe dị anya bịa n'aha nke Onye-nwe Chineke na onyinye n'aka ha, ọbụna onyinye e nyere Eze nke elu-igwe; Ọḅọ nile gēji oké ọṅù kele Gi.
12 Ihe anābu ọnu ka ndi nile nākpọ Gi asì bu, Ọ bu kwa ihe agọziri agọzi ka ndi nile nāhu Gi n'anya gādi.
13 Ṅurianu, ṅuria kwa ọṅu n'ihi umu ndi ezi omume: N'ihi na achikọtawo ha, gọzie Onye-nwe nke ndi ezi omume.
14 Ngọzi nādiri ndi nāhu Gi n'anya, N'ihi na ha gāṅuri n'udo-Gi: Ngọzi nādiri ndi nēwuta ihe-otiti-Gi nile; n'ihi na ha gāṅuri bayere gi, mḅe ha huru ebube-Gi nile, we ṅuria ọṅu rue mḅe ebighi-ebi.
15 Ka nkpuru-obim gọzie Chineke, bú eze uku.
16 N'ihi na agēji sapphire na emerald wue Jerusalem, na nkume di oké ọnu-ahia: mḅidi-gi na ulo-elu-gi na ulo-nkwuba-gi, chiri ọla-edo anāgwaghi agwa.
17 Ma a ga-eji beryl na carbuncle na nkume Ofia wuchie okporo ámá nile nke Jerusalem.
18 Okporo-uzọ-ya nile gāsi kwa, Alleluia; ha gēkele kwa Ya, si, Onye agọziri agọzi ka Chineke bu, Onye nēbuli ya rue mḅe ebighi-ebi.

ISI NKE 14

1 Tobit we kwusi ito Chineke.
2 Ma ọ ḅara ọgu arọ abua na iri ahu mḅe ọ huru-uzọ, ewe nyeghachi ya ọzọ mḅe arọ asatọ gasiri: o we nye onyinye-inata-iru-ọma, ba uba n'egwu Jehova, bú Chineke, to kwa ya.
3 Ma mḅe o mere agadi, ọ kpọrọ nwa-ya nwoke na umu-ndikom nwa-ya nwoke, si ya, Nwam, kuru umu-gi; n'ihi na, lee, emewo m agadi, ma adị m njikere ịpụ na ndụ nke a.
4 Ba na Midia nwa m nwoke, n'ihi na ekwere m n'ezie ihe nile nke Jonas onye-amụma kwuru banyere Nineve, na a ga-akwatu ya; ma na ruo nwa oge ka udo ga-adị karịa na Midia; na umu-nne-ayi gēsi n'ezi ala ahu dina n'ala, bú ebe tọḅọrọ n'efu;
5 Ma na ọzọ Chineke ga-emere ha ebere ma kpọbata ha ọzọ n'ime ala ahụ, ebe ha ga-ewu ụlọ-nsọpụ, ma ọbụghị dịka nke mbụ, ruo mgbe oge nke afọ ahụ ga-emezu; ma emesia ha gēsi n'ebe nile nke ndọta-n'agha-ha laghachi, wu kwa Jerusalem n'ebube, ma ulo nke Chineke ka agēji ewu ewu nime ya rue mḅe ebighi-ebi, dika ndi-amuma kwuworo okwu bayere ya.
6 Mba nile gāchighari kwa, tua egwu Jehova, bú Chineke, n'ezie, lìe arusi nile ha.
7 Mba nile gēkele kwa Jehova, ma ndi-Ya gēkwuputa Chineke, Jehova gēbuli kwa ndi-Ya; ma ndị nile hụrụ Onye-nwe Chineke n'anya n'ezi-okwu na ezi-omume ga-aṅụrị ọṅụ, na-emere ụmụnne anyị ebere.
8 Ma ugbua, nwa m nwoke, pụọ na Nineve, n'ihi na ihe ndị ahụ nke Jonas kwuru ga-emezurịrị.
9 Ma gi onwe-gi debe iwu na ihe nile enyere n'iwu, me kwa onwe-gi onye-ebere na onye ezi omume, ka o we diri gi nma.
10 Ma lìem nke-ọma, na nne-gi tiyerem; ma akwụsịla na Nineve. Nwam, cheta otú Aman mere Akijarọs, bú onye nēme ka ọ rigota, na otú O si n'ìhè si n'ìhè me ka ọ ba n'ọchichiri, na otú o si kwughachi ya: ma Achiakarọs zọputaworo, ma nke-ọzọ nwere ugwọ-ọlu-ya: n'ihi na ọ ridara n'ọchichiri. Manase nyere onyinye ebere, wee gbanarị ọnyà nke ọnwụ nke ha debere ya: ma Aman dara n'ọnyà ahụ, wee laa n'iyi.
11 Ya mere, uḅu a, nwam nwoke, tukwasi uche n'ihe ebere nēme, na otú ezi omume si anaputa. Mḅe O kwusiri okwu ndia, Ọ kubie ume n'ihe-ndina, mḅe ọ ḅara ọgu arọ isi na iri na asatọ; o we lìe ya nke-ọma.
12 Ma mḅe Anna nwuru, o we lìe ya n'ebe nna-ya nọ. Ma Tobias na nwunye-ya na umu-ya we lakuru Ekbatane jekuru Raguel nna nwunye-ya;
13 O we me agadi n'sọpuru, o we lìe nna-ya na nne di-ya n'ebube, we keta ihe-ha, na nke nna-ya Tobit.
14 Ọ we nwua n'Ekbatane nime Midia, mḅe ọ ḅara ọgu arọ isi na asa.
15 Ma tupu ọ nwụọ, ọ nụrụ banyere mbibi Ninive, nke Nebukadneza na Asọrọs chiri, ma tutu ọ nwụọ, ọ ṅụrịrị ọṅụ n'ihi Ninive.

JUDITH

ISI NKE 1

1 N'arọ nke-iri-na-abua nke ọbubu-eze nke Nebukadneza, onye bu eze na Nineve, bú obodo uku ahu; n'ubọchi Apakshad, bú eze ndi Midia nime Ekbatane;
2 O we wue mḅidi Ekbatane buruburu nkume awara cubit atọ n'obosara na cubit isi n'ogologo, me kwa ka idi-elu mḅidi ahu di ọgu cubit atọ na iri, na obosara-ya ọgu cubit abua na iri:
3 Tiye kwa ulo-elu-ya nile n'elu ọnu-uzọ-ama-ya ọgu cubit ise ka idi-elu-ya di, na ọgu cubit atọ na ntọ-ala-ya;
4 O me-kwa-ra ọnu-uzọ-ama-ya nile, ọbuná ọnu-uzọ-ama nke emere ka idi-elu di ọgu cubit atọ na iri, ma obosara-ha di ọgu cubit abua, n'ihi npupu nke usu-ndi-agha-ya di ike, na n'usoro nhazi nke ndi-ọzọ-ya:
5 Ọbuná na mḅe ahu eze, bú Nebukadneza, busoro eze, bú Apaksad agha, n'ala di lari nke di lari n'ókè-ala Ragau.
6 Ma ndi nile ndi bi n'ugwu ahu biakutere ya, na ndi nile bi n'akuku Yufretis, na Tigris na Hydaspes, na ala-ala-iyi nke Arioḳ, bú eze ndi Elimea, na ọtutu mba nke umu-ndikom Kelod, we kpọkọta onwe-ha. ka agha.
7 Nebukadneza, bú eze Asiria, we zigara ndi nile bi na Peasia, ziga-kwa-ra ndi nile bi na Ọdida-anyanwu, ziga-kwa-ra ndi bi na Silisia, na Damaskọs, na Libanus, na Antilibanus, na iziga ndi nile bi n'akuku oké osimiri;
8 ziga-kwa-ra ndi nọ n'etiti mba nile ndi sitere na Kamel, na Gilead, na Galili di elu, na Buruburu-ala nke Esdrelom;
9 ziga-kwa-ra ndi nile nọ na Sameria, na obodo-ya nile, na n'ofè Jọdan rue Jerusalem, na Betane, na Kelus, na Kedes, na miri-iyi Ijipt, na Tafnes, na Ramses, na ala Gesem nile;
10 rue mḅe unu gāgabiga n'ofè Taanis na Memfis, biakute kwa ndi nile bi n'Ijipt, rue mḅe unu biaruru ókè-ala Etiopia.
11 Ma ndi nile bi n'ala ahu we lelìa okwu-ọnu Nebukadneza, bú eze Asiria, ha esoghi kwa ya je agha; n'ihi na ha atughi egwu Ya: e, Ọ di n'iru ha dika otù nwoke, ha we zilaga ndi-ozi-Ya n'ebe ha nọ n'efu na n'ihere.
12 N'ihi ya, Nebukadneza wee weso obodo a nile iwe nke ukwuu, werekwa oche-eze ya na ala-eze ya ṅụọ iyi, + na ọ ghaghị ịbọ ọbọ n'akụkụ ala ndị ahụ nile nke Silisia na Damaskọs na Siria, na na ọ ga-eji mma agha gbuo ndị niile bi n'ebe ahụ. ala Moab, na umu Amon, na Judia nile, na ndi nile nke di n'Ijipt, rue mḅe unu biaruru ókè-ala nke oké osimiri abua.
13 O we were ike-ya bulie ije n'usoro agha megide eze, bú Apakshad, n'arọ nke-iri-na-asa, o we di ike n'agha-ya: n'ihi na ọ kwaturu ike nile nke Apakshad, na ndi-inyinya-ya nile, na uḅọ-ala-ya nile;
14 O we ghọ onye-nwe obodo-ya nile, biarue Ekbatane, were ulo-elu nile, kwata amá-ya nile, me ka ima-nma-ya ghọ ihere.
15 O were kwa Apakshad n'ugwu Ragau, were ube-ya tiḅue ya, me ka ọ la n'iyì ka ebibie ya ubọchi ahu.
16 O we laghachi na Nineve emesia, ma ya onwe-ya na usu-ndi-agha-ya nile nke mba di iche iche, ebe ha bu ọtutu ndi-agha nke-uku, o we nọ jụụ n'ebe ahu, rie oriri, ya onwe-ya na usu-ndi-agha-ya, ọgu ubọchi na iri.

ISI NKE 2

1 Ma n'arọ nke-iri-na-asatọ, n'ubọchi nke-orú-na-abua nke ọnwa mbu, e kwuru n'ulo Nebukadneza, bú eze Asiria, na ọ gābọ ọbọ n'elu uwa nile, dika o kwuru.
2 O we kpọ ndi-orù-ya nile, na ndi-isi-ya nile, we kpayere ha ndu-ọdu-nzuzo-ya, me ka nkpaḅu nke uwa nile pua n'ọnu-ya.
3 Ha we nye iwu ka ebibie anu-aru nile, bú ndi nēdebeghi okwu ọnu-Ya.
4 Ma mḅe o kwubìri idu-ọdu-ya, Nebukadneza, bú eze Asiria, we kpọ Holofernes, bú onye-isi usu-ndi-agha-ya, nke nọ n'akuku ya, si ya.
5 Otú a ka eze uku ahu siri, bú Onye-nwe nke uwa nile, Le, i gēsi n'irum pua, chiri kwa gi na ndikom ndi nātukwasi obi n'ike nke aka ha, bú ndi ji ukwu eje, ọgu nnù iri-na-ise; ọnu-ọgugu inyinya na ndi-inyinya-ha di kwa orú nnù na nnù ise.
6 Ma i gābuso ala Ọdida-anyanwu nile agha, n'ihi na ha nupuru isi n'iwum.
7 Ma i gāgosi kwa na ha dozirim uwa na miri: n'ihi na n'iwem ka M'gāpu megide ha, M'gēwere kwa ukwu nke usu nile nke ndi-agham kpuchie iru nile nke uwa, M'gēnye kwa ha ibu ihe-nkwata. ha:
8 Ka ndi-ha eḅuru eḅu we meju ndagwurugwu nile ha na miri-iyi-ha, osimiri gējuputa kwa na ndi-ha nwuru anwu, rue mḅe o nērubiga ókè;
9 M'gādọta kwa ha n'agha rue nsọtu nile nke uwa.
10 Ya mere i gāpu. buru kwa uzọ buru uzọ burum ókè-ala-ha nile: ma ọ buru na ha arara onwe-ha nye gi, i gēdebe ha nyem rue ubọchi nmehie-ha.
11 Ma bayere ndi nānupu isi, ekwela ka anya-Gi nwe ọmiko; kama tiye ha n'oḅuḅu, luta kwa ha n'ebe ọ bula i nāga.
12 N'ihi na dịka m dị ndụ, na site n'ike nke ala-eze m, ihe ọbụla m kwuworo, nke ahụ ka m ga-eme site n'aka m.
13 Ma lezie onwe-gi anya ka i ghara igabiga ihe ọ bula nime ihe nile onye-nwe-gi nyere n'iwu, ma mezu ha n'uju, dika M'nyeworo gi n'iwu, eḅochi-kwa-la ime ha.
14 Holofanes we si n'iru onye-nwe-ya pua, kpọ ndi-isi nile na ndi-isi-agha, na ndi-isi usu-ndi-agha nke Asiria;
15 O we chikọta ndi arọputara arọputa ibu agha, dika onye-nwe-ya nyere ya iwu, orú nnù ndikom uzọ iri-na-abua na nnù iri-na-abua na nnù iri, na nnù ndi-ọḅa-amara na nnù iri-na-abua, ndi nọkwasi n'inyinya;
16 O we kpọkọta ha, dika usu-ndi-agha siri ike ibu agha.
17 O we chiri kamel na inyinya-ibu ibu ihe-ha, ọtutu riri nne; na ìgwè ewu na aturu na ìgwè ehi na ewu nādighi ọnu-ọgugu maka ihe-oriri-ha;
18 na ihe-oriri bayere onye ọ bula nke usu-ndi-agha, na ọla-edo na ọla-ọcha nke-uku nke sitere n'ulo eze.
19 O we pua, ya na ike-ya nile iga n'iru eze Nebukadneza n'ije-ije, na ikpuchi iru nile nke uwa n'akuku Ọdida-anyanwu, chiri uḅọ-ala-ha, na ndi-inyinya, na ndi-ọzọ-ha arọputaworo.

20 Ọzọ kwa, ọtutu ala di iche iche so ha bia dika igurube, na dika ájá nke uwa: n'ihi na ọ dighi ọnu-ọgugu ìgwè madu ahu nwere.
21 Ha we si na Nineve pua ije ubọchi atọ ga n'ala ihe nādighi nke Bectilet, ma ulo-ikwū-ha site na Bectilet n'akuku ugwu nke di n'aka-ekpe nke Silisia di elu.
22 O we chiri usu-ndi-agha-ya nile, na ndi-ọji-ukwu-ya, na ndi-inyinya na uḅọ-ala-ya, si n'ebe ahu je n'ugwu;
23 O we kpochapu Pudu na Lud, lata kwa umu Rases nile, na umu Israel nile, bú ndi nọ n'akuku ọzara n'akuku Ndida nke ala ndi Kelia.
24 O we gabiga Yufretis, gabiga na Mesopotemia, bibie obodo nile di elu nke di n'osimiri Arbonai, rue mḅe unu biaruru oké osimiri.
25 O were kwa ókè-ala Silisia, ḅue ndi nile nēguzogide ya, we biarue ókè-ala Jefet, nke di n'akuku Ndida, na ncherita-iru Arebia.
26 Ọ ḅa-kwa-ra umu Midian nile buruburu, we sure ulo-ikwū nile ha ọku, luta kwa ọnu-ulo-ikwū-ha n'agha.
27 O we rida na ndagwurugwu Damaskọs na mḅe owuwe-ihe-ubi ọka, o we sure ubi-ha nile ọku, me ka ìgwè ewu na aturu-ha na ìgwè ehi-ha la n'iyì, ọ bu kwa obodo-ha ka o mere ka ọ lata n'iyì, were kwa ala-ha la n'iyì, tiḅue umu-okoroḅia-ha nile. ọnu mma-agha.
28 Ya mere egwu na egwu ya dakwasịrị ndị nile bi n’akụkụ oké osimiri, ndị dị na Saịdọn na Taịa, na ndị bi na Sur na Ocina, na ndị nile bi na Jemnaan; ma ndi bi na Azotọs na Asklon nātu egwu ya nke-uku.

ISI NKE 3

1 Ha we zigara ya ndi-ozi ime udo, si,
2 Le, ayi, bú ndi-orù Nebukadneza, bú eze uku, nēdina ala n'iru gi; were ayi dika ọ di nma n'anya-Gi.
3 Le, ulo-ayi, na ebe-ayi nile, na ubi-ayi nile nke ọka wheat, na ìgwè ewu na aturu, na ìgwè ehi, na ebe-obibi nile nke ulo-ikwū-ayi, nēdina n'iru Gi; jiri ha mee ihe masịrị gị.
4 Lee, ọbụna obodo-ukwu anyị nile na ndị bi n’ime ya bụ ndị odibo gị; bia meso ha ihe di nma n'anya-gi.
5 Ndikom ahu we biakute Holoferne, gosi ya otú a.
6 O we ridata n'akuku oké osimiri, ya onwe-ya na usu-ndi-agha-ya, tiye ebe-nguzo-ndi-agha n'obodo di elu, si n'etiti ha puta ndi arọputara arọputa ndi-iye-aka.
7 Ya mere, ha na obodo nile gbara gburu-gburu nabata ha jiri ogbako, na egwu egwu, na jiri timbrel.
8 Ma Ọ kwaturu ókè-ala-ha, ḅutu kwa Ashera-ha nile: n’ihi na o nyewo iwu ibibi chi nile nke ala ahu, ka mba nile nākpọ isi ala nye nání Nebukadneza, na ka asusu nile na ebo nile nākpọku Ya dika chi.
9 Ọ bia-kwa-ra na ncherita-iru Esdraelon nke di na nso Judia, na ncherita-iru oké nkpà nke Judia.
10 O we ma ulo-ikwū-ha n'etiti Geba na Scythopolis, o we nọgide n'ebe ahu otù ọnwa zuru ezu, ka o we chikọta usu-ndi-agha nile nke usu-ndi-agha-ya.

ISI NKE 4

1 Ma umu Israel, bú ndi bi na Judia, we nu ihe nile nke Holofernes, bú onye-isi-ọchi-agha nke Nebukadneza, bú eze Asiria, mere mba nile, na otú o si punara ulo uku-ha nile, me ka ha ghọ ihe-efu.
2 Ha we tua egwu Ya nke-uku, ha we tua egwu bayere Jerusalem, na n'ihi ulo uku Jehova, bú Chineke-ha;
3 N'ihi na ha esiwo na ndọta-n'agha lata ọhu, ewe chikọta ndi nile nke Judia n'oge na-adịbeghị anya: edokwara ihe nile na ebe-ichu-àjà na ulo ahu nsọ, mḅe emerusiri nsọ ahu.
4 Ha we ziga n'ókè-ala nile nke Sameria, na obodo ntà nile, na Bet-horon, na Belmen, na Jeriko, na Koba, na Esora, na rue ndagwurugwu Salem:
5 Ha we nweta onwe-ha n'iru elu ugwu nile nke ugwu di elu, we wue obodo ntà nile nke di nime ha, kpakọba ihe-oriri maka ihe-oriri nke agha: n'ihi na anēwe ubi-ha n'oge na-adighị anya.
6 Ọzọ kwa, Joacim, bú onye-isi-nchu-àjà, nke nọ na Jerusalem na mḅe ahu, degara ndi bi na Betulia na Betomestham, nke di na ncherita-iru Esdraelon n'akuku ọhia, na nso Dotaim;
7 Na-enye ha iwu ka ha debe ụzọ nile nke ugwu: n’ihi na n’akụkụ ha ka ụzọ e si abanye na Judia dị, ọ dịkwa mfe igbochi ndị na-agbagote, n’ihi na ụzọ ahụ ziri ezi maka ndị ikom abụọ kasị ukwuu.
8 Umu Israel we me dika Joasim, bú onye-isi-nchu-àjà, nyere ha iwu, ha na ndi-okenye nke ndi Israel nile, bú ndi bi na Jerusalem.
9 Ma, nwoke ọ bula nke Israel tikue Chineke n'oké ọnwu, ma n'oké ọnwu ka ha were weda nkpuru-obi-ha n'ala;
10 Ma ha onwe-ha, na ndinyom-ha, na umu-ha, na anu-ulo-ha, na ọbìa ọ bula na onye nēgoro ọlu, na ndi nējere ya ozi, bú ndi-orù-ha, were ego ḅata, nēwere ákwà-nkpe n'úkwù.
11 Nwoke ọ bula na ndinyom na umu-ntakiri na ndi bi na Jerusalem we da n'iru ulo uku Chineke, tukwasi ntu n'isi-ha, ḅasa ákwà-nkpe-ha n'iru Jehova: ha we tiye ákwà-nkpe n'ebe-ichu-àjà buruburu;
12 Ha we tikue Elohim Israel nile n'otù otù obi, ka Ọ ghara inye umu-ha ibu ihe-nkwata, na ndinyom-ha ka ọ buru ihe-nkwata, na obodo nile nke ihe-nketa-ha ka ha la n'iyì, na ebe nsọ ahu ka ọ buru ihe-ihe-árú na ihe-ita-uta; ka mba nile ṅuria ọṅu.
13 Chineke we nu ekpere-ha, we hu nweda-n'ala-ha nile: n'ihi na ndi Israel nēbu ọnu ọtutu ubọchi na Judia dum na Jerusalem n'iru ebe nsọ nke Onye-nwe nke usu nile nke ndi-agha.
14 Ma Joacim, bú onye-isi-nchu-àjà, na ndi-nchu-àjà nile ndi nēguzo n'iru Jehova, na ndi nējere Jehova ozi, nēke kwa ákwà-nkpe n'úkwù-ha, sure àjà-nsure-ọku ubọchi nile, tiyere nkwa na onyinye-inata-iru-ọma nke ndi Israel;
15 Ha we tukwasi ntu n'ákwà-isi-ha, we were ike-ha nile tikue Onye-nwe, ka O we were amara lekwasi ulo Israel nile anya.

ISI NKE 5

1 Ewe gosi Holofernes, bú onye-isi nke usu-ndi-agha nke Asiria, na umu Israel edoziwo ibu agha, mechibido kwa ebe nile nke ugwu, wusi kwa elu nile nke ugwu ntà

di elu, me ka ha guzosie ike. tinyere ihe mgbochi na mba ndị champaign:
2 O we were iwe di ọku nke-uku, o we kpọ ndi-isi nile nke Moab, na ndi-isi Amon, na ndi-isi nile nke oke osimiri;
3 Ọ si ha, Biko, gosim, umu-ndikom Kenean, ònye ndi nka bu, ndi bi n'ugwu, na gini bu obodo nile nke ha onwe-ha bi, na ole ọtutu nke usu-ndi-agha-ha di, na ebe ha di nime ha. ike na ume, na ihe eze ga-achị ha, ma-ọbụ onye-isi ndị agha ha;
4 Ma gini mere ha ji kpebie na ha agaghi-abia izutem, kari ndi nile bi n'Ọdida-anyanwu.
5 Ekior, bú onye-isi umu Amon nile, we si, Biko, ka onye-nwem nuru okwu sitere n'ọnu orù-gi, m'gēgosi-kwa-ra gi ezi-okwu bayere ndi nka, bú ndi bi n'ebe i nọ, ndi nēbi kwa n'ugwu. : ọ dighi kwa okwu-ugha gāsi n'ọnu orù-Gi puta.
6 Ndi nka sitere na ndi Kaldea:
7 Ma ha nọ dika ọbìa na mbe gara aga na Mesopotemia, n'ihi na ha esoghi chi nile nke ndi bu nna-ha, nke di n'ala Kaldea.
8 N'ihi na ha rapuru uzọ ndi bu nna-ha, kpọ isi ala nye Chineke nke elu-igwe, bú Chineke nke ha mara: ha we si n'iru chi-ha chupu ha, ḅalaga na Mesopotemia, nọ dika ọbìa n'ebe ahu ọtutu ubọchi.
9 Chineke-ha we nye ha iwu isi n'ebe ha nọ dika ọbìa pua, we ba n'ala Kenean: ha we biri, we ba uba n'ọlaedo na ọla-ọcha, na chiri anu-ulo bara uba nke-uku.
10 Ma mbe oké unwu nēkpuchi ala Kenean nile, ha we rida n'Ijipt, nọ dika ọbìa n'ebe ahu, mbe azù ha, we ghọ oké ìgwè madu n'ebe ahu, ewe ghara iguta mba-ha.
11 Eze Ijipt we bilie imegide ha, meso ha aghughọ, weda ha n'idọbụ brik n'ala, me kwa ha ndi-orù.
12 Ha we tikue Elohim-ha, O we were ihe-otiti nādighi ngwọta tiḅue ala Ijipt nile: ndi Ijipt we chupu ha n'iru-ha.
13 Chineke we me ka Oké Osimiri Uhie tasia n'iru ha;
14 O we me ka ha biarue ugwu Saina na Kedes-Barne, chupu kwa ndi nile bi n'ọzara ahu.
15 Ha we biri n'ala ndi-Amorait, ha we were ike-ha bibie ndi Esebon nile, gabiga Jọdan we nweta ugwu nile.
16 Ha we chupu n'iru ha ndi Kenean, na ndi-Pherezait, na ndi Jebus, na ndi Sikem, na ndi Gegege nile, ha we biri n'ala ahu ọtutu ubọchi.
17 Ma ọ buru na ha emehieghi n'iru Chineke-ha, ha we nāga nke-ọma, n'ihi na Chineke nke nākpọ ajọ omume asì nọyere ha.
18 Ma mgbe ha siri n'ụzọ nke ọ họpụtara ha pụọ, e bibiri ha n'ọtụtụ agha siri ike, ma a dọtara ha n'agha baa n'ala nke na-abụghị nke ha, ma ụlọ-nsọ nke Chineke ha ka a tụdara n'ala, ma obodo-ukwu ha nile ka a tụdara n'ala. ndị iro ewerewo.
19 Ma uḅu a ka ha laghachikutewo Chineke-ha, si kwa n'ebe nile ha ḅasasara rigota, we nweta Jerusalem, ebe ebe nsọ-ha di, we nọdu ala n'ugwu; n'ihi na ọ tọḅọrọ n'efu.
20 Ma uḅu a, onye-nwem na onye-isi, ọ buru na ajọ omume ọ bula di megide ndi nka, ha we mehie megide Chineke-ha, ka ayi hu na nka gābu ihe-nkwada ha, ka ayi rigo kwa, ayi gēmeri kwa ha.
21 Ma ọbụrụ na ajọọ-omume adighị n'obodo ha, ka onye-nwe m gabiga ugbu a, ka Onye-nwe ha ghara ichekwa ha, ma Chineke ha dịrị ha, ma anyị ga-aghọ ihe-ita-uta n'iru ụwa nile.
22 Ma mbe Ekio kwubìri okwu ndia, ndi nile ndi nēguzo n'akuku ulo-ikwū ahu buruburu, na ndi-isi Holoferne, na ndi nile bi n'akuku oké osimiri, na nime Moab, we kwue ka o nwua.
23 N'ihi na, ka ha si, Ayi agaghi-atu egwu iru umu Israel: n'ihi na, le, ọ bu ndi nēnweghi ike ọ dighi kwa ike ibu agha di ike.
24 Ma uḅu a, Onye-nwe-ayi Holofernes, ayi gārigo, ha gābu kwa ihe-nkwata nke usu-ndi-agha-Gi nile gēripia.

ISI NKE 6

1 Ma mbe ọḅuḅa-iyi ndikom nke nọchiri anya nnọkọ-ikpé kwusiri, Holofernes, bú onye-isi usu-ndi-agha nke Asiria, we si Ekioa na ndi Moab nile, n'iru usu nile nke mba ọzọ, si,
2 Ma gi onwe-gi, bú Akioa, na ndi-ọlu Efraim, na i buworo amuma megide ayi ta, si, ka ayi ghara ibuso umu Israel agha, n'ihi na Chineke-ha gēḅochi ha? ònye bu kwa Chineke ma-ọbughi Nebukadneza?
3 Ọ gēzite kwa ike-Ya, me ka ha si n'elu uwa la n'iyì, ma Chineke-ha agaghi-anapụta ha: ma ayi onwe-ayi, bú ndi-orù-Ya, gēkpochapu ha dika otù nwoke; n'ihi na ha apughi inagide ike nke inyinya-ayi.
4 N'ihi na ayi gēji ha zọda ha n'okpuru ukwu, ma ugwu-ha nile gāṅubiga manya ókè site n'ọbara-ha, ma ubi-ha nile gējuputa na ozu-ha, ma nzọ-ukwu-ha agaghi-enwe ike iguzo n'iru ayi, n'ihi na ha gāla n'iyì kpamkpam; ka eze Nebukadneza, bú onye-nwe uwa nile, siri, Ọ dighi okwu ọ bula n'okwum nile gābu n'efu.
5 Ma gi onwe-gi, Ekioa, bú onye egoro nke Amon, nke kwuworo okwu ndia n'ubọchi ajọ omume-gi, i gaghi-ahu kwa irum ọzọ site n'ubọchi ta, rue mbe m'gābọ́ ọ́bọ́ n'aru mba nka nke siri n'Ijipt puta.
6 Ma mgbe ahụ ka mma-agha nke ndị agha m, na igwe-mmadụ nke ndị na-ejere m ozi ga-agafe n'akụkụ gị nile, ma ị ga-ada n'etiti ndị ha e gburu egbu, mgbe m ga-alaghachi.
7 Ma uḅu a ndi-orùm gēme ka i laghachi n'ugwu, ha gēdo kwa gi n'otù n'otù obodo nke ebe-izi-uzọ-ama nile;
8 Ma i gaghi-ala n'iyì, rue mbe agēkpochapu gi na ha.
9 Ma ọ buru na i me onwe-gi n'obi-gi ka ewe jide ha, ekwela ka iru-gi da: Mu onwem ekwuwo okwu, ọ dighi kwa okwum nile gābu ihe-efu.
10 Holofernes we nye ndi-orù-ya, bú ndi nēche nche n'ulo-ikwū-ya, ka ha kuru Ekioa, me ka ọ bia Betulia, nye ya n'aka umu Israel.
11 Ndi-orù-ya we kuru ya, me ka ọ si n'ọmuma-ulo-ikwū ba n'ala di lari, si n'etiti ndagwurugwu ahu ba n'ugwu, biarue isi-iyi nile nke di n'okpuru Betulia.
12 Ndikom obodo ahu we hu ha, we chilie ihe-agha-ha, si n'obodo ahu pua n'elu ugwu ahu: ma onye ọ bula nke nēwere èbè nēdebe ha ka ha ghara rigota site n'itu nkume megide ha.

13 Otú ọ di, mḅe ha nwetara nzuzo n'okpuru ugwu ahu, ha aḅu Ekioa, tuda ya, rapu ya n'okpuru ugwu ahu, laghachikuru onye-nwe-ha.
14 Ma umu Israel si n'obodo-ha rida, biakute ya, tọpu ya, me ka ọ bia na Betulia, guzo ya nye ndi-isi obodo ahu;
15 ndi nọ n'ubọchi ahu Uzaia nwa Maika, nke ebo Simeon, na Chabris nwa Gotoniel, na Karmis nwa Melkiel.
16 Ha we kpọkọta ndi-okenye nile nke obodo ahu, na umu-okoroḅia-ha nile ḅakọrọ, na ndinyom-ha, rue nkpọkọta ahu, ha we tiye Ekioa n'etiti ndi-ha nile. Ọzaya we jua ya ihe ahu nke emereri.
17 O we za, gosi ha okwu nile nke nnọkọ-ikpé Holofernes, na okwu nile nke o kwuworo n'etiti ndi-isi Asiria, na ihe nile Holofernes kwuworo npako megide ulo Israel.
18 Ndi Israel we da n'ala kpọ isi ala nye Chineke, tikue Chineke. si,
19 O Onye-nwe, bú Chineke nke elu-igwe, le-anya-npako-ha, ma nwe ọmiko n'ọnọdu di ala nke mba-ayi, ma legide anya n'iru nke ndi edoworo Gi nsọ ta.
20 Ha we kasie Ekia obi, we to ya nke-uku.
21 Ọzaya we me ka ọ si na nkpọkọta ahu puta rue ulo-ya, me-kwa-ra ndi-okenye oriri; ha we kpọkue Chineke Israel abali ahu nile ka o nyere ha aka.

ISI NKE 7

1 N'echi-ya, Holofenes nyere usu-ndi-agha-ya nile, na ndi-ya nile ndi biaruru ikere òkè-ya iwu, ka ha kwalie ọmuma-ulo-ikwū-ha imegide Betulia, iburu ebe-nrigo nke ugwu, na ibuso umu Israel agha. .
2 Ndikom-ha di ike we bulie ije n'ọmuma-ulo-ikwū-ha n'ubọchi ahu, ma usu-ndi-agha nke ndi-agha di orú nnù ndikom uzọ iri-na-abua na ọgu iri, na orú nnù ndi-inyinya na nnù iri, nāgughi ihe-ebu .
3 Ha we ma ulo-ikwū-ha na ndagwurugwu di nso Betulia, n'akuku isi-iyi ahu, ḅasa kwa onwe-ha n'obosara n'elu Dotaim we rue Belmaim, na n'ogologo site na Betulia rue Sainamon, nke di na ncherita-iru Esdraelon.
4 Ma umu Israel, mḅe ha huru ọtutu-ha, ha turu ujọ nke-uku, ha we si ibe-ya, Uḅu a ndikom ndia gāracha iru ala; n'ihi na ọ bughi ugwu nile di elu, ma-ọbu ndagwurugwu, ma-ọbu ugwu nta nile, enweghi ike ibu ibu-ha.
5 Ma nwoke ọ bula we chilie ngwa-agha-ya nile, ma mḅe ha muyere ọku n'elu ulo-elu-ha nile, ha we nọdu, nēche nche abali ahu nile.
6 Ma n'ubọchi nke-abua, Holofanes mere ka ndi-inyinya-ya nile puta n'anya umu Israel ndi nọ na Betulia;
7 O we le anya-uzọ nile nke di n'obodo ahu, biarue isi-iyi nile nke miri-ha, were ha, do ebe-nguzo-ndi-agha nke ndi-agha n'isi ha, ya onwe-ya we jekuru ndi-Ya.
8 Ndi-isi nile nke umu Isọ we biakute ya, na ndi-isi nile nke umu Moab, na ndi-isi nke oké osimiri, we bia, si,
9 Ma uḅu a, ka onye-nwe-ayi nuru okwu, ka ntipia we ghara idi n'usu-ndi-agha-gi.
10 N'ihi na ndi nka nke umu Israel adighi-atụkwasị obi n'ube-ha, kama n'ebe di elu nke ugwu nke ha onwe-ha nēbi, n'ihi na ọ dighi nfe irigo n'elu ugwu-ha nile.
11 Ma uḅu a, onye-nwem, ebuso-kwa-la ha agha n'usoro n'usoro, ma ọ dighi otù nwoke nime ndi-gi agaghi-ala n'iyì.
12 Nọdu n'ọmuma-ulo-ikwū-gi, debe kwa ndikom nile nke usu-ndi-agha-gi, ka ndi-orù-gi we ba n'aka-ha isi-iyi miri, nke nēsi n'ala ala ugwu ahu puta;
13 N'ihi na ndi nile bi na Betulia nwere miri-ha n'ebe ahu; akpiri gēḅu kwa ha, ha gārapu kwa obodo-ha, ayi onwe-ayi na ndi-ayi gārigo kwa n'elu ugwu nke di nso, ma ulo-ikwū-ha n'elu ha, ilezi anya ka onye ọ bula ghara isi n'obodo a pua.
14 Ya mere agēji ọku ripia ha na ndinyom-ha na umu-ha, ma tutu mma-agha abiakwasi ha, agākwatu ha n'èzí ebe ha nēbi.
15 Otú a ka i gēnyeghachi ha ugwọ-ọlu ọjọ; n'ihi na ha nupuru isi, ma ha ezuteghi iru-gi n'udo.
16 Ma okwu ndị a dị n'anya Holofnes na ndị odibo ya nile, ma o kpebiri ime dịka ha kwuworo.
17 Ọmuma-ulo-ikwū umu Amon we bulie ije, ya na nnù ndikom ise sitere na Asiria, ma ulo-ikwū-ha na ndagwurugwu, were miri na isi-iyi nile nke miri umu Israel.
18 Umu Isọ we rigo, ha na umu Amon, ma ulo-ikwū-ha n'ugwu, na ncherita-iru Dotaim: ha we ziga ufọdu nime ha n'akuku Ndida, na n'akuku ọwuwa-anyanwu na ncherita-iru Ekrebel, nke di n'akuku Kusi, nke ahu di nso. n'elu miri-iyi Mochmur; ma usu-ndi-agha nke Asiria fọduru ma ulo-ikwū-ha n'ala di lari, kpuchie iru ala ahu nile; ma ụlọikwuu ha na ihe ndị e ji ebu ihe ka a manyere nnukwu igwe mmadụ.
19 Umu Israel we tikue Jehova, bú Chineke-ha, n'ihi na obi-ha da-kwa-ra usu, n'ihi na ndi-iro-ha nile aḅachibidoworo ha buruburu, ọ dighi kwa uzọ-nḅapu di n'etiti ha.
20 Nzukọ nile nke Asiria we fọduru n'akuku ha, ma ndi-ọzọ-ha, na uḅọ-ala-ha, na ndi-inyinya-ha, orú ubọchi na iri na anọ;
21 Ma olùlù-miri nile bu ihe tọḅọrọ n'efu, ma ha enweghi miri iṅu iju-anya otù ubọchi; n'ihi na ha nyere ha ihe-ọṅuṅu n'ọtùtù.
22 Ya mere umu-ntakiri-ha dara n'obi, ndinyom-ha na umu-okoroḅia-ha we da kwa miri n'akpiri-ikpọ-nku, da n'amá nile nke obodo ahu, na n'akuku ọnu-uzọ-ama nile, ma ike adighi kwa nime ha ọzọ.
23 Ndi Israel nile we chikọta onwe-ha n'ebe Uzaa nọ, na ndi-isi obodo, na umu-okoroḅia, na ndinyom na umu-ntakiri, we were oké olu tie nkpu, si n'iru ndi-okenye nile, si,
24 Ka Chineke buru onye-ikpe n'etiti ayi na unu: n'ihi na unu emejọwo ayi nke-uku, n'ihi na unu arioghi udo n'aka umu Asiria.
25 N'ihi na uḅu a ayi enweghi onye-iye-aka: ma Chineke erewo ayi n'aka-ha, ka ewe were akpiri-ikpọ-nku na ntikpọ uku tuda ayi n'iru ha.
26 Ma uḅu a, kpọkue ha, nye kwa obodo ahu nile ka ọ buru ihe-nkwata nye ndi Holofernes, nye kwa usu-ndi-agha-ya nile.
27 N'ihi na ọ di nma ka ghọ ihe-nkwata nye ha, kari inwu n'akpiri-ikpọ-nku: n'ihi na ayi gābu ndi-orù-Ya, ka nkpuru-obi-ayi we di ndu, we ghara ihu ọnwu umu-

ntakiri-ayi n'anya-ayi, ma-ọbu ndinyom-ayi ma-ọbu ma-ọbu nwunye-ayi ma-ọbu. ụmụ anyị ịnwụ.
28 Ayi nāḅa kwa àmà megide gi elu-igwe na uwa, na Chineke-ayi na Onye-nwe nke nna-ayi-hà, Onye nēti ayi nmehie-ayi na nmehie nile nke nna-ayi-hà, ka O we ghara ime dika ayi kwuworo ta.
29 Mḅe ahu oké iti-nkpu di n'otù nkwenye n'etiti nkpọkọta ahu; ma ha were oké olu tikue Onye-nwe Chineke.
30 Uzaya we si ha, Umu-nnam, nwenu ume, ka ayi digide kwa ubọchi ise ọzọ, mḅe Jehova, bú Chineke-ayi, gēme ka ebere-Ya chigharia n'aru ayi; n'ihi na Ọ gaghi-arapu ayi kpamkpam.
31 Ma ọ buru na ubọchi ndia gabiga, ma ọ dighi onye-iye-aka gābiakute ayi, M'gēme dika okwu-gi si di.
32 O we chusa ndi Israel, nwoke ọ bula n'iwu nke aka ya; ha we jerue mḅidi na ulo-elu nke obodo-ha, ziga ndinyom na umu-ntakiri n'ulo-ha: ewe me ka ha ba n'obodo ahu nke-uku.

ISI NKE 8

1 Ma na mḅe ahu Judit nuru ya, bú ada Merari, nwa Ox, nwa Josef, nwa Ozel, nwa Elcia, nwa Anania, nwa Gedeon, nwa Rafaim. , nwa Acitho, nwa Eliu, nwa Eliab, nwa Nataniel, nwa Samel, nwa Salasadal, nwa Israel.
2 Ma Manase bu di-ya, site n'ebo-ya na aḅuru-ya, onye nwuru n'ubi ọka barley.
3 N'ihi na mḅe o nēguzo nēlekọta ndi nēke ùkwù ọka n'ọhia, oké ọku we dakwasi ya, da n'elu ihe-ndina-ya, nwua n'obodo Betulia: ha we lìe ya n'ebe elìri nna-ya-hà n'ọhia n'etiti Dotaim na Balamo. .
4Judit we buru nwayi di-ya nwuru n'ulo-ya arọ atọ na ọnwa anọ.
5 O me-kwa-ra ya ulo-ikwū n'elu ulo-ya, yikwasi ákwà-nkpe n'úkwù-ya, tukwasi kwa uwe-nwuda nke di-ya nwuru.
6 O we bue ubọchi nile nke ọnọdu nwayi di-ya nwuru, ma-ọbughi ubọchi-izu-ike, na ubọchi-izu-ike, na ubọchi nile nke ọnwa ọhu, na ọnwa ọhu, na ememe na ubọchi nile nke ulo Israel.
7 Ọzọ, nwayi ahu mara nma nke-uku, ma ima nma nke-uku n'ile ya anya: ma Manase di-ya rapuru ya ọla-edo na ọla-ọcha, na orù ndikom na ndinyom nēje ozi, na anu-ulo, na ala; o we nọkwasi ha.
8 Ma ọ dighi onye nēgosi ya okwu ọjọ; dika ọ nātu egwu Chineke nke-uku.
9 Ma mḅe ọ nuru okwu ọjọ nile nke ndi Israel megide onye-isi ahu, na ike gwu ha n'ihi enweghi miri; n'ihi na Judit anuwo okwu nile nke Uzaya gwara ha, na ọ ṅuru iyi inyefe obodo ahu nye Asiria ka ubọchi ise gasiri;
10 O we ziga nwayi nējere ya ozi, bú onye-isi nke ihe nile o nwere, ka ọ kpọ Uzaia na Chabris na Karmis, bú ndi-okenye obodo.
11 Ha we biakute ya, si ha, Biko, nurum, unu ndi-isi nke ndi bi na Betulia: n'ihi na okwu-unu nke unu kwuworo n'iru ndi Israel ta ezighi ezi, bayere iyi ahu nke unu ṅu-kwa-ra na unu ṅuru. n'etiti Chineke na gi, ma ekwewo nkwa inyefe obodo ahu n'aka ndi-iro-ayi, ma ọ buru na Jehova chigharia n'ubọchi ndia inyere gi aka.
12 Ma uḅu a ònye bu unu ndi nwaworo Chineke ta, nēguzo kwa n'ọnọdu Chineke n'etiti umu nke madu?
13 Ma uḅu a nwaa Onye-nwe nke usu nile nke ndi-agha, ma unu agaghi-ama ihe ọ bula ma-ọli.
14 N'ihi na unu apughi ichọta omimi nke obi madu, unu apughi kwa imata ihe ọ nēchè: unu gēsi kwa aṅa chọputa Chineke, bú Onye meworo ihe ndia nile, we mara uche-Ya, ma-ọbu ghọta nzube-Ya? É-è, umu-nnam, akpasu-kwa-la Jehova, bú Chineke-ayi iwe.
15 N'ihi na ọ buru na ọ gaghi-enyere ayi aka n'ubọchi ise ndia, o nwere ike ichebe ayi mḅe Ọ nāchọ, ọbuná ubọchi nile, ma-ọbu ibibi ayi n'iru ndi-iro-ayi.
16 Ekekọta-kwa-la ndum-ọdu nile nke Jehova, bú Chineke-ayi: n'ihi na Chineke adighi ka madu, ka ewe tua egwu Ya; ọ bughi kwa nwa nke madu, ka ọ nāḅa aghara.
17 Ya mere, ka ayi chere nzọputa Ya, kpọkue Ya ka O nyere ayi aka, Ọ gānu kwa olu-ayi, ma ọ buru na ọ gātọ Ya utọ.
18 N'ihi na ọ dighi onye biliri n'ọḅọ-ayi, ọ dighi kwa uḅu a ọ dighi ebo, ma-ọbu aḅuru, ma-ọbu ndi-ya, ma-ọbu obodo n'etiti ayi, ndi nākpọ isi ala nye chi eji aka me, dika ọ di na mḅe gara aga.
19 N'ihi ya, ewe nye nna-ayi-hà nye mma-agha, na ibu ihe-nkwata, ma daa oké ọdida n'iru ndi-iro-ayi.
20 Ma ayi amaghi chi ọzọ, n'ihi nka ayi tukwasiworo obi na Ọ gaghi-eleda ayi anya, ma-ọbu mba-ayi ọ bula.
21 N'ihi na ọ buru na ewee ayi otú a, Judia nile gāghọ nkpọnkpọ ebe, ma agēmebi ebe nsọ ayi; Ọ gāchọ kwa ajọ omume-ya n'ọnu-ayi.
22 Ma ogbugbu nke ụmụnne anyị nwoke, na ndọkpụ n'agha nke obodo, na ịtọgbọrọ n'efu nke ihe nketa anyị, ka ọ ga-atụgharị n'isi anyị n'etiti ndị Jentaịlụ, ebe ọbụla anyị ga-anọ n'ịbụ-oru; ayi gābu-kwa-ra ndi nile ndi nwere ayi ihe-nkwulu na ihe-ita-uta.
23 N'ihi na orù-ayi agaghi-adi n'ebere: Ma Jehova, bú Chineke-ayi, gēme ka ọ ghọ ihe-ihere.
24 Ma ugbua, ụmụnne anyị nwoke, ka anyị gosi ụmụnne anyị ihe atụ, n'ihi na obi ha dabere n'ebe anyị nọ, na ebe nsọ, na ụlọ ahụ, na ebe-ichu-aja ahụ, dabere n'anyị.
25 Ọzọ, ka ayi kele Jehova, bú Chineke-ayi, Onye nānwa ayi, dika Ọ mere nna-ayi-hà.
26 Cheta ihe nile O mere Abraham, na otú Ọ nwara Aisak, na ihe mere Jekob na Mesopotemia nke Siria, mḅe ọ nāzù aturu Leban, bú nwa-nne nne-ya.
27 N'ihi na ọ nwaghi ayi n'ọku, dika Ọ mere ha, n'ihi nnwaputa obi-ha, Ọ bughi kwa ayi ọḅọ ka Ọ nābọ ọḅọ n'aru ayi: ma Onye-nwe-ayi nētisi ndi nābiaru Ya nso ihe, ka o we dọ ha aka na nti.
28 Ọzaya we si ya, Ihe nile nke i kwuworo ka i were ezi obi kwue, ma ọ dighi onye nāgabiga okwu-ọnu-gi nile.
29 N'ihi na nke a abụghị ụbọchị mbụ nke amamihe gị ga-apụta n'ime ya; ma site na nmalite nke ubọchi-gi ka ndi Israel nile mara nghọta-gi, n'ihi na nchighari nke obi-gi di nma.
30 Ma akpịrị kpọrọ ndị ahụ nkụ nke ukwuu, ha manyere anyị ime ha dị ka anyị kwuworo, na ime ka anyị ṅụọ iyi, nke anyị na-agaghị emebi.

31 Ma uḅu a, kpere ayi ekpere, n'ihi na nwayi nāsọpuru Chineke ka i bu, ma Jehova gēzite ayi miri-ozuzo imeju olùlù-ayi, ayi agaghi-aḅochi-kwa-ra ayi ọzọ.
32 Judit we si ha, Nurunum, ka m'gēme kwa otù ihe, nke gāgaru umu mba-ayi rue ọḅọ nile.
33 N'abali a ka unu gēguzo n'ọnu-uzọ-ama, M'gāpu kwa, bú nwayi nēcherem, ma n'ubọchi ahu nke unu kwere nkwa inye obodo ahu n'aka ndi-iro-ayi, Jehova gēwere kwa akam leta Israel.
34 Ma unu ajula ihe bayere omumem: n'ihi na m'gaghi-egosi unu ya, rue mḅe emesia ihe nile nke Mu onwem nēme.
35 Uzaya na ndi-isi we si ya, La n'udo, ka Jehova, bú Chineke, nọ kwa n'iru gi, ibọ́ ọ́bọ́ n'aru ndi-iro-ayi.
36 Ha we si n'ulo-ikwū ahu laghachi, ba n'ulo-ndina-ha.

ISI NKE 9

1 Judit we da kpue iru-ya n'ala, tukwasi ntu n'isi-ya, kpughepu kwa ákwà-nkpe nke o yiri; na dika mḅe anēsure ihe-nsure-ọku nēsì ísì utọ nke anyasi ahu na Jerusalem n'ulo Jehova, Judit nēti nkpu n'oké olu, si,
2 Jehova, bú Chineke nke nnam, bú Simeon, Onye I nye-kwa-ra mma-agha ibọ́ ọ́bọ́ n'aru ndi ala ọzọ, Onye nātọpu ihe-ọkiké nke nwayi nējere ozi imeru ya, we kpughee apata-ukwu-ya ka ọ buru ihere, meru kwa ọḅuḅa-aḅọghọ-ya nwoke ghara idi nsọ n'ihi ita-uta-ya; n'ihi na i siri, Ọ gaghi-adi; ma ha mere otu a:
3 N'ihi nka I nye-kwa-ra ndi-isi-ha ka eḅu eḅu, ha we nwua n'ihe-ndina-ha n'ọbara, ebe anēghọḅu ha, we tiḅue ndi-orù na ndi-isi-ha, tiḅu kwa ndi-isi n'oche-eze-ha;
4 I nyewo kwa ndinyom-ha ka ha buru ihe-nluta-n'agha, na umu-ha ndinyom ka i buru ihe emere n'agha, nye kwa ihe-nkwata-ha nile ka ekesa n'etiti umu-gi ndi huru n'anya; ndi nwuru anwu n'ekworo-Gi, ha we kpọ nsọpuru nke ọbara-ha, kpọkue Gi;
5 N'ihi na i mewo ọ bughi nání ihe ndia, kama kwa ihe nile nke daputara na mbu, na nke meso ya; I chewo echiche n'ihe di uḅu a, na nke gaje ibia.
6 Ọzọ, ihe nile nke I kpeworo, edoziworo di nso, si, Le, ayi nọ n'ebe a: n'ihi na edoziwo uzọ-Gi nile, ikpé-Gi nile di kwa n'ọmuma-Gi.
7 N'ihi na, le, Asiria nāba uba n'ike-ha; a na-ebuli ha elu n'ịnyịnya na mmadụ; ha nānya isi n'ike nke ndi-ọzọ-ha; ọta, na ube, na uta, na èbè ka ha nātukwasi obi; ama-kwa-la na Gi onwe-gi bu Jehova Nke nētiwa agha nile: Jehova bu aha-Gi.
8 Tuda ike-ha n'ike-Gi, Weda kwa usu-ndi-agha-ha n'ọnuma-Gi: n'ihi na ha ezubewo imeru ebe nsọ Gi, na imeru ebe-obibi nke aha-Gi di nsọpuru, na iji mma-agha tuda mpi ebe-ichu-àjà-Gi.
9 Le npako-ha, zite kwa iwe-Gi n'isi-ha: Nye n'akam, bú nwayi di-ya nwuru, bú ike nke M'tuworo n'obi.
10 Were aghughọ nke eḅuḅere-ọnum abua tiḅue orù na onye-isi, Tiḅu kwa onye-isi na orù: Were kwa aka nwayi tipia idi-n'ala-ha.
11 N'ihi na ike-Gi adighi-eguzo n'iba-uba, idi-ike-Gi adighi-eguzo kwa n'aru ndi-dike: n'ihi na Gi onwe-gi bu Chineke nke onye ewedara n'ala, Onye nēyere onye anēmeḅu aka, Onye nējide onye nādighi ike ume, Onye nēdebe ndi nādighi anya, Onye-nzọputa nke ndi nēnweghi olileanya. .
12 Biko, biko, Chineke nke nnam, na Chineke nke ihe-nketa Israel, bú Jehova nke elu-igwe na uwa, Onye kèworo miri, eze nke ihe nile ọ bula, nuru ekperem:
13 Ma me kwa ka okwu-ọnum na aghughọm buru ọḅuḅa-ha na ihe-otiti-ha, ndi zubere imegide ọḅuḅa-ndu-Gi, na ulo nsọ Gi, na imegide elu nke Zaion, na imegide ulo nke ihe-onwunwe nke umu-gi.
14 Me kwa mba na ebo ọ bula ka ha mara na Gi onwe-gi bu Chineke nke ike nile na idi-uku, na ọ dighi onye ọzọ nēkpuchi umu Israel ma-ọbughi Gi.

ISI NKE 10

1 Ma mḅe ọ kwusiri itiku Elohim Israel, ma kwubìe okwu ndia nile.
2 O we bilie n'ebe ọ dara n'ala, kpọ nwayi nējere ya ozi, rida n'ulo ahu nime ulo ahu nke ọ nānọdu n'ubọchi-izu-ike, na n'ubọchi-ya;
3 O we yipu ákwà-nkpe ahu nke o yiri, yipu kwa uwe nile nke ọnọdu nwayi-ya nwuru, were miri sa aru-ya nile, were manu di oké ọnu-ahia te onwe-ya, kpu kwa agiri-isi nke isi-ya, yikwasi kwa ihe-ike n'aru-ya. o, yikwasi uwe-ya nile nke obi-utọ, nke o yikwasiri ike n'ubọchi ndu Manase, bú di-ya.
4 O we chiri akpukpọ-ukwu n'ukwu-ya abua, ḅakwasi ya ọla-aka-ya nile, na iyaḅa-ya nile, na nḅa-aka-ya nile, na nḅa-aka-ya nile, na ihe-ichọ-nma-ya nile, we chọ onwe-ya n'obi ike, ichọta anya ndikom nile ndi nāhu ya.
5 O we nye nwayi nējere ya ozi otù karama-akpukpọ manya-vine, na ite manu, were ọka akpọre ere, na ùkwù fig, na achicha ọma ḅochie akpa; o we chikọta ihe ndia nile, tukwasi ya n'isi.
6 Ha we pua rue ọnu-uzọ-ama obodo Betulia, hu Uzaya na ndi-okenye obodo, bú Chabris na Karmis, ka ha nēguzo n'ebe ahu.
7 Ma mḅe ha huru ya, na iru-ya ḅaghariri, na uwe-ya ḅanwe-kwa-ra n'aru-ya, ha we tua ima-nma-ya n'aru nke-uku, ha we si ya.
8 Elohim, bú Chineke nke nna-ayi-hà, nye gi amara, mezu kwa okwu-gi nile, ibu ebube umu Israel, na ibuli Jerusalem elu. Ha wee malite ife Chineke.
9 Ọ si ha, Nyenu iwu ka emegherem ọnu-uzọ-ama obodo, ka m'we pua imezu ihe unu kpayerem. Ha we si umu-okoroḅia ahu ka ha meghere ya, dika o kwuru.
10 Ma mḅe ha mesiri otú a, Judit puru, ya onwe-ya na nwayi nējere ya ozi; ndikom obodo ahu we lekwasi ya anya, rue mḅe ọ ridara n'ugwu ahu, rue mḅe ọ gabigara ndagwurugwu, ma ọ dighi-ahu kwa ya ọzọ.
11 Otú a ka ha siri pua na ndagwurugwu: ma ndi-nche mbu nke Asiria zutere ya;
12 O kuru ya, jua ya, si, Òle ndi ka gi onwe-gi bu? òle ebe i si bia? òle ebe i nēje kwa? Ọ si, Nwayi ndi-Hibru ka m'bu, m'we ḅapu n'iru ha: n'ihi na agēnye gi ka ewe me ka ha gwusia;
13 Ma Mu onwem nābia n'iru Holofnes, bú onye-isi usu-ndi-agha-unu, ikwusa okwu nile nke ezi-okwu; M'gēme kwa ka ọ hu uzọ, nke ọ gēsi na ya je, rita ugwu

nile, nēwepughi aru na ndu nke onye ọ bula nime ndikom-ya.
14 Ma mḅe ndikom ahu nuru okwu-ya, we hu iru-ya, ibobo ya n'aru nke-uku n'iru ima-ya, ha we si ya;
15 I zọputawo ndu-gi, n'ihi na i mere ngwa iridata n'iru onye-nwe-ayi: ma uḅu a bia n'ulo-ikwū-ya, ufọdu nime ayi gēdu kwa gi, rue mḅe ha gārara gi nye n'aka-ya.
16 Ma mḅe i nēguzo n'iru ya, atula egwu n'obi-gi, ma gosi ya dika okwu-gi si di; Ọ gāriọsi kwa gi aririọ-amara.
17 Ha we rọputa nime ha ọgu ndikom ise ndi nējeso ya na nwayi nējere ya ozi; ha we me ka ọ ba n'ulo-ikwū Holoferne.
18 Nkpọkọta we di n'ọmuma-ulo-ikwū ahu nile: n'ihi na akpọsa ọbibia-ya n'etiti ulo-ikwū nile, ha we ḅa ya buruburu, mḅe o nēguzo n'azu ulo-ikwū Holoferne, rue mḅe ha gosiri ya.
19 Ha we tua ima-nma-ya n'anya, tu kwa umu Israel n'anya n'ihi ya, ha we si ibe-ya, Ònye gāju ndi nka anya, bú ndi nwere n'etiti ha ndinyom di otú a? n'ezie ọ dighi nma ka otù nwoke nime ha fọdu, bú onye anārapu gārafu uwa nile.
20 Ndi dina n'akuku Holoferne we pua, ya na ndi-orù-ya nile, ha we me ka ọ ba n'ulo-ikwū.
21 Ma Holofenes nānọgide n'ihe-ndina-ya n'okpuru ihe-ita-nri, nke ewereworo ogho ododo, na ọla-edo, na emerald, na nkume di oké ọnu-ahia kpara.
22 Ha we gosi ya ihe bayere ya; ọ chiri oriọna ọla-ọcha nēche n'iru ya puta n'iru ulo-ikwū-ya.
23 Ma mgbe Judit bịarutere n’iru ya na ndị odibo ya, ha tụrụ ha nile n’anya maka ịma mma nke iru ya; o we da kpue iru-ya n'ala, kpọ isi ala nye ya: ndi-orù-ya we kuru ya.

ISI NKE 11

1 Holofernes we si ya, Nwanyi, nwe obi di nma, atula egwu n'obi-gi: n'ihi na emejọghm onye ọ bula nke nāchọ ijere Nebukadneza, bú eze uwa nile ozi.
2 Ma uḅu a, ọ buru na ndi-Gi ndi bi n'ugwu ewere nwua ìhè n'akukum, M'gaghi-eweli kwa ubem imegide ha: ma ha emeworo onwe-ha ihe ndia.
3 Ma uḅu a gosim ihe mere i ji ḅapu n'iru ha, we biakute ayi: n'ihi na nche ka i biaworo; nwee obi ụtọ, ị ga-adị ndụ n'abalị a na ma emechaa.
4 N'ihi na ọ dighi onye gēmejọ gi, kama riọ gi amara, dika ha nēme ndi-orù eze, bú Nebukadneza, bú onye-nwem.
5 Judit we si ya, Nara okwu nile nke orù-gi, kwe kwa orù-gi nwayi ikwu okwu n'iru gi, m'gaghi-agwa kwa onye-nwem okwu-ugha n'abali a.
6 Ma ọ buru na i jeso okwu nile nke orù-gi nwayi, Chineke gēme ka okwu ahu zue okè n'akuku gi; ma onye-nwem agaghị akwụsị nzube ya nile.
7 Dika Nebukadneza, bú eze uwa nile, nādi ndu, na dika ike-Ya di ndu, Onye zitere gi ka i buru ihe ọ bula di ndu: n'ihi na ọ bughi náni madu gēfè ya òfùfè site n'aka-gi, ọ bu kwa anu-ọhia na anu-ulo; anu-ufe nke elu-igwe gādi kwa n'ike-Gi n'okpuru Nebukadneza na ulo-ya nile.
8 N'ihi na ayi anuwo ihe bayere amam-ihe-Gi na iwu-Gi nile, ewe gosi n'uwa nile, na Gi onwe-gi bu náni onye-ndú n'ala-eze ahu nile, Ọ bu kwa dike n'ọmuma-ihe, Ọ bu kwa ebube n'ibu-agha nile.
9 Ma gbasara okwu ahụ, nke Ekịọ kwuru na kansụl gị, anyị anụwo okwu ya nile; n'ihi na ndikom Betulia zọputara ya, o we gosi ha ihe nile Ọ gwara gi.
10 Ya mere, Onye-nwe na onye-isi, unu elela okwu-Ya anya; ma tukwasi ya n'obi-gi, n'ihi na ọ bu ezi-okwu: n'ihi na mba-ayi agaghi-ata ahuhu, mma-agha apughi kwa imegide ha, ma ọ buru na ha emehie megide Chineke-ha.
11 Ma ugbụ a, ka onye-nwe m ghara imeri ya ma daa mbà n’obi nke nzube ya, ọbụna ọnwụ dakwasịrị ha ugbụ a, ma mmehie ha erutewo ha, nke ha ga-eji kpasuo Chineke ha iwe mgbe ọ bụla ha ga-eme ihe na-ekwesighị ịbụ. emechara:
12 N'ihi na ihe-oriri-ha adighi-abari ha, miri-ha nile di kwa ntakiri, ha we kpebi-kwa-ra ibikwasi anu-ulo-ha aka, we chọ ime ka ha rie ihe ahu nile, nke Chineke ḅochiri ha ka ha ri n'iwu-Ya;
13 Ha we zube iweta nkpuru mbu nke otù uzọ n'uzọ iri nke manya-vine na manu, nke ha doro nsọ, debe kwa ndi-nchu-àjà ndi nēje ozi na Jerusalem n'iru Chineke-ayi; ihe ndị ahụ nke iwu na-akwadoghị ka onye ọ bụla n’ime ndị ahụ metụ aka ha aka.
14 N'ihi na ha ezitewo ufọdu na Jerusalem, n'ihi na ndi bi n'ebe ahu emewo kwa ihe di otú a, iwetara ha akwukwọ n'aka ndi-nzukọ.
15 Ma mḅe ha gēwetara ha okwu, ha gēme ya ngwa ngwa, ma agēwere ha nye gi ka ewe la ha n'iyì n'ubọchi ahu.
16 N'ihi nka mu onwem, bú orù-gi, ebe m'mara ihe a nile, esiwom n'iru ha ḅalaga; ma Chineke ezitewom ka Mu na gi mekọ ihe, ebe ibobo gēju uwa nile anya, na onye ọ bula nānu ya.
17 N'ihi na orù-gi bu onye nēfè òfùfè, ọ bu kwa Chineke nke elu-igwe nēfè ehihie na abali: ma uḅu a, onye-nwem, n'aka-gi ka m'gānọgide, orù-gi gāpu kwa n'abali rue ndagwurugwu, m'gāriku kwa Chineke ekpere, ya ga-agwam mgbe ha mehieworo;
18 M'gābia kwa gosi gi ya: i gāpu kwa, gi na usu-ndi-agha-gi nile, ma ọ dighi onye ọ bula nime ha gādi nke nēguzogide gi.
19 M'gēduru kwa gi je n'etiti Judia, rue mḅe i gābia n'iru Jerusalem; M'gētiye kwa oche-eze-gi n'etiti ya; i gāchu kwa ha dika ìgwè aturu nēnweghi onye-ọzùzù, ma nkita agaghi-asaghe ọnu-ya megide gi: n'ihi na ihe ndia ka agwaworom dika ima-nmam si di, ewe gosim ha, ewe zitem igosim. gi.
20 Okwu-ya we di nma n'anya Holofnes na ndi-orù-ya nile; Amam-ihe-ya we ju ha anya, si,
21 Ọ dighi kwa nwayi di otú a site n'otù nsọtu uwa rue nsọtu nke-ọzọ, Ma n'ima iru, na n'amam-ihe nke okwu.
22 Holofernes we si ya. Chineke emewo nke-ọma iziga gi n'iru ndim, ka ike we di n'aka-ayi na ntipia n'aru ndi nēlelì onye-nwem.
23 Ma uḅu a gi onwe-gi ma-kwa-ra nma n'iru-gi, ma gi onwe-gi bu onye mara ihe n'okwu-gi: n'ezie ọ buru na i me dika i kwuworo, Chineke-gi gābu Chinekem, i we biri n'ulo eze, bú Nebukadneza, agākpọ kwa ya aha n'ebe nile. ụwa.

ISI NKE 12

1 O wee nye iwu ka a kpọta ya n'ebe e debere efere ya; ma gwa ha ka ha doziere ya ihe oriri nke ya, ka ọ ṅụọkwa mmanya nke ya.
2 Judit we si, M'gaghi-eri nime ya, ka nmebi-iwu we ghara idi: ma agēmerem ihe nke m'wetara.
3 Holofenes we si ya, Ọ buru na ihe-oriri-gi gwusia, àyi gēsi aṅa nye gi ihe ahu? n'ihi na ọ dighi onye soro ayi na mba-Gi.
4 Judit we si ya, Nkpuru-obi-gi nādi ndu, onye-nwem, orù-gi nwayi agaghi-emefu ihe nile nke m'nwere, n'iru Onye-nwe-ayi ọlu n'akam n'akam ihe ahu nke o kpebiworo.
5 Ndi-orù Holoferne we me ka ọ ba n'ulo-ikwū, raru ura rue etiti abali, o we bilie mḅe o ruru nche ututu;
6 we zigara Holofenes ozi, ma-ọbughi nání, Biko, ka onye-nwem nye iwu ka orù-gi nwayi pua n'ekpere.
7 Holofernes we nye ndi-ọḅa-ọsọ-ya iwu ka ha ghara idi ya: o we nọdu n'ọmuma-ulo-ikwū ubọchi atọ, pua n'abali rue ndagwurugwu Betulia, sa aru-ya n'isi-iyi miri nke di n'akuku ọmuma-ulo-ikwū.
8 O we puta, riọ Jehova, bú Chineke Israel, ka o duzie uzọ-ya rue nbili nke umu ndi-ya.
9 O we bata n'ọcha, nọ n'ulo-ikwū, rue mḅe o riri anu-ya n'anyasi.
10 Ma n'ubọchi nke-anọ Holofernes mere oriri nye nání ndi-orù-ya, ọ kpọghi kwa otù onye nime ndi-orù-ya ka ọ bia n'oriri ahu.
11 Ọ si Bagoas, bú onozi, onye nēlekọta ihe nile o nwere, Biko, je, me ka nwayi Hibru a nke diyere gi kweta, ka o we biakute ayi, soro ayi rie ihe ṅu kwa ihe-ọṅuṅu.
12 N'ihi na, le, ọ gābu ihe-ihere n'aru ayi, ọ buru na ayi ahapụ nwayi di otú a ka ọ la, ebe ọ nābughi nání ya; n'ihi na ọ buru na ayi adọtaghi ya nye ayi, ọ gāchì ayi ọchì.
13 Bagoas we si n'iru Holoferne je, biakute ya, si, Ka nwa-aḅọghọ a mara nma ka ọ ghara itu egwu ibiakute onye-nwem, na ka ewe soọpuru ya n'iru Ya, ṅua manya-vine, ka ayi na ya ṅuria ọṅu, we di ya utọ. mere ubọchi ta dika otù nime umu-ndinyom Asiria, ndi nēje ozi n'ulo Nebukadneza.
14 Judit we si ya, Ònye ka m'bu, na m'gāgọnari onye-nwem? n'ezie ihe ọ bula nke nātọ Ya utọ ka M'gēme ngwa ngwa, ma ọ gābu ọṅùm rue ubọchi ọnwum.
15 O we bilie, yi onwe-ya uwe-ya na uwe-nwuda-ya nile, nwayi nējere ya ozi we je dọsara ya akpukpọ di arọ́ n'ala na ncherita-iru Holoferne, nke ọ natara n'aka Begoas ka o were ubọchi-ya we nọdu, ka o we nọdu ala. rie n'elu ha.
16 Ma mḅe Judit batara, nọdu ala, Holofernes we di ọku n'obi-ya, ma obi-ya ḅaghari, ọ chọsikwara nzukọ-ya ike nke-uku; n'ihi na o chere oge iduhie ya, site n'ubọchi ọ huru ya.
17 Holofernes we si ya, Ǹua uḅu a, soro ayi di kwa utọ.
18Judit we si, Biko, ka m'ṅua, onye-nwem, n'ihi na ndum di uku nimem ta kari ubọchi nile nke amurum.
19 O we were rie, ṅu kwa n'iru ya ihe orù-ya nwayi doziri.
20 Holofernes we hu ya utọ nke-uku, ṅua manya-vine kari nke ọ ṅuworo n'otù ubọchi mḅe amuru ya.

ISI NKE 13

1 Ma mḅe o ruru anyasi, ndi-orù-ya we me ngwa ipu, Bagoas we mechibido ulo-ikwū-ya n'èzí, zilaga ndi nēje ozi n'iru onye-nwe-ya; ha we la n'ihe-ndina-ha: n'ihi na ike gwusiri ha nile, n'ihi na ememe ahu di anya.
2 Ma Judit fọduru nání ya n'ulo-ikwū, na Holofenes nēdina, nání ya n'elu ihe-ndina-ya: n'ihi na manya-vine juru ya afọ.
3 Ma Judit enyewo nwa-aḅọghọ-ya nwayi iwu ka o guzo n'azu ulo-ndina-ya, na nēchere ya. na-apụta, dịka ọ na-eme kwa ụbọchị: n'ihi na ọ sịrị na ya ga-apụ n'ekpere ya, ma ọ gwa Bagoas okwu dịka otu nzube ahụ si dị.
4 Ya mere ihe nile wee pụọ ma ọ dighị onye fọdụrụ n'ime ụlọ-ndina, ọbụghị nke nta ma-ọbụ nnukwu. Judit we guzo n'akuku ihe-ndina-ya, we si n'obi-ya, Onye-nwe-ayi, bú Chineke nke ike nile, lekwasi onyinye-inata-iru-ọma a anya n'ọlu akam abua, n'ihi nbuli-elu Jerusalem.
5 N'ihi na uḅu a ka mḅe i gēyere ihe-nketa-gi aka, na ime ihe-nzube-Gi nile ka ha la n'iyì, bú ndi-iro ndi nēbili imegide ayi.
6 O we biarue ogidi ihe-ndina ahu, nke di n'isi Holoferne, si n'ebe ahu buda ihe-ọkiké-ya;
7 O we biarue ihe-ndina-ya nso, jide agiri-isi nke isi-ya, si, Me ka m'di ike, Jehova, bú Chineke Israel, ta.
8 O we were ike-ya nile tie ya n'olu uḅò abua, o we napu ya isi-ya.
9 O we si n'ihe-ndina da n'ala-ya, kwatu ihe-okpukpu nke ogidi ahu; ma mḅe ọ puasiri, nye Holofernes isi-ya nye orù-ya;
10 O we tiye ya n'akpa ihe-oriri-ya: ha abua we chikọta onwe-ha dika ọchichọ-ha si di ikpe ekpere: ha we gabiga ọmuma-ulo-ikwū, ḅa ndagwurugwu ahu buruburu, rigorue ugwu Betulia, biarue ọnu-uzọ-ama-ya nile.
11Judit we si n'ebe di anya, si ndi-nche n'ọnu-uzọ-ama, Meghenu, uḅu a, meghenu ọnu-uzọ-ama: Chineke, bú Chineke-ayi, nọyere ayi, igosi kwa ike-Ya nime Jerusalem ọzọ, na usu-ndi-agha-Ya imegide onye-iro, dika O nwere ọbuná. mere ụbọchị a.
12 Ma mḅe ndikom obodo-ya nuru olu-ya, ha we me ngwa rida rue ọnu-uzọ-ama obodo-ha, kpọ ndi-okenye obodo ahu.
13 Ma ha nile we ḅa ọsọ n'otù, ma onye ntà ma onye uku, n'ihi na ọ bu ihe-iju-anya n'anya-ha ka ọ bia: ha we meghe ọnu-uzọ-ama, nara ha, me ọku ibu ihe nēnye ọku, guzo kwa ha buruburu.
14 O we were oké olu si ha, Kelenu, kelenu Chineke, kelenu Chineke, asim, n'ihi na Ọ napughi ebere-Ya n'ulo Israel, kama O were akam abua kpochapu ndi-iro-ayi n'abali a.
15 O we weputa isi nime akpa ahu, gosi ya, si ha, Le, isi Holofernes, bú onye-isi nke usu-ndi-agha Asiria, ma, le ulo-elu, nke o nēdina nime ya n'iṅubiga manya ókè; ma Jehova etiḅuwo ya n'aka nwanyi.
16 YHWH nādi ndu, Onye debeworom n'uzọm nke m'jere, irum aghọḅuwo ya ka ọ la n'iyì-ya, ma o meghm nmehie n'akam, imerum na imerum ihere.
17 Ibobo we nwua ndi Israel nile n'ujọ, ha we rube isi, kpọ isi ala nye Chineke, si n'otù obi, Onye agọziri agọzi

ka I bu, Elohim-ayi, Onye meworo ka ndi-iro ndi-Gi ghara idi irè ta.
18 Uzaya we si ya, Nwa-nwayi, onye agọziri agọzi ka i bu nke Chineke Nke kachasi ihe nile elu kari ndinyom nile n'elu uwa; ma gọzie na-adịrị Onye-nwe Chineke, onye kere elu-igwe na ụwa, onye duziri gị ibipụ isi nke ndị-isi nke ndị iro anyị.
19 N'ihi nka ka ntukwasi-obi-gi agaghi-esi n'obi madu wezuga onwe-gi, bú ndi nēcheta ike nke Chineke rue mbẹ ebighi-ebi.
20 Chineke we chigharia ihe ndia nye gi ka ọ buru otuto ebighi-ebi, ileta gi n'ezi ihe, n'ihi na i ḅaghara ndu-gi n'ihi nkpaḅu nke mba-ayi, ma i ḅaghara ayi, nēje ije n'uzọ ziri ezi n'iru Chineke-ayi. Ndi Israel nile we si; Ya mere, ka ọ dị.

ISI NKE 14

1Judit we si ha, Biko, nurunu, umu-nnem, were isi a, kwuba ya n'elu ebe kachasi elu nke mḅidi-unu.
2 Ma mbẹ ututu putara, ma anyanwu nāwa kwa n'elu uwa, werenu, onye ọ bula ihe-agha-ya, pua n'obodo ahu nwoke ọ bula bu dìnkpà, do-kwa-nu onye-isi-agha nye ha, dika agāsi na unu nāchọ. gbada n'ọhia chere nche nke Asiria; ma alala.
3 Ha gāchiri kwa ihe-agha-ha, ba n'ọmuma-ulo-ikwū-ha, me ka ndi-isi usu-ndi-agha Asiria biliere, ḅa ọsọ ba n'ulo-ikwū Holofene, ma ha agaghi-achọta ya: egwu gādakwasi ha, ha we ḅa ọsọ. n'iru unu gāḅalaga.
4 Unu na ndi nile bi n'ókè-ala Israel, unu gāchu kwa ha, kwatue ha mbẹ ha nāga.
5 Ma tutu unu eme ihe ndia, kpọnum Ekioa, bú onye Amon, ka o we hu, mara kwa Onye ahu Nke ledara ulo Israel anya, onye zitere ya n'ebe ayi nọ dika ọnwu-ya.
6 Ha we kpọ Ekioa site n'ulo Uzaya; mbẹ ọ biaruru, hu isi Holofernes n'aka nwoke nime nkpọkọta ndi Israel, o we da kpue iru-ya n'ala, ma mọ-ya dawuru.
7 Ma mbẹ ha naputaworo ya, ọ da n'ala n'ukwu Judit, kpọ isi ala nye ya, si, Ngọzi nādiri gi n'ulo-ikwū nile nke Juda, na n'etiti mba nile, ndi nuru aha-gi gēju ya anya.
8 Ma uḅu a gosim ihe nile nke i meworo n'ubọchi ndia. Judit we gosi ya n'etiti ndi Israel ihe nile nke o mere, site n'ubọchi ọ nāpu rue oge hour ahu ọ gwara ha okwu.
9 Ma mbẹ ọ kwusiri okwu, ndi Israel we tie nkpu n'oké olu, tie nkpu ọṅù n'obodo-ha.
10 Ma Ekior we hu ihe nile nke Elohim Israel mere, o we kwere na Chineke nke-uku, we bìe anu-aru nke apí-ya, we rapara n'aru ulo Israel rue ta.
11 Ma mbẹ chi bọrọ, ha kwubasiri isi Holofernes n'elu mḅidi, nwoke ọ bula we chiri ihe-agha-ya, ma ha n'aḅu nāpu je n'ebe di nkpagide nke ugwu ahu.
12 Ma mbẹ Asiria huru ha, ha zigara ndi-isi-ha, jekuru ndi-isi-ha na ndi-ọchi-agha-ha, ziga-kwa-ra onye ọ bula n'etiti ndi-isi-ha.
13 Ha we biarue ulo-ikwū Holofernes, si onye ahu nke nēlekọta ihe-ya nile, Biko, teta onye-nwe-ayi: n'ihi na ndi-orù ahu enwewo obi ike ridata imegide ayi ibu agha, ka ewe la ha n'iyì ka ebibie ha.
14 O we ba na Bagoas, ku kwa aka n'ọnu-uzọ ulo-ikwū ahu; n'ihi na o chere na ya na Judit akwakọworiwo.
15 Ma n'ihi na ọ dighi onye zara, o we meghe ya, ba n'ime-ulo-ndina, we hu ya ka atupuru ya n'ala n'ọnwu, ewe napu ya isi-ya.
16 O we were oké olu tie nkpu, na ikwa-ákwá, na isu-ude, na oké iti-nkpu, we dọwa uwe-ya nile.
17 O we ba n'ulo-ikwū, ebe Judit nānọ: ma ọ hughi ya, ọ we malaakuru ndi Israel, tie nkpu, si,
18 Ndị ohu a aghọgbuwo; otù nwanyi ndi-Hibru emewo ka ihere me ulo eze, bú Nebukadneza: n'ihi na, le, Holofernes nēdina n'ala nēnweghi isi.
19 Ndi-isi usu-ndi-agha Asiria we nu okwu ndia, ha we dọwa uwe-nwuda-ha, obi-ha we tua egwu nke-uku, iti-nkpu na oké nkpọtu we di n'ọmuma-ulo-ikwū ahu.

ISI NKE 15

1 Ma mbẹ ndi nọ n'ulo-ikwū nuru, ibobo we nwua ha n'aru n'ihi ihe emereri.
2 Ma oké egwu na ima-jijiji we dakwasi ha, nke mere na ọ dighi nwoke ọ bula nke nātukwasi obi n'iru aḅata-obi-ya, ma ha nile ḅalaga n'otù, we ḅalaga n'uzọ nile nke di lari, na n'ugwu.
3 Ndi nāma ulo-ikwū-ha kwa n'ugwu nile di Betulia buruburu ḅalaga. Umu Israel, bú ndi-dike n'etiti ha, we ḅakuru ha, bú onye ọ bula.
4 O we ziga Uzaya ka ọ je na Betomastem, ziga-kwa-ra Bebai, na Chobai, na Kọla, ziga-kwa-ra akuku nile nke Israel, bú ndi nēgosi ihe nile emere, ka ha nile we ḅakuru ndi-iro-ha ime ka ha la n'iyì.
5 Ma mbẹ umu Israel nuru ya, ha nile dakwasi ha n'otù ọḅọ, ḅue ha rue Chobai: otú a kwa ndi si na Jerusalem na n'ugwu nile bia, (n'ihi na madu agwawo ha ihe emereri. n'ọmuma-ulo-ikwū nke ndi-iro-ha) na ndi nọ na Gilead na nime Galili, we chua ha oké ntiḅu, rue mbẹ ha gabigara Damaskọs na ókè-ala-ya.
6 Ma ndi fọduru ndi bi na Betulia, dakwasi ọmuma-ulo-ikwū Asiria, luta ha n'agha, me ka ha nwe ọgaranya nke-uku.
7 Ma umu Israel ndi si na ntiḅu ahu lata nwere nke fọduru; obodo ntà nile na obodo nile nke di n'ugwu na n'ala di lari, nwe-kwa-ra ọtutu ihe-nkwata: n'ihi na ìgwè madu ahu bara uba nke-uku.
8 Joacim, bú onye-isi-nchu-àjà, na ndi-okenye nke umu Israel ndi bi na Jerusalem, we bia ihu ezi ihe nke Chineke mere Israel, na ihu Judit, na ikele ya.
9 Ha we biakute ya, were otù obi gọzie ya, si ya, Gi onwe-gi bu ihe-ebuli nke Jerusalem, Gi onwe-gi bu ebube Israel, Gi onwe-gi bu oké ọṅù nke mba-ayi.
10 Ihe ndia ka i meworo n'aka-Gi: I meworo Israel ezi ihe nke-uku, Chineke di kwa ezi nma na ya: Onye agọziri agọzi diri Onye-nwe-ayi nke puru ime ihe nile bu rue mbẹ ebighi-ebi. Ndi Israel nile we si, Otú a ka ọ di.
11 Ndi Israel we luta ọmuma-ulo-ikwū ahu ubọchi orú ubọchi na iri: ha we nye Judit Holofernes ulo-ikwū-ya, na efere-ya nile, na ihe-ndina, na ihe-ya nile: o we were ya tukwasi ya n'elu inyinya mule-ya; o we dozie uḅọ-ala-ya nile, tukwasi ha n'elu ha.
12 Ndinyom nile nke Israel we ḅakọta onwe-ha ihu ya, gọzie ya, deere ya egwú n'etiti ha: o we were alaka n'aka-ya, nye kwa ndinyom ndi soro ya.

13 Ha we tiye ya okoko-osisi olive n'aru ya na orù-ya nwayi ya na ha nọ, o we nēje n'iru ndi Israel nile n'egwú, nēdu ndinyom nile: ndikom nile nke Israel we chiri ihe-agha-ya na abù so ihe-agha-ha n'azu. n'ọnụ ha.

ISI NKE 16

1Judit we malite bù abù ekele a n'Israel nile, ndi Israel nile we tie abù otuto a n'azu ya.
2 Judit we si, Were egwú-otiti malite Chinekem, were ájà bùkue Onye-nwem abù: kpọkue Ya abù ọhu: welie Ya elu, kpọkue aha-Ya.
3 N'ihi na Chineke nētiwa agha nile: N'ihi na n'ọmuma-ulo-ikwū n'etiti ndi Israel ka Ọ naputaworom n'ọbu-aka ndi nēsoḅum.
4 Assur siri n'ugwu si n'Ugwu puta, O we chiri orú nnù ndikom na nnù ise nke usu-ndi-agha-ya bia, ìgwè madu nke ḅochie miri-iyi-ya, ndi-inyinya-ha ekpuchiwo kwa ugwu ntà.
5 O we turu isi na Ọ gēsure ókè-alam nile, were mma-agha ḅue umu-okoroḅiam, were kwa mma-agha tipia umu nāṅu ara, me kwa umu-ntakirim ka ha buru ihe-nkwata, me kwa umu-aḅọghọm nāmaghi nwoke ka ha buru ihe-nkwata.
6 Ma Onye-nwe nke puru ime ihe emewo ka ihere me ha site n’aka nwanyi.
7 N'ihi na dike ahu adaghi n'aka umu-okoroḅia, umu-ndikom Titani etiḅu-kwa-ra ya, ndi-dike we tukwasi kwa ya: ma Judit nwa-nwayi Merari mere ka ike-ya di ike n'ima-nma nke iru-ya.
8 N'ihi na o yipuru uwe nke ọnọdu nwayi-ya di-ya n'anya, ka ewe bulie ndi anēmeḅu n'Israel elu, were manu-otite te iru-ya, were taya-ya ke agiri-isi-ya, were uwe ọcha ka ọ ghọḅue ya.
9 Akpukpọ-ukwu-ya abua nwusiri n'anya-ya, ima-nma-ya mere ka obi-ya buru onye-nkpọrọ;
10 Ndị Peshia makwara jijiji n’ihi nkwuwa okwu ya, ndị Midia wee malite ịtụ ụjọ n’ihi obi ike ya.
11 Mḅe ahu ndi ewedara n'alam tiyere nkpu ọṅù, Ma ndim nādighi ike nētisi nkpu ike; ma ibobo nwua ha n'aru: ndia weliri olu-ha, ma ha atufuru.
12 Umu-ndikom umu-aḅọghọ nāmapuwo ha, we meḅue ha dika umu ndi nāḅapu: agha YHWH ka ha laworo n'iyì.
13 M'gābùkue Jehova abù ọhu: Jehova, Onye uku di kwa ebube, I di ebube n'ike, na onye anāpughi imeri emeri.
14 Ka ihe nile e kere eke nēfè Gi òfùfè: N'ihi na I kwuru okwu, ewe kè ha, Gi onwe-gi nēzipu mọ-Gi, O we ke ha, Ọ dighi kwa onye nēmegide olu-Gi.
15 N'ihi na ugwu nile gēsi na ntọ-ala-ha wezuga onwe-ha site na miri, oké nkume di iche iche gāḅaze dika wax n'iru Gi: Ma Gi onwe-gi nēmere ndi nātu egwu Gi ebere.
16 N'ihi na àjà ọ bula di ntà ibu ihe ísì utọ n'ebe i nọ, ma abuba nile ezughị iji chu àjà-nsure-ọku-gi: ma onye nātu egwu Jehova di uku mḅe nile.
17 Ahuhu gādiri mba nile ndi nēbili imegide umu-nnam! Onye-nwe-ayi nke usu nile nke ndi-agha gābọ́ ọ́bọ́ n'aru ha n'ubọchi ikpé, na itiye ọku na ikpuru n'anu-aru-ha; ha gātu kwa ha aka, nākwa ákwá rue mḅe ebighi-ebi.
18 Ma mḅe ha batara na Jerusalem, ha we kpọ isi ala nye Jehova; na saa ara nso na wɔmfa wɔn ho nhyerɛn wɔn, na wɔmfa wɔn ho nhyehyɛ wɔn nsa.
19Judit we ra kwa ihe nile nke Holofenes doro nsọ, nke ndi Israel nyeworo ya, nye kwa ulo-ikwū nke o chiputara n'ime-ulo-ndina-ya, ibu onyinye-inata-iru-ọma Jehova.
20 Ndị Izrel wee na-eri oriri na Jeruselem n’ihu ebe nsọ ruo ọnwa atọ, Judit wee nọrọ n’ebe ha nọ.
21 Ma mḅe nka gasiri, onye ọ bula ọ laghachiri n'ihe-nketa-ya, Judit we je Betulia, nọdu n'ihe-onwunwe-ya, ọ bu kwa onye anāsọpuru n'oge-ya n'ala nka nile.
22 Ma ọtutu madu nāchọ ya, ma ọ dighi onye mara ya ubọchi nile nke ndu-ya, mḅe Manase di-ya nwusiri, ewe chikọta ya na ndi-ya.
23 Ma ọ nābawanye nsọpuru, me ka agadi n'ulo di-ya, mḅe ọ ḅara ọgu arọ ise na ise, me ka orù-ya nwayi nwere onwe-ya; o we nwua na Betulia: ha we lìe ya n'ọḅà di-ya Manase.
24 Ulo Israel we kwara ya abù ubọchi asa: ma tutu ọ nwua, ọ nēkesa àkù-ya nye ndi nile bu ndi-aḅuru di-ya, nye Manase di-ya, nye kwa ndi bu ndi-aḅuru-ya nso.
25 Ma ọ dighi onye nēme ka umu Israel tua egwu ọzọ n'ubọchi Judit, ma-ọbu ọtutu ubọchi mḅe ọnwu-ya gasiri.

Ihe mgbakwunye na Esther

Ihe mgbakwunye na Esther

ISI NKE 10

4 Mardokius we si, Chineke emewo ihe ndia.
5 N'ihi na echetaram nrọ nke m'huru bayere ihe ndia, ma ọ dighi ihe ọ bula nime ya dapuru.
6 Isi-iyi ntà we ghọ osimiri, ìhè we di, na anyanwu, na miri riri nne: osimiri a bu Esta, onye eze luru nwunye, me kwa eze-nwayi:
7 Ma nkịta ọhịa abụọ ahụ bụ mụ na Aman.
8 Ma mba nile bu ndi kpọkọtara ibibi aha ndi-Ju;
9 Ma mbam bu Israel nka, onye nētikue Chineke, ewe zọputa ya: n'ihi na Jehova azọputawo ndi-Ya, Jehova eweputawo ayi n'ihe ọjọ ahu nile, ma Chineke emewo ihe-iriba-ama di uku na ihe-ebube di iche iche, nke anēmeghi n'etiti mba nile.
10 N'ihi nka ka o meworo nzà abua, otù bayere ndi nke Chineke, na nke-ọzọ nye mba nile.
11 Ma ife-nzà abua ndia we bia n'awa ahu, na oge ahu, na ubọchi nke ikpé, n'iru Chineke n'etiti mba nile.
12 Chineke we cheta ndi-Ya, we gu ihe-nketa-Ya n'onye ezi omume.
13 N'ihi nka ubọchi ahu gādiri ha n'ọnwa Ada, n'ubọchi nke-iri-na-anọ na nke-iri-na-ise nke ọnwa ahu, nkpọkọta na ọṅù na ọṅù n'iru Chineke, dika ọbọ nile si di rue mbẹ ebighi-ebi n'etiti ndi-Ya.

ISI NKE 11

1 N'afọ nke anọ nke ọchịchị Ptolemeọs na Kleopatra, Dositheus, onye sịrị na ya bụ onye nchụàjà na onye Livaị, na Tọlemeọs nwa ya, wetara akwụkwọ ozi a nke Phọrim, nke ha sịrị na ọ bụ otu ihe, na Lisimakọs nwa Tọlemiọs, onye nọ na Jeruselem, tụgharịrị ya.
2 N'arọ nke-abua nke ọbubu-eze nke Ataksakses onye uku, n'ubọchi mbu nke ọnwa Nisan, Madokius nwa Jairọs, nwa Shimai, nwa Cisai, nke ebo Benjamin, rọrọ nrọ;
3 Onye bu onye-Ju, we biri n'obodo Susa, bú nwoke uku, buru orù n'obí eze.
4 Ya onwe-ya bu kwa otù onye nime ndi emere ka ha je biri n'ala ọzọ, nke Nebukadneza, bú eze Babilon, si na Jerusalem je biri n'ala ọzọ, ya na Jekonaia, bú eze Judia; ma nka bu nrọ-ya:
5 Le, olu nke ọbụbạ-iyi, bú ébẹ̀-elu-igwe, na ala-ọma-jijiji, na ùzù n'ala:
6 Ma, lee, nnukwu nkịta ọhịa abụọ pụtara na-ejikere ibu agha, ma iti-nkpu ha dị ukwuu.
7 Ma n'iti-nkpu-ha ka mba nile doziri ibu-agha, ka ha we buso ndi ezi omume agha.
8 Ma le, ubọchi ọchichiri na oké ọchichiri, nkpabụ na nkpabụ, nkpabụ na oké ọbụbạ-aghara, n'elu uwa.
9 Ma mba nile nke ezi omume nọ na-ama jijiji, na-atụ egwu ihe ọjọọ nke aka ha, ma dị njikere ịla n'iyi.
10 Ha we tikue Chineke, na n'iti-nkpu-ha, dika o sitere n'obere isi-iyi, ewe me ka iju-miri uku, bú miri riri nne.
11 Ìhè na anyanwu we rigo, na ndi ewedara n'ala eweli-kwa-ra elu, we ripia ndi mara nma.
12 Ma mbẹ Mardokiọs, onye huworo nrọ a, na ihe Chineke zubeworo ime, we teta, o we buru nrọ a n'obi, rue abali ọ bula ọ nāchọ ima ya.

ISI NKE 12

1 Ma Mardokiọs we zuru ike n'ogige ahu, ya na Gabata na Tara, bú ndi-onozi abua nke eze na ndi nēche ulo uku.
2 Ma ọ nụrụ atụmatụ ha nile, ma chọpụta ebum-n'obi ha nile, ma matara na ha na-achọ ibikwasị aka n'isi Ataksakses bụ eze; o we nye eze-ha ihe-àmà.
3 Eze we le ndi-onozi abua ahu anya, ma mbẹ ha kwuputasiri ya, ewe nyabụe ha.
4 Ma eze ahụ mere akụkọ-ndekọta nke ihe ndị a, ma Mardocheus dekwara maka ya.
5 Eze we si, Mardokiọs ije ozi n'ogige ahu, o we kwughachi ya n'ihi nka.
6 Ma Aman nwa Amadatọs onye Agagi, onye nwere nnukwu nsọpụrụ n'ebe eze nọ, chọrọ imekpa Mardocheus na ndị ya n'ihi ndị onozi abụọ nke eze.

ISI NKE 13

1 Ndeputa akwukwọ-ozi ahu bu nka: Eze uku ahu, bú Ataksakses, nēdegara ndi-isi na ndi-isi nke nọ n'okpuru ya ihe ndia site n'India rue Etiopia, n'ọgu ala-isi na iri na asa.
.
3 Ugbua mgbe m jụrụ ndị ndụmọdụ m otu a ga-esi mee nke a, Aman, onye karịrị amamihe n'etiti anyị, ma bụrụ onye a kwadoro maka ịdị-mma ya mgbe nile na ikwesị ntụkwasị obi na-eguzosi ike, ma nwee nsọpụrụ nke ọnọdụ nke abụọ n'ala-eze ahụ.
4 Ekwupụtara anyị, na n'ime mba nile n'ụwa nile e nwere ndị gbasasịrị n'ụdị obi ọjọọ, ndị nwere iwu megidere mba nile, ma na-anọgide na-elelị iwu-nsọ nile nke ndị-eze, n'ihi ya, dịka nchikọta nke ala-eze anyị nile, nke anyị chọrọ n'ụzọ nsọpụrụ nke anyị enweghị ike ịga n'ihu.
5 Ebe anyị na-aghọta na nanị ndị a na-anọgide na-emegide mmadụ nile, dị iche iche n'ụdị iwu ha dị iche iche, na ihe ọjọọ emetụtara ala anyị, na-arụ ọrụ ọjọọ nile ha nwere ike ime ka ala-eze anyị ghara iguzosi ike.
6 Ya mere, anyị enyewo iwu na ndị nile nke e denyere aha gị n'akwụkwọ site n'aka Aman, onye e chiri echichi maka ihe nile, ma nọ n'akụkụ anyị, ha nile, ha na ndị nwunye ha na ụmụ ha, ka ebibie ha kpam kpam site na mma agha nke ndị iro ha, n'enweghị ebere na ọmiko nile, n'ụbọchị nke iri na anọ nke ọnwa nke iri na abụọ nke Ada nke afọ a:
7 Ka ha, ndị n'oge ochie na ugbua kwa bụkwa ndị na-eme ihe ọjọọ, n'otu ụbọchị n'ime ihe ike baa n'ime ili, ma mgbe ọ bụla ọzọ, mee ka ihe omume anyị guzozie nke ọma, na-enweghị nsogbu.
8 Ma Mardokius chegharịrị uche n'ọrụ nile nke Onye-nwe, ma kpee ekpere ya nye ya.
9 Si, Jehova, Onye-nwe-ayi, bú eze nke puru ime ihe nile: n'ihi na elu-uwa dum madu bi di n'aka-Gi, ọ buru kwa na I nyewo iwu izọputa Israel, ọ dighi nwoke ọ bula gānagide Gi;
10 N'ihi na Gi onwe-gi emewo elu-igwe na uwa, na ihe-ebube nile nke di n'okpuru elu-igwe.
11 Gi onwe-gi bu Onye-nwe ihe nile, ma ọ dighi kwa onye ọ bula puru iguzogide gi, bú Onye-nwe.

12 I mara ihe nile, ma I mara, Onye-nwe, na ọ bughi n'ileda-anya ma-ọbu npako, ma-ọbu n'ihi ọchichọ ọ bula nke ebube, ka M'nērughi ala nye Aman npako.
13 N'ihi na agaram inwe afọ ojuju n'ọnọdu ezi ihe n'ihi nzọputa Israel Sutu ọbu-ukwu-ya abua ọnụ.
14 Ma m'mere nka, ka m'we ghara ikpori nsọpuru nke madu kari nsọpuru Chineke: M'gaghi-akpọ kwa isi ala nye onye ọ bula ma-ọbughi Gi, Chineke, M'gaghi-eme kwa ya n'anya-uku.
15 Ma ubụ a, Onye-nwe-ayi, bú Chineke na Eze, mere ndi-Gi ebere: n'ihi na anya-ha di n'aru ayi ime ka ayi ghọ ihe-efu; e, ha chọrọ ibibi ihe nketa ahụ, nke bụworo gị site na mmalite.
16 Eleda-kwa-la òkè nke I naputaworo n'Ijipt n'ihi onwe-gi.
17 Nurunu ekperem, me-kwa-ra ihe-nketa-Gi ebere: Me ka ihe-nbụ-ayi ghọ ọṅù, ka ayi we di ndu, Jehova, we too aha-Gi:Ebibi-kwa-la ọnu ndi nēkele Gi, Jehova.
18 Israel nile we tikue Jehova n'uzọ ahu nke-uku, n'ihi na ọnwu-ha di n'anya-ha.

ISI NKE 14

1 Ọzọ kwa, Esta, bú eze-nwayi, ebe ọ nātu egwu ọnwu, o we biakute Jehova:
2 O we yipu uwe-ya nke mara nma, yikwasi kwa uwe nke nkpabụ na iru-újú: ma n'ọnọdu manu di oké ọnu-ahia, o were ntu na ǹsí-anu kpuchie isi-ya, we weda aru-ya n'ala nke-uku, O we mejue ebe nile ọṅù-ya n'agiri-isi-ya dọwara adọwa.
3 O we kpere Jehova, bú Chineke Israel, si, Onye-nwe-ayi, Gi onwe-gi bu eze-ayi nání Gi: yerem aka, nwayi tọbọrọ n'efu, nke ọ dighi onye nēyere gi aka ma-ọbughi Gi;
4 N'ihi na ihe-egwum di n'akam.
5 Site na mbẹ m'di na nwata ka m'nānu n'ebo nke abụrum na Gi onwe-gi, Jehova, chiri Israel n'etiti ndi nile, na nna-ayi-hà site n'aka ndi bu ha uzọ, ka ha buru ihe-nketa ebighi-ebi, na I mewo ihe ọ bula I kwere ha nkwa.
6 Ma ubụ a ayi emehiewo n'iru Gi: I nyewo kwa ayi n'aka ndi-iro-ayi;
7 N'ihi na ayi nākpọ isi ala nye chi-ha: Onye ezi omume ka I bu, Jehova.
8 Otú ọ di, o meghi ka afọ ju ha, na ayi nọ na ndọta-n'agha di ilu: Ma ha ejiriwo arusi nile ha tibụe aka;
9 ka ha we kpochapu ihe ahu nke I were ọnu-gi doziri, me ka ihe-nketa-gi la n'iyì, kpuchi kwa ọnu ndi nēkele gi, menyụ kwa nsọpuru ulo-gi na nke ebe-ichu-àjà-Gi;
10 Ma saghe kwa ọnu mba nile igosi otuto nile nke arusi nile, na ime ka eze di uku uku rue mbẹ ebighi-ebi.
11 O Onye-nwe, enyela ndi nādighi ihe nkpa-n'aka-gi, ka ha ghara kwa ichì ọchì n'ọdida-ayi; ma tụgharịa uche ha n'isi onwe ha, mee ya ka ọ bụrụ ihe atụ, nke maliteworo imegide anyị ihe a.
12 Cheta, Jehova, me Onwe-gi ka amara na mbẹ nkpabụ ayi, nye kwam nkwuwa-okwu, Eze nke mba nile, na Onye-nwe nke ike nile.
13 Nyem okwu ezi-okwu n'ọnum n'iru ọdum: chigharia obi-ya ikpọ onye nēbuso ayi agha asì, ka ọgwugwu ya na ndi nile nke ha nwere otù obi we di.
14 Ma were aka-Gi naputa ayi, yerem aka, bú onye tọbọrọ n'efu, nke nēnweghi kwa onye-iye-aka ọzọ ma-ọbughi Gi.
15 Gi onwe-gi amawo ihe nile, Jehova; Gi onwe-gi mara na akpọwom nsọpuru nke ndi nēmebi iwu asì, ọ bu kwa ihe-ndina nke ndi anēbighi úgwù, na nke mba nile ka m'kpọworo asị.
16 Gi onwe-gi amawo ihe dim nkpà: n'ihi na ihe-iriba-ama nke idi-elum ka m'kpọworo, nke di n'isim n'ubọchi mbẹ m'nāchọputa Onwem, na m'gākpọ kwa ya ihe-árú dika ákwà-nbọkwasi nēweta nsọ, na adighm-eyi ya mbẹ m'nānọ nání Onwem.
17 Ma na orù-gi nwayi adighi-eri ihe na table Aman, na m'nātukwasighi kwa ọṅuṅu-manya-vine nke eze, ọ bu kwa manya-vine nke àjà-ihe-ọṅuṅu ka m'ṅuworo.
18 Ọ dighi kwa ọṅù ọ bula orù-gi nwayi nwere site n'ubọchi ewetaram n'ebe a rue ubụ a, kama ọ bu nime gi, Onye-nwe-ayi, bú Chineke nke Abraham.
19 O Gi Onye-nwe-ayi nke kachasi ihe nile, nuru olu onye-nzuzu ma naputa ayi n'aka nile nke ajọ omume, naputakwam n'egwum.

ISI NKE 15

1 Ma n'ubọchi nke-atọ, mbẹ o kpebìri ekpere-ya nile, o we yipu uwe iru-újú-ya, yikwasi kwa uwe-nbọkwasi-ya di ebube.
2 Ma ebe ọ chì-kwa-ra ebube, mbẹ ọ kpọkusiri Chineke, Onye bu Onye nēle anya na onye-nzọputa nke ihe nile, o were umu-abọghọ abua tiyere ya:
3 Ma n'elu nke ka ọ dabere, dika o nēbu onwe-ya nke-uku;
4 Ma nke-ọzọ soro, nēbu ubọ-ala-ya.
5 Ma ọ nācha ọbara-ọbara site n'izu-okè nke ima-ya, iru-ya di kwa utọ nke-uku: ma obi-ya di n'oké ujọ n'ihi egwu.
6 O we gabiga n'ọnu-uzọ nile, guzo n'iru eze, bú onye nānọkwasi n'oche-eze-ya, ma yiwe uwe-nwuda-ya nile nke ima-nma, ihe nile nābạputa n'ọla-edo na nkume di oké ọnu-ahia; o we di egwu nke-uku.
7 O we welie iru-ya elu nke nēnye ima-nma, o we lekwasi ya anya nke-uku: eze-nwayi ahu we da n'ala, we di arọ́, daa n'ala, kpọ isi ala n'isi nwayi nējere ya ozi nke nēje n'iru ya.
8 Chineke we bạnwe mọ nke eze ka ọ buru idi-nwayọ, o we were egwu si n'oche-eze-ya malie, kuru ya n'aka-ya, rue mbẹ ọ biaruru onwe-ya ọzọ, were kwa okwu ihu-n'anya kasie ya obi, si ya,
9 Esta, gịnị mere? Abụ m nwanne gị, nwee obi ụtọ.
10 I gaghi-anwu, ọ bu ezie na ihe ayi nyere n'iwu bu n'ozuzu: bia nso.
11 O we welie nkpa-n'aka ọla-edo-ya, tukwasi ya n'olu-ya;
12 O we bạkua ya, si, Gwam okwu.
13 Nwayi ahu we si ya, Ahurum gi, onye-nwem, dika mọ-ozi nke Chineke, ma obim turu ujọ n'ihi ima-nma-gi.
14 N'ihi na ebube ka I bu, Onye-nwe-ayi, ma iru-Gi juputara n'amara.
15 Ma ka ọ na-ekwu, ọ dara n'ala n'ihi ịda mba.
16 Eze we tua egwu, ndi-orù-ya nile we kasi ya obi.

ISI NKE 16

1 Ataksakses, bú eze uku, nēdegara ndi-isi na ndi-isi nke ọgu ala nile isi na iri na asa, site n'India rue Etiopia, nēde kwa ndi-ayi nile kwesiri ntukwasi-obi, ekele.
2 Ọtụtụ mgbe, ka a na-asọpụrụ ha site n'ụba nke ndị isi ha na-eme amara, otú ahụ ka ha na-anya isi karịa;
3 Ma gbalịsie ike imejọ ndị anyị na-achị, kama n'ịbụ ndị enweghị ike ibubiga ihe ókè, werekwanụ aka mee ihe megide ndị na-eme ha ezi ihe.

4 Ma ọ bughi nanị na ewezuga obi-ekele site n'etiti madu, kama kwa eweli-kwa-ra ha n'okwu ebube nile nke ndi nākwa iko, nke nādighi-adi nma, ha nēchè na ha gābạnari ikpe ziri ezi nke Chineke, bú onye nāhu ihe nile nākpọ kwa ihe ọjọ asì.
5 Ọtụtụ mgbe, ọ bụkwa okwu ọma nke ndị e nyefere n'aka ilekọta ndị enyi ha, emewo ka ọtụtụ ndị nọ n'ọchịchị ekere òkè n'ọbara ndị na-emeghị ihe ọjọọ, were ha kechie n'ajọ ihe na-adịghị ngwọta.
6 N'iji okwu-ugha na aghughọ nke ndi nēmebi iwu-ha ghọbụ onwe-ha, nēwepu ajọ omume na idi-nma nke ndi-isi.
7 Ugbua unu ga-ahụ nke a, dịka anyị kwupụtaworo, ọ bughi site n'akụkọ mgbe ochie, otu o sila dị unu nwere ike, ọbụrụ na unu enyochaa ihe e meworo ajọọ-omume n'oge na-adịghị anya site n'omume ajọọ-ọjọ nke ndị ahụ na-erughị eru edobere n'ọchịchị.
8 Ma ayi gēchezi kwa oge ahu nke nābia, ka ala-eze-ayi we di jū na udo diri madu nile;
9 Ma site n'ịgbanwe ebumnobi anyị, ma na-ekpe ikpe mgbe niile na ihe ndị pụtara ìhè na usoro nha anya karịa.
10 N'ihi na Aman, bú onye Masedonia, nwa Amata, ebe ọ bu onye ala ọzọ n'ezie site n'ọbara ndi Peasia, na n'ebe di anya n'idi-nma-ayi, na dika onye ala ọzọ natara n'aka ayi;
11 Ọ bụrụ na ọ dị anya na-enweta ihu ọma nke anyị na-egosi mba ọ bụla, dịka nke a na-akpọ ya nna anyị, ma a na-asọpụrụ ya mgbe nile site n'aka ndị nile na-anọchi anya eze.
12 Ma Ya onwe-ya nēbughi ebube-Ya, we chọ inara ayi ala-eze-ayi na ndu-ayi:
13 Ebe ọ na-ejiri ọtutu na aghughọ di iche iche chọ-kwa-ra ayi nbibi, ya na Mardokiọs, onye zoputara ndu-ayi, we weta-kwa-ra ayi uzọ mbẹ nile, dika Esta zuru okè, onye nēketa ala-eze-ayi, na mba-ha nile.
14 N'ihi na site n'ihe ndị a ka o chere, ebe anyị nọ na-enweghị ndị enyi anyị gafeworo ala-eze ndị Peasia nye ndị Masedonia.
15 Ma anyị na-ahụ na ndị Juu, ndị ajọ omume a nyefere ka ha laa n'iyi, abụghị ndị na-eme ihe ọjọọ, kama ha na-ebi ndụ site n'iwu nile ziri ezi.
16 Ma ka ha bụrụ ụmụ nke Onye kachasị ihe nile elu na nke kasị ike, Chineke dị ndụ, onye nyeworo ala-eze ahụ n'usoro nye anyị ma nye ndị nna anyị ochie n'ụzọ kasị mma.
17 Ya mere unu ga-eme nke ọma ka unu ghara idebe akwụkwọ-ozi nile nke Aman nwa nke Amata zitere unu.
18 N'ihi na onye ahu nke nālu ihe ndia, anēkwuba n'ọnu-uzọ-ama Susa, ya na abụru-ya nile: Chineke, bú Onye nāchi ihe nile, nābọghachi kwa ya ọ́bọ̀ dika ọbọ-ha nile si di.
19 Ya mere, unu gēme ka edeputa akwukwọ-ozi a n'ebe nile, ka ndi-Ju we bie ndu efu dika iwu-ha si di.
20 Ma unu gēyere ha aka, na ọbuná n'ubọchi ahu, bú ubọchi nke-iri-na-atọ nke ọnwa nke-iri-na-abua nke Ada, ka ha gābọ̀ ọ́bọ̀ n'aru ha, bú ndi gātukwasi ha n'ubọchi nkpabụ-ha.
21 N'ihi na Chineke Nke puru ime ihe nile emewo ka ubọchi ahu ṅuria ọṅu, nke ndi arọputara arọputa gāla n'iyì nime ya.
22 Unu gēme kwa ya n'etiti ememe nile unu, ubọchi di elu, ya na ọṅuṅu-manya-vine nile;
23 Ka ma ugbụ a ma mgbe nke a gasịrị, a ga-enwe nchekwa nye anyị na ndị Peshia ahụ metụtara nke ọma; ma nye ndị na-agba izu megide anyị ihe ncheta mbibi.
24 Ya mere, obodo-ukwu na obodo ọbụla nke na-agaghị eme dịka ihe ndị a si dị, a ga-ebibi n'enweghị ebere site n'ọkụ na mma-agha, ma a ga-eme ya ọ bụghị nanị maka ndị mmadụ na-agaghị agafe agafe, ma na-akpọkwa asị nke ukwuu nye anụ ọhịa na anụ ufe ruo mgbe nile.

THE Wisdom OF Solomon

Amamihe Solomon

ISI 1

1 Ihu ezi omume n'anya, unu ndi bu ndi-ikpé nke uwa: Werenu ezi obi chenu Jehova, Were kwa obi di ọcha chọ Ya.
2 N'ihi na ndi nādighi-anwa ya ka agāchọta ya; Ọ nēgosi kwa Onwe-ya nye ndi nātukwasighi ya obi.
3 N'ihi na èchìchè bạgọrọ abạgọ nēkewapu n'ebe Chineke nọ: Ọzọ, mbẹ anānwaputa ike-Ya, nāba ndi nēnweghi uche nba.
4 N'ihi na n'ime nkpuru-obi nke nēmebi iwu amam-ihe agaghi-aba; ma-ọbu ebiri n'aru nke di n'okpuru nmehie.
5 N'ihi na mmụọ nsọ nke ịdọ aka ná ntị ga-agbanarị aghụghọ, + wee si n'echiche ndị na-enweghị nghọta wezuga onwe ya, ma ọ gaghị anọgide mgbe ajọ omume batara.
6 N'ihi na amam-ihe bu mọ nke ihu-n'anya; ma ọ gaghi-agu onye nēkwulu okwu-Ya n'ikpé: n'ihi na Chineke bu onye-àmà nke akuru-ya, na onye nāhu obi-ya n'ezie, na onye nānu ire-Ya.
7 N'ihi na Mọ nke Onye-nwe juputara n'uwa: ma ihe nke nwere ihe nile nāma olu.
8 Ya mere, onye nēkwu ajọ omume, apughi izobe: Ma ibọ̀-ọ́bọ̀, mbẹ ọ nēnye ahuhu, agaghi-agabiga nime ya.
9 N'ihi na ajuju ka agēme ka ha ba na ndum-ọdu nile nke ndi nēmebi iwu: Ma olu okwu-Ya nile gābiakute Onye-nwe-ayi n'ikpughe ọlu-Ya nile.
10 N'ihi na nti ekworo nānu ihe nile: Ma olu ntamu adighi-ezobe.
11 Ya mere lezienu anya bayere ntamu, nke nābaghi n'ihe; bọchi-kwa-nu ire-unu ka ha ghara ikwu okwu ọjọ: n'ihi na ọ dighi okwu nzuzo di otú a, nke gāla n'efu: ọzọ, ọnu nke nēkweye nēbụ nkpuru-obi.
12 Unu achọ-kwa-la ọnwu n'ajọ omume nke ndu-unu: Unu eji-kwa-la ọlu aka-unu dọkwasi onwe-unu ntipia.
13 N'ihi na Chineke emeghi ọnwu: Nbibi nke ndi di ndu adighi-atọ kwa Ya utọ.
14 N'ihi na Ya onwe-ya kere ihe nile, ka ha we di: ma ọbọ nile nke uwa nādi ndu; ọ dighi kwa nsi nbibi di nime ha, ọ dighi kwa ala-eze ọnwu di n'elu uwa;
15 (N'ihi na ezi omume nādighi-anwu:)
16 Ma ndi nādighi-asọpuru Chineke, were ọlu-ha na okwu-ha kpọkue ha: n'ihi na mbẹ ha chere na ha gēnwe ya eyì-ha, ha we gwusia n'efu, ha na ya we bạ ndu, n'ihi na ha kwesiri isonye na ya.

ISI 2

1 N'ihi na ndi nēmebi iwu nēkwu, nēkwu okwu n'etiti onwe-ha, ma ọ bughi ihe ziri ezi, Ndu-ayi di nkpunkpu di kwa arọ́, ma n'ọnwu madu ọ dighi ngwọta di n'ọnwu: Ọ dighi kwa onye amara aha-ya ka o siri n'ílì lata.
2 N'ihi na amuwo ayi ma-ọli: ma ayi gādi n'ikpe-azu dika agāsi na ayi akādighi: n'ihi na ume nke di n'oghere imi-ayi di ka anwuru-ọku, Ọ bu kwa ire-ufe ntà n'obi-ayi;
3 Nke a na-emenyụ ya, ahụ anyị ga-agbanwe ghọọ ntụ, ma mụọ anyị ga-apụ n'anya dị ka ikuku dị nro.
4 Ma a ga-echefu aha anyị n'oge, ma ọ dighị onye ga-enwe ncheta ọrụ anyị nile, ma ndụ anyị ga-agabiga dị ka nchọta igwe-oji, ma a ga-achụsasị ya dị ka alụlụụ, nke a na-achụpụ site n'ìgwè ọkụ nke ụwa. anyanwu, were kwa okpom-ọku-ya tibụe ya.
5 N'ihi na mbẹ-ayi bu onyinyo nke nāgabiga ókè; ma mbẹ ọgwugwu-ayi gasiri ọ dighi nlọghachi: n'ihi na ewerewo ya akara ngwa ngwa, ka onye ọ bula we ghara ibia ọzọ.
6 Ya mere, bia, ka ayi rie ezi ihe nke di: Ka ayi were ngwa ngwa were ihe anu-aru me ihe dika n'okorobia.
7 Ka ayi meju onwe-ayi manya-vine di oké ọnu-ahia na manu-otite: Ka kwa okoko-miri nke isi-iyi ghara igabiga n'akuku ayi.
8 Ka ayi kpube onwe-ayi okpu-eze, tutu ha akpọnwu;
9 Ka onye ọ bula n'etiti ayi ghara idi n'ebe-obibi-ayi nọ, ka ayi rapu ihe-iriba-ama nke ọñù-ayi n'ebe nile: n'ihi na nka bu òkè-ayi, nka bu kwa òkè-ayi.
10 Ka ayi mebụe onye ezi omume ewedara n'ala, Ka ayi ghara imere nwayi di-ya nwuru ebere, Ka ayi ghara kwa ima-nma isi-awọ nke agadi.
11 Ka ike-ayi buru iwu nke ikpé ziri ezi: N'ihi na ihe nādighi ike adighi-aba uru.
12 Ya mere, ka ayi chebiri onye ezi omume; n'ihi na Ọ bughi n'ihi ayi, Ọ di kwa ọcha n'imegide omume-ayi: ọ nāba ayi n'imehie-ayi n'iwu, Ọ nākwagide ajọ omume nile nke mmụta-ayi.
13 Ọ nēkwuputa na Ọ mara Chineke: Ọ nākpọ kwa Onwe-ya nwa Jehova.
14 E mere ya ka ọ na-abara anyị echiche.
15 Ọ di arọ́ n'ebe ayi nọ ọbuná ihu: N'ihi na ndu-ya adighi ka nke madu ọzọ, Uzọ-ya nile di kwa n'uzọ di iche.
16 Ọ nāgu ayi dika ndi-efu: Ọ nēwezuga onwe-ya n'uzọ-ayi dika idi-uyi: Ọ nēgosi ọgwugwu onye ezi omume, Ọ nānya isi na Chineke bu nna-ya.
17 Ka ayi hu ma okwu-Ya nile bu ezi-okwu: Ka ayi nwaputa kwa ihe gēme n'ọgwugwu-ya.
18 N'ihi na ọ buru na onye ezi omume bu nwa Chineke, Ọ gēyere ya aka, naputa kwa ya n'ọbu-aka ndi-iro-ya.
19 Ka anyị jiri nkwuwa okwu na mmekpa ahụ nyochaa ya, ka anyị wee mara ịdị nwayọọ ya, gosikwa ndidi ya.
20 Ka ayi were ọnwu ihere kpe ya ikpe: n'ihi na site n'okwu-Ya ka agāsọpuru ya.
21 Ihe di otú a ka ha chère, ewe ghọbụe ha: N'ihi na ajọ omume-ha emewo ka ha kpuo ìsì.
22 Ma ihe-omimi nile nke Chineke, ha amaghi ha: Ha eleghi anya ugwọ-ọlu ezi omume, Ha aghọtaghi kwa ugwọ-ọlu diri nkpuru-obi zuru okè.
23 N'ihi na Chineke kere mmadụ ka ọ bụrụ anwụ anwụ, ma mee ya ka ọ bụrụ onyinyo nke mgbe ebighị ebi nke ya.
24 Otú ọ di, n'ihi ekworo nke ekwensu ka ọnwu ji bia n'uwa: ma ndi nējide akuku-Ya ka ha chọta ya.

ISI 3

1 Ma nkpuru-obi nile nke ndi ezi omume di n'aka nke Chineke, ma ọ dighi nkpa-n'aka agaghi-emetu ha aka.
2 N'anya ndi-nzuzu ka ha di ka ndi nānwu anwu: Ọzọ, ọpupu-ha ewerewo n'ọhuhu;
3 Ọzọ, nsi-ha n'ebe ayi nọ ka ọ buru ntipia: ma ha nọ n'udo.

4 N'ihi na ọ bu ezie na ata ha ahuhu n'iru madu, Ma olile-anya-ha juputawo n'anwughi anwu.
5 Ma ebe anēdọ ha aka na nti nke-ntà, agēkwughachi ha nke-uku: n'ihi na Chineke nwara ha, we hu na ha kwesiri Onwe-ya.
6 Dika ọla-edo n'oké ọku ka Ọ nwara ha, Nara ha dika àjà-nsure-ọku.
7 Ma n'oge nleta ha ka ha ga-enwu gbaa, ma na-agbagharị gaa na azụ dị ka ire ọkụ n'etiti ahịhịa ọka.
8 Ha gēkpe mba nile ikpe, nwe kwa ike n'aru ndi nile di iche iche, Onye-nwe-ha gābu kwa eze rue mbẹ ebighi-ebi.
9 Ndi nātukwasi Ya obi gāghọ kwa ezi-okwu: Ọzọ, ndi kwesiri ntukwasi-obi n'ihu-n'anya gānọgide n'ebe Ọ nọ: n'ihi na amara na ebere di n'ebe ndi nsọ Ya nọ, Ọ nēchezi kwa ndi Ọ rọputara.
10 Ma ndị ajọ omume ka a ga-ata ahụhụ dị ka echiche ha nile siri dị, ndị legharaworo onye ezi omume anya, ma gbahapụ Onye-nwe.
11 N'ihi na onye ọ bula nke nēleda amam-ihe anya, we zí kwa ihe, nhuju-anya ka ọ bu;
12 Ndinyom-ha bu kwa ndi-nzuzu, umu-ha bu kwa ndi nēmebi iwu;
13 Abụrụwo ụmụ ha ọnụ. N'ihi nka ihe nāgara nke-ọma ka nwayi-àgà nke nēmerughi onwe-ya bu, nke nāmaghi ihe-ndina nke nmehie: ọ gāmu nkpuru na nleta nkpuru-obi nile.
14 Ngọzi nādi-kwa-ra onozi ahu, bú onozi ahu, onye nēwere aka-ya me ajọ ajọ omume, ma-ọbu ihe nēchè èchìchè megide Chineke: n'ihi na agēnye ya onyinye-inata-iru-ọma nke okwukwe, na ihe-nketa n'ulo uku Jehova nke nātọ utọ kari n'uche-ya.
15 N'ihi na nsọpuru ka nkpuru nke ndọbụ ọma di: Nkpọrọgwu amam-ihe agaghi-adapu kwa ma-ọli.
16 Ma umu-ndikom nke ndi nākwa iko, ha agaghi-ezu okè, ma nkpuru nke ihe-ndina ajọ omume ka agēripupu.
17 N'ihi na asi na ha di anya, ma agaghi-ele ha anya: ma ọgwugwu-ha gābu ihe-nsọpuru.
18 Ma-ọbu, ọ buru na ha anwu ngwa ngwa, ha enweghi olile-anya, ma-ọbu nkasi-obi n'ubọchi nkpà-ha.
19 N'ihi na ọgwugwu ọbọ nke ajọ omume di egwu.

ISI 4

1 Ọ di nma ka amughi umu, na inwe ezi omume: n'ihi na ihe-ncheta-ya nādighi-anwu: n'ihi na Chineke na madu mara ya.
2 Mgbe ọ dị, ndị mmadụ na-ewere ihe atụ na ya; ma mbẹ ọ gasiri, ha nāchọsi ya ike: o nēkpuchi okpu-eze, nēbu kwa ọnụ rue mbẹ ebighi-ebi, ebe o nwetaworo nmeri, nābạ ọsọ inweta ugwọ-ọlu nādighi nsọ.
3 Ma ụmụ ndị na-adighị asọpụrụ Chineke nke na-amụba agaghị eme nke ọma, ọbụghị ma-ọbụ gbanyere mgbọrọgwụ miri emi site n'akpa anụ ọhịa, ma-ọbụ tọọ ntọ-ala ngwa ngwa.
4 N'ihi na ọ buru na ha abạputa n'alaka mbẹ ebighi-ebi; ma ha eguzoroghi n'ikpe-azu, ifufe gāma jijiji, ọ bu kwa n'ike nke ifufe ka agēripu ha.
5 Agētijipu alaka nile nke nēzughi okè, nkpuru-ha adighi-aba urù, ọ dighi-esi ísì utọ, e, ha adighi-aba n'efu.
6 N'ihi na umu-ntakiri amuru n'ihe-ndina megidere iwu bu ndi-àmà nke ajọ omume megide ndi muru-ha n'ọnwụnwa-ha.
7 Ma asi na ewere ọnwu nēche onye ezi omume, Ma ọ gānọ n'izu-ike.
8 N'ihi na afọ a na-asọpụrụ abụghị nke na-eguzo n'ogologo oge, ma-ọbụ nke a na-atụ n'ọnụ ọgụgụ nke afọ.
9 Ma amam-ihe bu isi-awọ n'ebe madu nọ, Ọzọ, ndu nke nātughi ntupọ bu agadi.
10 Ọ nātọ Chineke utọ, Ọ bu kwa ihe Ọ huru n'anya ka Ọ huru Ya: N'ihi na ọ bu ibi n'etiti ndi-nmehie ewe bạpu ya.
11 E, e mere ngwa ngwa ka ewepuru ya, ka ajọ omume we ghara igbanwe nghọta-ya, ma-ọbu aghughọ rafue nkpuru-obi-ya.
12 N'ihi na nbạ-aka nke ihe-efu nēme ka ihe-nghọta bọchie; ma ọchichọ-n'obi nābạ ọsọ nēme ka uche di ọcha ghara idi nsọ.
13 Ebe emere ya ka o zue okè n'oge di ntà, o mezuru ogologo oge di anya:
14 N'ihi na nkpuru-obi-ya di Jehova utọ: N'ihi nka ka O mere ngwa iwepu ya n'etiti ndi nēmebi iwu.
15 Nka ka ndi Israel huru, ma ha aghọtaghi ya, ha edoghi kwa nka n'obi-ha, na amara-Ya na ebere-Ya di n'ebe ndi-ebere-Ya nọ, na Ọ nēlekwasi ndi-Ya arọputara arọputa anya.
16 Otu a ka onye ezi-omume nke nwuru anwu ga-ama ndị na-adịghị asọpụrụ Chineke ndị dị ndụ ikpe; na ntorobịa nke emeworo ka o zuo okè n'oge na-adịghị anya ọtụtụ afọ na ịka nká nke ndị ajọ omume.
17 N'ihi na ha gāhu ọgwugwu ndi mara ihe, ma ha agaghi-aghọta ihe Chineke zuworo n'isi-ya nime ndum-ọdu-Ya, na rue ọgwugwu ihe YHWH nēdobe ya.
18 Ha gāhu Ya, lelìa Ya anya; ma Chineke gāchì ha ọchì: ma ha gābu ozu jọbụru onwe-ya na ihe-ita-uta n'etiti ndi nwuru anwu rue mbẹ ebighi-ebi.
19 N'ihi na Ọ gādọwa ha, tuda kwa ha n'isi-n'isi, ka ha we ghara ikwu okwu; Ọ gēsi kwa na ntọ-ala-ha me nkpatu; ma agēme ka ha tọbọrọ n'efu, we nwua; ihe-ncheta-ha gāla kwa n'iyì.
20 Ma mbẹ ha nātukọ akukọ nile nke nmehie nile ha, ha gābia n'egwu: Ajọ omume nile ha gārapara kwa ha n'iru ha.

ISI 5

1 Mbẹ ahu onye ezi omume gēguzo n'oké nkwuwa-okwu n'iru ndi nēweda ya n'ala, Ọ dighi-akọ kwa okwu bayere ndọbụ-ya nile.
2 Ma mbẹ ha huru ya, ha gātu ujọ n'egwu di egwu, Iju ha anya n'ihi iju-anya nke nzọputa-Ya, kari ihe nile ha lere anya.
3 Ma ha na-echegharị na ịsụ ude n'ihi nhụsianya nke mmụọ ga-asị n'ime onwe ha, Onye a bụ onye anyị na-akwa emo mgbe ụfọdụ, na ilu nke ita-umu:
4 Ayi guru ndu-ya dika onye-aru-ya, Ọgwugwu-ya bu kwa ihe-nsọpuru:
5 Lee ka esi agụọ ya n'etiti ụmụ nke Chineke, ma òkè ya dị n'etiti ndị nsọ!

6 Ya mere ayi esiwo n'uzọ ezi-okwu kpafue, ma Ìhè nke ezi omume amụbaghi ayi, ma anyanwu nke ezi omume anwukwasighi ayi.
7 Ayi nāgwu onwe-ayi ike n'uzọ ajọ omume na nbibi: E, ayi agabigawo n'ọzara, ebe ọ nādighi uzọ: ma uzọ Jehova, ayi amaghi ya.
8 Gini ka npako baworo ayi? ma-ọbu ùrù gini ka àkù site n'isọ-ọsọ-ayi batara ayi?
9 Ihe ndị ahụ nile agabigawo dị ka onyinyo, na dị ka okporo ụzọ nke mere ngwa ngwa;
10 Ma dịka ụgbọ-mmiri nke na-agafe n'elu ebili-mmiri nile nke mmiri, nke mgbe ọ na-agafe, enweghị ike ịhụ akara ya, ma-ọbụ ụzọ nke keel n'ime ebili mmiri nile;
11 Ma-ọbu dika anu-ufe nēfefeworo n'ife-ígwé, ọ dighi ihe-iriba-ama nke uzọ-ya gāchọta, kama ikuku nke nēwere nku nkù-ya tisa, were kwa nkpọtu nke-uku na nkpọtu-ha ekewa, nāgabiga; ma n'ime ya emesia agaghi-ahu ihe-iriba-ama ebe ọ gara;
12 Ma-ọbu dika mbẹ agābạ àkú n'akara, ọ nābạsa ikuku, nke nābiakọta kwa ngwa ngwa ọzọ, nke mere na madu enweghi ike imata ebe o si gabigara;
13 Ọbụna otu ahụ anyị n'otu aka ahụ, ozugbo a mụrụ anyị, malitere ịbịaru ọgwụgwụ anyị, ma anyị enweghị ihe iriba-ama nke ịdị-mma anyị ga-egosi; ma e kpochapuru ha n'ajọ omume nke ayi.
14 N'ihi na olile-anya ndi nēmebi iwu di ka ájá nke ifufe nēfepu; dika ire-ọku nēfe efe nke oké ifufe nēfesa; dika anwuru-ọku nke nēfesa n'ebe a na n'ebe ahu site n'oké ifufe, nāgabiga kwa dika ncheta nke ọbìa nke nānọgide otù ubọchi.
15 Ma onye ezi omume nādi ndu rue mbẹ ebighi-ebi; Ugwọ-ọlu-ha di kwa n'ebe Jehova nọ, Ma nchebụ-ha di n'aka Onye kachasi ihe nile elu.
16 N'ihi nka ka ha gānata ala-eze nke ebube, na okpu-eze mara nma n'aka Jehova: n'ihi na ọ bu aka-nri-Ya ka Ọ gēkpuchi ha, Ọ bu kwa ogwe-aka-Ya ka Ọ gēji chebe ha.
17 Ọ gēwere kwa ya ekworo-ya ka ọ buru ihe-agha zuru ezu, Me kwa ihe-ọmuma ihe-agha-ya ibu ibọ̀-ọ́bọ̀ nke ndi-iro-ya.
18 Ọ gēyikwasi ezi omume dika ihe-ibọchi-obi, na ikpé ezi-okwu n'ọnọdu okpu-agha.
19 Ọ gēwere idi-nsọ ka ọ buru ọta nāpughi imeri emeri.
20 Ọ gāmu kwa iwe-Ya di ike ibu mma-agha, Ma uwa gēbuso ya agha megide ndi nēnweghi uche.
21 Mgbe ahụ ka égbè eluigwe ziri ezi ga-aga n'èzí; ọ bu kwa n'igwe-oji ka ha gēsi fega n'amara ahu, dika uta-n'uwa-ya adọputaworo nke-ọma.
22 Ma agēwupu kwa ákú-miri-ígwé nke nējuputa n'ọnuma dika nke sitere na uta nkume, miri nke oké osimiri gēru kwa ha ọku, miri-miri nērù kwa ha n'ike.
23 Ọzọ, oké ifufe gēbili imegide ha, ọ bu kwa dika oké ifufe nēfesa ha: otú a ka ajọ omume nēme ka uwa nile ghọ ebe tọbọrọ n'efu, ajọ omume gākwatu kwa oche-eze nile nke ndi-dike.

ISI 6

1 Ma nuru, unu ndi-eze, ghọta-kwa-nu; muta, unu ndi-ikpe nke nsọtu uwa.
2 Ṅa nti, unu ndi nāchi ndi nile di iche iche, Nēnya kwa isi n'ọtutu mba.
3 N'ihi na e nyewo unu ike site n'aka Onye-nwe, na ọchịchị nke sitere n'ebe kasị elu, bụ́ onye ga-anwapụta ọrụ gị nile, ma chọpụta ndụmọdụ gị nile.
4 N'ihi na ebe unu bu ndi-orù nke ala-eze-Ya, unu ekpeghi ikpe ziri ezi, unu edebeghi kwa iwu ahu, unu esoghi kwa ndum-ọdu nke Chineke;
5 na ngwa ngwa na ngwa ngwa ka Ọ gābiakwasi unu: N'ihi na ikpé di nkọ gādiri ndi nọ n'ebe di elu.
6 N'ihi na ebere gābạghara ndi di ume-ala n'obi ngwa ngwa: Ma agēmekpa ndi-dike ike n'aru.
7 N'ihi na Onye bu Onye-nwe-ayi nke ihe nile agaghi-atu egwu iru madu ọ bula, Ọ gaghi-atu kwa ujọ n'ihi idi-uku nke onye ọ bula: n'ihi na Onye-ntà na onye uku ka O meworo, Ọ nēchezi kwa ihe nile n'otù.
8 Ma ọnwunwa jọrọ njọ ga-abịakwasị ndị dike.
9 Ma unu, eze, ka m'nāgwa unu, ka unu we muta amam-ihe, ghara kwa iwezuga onwe-unu.
10 N'ihi na ndi nēdozi idi-nsọ ka agāgu ha nsọ: Ọzọ, ndi mutaworo ihe di otú a gāchọta ihe ha gāza.
11 N'ihi nka tukwasinu obi-unu n'okwum nile; chọsie ha ike, agēzí kwa unu ihe.
12 Amam-ihe di ebube, ma ọ dighi-adighi-adi n'iyì: Ọzọ, ndi nāhu ya n'anya nāhu ya ngwa ngwa, N'anya ndi nāchọ ya.
13 Ọ nābọchi ndi nāchọ ya, N'ime ka ha buru uzọ mara Onwe-ya.
14 Onye nāchọ ya n'isi-ututu agaghi-eme ya: n'ihi na ọ gāhu ya ka ọ nānọdu ala n'ọnu-uzọ-ya.
15 Ya mere itukwasi ya obi bu izu okè nke amam-ihe: Ọzọ, onye nēche ya nche gābạ ọsọ ọsọ.
16 N'ihi na ọ nāchọ ndi kwesiri ya ka ọ nāga n'iru, nēme Onwe-ya ka ọ hu ha amara n'uzọ nile, Ọ nēzute kwa ha n'echiche nile ọ bula.
17 N'ihi na nmalite-ya n'ezie bu agu idọ-aka-na-nti; na nchebara nke ịdọ aka ná ntị bụ ịhụnanya;
18 Ma ihu-n'anya bu idebe iwu-ya nile; ma ịṅa ntị n'iwu ya bụ mmesi obi ike nke ereghị ure;
19 Ma ire-utọ nēme ka ayi biarue Chineke nso;
20 Ya mere ọchichọ nke amam-ihe nēweta ala-eze.
21 Ọ buru na ihe nātọ unu utọ di n'oche-eze na nkpa-n'aka-eze, unu ndi-eze nke ndi nile, sọpurunu amam-ihe, ka unu we buru eze rue mbẹ ebighi-ebi.
22 Ma amam-ihe, ihe ọ bu, na otú o siri rigota, M'gāsi gi, M'gaghi-ezonari gi ihe-omimi nile: ma M'gāchọ ya site na nmalite amuru-ya, me ka ọmuma-ya ba n'ìhè, agaghị agabiga eziokwu.
23 M'gaghi-abu kwa ekworo nēripia ihe je; n'ihi na onye di otú a agaghi-enwe nnwekọ na amam-ihe.
24 Ma ọtutu ndi-amam-ihe bu ọdi-nma nke uwa: Ọzọ, eze nke mara ihe bu ihe-nkwado nke ndi nile di iche iche.
25 Ya mere, were okwum nile nara idọ-aka-na-nti, ọ gēme kwa gi nma.

ISI 7

1 Mu onwem kwa, Mu onwem bu kwa madu, dika madu nile, na nkpuru nke Onye ahu emere ka uzọ puta site n'uwa;

2 Ma n’ime afọ nne m ka e mere ka ọ bụrụ anụ arụ n’oge ọnwa iri, ebe a na-ejikọta ya n’ọbara, site na mkpụrụ nke mmadụ, na ihe ụtọ nke bịara n’ụra.
3 Ma mgbe a mụụrụ m, a dọtara m n’ime ikuku nkịtị, ma daa n’ala, nke dị ka ọdịdị ya, ma olu mbụ nke m kwuru na-ebe akwa, dịka ndị ọzọ nile na-eme.
4 A na-enye m ara ara n’uwe úkwù, ma nke ahụ na-akpachapụ anya.
5 N’ihi na ọ dịghị eze nwere mmalite ọmụmụ ọzọ.
6 N’ihi na mmadụ niile nwere otu ụzọ mbata na ndụ, na ihe ndị yiri ya.
7 M'we kpere ekpere, ewe nyem nghọta: Chineke ka m'kpọkuworo, Mọ nke amam-ihe we biakutem.
8 N'iru nkpa-n'aka-eze na oche-eze ka m'nāchọta, Ọ dighi kwa àkù ka m'nātuyere ya.
9 Ọ dighi kwa nkume ọ bula nke di oké ọnu-ahia, m’nātuyere ya, n’ihi na ọla-edo nile n’aru ya di ka ájá ntà, ma ọla-ọcha ka agāgu dika urọ n’iru ya.
10 M'huru ya n'anya kari aru na ima-nma, M'we rọputa inwe ya n'ọnọdu ihè: N'ihi na ihè nke nēsi nime ya puta adighi anwu anwu.
11 Ezi ihe nile we were ya biakutem, Na ọtutu àkù n'aka-ya.
12 M'we ṅuria nime ha nile, n'ihi na amam-ihe nāga n'iru ha: ma Mu onwem amaghi na ọ bu nne-ha.
13 M'we muta nke-uku, nēweta kwa ya okwu nke-uku: M'nēzoghi àkù-ya.
14 N'ihi na ọ bu àkù nke nādighi-ada n'ebe madu nọ, bú nke ndi nēji ya ghọ ndi-enyi nke Chineke, ebe anēto ya n'ihi onyinye-inata-iru-ọma nke nēsi n'ọmuma di.
15 Chineke enyewom ka m'kwue okwu dika m'nāchọ, na itu ime dika o kwesiri ihe enyerem: n'ihi na ọ bu onye nēduba n'amam-ihe, nēdu kwa ndi mara ihe.
16 N’ihi na n’aka-Ya ka ayi na okwu-ayi di; amam-ihe nile, na ihe-ọmuma nke ọlu-ọlu.
17 N’ihi na o nyewo m ezi ihe ọmụma banyere ihe ndị dị, ya bụ, ịmata otú e si kè ụwa, na ọrụ nke ihe ndị dị n’eluigwe.
18 Nmalite, na njedebe, na etiti oge nile: ngbanwe nke nchighari nke anyanwu, na ngbanwe nke oge a kara aka;
19 Gburugburu arọ nile, na ọnọdu nile nke kpakpando;
20 Ume nke anu di ndu, na ọnuma nke anu-ọhia: ime ihe-ike nke ifufe, na èchìchè nile nke madu: ihe-ọkukú di iche iche nke ihe ọkụkụ na idi-utọ nke mgbọrọgwụ;
21 Ma ihe nile ndị ahụ bụ ma-ọbụ ihe nzuzo ma-ọbụ nke pụtara ìhè, ha ka m matara.
22 N'ihi na amam-ihe, nke bu onye-ọlu ihe nile, nēzím: n'ihi na nime ya ka mọ-nghọta di, bú Mọ Nsọ, otù uzọ di iche iche, nke nwere uche di iche iche, nke di ndu, nke di ndu, nēnweghi nsọ, onye nādighi-erughi úgwù, nke doro anya, onye nādighi-emerụ ahu, nāhu ezi ihe n'anya. ngwa ngwa, nke a na-apụghị ịhapụ, dị njikere ime ihe ọma;
23 Obiọma n’ebe mmadụ nọ, na-eguzosi ike, kwesị ntụkwasị obi, onye enweghị nchekwube, na-enwe ike nile, na-elekọta ihe nile, ma na-aga site na nghọta nile, dị ọcha, na nke kasị aghụghọ, mụọ.
24 N'ihi na amam-ihe kariri nkpọtu nke-uku: n'ihi idi-ọcha-ya ka ọ nāgabiga nāgabiga kwa n'ihe nile.
25 N'ihi na ya onwe-ya bu ume nke ike Chineke, Ọ bu kwa nsọpuru di ọcha nke nērùputa site n'ebube nke Onye puru ime ihe nile: n'ihi nka ọ dighi ihe ruru árú gādabà nime ya.
26 N’ihi na ya onwe-ya bu onwunwu nke ìhè ebighi-ebi, enyo nke ike nke Chineke na-enweghị ntụpọ, na onyinyo nke ịdị mma ya.
27 Ma ebe ọ bu nání otù, ọ puru ime ihe nile: ma nānọgide nime onwe-ya, nēme ihe nile ka ọ di ọhu: ma n’ọbọ nile ọ bula ọ nābà nime nkpuru-obi di nsọ, ọ nēme ha ndi-enyi nke Chineke na ndi-amuma.
28 N'ihi na Chineke nāhughi onye ọ bula ma-ọbughi Onye nēbi n'amam-ihe.
29 N'ihi na ọ ma-nma kari anyanwu, Ọ bu kwa n'elu usoro kpakpando nile: n'ihi na atuyere ìhè ahu, anāchọta ya n'iru ya.
30 N'ihi na mbẹ nka gasiri abali nābia: ma ihe ọjọ agaghi-adi kari amam-ihe.

ISI 8

1 Amam-ihe nēsi n'otù nsọtu rue ọnu-uzọ-ibe-ike nke-uku di ike: Ọ bu kwa ihe utọ ka ọ nēdozi ihe nile.
2 M'we hu ya n'anya, M'we chọ ya site na mbẹ m'di na nwata;
3 N'ime ka ya na Chineke nēnwekọ, Ọ nēme ka idi-isi-ya di uku: E, Onye-nwe ihe nile, Ya onwe-ya huru ya n'anya.
4 N'ihi na ọ bu ihe-nzuzo nye ihe-omimi nke ọmuma nke Chineke, Ọ bu kwa onye nāhu ọlu-Ya n'anya.
5 Ọ buru na àkù bu ihe-nnweta nke anāchọsi ike na ndu nka; gini bu ọgaranya kari amam-ihe, nke nālu ihe nile?
6 Ma ọ buru na inwe uche nālu ọlu; ònye n'etiti ndia nile bu onye-ọlu-nzuzu kari ya?
7 Ma ọ buru na nwoke ahu n'anya ezi omume n'anya, ndọbụ-ya nile bu idi-nma: n'ihi na ọ nēzí obi na uche, ikpe ziri ezi na idi-ike: nke bu ihe di otú a, n'ihi na madu enweghi ihe ọ bula bara urù na ndu-ha.
8 Ọ buru na agu ọtutu madu nāchọsi ike, ọ nāma ihe mbẹ ochie, Ọ nēchè kwa ezi ihe nke gaje ibia: ọ ma-kwa-ra okwu-ugha nile nke okwu-ugha, nēgosi kwa okwu-ugha nile: ọ nāhu ihe-iriba-ama na ọlu-ebube di iche iche, na ihe emere n'ubọchi na mbẹ nile.
9 N’ihi nka ka m’chọrọ ikuru ya nyem, ka mu na ya biri, ebe m’mara na ọ gābu onye-ndu ezi ihe, na onye nkasi-obi nime nchebụ na iru uju.
10 N'ihi ya ka m'gāgu n'etiti ìgwè madu, na nsọpuru n'aka ndi-okenye, ma mu onwem bu nwata.
11 Agēme ka m'huta n'iru-uku n'ikpé, Ọ bu kwa n'anya ndi uku ka agāchọm.
12 Mbẹ m'nējide irem, ha gākwu ọnọdu-ọṅuṅum, ma mbẹ m'nēkwu okwu, ha gēgem nti nke-ọma: ọ buru na m'nēkwu okwu nke-uku, ha gēbikwasi aka-ha n'ọnu-ha.
13 Ọzọ kwa site n'aka-ya ka m'gānata anwughi-anwu, ọ bu kwa ihe-ncheta ebighi-ebi nye ndi nēsom n'azu.
14 M'gēme ka ndi nile di n'usoro, mba nile gādi kwa n'okpurum.
15 Ndi nāchi achi di egwu gātu egwu, mbẹ ha nuru okwum; M'gāchọta onye di nma n'etiti ìgwè madu, na onye bu dìnkpà n'agha.

16 Mbẹ m'bataworo n'ulom, mu na ya gānọgide na miri: n'ihi na ọ dighi ilu-ọlu-ya di; na ibi na ya enweghi ihe-nwuta, kama ọṅù na ọṅù.
17 Ma mbẹ m’gātukwasi uche n’ihe ndia nime Onwem, tugharia kwa ha n’obim, na imekọ ihe n’amam-ihe bu anwughi-anwu;
18 Ma ọ bu ihe nātọ utọ ka ọ bu inwe eyì-ya; ma n’ọlu aka-ya nile ka àkù na-enweghị nsọtụ dị; na n'ọgbakọ nke ya na ya, akọ; ma n'isoro ya okwu, akukọ ọma; M gara ịchọ ka m ga-esi kpọga ya.
19 N'ihi na nwa nke mara ihe ka m'bu, ọ bu kwa mọ-ọmuma ka m'bu.
20 Ma kama, ebe m’di nma, mu onwem batara n’aru emerughi-aru.
21 Otu o sila dị, mgbe m chọpụtara na enweghị m ike inweta ya ma ọbụghị ma Chineke nyere m ya; na nke ahụ bụkwa isi amamihe ịmara onye onyinye ọ bụ; Ekpere m Jehova, rịọkwa ya, ma jiri obi m dum kwuo,

ISI 9

1 O Chineke nke nnam-hà, na Onye-nwe ebere, Onye ji okwu-Gi me ihe nile;
2 Ma were amam-ihe-gi chiri madu, ka o we nwe ike n'aru anu-aru nke i meworo;
3 Me kwa uwa n'usoro dika izi-ezi na ezi omume si di, were kwa obi ziri ezi me ihe ekpere n'ikpe;
4 Nyem amam-ihe, bú onye nānọdu ala n'akuku oche-eze-Gi; ajulakwam n'etiti umu-gi;
5 N'ihi na mu onwem, bú orù-gi, na nwa nke orù-gi nwayi, onye nādighi ike ka m'bu, na nke di n'oge di nkpunkpu, di kwa nwata rue nghọta ikpé na iwu.
6 N'ihi na ọ buru na madu ezughi okè otú a n'etiti umu madu, ma ọ buru na amam-ihe-gi anọghi n'ebe ọ nọ, agaghi-agu ya ihe ọ bula.
7 I rọputawom ibu eze ndi-Gi, na onye-ikpe nke umu-gi ndikom na umu-ndinyom;
8 I nyewokwam iwu ka m’wue ulo n’elu ugwu nsọ Gi, na ebe-ichu-àjà n’obodo nke gi onwe-gi nēbi nime ya, bú ihe oyiyi nke ebe-obibi nsọ, nke I doziworo site na mbu.
9 Amam-ihe di kwa n'aka-gi: Onye mara ọlu-Gi nile, Ọ nọ kwa ya mbẹ I mere uwa, mara kwa ihe nātọ utọ n'iru-Gi, na ezi omume n'ihe nile I nyere n'iwu.

11 N’ihi na ọ matara ma na-aghọta ihe nile, ma ọ ga-edu m nke ọma n’ime omume m nile, ma chekwaa m n’ike ya.
12 Otú a ka ọlum nile gābu ihe nātọ utọ, ma mbẹ ahu ka m’gēkpe ndi-Gi ikpe n’ezi omume, we tozue inọkwasi n’oche nnam.
13 N'ihi na òle madu bu nke gāma ndum-ọdu Chineke? Ma-ọbu ònye gēchè ihe ọ bula uche Jehova bu?
14 N'ihi na èchìchè nile nke madu nādighi-alu, ma èchìchè-ayi nile di nání ihe anēkweyeghi.
15 N’ihi na ahụ nke na-emebi emebi na-akpada mkpụrụ-obi, ma ebe-obibi nke ájá ájá ahụ na-anyịgbu uche nke na-atụgharị uche n’ọtụtụ ihe.

16 Ma ọ di ike ka ayi nēche ihe nke-ọma n'elu uwa, ọ bu kwa n'ọlu ka ayi nāchọta ihe di n'iru ayi: ma ihe nke di n'elu-igwe, ònye chọputaworo?
17 Na ndum-ọdu-gi, onye mara, ma ọ buru na i nyeghi amam-ihe, we zite Mọ Nsọ Gi site n'elu?
18 N’ihi na otú a ka e meziri ụzọ nile nke ndị bi n’elu ụwa, ma a kụziiri ndị mmadụ ihe ndị dị gị mma, ewe zọpụta ha site n’amamihe.

ISI 10

1 O chebere nna mbụ kpụrụ nke ụwa, nke e kere naanị ya, ma kpọpụta ya n’ọdịda ya;
2 O nye-kwa-ra ya ike ichi ihe nile.
3 Ma mbẹ onye ajọ omume ahu siri n'ebe ọ nọ pua n'iwe-ya, ọ we la n'iyì n'ọnuma nke o ji bụe nwa-nne-ya.
4 N’ihi ya, ebe iju-miri rikpuru uwa, amam-ihe chekwaba ya ọzọ, we duzie ije nke ndi ezi omume n’osisi nke di ntà.
5 Ọzọ, mba nile n'ime ajọ nkekọta-ha, mbẹ emewo ka ihere me ha, ọ we chọta onye ezi omume, we debe ya ka ọ buru ihe nāgaghi-ita uta n'iru Chineke, we me ka ọ di ike imegide obi-ebere-Ya n'ebe nwa-ya nọ.
6 Mbẹ ndi nēmebi iwu we la n'iyì, Ọ nānaputa onye ezi omume ahu, bú onye bẹalagaworo n'ọku nke nēdakwasi obodo ise ahu.
7 Ihe-àmà bayere nmebi-iwu-ya rue ta, bú ala tọbọrọ n'efu nke nēti anwuru-ọku, na ihe-ọmuma nke nāmi nkpuru nke nābaghi-eze: ọzọ, ogidi nnú guzoro ọtọ bu ihe-ncheta nke nkpuru-obi nēkweghi ekwe.
8 N'ihi na ọ bughi amam-ihe ka ha nwetara ọ bughi nání ihe ọjọ a, na ha amaghi ihe di nma; ma ha rapuru ha n'azu uwa ihe-ncheta nke bẹagọrọ abẹagọ ha: nke mere na n'ihe nile ha mejọrọ ha apughi izo ezo.
9 Ma amamihe napụtara ndị na-ejere ya ozi n’ihe mgbu.
10 Ma mbẹ onye ezi omume bẹapuru n'iwe nwa-nne-ya, o duziri ya n'uzọ ziri ezi, we gosi ya ala-eze Chineke, nye kwa ya ihe-ọmuma nke ihe di nsọ, me ka ọ buru ọgaranya n'ije-ya nile, me kwa ka nkpuru nke ndọbụ-ya nile ba uba.
11 N'ọchichọ anya-uku nke ndi nēmebụ ya ka o nēguzo n'akuku ya, me ya ọgaranya.
12 O we bẹapu ya n'aka ndi-iro-ya, We naputa ya ka ọ pua n'aka ndi nēche anwu, Ma n'ọbụbẹa-ndu nke-uku o nyere ya nzọputa; ka o we mara na idi-nma di ike kari ihe nile.
13 Mbẹ erere onye ezi omume, ọ rapughi ya, ma naputa ya na nmehie: O soro ya rida n'olùlù;
14 ma ọ rapughi ya n'abụ, rue mbẹ ọ wetara ya nkpa-n'aka ala-eze, na ike imegide ndi nēmebụ ya: ma ndi nēbo ya ebubo, gosi ha na ha bu ndi-ugha, we nye Ya nsọpuru ebighi-ebi.
15 Ọ nānaputa ndi ezi omume na nkpuru zuru okè n'aka mba nke nēmebụ ha.
16 O we ba nime nkpuru-obi orù Jehova, nēguzogide ndi-eze di egwu n'ọlu-ebube na ihe-iriba-ama;
17 Enyere ndị ezi-omume ụgwọ-ọrụ nke ndọgbu nile ha, duru ha n’ụzọ dị ebube, wee bụrụụrụ ha ihe mkpuchi n’ehihie, na ìhè nke kpakpando n’oge abalị;

18 Me ka ha gabiga n'Osimiri Uhie, me ka ha jebiga ọtutu miri;
19 Ma o mere ka miri rie ndi-iro-ha, We si n'ala miri emi rigota ha.
20 N'ihi nka onye ezi omume nāpunara ndi nēmebi iwu ihe, we to aha nsọ-Gi, YHWH, We were otù obi-Gi di uku, Onye nēburu ha agha.
21 N'ihi na amam-ihe saghere ọnu onye-obị, Me kwa ire nke ndi nāpughi ikwu okwu.

ISI 11

1 O mere ka ọlu-ha nile ga nke-ọma n'aka onye-amuma di nsọ.
2 Ha gabigara n'ọzara nke nādighi-ebi, Ma ulo-ikwū-ha n'ebe nādighi-ama.
3 Ha nēguzo imegide ndi-iro-ha, We bạsara ndi nākpabụ ha ọ́bọ̀.
4 Mbẹ akpiri kpọrọ ha nku, ha we kpọkue Gi, ewe nye ha miri sitere n'oké nkume di elu, Ma akpiri nākpọ ha nku nke nkume siri ike mebie.
5 N'ihi na site n'ihe e ji taa ndị iro ha ahụhụ, ọ bụ otú ahụ ka e ji rite uru na mkpa ha.
6 N'ihi na n'ọnọdu osimiri nērùrù mbẹ nile ebighi-ebi nke ọbara nādighi-aru nērùda nime ya;
7 N'ihi na idọ-aka-na-nti doro anya nke iwu ahu, nke ebụru umu-ntakiri, I nye-kwa-ra ha miri bara uba nke ha nēleghi anya;
8 Site kwa n'akpiri-ikpọ-nku ahu nēgosi otú I meworo ndi nākpabụ ha n'aka.
9 N'ihi na mbẹ anānwa ha, ma n'ebere ka atara ha n'obi, ha matara otú esi ekpe ndi nēmebi iwu n'ọnuma na emekpa ha aru, nākpọ kwa ha akpiri n'uzọ ọzọ karia ndi ezi omume.
10 N'ihi na ndia ka I bạworo ndu, nwaa, dika nna: ma nke-ọzọ, dika eze siri ike, ka I kpe-kwa-ra ha ikpe.
11 Ma ha anọghị ya ma ọ bụ na ha nọ, iwe were ha n'otu aka ahụ.
12 N'ihi na ihe-nbụ okpukpu abua biakwasi ha, na isu-uuku n'ihi ncheta ihe nile gara aga.
13 N'ihi na mbẹ ha nuru site n'ahuhu-ha nke-ha ka onye nke-ọzọ we rite uru, ha nwere ufọdu nime Onye-nwe-ayi.
14 N'ihi na onye ha nākwa emò, mbẹ achupuru ya n'oge di anya na nchupu nke umu-ntakiri, n'ikpeazụ, mgbe ha hụrụ ihe mere, ha nwere mmasị.
15 Ma n'ihi ihe-nzuzu nile nke ajọ omume-ha, nke a ghọbụworo ha nākpọ isi ala nye agwọ nēnweghi uche, na ajọ anu-ọhia, I ziga-kwa-ra ìgwè anu-ọhia nēnweghi uche n'aru ha ibọ̀-ọ́bọ̀;
16 Ka ha we mara, na ihe madu nēmehie, site kwa na ya ka ewe gēji nmehie-ya leta ya.
17 N'ihi na aka-Gi Nke puru ime ihe nile, nke mere uwa ihe nādighi-edoghi anya, ọ chọghi iziga n'etiti ha ọtutu bear ma-ọbu ọdum di ọku;
18 Ma-ọbụ anụ ọhịa ndị a na-amaghị ama, ndị juputara n'ọnụma, ndị e kere ọhụrụ, na-eku ume ma ọ bụ uzuoku ọkụ, ma-ọbụ ísì unyi nke anwụrụ ọkụ gbasasịrị agbasa, ma-ọbụ na-agbapụ ire ọkụ n'anya ha:
19 N'ihi ya, ọ bụghị nanị ihe ọjọọ ahụ nwere ike ibuga ha ozugbo, ma ọhụhụ dị egwu ga-ebibikwa ha.
20 E, ma ewezuga ihe ndia ka ha nwere ike daworo n'otù nku-ume, ebe anābạpu ha n'abọ-ọ́bọ̀, we bạsasia site n'iku-ume nke ike-Gi: ma I dowo ihe nile n'usoro n'ọtùtù na ọnu-ọgugu na ọtùtù.
21 N'ihi na I puru igosi idi-uku-Gi di ike na mbẹ nile nke nāchọ; Ma ònye gānagide ike nke ogwe-aka-Gi?
22 N'ihi na uwa nile n'iru gi di ka ntà nke ihe-ọtùtù, e, dika ntupu nke igirigi ututu nke nādakwasi n'ala.
23 Ma Gi onwe-gi nēmere madu nile ebere; n'ihi na i nwere ike ime ihe nile, na ileghara mmehie nke mmadụ anya, n'ihi na ha kwesịrị imezi ya.
24 N'ihi na ihe nile nke di ka i nāhu n'anya, ọ dighi kwa ihe ọ bula i meworo ka i nākpọ unu: n'ihi na i gaghi-eme ihe ọ bula, ma ọ buru na i kpọ ya asì.
25 Ma òle otú ihe ọ bula gādi, ma ọ buru na ọ bughi ihe I nāchọ? ma-ọbu echedoro, ma ọ buru na i kpọghi ya?
26 Ma Gi onwe-gi nēnwe ọmiko n'aru ihe nile: N'ihi na ha bu Gi, Onye-nwe-ayi, bú onye nāhu nkpuru-obi n'anya n'anya.

ISI 12

1 N'ihi na Mọ-Gi nādighi-emebi emebi di n'ihe nile.
2 N'ihi nka I nāta ha nke-ntà nke-ntà nke-ntà, ma dọba ha aka na nti site n'itinye ha n'icheta nke ha mehieworo, ka ha rapu ajọ omume-ha ka ha we kwere na Gi, Onye-nwe.
3 N'ihi na ọ bu uche-gi ka o were kwa aka nile nke nna-ayi-hà bibi ma ndi ochie bi n'ala nsọ Gi;
4 Onye I kpọworo asì n'ihi ime ihe-árú nile nke iju-afa, na àjà ọjọ;
5 Na kwa ndị ahụ na-egbu ụmụntakịrị na-enweghị obi-ebere, na ndị na-erichapụ anụ ahụ mmadụ, na oriri nke ọbara;
6 Site n'aka ndi-nchu-àjà-ha sitere n'etiti ndi nākpọ isi ala-ha, na ndi bu nna, bú ndi were aka-ha bụe nkpuru-obi ndi nēnweghi aka;
7 Ka ala ahụ, nke i lere anya karia ihe nile ọzọ, we nata oke ala-eze nke kwesiri umu Chineke.
8 Otú ọ di, ọbuná ndi I mere ebere ka ha di ka madu, I we ziga ebulu, bú ndi bu uzọ nke usu-ndi-agha-gi, ibibi ha n'nke-ntà nke-ntà.
9 Ọ bughi na i pughi ime ka ndi nēmebi iwu di n'okpuru aka ndi ezi omume n'agha, ma-ọbu iwere anu nēnweghi obi-ebere, ma-ọbu n'otù okwu di ọku, me ka ha la n'iyì:
10 Ma n'imezu ikpe gị nile n'isi ha nke nta nke nta, i nyere ha ebe nchegharị, n'amaghị ama na ha bụ ọgbọ efu, na na ajọ omume ha ka a kpalitere n'ime ha, na na ọchịchọ ha agaghị agbanwe agbanwe.
11 N'ihi na ọ bụ mkpụrụ a bụrụ ọnụ site na mmalite; ọ dighi kwa n'ihi egwu onye ọ bula i bạghara ha n'ihi ihe nile ha mehieworo.
12 N'ihi na ònye gāsi, Gini ka i meworo? Ma-ọbu ònye gēguzogide ikpé-Gi? Ma-ọbu ònye gēbo gi ebubo bayere mba nile nāla n'iyì, ndi I mere? Ma-ọbu ònye gābia imegide gi, ibọ̀ ọ́bọ̀ n'ihi ndi ajọ omume?
13 N'ihi na ọ dighi Chineke ọ bula ma-ọbughi Gi Nke nēlekọta ihe nile, Onye I gēgosi kwa na ikpé-Gi ezighi ezi.

14 Ma eze ma-ọbu onye-nzube-ha agaghi-enwe ike iru-ya imegide gi n'ihi onye ọ bula i tuworo nmehie-ya.
15 Ya mere, ebe i bu onye ezi omume n'onwe-gi, i nēdo ihe nile n'usoro n'ezi omume: n'ihi na ọ dighi-ekwe n'ike-Gi ikpé onye ahu nēkwesighi ka ata ya uta.
16 N'ihi na ike gị bụ mmalite nke ezi-omume, ma n'ihi na ị bụ Onye-nwe nke ihe nile, ọ na-eme ka ị meere mmadụ nile amara.
17 N'ihi na mbe madu nādighi-ekwe na gi onwe-gi bu onye-ike zuru okè, I nēgosi ike-gi, ma n'etiti ndi mara ya ka I nēme ka nkwuwa-okwu-ha puta ìhè.
18 Ma gi onwe-gi, bú onye-nwe ike-gi, were ezi omume kpe ikpe, were kwa amara di uku nye ayi: N'ihi na I nwere ike were ike mbe i nāchọ.
19 Ma site n'ọrụ ndị dị otu a ị kụziworo ndị gị na onye ezi-omume kwesịrị inwe obi-ebere, ma mee ka ụmụ gị bụrụ ezi olile-anya na ị na-enye nchegharị maka mmehie nile.
20 N'ihi na ọ buru na I were itule di otú a were nmehie ndi-iro nke umu-gi, na ndi amaraworo ọnwu nmehie, nye ha oge na ebe, ewe naputa ha n'ajọ omume-ha;
21 Òle otú i siri were iru-újú uku kpe umu-gi ndikom, bú ndi I ṅuworo nna-ha iyi, bạ kwa ọbụbạ-ndu nile nke ọbụbạ-ndu ọma di?
22 Ya mere, ebe ị na-ata anyị ahụhụ, ị na-eti ndị iro anyị ihe otu puku kwuru puku, ka, mgbe anyị na-ekpe ikpe, anyị kwesịrị iche echiche nke ọma maka ịdị mma gị, na mgbe a na-ekpe anyị n'onwe anyị ikpe, anyị kwesịrị ịchọ ebere.
23 Ya mere, ebe ndị mmadụ ebiworo ndụ na-ezighị-ezi na ajọọ-omume, i jiriwo ihe arụ nile nke aka ha mekpaa ha ahụ.
24 N'ihi na ha kpafuru nke-uku n'uzọ nile nke ajọ omume, were ha nye chi, bú nke anēleda n'etiti anu-ọhia nke ndi-iro-ha, nāghọbụ ha, dika umu nēnweghi uche.
25 Ya mere nye ha, dika umu-ntakiri nēnweghi uche, I zigara ha ikpé ikwa-emò.
26 Ma ndị ahụ nke na-agaghị emezigharị site na mgbazigharị ahụ, nke ya na ha jikọtara, ga-enwe mmetụta ikpe ziri ezi nke Chineke.
27 N'ihi na, le, le, ihe nile ha nēkesa, mbe atara ha nkpà, ya bu, bú ndi ha chere na ha bu chi; ugbu a, ebe a na-ata ha ahụhụ n'ime ha, mgbe ha hụrụ ya, ha kwetara na ọ bụ ya bụ ezi Chineke, onye tupu ha gọnarị na ha amaghị: n'ihi ya, ikpe dị ukwuu bịakwasịrị ha.

ISI 13

1 N'ezie madu nile bu ihe-efu site n'okike, bú ndi nāmaghi Chineke, ha apughi kwa site n'ezi ihe nke anāhu anya mara Onye ahu nke bu: ọ bu kwa n'ọlu nile ka ha nēkwetaghi onye-ọlu;
2 Ma e weere ma ọ bụ ọkụ, ma-ọbụ ifufe, ma-ọbụ ikuku dị ngwa, ma-ọbụ okirikiri nke kpakpando, ma-ọbụ mmiri nke ime ihe ike, ma-ọbụ ọkụ nile nke elu-igwe, dịka chi nile nke na-achị ụwa.
3 Onye ima-nma-ya ma ọ buru na ha nātọ ha utọ were ha buru chi; ka ha mara otú Onye-nwe-ha si di nma: n'ihi na Onye-nwe-ayi nke mbu kere ha.
4 Ma ọbụrụ na ọ tụrụ ha n'anya n'ihi ike ha na ịdị-n'ezi ha, ka ha jiri ha ghọta, lee ka o si dị ike karị nke mere ha.
5 N'ihi na site n'ịdị ukwuu na ịma mma nke ihe ndị e kere eke ka a na-ahụta onye meworo ha.
6 Ma n'ihi nka ka ha kachasi nma: n'ihi na eleghi anya ha nēhie uzọ, nāchọ Chineke, nāchọ kwa Ya.
7 N'ihi na ebe ha nāhukọ n'ọlu-Ya, ha nāchọ ya nke-uku, kwere kwa n'ọhù-ha: n'ihi na ihe anāchọsi ike di nma nke anāhu anya.
8 Otú ọ dị, ọbụghị ma a ga-agbaghara ha.
9 N'ihi na ọbụrụ na ha nwere ike ịmata ọtụtụ ihe, na ha nwere ike ịtụ-n'anya n'ụwa; ọ̀ bu kwa ka ha nāchọghi ngwa ngwa Onye-nwe-ya?
10 Ma nhuju-anya ka ha bu, ma n'ihe nwuru anwu ka olile-anya-ha di, bú ndi nākpọ ha chi, nke bu ọlu aka madu, ọla-edo na ọla-ọcha, igosi nka nime ya, na oyiyi nke anumanu, ma-ọbu nkume di n'efu, ọlu ahu. nke aka ochie.
11 Ugbụ a onye-ọ̀kà-ọ̀kà nke na-egbutu osisi, mgbe ọ kụsịworo osisi kwesịrị ekwesị maka nzube ahụ, ma were akọ wepụ ogbugbo nile gburu-gburu, ma rụọ ya nke ọma, ma mee ihe ya nke kwesịrị ekwesị maka ọrụ nke ndụ mmadụ;
12 Ma mbe o mesiri ihe-ifufe nke ọlu-ya iji dozie ihe-oriri-ya, o rijuwo onwe-ya;
13 Ọ we nara ihe-ifufe ahu n'etiti ndi nādighi-aba uru, ebe osisi bạgọ abạgọ, juputara n'ihe-ọkpukpọ, o we gwu ya nke-ọma, mbe ọ nādighi ihe ọ bula ọ nēme, were nghọta-ya kpua ya; kpụrụ ya ka ọ bụrụ onyinyo mmadụ;
14 ma-ọbu me ya ka ọ di ka anumanu jọrọ njọ, were uda-ọhia tukwasi ya, tiye ya ọbara-ọbara, nēkpuchi kwa ọlu-ya di nime ya;
15 O me-kwa-ra ya ime-ulo di nma, tiye ya na mbịdi, were ígwè me ka ọ di ike;
16 N'ihi na o mere ya ka ọ ghara ịda, ebe ọ matara na ọ nweghị ike inyere onwe ya aka; n'ihi na ọ bu ihe-oyiyi, ọ chọ-kwa-ra enyemaka;
17 Mbe ahu o nēkpe ekpere bayere àkù-ya, bayere nwunye-ya na umu-ya, Ma ihere adighi-eme ya ikwu okwu nke nēnweghi ndu.
18 N'ihi ahu ike ọ nākpọ onye nādighi ike: n'ihi na ndu nēkpere onye nwuru anwu; n'ihi na enyemaka na-eji obi umeala na-arịọ ihe nwere ntakịrị ihe inye aka: ma maka njem dị mma ọ na-arịọ maka ihe na-enweghị ike iso ụkwụ ga n'ihu.
19 Ma n'ihi inweta na inweta, na maka ezi ihe ịga nke ọma nke aka ya nile, na-arịọ ikike ime ya, nke ahụ enweghị ike ime ihe ọbụla.

ISI 14

1 Ọzọ, onye jikere onwe-ya inyinya, na igabiga n'oké osimiri nile, nākpọku otù osisi rere ure karia ihe nēbu ya.
2 N'ihi na n'ezie ọchichọ nke urù zubere nke ahu, Ma onye-ọlu ji nka-ya wu ya.
3 Ma nchebụ-Gi, Nna, nāchi ya: n'ihi na I mewo uzọ n'oké osimiri, na uzọ di n'udo nime ebili-miri;
4 N'igosi na I puru izọputa n'ihe ọjọ nile: E, ọ bu ezie na nwoke gara n'oké osimiri nēnweghi.

5 Otu o sila dị i chọghị ka ọrụ nile nke amamihe gị bụrụ ihe efu, ya mere ndị mmadụ na-enyefe ndụ ha n'otu obere osisi, ma na-agafe oké osimiri nke siri ike n'ihe na-adịghị ike ka a na-azọpụta.
6 N'ihi na na mbe ochie, mbe ndi-npako lara n'iyì, olile-anya nke uwa nke aka-Gi nāchi achi we bapu n'ihe nādighi ike, we rapu nkpuru nke ọbọ nile.
7 N'ihi na ihe nāgara nke-ọma ka osisi ahu bu nke ezi omume nēsi bia.
8 Ma ọ bu ihe anābu ọnu ka eji aka me, ya onwe-ya, dika onye mere ya: ya onwe-ya, n'ihi na o mere ya; ma ya onwe-ya, n'ihi na, ebe puru ire ure, a kpọrọ ya chi.
9 N'ihi na ndi nādighi-asọpuru Chineke na ajọ omume-ya bu ndi nākpọ Chineke asì otù ihe ahu.
10 N'ihi na ihe e mere ka agātu ya n'aru, ya na onye meworo ya.
11 Ya mere, ọbuná arusi nile nke mba ọzọ ka nleta gādi: n'ihi na n'ihe Chineke kèkè ka ha ghọrọ nkpuru-obi madu ihe-árú, na ihe-isu-ngọngọ n'ebe ọ nọ, na ọnyà di-kwa-ra ukwu ndi-amam-ihe.
12 N'ihi na n'ichepụta ihe arụsị bụ mmalite nke ikwa-iko nke mmụọ, + na ihe kpụpụtara ha bụ ire ure nke ndụ.
13 N'ihi na ọbụghị ma ha anọghị site na mmalite, ọbụghị ma ha agaghị adị ruo mgbe nile.
14 N'ihi na site n'ebube efu nke mmadụ ha batara n'ụwa, ya mere ha ga-abịa n'oge na-adịghị anya na njedebe.
15 N'ihi na nna nwere iru-újú n'oge, mbe o meworo ihe-oyiyi nwa-ya ka ewezugara ngwa ngwa, ubụ a we sọpuru ya dika chi, nke bu nwoke nwuru anwu mbe ahu, nye kwa ndi nọ n'okpuru ya ememe na ihe-ichu-àjà.
16 Ya mere, ka oge na-aga, a na-edobe omenala na-adịghị asọpụrụ Chineke nke siri ike dị ka iwu, ma e jikwa iwu ndị eze na-efe ihe oyiyi a pịrị apị.
17 Ndị mmadụ na-enweghị ike ịsọpụrụ n'ihu ya, n'ihi na ha bi n'ebe dị anya, ha wee si n'ebe dị anya nara ihe adịgboroja nke ọbịbịa ya, mee ihe oyiyi nke eze ahụ nke ha na-asọpụrụ, ka n'ihi na n'iru ha ka ha wee na-aja onye ahụ ụtọ. anọghị ya, dịka a ga-asị na ọ nọ ya.
18 Nakwa ịdị uchu nke onye na-ese ihe nyere aka n'ịkwalite ndị na-amaghị ihe n'imekwu nkwenkwe ụgha.
19 N'ihi na ya, ma eleghị anya ọ na-achọ ime onye nọ n'isi mma, manyere nkà ya nile ime ka ọ yie ụdị ejiji kasị mma.
20 Ya mere igwe-mmadụ ahu, site n'amara nke ọlu ahu rafuworo, were ya ubụ a ka ọ buru chi, nke anāsọpuru nwa-nri gara aga.
21 Ma nke a bụ oge iji ghọgbuo ụwa: n'ihi na ndị mmadụ, na-eje ozi ma ọ bụ ajọọ-omume ma-ọbụ ọchịchị aka ike, nyefere nkume na osisi aha na-enweghị isi.
22 Ọzọ, nka ezughi ha, na ha kpafuru n'ọmuma Chineke; ma ebe ha biri n'oké agha nke amaghị ihe, nnukwu ihe-otiti ahụ kpọrọ ha udo.
23 N'ihi na mbe ha nēbụ umu-ha n'àjà, ma-ọbu n'ememe nzuzo, ma-ọbu n'echi-anya nke ememe ala ọzọ;
24 Ha edebeghi kwa ndu ma-ọbu ọlulu-nwunye ọzọ ọzọ: ma otù onye nēbụ madu n'ighọbụ, ma-ọbu ka ha kpasue ya iwe site n'ikwa-iko.
25 Ya mere eze n'etiti madu nile nēnweghi ọbara, obụ-madu, izu-ohi, na ikwa-iko, ire-uku, ekweghi-ekwe-ekwe-n'ikpé, ọbạ-aghara, nbạ-iyi;
26 Ime ka ndị ezi omume na-echegbu onwe ha, nchefu mgbanwe mgbanwe dị mma, imerụ mkpụrụ obi, mgbanwe obiọma, ọgba aghara n'alụmdi na nwunye, ịkwa iko, na adịghị ọcha nke ihere.
27 N'ihi na ikpere arụsị nke a na-agaghị akpọ aha bụ mmalite, ihe kpatara na ọgwụgwụ nke ihe ọjọọ nile.
28 N'ihi na ma ọbụghị na ha na-agba ara mgbe ha na-enwe ọñụ, ma-ọbụ buo amụma ụgha, ma-ọbụ na-ebi ndụ n'ụzọ na-ezighị ezi, ma-ọbụghị ma ọbụghị na ha na-eyi onwe ha n'efu.
29 N'ihi na ka ntụkwasị obi ha dị n'arụsị arụsị, ndị na-enweghị ndụ; ọ bu ezie na ha nāńu iyi ugha, ma ha eleghi anya ka ewe ghara imejọ ha.
30 Otú ọ di, n'ihi ihe abua ahu ka agādọ ha nba n'ikpe ziri ezi: ma n'ihi na ha echeghi ezi ihe n'ebe Chineke nọ, nēle anya arusi nile, ha were kwa aghughọ ńu iyi n'ikpe-azu, nēleda idi-nsọ.
31 N'ihi na ọ bughi ike nke ndi ha ji ńu iyi: kama ọ bu ibọ̀-ọ́bọ̀ ziri ezi nke ndi-nmehie, nēji nmehie nke ndi nēmebi iwu leta mbe nile.

ISI 15

1 Ma Gi onwe-gi, Chineke, bu onye-amara na onye ezi-okwu, Onye nēnwe ogologo ntachi-obi na n'ebere, Onye nēzi ihe nile n'usoro;
2 N'ihi na asi na ayi emehie, ayi bu nke gi, ebe ayi matara ike-Gi: ma ayi agaghi-emehie, ebe ayi matara na aguwo ayi bu Gi.
3 N'ihi na ima gi bu ezi omume zuru okè: e, ima ike-Gi bu nkpọrọgwu ebighi-ebi.
4 N'ihi na ọ bughi kwa ihe-nzuzu nke madu aghọbụghi ayi, ma-ọbu arusi atupọ nke agba di iche iche, ndọbụ nke onye-ese ihe nālughi nkpuru;
5 Ọhụ-anya-ya nārafu ndi-nzuzu ichọ ya, Ha we chọ udi arusi nwuru anwu, nke nēnweghi ume.
6 Ma ndi nēme ha, bú ndi nāgu ha, na ndi nākpọ isi ala nye ha, bu ndi nāhu ihe ọjọ n'anya, ma ha kwesiri inwe ihe di otú a itukwasi ha obi.
7 N'ihi na ọkpu-ite, nke nākpu ala di nro, nākpu ihe nile ọ bula n'ọlu ijere ayi ozi: e, site n'otù urọ ahu ka o ji me ma ihe nile nke nēje ozi di ọcha, na otú a ka ọ nēme kwa ihe nile nke nēfè megide: ma nke ahu bu ihe nādighi ya. iji ụdị ọ bụla, ọkpụite n'onwe ya bụ onye ikpe.
8 Ma n'iji ndọbụ-ya nile n'ọlu n'ọlu, o we me chi efu nke sitere n'urọ ahu, bú nke ewereworo n'ala me n'onwe-ya nwa oge mbe gara aga, ma n'ime oge fọduru ọ laghachiri n'ebe ahu, mbe ndu-ya nke bạziworo ya gādi. choro.
9 Otú ọ di, ọ nāchọsi ike, ọ bughi na ọ gādọbụ onwe-ya n'ọlu, ma-ọbu na ndu-ya di nkpunkpu: kama ọ nābạ mbọ karia ndi nātu ọla-edo na ndi-ọcha ọla-ọcha, ọ nāchọ kwa ime dika ndi-ọlu ọla, nāgu kwa ya n'anya-ya ime ihe-ugha.
10 Ntu ka obi-ya bu, olile-anya-ya di kwa ihe-nzuzu kari uwa, Ndu-ya di kwa ihe-efu kari urọ.
11 N'ihi na ọ maghi Onye meworo ya, na onye ahu nke nēme ka nkpuru-obi di ọlu nime ya we kuru ume nime mọ di ndu.

12 Ma ha gua ndu-ayi dika ihe-iju-anya, na oge-ayi n’ebe a ka ọ buru urù;
13 N'ihi na nwoke a, bú ihe nke uwa nākpu arịa nkpọkuka na arusi apiri api, mara onwe-ya ime ka ọ mehie kari ihe nile.
14 Ma ndi-iro nile nke ndi-Gi, ndi nādabere ha n’okpuru ha, bu ndi-nzuzu kachasi ihe-nzuzu, na nhuju-anya kari umu-ntakiri.
15 N'ihi na arusi nile nke mba nile ka ha guruworo na ha bu chi: ndi nēnweghi ihe anya nāhu uzọ, ha enweghi kwa imi isere ume, ma-ọbu nti inu ihe, ma-ọbu nkpisi-aka aka aka; ma ukwu-ha, ha adighi-aga ije.
16 N'ihi na madu mere ha, onye nēbiri mọ-ya we kpue ha: ma ọ dighi onye ọ bula puru ime chi dika ya onwe-ya.
17 N'ihi na ebe ọ bu ihe nānwu anwu, o ji aka ọjọ di ọlu nēme ihe nwuru anwu: n'ihi na ya onwe-ya di nma kari ihe ọ nākpọ isi ala: ma ọ di ndu otù mbẹ, ma ha adighi-agha.
18 Ọzọ, ha nākpọ isi ala nye anu-ọhia ahu ndi anākpọ asì: n'ihi na ewere otù n'otù, ufọdu di njọ kari ndi ọzọ.
19 Ha adighi-ama kwa nma, ihe anāchọsi ha ike n'iru anu-ọhia: Ma ha nējeghari nēnweghi otuto Chineke na ngọzi-Ya.

ISI 16

1 Ya mere, site na ihe ndia ka ewetara ha ahuhu nke kwesiri ekwesi, Site kwa n'oké anu-ọhia ka anēme ha aru.
2 N'ọnọdu nke ahuhu ahu, I nēmeso ndi-Gi ebere, I doziri ha ihe-oriri nke iru-utọ di iche iche, bú nnunu quail, ikpasu agu-ha;
3 Ka ha we chọ ihe-oriri, ka ha we buru ihe-nchu-àjà nke anu-ọhia eziteworo n'etiti ha, ka ha we kpọ kwa ihe nāgusi ha ike; ma ndị a, na-ata ahụhụ penury maka obere oge, nwere ike ịbụ ndị na-ekere òkè na uto dị ịtụnanya.
4 N'ihi na ọ di nkpa ka nbạ-aka-ha biakwasi ha, bú ndi nāchi achi, nke ha nāpughi ibạpu: ma ndia ka ewe gosi nání otú anākpabụ ndi-iro-ha.
5 N'ihi na mbẹ oké ọku nke anumanu di n'aru ndia, we la n'iyì site n'abara nke agwọ bạgọrọ abạgọ, iwe-Gi adighi-adigide rue mbẹ ebighi-ebi.
6 Ma ha nwere nsogbu n’obi nwa oge ka e wee dụọ ha ọdụ, ebe ha nwere ihe ịrịba ama nke nzọpụta, ka ha wee cheta iwu-nsọ nke iwu gị.
7 N'ihi na onye ahu nke chegharị n'ebe ahu, esiteghi n'ihe ọ huru zọputa, kama ọ bu gi, bú Onye-nzọputa nke ihe nile.
8 Ma nime nka ka i meworo ka ndi-iro-gi kwuputa, na Gi onwe-gi bu onye nānaputa n'ihe ọjọ nile;
9 N'ihi na ha ka ata-ìri nke igurube na ijiji bụru ha, Ọ dighi kwa ihe-ngwọta diri ndu-ha: n'ihi na ha kwesiri ahuhu ndi di otú a.
10 Ma umu-gi ndikom emeghị ka ezé nke nkita-iyi ghara idi ya: n'ihi na ebere-Gi di n'aru ha mbẹ nile, Ọ we me ka ha di ike.
11 N'ihi na atupia ha, ka ha we cheta okwu-Gi nile; ewe zọpụta ha ngwa ngwa, ka ha ghara ịdaba na nchefu miri emi, ka ha wee na-echeta ịdị-mma gị mgbe nile.
12 N'ihi na ọ bughi ihe-ọkukú, ma-ọbu ihe-oriri nādighi-edoghi anya, mere ka ha di ndu: Ma ọ bu okwu-Gi, Jehova, Nke nēme ka ihe nile di ike.
13 N'ihi na I nwere ike nke ndu na ọnwu: I nēdubà n'ọnu-uzọ-ama nile nke ala-mọ, we rigota ọzọ.
14 Ma nwoke nēbụ n'ezie site n'ajọ omume-ya: Mọ, mbẹ ọ nāpu, ọ dighi-alaghachi; ma-ọbu nkpuru-obi eweliworo elu-adighi-abia ọzọ.
15 Ma ọ pụghị ịgbanarị n’aka gị.
16 N'ihi na ndi nēmebi iwu, ndi nāgọnari ima Gi, Ejiworo ike ogwe-aka-Gi pia ha ihe: Were miri-ozuzo ala ọzọ, na ákú-miri-ígwé, na oké miri-ozuzo, ewe kpabụe ha, ha apughi kwa iwezuga onwe-ha, ewe rie ha n'ọku.
17 N'ihi na, nke kachasi ihe iju anya, ọku ahu nwere ike kari nime miri, nke nēmenyu ihe nile: n'ihi na uwa nēburu ndi ezi omume agha.
18 N’ihi na oge ụfọdụ ire ọkụ ahụ ebelatawo, ka o wee ghara ire anụ anụ ndị ezitere imegide ndị ajọ omume; ma n’onwe ha nwere ike ịhụ ma ghọta na a kpagburu ha site n’ikpe nke Chineke.
19 Ma n’oge ọzọ ọ na-ere ọbụna n’etiti mmiri karịa ike nke ọkụ, ka o wee bibie mkpụrụ-osisi nke ala na-ezighị ezi.
20 Kama nke ahu I nēwere ihe-oriri nke ndi-mọ-ozi zùa ndi nke aka Gi, I we si n'elu-igwe ziga ha nri edoziworo nke nādọbụ onwe-ha n'ọlu, nke nēme ka afọ ju onye ọ bula n'ihe nātọ ya utọ, nātọ kwa utọ ọ bula.
21 N'ihi na ihe-oriri-gi gosiri umu-gi ima-nma-gi, Na ije-ozi nke onye nēri ihe, nēme onwe-ya ka ọ nātọ onye ọ bula utọ.
22 Ma snow na ice na-anagide ọkụ ahụ, ma ha agbazeghị, ka ha wee mara na ọkụ nke na-enwu n’ákú mmiri ígwé, na nke na-egbuke egbuke n’ime mmiri ozuzo, bibiri mkpụrụ nke ndị iro.
23 Ma nke a ọzọ chefukwara ume nke ya, ka e wee zụọ ndị ezi-omume.
24 N’ihi na ihe e kere eke nke na-ejere gị ozi, onye bụ Onye meworo ka ike ya bawanye imegide ndị ajọ omume n’ihi ntaramahụhụ ha, Ọ na-ewedakwa ike ya n’ihi ọdịmma nke ndị tụkwasịrị gị obi.
25 Ya mere, ọbụna mgbe ahụ ka agbanwere ya n’ụdị nile, ma rube isi n’amara gị, nke na-azụ ihe nile, dịka ọchịchọ nke ndị nwere mkpa siri dị;
26 Ka umu-Gi, YHWH, bú onye I huru n'anya, we mara, na ọ bughi ihe-opupu nke nkpuru-ọghigha nāzù madu: Ma na ọ bu okwu-Gi, nēdebe ndi nātukwasi Gi obi.
27 N'ihi na ihe ahu nke nēbibighi site n'ọku, ebe anēme ya n'obere ìhè anyanwu, we bạze ngwa ngwa;
28 Ka ewe mara, na ayi aghaghi ime ka anyanwu nēkele gi, ma kpekue Gi ekpere n'ututu.
29 N'ihi na olile-anya nke ndi nēnweghi ekele gābạze dika oké-oyi nke oyi, we bạpu dika miri nādighi-aba uru.

ISI 17

1 N'ihi na ikpé-Gi nile di uku, ọ dighi kwa ihe anāgaghi-egosi: N'ihi nka nkpuru-obi nādighi azù emehiewo.
2 N'ihi na mbẹ ndi nēmebi iwu nēchè imebụ mba di nsọ; ebe e mechibidoro ha n’ụlọ ha, ndị mkpọrọ nke ọchịchịrị,

na agbụ nke agbụ nke ogologo abalị, tọgbọrọ n'ebe ahụ ka a chụpụrụ ha site na nlekọta ebighị ebi.
3 N'ihi na mbe ha nēchè na ha gēzo onwe-ha n'ihe-nmehie nile ha, ha we bạsaworo n'okpuru ákwà-nbọchi di iche iche nke nchefu, n'iju-anya ha nke-uku, n'ihi ikiri-anya di iche iche nēju kwa ha anya.
4 N'ihi na nkuku nke nējide ha apughi ibọchi ha ka ha ghara itu egwu: Ma olu dika miri nēdada nāda uda n'ebe ha nọ, ọhù di ọku we me-kwa-ra ha iru di arọ́.
5 Ọ dighi kwa ike nke ọku puru inye ha ìhè: Ọ dighi kwa ọku nke nēre ọku nke kpakpando apughi idi idi muye n'abali ahu di egwu.
6 Nání na ọku nēre onwe-ya ka ọ huru ha anya nke-uku: n'ihi na ebe ha nātu ujọ nke-uku, ha we chè na ihe ha huru ka njọ kari ihe-ọhù ahu ha nāhughi.
7 Ma ihe-nzuzu nile nke ime anwansi, emewo ka ha di ala;
8 N'ihi na ndi kwere nkwa ichupu ihe-egwu na nsogbu nile n'aru nkpuru-obi aru nādighi ike, bu onwe-ha aru-ha n'aru n'ihi egwu, ndi kwesiri ka achì ha ọchì.
9 N'ihi na ọ dighi ihe di egwu nātu egwu ha; ma ebe unu nātu egwu anu-ọhia nāgabiga, nāma kwa agwọ;
10 Ha nwụrụ n'ihi egwu, na-agọnarị na ha ahụghị ikuku, nke a na-apụghị ịgbanahụ n'akụkụ ọ bụla.
11 N'ihi na ajọ omume, nke onye-àmà nke aka ya ma ya ikpe, dị nnọọ njọ, ma ebe akọ na uche na-akpagide ya, na-ebu amụma mgbe nile ihe ọjọọ.
12 N'ihi na egwu abughi ihe ọzọ ma-ọbughi nrara aka nke ihe-nnye aka nke nēweta n'obi.
13 Ma atụmanya sitere n'ime, ebe ọ dị ntakịrị, na-agụta amaghị ama karịa ihe kpatara ya na-eweta ahụhụ ahụ.
14 Ma ha nāraru ura otù ura n'abali ahu, nke nādighi-anagide n'ezie, nke we si n'ala ala-mọ di n'iru biakwasi ha;
15 N'ihi na ihe di egwu nēweda ha n'otù uzọ, ma akuku-aru-ha agwu-kwa-la, obi-ha adighi-abạta kwa ha: n'ihi na oké egwu dakwasiri ha, ha eleghi kwa anya.
16 Ya mere, onye ọ bula nke dara n'ebe ahu, edebeworo ya nke-uku, ebọchi-kwa-ra ya n'ulo-nkpọrọ nke nēnweghi ihe-nkpọrọ ígwè;
17 N'ihi na ma ọ bu onye-ọlu-ubi, ma-ọbu onye-ọzùzù-aturu, ma-ọbu onye-ọlu n'ubi, ewe chiri ya, we diri ya nkpà, nke anāgaghi-ezere: n'ihi na ewerewo otù agbụ nke ọchichiri kee ha nile.
18 Ma ọ bu ifufe nke nēfe efe, ma-ọbu olu-ọku nke anu-ufe n'etiti alaka nābạsa awasa, Ma-ọbu ọdada miri nātọ utọ nke nērùsi ike;
19 Ma-ọbụ ụda okwute dị egwu nke a wụdara, ma-ọbụ ịgba ọsọ nke a na-apụghị ịhụ anya maka ịwụgharị anụ ọhịa, ma-ọbụ olu nke nbibi nke anụ ọhịa kasị njọ, ma-ọbụ nkwughachi na-echigharịgharị site n'ugwu ndị nwere oghere; ihe ndị a mere ka ha maa jijiji n'ihi egwu.
20 N'ihi na uwa nile nēwere ìhè nēnwu enwu, Ma ọ dighi onye ọ bula ebọchiworo n'ọlu-ha;
21 nání ha ka abali di arọ́ bạsaworo n'elu ha, bú onyinyo nke ọchichiri ahu nke gānara ha ma emesia: ma ha onwe-ha mereri onwe-ha arọ́ kari ọchichiri ahu.

ISI 18

1 Otú ọ di, ndi-nsọ-Gi nwere ìhè di uku nke-uku, onye ha nānu olu-Ya, ma ha nāhughi kwa udi-ha, n'ihi na ha onwe-ha ataghi kwa ahuhu otù ihe ahu, ha we gua ha n'onye ezi omume.
2 Ma n'ihi na ha emejọghị ha ugbu a, ndị e mejọworo ha na mbụ, ha kelere ha, ma rịọkwa ha mgbaghara n'ihi na ha bụbu ndị iro.
3 N'ọnọdu ya ka I nye-kwa-ra ha ogidi ọku nēre ọku, ka ha buru kwa onye-ndú nke ije nāmaghi, na anyanwu nādighi-ajọ ime ha obi-ọma.
4 N'ihi na ha ruru eru ịnapụ ha ìhè ma tụọ ha mkpọrọ n'ọchịchịrị, ndị mechibidoro ụmụ gị ndị ikom, ndị a ga-esi n'aka ha nye ụwa ìhè nke iwu ahụ na-emebighị emebi.
5 Ma mbe ha kpebisiri ike ibụ umu-ntakiri nke ndi-nsọ, otù nwa-nwoke anāchupu, we zọputa, iba-nba ha nba, I chiri ìgwè madu nke umu-ha, me ka ha la n'iyì n'oké miri.
6 N'abali ahu ka enyere nna-ayi-hà àmà na mbu, ka n'ezie, ebe ha matara ṅu-iyi nile ha nyeworo, ka ha we nwe obi-utọ ma emesia.
7 Otú a ka ọ nātọ utọ nke ndi-Gi ma nzọputa nke onye ezi omume, na ntipia nke ndi-iro.
8 N'ihi na nke I were were leta ndi nākpabụ ayi, n'ihi na I nyeworo ayi otuto, bú ndi I kpọworo.
9 N'ihi na umu ezi omume nke ezi madu nāchu àjà nzuzo, ma site n'otù nkwenye we nye iwu nsọ, ka ndi-nsọ we di ka ndi nēketa ihe ọma na ihe ọjọ, ndi bu nna ubụ a na-abụ abụ otuto.
10 Ma n'akụkụ nke ọzọ, ọ dara ọrịa dị ka iti-nkpu nke ndị iro, ma a na-ebuga n'ime mba ọzọ maka ụmụaka ndị na-akwa ákwá arịrị.
11 A tara onye-nwe na orù ahu n'otù uzọ; na dị ka eze, otú ahụ ka ndị nkịtị tara ahụhụ.
12 Ya mere ha nile n'otu n'otu nwere ndị nwụrụ anwụ na-enweghị ike ịgụta ọnụ jiri otu ụdị ọnwụ; ọ dighi kwa ndi di ndu ezughi-eli ha: n'ihi na n'otù ntabi-anya ka ebibiri nkpuru-ha kachasi nma.
13 N'ihi na ebe ha ekwetaghị ihe ọ bụla n'ihi mgbaasị nile; na mbibi nke ndị e bu ụzọ mụọ, ha kwetara na ndị a bụ ụmụ Chineke.
14 N'ihi na mbe ihe nile nādi nkiti, ma abali ahu di n'etiti ọbụba-ọsọ-ya;
15 Okwu-Gi Nke puru ime ihe nile siri n'elu-igwe si n'oche-eze-Gi malie, Dika onye-agha di ọku ba n'etiti ala nke nbibi;
16 O we weta iwu-Gi nke nēnweghi iru-ya dika mma-agha di nkọ, na iguzo ọtọ, juputara ihe nile n'ọnwu; o we metu elu-igwe, ma o guzoro n'elu uwa.
17 Mbe ahu na mberede ka ọhù di egwu nēme ka ha ma jijiji nke-uku, oké ujọ we dakwasi ha n'eleghi anya ha.
18 Ma otù onye nke achupuru n'ebe a, na onye ọzọ n'ebe ahu, bú nkera nwuru anwu, gosiri ihe kpatara ọnwu-ya.
19 N'ihi na nrọ ahu nke nēchebụ ha buru nka buru uzọ, ka ha we ghara ila n'iyì, ma ha amaghi ihe mere eji weda ha n'ala.

20 Ọzọ, ire ọnwu nēmetu kwa ndi ezi omume, Ma ewe la n'iyì nke ìgwè madu n'ọzara: ma ọnuma-ya adighi-adi ogologo oge.
21 N'ihi na mbẹ ahu onye zuru okè mere ngwa ngwa, we guzo ichebe ha; we weta ọta nke ije-ozi-Ya nke-ọma, bú ekpere, na ikpuchi-nsure-ọku nke ihe-nsure-ọku nēsì ísì utọ, we do onwe-ya imegide ọnumam, we me ka ihe ọjọ ahu gwusia, nēgosi na ọ bu orù-gi.
22 Ya mere o meriri onye-nbibi, ọ bughi n'ike nke aru, ma-ọbu ike nke ogwe-aka, kama ọ were okwu ruru onye ahu nke nāta ahuhu n'iru, nēbo ebubo iyi na ọbụbạ-ndu nile nke ha na nna-hà mere.
23 N'ihi na mbẹ ndi nwuru anwu dasiri ubụ a site n'obo n'obo n'elu ibe-ya, guzo n'etiti ha, O we guzo n'ọnuma ahu, we kewapu uzọ ndi di ndu.
24 N'ihi na n'ogologo uwe elu uwa nile di, ma n'ariri anọ nke nkume ahu ka ebube nke ndi bu nna apiworo di, na ebube-Gi n'elu okpu-eze nke isi-ya.
25 N'ihi na ndia ka onye nāpunara madu ihe guzoro, we tua egwu ha: n'ihi na o zuwo na ha deturu ọnuma, nání.

ISI 19

1 Ma ndi nēmebi iwu, iwe we dikwasi ha n'obi ebere rue ọgwugwu ihe nile: N'ihi na ọ bu uzọ mara ihe ha gēme;
2 Otu na ebe ha nyeworo ha ikike ịla, ma zipụ ha ngwa ngwa ka ha chegharịa ma chụọ ha ọsọ.
3 N'ihi na mbẹ ha ka nọ nēru újú, nākwa kwa arịrị n'ílì nke ndi nwuru anwu, ha gbakwunyere ihe-nzuzu ọzọ, we chua ha dika ndi bạpuru abạpu, ndi ha riọrọ ka ewe la.
4 N'ihi na ọdịnihu, nke ha tozuru oke, dọtara ha n'ọgwụgwụ nke a, ma mee ka ha chefuo ihe ndị meworoṛị, ka ha we mezu ntaram-ahụhụ nke na-achọ ịta ahụhụ ha nile;
5 Na ka ndi-Gi we gabiga uzọ di ebube: Ma ka ha hu ọnwu ala ọzọ.
6 N'ihi na ihe nile e kere eke n'ụdị nke ya ka ewee kpụgharịa ọzọ, na-eje ozi nke pụrụ iche ihe enyere n'iwu nke enyere ha, ka ewe debe ụmụ gị n'enweghị mmerụ ahụ.
7 Ya mere, igwe-oji nke nēkpuchi ọmuma-ulo-ikwū; ma ebe miri guzoro n'iru, ala-akọrọ we puta; na site n'Oké Osimiri Uhie uzọ nādighi-nbọchi; Site kwa na miri-iyi ihe-ike ka ubi ndu di ndu;
8 Ndi ahu nile sitere n'aka-gi je, bú ndi ejiworo aka-Gi bạputa, nāhu oké ọlu-ebube-Gi nile.
9 N'ihi na ha nēje ije dika inyinya, nāmali kwa dika umu-aturu, nēto Gi, Jehova, Onye naputaworo ha.
10 N'ihi na ha nēcheta ihe nile emere mbẹ ha nọ dika ọbìa n'ala ala ọzọ, otú ala si puta n'ọnọdu anu-ulo, na otú osimiri nērigo n'ọtutu awọ n'ọnọdu azù.
11 Ma emesia ha huru ọbọ ọbọ nke anu-ufe, mbẹ ewere agu-uku duru ha bia, ha riọrọ nri di utọ.
12 N'ihi na quail nēsi n'oké osimiri rigokute ha ime afọ ojuju-ha.
13 Ma ahuhu-nmehie we biakwasi ndi-nmehie, ọ bughi n'enweghi ihe-iriba-ama mbu site n'ike nke ébẹ̀-elu-igwe: n'ihi na ha tara ahuhu n'ezi omume dika ajọ omume nke aka ha si di, nke mere na ha nēmegide ndi ala ọzọ omume di ike na ikpọ-asì kari.
14 N'ihi na ndi Sọdọm anabataghi ndi ahu, bú ndi ha nāmaghi mbẹ ha biara: ma ndia mere ka ha buru ndi-eyì, bú ndi kwesiri ha n'aka.
15 Ma ọ bughi nání otú a, ma eleghi anya a ga-enwe nkwanye ùgwù ụfọdụ n'ebe ndị ahụ nọ, n'ihi na ha ji ndị ala ọzọ na-adighị eme enyi;
16 Ma ndị a kpagburu ha nke ukwuu, bụ́ ndị ha ji oriri oriri nabata, ma esoroworị ha soro ha kere òkè n'otu iwu ahụ.
17 Ya mere, ọbuná n'ikpu-ìsì ka ewe tibụe ndia, dika ndi nọ n'ọnu-uzọ onye ezi omume: mbẹ oké ọchichiri di egwu nābạ ya buruburu, onye ọ bula nāchọ isi n'ọnu-uzọ nke aka ya.
18 N'ihi na e gbanwere ihe ndị dị n'ime onwe ha site n'ụdị nkwekọ, dị ka n'ihe odide abụ, na-agbanwe aha ụda olu, ma na-adị mgbe nile; nke enwere ike ghota nke oma site n'ile ihe nke emeworo.
19 N'ihi na ihe nke uwa ghọrọ miri, na ihe, na tupu igwu mmiri na mmiri, ugbu a na-aga n'elu ala.
20 Ọku ahu nwere ike nime miri, nēchezọ kwa idi-nma nke aka ya: miri ahu we chezọ imenye-ya.
21 N'akụkụ nke ọzọ, ire ọkụ ahụ emebighị anụ arụ nke ihe ndị dị ndụ na-emebi emebi, n'agbanyeghị na ha jere ije n'ime ya; ọbụghị ma ha gbazee ụdị anụ nke eluigwe nke na-ekpo ọkụ nke sitere n'okike kwesịrị ịgbaze.
22 N'ihi na n'ihe nile, Jehova, I mere ka ndi-Gi di uku, we nye ha nsọ, I leghi kwa ha anya: Ma I nēyere ha aka na mbẹ nile na ebe nile.

ECCLESIASTICUS

Amamihe nke Jisus Nwa nke Sirach

ISI 1

1 Okwu mmalite nke amamihe nke Jisus Ọkpara nke Sirach. Ebe e nyefeworo anyị ọtụtụ ihe na nnụkwu ihe site n'iwu na ndị amụma, na site n'aka ndị ọzọ bụ́ ndị gbasoro nzọụkwụ ha nile, n'ihi ihe ndị Israel kwesịrị ịja mma maka mmụta na amamihe; na nke ọ bụghị nanị na ndị na-agụ ya aghaghị ịbụ ndị maara onwe ha nke ọma, kamakwa ndị na-achọ ịmụta inwe ike irite uru ndị nọ n'èzí, ma site n'ikwu okwu na ide ihe: Nna nna m Jizọs, mgbe o nyefere onwe ya ọtụtụ ihe n'ịgụ iwu. , na ndị amụma, na akwụkwọ ndị ọzọ nke ndị nna anyị, ma nwetaworo ezi uche n'ime ya, a dọọrọkwa onwe ya n'onwe ya ide ihe gbasara mmụta na amamihe; ka ndị ahụ na-achọ ịmụta ma na-eri ahụ ahụ n'ihe ndị a, ga-erite uru karịa ibi ndụ dịka iwu siri dị. Ya mere ka m'riọ-kwa-ra gi ka i were amara na nleba-anya gua ya, na gbaghara ayi, n'ime ya ka ayi di ka ọ dighi okwu fọduru, nke ayi dọbụworo n'ọlu itughari. N'ihi na otù ihe ahu nke anēkwu n'asusu Hibru, nke asughari-kwa-ra n'asusu di iche, enweghi otù ike nime ha: ọ bughi kwa ihe ndia, ọ bughi nání ihe ndia, kama iwu ahu n'onwe-ya, na ndi-amuma, na n'akwukwọ ndi fọduru, enweghi ihe di iche n'etiti ha. a na-asụ ha n'asụsụ nke ha. N'ihi na n'arọ nke-orú-na-iri-na-iri-na-asa ahu batara n'Ijipt, mbe Euergetes bu eze, mbe m'nọgidere n'ebe ahu ubọchi ufọdu, m'we hu akwukwọ nke nēnweghi ihe-ọmuma: n'ihi nka ka m'huru na ọ dim nkpà ka m'were ume-ngwu na ndọbụ di ike ịkọwa ya; na-eji nnukwu nche na nka na oghere ahụ weta akwụkwọ ahụ na njedebe, ma wepụtakwara ha ya, bụ́ ndị nọ n'obodo dị iche iche na-adị njikere ịmụta, na-akwado ya n'ihu n'omume ibi ndụ n'ụzọ iwu kwadoro. Amamihe nile si n'ebe Jehova nọ puta, ọ di kwa n'aka-Ya rue mbe ebighi-ebi.

2 Ònye gāgu ájá nke oké osimiri, na miri-ozuzo, na ubọchi nile nke mbe ebighi-ebi?

3 Ònye gāchọputa kwa idi-elu elu-igwe, na obosara nke uwa, na obụ-miri, na amam-ihe?

4 Ka ekèworo amam-ihe n'iru ihe nile, Na nghọta nke inwe uche site na mbe ebighi-ebi.

5 Okwu Chineke Nke kachasi ihe nile elu bu isi-iyi amam-ihe; Uzọ-ya nile bu kwa ihe enyere n'iwu rue mbe ebighi-ebi.

6 Ònye ka ekpugheworo nkpọrọgwu amam-ihe? Ma-ọbu ònye mara ndum-ọdu-ya nile?

7 Ònye ka emeworo ka ọ mara amam-ihe puta ihè? ònye ghọ-kwa-ra ihe-ọmuma-ya di uku?

8 O nwere onye mara ihe nke nātu kwa egwu nke-uku, Jehova nānọkwasi n'oche-eze-Ya.

9 O kee ya, hu ya, we gua ya, wukwasi ya n'ọlu-Ya nile.

10 Nwayi ahu nọyere anu-aru nile, dika onyinye-Ya si di, O werewo kwa ya nye ndi nāhu Ya n'anya.

11 Egwu Jehova bu nsọpuru, na nsọpuru, na ọnù, na okpu-eze nke ọnù.

12 Egwu YHWH nēme ka obi di utọ, Ọ nēnye kwa ọnù, na ọnù, na ogologo ndu.

13 Onye nātu egwu Jehova, ọ gādiri ya nma n'ikpe-azu, Ọ gāchọta kwa amara n'ubọchi ọnwu-ya.

14 Itu egwu Jehova bu mmalite amam-ihe: Ekè-kwa-ra ya na ndi kwesiri ntukwasi-obi n'afọ.

15 O werewo madu wue ntọ-ala ebighi-ebi, Ọ gānọgide kwa na nkpuru-ha.

16 Uju amam-ihe ka itu egwu Jehova bu, Ọ bu kwa nkpuru-ya ka o nēju madu.

17 Ọ nēju ulo-ha nile n'ihe anāchọsi ike, Ọ bu kwa ihe-ọmume-ya ka o nēji meju ihe-ọmuma-ya.

18 Egwu Jehova bu okpu-eze nke amam-ihe, nēme udo na ezi ahu-ọku zuru okè ka ọ bạ ube; ma nke bu onyinye-inata-iru-ọma nke Chineke: Ọ nēme kwa ka iti-nkpu-ha sa mbara, bú ndi nāhu Ya n'anya.

19 Amam-ihe nēme ka akọ na ihe-ọmuma nke nguzosi ike zuo okè, Ọ nēme kwa ka ha di elu ibu ndi nējide ya ike.

20 Nkpọrọgwu amam-ihe bu itu egwu Jehova, Ala-ya nile bu kwa ogologo ndu.

21 Egwu Jehova nāchupu nmehie: Ma ebe ọ di, ọ nāchighari iwe.

22 Agaghi-agu onye ọnuma n'onye ezi omume; N'ihi na nkpọtu nke ọnuma-ya gābu ntipia-ya.

23 Onye-nwe ntachi-obi gādọka nwa oge, Ma emesia ọṅù gērukuru ya.

24 Ọ gēzobe okwu-Ya rue mbe ebighi-ebi, Ọzọ, ebụbere-ọnu ọtutu madu gēgosi amam-ihe-ya.

25 Ilu nke ihe-ọmuma di n'àkù nile nke amam-ihe: Ma nsọpuru-Chineke bu ihe-árú n'anya onye-nmehie.

26 Ọ buru na amam-ihe nāchọ, debe iwu-nsọ nile, ma Onye-nwe gēnye gi ya.

27 N'ihi na egwu Jehova bu amam-ihe na idọ-aka-na-nti: Okwukwe na idi-nwayọ bu kwa ihe nātọ Ya utọ.

28 Atukwasila egwu Jehova mbe i bu obeye: Ewe-kwa-la obi abua biakute Ya.

29 Abula onye-iru-abua n'anya madu, ma lezie anya nke-ọma n'ihe i nēkwu.

30 Ebuli-kwa-la onwe-gi, ka i we ghara ida, weta kwa nkpuru-obi-gi ihe-ihere, ka Chineke we kpughe ihe-nzuzo-gi nile, tuda kwa gi n'etiti nkpọkọta nka, n'ihi na i biaghi n'egwu Jehova n'ezi-okwu, kama ọ bu obi-gi. juputara n'aghughọ.

ISI 2

1 Nwa m nwoke, ọbụrụ na ị bịa ijere Onye-nwe ozi, kwadoo mkpụrụ-obi gị maka ọnwụnwa.

2 Dezi-kwa-nu obi-gi nke-ọma, nọgide kwa mbe nile, Eme-kwa-la ngwa ngwa na mbe ahuhu.

3 Rapara n'aru ya, wezuga-kwa-ra onwe-gi, ka i we ba uba n'ikpe-azu-gi.

4 Ihe ọ bula agēme ka ọ dakwasi gi were obi-utọ were, nwe kwa ntachi-obi mbe emere ka i ghọ ihe di ala.

5 N'ihi na anwa ọla-edo n'ọku, Ọzọ, n'oké ọku nke nkpabụ ka anānwaputa madu.

6 kwere na Ya, Ọ gēyere gi aka; Dozie uzọ-gi nke-ọma, tukwasi kwa Ya obi.

7 Unu ndi nātu egwu Jehova, chere ebere-Ya; unu ewezuga-kwa-la onwe-unu, ka unu we ghara ida.

8 Unu ndi nātu egwu Jehova, kwerenu Ya; Ugwọ-ọlu-unu agaghi-ada kwa.

9 Unu ndi nātu egwu Jehova, nēle anya ezi ihe, na ọnù ebighi-ebi na ebere.

10 Lenu ọbọ nile nke mbe ebighi-ebi gara aga, hu; ọ̀ di ọ bula tukwasiworo Jehova obi, ewe were ihere me ya? ma-ọbu ọ̀ di onye nānọgidere n'egwu-Ya, we rapu ya? Ma-ọbu ònye ka ọ ledaworo anya, bú nke nākpọku Ya?

11 N'ihi na Onye-nwe nwere obi-ebere na ebere, nwee ogologo ntachi obi, na ọ dị ebere nke ukwuu, na-agbaghara mmehie, na-azọpụtakwa n'oge mkpagbu.

12 Ahuhu gādiri obi ndi nātu egwu, na aka di ike, na onye-nmehie nke nēje ije n'uzọ abua!

13 Ahuhu gādiri onye obi-ya nāda #mbà; n'ihi na ọ dighi-ekwe; ya mere a gaghị echebe ya.
14 Ahuhu gādiri unu ndi nweworo ntachi-obi! ma gini ka unu gēme mbe Onye-nwe gāleta unu?
15 Ndi nātu egwu Jehova agaghi-enupu isi n'okwu-Ya; ndi nāhu Ya n'anya gēdebe kwa uzọ-Ya nile.
16 Ndi nātu egwu Jehova gāchọ ihe di nma nke nātọ Ya utọ; ma ndi huru Ya n'anya gējuputa n'iwu.
17 Ndi nātu egwu Jehova gēdozi obi-ha, we weda nkpuru-obi-ha n'iru Ya;
18 Si, Ayi gādaba n'aka Jehova, ọ bughi kwa n'aka madu: n'ihi na dika ima-nma-Ya si di, otú a ka ebere-Ya di.

ISI 3

1 Nurunu nna-unu, umu-ntakiri, me-kwa-nu emesia, ka ewe naputa unu.
2 N'ihi na Onye-nwe enyewo nna nsọpuru n'ebe umu-ntakiri nọ, O mewo kwa ka ike nke nne di n'aru umu-ndikom.
3 Onye nāsọpuru nna-ya nēkpuchi nmehie-ya nile;
4 Ma onye nāsọpuru nne-ya di ka onye nākpakọba àkù.
5 Onye nāsọpuru nna-ya gēnwe kwa ọṅù n'aka umu-ya; ma mbe ọ nēkpe ekpere-ya, agānu ya.
6 Onye nāsọpuru nna-ya gādi ogologo ndu; ma onye na-erubere Jehova isi ga-abụ ihe nkasi obi nye nne ya.
7 Onye nātu egwu Jehova gāsọpuru nna-ya, Ọ gēfè kwa ndi muru ya òfùfè, dika o nēfè ndi-nwe-ya.
8 Sọpuru nna-gi na nne-gi ma n'okwu-ọnu na n'omume, ka ngọzi we biakwasi gi site na ha.
9 N'ihi na ngọzi nke nna nēme ka ulo nile nke umu-nta guzosie ike; ma nkọcha nke nne nāripu ntọ-ala.
10 Asọpuru n'ihere nke nna-gi; n'ihi na ihere nke nna-gi abughi nsọpuru gi.
11 N'ihi na nsọpuru nke nwoke sitere na nsọpuru nna-ya; na nne nke ihere bu ihe-ita-uta nye umu-ntakiri.
12 Nwam, yere nna-gi aka n'ọbọ-ya, Eme-kwa-la ka o wuta ya ubọchi nile ọ di ndu.
13 Ma ọ buru na nghọta-ya agwu, nwe kwa ntachi-obi n'aru ya; eleda-kwa-la ya anya mbe I nọ n'ike-gi.
14 N'ihi na agaghi-echezọ nbaputa nke nna-gi: ọ bu kwa n'ọnọdu nmehie ka agētiye tukwasi iwuli gi elu.
15 N'ubọchi nweda-n'ala-gi ka agēcheta ya; nmehie-gi nile gābaze kwa, dika akpukpọ-miri n'osimiri di nma.
16 Onye nārapu nna-ya di ka onye-nkwulu; ma onye nēwesa nne-ya, onye anābu ọnu ka ọ bu: nke Chineke bu.
17 Nwam, je n'iru n'ọlu-Gi n'ume-n'obi; otú a ka i gābu onye nāhu ya n'anya.
18 Ka i di uku, otú a ka i weda onwe-gi n'ala kari, ma i gāchọta amara n'iru Onye-nwe-ayi.
19 Ọtutu madu nọ n'ọnọdu di elu, na ihe amara aha-ha: Ma ihe-omimi ka anēkpughe nye ndi di ume-ala n'obi.
20 N'ihi na ike nke Onye-nwe di uku, Ọ bu kwa onye di ala ka anāsọpuru Ya.
21 Achọ-kwa-la ihe di ike kari gi, enyocha-kwa-la ihe di elu kari ike-gi.
22 Ma ihe e nyere gị n'iwu, jiri nsọpụrụ chee ya echiche, n'ihi na ọ dighị mkpa ka i were anya gị hụ ihe ndị dị na nzuzo.
23 Achọsila ike n'ihe nābughi ihe: N'ihi na ihe kariri ka madu nāghọta ka anāgosi gi.
24 N'ihi na a na-eduhie ọtụtụ site n'echiche efu nke ha; Ọzọ, nrutu-aka ọjọ kwatuwo ikpé-ha.
25 N'anya-ya ka ihè gāchọ gi: Ekwuputa-kwa-la ihe-ọmuma nke i nēnweghi.
26 Obi nādighi-ekwesi gādi ihe ọjọ n'ikpe-azu; Ọzọ, onye nāhu ihe ọjọ n'anya gāla n'iyì nime ya.
27 Ihe-nbụ gābu kwa obi nke nēwezuga onwe-ya; ma onye nēmebi iwu gātukwasi nmehie n'elu nmehie.
28 Nime ahuhu-nmehie nke ndi-npako adighi-agwọta; n'ihi na ihe-ọkukú nke ajọ omume abaworo n'ala nime ya.
29 Obi onye-nghọta gāghọta ilu; Ọzọ, nti nānu nti bu ihe nāchọsi ike nke onye mara ihe.
30 Mmiri ga-emenyụ ọkụ na-ere ere; ebere na-ekpuchikwa mmehie.
31 Ma onye na-akwụghachi ezi ntụgharị na-echeta ihe nke ga-abịa ma emesịa; ma mbe ọ nāda, ọ gāchọta ebe-nkwuba.

ISI 4

1 Nwam, eribụ-kwa-la ndi-obeye nke ndu-ya, Eme-kwa-la anya ndi-obeye ka ha chere ogologo oge.
2 Emela ka nkpuru-obi agu nāgu nwua; Ewepu-kwa-la nwoke ọ bula nime nkpà-ya.
3 Atukwasi-kwa-la nkpabụ ọzọ n'obi nke nēwe iwe; na egbula oge inye onye nọ na mkpa ihe.
4 Ajula arirọ-amara nke onye ewedara n'ala; Eweghachi-kwa-la iru-gi n'iru obeye.
5 Ewezugala anya-gi n'aru onye-obeye, enye-kwa-la ya ihe-ọmuma ka ọ kọcha gi.
6 N'ihi na ọ buru na ọ kọcha gi n'obi ilu nke nkpuru-obi-ya, agēnu ekpere-ya n'ọnu onye meworo ya.
7 Nweta ihu-n'anya nke nkpọkọta-gi, rube isi n'iru nwoke uku.
8 Ka ọ ghara ime ka i wute gi iruda nti-gi n'ala nye obeye, Were kwa idi-nwayọ za ya okwu iru-ọma.
9 Naputa onye nēnwe ajọ omume n'aka onye-nkpabụ; adi-kwa-la ujọ mbe i nānọdu n'ikpe.
10 Di-kwa-ra nne-ha ka nna n'ọnọdu di: otú a ka i gādi ka nwa nke Onye kachasi ihe nile elu, ọ gāhu kwa gi n'anya kari nne-gi.
11 Amam-ihe nēbuli umu-ya, Ọ nējide kwa ndi nāchọ ya ike.
12 Onye nāhu ya n'anya nāhu ndu n'anya; Ma ndi nāchọ ya n'isi-ututu gējuputa n'ọṅù.
13 Onye nējide ya ike gēketa nsọpuru; ma ebe ọ bụla ọ banyere, Onye-nwe ga-agọzi.
14 Ndi nēfè ya nējere Onye Nsọ ozi: Ọzọ, Jehova nāhu ndi nāhu ya n'anya.
15 Onye nānu ya nti gēkpe mba nile ikpe: Ọzọ, onye nēge ya nti gēbi na ntukwasi-obi.
16 Ọ buru na nwoke nye onwe-ya nye ya, ọ gēketa ya; Ọbọ-ya gējide kwa ya n'aka-ya.
17 N'ihi na na mbu ọ gēso ya je ije n'uzọ bagọrọ abagọ, we me ka egwu na ujọ biakwasi ya, were kwa idọ-aka-na-nti-ya mekpaa ya aru, rue mbe ọ gātukwasi nkpuru-obi-ya obi, were kwa iwu-ya nile nwaputa ya.
18 Ọ gālaghachikute kwa ya uzọ ziri ezi, kasie ya obi, gosi ya ihe-nzuzo-ya nile.
19 Ma ọ buru na o mejọrọ, nwayi ahu gārapu ya, rara ya nye n'iyì nke aka ya.
20 Debe ohere ahu, lezie kwa anya bayere ihe ọjọ; eme-kwa-la ihere mbe ọ bayere nkpuru-obi-gi.
21 N'ihi na ihere di nke nēweta nmehie; ma e nwere ihere nke bụ ebube na amara.

22 Anara-kwa-la onye ọ bula imegide nkpuru-obi-gi, Ekwe-kwa-la ka ujọ nke onye ọ bula me ka i da.
23 Ma ebọchi-kwa-la ikwu okwu, mbẹ ọ bula ọ di ime ezi ihe, ezo-kwa-la amam-ihe-gi n'ima-nma-ya.
24 N'ihi na n'okwu-ọnu ka agēji mara amam-ihe;
25 Ma-ọbughi okwu megide ezi-okwu; Ma ka ajọ omume nke ama-gi me ka ihere me ya.
26 Ka ihere emela ikwuputa nmehie-gi nile; na-amanye-kwa-la ụzọ nke osimiri.
27 Emela onwe-gi ka ọ buru onye-nzuzu nwa-nwoke; anabata-kwa-la iru nke ndi-dike.
28 Gbaa ọsọ n'ihi ezi-okwu rue ọnwu, Ma Onye-nwe gēburu gi ọgu.
29 Emela ngwa ngwa n'ire-gi, Di ume-ala n'ọlu-gi nile, we daa miri.
30 Adi-kwa-la ka ọdum n'ulo-gi, Unu adi-kwa-la uka n'etiti ndi-orù-gi.
31 Ekwela iseti aka-gi ịnara ihe, Mechibido kwa mbẹ i gēkwughachi.

ISI 5

1 Etikwasi-kwa-la obi-gi n'anu-aru-gi; si-kwa-la, O zuworom ndum.
2 Ewesola uche-gi na ike-gi, ije ije n'uzọ nile nke obi-gi;
3 Asi-kwa-la, Ònye gēkpem ikpe bayere ọlum nile? n'ihi na Onye-nwe-ayi aghaghi-abọ ọ́bọ̀ npako-gi.
4 Asi-kwa-la, Emehiewom, ma gini merem ihe ọjọ? n'ihi na Jehova nwere ogologo ntachi obi, Ọ gaghi-arapu gi ma-ọli.
5 Banyere ikpuchi-nmehie, unu atula egwu itukwasi nmehie na nmehie;
6 Asi-kwa-la ka ebere-Ya di uku; agābọchi ya n'ihi iba-uba nke nmehiem: n'ihi na ebere na ọnuma nēsi n'ebe ọ nọ puta, iwe-Ya di kwa n'aru ndi-nmehie.
7 ebọchi-kwa-la ichigharikute Onye-nwe-ayi, ewepu-kwa-la onwe-ya site n'ubọchi rue ubọchi: n'ihi na na mberede ka iwe Jehova gāputa, na n'ebe-nguzo-gi ka agēkpochapu gi, we la n'iyì n'ubọchi ibọ̀-ọ́bọ̀.
8 Etikwasi-kwa-la obi-gi n'àkù nke anēme n'ikpé-gi, n'ihi na ha agaghi-abara gi urù n'ubọchi nhuju-anya.
9 Ejila ifufe ọ bula fùa, unu abà-kwa-la n'uzọ nile: n'ihi na otú a ka onye-nmehie di nke nwere ire abua.
10 Di ike na nghọta-gi; Ka okwu-gi buru kwa otù ihe ahu.
11 Di ngwa inu; ka ndu-gi buru kwa ezi-okwu; were ogologo-ntachi-obi zaa.
12 Ọ buru na i nwere nghọta, za madu-ibe-gi; ọ buru na ọ bughi, tukwasi aka-gi n'ọnu-gi.
13 Nsọpuru na ihere di n'okwu-ọnu: Ma ire madu bu ọdida-ya.
14 Ka akpọ-kwa-la onye-ntà, were-kwa-la ire-gi chebiri: n'ihi na ihere ọjọ nādighi n'aru onye-ori di, ọbuná ikpé ọjọ di n'aru ire abua.
15 Unu amala ihe ọ bula n'ihe uku ma-ọbu n'ihe ntà.

ISI 6

1 N'ọnọdu enyi, unu abula onye-iro; n'ihi na ọ bu nka ka i gēji keta aha ọjọ na ihere na ita-uta: otú a ka onye-nmehie nke nwere ire abua gādi.
2 Ewelila onwe-gi na ndum-ọdu nke obi-gi; ka ewe ghara idọwa nkpuru-obi-gi dika oke-ehi nākpafu nání ya.
3 I gērichapu akwukwọ-gi, we tufue nkpuru-gi, rapu onwe-gi dika osisi kpọrọ nku.
4 Nkpuru-obi nēmebi iwu gēme ka onye nwere ya la n'iyì, Ọ gēme kwa ka ọ chìe ọchì nye ndi-iro-ya.
5 Asusu di utọ gēme ka eyì-ya ba uba: Ọzọ, ire nke nēkwu okwu ọma nāba uba ekele.
6 Diri ọtutu madu n'udo: Otú ọ di, nwenu nání otù onye-ndu nke nnù ndikom abua na ọgu iri.
7 Ọ buru na i gāchọta eyì, buru uzọ nwaputa ya, eme-kwa-la ka i tukwasi ya obi.
8 N'ihi na ufọdu bu eyì nke aka ya, Ọ gaghi-adi kwa n'ubọchi ahuhu-gi.
9 Ma otù eyì di, bú onye nēchighari n'iro-ya, ise-okwu gēkpughe kwa ita-uta-gi.
10 Ọzọ kwa, eyì ufọdu bu eyì na table, Ọ gaghi-adi kwa n'ubọchi nweda-n'ala-gi.
11 Ma n'ọdi-nma-gi ọ gādi ka onwe-gi, ọ gābu kwa obi-ike n'aru ndi-orù-gi.
12 Ọ buru na eweda gi n'ala, ọ bu imegide gi, Ọ gēzonari iru-gi.
13 Kewapu onwe-gi n'aru ndi-iro-gi, le kwa ndi-eyì-gi anya.
14 Ebe-nbạchi siri ike ka eyì nke kwesiri ntukwasi-obi bu: Ọzọ, onye nāchọta onye di otú a, ọ achọtawo àkù.
15 Ọ dighi ihe nēmegide enyi nke kwesiri ntukwasi-obi, Ma nbili-elu-ya bu ihe bara uba.
16 Enyi kwesiri ntukwasi-obi bu ọgwọ ndu; ndi nātu egwu Jehova gāchọta kwa Ya.
17 Onye nātu egwu Jehova gēdozi eyì-ya n'ezi-okwu: N'ihi na dika Ọ di, otú a ka abạta-obi-ya gādi kwa.
18 Nwam, chikọta idọ-aka-na-nti site na nwata: I gāchọta kwa amam-ihe rue agadi-gi.
19 biakute ya dika onye nālu ubi nāgha nkpuru, chere ezi nkpuru-ya: n'ihi na i gaghi-adọbụ onwe-gi n'ọlu nime ya, ma i gēri nkpuru-ya ngwa ngwa.
20 Ọ nātọ ya utọ nke-uku n'anya onye nāgughi ihe: Onye nēnwe uche agaghi-anọyere ya.
21 Ọ gādinakwasi ya dika nkume uku nke ọnwunwa; ọ gāchupu kwa ya n'aru ya tutu ọ di anya.
22 N'ihi na amam-ihe di dika aha-ya si di, ma ọ gaghi-egosi kwa ọtutu madu.
23 Ṅa nti, nwam, nara ndum-ọdum, Aju-kwa-la ndum-ọdum;
24 Tiye kwa ukwu-gi n'ubụ-ya abua, Tiye kwa olu-gi n'ubụ-ya.
25 Ruda ubu-gi, buru ya, ewe-kwa-la iwe-ya n'abụ-ya nile.
26 Were obi-gi nile biakute ya, Were kwa ike-gi nile debe uzọ-ya nile.
27 Chọọ, chọ, ewe me ka ọ mara ya: Ma mbẹ i jidesiri ya ike, ekwela ka ọ la.
28 N'ihi na n'ikpe-azu i gāchọta izu-ike-ya, Ma nke ahu gāchighari n'ọṅù-gi.
29 Mbẹ ahu abụ-ya nile gābu-kwa-ra gi ihe-nkpuchi siri ike, na iyabạ-ya nile gāburu gi uwe-nwuda nke ima-nma.
30 N'ihi na ihe-ichọ-nma nke ọla-edo di n'aru ya, ihe-ọkiké-ya nile bu kwa eriri ododo.
31 I gēyiwe ya dika uwe-nwuda nke nsọpuru, Tiye ya buruburu gi dika okpu-eze nke ọṅù.
32 Nwam, ọ buru na i gāchọ, agēzí gi ihe: Ma ọ buru na i tukwasi uche-gi, i gābu onye nwere uche.
33 Ọ buru na i nāhu inu ihe n'anya, i gānata nghọta: Ma ọ buru na i rube nti-gi, i gāma ihe;
34 Guzosie ike n'ìgwè ndi-okenye; rapara kwa onye mara ihe.

35 Dezienu inu okwu nile nke Chineke; Ka ilu nile nke nghọta ghara kwa ibạpu gi abạpu.
36 Ma ọ buru na i hu onye-nghọta, biakute ya nke-ọma, ka ukwu-gi we yi kwa nzọ-ukwu nke ọnu-uzọ-ya.
37 Ka uche-gi di n'elu ikpé nile nke Jehova, Tughari kwa uche mbẹ nile n'ihe nile Ọ nyere n'iwu: Ọ gēme ka obi-gi guzosie ike, nye kwa gi amam-ihe n'ọchichọ-gi.

ISI 7

1 Emela ihe ọjọ, ihe ọjọ agaghi-adikwasi kwa gi.
2 Si n'aru ndi ajọ omume wezuga onwe-ha, ajọ omume gēsi kwa n'aru gi laghachi.
3 Nwam nwoke, agha-kwa-la nkpuru n'elu ọhia nile nke ajọ omume, ma i gaghi-ewe ihe ubi okpukpu asa.
4 Achọ-kwa-la Jehova nsọpuru, Ma-ọbu achọ-kwa-la oche-eze nke eze.
5 Aga-kwa-la onwe-gi onye ezi omume n'iru Onye-nwe; Enya-kwa-la isi n'amam-ihe-gi n'iru eze.
6 Achọla ịbụ onye-ikpe, ebe unu enweghị ike iwepụ ajọ omume; ka i we ghara itu egwu iru onye-dike mbẹ ọ bula, bú ihe-isu-ngọngọ n'uzọ izi-ezi-gi.
7 Emehiela ihe megide igwe-mmadụ nke obodo, ma mgbe ahụ ị ga-ala n'etiti ndị mmadụ.
8 Ekekọta-kwa-la nmehie n'aru ibe-ya; n'ihi na n'otù nime ya ka i gaghi-abu onye nāpunara madu ihe.
9 Asi-kwa-la, Elohim gēlekwasi iba-uba nke onyinye-inata-iru-ọmam anya, Ma mbẹ m'wetara Chineke Nke kachasi ihe nile elu, Ọ gānara ya.
10 Ada-ume-abu-kwa-la mbẹ i nēkpe ekpere-gi, echekwa-kwa-la inye onyinye-inata-iru-ọma.
11 Unu ichì-kwa-ra onye ọ bula ọchì n'obi ilu nke nkpuru-obi-ya: N'ihi na ọ di onye nēweda n'ala, nēbuli kwa elu.
12 Echela okwu-ugha megide nwa-nne-gi; eme-kwa-la enyi-gi ihe di otú a.
13 Ejila okwu-ugha ọ bula ghara: n'ihi na omume-ya adighi nma.
14 Eji-kwa-la okwu ba uba n'ọnu-ọgugu ndi-okenye, Ma eme-kwa-la ka okwu-ọnu-gi di uku mbẹ i nēkpe ekpere.
15 Akpọ-kwa-la ọlu di ike asì, Ma-ọbu ọlu-ubi asì, nke Onye kachasi ihe nile elu doziworo anya.
16 Agāgu-gi onwe-gi n'etiti ọtutu ndi-nmehie, ma cheta na iwe agaghi-adi ogologo oge.
17 Weda onwe-gi ala nke-uku: N'ihi na ibọ̀-ọ́bọ̀ nke onye nēmebi iwu bu ọku na ikpuru.
18 Unu eḅanwela eyì-iyì ọ bula ọ bula; ọbụghị nwanne nwoke kwesịrị ntụkwasị obi maka ọla-edo Ofia.
19 Ahapụla nwanyi nke mara ihe nke bu kwa ezi omume: N'ihi na amara-ya di kari ọla-edo.
20 N'ihi na orù-gi nālu ọlu n'ezie, emela ya ihe ọjọ, ma-ọbu onye-ọlu nke nēnye onwe-ya n'ọlu n'ihi gi.
21 Ka nkpuru-obi-gi hu ezi orù n'anya, Enapu-kwa-la ya n'onwe-ya.
22 Ì nwere anu-ulo? le ha anya: ma ọ buru na ha bu urù-gi, debe ha n'aka-gi.
23 Ị nwere ụmụ? zi ha ihe, rube-kwa-ra olu-ha site na mbẹ ha di na nwata.
24 Ùnu nwere umu-ndinyom? lekọta-kwa-ra aru-ha anya, eme-kwa-la gi onwe-gi onye nwere ọnù n'ebe ha nọ.
25 Lu nwa-gi nwayi, ma i gēmewo kwa ihe uku: ma nye ya onye-nghọta.
26 Ọ̀ bu nwunye ka i gēnwe? arapula ya: ma enye-kwa-la onwe-gi nye nwanyi nfe.
27 Sọpuru nna-gi n'obi-gi nile, Echezọ-kwa-la ihe-nbụ nile nke nne-gi.
28 Cheta na ọ bu na ha ka amuworo Gi; Ì gēsi kwa aṅa kwughachi ha ihe ha meworo gi?
29 Were kwa nkpuru-obi-gi nile tua egwu Jehova, tu kwa egwu ndi-nchu-àjà-Ya.
30 Hu Onye ji ike-gi nile me gi n'anya, Ma arapu-kwa-la ndi nējere ya ozi.
31 Tuanu egwu Jehova, sọpuru kwa onye-nchu-àjà; nye kwa ya òkè-ya, dika enyeworo gi iwu; nkpuru mbu, na àjà-ikpe-ọmuma, na onyinye-inata-iru-ọma nke ubu, na àjà-nsọ, na nkpuru mbu nke ihe nsọ.
32 Ma setipu aka-Gi n'aru obẹye, Ka ngọzi-Gi we zue okè.
33 Onyinye nwere amara n'iru onye ọ bula di ndu; ebọchi-kwa-la ndi nwuru anwu.
34 Agwula n'etiti ndi nākwa ákwá, Ru kwa uju n'etiti ndi nēru újú.
35 Adịla ngwa ileta onye nrịanrịa: n'ihi na nke ahụ ga-eme ka ị bụrụ ndị ihunanya.
36 Ihe ọ bula i were n'aka, cheta ọgwugwu, ma i gaghi-eme ajọ omume.

ISI 8

1 Gi na dike nālu ọ̀gù, Ka i we ghara idabà n'aka-ya.
2 Ekwela ka gi na ọgaranya ghara ise okwu, ka o we ghara idi aró: n'ihi na ọla-edo ebibiwo ọtutu madu, bạgọ kwa obi ndi-eze.
3 Unu na nwoke juputara n'ire nālu ọ̀gù;
4 Esola onye nēmeghi ihe ọjọ elì, Ka ewe ghara ime ihere nna-gi-hà.
5 Atala onye ọ bụla nke na-esi na mmehie chigharịa ụta, ma cheta na anyị nile tozuru oke ntaram ahụhụ.
6 Emela onye ọ bula ihe-ihere n'agadi-ya: n'ihi na ọbuná ufọdu nime ayi emewo agadi.
7 Aṅurila ọṅu n'ihi onye-iro-gi kachasi ihe nwuru anwu, ma cheta na ayi nile nānwu.
8 Eledala okwu ndi mara ihe anya, kama were ilu-ha mara onwe-gi: N'ihi na nime ha ka i gāmu idọ-aka-na-nti, Na ijere ndi uku òfùfè òfùfè.
9 Echela okwu-ọnu ndi-okenye: n'ihi na ha muta-kwa-ra n'aka ndi bu nna-ha, ọ bu kwa nime ha ka i gāmuta nghọta, na izaghachi dika nkpà nāchọ.
10 Atulela icheku-ọku nke onye-nmehie, Ka ewe were ire ọku-ya sure gi.
11Ebilila n'iwe n'iru onye nēmebi iwu, Ka o we ghara nēche anwu inu gi n'okwu-ọnu-gi nile.
12 Ebinye-kwa-la onye di ike kari onwe-gi; n'ihi na ọ buru na i binye ya, gua ya na ọ fọduru.
13 Adala n'aka kari ike-gi: N'ihi na ọ buru na i bạ, lezie anya n'ikwughachi ya.
14 Gị na onye-ikpe esola ikpe; n'ihi na ha gēkpe ya ikpe dika nsọpuru-Ya si di.

16 Unu na onye iwe nālu ọ̀gù, eso-kwa-la ya je n'ebe tọbọrọ n'efu: N'ihi na ọbara adighi ka ihe-efu n'anya-ya, ma ebe ọ nādighi onye-iye-aka ka ọ gākwada gi.
17 Ajula onye-nzuzu ase; n'ihi na ọ pughi idebe ndum-ọdu.
18 Emela ihe-nzuzo n'iru onye ala ọzọ; n'ihi na i maghi ihe ọ gēme.
19 Emeghela obi-gi nye nwoke ọ bula, Ka o we ghara were ntughari mara ihe nyeghachi gi.

ISI 9

1 Ekwo-kwa-la nwunye nke obi-gi ekworo, ezí-kwa-la ya ihe-ozizí ọjọ megide onwe-gi.
2 enyela nwanyi nkpuru-obi-gi ka ọ tukwasi ukwu-ya n'àkù-gi.
3 Ekwela ka gi na nwanyi nākwa iko zukọta, Ka i we ghara idabà n'ọnyà-ya nile.
4 Ejila nkpọkọta nwayi nke bu onye nābù abù ba uba nke-uku, Ka ewe ghara ijide gi na nbạ-aka-ya nile.
5 Elela nwa-abọghọ ahu anya, ka i we ghara ida n'ihe nile di oké ọnu-ahia nime ya.
6 enyela nkpuru-obi-gi nye ndi nākwa iko, ka i we ghara itufu ihe-nketa-gi.
7 Elegide-kwa-la gi anya buruburu n'amá nile nke obodo, awaghari-kwa-la n'ebe-nsọpuru-ya.
8 Wepu anya-gi n'aru nwayi mara nma, elegide-kwa-la ima-nma nke onye ọzọ; n'ihi na e ghọgbuwo ọtụtụ site n'ịma mma nke nwanyị; n'ihi na ọ bu nka ka eji ima-nma dika ọku.
9 Ekwela ka gi na nwunye nwoke ọzọ nọdu ala, gi na ya nọdu-kwa-la n'aka-gi, eme-kwa-la ka ego-gi tiyere ya na manya-vine; Ka obi-gi we ghara iwezuga onwe-ya n'ebe ọ nọ, I we site n'ọchichọ-gi dabà n'iyì.
10 Ahapụla enyi ochie; n'ihi na ọ dighi ihe atuyere ya: enyi ọhu di ka manya-vine ọhu; mbẹ o mere agadi, i gāṅu ya n'obi utọ.
11 Ekwo-kwa-la ekworo n'ebube nke onye-nmehie: N'ihi na i maghi ihe gābu ọgwugwu-ya.
12 Ihe nātọ onye nēmebi iwu nātọghi utọ; ma cheta na ha agaghị aga n'ili ha n'enwetaghị ntaramahụhụ.
13 Debe gi n'ebe di anya ka i pua n'aru nwoke ahu nke nwere ike ibụ; i gaghi-enwe kwa obi abua n'egwu ọnwu: ma ọ buru na i biakute ya, emela ka ọ mara ihe, ka o we ghara inapu ndu-gi ubụ a: cheta na n'etiti ọnyà ka i nēje ije, na n'elu ulo-elu nke obodo ka i nēje ije.
14 N'ebe di nso ka i nwere ike, che iru madu-ibe-gi anya, Gi na ndi mara ihe nāju kwa ase.
15 Ka okwu-Gi diyere ndi mara ihe, Ka okwu-gi nile di kwa n'iwu nke Onye kachasi ihe nile elu.
16 Ma ka ndi ezi omume soro gi rie ihe ṅu kwa ihe-ọṅuṅu; Ka nsọpuru-gi di kwa n'egwu Jehova.
17 N'ihi na aka onye-ọ̀kà ka agāja ọlu ahu: Ọ bu kwa onye-isi nke ndi nile di iche iche nke mara ihe ka agāja okwu-ya.
18 Onye-ire nādighi-ajọ di n'obodo-ya; Ọzọ, onye nēkwu okwu-ya ka agākpọ asì.

ISI 10

1 Onye-ikpé mara ihe gēzí ndi-ya ihe; + ọchịchị onye nwere ezi uche dịkwa n'usoro nke ọma.
2 Dika onye-ikpe nke ndim di, otú a ka ndi-orù-ya di; ma ole madu ka onye-isi obodo bu, otú a ka ndi nile ndi bi nime ya bu.
3 Eze nāmaghi ihe nēbibi ndi-ya; ma site n'amamihe nke ndị nọ n'ọchịchị ka a ga-ebi n'obodo-ukwu ahụ.
4 Ike nke uwa di n'aka Jehova, Ma mbẹ oge-ya ruru Ọ gēdo onye nāba urù bayere ya anya.
5 N'aka Chineke ka ọganiru madu di: Ọzọ, n'aru onye-ode-akwukwọ ka ọ gātukwasi nsọpuru-ya.
6 Aburula ibe-gi asì n'ihi ihe ọjọ ọ bula; emela ihe ọ bụla ma ọlị site n'omume ọjọọ.
7 Ihe-árú bu npako n'iru Chineke na madu: Ọzọ, site na ha abua ka otù onye nēme ajọ omume.
8 N'ihi ajọ omume, mmerụ ahụ, na akụ̀ na ụba e ji aghụghọ nweta, a na-asụgharị alaeze ahụ site n'otu ndị mmadụ gaa n'ọzọ.
9 Gịnị mere ụwa na ntụ ji dị mpako? Ọ dighi ihe jọrọ njọ kariri onye anya-uku: n'ihi na onye di otú a nēdo nkpuru-obi-ya ire ere; N'ihi na mbẹ ọ nādi ndu ọ nātufu afọ-ya.
10 Dibia nēbipu ọria di anya; ma onye bu eze ta echi gānwu.
11 N'ihi na mbẹ madu nwuru, ọ gēketa ihe nākpu akpu na anu-ọhia na ikpuru.
12 Nmalite npako bu mbẹ madu gēsi n'ebe Chineke nọ wezuga Onwe-ya, Ma obi-ya wezugara Onwe-ya n'aru Onye meworo ya.
13 N'ihi na npako bu nmalite nmehie, ma onye nwere ya gāwusi ihe-árú: Jehova we me ka ihe ọjọ di iche iche biakwasi ha, kwatue ha ka ebibie ha.
14 Jehova akwatuwo oche-eze nke ndi-isi-npako, Me kwa ka ndi di ume-ala n'obi guzo n'ọnọdu ha.
15 Jehova esetiwo nkpọrọgwu mba nile di elu, ku kwa ndi di ume-ala n'obi n'ọnọdu-ha.
16 Jehova kwaturu ala nile nke mba nile, We kpochapu ha rue ntọ-ala nile nke uwa.
17 O wepuru ufọdu nime ha, me ka ha la n'iyì, O mewo kwa ka ihe-ncheta-ha kwusi n'uwa.
18 E meghi kwa madu npako, E meghi kwa ha iwe di ọku nye ndi nwayi muru.
19 Nkpuru kwesiri ntukwasi-obi ka ndi nātu egwu Jehova bu, Ndi nāhu Ya n'anya bu kwa ihe-ọkukú nke anāsọpuru: ndi nādighi-elegide iwu anya bu nkpuru ihe-ihere; ndi nāgabiga ihe nile enyere n'iwu bu nkpuru aghughọ.
20 N'etiti umu-nne onye anāsọpuru onye-isi; otú a ka ndi nātu egwu Jehova di n'anya-Ya.
21 Egwu Jehova nāga n'iru inweta ike: Ma ime-ihe-ike na npako bu ngwusi-ya.
22 Ma ọ bu ọgaranya, ma onye amara aha-ya, ma-ọbu obẹye, ebube-ha bu egwu Jehova.
23 Ọ bughi ihe kwesiri ekwesi ileda obẹye nke nwere nghọta anya; ọ bughi kwa nma ibuli madu-nmehie uku.
24 Ndi uku, na ndi-ikpé, na ndi-dike, ka agēsọpuru; ma ọ dighi onye n'etiti ha di uku kari onye nātu egwu Jehova.
25 Orù nke mara ihe ka ndi nwere onwe-ya gēfè òfùfè: Ọzọ, onye mara ihe agaghi-ewe iwe n'obi mbẹ emewo ya.
26 Emela ka ọ mara ihe n'ọlu-gi; Enya-kwa-la onwe-gi na mbẹ nkpabụ-gi.
27 Ọ di nma, bú onye nādọbụ onwe-ya n'ọlu, nāba kwa uba n'ihe nile, Kari onye nānya isi n'onwe-ya, na nri kọrọ ya.
28 Nwam, nye nkpuru-obi-gi otuto n'idi-nwayọ, nye kwa ya nsọpuru dika nsọpuru-ya si di.
29 Ònye gāgu onye nēmehie megide nkpuru-obi-ya n'onye ezi omume? ònye gāsọpuru kwa onye nēmebi ndu-ya?
30 Anāsọpuru obẹye n'ihi nka-ya, Anēsọpuru kwa ọgaranya n'ihi àkù-ya.
31 Onye anāsọpuru na obẹye, Ò gēsi kwa aṅa kari n'àkù? ọzọ kwa, onye anāsọpuru n'àkù, ọ bu kwa onye anāsọpuru n'àkù, ọ gēsi kwa aṅa ghara idi n'obẹye kari?

ISI 11

1 Amamihe nēweli isi nke onye di ala n'obi, Ọ nēme kwa ka ọ nọdu ala n'etiti ndi uku.

2 Ekelela madu n'ima-ya; Akpọ-kwa-la madu ihe-árú n'anya-ya.
3 Anụ dị ntakịrị n'etiti ndị dị ka ijiji; ma nkpuru-ya bu isi ihe utọ.
4 Enyala isi n'uwe-gi na uwe-gi, ebuli-kwa-la onwe-gi n'ubọchi nsọpuru: N'ihi na ọlu Jehova di ebube, ezonariwo ọlu-Ya nile n'etiti madu.
5 Ọtutu eze nọdu ala; ma onye a na-echeghị echiche kpuwo okpueze.
6 Ewe mewo ọtutu ndi-dike nke-uku; ewe nye onye nsọpuru n'aka ndikom ọzọ.
7 Atala uta tupu i enyochaa ezi-okwu: Buru uzọ ghọta, mbẹ ahu basi-kwa-ra mba ike.
8 Azala tutu i nu ihe-ikpe: Ewe-kwa-la ka madu bạghara n'etiti okwu-ha.
9 Anwala okwu bayere gi; gi na ndi-nmehie adi-kwa-la n'ikpé.
10 Nwam, etiye-kwa-la uche n'ọtutu okwu: n'ihi na ọ buru na i nēme ihe nke-uku, i gaghi-abu onye ajọ omume; ma ọ buru na i jeso, i gaghi-enweta, i gaghi-abạpu kwa n'ọbạlaga.
11 O nwere onye nādọbụ onwe-ya n'ọlu, nābạ kwa nbụ, nēme kwa ngwa, ma ọ di kari n'azu.
12 Ọzọ, e nwere onye ọzọ nke na-adighị ngwa, ma nwee mkpa enyemaka, na-enweghị ike, na juputara na ịda ogbenye; ma anya Jehova lere ya anya ime ihe di nma, Me ka o si n'ọnọdu di ala-ya bulie ya;
13 O we welie isi-ya site na nhuju-anya; Ya mere ọtutu ndi huru ya ju-kwa-ra Ya anya.
14 Ọganiru na ahuhu, ndu na ọnwu, obẹye na àkù, sitere n'aka Onye-nwe-ayi.
15 Amam-ihe na ihe-ọmuma na nghọta nke iwu sitere na Jehova: ihu-n'anya na uzọ ezi omume si n'aka-Ya puta.
16 Nmalite-ha bu nmehie na ọchichiri ya na ndi-nmehie;
17 Onyinye-inata-iru-ọma Jehova nānọgide n'aka ndi-ebere, Ma amara-Ya nēweta ọganiru rue mbẹ ebighi-ebi.
18 Ọ di onye nāba ọgaranya site n'iche-iche-ya na nkpatu-ya, Ma nka bu òkè nke ugwọ-ọlu-ya;
19 Ma ọ nāsi, Achọtawom izu-ike, ma ubụ a ka m'gēri ufọdu nime àkùm mbẹ nile; ma ọ maghị oge ga-abịakwasị ya, na na ọ ga-ahapụrịrị ihe ndị ahụ nye ndị ọzọ ma nwụọ.
20 Desie ike n'ọbụbạ-ndu-Gi, me kwa ka ha mara ya, me ka agadi n'ọlu-gi.
21 Ka iju unu anya n'ihi ọlu nile nke ndi-nmehie; ma tukwasi Jehova obi, nọgide kwa na ndọbụ-gi: n'ihi na ọ di nfe n'anya Jehova na mberede ime obẹye ọgaranya.
22 Ngọzi nke Jehova di n'ugwọ-ọlu nke onye-ebere, Na mberede Ọ nēme ka ngọzi-Ya ba uba.
23 Asila, Gini bu urù òfùfèm? ọ̀ bu kwa ezi ihe gini ka m'gēnwe ma emesia?
24 Ọzọ, asịla, Ezuwo m, ma nwetakwa ọtụtụ ihe, ma gịnị ka m ga-enweta ma emesịa?
25 N'ubọchi ọdi-nma ka echezọ-nmehie di: Ma n'ubọchi nkpabụ adighi-echeta ọdi-nma.
26 N'ihi na ọ bu ihe nfe n'ebe Jehova nọ n'ubọchi ọnwu inyeghachi madu dika uzọ-ya nile si di.
27 Nkpabụ nke oge hour nēme ka madu chezọ ihe-utọ: N'ọgwugwu-ya ka ewe kpughe ọlu-ya nile.
28 Ọ dighi onye-ikpé nāgọzi tutu ọnwu-ya: n'ihi na agāma madu n'aru umu-ya.
29 Ewebatala nwoke ọ bula n'ulo-gi: n'ihi na onye-nghọbụ nwere ọtutu ugwo.
30 Dika nkpa-n'aka ewedara n'ọbà, otú a ka obi ndi-npako di; Ọ bu kwa dika onye nledo ka ọ nēche nche n'ihi ọdida-gi.
31 N'ihi na ọ nēchere, we chigharia ezi ihe n'ihe ọjọ, Ma n'ihe nile kwesiri otuto gātukwasi gi uta.
32 Site n'ire-ọku ka obo icheku nēre ere: Ọzọ, ọbara ka onye-nmehie nēche anwu.
33 Lezienu onye nēmebi iwu anya, n'ihi na ọ nēme ihe ọjọ; ka o we ghara ime ka nbạpu dikwasi gi rue mbẹ ebighi-ebi.
34 Nabata onye ala ọzọ n'ulo-gi, Ọ gākpatu kwa gi, me ka i pua n'aru gi.

ISI 12

1 Mbẹ i gēme ezi ihe mara onye I nēme ya; ya mere a ga-ekele gị maka uru gị.
2 Mere onye-ebere ezi ihe, i gāchọta kwa ugwọ-ọlu; ma ọ buru na ọ bughi site na Ya, ma site n'Onye kachasi ihe nile elu.
3 Ọ dighi ezi ihe gābiakute onye nēme ihe ọjọ mbẹ nile, ma-ọbu onye nēnyeghi ebere.
4 Nye onye-ebere, Iyere kwa onye-nmehie aka.
5 Mere onye di ume-ala n'obi nke-ọma, ma enye-kwa-la onye nēmebi iwu ihe: bọchi achicha-gi, enye-kwa-la ya ya, ka o we ghara isi na ya ghọ gi: n'ihi na i gānata ihe ọjọ okpukpu okpukpu abua n'ezi ihe nile i gēnwe. emere ya.
6 N'ihi na Onye kachasi ihe nile elu nākpọ ndi-nmehie asì, Ọ bu kwa onye nēmebi iwu ka Ọ gābọ̀ ọ́bọ̀, Ọ nēdebe kwa ha imegide oké ubọchi nke ahuhu-ha.
7 Nye ndi-ezi ihe, enye-kwa-la onye-nmehie aka.
8 Agaghi-ama eyì n'ọdi-nma: Ọ dighi kwa onye-nkpabụ a puru izobe n'ahuhu.
9 N'ọdi-nma nke madu ka agēwute ndi-iro: Ma na nkpabụ-ya ka eyì gāla.
10 Tukwasi-kwa-la onye-iro-gi: N'ihi na dika nchara nchara, otú a ka ajọ omume-ya di.
11 Ọ buru na ọ weda onwe-ya n'ala, marua n'ala, ma lezie anya nke-ọma, kpachara kwa ya anya, i gādi-kwa-ra ya dika agāsi na i kpochapuru enyo anya, i we mara na ewezugaghi nchara-ya nile.
12 Edola ya n'akuku gi, ka o we ghara iguzo n'ọnọdu-gi, mbẹ ọ nākwatu gi; ekwe-kwa-la ka ọ nọdu ala n'aka-nri-gi, ka ọ we ghara ichọ inọ n'oche-gi, ma gi n'ikpe-azu cheta okwum nile, ewe were ya tupia gi.
13 Ònye gēmere onye-ọmumu amara nke agwọ tara, Ma-ọbu onye ọ bula nke nābiaru anu-ọhia nso nso?
14 Ọzọ, onye nējekuru onye-nmehie, ewe merua ya na nmehie-ya, ònye gēnwe obi-ebere?
15 N'ihi na nwa oge ọ ga-anọnyere gị, ma ọ bụrụ na ị malite ịda, ọ gaghị anọ.
16 Onye-iro nēkwu okwu utọ n'ebụbẹre-ọnu-ya abua: Ma n'obi-ya ka o nēchè itubà gi n'olùlù: Ọ gēji anya-ya abua kwa ákwá, ma ọ buru na ọ huta oge, ọbara agaghi-eju ya afọ.
17 Ọ buru na ihe ọjọ abiakwasi gi, i gāhu ya n'ebe ahu; Ọ buru kwa na Ọ nēme onwe-ya ka Ọ nēyere gi aka, ma Ọ gēleda gi anya.
18 Ọ gēfefe isi-ya, ku kwa aka-ya abua, nākwusa kwa uba, bạnwe iru-ya.

ISI 13

1 Onye nēmetu ọnu-ahia gādiru ya; ma onye ya na onye-npako nēnwekọ gādi ka ya.
2 Ebula onwe-gi ibu kari ike-gi mbẹ i nādi ndu; gi na onye di ike di kwa uba kari gi onwe-gi, eme-kwa-la ka ha nwekọ ihe: n'ihi na ite na ite urọ nēkekọta kwa? n'ihi na ọ buru na etipia otù megide ibe-ya, agātiji ya.
3 Ọgaranya emewo ihe ọjọ, ma ọ nēti egwu: anēme obẹye emejọ, ọ nāriọ kwa aririọ.
4 Ọ buru na i bu urù-ya, Ọ gēji gi were: Ma ọ buru na i nweghi ihe ọ bula, Ọ gārapu gi.
5 Ọ buru na i nwere ihe ọ bula, ya na gi gādi ndu: e, Ọ gēme ka i bạsa ọlu, Ọ gaghi-atukwasi kwa obi n'aru ya.
6 Ọ buru na ọ di gi nkpà, ọ gārafu gi, we ṅuria ọṅu, tukwasi gi obi; Ọ gāgwa gi okwu di nma, si, Gini ka i nāchọ?
7 Ọ gēme kwa gi ihere site n'ihe-oriri-ya, rue mbẹ ọ gādọta gi akọrọ ubộ abua ma-ọbu ubộ atọ, ma n'ikpe-azu ọ gāchì gi ọchì n'ikpe-azu, mbẹ ọ huru gi, ọ gārapu gi, fughari isi-ya megide gi.
8 Lezie anya ka aghara iduhie gi, weda kwa gi n'ọṅù-gi.
9 Ọ buru na onye dike kpọ gi òkù, wezuga onwe-gi, ọ bu kwa otú a ka Ọ gākpọ gi.
10 Adigidela ya, ka ewe ghara iwezuga gi n'azu; guzo n'ebe di anya, ka ewe chezọ gi.
11 Emela ka ewe me ka ya na ya ra n'okwu-ọnu, ekwe-kwa-la ka ọtutu okwu-ya nile: n'ihi na ọtutu okwu ka Ọ gānwa gi, ọchì nāchì kwa gi ọchì;
12 Ma ọ gēji obi-ebere chikọta okwu-gi nile, Ọ gaghi-enwe kwa ọmiko imejọ gi, na itiye gi n'ulo-nkpọrọ.
13 Le, lezi kwa anya nke-uku, n'ihi na i nējeghari n'ihe-efu nke nkpọtu-gi: mbẹ i nuru ihe ndia, teta n'ura-gi.
14 Hụ Jehova n'anya ná ndụ gị niile, kpọkuokwa ya maka nzọpụta gị.
15 Anu-ọhia ọ bula nāhu ihe-ya n'anya, ma onye ọ bula nāhu ibe-ya n'anya.
16 Anu-aru nile nēkekọ n'aru di iche iche, Ma madu gārapara n'aru-ya.
17 Òle nnwekọ ka agu na nwa-aturu nwere? ya mere onye-nmehie ya na ndi-ebere.
18 Òle nkwekọ di n'etiti nkita na nkita? òle udo di kwa n'etiti ọgaranya na obẹye?
19 Dika inyinya-ibu-ọhia si di n'ime ọzara: Otú a ka ọgaranya nēripia onye ewedara n'ala.
20 Dika ndi-npako nākpọ idi-ume-n'obi asì: Otú a ka ọgaranya nākpọ onye ewedara n'ala asị.
21 Ọgaranya nke nāmalite ịda ada, ndi-eyì-ya nējide ya: Ma obẹye n'ala, ọ bu ndi-eyì-ya nāchupu onye obẹye.
22 Mbẹ ọgaranya nāda, o nwere ọtutu ndi-iye-aka: ọ nēkwu ihe anāgaghi-ekwu, ma madu nāgu ya n'onye ezi omume: obẹye we wezugara onwe-ya, ma ha bara kwa ya nba; O nēkwu okwu n'amam-ihe, ọ dighi kwa ebe ọ bula o nwere.
23 Mbẹ ọgaranya nēkwu okwu, onye ọ bula nējide ire-ya, ma, le, ihe ọ nēkwu, ha nēbuli ya rue igwe-oji: ma ọ buru na obẹye nēkwu okwu, ha nāsi, Ònye bu onye a? ma ọ bụrụ na ọ sụọ ngọngọ, ha ga-enyere aka ịkwatu ya.
24 Àkù di nma n'ebe onye nēnweghi nmehie di, Ọzọ, obẹye bu ihe ọjọ n'ọnu onye nēmebi iwu.
25 Obi madu nābạnwe iru-ya, ma ọ bu n'ihi ezi ihe ma-ọbu n'ihe ọjọ: Ọzọ, obi di utọ nēme ka iru-ya di utọ.
26 Ihu iru-utọ bu ihe-iriba-ama nke obi nke di n'udo; Nchọputa ilu bu kwa ndọbụ nke uche nādọbụ onwe-ya n'ọlu.

ISI 14

1 Ngọzi nādiri nwoke ahu nke nējighi ọnu-ya rapu, Ma eweghi ya n'iba-uba nke nmehie atupu ya.
2 Ngọzi nādiri onye akọ-na-uche-ya nēkpeghi ya ikpé, Ma onye nādaghi kwa n'olile-anya-ya nime Onye-nwe-ayi.
3 Àkù adighi nma n'ebe onye-ọbìa nọ: Ma gini ka onye ekworo gēme n'ego?
4 Onye nāchikọta onwe-ya site n'eribụ nkpuru-obi-ya nāchikọta onwe-ya, ọ bu kwa ihe-ya ka ọ gēji mebie ihe-ya.
5 Onye nēmebi onwe-ya ihe ọjọ, ònye ka ọ gābara ya ezi? ihe-ya agaghi-atọ ya utọ.
6 Ọ dighi onye jọrọ njọ kari onye nēkwo onwe-ya ekworo; ma nka bu nkwughachi nke ajọ omume-ya.
7 Ma ọ buru na ọ nēme ezi ihe, ọ nēmeghi ya; ma n'ikpeazụ ọ ga-ekwupụta ajọ omume ya.
8 Anya ajọ omume ka onye ekworo nwere; Ọ nēchighari iru-ya, lelì kwa madu.
9 Ejughi anya onye anya-uku n'òkè-ya; Ma ajọ omume nke onye nēmebi iwu nēme ka nkpuru-obi-ya takọrọ.
10 Anya nēmebi iwu nēkworo nri-ya ekworo, Ọ bu kwa onye-ume-ngwu na table-ya ka ọ bu.
11 Nwam nwoke, dika ike-gi si di, me onwe-gi ezi ihe, nye kwa Jehova onyinye-inata-iru-ọma-Ya.
12 Cheta na ọnwu agaghi-adi anya ibia, Ma na egosighi gi ọbụba-ndu nke ala-mọ.
13 Mere eyì-gi ezi ihe tutu i nwua, Dika ike-gi si di, Setipu kwa aka-gi nye ya.
14 Enanapula onwe-gi ezi ubọchi ahu, Ekwe-kwa-la ka òkè nke ezi ihe nāgu gi gabiga gi.
15 Ì gaghi-arapuru onye ọzọ ime-gi? ọ bu kwa ka ewe were nzà kesa ndọbụ-gi nile?
16 Nye, nara, do kwa nkpuru-obi-gi nsọ; n'ihi na ọ dighi ichọ ihe utọ di n'ala-mọ.
17 Anu-aru nile nāga nká dika uwe: n'ihi na ọbụba-ndu ahu site na mbu bu, I gānwu ọnwu.
18 Dị ka akwụkwọ ndụ akwụkwọ ndụ dị n’elu osisi toro eto ka ụfọdụ na-ada, ma ụfọdụ tolite; otú ahụ ka ọgbọ nke anụ arụ na ọbara dị, otu na-abịa na njedebe, ma ọzọ a mụrụ.
19 Ọlu ọ bula nēre ure, rechapu kwa, Ma onye-ọlu-ya gēje.
20 Ngọzi nādiri nwoke ahu nke nātughari uche n'ezi ihe n'amam-ihe, bú onye nātughari uche n'ihe di nsọ site n'uche-ya.
21 Onye nātukwasi uche n'uzọ-ya nile n'obi-ya gāghọ kwa nghọta n'ihe-nzuzo-ya nile.
22 Jeso ya n'azu dika onye nāchọ azu, nēche kwa n'uzọ-ya nile.
23 Onye nēkwuputa na window-ya gānu kwa n'ọnu-uzọ-ya nile.
24 Onye nānọ ọnọdu-abali n'akuku ulo-ya gētiye kwa ṅtú na mbịdi-ya nile.
25 Ọ gāma ulo-ikwū-ya n'akuku ya, Ọ gānọ kwa ọnọdu-abali n'ebe ezi ihe di.
26 Ọ gēdo kwa umu-ya n'okpuru ebe-obibi-ya, Ma ọnọdu-abali n'okpuru alaka-ya nile.
27 N'akuku-ya ka ọ gēkpuchi n'irum-ọku, Ọ bu kwa n'ebube-ya ka ọ gēbi.

ISI 15

1 Onye nātu egwu Jehova gēme ezi ihe, Ma onye mara iwu gānata ya.
2 Ma dịka nne ka ọ ga-ezute ya, ma nabata ya dị ka nwunye lụrụ nwa agbọghọ na-amaghị nwoke.
3 Nri nke nghọta ka ọ gēji zùa ya, We me ka ọ ṅua miri nke amam-ihe.
4 Ọ gādakwasi ya, ma ọ gaghi-ewezuga ya n'ọnọdu-ya; ọ gādaba kwa n'aru ya, ihere agaghi-eme kwa ya.
5 Ọ gēbuli kwa ya elu kari ndi-abạta-obi-ya, Ọ bu kwa n'etiti nkpọkọta ka ọ gāsaghe ọnu-ya.
6 Ọ gāchọta ọṅù na okpu-eze nke obi-utọ, O we me ka ọ nweta aha ebighi-ebi.
7 Ma ndi-nzuzu agaghi-aru ya, Ndi-nmehie agaghi-ahu kwa ya.
8 N'ihi na ọ nọ n'ebe di anya n'iru npako, Ma ndi-ugha apughi icheta ya.
9 Otuto adighi nma n'ọnu onye-nmehie, N'ihi na ọ bughi Jehova zitere ya.
10 N'ihi na agēkwu otuto n'amam-ihe, Jehova gēme kwa ka ọ ga nke-ọma.
11 Asila, Ọ bu n'aka Jehova ka m'ji daworo: n'ihi na i kwesighi ime ihe Ọ nākpọ asì.
12 Asi-kwa-la, O mewo ka m'hie uzọ: n'ihi na ọ dighi nkpà onye-nmehie di Ya nkpà.
13 Jehova nākpọ ihe-árú nile asì; ma ndi nātu egwu Chineke adighi-ahu ya n'anya.
14 Ya onwe-ya mere madu site na mbu, we rapu ya n'aka ndum-ọdu-ya;
15 Ọ buru na i nāchọ, idebe ihe nile enyere n'iwu, na ime ezi omume nātọ utọ.
16 O tiyewo ọku na miri n'iru gi: Setipu aka-gi n'ebe i nāchọ.
17 N'iru madu ka ndu na ọnwu di; ma ma-ọ bu ya ka agēnye ya.
18 N'ihi na amam-ihe nke Onye-nwe di uku, Ọ bu kwa dike n'ike, nāhu kwa ihe nile;
19 Ma anya-ya abua di n'aru ndi nātu egwu Ya, Ọ nāma kwa ọlu nile nke madu.
20 Ọ nyeghi onye ọ bula iwu ime ihe ọjọ, O nyeghi kwa onye ọ bula ikike ime nmehie.

ISI 16

1 Achọ-kwa-la ka ọtutu umu-ndikom nādighi-aba urù ike, Atọ-kwa-la umu-ndikom nāsọpuru Chineke utọ.
2 Ọ buru na ha ba uba, unu aṅuri-kwa-la nime ha, Ma ọ buru na egwu Jehova adiyere ha.
3 Atukwasila obi na ndu-ha, ele-kwa-la ìgwè madu-ha anya: N'ihi na onye ezi omume di nma kari nnù abua na ọgu iri; ọ di kwa nma inwu n'enweghi nwa, kari inwe ndi nādighi-asọpuru Chineke.
4 N'ihi na n'aka onye nwere nghọta ka agēju obodo ahu: Ma abụru ndi nēmebi iwu gāghọ ebe tọbọrọ n'efu ngwa ngwa.
5 Ọtutu ihe di otú a ka m'jiworo anyam hu, ma ntim anuwo ihe kariri ihe ndia.
6 N'ime nkpọkọta ndi nēmebi iwu ka agēre ọku; ọ bu kwa n'ala nke nēwezuga onwe-ya ka agēme ka iwe-ya di ọku.
7 Ọ mere ka ọ ghara idi nsọ n'ebe ndi-dike ochie nọ, bú ndi dapuru n'ike nke nzuzu-ha.
8 Ọ bughi kwa ebe Lọt nānọ dika ọbìa, Ọ nākpọ ha ala n'ihi npako-ha.
9 O meghi ebere nye ndi nāla n'iyì, bú ndi ewepuru na nmehie nile ha;
10 Ma-ọbu nnù ndikom na nnù iri-na-abua ahu, bú ndi eji ukwu eje, ndi ekpokọtara n'oku siri ike nke obi-ha.
11 Ma ọ buru na ọ di onye kwesiri olu ike n'etiti ndim, ọ gāju kwa ya anya ma ọ buru na ewe bạpu n'aru ya: n'ihi na ebere na iwe di n'aka-ya; Ọ di ike n'igbaghara, na ime ka iwe di ọku.
12 Dika ebere-Ya si di uku, otú a ka idọ-aka-na-nti-ya di kwa: Ọ nēkpe madu ikpe dika ọlu-ya nile si di
13 Onye-nmehie agaghi-ewere ihe-nkwata-ya wepuga onwe-ya: Ọzọ, ntachi-obi nke onye ezi omume agaghi-adi nma.
14 Menu uzọ bayere ọlu ebere ọ bula: N'ihi na onye ọ bula gāchọta dika ọlu-ya nile si di.
15 YHWH we me ka Fero di ike, ka ọ we ghara ima ya, Ka uwa we mara ọlu-Ya nile.
16 Ebere-Ya na-apụta ihè nye ihe nile e kere eke; O werewo nkume nkume wezuga ìhè-ya na ọchichiri.
17 I si, M'gābạpu Onwem n'iru Jehova: ònye gēsi n'elu chetam? Agaghi-echetam n'etiti ọtutu ndi di otú a: n'ihi na gini bu nkpuru-obim n'etiti ọnu-ọgugu nke ihe e kere eke di otú a?
18 Le, elu-igwe, na elu-igwe nke elu-igwe, na obụ-miri, na uwa, na ihe nile nke di nime ha, ka agā jijiji mbẹ Ọ gāleta.
19 Ugwu nile na ntọ-ala nile nke uwa gāma jijiji n'oké ima-jijiji, mbẹ Jehova nēlekwasi ha anya.
20 Ọ dighi kwa obi puru iche ihe ndia n'ikwesi: Ma ònye puru iche uzọ-ya nile?
21 Ọ bu oké ifufe nke onye ọ bula nāpughi ihu: N'ihi na ezonariwo ọlu-Ya nile.
22 Ònye gēgosi ọlu ezi omume-Ya? ma-ọbu ònye puru idi ha? n'ihi na ọbụbạ-ndu-Ya di anya, ma nnwale nke ihe nile di n'ọgwugwu ihe nile.
23 Onye nwere nghọta gēchè èchìchè ihe-efu: Ọzọ, onye-nzuzu nēchè èchìchè bạgọrọ abạgọ.
24 Nwam, gem nti, muta kwa ihe-ọmuma, were kwa obi-gi le okwum nile anya.
25 M'gēgosi kwa ozizí n'ọtùtù, gosi kwa ihe-ọmuma-ya.
26 Ọlu nile nke Jehova ka aluworo na ikpé site na nmalite: Ma site na mbẹ O mere ha ka O mere ka ihe-ya nile guzosie ike.
27 Ọ nēdozi ọlu-Ya nma rue mbẹ ebighi-ebi, Ndi-isi-ha di kwa n'aka-Ya rue ọbọ nile: ha adighi-adọbụ onwe-ha n'ọlu, ike adighi kwa ha ike, ha adighi-abạghara kwa ọlu-ha nile.
28 Ọ dighi onye ọ bula n'etiti ha nēbọchi ọzọ, Ma ha agaghi-enupu isi n'okwu-Ya ma-ọli.
29 Ma mbẹ ihe ndia gasiri Jehova legidere uwa anya, we were ngọzi-Ya meju ya.
30 O werewo ihe nile di ndu ka O were kpuchie iru-ya; ha gālaghachi kwa nime ya ọzọ.

ISI 17

1 Jehova we kee madu nke uwa, me ka ọ ba nime ya ọzọ.
2 O nye-kwa-ra ha ubọchi ole-na-ole, na mbẹ ntà, na ike n'ihe nile di nime ya.
3 O were ike nagide ha n'onwe-ha, Me kwa ha dika oyiyi-Ya si di;
4 Ma tukwasi egwu madu n'aru anu-aru nile, Ma nye ya ike n'aru anu-ọhia na anu-ufe.

5 Ha natara ọjiji nke omume ise nke Onye-nwe, ma n'ebe nke isii ka O nyere ha nghọta, na n'okwu nke asaa, onye-nsụgharị echiche nile ya.
6 Ndụmọdụ, na ire, na anya, na ntị, na obi, ka O nyere ha ka ha ghọta.
7 O we mezu ha n'ọmuma nke nghọta, we gosi ha ezi ihe na ihe ọjọ.
8 Ọ tukwasiwo anya-Ya n'obi-ha, Ka O we gosi ha idi-uku nke ọlu-Ya nile.
9 N'oké ọlu-Ya nile ka O nēnye ha isi rue mbẹ ebighi-ebi, Ka ha we were nghọta gosi ọlu-Ya nile.
10 Ma ndi arọputara nēto aha nsọ Ya.
11 Ọzọ kwa, O nye-kwa-ra ha ihe-ọmuma, na iwu nke ndu ibu ihe-nketa.
12 Ya na ha bara ọbụbạ-ndu ebighi-ebi, We gosi ha ikpé-Ya nile.
13 Anya-ha huru idi-uku nke ebube-Ya, Nti-ha we nu olu ebube-Ya.
14 Ọ si ha, Lezienu anya bayere ajọ omume nile; o we nye nwoke ọ bula iwu bayere ibe-ya.
15 Uzọ-ha nile di n'iru Ya mbẹ nile, Ma agaghi-ezonari ya n'anya-Ya.
16 Madu ọ bula site na nwata ka enyeworo ihe ọjọ; ha apụghịkwa imere onwe ha obi anụ ahụ ka ọ bụrụ nkume nkume.
17 N'ihi na n'òkè nke mba nile nke uwa nile ka O doro onye-ndú ndi nile ọ bula; ma Israel bu òkè Jehova:
18 Onye, ebe ọ bu ọkpara-ya, o nēji idọ-aka-na-nti azù, Ma inye ya ìhè nke ihu-n'anya-ya adighi-arapu ya.
19 N'ihi nka ọlu-ha nile di ka anyanwu n'iru Ya, Ma anya-Ya nile di n'uzọ nile ha mbẹ nile.
20 Ọ dighi kwa ajọ omume-ha ezonariworo Ya, Ma nmehie-ha nile di n'iru Jehova
21 Ma Onye-nwe ebe ọ bu onye-amara na ebe ọ ma-kwa-ra ọlu-Ya, Ọ rapughi ma-ọbu arapughi kwa ha, kama O merere ha ebere.
22 Onyinye-inata-iru-ọma nke madu di ka nbạ-aka-akàrà n'aka-ya, ma ọ gēdebe ezi omume nke madu dika apple anya, nye kwa umu-ya ndikom na umu-ya ndinyom cheghari.
23 E mesịa ọ ga-ebili nyeghachi ha, kwụọkwa ụgwọ ọrụ ha n'isi ha.
24 Ma nye ndị chegharịrị, o nyere ha ohere ịlaghachi, ma kasie ndị na-adaghị na ntachi obi obi.
25 Laghachikute Onye-nwe-ayi, rapu kwa nmehie-gi nile, kpee ekpere-gi n'iru Ya, ma me ka ọ di ntakịrị.
26 Laghachikute Onye kachasi ihe nile elu, si n'ajọ omume chigharia: N'ihi na Ọ gēme ka i si n'ọchichiri puta ba n'ìhè nke aru-aru, kpọ kwa ihe-árú asì nke-uku.
27 Ònye gēkele Onye kachasi ihe nile elu n'ala-mọ, N'ọnọdu ndi di ndu nēkele kwa?
28 Ekele esiwo na ndi nwuru anwu la n'iyì, dika site na onye nādighi-adi: Ndi di ndu di kwa di kwa nma n'obi gēto Jehova.
29 Lee ka ebere nke Onye-nwe Chineke anyị si dị ukwuu, na obi-ebere-Ya n'ebe ndị na-echigharịkwuru Ya n'ịdị nsọ dị!
30 N'ihi na ihe nile enweghị ike ịdị n'ime mmadụ, n'ihi na nwa nke mmadụ abụghị anwụ anwụ.
31 Gịnị ka ìhè ka anyanwụ? ma ìhè ya ada ada; na anu-aru na ọbara gēchè ihe ọjọ.
32 Ọ nāhu ike nke ebe di elu nke elu-igwe; ma mmadụ nile bụ nanị ala na ntụ.

ISI 18

1 Onye na-adị ndụ ruo mgbe ebighị ebi kere ihe niile n'ozuzu ya.
2 Nání Onye-nwe-ayi bu onye ezi omume, ọ dighi kwa onye ọzọ di ma-ọbughi Ya;
3 Onye nāchi uwa n'ọbu-aka-Ya, nēdebe kwa ihe nile ọ nāchọ: n'ihi na Ya onwe-ya bu eze ihe nile, site n'ike-Ya nēkesa ihe nsọ n'etiti ha ka ha ghara idi nsọ.
4 Ònye ka o nyeworo ike igosi ọlu-Ya nile? ònye gāmata kwa omume-ya nile?
5 Ònye gāgu kwa ike nke ima-nma-Ya? ònye gēgosi kwa ebere-Ya nile?
6 Ma ọlu-ebube nile nke Jehova, agaghi-anapu ihe ọ bula n'aka-ha, agaghi-atukwasi kwa ha ihe ọ bula, agaghi-ahu kwa ala-ha.
7 Mbẹ madu meworo, mbẹ ahu ka ọ gāmalite; ma mgbe ọ ga-apụ, ọ ga-enwe obi abụọ.
8 Gini bu madu, òle gini kwa ka ọ nēfè? gini bu ezi ihe-ya, gini bu kwa ihe ọjọ-ya?
9 Ọnu-ọgugu ubọchi madu kachasi nma bu ọgu aro ise.
10 Dika ntupu miri di n'oké osimiri, Na nkume nkume gravel dika ájá; otú a ka otu puku afọ dị ruo ụbọchị mgbe ebighị ebi.
11 N'ihi nka ka Chineke nēnwe ntachi-obi n'aru ha, Ọ nāwukwasi kwa ha ebere-Ya.
12 Ọ hu-kwa-ra, we mata ọgwugwu-ha ka ọ bu ihe ọjọ; ya mere o mere ka ọmịiko ya bawanye.
13 Ebere madu di n'aru ibe-ya; ma ebere nke Onye-nwe-ayi di n'aru anu-aru nile: Ọ nāba nba, nāzù kwa, nēzí, weghachi kwa ọzọ, dika onye-ọzùzù ìgwè ewu na aturu-ya.
14 Ọ nēmere ndi nānara idọ-aka-na-nti ebere, Ndi nāchọ kwa ikpé-Ya nile nke-uku.
15 Nwam, emela ọlu ọma-gi ọlu, Ekwu-kwa-la okwu nādighi-aka-adi mbẹ i nēnye ihe ọ bula.
16 Ọ̀ bughi igirigi agaghi-eme ka okpom-ọku nēfesa? otú ahụ ka okwu dị mma karịa onyinye.
17 Le, ọ̀ bughi okwu di nma kari onyinye-inata-iru-ọma? ma ha abua nọyere onye-ebere.
18 Onye-nzuzu gēkwu kwa nkwuwa okwu bayere ya, Ọzọ, onyinye-inata-iru-ọma nke onye ekworo nērichapu anya.
19 Mụta tupu i kwuo okwu, were anụ ahụ ma ọ bụ mgbe ị na-arịa ọrịa.
20 Tupu ikpé enyocha onwe-gi, Ọ bu kwa n'ubọchi nleta ka i gāhuta obi-ebere.
21 Weda onwe-gi ala tutu i ria aru, Ma na mbẹ nmehie, gosi nchèghari.
22 Ekwela ka ihe ọ bula gbochie gi imezu nkwa-gi nile n'oge-ya;
23 Tutu i nēkpe ekpere, dozie onwe-gi; unu adi-kwa-la ka onye nānwa Jehova.
24 Chee echiche che-kwa-nu n'ọnuma nke gādi n'ọgwugwu, na mbẹ ibọ̀-ọ́bọ̀, mbẹ ọ gēchighari iru-ya.
25 Mbẹ afọ juru gi, cheta mbẹ agu: Ma mbẹ i bu ọgaranya, che-kwa-nu obẹye na nkpà.
26 Site n'ututu rue anyasi ka oge ahu nābạnwe, ma agēme ihe nile ngwa ngwa n'iru Jehova.
27 Onye mara ihe gātu egwu n'ihe nile, Ọ bu kwa n'ubọchi nmehie ka ọ gāla anya ka ọ ghara idi nmehie: Ma onye-nzuzu adighi-edebe oge.
28 Onye ọ bula nke-nghọta nāma amam-ihe, Ọ gēkele kwa onye chọtara ya.

29 Ndi nwere nghọta n'okwu we ghọ-kwa-ra onwe-ha amam-ihe, nāwusi kwa ilu mara nma.
30 Emesola ọchichọ-gi nile, Ma wezuga onwe-gi n'ọchichọ-gi nile.
31 Ọ buru na i nye nkpuru-obi-gi ihe nātọ ya utọ, Ọ gēme gi ihe-ọchì nye ndi-iro-gi ndi nēkwulu gi.
32 Ekwe-kwa-la ka obi-utọ di uku utọ, Unu ekwe-kwa-la ka ekere unu n'ihe-usu-ya.
33 Ekwela ka onye-arịrịọ site n'iṅuri-ọṅu n'ibi ihe, mbẹ i nēnweghi ihe ọ bula n'akpa-gi: n'ihi na i gēche anwu n'ọnọdu ndu-gi, ewe kwusa ya.

ISI 19

1 Onye nālu ọlu nke A nyeworo ka ọ ṅubiga manya ókè agaghi-abu ọgaranya: Ọzọ, onye nēleda ihe ntà gāda nke-ntà nke-ntà.
2 manya-vine na ndinyom nēme ka ndi-nghọta dahie: Ọzọ, onye nārapara n'aru ikwa-iko gābu onye-ume-ngwu.
3 Nla na ikpuru gēketa ya, Ma agēwepu onye-nkwuwa-okwu.
4 Onye nēme ngwa inye otuto nwere uche; ma onye nēmehie gēmehie megide nkpuru-obi-ya.
5 Onye ihe ọjọ nātọ utọ, agāma ya ikpe: Ma onye nēguzogide ihe-utọ nēkpube ndu-ya okpu-eze.
6 Onye nāchi ire-ya gādi ndu nēnweghi ise-okwu; Ọzọ, onye nākpọ ikwu okwu asì gādi ntà ihe ọjọ.
7 Akwughachila onye ọzọ ihe nke a gwara gị, ma ị gaghị adị njọ ma ọlị.
8 Ma ọ bu enyi ma-ọbu onye-iro, unu ekwula okwu bayere ndu madu; ma ọ bụrụ na ị nwere ike na-enweghị mmejọ, ekpughela ha.
9 N'ihi na Ọ nuru, le kwa gi anya, Ma mbẹ oge hour nābia ọ gākpọ gi asì.
10 Ọ buru na i nuwo okwu, ka o soro gi nwua; ma nwee obi ike, ọ gaghị agbawa gị.
11 Okwu-ọnu ka onye-nzuzu ji ime nwa, Dika nwayi ime nwa.
12 Dika àkú nke nārapara n'apata-ukwu madu, Otú a ka okwu di n'afọ onye-nzuzu.
13 Dọ madu aka na nti, eleghi anya o meghi ya: Ma ọ buru na o mewo ya, ka o we ghara ime ya ọzọ.
14 Dọ enyi-gi aka, ma eleghi anya ọ kwughi ya: Ma ọ buru na o nwere, ka o ghara ikwu ya ọzọ.
15 dụrụ enyi-gi aka: n'ihi na ọtutu ubọchi ọ bu nkwulu, ekwe-kwa-la okwu nile ọ bula.
16 Ọ di onye nēwezuga onwe-ya n'okwu-ya, ma ọ bughi n'obi-ya; ònye bu kwa onye nēwere ire-ya mejọọ ihe?
17 Dọ ibe-gi aka na nti tutu i yi ya egwu; ka ewe ghara iwe iwe, nye iwu nke Onye kachasi ihe nile elu ohere.
18 Ịtụ egwu Jehova bụ nzọụkwụ mbụ na-anabata ya, ma amamihe na-enweta ịhụnanya ya.
19 Ọmụma nke iwu-nsọ nile nke Onye-nwe-ayi bu ozizi nke ndu: ma ndi nēme ihe nātọ Ya utọ gānata nkpuru sitere n'osisi ebighi-ebi ahu.
20 Egwu Jehova bu amam-ihe nile; ma n’amamihe nile ka mmezu nke iwu dị, na ọmụma-ihe nke ike ya nile.
21 Ọ buru na orù asi onye-nwe-ya, M'gaghi-eme ihe nātọ gi utọ; ọ bu ezie na o mesiri ya, Ọ we kpasue onye nāzù ya iwe.
22 Ọmụma ajọ omume abughi amamihe, Ma-ọbu mbẹ ọ bula ndum-ọdu nke ndi-nmehie abughi uche.
23 Ihe ọjọ di, ma ihe-árú di; ma onye-nzuzu di nke nāchọ amam-ihe.
24 Onye nwere nghọta ntà, nke nātu kwa egwu Chineke, di nma kari onye nwere ọtutu amam-ihe, nāgabiga kwa iwu nke Onye kachasi ihe nile elu.
25 Aghụghọ mara nma di, ma nke ahu bu ajọ omume; ma e nwere onye na-echiharịkwuru ime ka ikpe pụta ìhè; ma e nwere onye mara ihe nke na-agụ ikpe ziri ezi.
26 Onwere onye nēmebi iwu nke nēkwusa n'isi-ya n'ihe-nwuta; ma n'ime ya juputara n'aghughọ;
27 Ọ nēwuda iru-ya, nēme kwa ka agāsi na ọ nughi: Ebe ọ nāmaghi, Ọ gēme gi ihe ọjọ tutu i mara.
28 Ma ọ buru na ọ bu n'ihi enweghi ike ka anēbọchi ya imehie, ma mbẹ ọ huru ohere ọ gēme ihe ọjọ.
29 Agāma madu site n'iru-ya, Na onye nwere nghọta n'iru-ya, mbẹ i zutere ya.
30 Uwe nke madu, na oké ọchi-ọchì, na ije-ije, gosi ihe ọ bu.

ISI 20

1 Iba-nba di nke nādighi-ama nma: Ọzọ, otù onye nējide ire-ya, ma ọ bu onye mara ihe.
2 Ọ di nma nba nba nba, Kari iwere iwe na nzuzo: Ọzọ, onye nēkwuputa ajọ omume-ya, agābọchi ya ka ọ ghara imejọ ya.
3 Le ka o si di nma, mbẹ anātu gi nba, i chegharia! n'ihi na otú a ka i gābạnari nmehie mara amara.
4 Dika ihe-utọ nke onozi si di itisa ifuru nwa-abọghọ nāmaghi nwoke; Otú a ka onye nēji ihe-ike me ihe ekpere n'ikpe di.
5 Onwere onye nābạ nkiti, ewe hu onye mara ihe: Ma onye ọzọ site n'ọtutu ikwu-okwu nāghọ onye nākpọ asì.
6 Madu nējide ire-ya, n'ihi na ọ dighi-aza: Ma ufọdu nēbọchi nkịtị, nāma oge-ya.
7 Onye mara ihe gējide ire-ya jide rue mbẹ ọ nāhu ohere: Ma onye nēkwu okwu na onye-nzuzu adighi-ahuta mbẹ ọ bula.
8 Onye nēji ọtutu okwu gādi ihe-árú; ma onye nānara ike nime ya ka agākpọ ya asì.
9 O nwere onye-nmehie nke nāga nke-ọma n'ihe ọjọ; ọ dighi kwa urù di nke nābạnwe n'iyì.
10 Ọ di onyinye-inata-iru-ọma nke nāgaghi-abara gi urù; ma e nwere onyinye-onyinye nke nkwụghachi ya dị okpukpu abụọ.
11 Ọ bu nmeda di n'ihi nsọpuru; Ma ọ di onye nēweli isi-ya site n'ọnọdu di ala.
12 O nwere onye nāzu ihe nke-uku n'otù nke-ntà, we kwughachi ya okpukpu asa.
13 Onye mara ihe site n'okwu-ya nile nēme ka ọ huru ya n'anya: Ma amara nile nke ndi-nzuzu ka agēwusi.
14 Onyinye onye-nzuzu agaghi-abara gi nma mbẹ i nwere ya; ọ bughi kwa nke ekworo n'ihi nkpà-ya: n'ihi na ọ nēle anya inara ọtutu ihe n'ihi otù onye.
15 Ọ nēnye ihe ntà, nāta kwa uba uku; Ọ nāsaghe ọnu-ya dika onye nēti nkpu; ta ka ọ nēbinye, echi ka ọ gāju kwa ya ọzọ: onye di otú a ka Chineke na madu gākpọ asì.
16 Onye-nzuzu nāsi, Enweghim eyìm, enweghim ekele n'ihi ezi omumem nile, Ndi nēri nrim nēkwu kwa okwu ọjọ bayerem.
17 Ubọ ole, na ole ka agāchì ya n'ichì; n’ihi na ọ maghị nke ọma ihe ọ ga-enwe; ma ha nile we buru ya otù ihe dika agāsi na o nweghi ya.

18 Iwuda n'elu pavement di nma kari iji ire makpupu: N'ihi nka ọdada nke ndi nēmebi iwu gābia ngwa ngwa.
19 Akukọ nādighi-ezi nādi kwa n'ọnu onye-nzuzu mbẹ nile.
20 Agāju okwu nke amam-ihe mbẹ o nēsi n'ọnu onye-nzuzu puta; n'ihi na ọ gaghi-ekwu ya n'oge-ya.
21 Ọ di onye anēbọchi imehie n'ihi nkpà: Ma mbẹ ọ zuru ike, ọ gaghi-ama jijiji.
22 Ọ di onye nēbibi nkpuru-obi-ya n'ihe-ihere, na site n'iru madu nile nākwada onwe-ya.
23 Ọ di nke nēkwe eyì-ya nkwa n'ihe-ihere, We me ya onye-iro-ya n'efu.
24 Ihe-ikpochapu ruru unyi ka okwu-ugha bu n'aru madu, Ma ọ di n'ọnu onye nēnweghi ihe mbẹ nile.
25 Onye-ori di nma kari nwoke mara ugha: Ma ha abua gēnweta nbibi rue ihe-nketa.
26 Ihe-ihere ka ime onye-ugha bu, Ma ihere-ya di n'aka-ya mbẹ nile.
27 Onye mara ihe gēwere okwu-ya nile bulie onwe-ya nsọpuru: Ọzọ, onye-nghọta gātọ ndi uku utọ.
28 Onye nālu ala-ubi-ya gāba kwa obo-ya: Ọzọ, onye nātọ ndi uku utọ gānata nbẹghara n'ajọ omume.
29 Onyinye-inata-iru-ọma na onyinye-inata-iru-ọma nēkpuchi anya onye mara ihe, We mechibido ọnu-ya, ọ pughi iba-kwa-ra nba.
30 Amam-ihe nke ezoro ezo, na àkù nke anāchikọba, ùrù gini gābara ha abua?
31 Onye nēzobe uche-ya bẹgọrọ abẹgọ di nma kari madu nke nēkpuchi amam-ihe-ya.
32 Ogologo ntachi-obi di nkpa n’ichọ Onye-nwe di nma kari onye nēdu ndu-ya n’enweghi onye-ndu.

ISI 21

1 Nwam, i mehiewo? emela otú a ọzọ, kama riọ nmehie-gi nile na mbu.
2 Bẹapu n' nmehie dika n'iru agwọ: N'ihi na ọ buru na i biarue ya nso, ọ gāta gi: ezé-ya di ka ezé ọdum, nēbụ nkpuru-obi madu.
3 Ajọ omume nile di ka mma-agha iru abua, nke anāpughi ime ka ọria-ya di ike.
4 Itua ujọ na ime ihe ọjọ gēme ka àkù la n'iyì: otú a ka ulo ndi-npako gāghọ ebe tọbẹọrọ n'efu.
5 Ekpere nke si n’ọnu onye ewedara n’ala di na-eru na nti Chineke, Ma ikpé-Ya nābia ngwa ngwa.
6 Onye nākpọ itọ nba nba di n'uzọ ndi-nmehie: Ma onye nātu egwu Jehova gēchèghari n'obi-ya.
7 Amara onye-nkwu-okwu n'ebe di anya na nso; Ma onye-nghọta nāma mbẹ ọ nāsughari.
8 Onye nēwere ego madu nēwu ulo-ya di ka onye nāchikọta onwe-ya nkume n'ílì olìri-ya.
9 Nkpọkọta ndi nēmebi iwu di ka ihe-ọkiké ejikọtara n'otù: Ọzọ, ọgwugwu-ha bu ire ọku ibibi ha.
10 Ejiwo nkume me ka uzọ ndi-nmehie puta ìhè: Ma na nsọtu-ya ka olùlù ala-mọ di.
11 Onye nēdebe iwu Jehova nēnweta nghọta-ya: Ọzọ, n'izu-okè nke egwu Jehova bu amam-ihe.
12 Onye nēnweghi uche, agaghi-amu ihe: Ma amam-ihe di nke nēme ka iluba ba uba.
13 Ọmụma onye mara ihe gāba uba dika miri-iyi: Ma ndum-ọdu-ya di ka isi-iyi nke ndu di ọcha.
14 Ihe di n'ime onye-nzuzu di ka ihe tiwara etiwa, Ọ dighi-ama kwa ubọchi nile ọ nādi ndu.
15 Ọ buru na onye-nghọta anu okwu amam-ihe, ọ gāja ya, tukwasi kwa ya: ma mbẹ onye nēnweghi uche nuru ya, ọ gājọ ya utọ, o we tufue ya n'azu-ya.
16 Dika ibu di n'uzọ ka okwu-ọnu onye-nzuzu di: Ma n'ebụbẹre-ọnu ndi mara ihe ka anāchọta amara.
17 Ha nāju ase n'ọnu onye-amam-ihe nime nzukọm, Ma okwu-Ya ka ha gātughari n'obi-ha.
18 Dika ulo edoro n'iyì si di, otú a ka amam-ihe diri onye-nzuzu: ma ọmuma ndi-nzuzu di ka okwu nēnweghi uche.
19 Ozizi nye ndi-nzuzu di ka abụ n'ukwu n'ukwu, Na dika ubọ-ọku di n'aka-nri.
20 Onye-nzuzu nēweli olu-ya n'ọchì; Ma onye mara ihe adighi-amụmụ ọnụ ọchị nke nta.
21 Ọmụma gādiri onye mara ihe dika ihe-ichọ-nma nke ọla-edo, Na dika ihe-ọbẹa-aka n'ogwe-aka-nri-ya.
22 ukwu onye-nzuzu nābia ngwa ngwa n'ulo madu-ibe-ya: Ma ihere-ya ka onye-nghọta nēme.
23 Onye-nzuzu gābà n'ọnu-uzọ n'ulo: Ma onye azù nke-ọma nēguzo n'èzí.
24 Ọ bu ihe-ikwa-n'obi nke madu ige nti n'ọnu-uzọ: Ma onye-amam-ihe gāwute ya n'ihere.
25 Ebụbẹre-ọnu nke ndi nēkwu okwu nēkwu ihe nābughi ha: Ma okwu ndi-nghọta ka anātukwasi n'ihe-ọtùtù.
26 Obi ndi-nzuzu di n'ọnu-ha: Ma ọnu ndi mara ihe di n'obi-ha.
27 Mgbe onye ajọ omume nākọcha Setan, Ọ nākọcha nkpuru-obi nke aka ya.
28 Onye nākwukwu ntaku-obi nēmeru nkpuru-obi-ya, Ọ bu kwa n'ebe ọ bula ọ nēbi ka anākpọ asì ka anākpọ ya.

ISI 22

1 Onye-ume-ngwu ka anātuyere nkume ruru árú, Ma onye ọ bula gāmasi ya ọsọ n'ọnọdu-ihere-ya.
2 Onye-ume-ngwu ka anātuyere unyi ebe-ichu-àjà: Onye ọ bula nke nēbuli ya gēfefe aka-ya.
3 Onye ajọ omume bu ihe-ihere nke nna-ya nke muru ya: Ọzọ, nwa-nwayi bẹagọrọ abẹagọ ka amuworo nye n'iyì-ya.
4 Nwa-nwayi nke mara ihe gēwetara di-ya ihe-nketa: Ma nwayi nke nēdi ndu n'emeghi-ama ka obi di nna-ya bu.
5 Nwayi ahu nke nēnweghi obi-ike nēlelì ma nna-ya ma di-ya, ma ha abua gāju ya anya.
6 Dị ka iti-nkpu n'ikwe ka akụkọ mgbe ebighị ebi dị: Ma ihe-otiti na idọ-aka-na-nti nke amam-ihe agaghi-adi mbẹ ebighi-ebi.
7 Onye nēzí onye-nzuzu di ka onye nējikọta ite-ọku;
8 Onye nāguru onye-nzuzu akukọ nāgwa onye nọ n'ura: Mbẹ ọ nēgosi akukọ-ya, ọ gāsi, Gini bu okwu?
9 Ọ buru na umu-ntakiri di ndu n'ezi-okwu, ma nwe kwa ihe, ha gēkpuchi ntọ-ala nke ndi muru-ha.
10 Ma ụmụntakịrị, n’ịbụ ndị mpako, site n’ịkpọasị na enweghị ọzụzụ na-emetọ ndị isi nke ndị ikwu ha.
11 kwara ákwá maka onye nwuru anwu, n'ihi na ọ tufuru ihè: kwara-kwa-nu onye-nzuzu, n'ihi na nghọta nwere nghọta: kwaranu onye nwuru anwu ákwá, n'ihi na ọ nọ n'izu-ike: Ma ndu onye-nzuzu kariri ọnwu.
12 Ubọchi asa ka madu nēruru onye nwuru anwu; kama ọ diri onye-nzuzu na onye nēmebi iwu ubọchi nile nke ndu-ya.
13 Unu na onye-nzuzu agwa-kwa-la okwu nke-uku, unu eso-kwa-la onye nēnwe uche: lezienu ya anya, ka i we ghara inwe nkpabụ, ewe ghara imeru gi onwe-gi n'uche-ya

nile rue mbẹ ebighi-ebi: si n'ebe ọ nọ pua, i we nweta izu-ike, ma-ọli rue mbẹ ebighi-ebi. na-echegbu onwe ya na ara.
14 Gini ka ọ di arọ kari ndu? gini bu kwa aha-ya, ma-ọbughi onye-nzuzu?
15 ájá, na nnú, na ọtutu ígwè, di nfe ibu, kari onye nēnweghi uche.
16 Dika ihe-ọkiké n'ihe-ọkiké na abụ n'otù n'ulo anāgaghi-esi n'ima-jijiji tọpu: Otú a ka obi nke nēguzosi ike site na ndum-ọdu agaghi-atu egwu mbẹ ọ bula.
17 N'elu mbịdi ulo ntà ka obi nātukwasi obi n'echiche nke nghọta di.
18 N'elu ebe di elu agaghi-eguzosi ike n'ebe ifufe nọ rue mbẹ ebighi-ebi: Ọzọ, obi di egwu n'echiche nke onye-nzuzu apughi iguzo imegide egwu ọ bula.
19 Onye nātu anya nātu anya-miri nātu: Ọzọ, onye nātu obi nēme ka ọ mara ihe-ọmuma-ya.
20 Onye nātu nkume n'aru anu-ufe nēfesa ha: Ọzọ, onye nāta eyì-ya uta nētiwa eyì-ya.
21 Ọ buru na I nāmiputa mma-agha n'aru eyì-gi, ma enwela obi-ike: N'ihi na ọ gālaghachi n'ebere.
22 Ọ buru na i saghepu ọnu-gi megide eyì-gi, atula egwu; n'ihi na enwere ike inwe n'udo: ma-ọbughi nkwulu, ma-ọbu npako, ma-ọbu ikpughe ihe-nzuzo, ma-ọbu ọnya-ugha: n'ihi na ihe ndia ka eyì ọ bula gāla.
23 Tukwasi madu-ibe-gi kwesiri ntukwasi-obi n'obẹye-ya, Ka i we ṅuria nime ọganiru-ya: Guzosie ya ike na mbẹ nkpabụ-ya, Ka gi na ya we buru onye-nketa n'ihe-nketa-ya: : ma-ọbu ọgaranya nke bụ onye nzuzu ka a ga-enwe mmasị na ya.
24 Dị ka uzuzu na anwụrụ ọkụ nke oké ọkụ si aga n'ihu ọkụ; ya mere na-ekwujọ n'ihu ọbara.
25 M'gaghi-eme ihere ibọchi enyi; M'gaghi-ezonari Ya Onwem.
26 Ma ọ buru na ihe ọjọ ọ bula abiakwasim site n'aka-ya, onye ọ bula nke nānu ya gēlezi anya bayere ya.
27 Ònye gētiye kwa ihe-nche n'iru ọnum, na akàrà amam-ihe n'elu ebụbẹre-ọnum abua, ka m'we ghara ịda site na ha na mberede, ka irem we ghara ibibim?

ISI 23

1 O Onye-nwe, Nna na Onye-ọchịchị nke ndụ m nile, ahapụla m n’ime ndụmọdụ ha nile, ka m ghara ịda site na ha.
2 Ònye gētiye ihe-otiti n'elu èchìchèm nile, na ido-kwa-ra idọ-aka-na-nti amam-ihe n'elu obim? ka ha we ghara imerem ebere n'ihi amam, ọ we ghara igabiga site na nmehiem nile;
3 Ka amaghi-amam we ghara iba uba, ka nmehiem nile we ba uba rue nbibim, Ka m'we da n'iru ndi-nkpabụm, Ka onye-irom we ṅuria ọṅu n'arum, Onye olile-anya-Ya di anya n'ebere-Gi.
4 Onye-nwe-ayi, Nna na Chineke nke ndum,Eleghm anya npako,Ma chigharia uche npako n’aru ndi-orù-Gi mbẹ nile.
5 Si n'ebe m'nọ wezuga onwe-ha, bú olile-anya-ihe-efu na ọchichọ-ha, I gējide kwa onye nāchọsi ike ijere gi ozi mbẹ nile.
6 Ka anya-uku nke afọ ma-ọbu ọchichọ nke anu-aru ghara ijidem; enye-kwa-la orù-Gi n'akam ka ọ ba n'uche efu.
7 Umu-ntakiri, nurunu idọ-aka-na-nti nke ọnu: Onye nēdebe ya agaghi-anagide n'ebụbẹre-ọnu-ya ma-ọli.
8 Agērapu onye-nmehie n'ihe-nzuzu-ya: Ma onye nēkwu okwu ọjọ na onye-npako gāda nime ya.
9 Emela ka ọnu-gi ṅu iyi; ewere-kwa-la onwe-gi kpọ aha Onye-nsọ.
10 N'ihi na dika orù nke anēti ihe mbẹ nile nāgaghi-adi n'amara-oji: otú a ka onye nāṅu iyi nākpọ Chineke mbẹ nile agaghi-abu onye zuru okè.
11 Madu nke nēbu ọtutu iṅu-iyi gējuputa n'ajọ omume, ihe-otiti ahu agaghi-esi kwa n'ulo-ya wezuga onwe-ya ma-ọli: ọ buru na ọ mehie, nmehie-ya gādikwasi ya: ma ọ buru na ọ mataghi nmehie-ya, ọ nēmehie okpukpu abua: ọ buru na ọ ṅu iyi n'efu, ọ gaghi-abu onye nēmeghi ihe ọjọ, ma ulo-ya gējuputa n'ihe ọjọ.
12 Ọ di okwu nke yikwasi ọnwu dika uwe: Elohim me ka ahugh ya n'ihe-nketa Jekob; n'ihi na ihe nile di otú a gādi anya n'ebe ndi ezi omume nọ, ma ha agaghi-esughari nime nmehie nile ha.
13 Ejila ọnu-gi wezuga iyi, n’ihi na okwu nke nmehie di nime ya.
14 Cheta nna-gi na nne-gi, Mbẹ I nānọdu n'etiti ndi uku. Echefula n'iru ha, ka i we ghọ onye-nzuzu dika omena-nsọ-gi si di, ma ọ di gi anya na amughi gi;
15 Ma nwoke nke maara okwu nkwuhie nke ọma, agaghị eme ka ọ gbanwee ụbọchị niile nke ndụ ya.
16 Madu abua nāba uba nmehie, nke-atọ gēweta kwa iwe: obi di ọku di ka ọku nēre ere, ọ dighi-emenyu ya rue mbẹ agēripia ya: onye nākwa iko n'aru nke anu-aru-ya agaghi-agwu ma-ọli rue mbẹ ọ muyere ọku. ọkụ.
17 Nri nile nātọ onye nākwa iko utọ, Ọ gaghi-arapu rue mbẹ ọ gānwu.
18 Nwoke nke nālu nwunye-ya, nēsi otú a n'obi-ya, Ònye nāhum? Ejim ọchichiri buruburu, mbịdi nile nēkpuchim, ma ọ dighi aru nāhum; giṅị ka m kwesiṛị ịtụ egwu? Onye kachasi ihe nile elu agaghi-echeta nmehiem nile:
19 Ọ bu nání onye di otú a nātu egwu anya madu, ma ọ maghi na anya abua nke Onye-nwe-ayi kariri anyanwu orú nnù abua na ọgu iri, nēlegide uzọ nile nke madu, nātule kwa ihe nzuzo nile.
20 Ọ matara ihe nile tutu e kee ha; otú a kwa, mbẹ emesiri ka ha zue okè, O we lekwasi ha nile anya.
21 A ga-ata nwoke a ahuhu n’amá obodo, ma ebe ọ na-atụghị anya ya ka a ga-akpọrọ ya.
22 Otú a ka ọ gādi kwa na nwunye nke rapuru di-ya, webata onye-nketa site na ibe-ya.
23 N'ihi na nke-mbu, o nupuwo isi n'iwu nke Onye kachasi ihe nile elu; na nke-abua, o mekpuwo megide di nke ya; na nke-atọ, ọ kwara iko n’ịkwa iko, wee mụọ ụmụ site n’aka nwoke ọzọ.
24 Agēme kwa ka ọ puta ba n'ọgbakọ, ajuju-kwa-ra umu-ya.
25 Umu-ya agaghi-agbari nkpọrọgwu, alaka-ya nile agaghi-ami kwa nkpuru.
26 Ọ gārapu ebe-ncheta-ya ka ọ buru ihe anābu ọnu, Ọ gaghi-ehichapụ kwa ita-uta-ya.
27 Ma ndị fọdụrụ ga-amata na ọ dịghị ihe dị mma karịa ịtụ egwu Onye-nwe, na ọ dịghị ihe dị ụtọ karịa ilezi anya n’iwu-nsọ nile nke Onye-nwe.
28 Ọ bu oké nsọpuru iso Onye-nwe-ayi, Na ịnara Ya bu ogologo ndu.

ISI 24

1 Amam-ihe gēto onwe-ya, ọ bu kwa n'etiti ndi-ya ka ọ gānya isi.

2 N'ime nzukọ nke Onye kachasi ihe nile elu ka ọ gāsaghe ọnu-ya, N'iru ike-Ya ka ọ gāṅuri.
3 M'we si n'ọnu Onye kachasi ihe nile puta, We kpuchie uwa dika igwe-oji.
4 N'ebe di elu ka m'biri, Oche-ezem di kwa n'ogidi igwe-oji.
5 náním buruburu elu-igwe buruburu, jegharia n'okpuru obụ-miri.
6 N'ime ebili-mmiri nile nke oké osimiri na n'ụwa nile, na n'ime ndị nile na mba nile, ka m nwetara ihe onwunwe.
7 N'ihe a nile ka m'jiworo chọ izu-ike: ọ̀ bu kwa n'ihe-nketa onye ka m'gēbi?
8 Onye kèworo ihe nile we nyem iwu, Onye merem ka m'me ka ebe-obibim zuru ike, si, Ka ebe-obibi-gi di na Jekob, Ka ihe-nketa-gi di kwa n'Israel.
9 O kere m site na mmalite tutu ụwa, ma agaghị m ada ma ọlị.
10 N'ebe-obibi nsọ ka M'fèworo òfùfè n'iru Ya; otú a ka ewe me ka m'guzosie ike na Zaion.
11 N'otu aka ahụ, n'obodo a hụrụ n'anya ka O mere ka m zuru ike, + ma na Jeruselem ka ike m dị.
12 M'we bạworo mkpọrọgwụ n'etiti ndi anāsọpuru, bú n'òkè-ihe-nketa Jehova.
13 Ebuliwom elu dika osisi cedar nke di na Libanọs, Na dika osisi cypress n'elu ugwu Heamon.
14 Emerem ka m'buli dika nkwu di n'En-gadi, na dika osisi rose nke di na Jeriko, Dika osisi olive mara nma nke di n'ubi di utọ, m'we tolite dika osisi elu n'akuku miri.
15 M'we nye ísì utọ dika cinnamon na aspalatus, M'we nye ísì utọ dika myrrh kachasi nma, dika galbanum, na onyx, na storak di utọ, na dika uzuzu nke frankincense n'ulo-ikwū.
16 Dika osisi topentine ka m'setiworo alakam nile, alakam abua bu kwa alaka nsọpuru na amara.
17 Dika osisi vine meworo ka m'miputa ísì utọ, Okoko-osisim bu kwa nkpuru nsọpuru na àkù.
18 Mu onwem bu nne nke ezi ihu-n'anya, na egwu, na ihe-ọmuma, na olile-anya di nsọ: Ya mere mu onwem, ebe ebighi-ebi, enyewom umum nile ndi akpọrọ aha-Ya.
19 biakutem, unu nile ndi nāgum, meju kwa onwe-unu na nkpuru nkem.
20 N'ihi na ihe-nchetam di utọ kari manu-aṅu, Ihe-nketam di kwa kari ọbụbọ-manu-aṅu.
21 Ndi nērim ka agu gāgu kwa, Ma ndi nāṅum akpiri gākpọ kwa ha nku ọzọ.
22 Onye nēgem nti, ihere agaghi-eme ya rue mbẹ ebighi-ebi, Ma ndi nālu ọlu nimem agaghi-eme ajọ omume.
23 Ihe ndia nile bu akwukwọ ọbụba-ndu nke Chineke kachasi ihe nile elu, bú iwu nke Moses nyere n'iwu ibu ihe-nketa nye nkpọkọta nile nke Jekob.
24 Ka ike gwula unu ka unu di ike nime Jehova; ka O we me ka unu guzosie ike, rapara n'aru Ya: n'ihi na Onye-nwe-ayi nke usu nile nke ndi-agha bu Chineke nání Ya, Ọ dighi kwa Onye-nzọputa di ọzọ ma-ọbughi nání Ya.
25 O mejuwo ihe nile n'amam-ihe-Ya, dika Fison na dika Tagris n'oge nkpuru ọhu.
26 Ọ nēme ka nghọta ba uba dika Yufretis, Na dika Jọdan na mbẹ owuwe-ihe-ubi.
27 Ọ nēme ka ozizí nke ihe-ọmuma puta dika ìhè, Na dika Geon na mbẹ ukpuru-vine.
28 Nwoke mbu amaghi ya nke-ọma: ndi-ikpe-azu agaghi-achọta kwa ya ọzọ.
29 N'ihi na èchìchè-ya nile di arọ́ kari oké osimiri, Ndum-ọdu-ya nile di omimi kari oké obụ-miri.
30 M'we puta dika miri-iyi nke si n'osimiri-miri, Na dika miri-iyi nke ubi ubi abạra ogige.
31 M'we si, M'gēme ka ubim abạra ogige miri nke-uku, M'gēme kwa ka ihe-ndina abạra ogige miri di nke-uku: ma, le, miri-iyim ghọrọ osimiri, osimirim we ghọ oké osimiri.
32 M'gēme kwa ka ozizí nwue dika ututu, M'gēzipu kwa ìhè-ya n'ebe di anya.
33 M'ga-awụsa ozizi dị ka amụma, ma hapụ ya ruo mgbe nile ebighị ebi.
34 Le na ọ bughi náním ka m'dọbụworo onwem n'ọlu, kama n'ihi ndi nile nāchọ amam-ihe.

ISI 25

1 N'ihe atọ ka emerem ka m'ma nma, guzo kwa ka m'ma n'iru Chineke ma madu: idi-n'otù nke umu-nna-ayi, ihu-n'anya nke abạta-obi-ayi, nwoke na nwunye nēnwekọ n'otù.
2 Udi madu atọ ka nkpuru-obim nākpọ asì, ewe iwem iwe nke-uku na ndu-ha: obẹye nke npako, ọgaranya nke bu onye-ugha, na agadi nākwa iko nke nālu ihe.
3 Ọ buru na i chikọtaghi ihe ọ bula na mbẹ i di na nwata, ì gēsi aṅa chọta ihe ọ bula n'ọbọ-gi?
4 Le ka okwu ikpe si ma nma n'ebe isi-awọ di, Na ka ndi ochie mara ndum-ọdu!
5 Le ka amam-ihe nke ndi-okenye si ma nma nke-uku, Na nghọta na ndum-ọdu n'ebe ndi nsọpuru nọ.
6 Ọtụtụ ahụmahụ bụ okpueze nke ndị agadi, ma egwu Chineke bụ ebube ha.
7 Ọ di ihe iteghete nke m'kpere n'obim ka ọ ṅuria ọṅu, ma otù uzọ n'uzọ iri ka M'gēwere irem kwue: Nwoke nke nāṅuri umu-ya; na onye dị ndụ ịhụ ọdịda nke onye iro ya;
8 Ọ di nma ka onye ya na nwunye nke nghọta nēbi, Ma ọ dighi-amapu kwa n'ire-ya, Ma ọ bu onye nēfèghi madu òfùfè kari onwe-ya;
9 Ọfọn ka onye ahutaworo uche, na onye nēkwu na nti ndi nānu ihe;
10 Lee ka onye na-achọta amamihe si dị ukwuu! ma ọ dighi onye kariri onye nātu egwu Jehova.
11 Ma ihu-n'anya Jehova nāgabiga ihe nile inye ìhè: Onye nējide ya, gini ka agātuyere ya?
12 Egwu Jehova bu mmalite nke ihu-n'anya-Ya: Okwukwe bu kwa mmalite nke nārapara n'aru Ya.
13 Nyem ihe-otiti ọ bula, ma-ọbughi ihe-otiti nke obi: na ihe ọjọ ọ bula, ma-ọbughi ajọ omume nke nwanyi;
14 na nkpabụ ọ bula, ma-ọbughi nweda-n'ala nke sitere n'aka ndi nākpọm asì: na ibọ̀-ọ́bọ̀ ọ bula, ma-ọbughi ibọ̀-ọ́bọ̀ nke ndi-iro.
15 Ọ dighi isi di n'elu isi agwọ; ọ dighi kwa ọnuma di kari ọnuma nke onye-iro.
16 Ọ dim arọ́ ka m'nọyere ọdum na dragon, Kari isoro nwayi nēmebi iwu nọdu ulo.
17 Ihe ọjọ nke nwayi nābạnwe iru-ya, Ọ nēme kwa ka iru-ya bạ ọchichiri dika ákwà-nkpe.
18 Di-ya gānọdu ala n'etiti abạta-obi-ya; ma mbẹ ọ nuru ọ nāsu udè nke-uku.
19 Ihe-nchu-àjà ka ihe ọjọ nile di n'ebe ajọ omume nwayi nọ: Ka òkè onye-nmehie dakwasi ya.
20 Dika nrigo n'uzọ ájá uzuzu si di n'ukwu ndi-okenye, Otú a ka nwunye juputara n'okwu di-kwa-ra nwoke di jū.
21 Asu ngọngọ n'ima-nma nke nwanyi, Achọ-kwa-la ya ka ihe nātọ ya utọ.
22 Nwayi, ọ buru na ọ nējide di-ya, juputara n'ọnuma, na obi-utọ, na ọtutu ita-uta.

23 Nwanyi nēmebi iwu nābạ ume, nēme iru-ya di arọ́, na obi etiriwori: Nwanyi nke nādighi-akasi di-ya obi na nkpabụ nēme aka di ike na ikperè nādaghi ike.
24 Site na nwanyi ahu nmalite nmehie siri bia, site kwa na ya ka ayi nile nānwu.
25 Unu enye-kwa-la miri; Ọ bughi kwa nwanyi nēmebi iwu ka o nwere onwe-ya gad n'èzí.
26 Ọ buru na ọ jeghi dika i nāchọ ya, bipu ya n'anu-aru-gi, nye ya akwukwọ nkewa, rapu kwa ya.

ISI 26

1 Ngọzi nādiri nwoke ahu nke nwere ezi nwunye, n'ihi na ọnu-ọgugu ubọchi-ya gādi okpukpu abua.
2 Nwayi nke nēme ezi omume nāṅuri di-ya, Ọ gēzuzu kwa arọ ndu-ya n'udo.
3 Ezi nwunye bu òkè ọma, nke anēnye n'òkè nke ndi nātu egwu Jehova.
4 Ma nwoke ọ bula bu ọgaranya ma-ọbu obẹye, ọ buru na o nwere obi di nma n'ebe Jehova nọ, ọ gāṅuri n'iru iru-utọ mbẹ nile.
5 Ihe atọ di nke obim nātu egwu; ma nke-anọ ka m'tusiri egwu nke-uku: nkwulu nke obodo, nkpọkọta ìgwè madu nādighi-eguzosi ike n'ihe, na ebubo ugha: ihe ndia nile di njọ kari ọnwu.
6 Ma iru uju nke obi na iru uju bụ nwanyị nke na-ekwo ekworo n'ihi nwanyị ọzọ, na ihe otiti nke ire nke na-agwa mmadụ nile okwu.
7 Nwunye ọjọ bu yoke nēfeghari iru na azu: Onye nējide ya di ka agāsi na o jide akpi.
8 Nwanyi nāṅubiga manya ókè na onye-abọghọ n'èzí nēwesa oké iwe, Ọ gaghi-ekpuchi kwa ihere-ya.
9 E nwere ike mara ikwa-iko nwayi n'anya di elu na n'anya-ya.
10 Ọ buru na nwa-gi nwayi enwee ihere, debe ya na nkpabụ, ka o we ghara imejọ onwe-ya n'ọnọdu-abali nke-uku.
11 Chekwaa anya nke nāhu ihe-árú: Ka iju-kwa-la gi anya ma ọ buru na ọ nēmehie megide gi.
12 Ọ gāsaghe ọnu-ya, dika onye-ije nke akpiri nākpọ nku, mbẹ ọ chọtara isi-iyi, ṅua nime miri ọ bula n'akuku ya: n'akuku ogige ọ bula ka ọ gānọdu, meghe àkpà-àkú-ya megide àkú nile ọ bula.
13 Amara nke nwunye nātọ di-ya utọ, Nghọta-ya nēme kwa ka ọkpukpu-ya ma abuba.
14 Nwanyi nābọchi nkịtị nke nāhu kwa n'anya bu onyinye-inata-iru-ọma Jehova; ọ dighi kwa ihe bara uba nke-uku dika uche akuziri nke-ọma.
15 Nwanyi nke ihere, nke kwesiri ntukwasi-obi bu amara abua;
16 Dika anyanwu mbẹ ọ nāwa n'elu-igwe; otú a ka ima-nma nke ezi nwunye di n'usoro ulo-ya.
17 Dika ihe nēnye ihè n'elu ihe-idọba-oriọna nsọ; otú ahụ ka ịma mma ihu dị n'oge ochie.
18 Dika ogidi ọla-edo si di n'elu ukwu ọla-ọcha; otú ahụ ka ụkwụ mara mma nke nwere obi na-adị mgbe nile dị.
19 Nwam, debe okoko-osisi nke ọgbọ-gi; enye-kwa-la ndi ala ọzọ ike-gi.
20 Mbẹ i nwetaworo ihe-onwunwe-ọmuma n'ubi nile, were nkpuru-gi gāgha ya, tukwasi obi n'idi-nma nke osisi-gi.
21 Ya mere agbụrụ-gi nke i gārapu gādi uku, nēnwe obi-ike nke ezi nkpuru-ha.
22 Agāgu nwanyi nākwa iko dika ọsu-miri; ma nwayi lụrụ nwanyị bụ ụlọ elu megide ọnwụ nke di ya.
23 Nwanyi nēmebi iwu ka enyeworo nwoke nēmebi iwu dika òkè: Ma nwayi nēkpere Chineke ka enyeworo onye nātu egwu Jehova.
24 Nwanyi nke nēnweghi ezi-okwu nēlelì ihere: Ma nwayi nēnwe ezi omume gātu egwu di-ya.
25 Nwanyi nke nēnweghi ihere ka agāgu ya dika nkita; Ma nwanyi nke ihere gātu egwu Jehova.
26 Nwayi nke nāsọpuru di-ya, agāgu ya n'amam-ihe nile; ma onye ahu nke nēleda ya n'anya n'anya-ya, agāgu ya onye nāsọpughi isi n'ihe nile.
27 Nwanyi nēti nkpu nke-uku na ilu-ọlu ka agāchọputa ichupu ndi-iro.
28 Ọ dị ihe abụọ na-ewute obi m; ma nke-atọ nēme ka m'we iwe: nwoke-agha nke nāda ogbenye; na ndi-nghọta ndi nādighi-atukwasi ha; na onye nēsi n'ezi omume laghachi na nmehie; Jehova nēdozi onye di otú a nye mma-agha.
29 O siri ike ka onye-ahia wezuga onwe-ya ka ọ ghara ime ihe ọjọ; na onye na-achụ anụ agaghị enwe onwe ya na mmehie.

ISI 27

1 Ọtutu madu emehiewo n'ihi ihe ntà; Ọzọ, onye nāchọ ịba uba gēwezuga anya-ya abua.
2 Dika ǹtú nārapara n'etiti ihe-njikọ nile nke nkume; ya mere mmehie na-arapara nso n'etiti ịzụ ahịa na ire.
3 Ọ buru na onye ọ bula ejidesighi onwe-ya ike n'egwu Jehova, agākwatu ulo-ya ngwa ngwa.
4 Dika mbẹ anēwere ùkwù yocha ihe, ka ihe-ikpofu we fọdu; ya mere ihe ruru unyi nke madu n'okwu-ya.
5 Ọku nānwa ite ọkpu-ite; ya mere ọnwunwa madu di n'echiche-ya.
6 Nkpuru ahu nēgosi ma ọ buru na edoziwo osisi; otú a ka okwu mpako di n'obi madu.
7 Unu etola onye ọ bula tutu i nu-ọnu-ya; n'ihi na nka bu ọnwunwa madu.
8 Ọ buru na i jeso ezi omume, i gēnweta ya, yikwasi ya, dika uwe-nwuda ogologo mara nma.
9 Anu-ufe gābạkwasi dika ha; otú a ka ezi-okwu gālaghachikute ndi nēme nime ya.
10 Dika ọdum nēche anu ihe; ya mere mehie megide ndi nālu ajọ ihe.
11 Okwu onye-Chineke nānọ n'amam-ihe mbẹ nile; Ma onye-nzuzu nābạnwe dika ọnwa.
12 Ọ buru na i nọ n'etiti ndi nēnwe uche, debe oge ahu; Ma nānọgide n'etiti ndi-nghọta mbẹ nile.
13 Okwu-ọnu nke ndi-nzuzu bu ihe-iju-anya, ihe-ichu-àjà-ha bu kwa ikwa-iko nke nmehie.
14 Okwu onye nāṅu iyi nke-uku nēme ka agiri-isi guzo ọtọ; ọbạ-ha nābạchi kwa nti-ya.
15 Esemokwu nke ndi-npako bu ikwasa ọbara, Ma nkwulu-ha di arọ́ na nti.
16 Onye nēkpughe ihe-nzuzo nātufu ya; Ọ gaghi-ahu kwa eyì n'obi-ya.
17 Hụ eyì-gi n'anya, buru kwa Ya onye kwesiri ntukwasi-obi: Ma ọ buru na i nārara ihe-nzuzo-ya nye, eso-kwa-la ya ọzọ.
18 N'ihi na dika madu gēbibi onye-iro-ya; otú a ka i tufuru ihu-n'anya nke madu-ibe-gi.

19 Dika onye nēzipu anu-ufe n'aka-ya, otú a ka i nēzipu abạta-obi-gi ka ọ la, i gaghi-anata kwa ya ọzọ.
20 Unu esola ya ọzọ, n'ihi na ọ nọ n'ebe di anya nke-uku; Ọ di ka nne-nbạda siri n'ọnyà wepuga onwe-ya.
21 Ma ọnyá, agēkechi ya; ma mbẹ nkwulu gasiri apuru inwe nbọchi: ma onye nārara ihe-nzuzo nēnweghi olile-anya.
22 Onye nēfeghari anya anya nālu ọlu ọjọ: Ọzọ, onye mara ya gēsi n'ebe ọ nọ wezuga onwe-ya.
23 Mbẹ gi onwe-gi nọ, ọ gēkwu okwu utọ, Ọ gāhu kwa okwu-gi nile n'anya: Ma n'ikpe-azu ọ gētiwa ọnu-ya, kwulu okwu-gi nile.
24 Akpọwom ọtutu ihe asì, ma ọ dighi ihe ọ bula dika Ya; n'ihi na Jehova gākpọ ya asì.
25 Onye nātu nkume n'elu nātukwasi ya n'isi-ya; ọbụ-kwa-ra ọbụbạ-ndu-ugha gābạ kwa ọbà.
26 Onye nēgwu olùlù gāda nime ya: Ma onye nāma ọnyà ka agējide nime ya.
27 Onye nēme ihe ọjọ, ọ gādakwasi ya, Ma ọ gaghi-ama ebe o si bia.
28 Ihe-ikwa-ọchì na ita-uta sitere n'aka ndi-npako; ma ibọ́-ọ́bọ̀, dika ọdum, gēchere ha.
29 Ndi nāṅuri ọṅu n'ọdida ndi ezi omume ka agējide n'ọnyà; na nkpabụ gēripia ha tutu ha anwua.
30 Ajọ-obi na iwe, ọbuná ndia bu ihe-árú; ma onye-nmehie gēnwe ha abua.

ISI 28

1 Onye-ọ́bọ̀ gābọta ọ́bọ̀ n'aka Onye-nwe, ma ọ ghaghi icheta nmehie-ya nile.
2 Bạghara kwa madu-ibe-gi ihe ọjọ nke o meworo gi, agābạghara kwa gi nmehie-gi mbẹ i nēkpere.
3 Otù onye nābạ asì megide ibe-ya, Ọ̀ nāchọ kwa nbạghara n'aka Jehova?
4 Ọ dighi-emere madu ebere, bú nke di ka ya onwe-ya: Ọ̀ nāriọ kwa nmehie-ya nile?
5 Ọ buru na onye ahu nke bu nání anu-aru nāzù ikpọ-asì, ònye gāriọ arirọ-amara nke nmehie-ya nile?
6 Cheta ọgwugwu-gi, ka iro kwu kwa; cheta ire ure na ọnwu, ma nọgide n'iwu-nsọ nile.
7 Cheta ihe nile enyere n'iwu, eburu-kwa-la madu-ibe-gi ihe ọjọ;
8 Wepu ise-okwu, i we mebie nmehie-gi nile: n'ihi na onye-ọnuma gēmuye ise-okwu;
9 Onye-nmehie nākpasa eyì-ya, Ọ nēkwu okwu n'etiti ndi di n'udo.
10 Dika okwu ọku si di, otú a ka ọ nēre: Ma dika ike madu si di, otú a ka iwe-ya di; ma dika àkù-ya nile si di ka iwe-ya nēbili; ma ka ha na-agbasi ike, otú ahụ ka ọ ga-ere ọkụ karị.
11 Ise-okwu-ọsọ nāmuye ọku: Ọzọ, ọnu-ọgu-ọgu nāwusi ọbara.
12 Ọ buru na i fùa ire-ọku, ọ gēre ọku: ọ buru na i bạsa ya ọnu, agēmenyu: ha abua ewe puta n'ọnu-gi.
13 Kọchaa onye ntakwu na ọnụ abụọ: N'ihi na ndị dị otú ahụ ebibiwo ọtụtụ ndị nọ n'udo.
14 Ire nke nēkwu okwu-ugha emewo ka ọtutu madu ma jijiji, we chupu ha site na mba rue mba ọzọ: Ọ kwatuwo obodo nile siri ike, kwatue ulo nile nke ndi uku.
15 Ire nke nēkwu okwu-ugha achupuwo ndinyom nēnwe ezi omume, We napu ha ndọbụ nile ha.
16 Onye nēge nti ya agaghi-achọta izu-ike ma-ọli, Ọ gaghi-ebi kwa na miri.
17 Ihe-otiti nke utari nēme ihe-iriba-ama n'anu-aru: Ma ntipia ire nējiji ọkpukpu.
18 Ọtutu madu adawo n'ọnu mma-agha: Ma ọ bughi ọtutu ndi daworo n'ire.
19 Ọfọn ka ọ bu nke anābạchitaworo site n'ọnu-ọgugu-ya; onye nādọpughi yoke-ya, nēkeghi kwa abụ n'abụ-ya nile.
20 N'ihi na yoke-ya bu yoke ígwè, abụ-ya nile bu kwa abụ nke ọla.
21 Ọnwu-ya bu ọnwu ọjọ, ala-mọ di nma kari ya.
22 Ọ gaghi-adi kwa n'aru ndi nātu egwu Chineke, Ọ gaghi-adi kwa n'ire-ọku-ya nēre ha ọku.
23 Ndi nārapu Onye-nwe gādabà nime ya; ọ gēre kwa nime ha, ma ọ gaghi-emenyu; dika ọdum ka agāchusa ya, we ripia ha dika agu.
24 Le ka i were ogwu bạchie ihe-onwunwe-gi, Kechie ọla-ọcha-gi na ọla-edo-gi;
25 Ma tuo okwu-gi nile n'ihe-ọtùtù, me-kwa-ra ọnu-gi uzọ na ihe-nkpọrọ.
26 Lezie onwe-gi anya, ewela site na ya, Ka i we ghara ida n'iru onye nēche anwu.

ISI 29

1 Onye nwere obi-ebere gēbinye abạta-obi-ya ihe; Ma onye nēme ka aka-ya di ike nēdebe ihe nile enyere n'iwu.
2 Binye madu-ibe-gi na mbẹ nkpà-ya, Gi kwaghachi madu-ibe-gi n'oge-ya.
3 Debe okwu-Gi, me kwa Ya ezi-okwu, Ma i gāchọta ihe di gi nkpà mbẹ nile.
4 Ọtụtụ, mgbe a gbazinyere ha ihe, gụrụ ya na a ga-achọta ya, ha wee tinye ha na nsogbu nke nyeere ha aka.
5 Rue mbẹ ọ nānara, ọ gēsutu aka madu ọnu; ọ bu kwa n'ihi ego madu-ibe-ya ka ọ gēkwu okwu n'okpuru onwe-ya: ma mbẹ ọ gēkwughachi, ọ gēme ka ubọchi-ya di anya, we kwughachi okwu iru-újú, ta kwa uka nke mbẹ ahu.
6 Ọ buru na ọ di ike, ọ gaghi-anata nkera-ya, ọ gāgu kwa dika agāsi na ọ chọtara ya: ma ọ buru na ọ bughi ya, ọ nānapu ya ego-ya, we nweta ya onye-iro n'efu: ọ bu ọbụbạ-iyi na ọbụbạ-iyi ka ọ nākwughachi ya. ụgbọ okporo ígwè; ọ bu kwa nsọpuru ka Ọ gēnye ya ihe-ihere.
7 Ya mere, ọtụtụ ndị ajụwo ịgbazinye ego maka mmeso ọjọọ nke ndị ikom ndị ọzọ, na-atụ egwu na a ga-erigbu ha.
8 Ma gi onwe-gi nēnwe ntachi-obi n'aru nwoke nọ n'ihe nādighi n'ọnọdu-ihe-ọma, Ela kwa oge imere ya ebere.
9 Nyere obẹye aka n'ihi ihe enyere n'iwu, Ewezuga-kwa-la ya n'ihi obẹye-ya.
10 Tufue ego-gi n'ihi nwa-nne-gi na eyì-gi, ka ọ ghara kwa nchara n'okpuru nkume ka ọ la n'iyì.
11 Kwakọba àkù-Gi dika ihe nile nke Onye kachasi ihe nile nyere n'iwu si di, Ọ gēme kwa ka ọ bara gi urù kari ọla-edo.
12 Mechie ebere n'ulo-àkù-gi nile: Ọ gānaputa kwa gi na nkpabụ nile.
13 Ọ gāburu gi agha megide ndi-iro-gi kari ọta uku na ube di ike.
14 Onye ezi-okwu bu onye-ibe-ya n'ibe: Ma onye nēnweghi uche gārapu ya.
15 Echezọla eyì nke ihe-nbọchi-gi, N'ihi na o nyewo ndu-ya n'ihi gi.
16 Onye-nmehie gākwatu ezi ihe-nbọchi-ya:
17 Ma onye nēnweghi ekele gārapu onye ahu nke nānaputa ya n'ihe-ike.

18 Ọbụbạ-ndu emewo ka ọtutu ezi ihe emebiwo, Ọ nēme kwa ka ha ma jijiji dika mbuli-miri nke oké osimiri: ndi-dike ka o chupuworo n'ulo nile ha, Ha we waghari n'etiti mba nile ọzọ.
19 Onye nēmebi iwu nke nāgabiga ihe nile Jehova nyere n'iwu gādabà n'ibe: ọzọ, onye nālu ọlu nke madu ọzọ n'ihi urù gādaba n'ikpe-azu.
20 Nyere madu-ibe-gi aka dika ike-gi si di, ma lezie anya ka gi onwe-gi ghara idabà nime ya.
21 Ihe kachasi ndu bu miri, na nri, na uwe, na ulo ikpuchi ihere.
22 Ndu obẹye n'ulo-ntà ka ọ di nma, Kari ihe nātọ utọ n'ulo nwoke ọzọ.
23 Ma ọ bu ihe ntà ma-ọbu ọtutu, jide onwe-gi afọ ojuju, ka i we ghara inu ita-uta nke ulo-gi.
24 N'ihi na ọ bu ndu jọrọ njọ iga site n'ulo rue ulo: N'ihi na ebe i nọ dika ọbìa, i ghara imeghe ọnu-gi.
25 I gārioọ ọṅu, rie-kwa-nu, ma i nweghi ekele: ọzọ kwa, i gānu okwu ilu;
26 Bia, gi onye ala ọzọ, dozie table, zìkwam ihe i doziri.
27 Nye onye anāsọpuru ọnọdu, gi onye ala ọzọ; nwannem nwoke nābia inọ ọnọdu-abali, ma ulom dim nkpà.
28 Ihe ndị a dị njọ n'anya onye nghọta; nlelị nke ime-ulo, na ita-uta nke onye-nbinye.

ISI 30

1 Onye nāhu nwa-ya n'anya nēme ka ọ nwua nkpa-n'aka, ka o we nwe ọṅù n'ọgwugwu ya.
2 Onye nādọ nwa-ya ahụhụ gāṅuri nime ya, Ọ gāṅuri kwa n'aru ya n'etiti ndi mara ya.
3 Onye nēzí nwa-ya ihe nēweta onye-iro-ya: Ọzọ, n'iru ndi-eyì-ya ka ọ gāṅuri bayere ya.
4 Ọ buru na nna-ya anwu, ma ọ di ka agāsi na ọnwughi: N'ihi na ọ rapuru otù onye dika ya onwe-ya.
5 Mbẹ Ọ nādi ndu, Ọ huru we ṅuria nime Ya: Ma mbẹ ọ nwuru, o nēwutaghi ya.
6 Ọ rapuru ya onye-ọ́bọ̀ n'aru ndi-iro-ya, Na onye nākwughachi ndi-eyì-ya ebere.
7 Onye nēme ka nwa-ya babigara ókè ókè gēkechi ọnyá-ya nile; ngiri-afọ-ya gātu kwa ujọ n'iti-nkpu ọ bula.
8 Inyinya nādighi-etijiri nābạ isi ike: Ma nwa-nwoke arapuru nye onwe-ya gāchọsi ike.
9 Ọku nwa-gi, ọ gēme kwa ka i tua egwu: Were ya gwurie egwu, Ọ gēme kwa ka i di aró.
10 Unu esola ya ọchì, Ka i we ghara inwe ihe nēwuta n'ebe ọ nọ, Ka i we ghara ita kwa ntakiri eze-gi n'ikpe-azu.
11 Emela ya ka ọ nwere onwe-ya na mbẹ ọ di na nwata,Ele-kwa-la uche-ya n'ihe-nzuzu-ya.
12 Ruda olu-ya mbẹ ọ di nwata, Tie ya n'akuku mbẹ ọ bu nwata, ka o we ghara isi ike, we nupu gi isi, we me ka iru-újú di n'obi-gi.
13 Dọ nwa-gi aka na nti, jide kwa ya ka ọ nādọbụ onwe-ya n'ọlu, Ka ajọ omume-ya we ghara ibu ihe-njọ n'aru gi.
14 Ọ di nma, bú obẹye, ebe ọ di nma, nwe kwa ike nke iwu, Kari ọgaranya nke ewedara n'ala n'aru-ya.
15 Ahụike na ezi ala dị elu karịa ọla-edo nile;
16 Ọ dighi àkù di kari aru di aró, Ọ dighi kwa ọṅù di kari ọṅù nke obi.
17 Ọnwu di nma kari ndu ilu ma-ọbu ọria mbẹ nile.
18 Ihe-oriri nke anāwukwasi n'ọnu nke emechibidoro uzọ di ka nri anusara n'elu ílì.
19 Gini ka àjà-nbuli anāchuru arusi di? n'ihi na ọ pughi iri ihe ma-ọbu isi: otú a ka ọ di onye anākpabụ Jehova.
20 Ọ nāhu anya-ya abua, nāsu kwa ude, dika onozi nke nāmaku nwa-abọghọ nāmaghi nwoke, nēze kwa ude.
21 Ewezugala obi-gi n'obi-gi, eweda-kwa-la onwe-gi iwe na ndum-ọdu-gi.
22 Ọṅù nke obi bu ndu madu, Ọzọ, ọṅù nke madu nēme ka ubọchi-ya di ogologo.
23 hu nkpuru-obi-gi n'anya, kasie kwa obi-gi obi, Me ka iru-újú di anya n'aru gi: n'ihi na iru-újú emewo ka ọtutu madu, ma ọ dighi urù di nime ya.
24 Ekworo na ọnụma na-eme ka ndụ dị mkpụmkpụ, + Ma nleghara anya na-eweta afọ ndụ tupu oge eruo.
25 Onye obi-utọ di kwa nma, bú ihe-oriri-ya na nri-ya;

ISI 31

1 Iche àkù nēripia anu-aru, nchebụ-ya nēwepu kwa ura.
2 Iche nche agaghi-ekwe ka madu ra ura, dika ajọ ọria nābạawa ura;
3 Ọgaranya nādọbụ onwe-ya n'ọlu n'ichikọta àkù; ma mbẹ ọ nēzu ike, afọ ju ya n'ihe-utọ-ya nile.
4 Onye ewedara n'ala nādọbụ onwe-ya n'ọlu n'ọnọdu-ya; ma mbẹ ọ nāpu, ọ nọ kwa nkpà.
5 Onye nāhu ọla-edo n'anya agaghi-agu ya n'onye ezi omume, Ọzọ, onye nēso nbibi gēzu ya.
6 Ọla-edo aghọwo nbibi nke ọtutu madu, ma nbibi-ha di n'iru.
7 Ihe-isu-ngọngọ ka ọ buru ndi nāchuru ya àjà, Ma agēji ya were jide onye-nzuzu ọ bula.
8 Ngọzi nādiri ọgaranya nke anāchọta n'ọlu ọlu, Ma ọ dighi-ejeso ọla-edo anya.
9 Ònye ka ọ bu? ayi gākpọ kwa ya onye agọziri agọzi: n'ihi na ọlu di iche iche ka O meworo n'etiti ndi-Ya.
10 Ònye ka anwaworo site na ya, we hu na onye zuru okè? Yak enye ubọn̄. Ònye gāma jijiji ma ghara imejọ? ma-ọbu emewo ihe ọjọ, ma o meghi ya?
11 Agēme ka àkù-ya guzosie ike, nkpọkọta ahu gēgosi kwa ebere-Ya nile.
12 Ọ buru na i nọdu ala na table nke bara uba, adi-kwa-la anya-uku na ya, asi-kwa-la, Ọtutu ihe-oriri di na ya.
13 Cheta na anya nke nēmebi iwu bu ihe ọjọ: Ma gini ka ekere bu ajọ ihe kari anya? ya mere ọ na-akwa ákwá n'oge ọ bụla.
14Esetila aka-gi n'ebe ọ bula o nēle anya, Ma tubà-kwa-la ya n'ọbu-ihe.
15 Kpela madu-ibe-gi ikpe nání Gi: Di-kwa-nu ezi uche n'ihe nile ọ bula.
16 Rie dika o kwesiri madu, bú ihe edobere n'iru gi; repia kwa nti, ka ewe ghara ikpọ gi asì.
17 Buru ụzọ rapu n'ihi omume; adi-kwa-la afọ ojuju, ka i we ghara imejọ.
18 Mbẹ i nānọdu ala n'etiti ọtutu madu, esetila aka-gi na mbu.
19 Ihe nke ntà ezuworo nwoke azù nke-ọma, Ma ọ dighi-eme ka ifufe-ya di ndu n'elu ihe-ndina-ya.
20 Ezigbo ura sitere n'iri nri di nfe ka ọ nēbili: Ọ nēbili n'isi-ututu, amam-ihe-ya di kwa n'aka-ya: Ma ihe-nbụ nke nche, na nbạ-aka nke afọ, di n'aka onye nādighi afọ.
21 Ma ọ buru na amachibidowo gi iri ihe, bilie, pua, bọputa, we zuru ike.

22 Nwam, nurum, eleda-kwa-lam anya, Ma n'ikpe-azu i gāchọta dika M'siri gi: Di ndu n'ọlu-Gi nile, ọ dighi kwa ọria gābiakute gi.
23 Onye nēwesa ihe-oriri-ya, madu gēkwu okwu ọma bayere ya; ewe kweta akukọ nke ezi ulo-ya.
24 Ma imegide onye nēle anya ihe-oriri-ya ka obodo ahu nile nātamu; ma ihe-àmà nke iru-uju-ya agaghi-enwe obi abua.
25 Gosi-kwa-ra idi-ike-gi na manya-vine; n'ihi na manya-vine emebiwo ọtutu madu.
26 Ọku nēgosi ọnu-uzọ site n'itinye miri: Otú a ka manya-vine si di n'obi ndi-npako site n'iṅubiga-ókè-ala.
27 manya-vine di ka ndu n'anya madu, ma ọ buru na anāṅu ya nke-ọma: gini kwa ka ndu diri onye nēnweghi manya-vine? n'ihi na emere ka ọ me ka madu ṅuria.
28 manya-vine nke anāṅu na mbẹ-ya fọduru nēweta obi-utọ nke obi, na ọṅù nke uche;
29 Ma manya-vine nke manya-vine nāṅubiga ihe ókè nēme ka obi di ilu, ya na ise-okwu na ise-okwu.
30 Iṅubiga-anya-ókè nēme ka ọnuma nke onye-nzuzu ba uba rue mbẹ ọ gēme ka ọ wezuga onwe-ya: Ọ nēme ka ike di ala, me kwa ọnyà.
31 Abarala madu-ibe-gi nba na manya-vine, eleda-kwa-la ya n'ọṅù-ya: enyela ya okwu-ọnu-ọma, Were-kwa-ra ya ka ọ ṅua.

ISI 32

1 Ọ buru na emere gi onye-isi nke oriri, eweli-kwa-la onwe-gi, kama nọ n'etiti ha dika otù nime ndi fọduru; na-elekọta ha nke ọma, wee nọdụ ala.
2 Ma mbẹ i mezuwo ọlu-gi nile, guzo n'ọnọdu-gi, ka i we were ha ṅuria, nara kwa okpu-eze n'usoro nke ọma nke ememe ahu.
3 Kwuo okwu, gị onye bụ okenye, n'ihi na o kwesịrị gị, kama jiri ezi uche ziri ezi; ma ghara igbochi egwu.
4 Awusi-kwa-la okwu n'ebe onye-ọbù-abù di,Egosi-kwa-la amam-ihe site na mbẹ ebighi-ebi.
5 Egwu egwu n'ọṅuṅu-vine di ka ihe-nbẹa-akàrà nke carbuncle nke edobere n'ọlaedo.
6 Dika ihe-nbẹa-akàrà nke emerald, nke edoworo n'ọlu ọla-edo, Otú a ka abù abù di, bú manya-vine di utọ.
7 Kwue okwu, nwa-okoroọbia, ma ọ buru na ọ di gi nkpà: ma ọ di ike mbẹ ajuru gi ubọ abua.
8 Ka okwu-gi di nkenke, nāghọta ọtutu n'okwu ole-na-ole; di ka onye mara ma jide ire-ya.
9 Ọ buru na i nọ n'etiti ndi uku, emela gi na ha ka ha ra; ma mgbe ndị oge ochie nọ n'ọnọdụ, ejila ọtụtụ okwu.
10 Tutu ébẹ̀-elu-igwe nāga; Ọ bu kwa n'iru onye ihere ka agēmere amara.
11 Bilie mbẹ nile, ma unu bughi ndi-ikpe-azu; ma laa n'ulo n'egbughi oge.
12 Were n'ebe ahu ihe-ọgwugwu-gi, me ihe nātọ gi utọ: Ma ewela npako mehie.
13 Ma n'ihi ihe ndia gọzie Onye meworo gi, ma were ezi ihe-Ya meju gi.
14 Onye nātu egwu Jehova gānara idọ-aka-na-nti-Ya; ma ndi nāchọ Ya n'isi-ututu gāchọta amara.
15 Onye nāchọ iwu gēju ya afọ: Ma onye-iru-abua gāma n'ọnyà nime ya.
16 Ndi nātu egwu Jehova gāchọta ikpé ziri ezi, Muye kwa ikpé ziri ezi dika ìhè.
17 Agaghi-abu onye-nmehie nba nba, Ma ọ nāchọta ihe-ngọpu dika uche-ya si di.
18 Onye-ndu-ọdu gābẹa kwa uche; ma onye ala ọzọ nke di nganga adighi-atu ujọ, ọbuná n'onwe-ya ka o meworo n'efu.
19 Emela ihe ọ bula nēnweghi ndum-ọdu; ma mgbe i meworo otu ugboro, echegharịla.
20 Ela n'uzọ nke i gādabà nime ya, Asu-kwa-la ngọngọ n'etiti nkume.
21 Ekwela ka obi sie gi ike n'uzọ doro anya.
22 Ma kpachara anya maka ụmụ nke gị.
23 N'ezi ọlu ọ bula tukwasi nkpuru-obi-gi obi; n'ihi na nka bu idebe ihe nile enyere n'iwu.
24 Onye nke kwere na Onye-nwe na-elezi anya n'iwu ahụ; ọzọ kwa, onye nātukwasi ya obi, ọ gaghi-adi kari njọ kari.

ISI 33

1 Ọ dighi ihe ọjọ ọ bula gādakwasi onye nātu egwu Jehova; ma n'ọnwụnwa ọ ga-anapụtakwa ya ọzọ.
2 Onye mara ihe adighi-akpọ iwu asì; ma onye bu iru-abua nime ya di ka ubọ nke oké ifufe nēfe.
3 N'iwu ka onye-nghọta nātukwasi obi; ma iwu ahu kwesiri ntukwasi-obi n'ebe ọ nọ, dika okwu-ọnu.
4 Dozie okwu i gēkwu, ewe nu gi: Kechie idọ-aka-na-nti, za kwa.
5 Obi onye-nzuzu di ka wheel-ubọ-ala; Ma èchìchè-ya-ya di ka nwa-nwoke nēfeghari.
6 Inyinya-ibu di ka eyì nākwa emò, Ọ nọ n'okpuru onye ọ bula nke nānọkwasi ya.
7 N'ìhi gini ka otù ubọchi ji kari ibe-ya, ebe ọ bu dika ìhè nile nke ubọchi nile n'arọ si di nke anyanwu?
8 N'amam-ihe Jehova ka emere ha ka ha di iche: O we bạnwe mbẹ akara àkà na mbẹ nile.
9 Ufọdu nime ha ka O meworo ubọchi di elu, do kwa ha nsọ;
10 Ma mmadụ nile sitere n'ala, ma Adam ka e sitere n'ala kee;
11 N'ọtutu ihe-ọmuma ka Onye-nwe-ayi ekesawo ha, me kwa ka uzọ-ha di iche iche.
12 Ufọdu nime ha ka Ọ gọziwo, me kwa ka ha di elu, Ufọdu nime ha ka O dozi-kwa-ra onwe-ha nso: ma ufọdu nime ha ka Ọ kọchaworo, weda ya ala, si n'ọnọdu-ha chigharia.
13 Dika urọ si di n'aka ọkpu-ite, ime ya dika ọ nātọ ya utọ: Otú a ka madu di n'aka onye mere ya, inyeghachi ha ihe dika ihe nātọ ya utọ.
14 Etidoro ezi ihe megide ihe ọjọ, ndu megide kwa ọnwu: Otú a ka onye-ebere megide onye-nmehie, na onye-nmehie megide onye ezi omume.
15 Ya mere, lekwasinu ọlu nile nke Onye kachasi ihe nile elu anya; ma e nwere abụọ na abụọ, otu megide ibe ya.
16 M'we teta n'ikpe-azu, dika onye nāchikọta n'azu ndi nāghọ nkpuru-vine: N'ihi ngọzi Jehova ka m'jiworo ba urù, M'gāzọcha kwa ebe-nzọcha-nkpuru-vinem dika onye-nghọkọta nkpuru-vine.
17 Cheta na ọ bughi náním ka m'dọbụru onwem n'ọlu, kama ọ bu n'ihi ndi nile nāchọ mmụta.
18 Nurunu nti, unu ndi uku nke ndi Israel, were kwa nti-unu ge nti, unu ndi-isi nke nzukọm.
19 Enyela nwa-nwoke-gi na nwunye-gi, nwa-nne-gi na eyì-gi, ike n'aru gi mbẹ gi onwe-gi nādi ndu, enye-kwa-la onye ọzọ ihe-gi: ka o we ghara icheghari gi, i we riọ kwa ya ọzọ.

20 Ogologo oge nile gi onwe-gi nādi ndu, nēwe kwa ume nime gi, enyela onwe-gi nye onye ọ bula.
21 N'ihi na ọ di nma ka umu-gi nāchọ Gi, Kari iguzo n'iru iru-ọma-ha.
22 N'ọlu-Gi nile, debe onwe-gi nsọpuru; ahapụla ntụpọ n'ime nsọpuru gị.
23 Na mbẹ i gāgwu ubọchi-gi, mbẹ i gāgwusia ndu-gi, kesa ihe-nketa-gi.
24 Nri, úkwù, na ibu, diri inyinya-ibu; na achịcha, mgbazi, na ọrụ, maka ohu.
25 Ọ buru na i do orù-gi ka ọ nālu ọlu, i gāchọta kwa izu-ike: ma ọ buru na i zilaga ya n'efu, ọ gāchọ inwere-onwe.
26 yoke na olu-nkpukpọ nābạ olu: Otú a ka ahuhu na ahuhu di-kwa-ra orù ọjọ.
27 Ziga ya ka ọ nādọbụ onwe-ya n'ọlu, ka ọ we ghara idi ọlu; n'ihi na ọlu-n'anya nēzí ọtutu ihe ọjọ.
28 Tukwasi ya ka ọ nālu ọlu, dika o kwesiri ya: Ọ buru na ọ dighi-erube isi, tiyenu abụ di arọ́ kari.
29 Ma unu emebigala ihe ókè n'ebe onye ọ bula nọ; unu emela ihe ọ bula n'enweghi ezi uche.
30 Ọ buru na i nwere orù, ya gādi-kwa-ra gi dika onwe-gi, n'ihi na i were ọnu-ahia zutara ya.
31 Ọ buru na i nwere orù, me ya ihe dika nwa-nne: n'ihi na ya di gi nkpà, dika nkpuru-obi-gi nwere: ọ buru na i mejọrọ ya ihe, o we bạpu n'iru gi, òle uzọ ka i gēje ichọ ya?

ISI 34

1 Olile-anya madu nke amaghi-ihe bu kwa ihe-efu na okwu-ugha: Nrọ nēbuli kwa ndi-nzuzu.
2 Onye nāhu nrọ di ka onye nējide na onyinyo, nēso kwa ifufe n'azu.
3 Ọhù nke nrọ bu oyiyi nke otù ihe n'ebe ibe-ya di, ọbuná dika oyiyi iru na iru.
4 Giṇị ka a pụrụ ime ka ọ dị ọcha site n'ihe rụrụ arụ? ọ̀ bu kwa ihe nke bu ugha gini ka ezi-okwu gābia?
5 Iju-isi, na iju-aka-isi, na nrọ, bú ihe-efu: Ma obi nāhu ọgu, dika obi nwayi di ime.
6 Ọ buru na esighi n'Onye kachasi ihe nile elu zite ha na nleta-Gi, Etukwasila obi-gi n'aru ha.
7 N'ihi na nrọ eduhiewo ọtutu madu, Ma ndi nātukwasi ha obi adawo.
8 Ewe hu iwu ka o zuru okè nēnweghi okwu-ugha: Amam-ihe bu kwa izu okè n'ọnu onye kwesiri ntukwasi-obi.
9 Madu nke nējeghari mara ọtutu ihe; + ọzọ, onye nwere ahụmahụ dị ukwuu ga-ekwupụta amamihe.
10 Onye nādighi-ama ama nke-ntà: Ma onye nējeghari bu uche-ihe.
11 Ma mbẹ m'nējeghari, m'we hu ọtutu ihe; na aghọtara m karịa ka m nwere ike ikwu.
12 Ọtutu mbẹ ka m'nānọ n'ihe egwu ọnwu: Ma n'ihi ihe ndia ka a naputaworom.
13 Mọ nke ndi nātu egwu Jehova gādi ndu; n'ihi na olile-anya-ha di n'ebe Onye nāzọputa ha nọ.
14 Onye nātu egwu Jehova agaghi-atu egwu, ọ gaghi-atu kwa egwu; n'ihi na Ya onwe-ya bu olile-anya-ya.
15 Ngọzi nādiri nkpuru-obi nke onye nātu egwu Jehova: ònye ka Ọ nēle anya? ònye bu kwa ume-ya?
16 N'ihi na anya abua nke Jehova di n'aru ndi nāhu Ya n'anya, Ọ bu ihe-nkpuchi di ike na ebe-nguzo-ha siri ike, Ihe-nkpuchi ka ọ ghara ikpo-ọku, na ihe-nkpuchi nke anyanwu n'etiti-ehihie, na nbạputa ka ọ ghara isu-ngọngọ, na ihe-nzọputa ka ọ ghara idida.
17 Ọ nēme ka nkpuru-obi di elu, nēme kwa anya-utọ: Ọ nēnye anu-aru na ndu na ngọzi.
18 Onye nāchu ihe anēzughi okè, àjà-ya bu ihe-ọchì; ma onyinye-inata-iru-ọma nke ndi nēmebi iwu adighi-anata.
19 Àjà nile nke onye nēmebi iwu adighi-adi Onye kachasi ihe nile elu utọ; ọ bughi kwa n'iba-uba nke àjà-ofufé nēdopu ya n'ihi nmehie.
20 Onye nēweta nso onyinye-inata-iru-ọma sitere n'ihe ndi ewedara n'ala nēme dika onye nēbụ nwa-nwoke n'anya nna-ya.
21 Nri nke obẹye bu ndu-ha: Onye nēribụ ya bu onye-ọbara.
22 Onye nānapu ndu madu-ibe-ya nēbụ ya; Ọzọ, onye nēribụ onye-ọlu ọlu-ya bu onye-nkwafu ọbara.
23 Mbẹ otù onye nēwu ulo, ma onye ọzọ akwatuwo, ùrù gini kwa ka ha nwere ma-ọbughi nání ndọbụ?
24 Mbẹ otù onye nēkpe ekpere, ma onye ọzọ nābu ọnu, olu onye ka Jehova gānu?
25 Onye nāsa onwe-ya mbẹ emetusiri ozu aka, ọ buru na o metu ya ọzọ aka, ùrù rùrù ọrọ-nsọ-ya?
26 Otú a ka ọ di-kwa-ra nwoke nke nēbu ọnu bayere nmehie-ya, we lata, me kwa otú a: ònye gānu ekpere-ya? Ma-ọbu gini ka nleda-anya-ya bayere ya?

ISI 35

1 Onye nēdebe iwu nēweta onyinye-inata-iru-ọma zuru ezu: Onye nēlezi anya n'ihe enyere n'iwu nēweta àjà-udo.
2 Onye nākwughachi ezi ihe nēweta nso utu ọka flour; Onye nēnye kwa onyinye-inata-iru-ọma nēto otuto.
3 Isi n'ajọ omume wezuga onwe-ya bu ihe nātọ Jehova utọ; na ịhapụ ajọ omume bụ ihe-igbaghara.
4 I gaghi-ahu onye tọbọrọ n'efu n'iru Jehova.
5 N'ihi na ihe ndị a nile ka a ga-eme n'ihi iwu-nsọ.
6 Onyinye-inata-iru-ọma nke onye ezi omume nēme ka ebe-ichu-àjà mara abuba, ma ísì-ya di kwa n'iru Onye kachasi ihe nile elu.
7 Àjà onye ezi omume bu ihe nātọ utọ. Agaghi-echezọ kwa ihe-ncheta-ya ma-ọli.
8 Were anya di nma nye Jehova nsọpuru-Ya, Ewelata-kwa-la nkpuru mbu nke aka-gi abua.
9 N'onyinye-gi nile hu iru-utọ, were kwa ọṅù nye otù uzọ n'uzọ iri nke gi.
10 Nye Onye kachasi ihe nile elu dika O meworo gi ka ọ buru ọgaranya; ma dika i nwetaworo, were anya ọṅuri nye nye.
11 N'ihi na Jehova gēnyeghachi gi, Ọ gēnye kwa gi ubọ̀ asa.
12 Unu echela iwere onyinye-inata-iru-ọma mebie; n'ihi na ndi di otú a ọ gaghi-anata: unu atukwasi-kwa-la obi n'àjà ajọ omume; n'ihi na Onye-nwe-ayi bu onye-ikpe, ọ dighi kwa ihu-iru madu di n'ebe Ọ nọ.
13 Ọ gaghi-adigide onye ọ bula imegide obẹye, Ma ekpere ndi anēmebụ ka ọ gānu.
14 Ọ gaghi-aju aririọ-amara nke nwa-nbẹi; ma-ọbu nwayi di-ya nwuru, mbẹ ọ nāwusi mkpesa-ya.
15 Ọ̀ bughi anya-miri ahu adighi-eru n'ọnu nwayi di-ya nwuru? ma ọ̀ bughi nkpu-ya megide onye nēme ka ha daa?
16 Onye nēfè Jehova ka agānara ya n'ebere, Ọ bu kwa ekpere-Ya gāruru igwe-oji.
17 Ekpere nke onye di ume-ala n'obi nāmapu igwe-oji: Ma rue mbẹ ọ nābiaru nso, agaghi-akasi ya obi; ma ọ gaghi-apu, rue mbẹ Onye kachasi ihe nile elu gāhu ikpe ziri ezi, na ime ihe ekpere n'ikpe.

18 N'ihi na Onye-nwe agaghị ada mbà, ọbụghị ma Onye-dike agaghị enwe ndidi n'ebe ha nọ, ruo mgbe ọ ga-etipịa n'úkwù nke ndị na-enweghị obi ebere, na ịbọ-ọbọ nye mba nile; rue mbe Ọ gānapu ọtutu ndi-npako, we tijie nkpa-n'aka nke ndi nēmebi iwu;
19 rue mbe Ọ gēnyeghachi onye ọ bula dika omume-ya nile si di, na nye kwa ọlu madu dika èchìchè nile ha si di; rue mbe O kpeworo ikpé ndi-Ya, me ka ha ṅuria n'ebere-Ya.
20 Ebere bara n'oge n'oge nkpabụ, Dika igwe-oji nke miri-ozuzo na mbe oké unwu.

ISI 36

1 Mere ayi ebere, Onye-nwe-ayi, bú Chineke nke ihe nile, le kwa ayi anya:
2 Zite kwa ujọ-Gi n'aru mba nile ndi nāchọghi Gi.
3 Welie aka-Gi imegide mba di iche iche, Ka ha hu kwa ike-Gi.
4 Dika edoworo Gi nsọ nime ayi n'iru ha: Otú a ka I di uku n'etiti ha n'iru ayi.
5 Ma ka ha mara Gi, dika ayi mara Gi, na ọ dighi Chineke di ma-ọbughi nání Gi, Chineke.
6 Gosi ihe-iriba-ama ọhu, me kwa ọlu-ebube di iche iche: Nye aka-Gi na ogwe-aka-nri-Gi nsọ, Ka ha we gosi oké ọlu-Gi nile.
7 Bulienu iwe, wusi ọnumam: Wepu onye-nkpabụ, me ka onye-iro gwusia.
8 Wepụta oge dị mkpirikpi, cheta ọgbụgba ndụ ahụ, Ka ha gosikwa oké ọrụ gị.
9 Ka ọnuma nke ọku ripia onye nēwepuga onwe-ya; Ka ha la kwa n'iyì, bú ndi nēmebụ ndi Israel.
10 Tibụ kwa isi nile nke ndi-isi mba nile, ndi nāsi, Ọ dighi onye ọzọ ma-ọbughi ayi.
11 Chikọtanu ebo nile nke Jekob, nweta kwa ha, dika site na mbu.
12 Jehova, mere ndi Israel ebere, bú ndi akpọrọri aha-Gi, na n'aru Israel, ndi I kpọworo ọkpara-Gi.
13 Mere Jerusalem ebere, bú obodo nsọ Gi, ebe izu-ike-gi.
14 Mezue Zaion n'okwu-ọnu-Gi nile, Meju kwa ndi-Gi n'ebube-Gi;
15 Bạ-kwa-ra ndi ahu nke i nwere site na mbu, me kwa ka ndi-amuma bilie n'aha-Gi.
16 Nyeghachi ndi nēle anya Gi ugwo, Ka hu kwa ndi-amuma-Gi ndi kwesiri ntukwasi-obi.
17 O Onye-nwe, nuru ekpere nke ndị odibo gị, dịka ngọzi nke Erọn siri dị n'ebe ndị gị nọ, ka ndị nile ndị bi n'elu ụwa wee mara na Gị onwe gị bụ Onye-nwe, bụ Chineke ebighi-ebi.
18 Afọ nēripia ihe-oriri nile, Ma otù ari di nma kari ibe-ya.
19 Dị ka ọnụ ọnụ anụ anụ ọhịa dị iche iche si atọ ụtọ: Otú ahụ ka obi nghọta dị ka okwu ụgha dị.
20 Obi bạgọrọ abạgọ nēweta nbibi: Ma onye nwere uche gākwughachi ya.
21 Nwayi gānara kwa nwoke ọ bula, ma otù nwayi di nma kari nwa-abọghọ-ya.
22 Ma ima-nma nke nwanyi nēme ka iru ṅuria, Ma ọ dighi ihe di nma ka nwoke nāhu.
23 Ọ buru na ebere na idi-nwayọ na nkasi-obi di n'ire-ya, di-ya adighi-adi kwa ka ndikom ọzọ.
24 Onye nālu nwunye nāmalite ihe-nnweta, Inye-aka dika onwe-ya, na ogidi izu-ike.
25 N'ebe ọ dighi ogige nādighi, n'ebe ahu ka apunaraworo ihe-onwunwe-ya: ma onye nēnweghi nwunye gāwaghari nēru újú.
26 Ònye gātukwasi onye-ori a kara aka nke-ọma, bú onye nāmaghari site n'obodo rue obodo? ònye gēkwere kwa nwoke nke nēnweghi ulo, nānọ kwa ọnọdu-abali n'ebe ọ bula abali nējide ya?

ISI 37

1 Enyi ọ bula nāsi, Mu onwem bu kwa eyì-ya: ma eyì di, nke bu nání eyì n'aha.
2 Ọ̀ bughi ihe-nbụ rue ọnwu, Mbe eyì na eyì nābạnwe iru onye-iro?
3 O bu ajọ èchìchè, òle ebe i siri bia iwere aghughọ kpuchie uwa?
4 Otù eyì di, nke nāṅuri n'ọdi-nma nke eyì: Ma na mbe nkpabụ gādi imegide ya.
5 Otù eyì di, nke nēyere eyì-ya aka n'afọ, Ọ nēbuli kwa ọta imegide onye-iro.
6 Echezọla eyì-gi n'obi-gi, Ewezuga-kwa-la ya n'àkù-gi.
7 Onye-ndu ọ bula nēbuli ndum-ọdu; ma o nwere ndị na-adụ onwe ya ọdụ.
8 Lezie anya bayere onye-ndum-ọdu, ma buru kwa nkpà mara ya; n'ihi na ọ bu onwe-ya ka ọ gādu; ka o we ghara ife nzà n'aru gi;
9 si gi, Uzọ-gi di nma: emesia o guzoro n'ofè ọzọ, ihu ihe gādakwasi gi.
10 Achọla onye nālu gi ase ase, We zonari ndi nēkwo gi ekworo ndum-ọdu-gi.
11 Aju-kwa-la nwayi ajuju bayere nwayi ahu nke ọ nēkwo ekworo; ọ bughi kwa onye ujọ n'okwu agha; ma-ọbụ ya na onye ahịa gbasara mgbanwe; ma-ọbụ ya na onye na-azụ ahịa; ọ bughi kwa onye ekworo nke nēkele; ma-ọbu n'ebe onye nēnweghi obi-ebere nēmetu ebere; ma-ọbu n'etiti ndi-ume-ngwu n'ọlu ọ bula; ma ọ bụ ya na onye e goro ọrụ ruo otu afọ nke ịrụcha ọrụ; ma-ọbu gi na orù nālughi ọlu nke ọtutu ọlu: unu egela nti n'ihe ndia n'okwu ọ bula nke idu-ọdu.
12 Ma nọgide na-anọnyere onye na-asọpụrụ Chineke, onye ị maara idebe iwu-nsọ nile nke Onye-nwe, onye uche ya dị ka uche gị si dị, na ọ ga-ewute gị, ma ọbụrụ na ị ga-eme ime.
13 Ma ka ndum-ọdu nke obi-gi guzosie ike: N'ihi na ọ dighi onye kwesiri ntukwasi-obi nye gi kari ya.
14 N'ihi na ọ bu mbe ọ bula uche madu nāgaghi-agwa ya kari ndi-nche asa, ndi nānọdu ala n'elu ulo-elu di elu.
15 Ma n'elu ihe a nile, kpekuenu Onye kachasi ihe nile elu, ka O duzie uzọ-gi n'ezi-okwu.
16 Ka ezi uche na-aga n'ihu onye ọ bụla na-azụ ahịa, na ndụmọdụ tupu omume ọ bụla.
17 Ihu ihu bụ ihe ịrịba ama nke mgbanwe nke obi.
18 Ihe anọ putara: ezi ihe na ihe ọjọ, ndu na ọnwu: Ma ire nāchi ha mbe nile.
19 O nwere onye mara ihe, nēzí kwa ọtutu madu, ma ọ dighi-aba ya urù.
20 O nwere onye nēgosi amam-ihe n'okwu-ọnu, ewe kpọ ya asì: Ọ gāgwusi kwa nri nile.
21 N'ihi na enyeghi amara site n'aka Onye-nwe, n'ihi na anānapu ya n'amam-ihe nile.
22 Ọzọ, mara ihe n'ebe onwe-ya nọ; Nkpuru-nkpuru nke nghọta di kwa nma n'ọnu-ya.

23 Onye mara ihe nādọ ndi-ya aka na nti; ma ihe-ọmume nke nghọta-ya adighi-agwu.
24 Onye mara ihe gēju kwa ngọzi; ndi nile ndi nāhu Ya gāgu kwa ya onye ihe nāgara nke-ọma.
25 Agāgu ubọchi nile nke ndu madu: Ma ubọchi Israel nādighi ọnu-ọgugu.
26 Onye mara ihe gēketa nsọpuru n'etiti ndi-ya, Ma aha-ya gādiru mbẹ ebighi-ebi.
27 Nwam, nwaa nkpuru-obi-gi na ndu-gi, hu kwa ihe ọjọ bayere ya, enye-kwa-la ya ihe ahu.
28 N'ihi na ihe nile abaraghị mmadụ nile uru, ọbụghị ma mkpụrụ-obi ọ bụla enweghị mmasị n'ihe nile.
29 Ka afọ ghara iju unu afọ n'ihe ọ bụla na-atọ ụtọ, unu abụla ndị anyaukwu n'ihe oriri.
30 N'ihi na iribiga ihe-oriri nēweta ọria, Ma irighiri-ihe gābẹanwe ọria-ọchi.
31 Site n'ife-nsọ ka ọtutu madu laworo n'iyì; Ma onye nēlezi anya nādi ogologo ndu-ya.

ISI 38

1 Sọpuru dibia-dibia site na nsọpuru kwesiri ya n'ihi ihe unu onwe-unu nwere n'aka-ya: n'ihi na Onye-nwe-ayi kere ya.
2 N'ihi na n'aka Onye kachasi ihe nile elu ka ọgwụgwọ-ọgwọ nēsi bia, Ọ gānara kwa nsọpuru eze.
3 Nkà dibia gēweli isi-ya elu: Ọ bu kwa n'anya ndi uku ka ọ gātọ ya utọ.
4 Onye-nwe-ayi kèwo ọgwọ-ọgwụ n'uwa; ma onye mara ihe agaghi-akpọ ha asị.
5 Ọ bughi nkú ejighi osisi me miri ahu utọ, Ka ewe mara idi-utọ-ya?
6 Ma O nyewo ndi-ọmuma, Ka ewe sọpuru ya n'oké ọlu-Ya nile.
7 Site n'ihe di otú a ka Ọ nāgwọ madu, Ọ nēwepu kwa ihe-nbụ-ha nile.
8 N'ime ndi di otú a ka onye-nchu-àjà nēsi ísì utọ; ọ dighi kwa ọlu-ya di ọgwugwu; na n'aka ya ka udo di n'elu uwa nile;
9 Nwam, elela anya n'ọria-gi: Ma kpere Jehova, Ọ gēme kwa gi ka i di ike.
10 Rapu onwe-gi na nmehie, dozie aka-gi nile nke-ọma, Me kwa ka obi-gi di ọcha n'ajọ omume nile.
11 Nyenu ísì utọ, na ihe-ncheta utu ọka flour; chụọ-kwa-nu àjà-ọku nke abuba, dika ọ nābughi ihe.
12 Nye-kwa-nu dibia ọnọdu, n'ihi na Onye-nwe-ayi kere ya: ka ọ ghara isi n'ebe i nọ pua, n'ihi na Ya di gi nkpà.
13 O nwere mgbe ihe ịga nke ọma dị n'aka ha.
14 N'ihi na ha ga-ekpekukwa Onye-nwe, ka o wee mee nke ahụ nke ọma, nke ha na-enye maka ịdị mfe na ọgwụgwọ ime ogologo ndụ.
15 Onye nēmehie n'iru Onye meworo ya, ya dabà n'aka dibia.
16 Nwam nwoke, ka anya-miri dakwasi ndi nwuru anwu, ma malite ikwa-ákwá, dika agāsi na gi onwe-gi emejọworo gi nke-uku; wee kpuchie ahụ ya dịka omenala si dị, ma eleghara olili ya anya.
17 Kwasie ákwá ike, kwasie ákwá ike, kwasie ákwá ike, dika o kwesiri ya, na otù ubọchi ma-ọbu ubọchi abua, ka ewe ghara ikwujọ gi: mbẹ ahu kasie onwe-gi obi bayere iwe-gi.
18 N'ihi na n'ihi nbibi ka ọnwu nēsi bia, Ma nbibi nke obi nētiwa ume.
19 N'ime nkpabụ ọzọ kwa, ihe-nbụ nādigide: Ma ndu nke obẹye ka ọbụbạ-iyi nke obi bu.
20 Ewela iwe n'obi: chupu ya, me kwa ka ọgwugwu ikpe-azu di.
21 Echezọla ya, n'ihi na ọ dighi nchigha di ọzọ: I mela ya nma, kama imeru onwe-gi aru.
22 Cheta ikpém: n'ihi na gi onwe-gi gādi otú a; ụnyaahụ maka m, taa maka gị.
23 Mbẹ ndi nwuru anwu nọ n'izu-ike, ka ncheta-ya di kwa; ka obi-kwa-ra ya obi, mbẹ Mọ-Ya siri n'aru ya wezuga onwe-ya.
24 Amam-ihe nke onye-amam-ihe nābia site n'ikè-n'arọ arọ́: Ọzọ, onye nwere ọlu di ntà gāma ihe.
25 Ọ gēsi kwa aṅa nweta amam-ihe nke nējide ihe-ọlu-ọka, Nke nānya isi n'ihe-ichu-àjà, bú onye nāchu ehi, nādọbụ onwe-ya n'ọlu n'ọlu-ha, onye okwu-ya bu kwa oke-ehi?
26 Ọ nēnye uche-ya ime apiti; ọ na-adịkwa uchu inye ehi anụ nri.
27 Ya mere, onye ọ bula nke nālu ọlu na onye-ọlu, onye nādọbụ onwe-ya n'ọlu abali na ehihie: na ndi nābụ akàrà, na ndi nāchọsi ike ime ihe di iche iche, nēnye onwe-ha n'ihe-nzuzu di iche iche, nēche kwa nche iluzu ọlu:
28 Ọzọ, onye-uzu nānọdu ala n'akuku utu, nātule ọlu ígwè ahu, uzuzu nke ọku nēmebi anu-aru-ya, ọ bu kwa ọku nke ọku ka o nēbu agha: olu otùtù na ito di na nti-ya mbẹ nile, ya na nti-ya nile di kwa ọku. anya abua nēlegide kwa ihe-atù nke ihe ahu Ọ nēme; Ọ nēdozi obi-ya iluzu ọlu-ya, Ọ nēlezi kwa anya ime ka ọ di ọcha.
29 Otú a ka ọkpu-ite nānọdu n'ọlu-ya, nēji kwa ukwu-ya abua nēchighari wheel-ya, onye nēdozi ọlu-ya mbẹ nile, nālu ọlu-ya nile n'ọnu-ọgugu;
30 O were ogwe-aka-ya kpu urọ, Ọ nāda kwa ike-ya n'iru ukwu-ya abua; ọ na-etinye onwe ya ka ọ na-edu ya; ọ nāchọsi kwa ike ime ka oké ọku ahu di ọcha;
31 Ndia nile nātukwasi aka-ha obi: Ma onye ọ bula mara ihe n'ọlu-ya.
32 Ma e wezụga ihe ndị a, a pụghị ibi n'obodo, + ha agaghịkwa ebi n'ebe ha chọrọ, ha agaghịkwa agbago na mgbada.
33 Agaghi-achọ ha na ndu-ọdu nke ọha, ma-ọbu nọdu n'elu nkpọkọta: ha agaghi-anọdụ n'oche-ikpé, ha agaghi-aghọta kwa okwu ikpé: ha apughi ikwu ezi omume na ikpé; agaghi-ahu kwa ha n'ebe anātu ilu.
34 Ma ha ga-ejigide ọnọdụ nke ụwa, ma ọchịchọ ha nile bụ n'ọrụ nke aka ha nile.

ISI 39

1 Ma onye ahụ nke nyefere obi ya n'iwu nke Onye Kasị Elu, ma na-atụgharị uche na ya, ga-achọ amamihe nke ndị mgbe ochie nile, ma na-etinye uche n'ime ibu-amụma.
2 Ọ gēdebe kwa okwu nile nke ndi amara aha-ha: Ma ebe ilu di aghughọ di, ọ gānọ kwa n'ebe ahu.
3 Ọ gāchọputa ihe-nzuzo nile nke okwu-ugha, Ọ bu kwa n'ilu di iche iche ka ọ gāchọta.
4 N'etiti ndi uku ka ọ gēfè, ọ bu kwa n'iru ndi-isi ka ọ gēfè: Ọ gējeghari n'ala ọzọ; n'ihi na ọ nwara ezi ihe na ihe ọjọ n'etiti madu.
5 Ọ gēnye kwa obi-ya ibiakute Jehova nke meworo ya n'isi-ututu, Ọ gēkpe kwa ekpere n'iru Onye kachasi ihe nile elu, we saghe ọnu-ya n'ekpere, riọ kwa aririọ-amara bayere nmehie-ya nile.

6 Mbẹ Onye-nwe-ayi uku gāchọ, Ọ gējuputa na mọ nke nghọta: Ọ gāwusi okwu-ugha nile, nēkele kwa Jehova n'ekpere-Ya.
7 Ọ gēdozi ndum-ọdu-ya na ihe-ọmuma-ya, Ọ bu kwa na nzuzo-ya ka ọ gātughari uche.
8 Ọ gēgosi ihe ahu nke ọ mutara, Ọ gānya kwa isi n'iwu nke ọbụbạ-ndu nke Onye-nwe.
9 Ọtụtụ ndị ga-aja nghọta ya; ma ogologo oge ụwa na-edi, a gaghị ehichapụ ya; Ihe-ncheta-ya agaghi-apu, ma aha-ya gādi ndu site n'ọbọ rue ọbọ.
10 Mba nile gēgosi amam-ihe-Ya, Nkpọkọta-ha gēgosi kwa otuto-Ya.
11 Ọ buru na ọ nwua, aha kariri nnù abua na ọgu iri ka ọ gārapu: ọ buru kwa na ọ di ndu, ọ gēme ka ọ ba uba.
12 Ma enwerem ihe ọzọ ikwu, nke m'chèworo; n'ihi na afọ juru m dị ka ọnwa juru.
13 Gem nti, unu umu-nsọ, ma pue dika rose nēto n'akuku miri-iyi ọhia.
14 Unu nye-kwa-nu ísì utọ, dika frankincense, we pua dika urodi, zinu ísì utọ, bù kwa abù ọma, gọzie Jehova n'ọlu-Ya nile.
15 Welienu aha-Ya uku, were kwa abù ebụbẹre-ọnu-unu, were kwa ubọ-akwara, kwusa otuto-Ya, na n'ito Ya ka unu gāsi otú a:
16 Ọrụ nile nke Onye-nwe dị mma nke ukwuu, ma ihe ọbụla o nyere n'iwu ka a ga-emezu n'oge ya.
17 Ma ọ dighi onye ọ bula gāsi, Gini bu nka? gịnị kpatara nke ahụ? n'ihi na na mbẹ kwesiri ka agēme ha nile: n'okwu-ọnu-Ya ka miri guzoro dika obo-ihe, na n'okwu nile nke ọnu-Ya, n'ihe-ihe nile nke miri.
18 N'okwu-ọnu-Ya ka emeworo ihe ọ bula nke nātọ Ya utọ; ọ dighi kwa onye ọ bula gābọchi, mbẹ ọ gāzọputa.
19 Ọlu nile nke anu-aru di n'iru Ya, Ọ dighi kwa ọ dighi ihe puru izonari n'anya-Ya.
20 Site na mbẹ ebighi-ebi rue mbẹ ebighi-ebi ka Ọ nāhu anya; ọ dighi kwa ihe ebube di n'iru Ya.
21 Ọ kwesighi ka nwoke si, Gini bu nka? gịnị kpatara nke ahụ? n'ihi na O mewo ihe nile n'ihi ha.
22 Ngọzi-Ya nēkpuchi ala-akọrọ dika osimiri, We me ka ọ ṅua dika miri-iyi.
23 Dika O meworo miri ka ọ ghọ nnú: Otú a ka mba nile gēnweta ọnuma-Ya.
24 Dika uzọ-Ya doro anya nye onye nsọ; otú a ka ha bu ihe-isu-ngọngọ nye ndi nēmebi iwu.
25 N'ihi na ezi ihe ka ekèworo site na mbu: otú a ka ihe ọjọ diri ndi-nmehie.
26 Ihe kacha mkpa ná ndụ mmadụ bụ mmiri, ọkụ, ígwè, na nnu, ntụ ọka wit, na mmanụ aṅụ, na mmiri ara ehi, na ọbara nke mkpụrụ vaịn, na mmanụ, na uwe.
27 Ihe ndia nile bu ezi ihe n'ebe ndi ezi omume nọ: N'ihi nka ka ha ghọrọ ndi-nmehie ka ha ghọ ihe ọjọ.
28 E nwere mụọ ndị e kere maka ịbọ-ọ́bọ̀, ndị n'ọnụma ha na-adakwasị n'ọnyá mgbu; na mbẹ nbibi ka ha nāwusi usu-ndi-agha-ha, We me ka ọnuma nke Onye meworo ha daa.
29 Ọkụ, na akụ́ mmiri igwe, na ụnwụ, na ọnwụ, ndị a nile ka e kere maka ịbọ-ọbọ;
30 Ezé nke anu-ọhia, na akpi, agwọ, na mma-agha nēji nbibi ndi nēmebi iwu.
31 Ha gāṅuri n'iwu-Ya, ma ha gādi na njikere n'elu uwa, mbẹ nkpà di; ma mbẹ oge-ha ruru, ha agaghi-emebi iwu-Ya.
32 Ya mere site na mmalite m kpebiri, ma chebara ihe ndị a echiche, ma ahapụwo m ha n'akwụkwọ.
33 Ọlu nile nke Onye-nwe-ayi di nma: Ọ bu kwa ihe nile nātọ utọ ka Ọ nēnye na mbẹ-ya.
34 Ya mere na madu apughi isi, Nka kariri nke ahu njọ: n'ihi na mbẹ agēme ha nile ka amara ha nke-ọma.
35 Ya mere werenu obi na ọnu nile too Onye-nwe, ma gọzie aha nke Onye-nwe.

ISI 40

1 A na-eke ọrụ ike dị ukwuu nye mmadụ nile, ma yoke dị arọ dị n'ahụ́ ụmụ Adam, site n'ụbọchị ha siri n'afọ nne ha pụta ruo ụbọchị ha ga-alakwuru nne nke ihe nile.
2 Ihe-nchèghari-ha nke ihe nādibia, na ubọchi ọnwu, nēchè èchìchè-ha nile aru, we me ka egwu obi di;
3 Site n'aka onye nānọkwasi n'oche-eze nke ebube, rue onye ewedara n'ala n'uwa na ntu;
4 Site n'aka onye nēyi uwe ododo na okpu-eze, Rue onye nēyi uwe-akpa ákwà ọcha.
5 Iwe, na ekworo, na nsogbu, na obi iru ala, na egwu ọnwu, na iwe, na ise-okwu, na na mbẹ izu-ike n'elu ihe-ndina-ya, ura-ya nābạnwe ọmuma-ya.
6 Ihe ntà ma-ọbu ihe fọduru ka ọ bu n'izu-ike-ya, emesia ọ nọ n'ura-ya, dika n'ubọchi nche, ọ nābạ ujọ n'ọhù nke obi-ya, dika ewe bạpu n'agha.
7 Ma mbẹ ihe nile di n'udo, ọ nēteta, o we ju ya anya na egwu ahu abughi ihe ọ bula.
8 Ihe ndị dị otú ahụ na-adakwasị anụ arụ nile, ma mmadụ ma anụ ọhịa, ma nke ahụ dị okpukpu asaa karịa n'isi ndị mmehie.
9 Ọnwụ, na ịwụfu ọbara, ise-okwu, na mma-agha, ihe ọjọọ nile, ụnwụ, mkpagbu, na ihe-otiti;
10 Ekère ihe ndia n'ihi ndi nēmebi iwu, Ma n'ihi ha ka ijumiri ahu siri bia.
11 Ihe nile nke sitere n'uwa gālaghachi n'ala: Ihe nke sitere na miri nālaghachi kwa n'oké osimiri.
12 Agēkpochapu ihe-iri-ngo nile na ajọ omume: Ma ezi omume gādiru mbẹ ebighi-ebi.
13 Akụ nke ndị ajọ omume ga-akpọnwụ dị ka osimiri, ọ ga-apụkwa n'oké olu dị ka égbè eluigwe na mmiri ozuzo.
14 Mbẹ ọ nāsaghe aka-ya ọ gāṅuri: Otú a ka ndi nēmebi iwu gāla n'iyì.
15 Umu ndi nēmebi iwu agaghi-amu ọtutu alaka: Ma ha di ka mgbọrọgwụ ruru árú n'elu nkume di elu nke siri ike.
16 N'iru ahihia nile ka agēme ka ahihia nēbipu n'elu miri ọ bula na usọ osimiri.
17 Ufọdu dika ubi ubi nke nāmi nkpuru nke-uku, Ma ebere nādiru mbẹ ebighi-ebi.
18 Idọbụ onwe-ya n'ọlu, na inwe afọ ojuju n'ihe madu nwere bu ndu utọ: Ma onye nāchọta àkù di n'elu ha abua.
19 Umu-ntakiri na iwu obodo ka aha nwoke nēguzo: Ma ọ bu nwunye zuru okè ka aguworo n'elu ha abua.
20 manya-vine na abù ṅuria obi: Ma ihu-n'anya nke amam-ihe di n'elu ha abua.
21 Ọjà na ọjà nābù abù utọ: Ma ire utọ di n'elu ha abua.
22 Amara na ima-nma ka anya-gi nāchọ: Ma kari ọka abua mbẹ ọ nādi ndu.
23 Ọ dighi-ezute eyì na ibe-ya: Ma n'elu ha abua ka nwunye na di-ya di.
24 Umu-nne na iye-aka di megide mbẹ nkpabụ: Ma ebere nānaputa kari ha abua.
25 Ọla-edo na ọla-ọcha nēme ka ukwu-ukwu guzosie ike: Ma ndum-ọdu bu ihe di n'elu ha abua.

26 Àkù na ume nēbuli obi: Ma egwu Jehova di n'elu ha abua: ọ dighi ihe nākọ n'egwu Jehova, ọ dighi kwa ichọ iye-aka.
27 Egwu Jehova bu ubi ubi ubi ọma, Ọ nēkpuchi kwa Ya kari ebube nile.
28 Nwam nwoke, adi-kwa-la ndu onye-arịrịọ; n'ihi na ọ di nma ka inwu ọnwu kari irioọ aririọ.
29 Ndu nke onye nādabere na table nke onye ọzọ ka agaghi-agu ya na ndu; n'ihi na ọ nēwere ihe-oriri madu nēmeru onwe-ya: Ma onye mara ihe nke anēzuzu nke-ọma ga-akpachara anya bayere ya.
30 Aririọ nātọ utọ n'ọnu onye ihere: Ma n'afọ-ya ka ọku nēre.

ISI 41

1 Ọnwu, le ka ncheta-Gi si di ilu nke-uku n'ebe madu nọ nke di n'izu-ike n'ihe-onwunwe-ya di, n'ebe nwoke ahu nēnweghi ihe ọ bula nēmekpa ya aru, nke nwere ọga-nma n'ihe nile: e, n'ebe onye ahu nānara nke-uku nānata. anụ!
2 O ọnwụ, ihe a na-anakwere ka ikpe gị dị n'ebe ndị nọ nọ na mkpa nọ, na nye onye ike ya na-ada ada, nke dị ugbu a n'ime afọ ikpe-azụ, ma na-ewute ya n'ihe nile, na nye onye ahụ nke na-enweghị olileanya, ma nwee ndidi!
3 Atula egwu ikpé nke ọnwu, cheta ndi diworo n'iru gi, na ndi nābia n'azu; n'ihi na nka bu ikpé nke Onye-nwe-ayi n'aru anu-aru nile.
4 Ma gini mere i nēmegide ihe Onye kachasi ihe nile elu si di? ọ dighi ase n'ala-mọ, ma i di ndu, ma-ọbu ọgu arọ ise, ma-ọbu nnù arọ abua na ọgu iri.
5 Umu nke ndi-nmehie bu umu ihe-árú, Na ndi nēnwekọ n'ebe-obibi nke ndi nēmebi iwu.
6 Ihe-nketa nke umu-ndi-nmehie gāla n'iyì, Ufọdu-ha gābu kwa ihe-ita-uta ebighi-ebi.
7 Umu-ndikom gātamu ntamu n'aka nna nēmebi iwu, N'ihi na agēta ha uta n'ihi ya.
8 Ahuhu gādiri unu, ndi nādighi-asọpuru Chineke, ndi rapuworo iwu nke Chineke kachasi ihe nile elu! n'ihi na ọ buru na unu ba uba, ọ gābu-kwa-ra unu ntipia:
9 Ma ọ buru na amua unu, ka amuworo unu nye ọnu: ma ọ buru na unu anwua, ọbụbạ-iyi gābu òkè unu.
10 Ndi nile nke uwa gālaghachi n'uwa ọzọ: Ndi nēmebi iwu we si n'ọbụbạ-iyi jerue nbibi.
11 Iru-újú nke madu di n'aru-ha: Ma aha ọjọ nke ndi-nmehie ka agēkpochapu.
12 Legide aha-Gi anya; n'ihi na nke ahu gānọgide n'aka-gi kari nnù ọla-edo uku uku.
13 Ezi ndu nwere nání ubọchi ole-na-ole: Ma ezi aha nādiru mbẹ ebighi-ebi.
14 Umum, debe idọ-aka-na-nti n'udo: N'ihi na amam-ihe nke ezoro ezo, na àkù nke anādighi-ahu, ùrù gini gābara ha abua?
15 Madu nke nēkpuchi uche-ya bạgọrọ abạgọ di nma kari nwoke nēkpuchi amam-ihe-ya.
16 N'ihi nka ka ihere me gi dika okwum si di: n'ihi na ọ dighi nma ijidesi ihere nile; ọ dighi kwa ihe anāchọsi ike n'ihe nile.
17 Ka ihere kwa ikwa-iko n'iru nna na nne: Na ihere okwu-ugha n'iru onye-isi na dike;
18 Nke nmehie-ya n'iru onye-ikpé na onye-isi; nke ajọ omume n'iru a nkpọkọta na ndị mmadụ; nke ajọ omume n'iru ibe-gi na eyì-gi;
19 na bayere ohi bayere ebe ahu ebe i nānọ dika ọbìa, na bayere ezi-okwu nke Chineke na ọbụbạ-ndu-Ya; na ịdabere n'ikpere aka gị na anụ ahụ; na nke ikwa-iko inye na inara;
20 na du n'iru ndi nēkele gi; lekwa nwanyi nākwa iko anya;
21 Na ime ka iru-gi si n'ebe onye-aru-gi nọ chigharia; ma-ọbu ịnara òkè ma-ọbu onyinye; ma-ọbu ilegide nwunye nwoke ọzọ anya.
22 Ma-ọbu ka ya na nwa-abọghọ-ya nwayi nọ n'aru, ma ọ bughi kwa nso ihe-ndina-ya; ma-ọbu okwu nkwulu n'iru ndi enyi; ma mbẹ i nyeworo ihe, abarala uba;
23 Ma-ọbụ nke ikwugharị na ikwu okwu ọzọ nke ị nụworo; na nke ikpughe ihe-nzuzo.
24 N'ihi nka ka ihere gēnwe n'ezie, we huta amara n'iru madu nile.

ISI 42

1 Ihere emela gi n'ihe ndia, ekwe-kwa-la ka onye ọ bula mehie site na ya:
2 Nke sitere n'iwu nke Onye kachasi ihe nile elu, na ọbụbạ-ndu-Ya; na nke ikpé, ikpọ ndi nēmebi iwu n'onye ezi omume;
3 Bayere iba-nba gi na ndi-ikọ-gi na ndi-ije; ma-ọbụ nke onyinye nke ihe nketa ndị enyi;
4 Maka izi-ezi nke itule na ọtùtù; ma ọ bụ inweta nnukwu ma ọ bụ obere;
5 na nke ndi-ahia nādighi-ere; nke ukwuu mgbazi nke ụmụaka; na ime ka akụkụ ohu ọjọọ gbapụta ọbara.
6 N'ezie idebe di nma, ebe nwunye ọjọ di; ma mechie, ebe ọtutu aka di.
7 Napụta ihe nile n'ọnụ-ọgụgụ na n'ịdị arọ; ma tinye ihe niile n'akwụkwọ nke ị na-enye ma ọ bụ na-anata.
8 Ka ihere ghara ime gi igosi ndi nēnweghi uche na ndi-nzuzu, na ndi-okenye di ike nke nēso umu-ntakiri agha: otú a ka i gāmuta n'ezie, na ihe anāchọsi ike n'aka madu nile di ndu.
9 Nnam nēteta nwa-nwayi, mbẹ ọ dighi nwoke nāmaghi; nleba-anya-ya nēwepu kwa ura: mbẹ ọ bu nwata, ka ọ we ghara igabiga okoko-osisi nke isi-ya; ọ buru kwa nwunye, ka ewe ghara ikpọ ya asì:
10 N'ọbọ-ya na nwa-abọghọ nāmaghi nwoke, ka ewe ghara imeru ya, we turu ime n'ulo nna-ya; na inwe di, ka o we ghara imejọ onwe-ya; mbẹ ọ nālu nwunye-ya, ka ọ we ghara ibu amu.
11 Chebe nwa-nwanyi nke nēnweghi ihere, ka o we ghara ime gi ihe-ọchì nye ndi-iro-gi, na ihe-ikọ-uku n'obodo, na ihe-ita-uta n'etiti ndi nile di iche iche, me kwa gi ka ihere me gi n'iru ìgwè madu.
12 Unu ahụla ịma mma nke anụ ahụ nile, ma anọghịkwa n'etiti ụmụ nwanyị.
13 N'ihi na n'uwe ka nla si puta, Na n'aka ndinyom ajọ omume.
14 Ikwa-n'anya nke nwoke di nma kari nwayi nēnwe ezi, ka m'siri, bú nwayi nēweta ihere na ita-uta.
15 Ubụ a ka m'gēcheta ọlu nile nke Jehova, gosi kwa ihe m'huworo: N'okwu nile nke Jehova ka ọlu-Ya di.
16 Anyanwu nke nēnye ìhè nēlegide ihe nile, Ma ọlu-ya juputara n'ebube nke Jehova.
17 Onye-nwe enyeghị ndị-nsọ ike ikwupụta ọrụ ebube ya nile, nke Onye-nwe Pụrụ Ime Ihe nile guzosie ike, ka ihe ọbụla nke dị ka e wee guzosie ike maka otuto ya.

18 Ọ nāchọ ihe-omimi na obi, Ọ nāhuta kwa èchìchè-aghughọ nile ha: N'ihi na Jehova mara ihe nile nke anāmara, Ọ nāhu kwa ihe-iriba-ama nile nke uwa.
19 Ọ nēgosi ihe nile gara aga na nke gaje ibia, Ọ nēkpughe kwa nzọ-ukwu nile nke ihe zoro ezo.
20 Ọ dighi echiche ọ bula nābạpu nime ya, Ọ dighi kwa okwu ọ bula ezonariworo ya.
21 O mewo ka ọlu mara nma nke amam-ihe-Ya di nma, Ọ di kwa site na mbẹ ebighi-ebi rue mbẹ ebighi-ebi: agaghi-atukwasi kwa ya ihe ọ bula, Ọ pughi kwa ibelata, ọ dighi kwa onye-ndu ọ bula di ya nkpà.
22 Le ka ọlu-Ya nile si di nma nke-uku! ka madu we hu kwa ọbuná rue ire-ọku.
23 Ihe ndị a niile na-adị ndụ ma na-adịgide ruo mgbe ebighị ebi maka ihe niile, ma ha niile na-erube isi.
24 Ihe nile nwere okpukpu abua, otù imegide ibe-ya: Ọ dighi kwa ihe ọ bula O meworo ka o zue okè.
25 Otù ihe nēme ka ezi ihe guzosie ike, ma-ọbu ihe ọzọ: Ma ònye gējuputa n'ile anya ebube-Ya?

ISI 43

1 Nganga nke idi-elu, na mbara-ígwé di ọcha, na ima-nma nke elu-igwe, Ya na ihe-ima-nma-Ya;
2 Ma anyanwu nāhu, Ọ nēgosi n'ọwuwa-Ya ihe-uke, bú ọlu nke Onye kachasi ihe nile elu:
3 N'etiti-ehihie ka ọ nēme ka ala-ha kponwua, ma ònye gēguzosi ike n'okpom-ọku-ya?
4 N'ọlu okpom-ọku ka onye nāfù oké ọku nọ: Ma anyanwu nēre ugwu ubọ̀ atọ ọzọ; nēkupu uzu-ọku nke nēbu ọku, nēzipu kwa ntuhie nēnwu enwu, ọ nēme ka anya-ya di nkpu.
5 Onye uku ka Jehova mere ya; Ọ bu kwa n'iwu-Ya ka ọ nābạ ọsọ ọsọ.
6 O me-kwa-ra ọnwa ka ọ buru ihe-iriba-ama n'oge-ya, na ihe-iriba-ama nke uwa.
7 Site na ọnwa ka ihe-iriba-ama nke oké oriri di, Ìhè nēbilata n'izu-okè-ya.
8 A na-akpọ ọnwa ahụ n'aha ya, na-amụba n'ụzọ dị ebube n'ịgbanwe ya, bụ́ ngwá ọrụ nke usuu nile nke ndị agha n'elu, na-enwu n'ífe nke elu-igwe;
9 Ima elu-igwe, bú ima-nma nke kpakpando, Ihe-ichọ-nma nke nēnye ìhè n'ebe di elu nke Jehova.
10 N'okwu-ọnu Onye Nsọ ka ha gēguzo n'usoro-ha, ma ha adighi-ada mbà n'obi-ha na nche-ha.
11 Legide anya-nma, to kwa Onye meworo ya; ọ mara mma nke ukwuu na onwunwu-ya.
12 Ọ nābạ elu-igwe buruburu n'ọbà ebube, Ọbu-aka nke Onye kachasi ihe nile elu eruwo ya ala.
13 N'okwu-ọnu-Ya ka Ọ nēme ka snow nāda n'ọnọdu, Ọ nēziga kwa àmùmà nke ikpé-Ya ngwa ngwa.
14 Site na nka ka ewe meghe àkù nile: Igwe-oji nēfepu kwa dika anu-ufe.
15 Ọ bu n'oké ike-Ya ka Ọ nēme ka igwe-oji guzosie ike, Ọ bu kwa nkume ákú-miri-ígwé ka anētiji ntà.
16 N'anya-Ya ka ugwu nile nāma jijiji, Ọ bu kwa ihe Ọ nāchọ ka ifufe Ndida nēfe.
17 Nkpọtu nke ébè-elu-igwe nēme ka uwa ma jijiji: Otú a ka oké ifufe nke Ugwu na oké ifufe nēfesa: Dika anu-ufe nēfe efe ka o nēfesa snow, ọnwuda-ya di kwa ka ire-ọku nku;
18 N'ima-nma nke idi-ọcha-ya ka anya nātu anya, Ọ bu kwa miri-ozuzo-ya ka obi nātu anya.
19 Ọ nāwusa kwa oké-oyi-oyi dika nnú n'elu uwa, ma mbẹ o kpochapuru, ọ nāmakwasi n'elu osisi di nkọ.
20 Mbẹ ifufe Ugwu oyi nēfe, mbẹ miri ahu ewe me ka ọ buru akpukpọ, ọ nānọgide n'elu nkpọkọta miri nile ọ bula, nēyikwasi kwa miri ahu dika uwe-ha.
21 Ọ nēripia ugwu, nēresa ọzara, nēripia ahihia dika ọku.
22 Ngwọta ubụ a nke ihe nile bu alụlụụ nke na-abịa ọsọ ọsọ, igirigi nke na-abịa ma okpomọkụ na-enye ume.
23 Site na ndum-ọdu-Ya ka Ọ nēme ka obụ-miri me ka ọ dada, Ọ nāku kwa agwe-etiti nile nime ya.
24 Ndi nēje n'elu oké osimiri nēgosi ihe ọjọ-ya; mbẹ ayi nuru ya na nti-ayi, ọ nēju ayi anya na ya.
25 N'ihi na ọlu di iche iche di iche iche di iche iche di iche iche di iche iche di iche iche di iche iche nke anu-ọhia na whale nile.
26 N'aka-Ya ka ọgwugwu-ha nāga nke-ọma, Ọ bu kwa n'okwu-Ya ka ihe nile nēguzosi ike.
27 Ayi nwere ike ikwu ọtutu, ma ayi di nkpunkpu: ya mere na nchikọta, Ya onwe-ya nile.
28 Olee otú anyị ga-esi na-ebuli ya elu? N'ihi na Ọ di uku kari ọlu-Ya nile.
29 Onye-nwe-ayi di egwu, di kwa uku ri nne;
30 Mgbe unu na-enye Onye-nwe otuto, bulie ya elu ka unu nwere ike; n'ihi na ọbuná ọbuná otú a ka ọ gāgabiga ókè: ma mbẹ unu nēbuli ya, tukwasinu ike-unu nile, unu agwu-kwa-la unu; n'ihi na unu apughi iga ebe di anya.
31 Ònye huworo Ya, ka Ọ we gosi ayi? ònye gēme kwa ka ọ di uku ka ọ di?
32 A ka nwere ihe ezoro ezo karịa ihe ndị a, n'ihi na anyị ahụwo naanị ole na ole n'ime ọrụ ya.
33 N'ihi na Onye-nwe emewo ihe nile; Ọ bu kwa onye-ebere ka O nyeworo amam-ihe.

ISI 44

1 Ubụ a ka ayi to ndi amara aha-ha, Na nna-ayi-hà ndi muru ayi.
2 Onye-nwe ewerewo ha lua ebube uku site n'oke ike ya site na mmalite.
3 Ndi nāchi n'ala-eze-ha, bú ndi amara aha-ha n'ihi ike-ha, nēnye ndum-ọdu site na nghọta-ha, nēbu kwa amuma:
4 Ndi-isi nke ndi nile site na ndum-ọdu-ha, na site n'ọmuma-ihe-ọmuta-ha, nēzute ndi madu, bú ndi mara ihe na ndi nēkwu okwu;
5 Dị ka ndị chọpụtara ụda egwu, na gụpụta amaokwu n'ime:
6 Ndi-ọgaranya ndi emeworo ihe-ike, nēbi kwa n'udo n'ebe-obibi-ha:
7 Ndia nile bu ihe nsọpuru n'ọbọ-ha nile, buru kwa ima-nma nke ubọchi-ha.
8 Ọ di n'etiti ha, bú ndi rapuru aha n'azu ha, Ka ewe kọọ otuto-ha.
9 Ma ufọdu di, bú ndi nēnweghi ihe-ncheta; ndi laworo n'iyì, dika agāsi na ha akādighi; ma dịrị ka a ga-asị na a mụghị ha; na ụmụ ha ndị ga-esochi ha.
10 Ma ndia bu ndi-ebere, ndi echezọghi ezi omume-ha.
11 Site na nkpuru-ha gābu ezi ihe-nketa mbẹ nile, umu-ha gānọ kwa n'etiti ọbụbạ-ndu ahu.
12 Nkpuru-ha nēguzosi ike, Na umu-ha nēguzosi ike n'ihi ha.
13 Nkpuru-ha gādiru mbẹ ebighi-ebi, Ma ebube-ha agaghi-ekpochapu.

14 Eliwo ozu-ha n'udo; ma aha-ha nādi ndu rue mbẹ ebighi-ebi.
15 Ndi Israel gēgosi amam-ihe-ha, nkpọkọta-ha gēgosi kwa otuto-ha.
16 Inọk wee mee ihe dị Onye-nwe ezi mma, ma a tụghariịrị ya, ebe ọ bụụrụ ihe atụ nke nchegharị ruo ọgbọ nile.
17 Achọtara Noa ka o zue okè na onye ezi omume; n'oge iwe ewe were ya n'ọnọdu uwa; ya mere e rapuru ya dika ndi fọduru n'uwa, mbẹ iju-miri ahu biara.
18 Ya na ya bara ọbụbạ-ndu ebighi-ebi, ka anu-aru nile we ghara ila n'iyì ọzọ site n'iju-miri.
19 Abraham bu nna uku nke ọtutu ndi di iche iche: n'ebube ọ dighi onye di ka ya;
20 Onye nēdebe iwu nke Onye kachasi ihe nile elu, Ya na Ya we bạ ndu: O mere ka ọbụbạ-ndu guzosie ike n'anu-aru-ya; mbẹ nwaputara ya, ewe hu na ọ kwesiri ntukwasi-obi.
21 O we were iyi me ka o guzosie ike, na Ọ gāgọzi mba nile nime nkpuru-Ya, na Ọ nēme kwa ka ọ ba uba dika ájá nke uwa, na Ọ gēbuli kwa nkpuru-ya elu dika kpakpando, me kwa ka ha keta n'osimiri rue oké osimiri; site kwa n'osimiri rue nsọtu ala.
22 O me-kwa-ra ka ya na Aisak guzosie ike n'ihi Abraham nna-ya ngọzi nke madu nile, na ọbụbạ-ndu ahu, O we me ka ọ dikwasi n'isi Jekob. O we mata ya na ngọzi-Ya, we nye ya ihe-nketa, we kesa òkè-ya; n'etiti ebo iri na abua ahu ka o kewara ha.

ISI 45

1 O we me ka otù nwoke nke-ebere si n'aru ya puta, onye hutara amara n'iru anu-aru nile, bú Moses, onye Chineke na madu huru n'anya, onye agọziworo ihe-ncheta-ya.
2 O me-kwa-ra ya ka ọ di ka ndi nsọ di ebube, we me ka ọ di uku, Ndi-iro-Ya we guzo n'iru Ya.
3 Site n'okwu-Ya nile ka O mere ka ọlu-ebube nile kwusi, O we me ya ka ọ di ebube n'iru ndi-eze, O we nye ya iwu bayere ndi-Ya, we gosi ya òkè nke ebube-Ya.
4 O doro ya nsọ n'ikwesị ntụkwasị obi na ịdị umeala n'obi, + wee họrọ ya n'ime mmadụ niile.
5 O me-kwa-ra ka o nu olu-Ya, Me kwa ka ọ ba n'igwe-oji ahu, we nye ya iwu n'iru-Ya, bú iwu nke ndu na ihe-ọmuma, ka o we zí Jekob ọbụbạ-ndu-Ya nile, na Israel ikpé-Ya nile.
6 O welie Eron, bú nwoke di nsọ dika ya, bú nwa-nne-ya, nke ebo Livai.
7 Ya na ya bara ọbụbạ-ndu ebighi-ebi, we nye ya ọlu-nchu-àjà n'etiti ndi Israel; O were ihe-ichọ-nma nile mara ya nma, were kwa uwe-nwuda nke ebube yikwasi ya.
8 O tukwasiwo ya nsọpuru zuru okè; were kwa uwe bara uba na uwe-ukwu na uwe-nwuda ogologo na ephod ahu di ike.
9 O were kwa pomegranate bạ ya buruburu, were kwa ọtutu atañu ọla-edo buruburu, ka mbẹ ọ nāga ka olu we di, na nkpọtu nke anānu n'ulo uku Chineke, ka ọ buru ihe-ncheta nye umu ndi-Ya;
10 Ya na uwe nsọ, ya na ọla-edo, na silk ogho anunu, na ogho ododo, bú ọlu nke ihe-ọkpukpa, na ihe-ibọchi-obi nke ikpé, were kwa Urim na Tumim;
11 were ogho uhie aturu aru azu, bú ọlu onye-ọ̀kà, bú nkume di oké ọnu-ahia nke a aputara dika nbạ-aka-akàrà, tiye n'ọlaedo, bú ọlu nke ihe-ọja, ewere akwukwọ a a kaworo ibu ihe-ncheta, dika ọnu-ọgugu ebo nile nke Israel si di.
12 O tiye-kwa-ra okpu-eze ọla-edo n'elu ákwà-ozuzu ahu, nke aka-kwa-ra n'ime ya idi-nsọ, ihe-ichọ-nma nke nsọpuru, ọlu di oké ọnu-ahia, ihe nāchọsi ike nke anya, nke di nma na ima-nma.
13 Ọ dighi onye di otú a di n'iru ya, Ọ dighi kwa onye ala ọzọ ọ bula yikwasiworo ha, ma-ọbughi nání umu-ya na umu umu-ya ndikom ubọchi nile.
14 Agērichapu ihe àjà-ha kwa-ubọchi ugboro abua mbẹ dum.
15 Moses we do ya nsọ, were manu di nsọ te ya: ewe nye ya nka n'ọbụbạ-ndu ebighi-ebi, nye kwa nkpuru-ya, mbẹ elu-igwe gādi, ka ha we fè Ya òfùfè, na iburu ọlu-nchu-àjà; gọzie kwa ndi Israel n'aha-Ya.
16 Ọ rọputara ya n'etiti ndi nile di ndu ichuru Jehova àjà, bú ihe-nsure-ọku nēsì ísì utọ, na ihe ísì utọ, ka ọ buru ihe-ncheta, imere ndi-Ya ka ha di n'otù.
17 O nye-kwa-ra ya ihe nile O nyere n'iwu, Na ike n'ukpuru nile nke ikpé nile, ka O we zí Jekob ihe-àmà nile, na igosi Israel n'iwu-Ya nile.
18 Ndi ala ọzọ bạkọta-kwa-ra onwe-ha imegide ya, we kwulu ya n'ọzara, bú ndikom ndi sitere n'akuku Datan na Abiron, na nkpọkọta nke Kora, n'ọnuma na iwe.
19 Nka ka YHWH huru, o we jọ njọ n'anya-Ya, Ọ bu kwa n'ọnuma-Ya ka ha meworo ka ha gwusia: Ọ me ihe-ebube di iche iche n'aru ha, Iji ire ọku nēre ọku me ka ha gwusia.
20 Ma ọ mere ka Eron nsọpuru kari, nye ya ihe-nketa, we kè ya nkpuru mbu nke ihe-ọmume; karịsịa, o doziri achịcha n'ụba:
21 N'ihi na ha nēri ufọdu nime àjà YHWH, nke O nyere ya na nkpuru-ya.
22 Ma n'ala ndi Israel ọ dighi ihe-nketa o nwere, o nweghi kwa òkè n'etiti ndi Israel: n'ihi na Jehova onwe-ya bu òkè-ya na ihe-nketa-ya.
23 Onye nke-atọ n'ebube bu Finies nwa Eleeza, n'ihi na o kwo ekworo n'egwu Jehova, were kwa obi-ike guzoro ọtọ: mbẹ ndi Israel chighariri, me ka Israel di na nwunye.
24 N'ihi nka ka ya na ya bara ọbụbạ-ndu udo, na ọ gābu onye-isi nke ebe nsọ na nke ndi-ya, na ka ya na umu-ya gābu kwa ebube nke ọkwa-nchu-àjà rue mbẹ ebighi-ebi;
25 Dika ọbụbạ-ndu nke ya na Devid nwa Jesi, nke ebo Juda bara si di, na ihe-nketa eze gādiru umu-ya, nání ya: otú a ka ihe-nketa Eron gādiri nkpuru-ya.
26 Elohim nye gi amam-ihe n'obi-gi ka i kpe ndi-Ya ikpe n'ezi omume, Ka ezi omume-ha we ghara ikpochapu, Ka ebube-ha we di rue mbẹ ebighi-ebi.

ISI 46

1 Jisus, bú nwa Nave, bu dìnkpà n'agha nile, buru kwa onye nọchiri anya Moses n'ibu-amuma, Onye emere ka ọ di uku dika aha-Ya si di n'ihi izọputa ndi Chineke arọputara, na ibọ̀ ọ́bọ̀ n'aka ndi-iro nēbili imegide ha; ka O we tiye Israel n'ihe-nketa-ha.
2 Le ka ọ si nwe oké nsọpuru, mbẹ o weliri aka-ya abua, Setipu mma-agha-ya imegide obodo nile!
3 Ònye guzo n'iru Ya otú a? n'ihi na Jehova we me ka ndi-iro-Ya biakute Ya.
4 Ọ̀ bughi n'aka-Ya ka anyanwu nāla azu? ọ̀ bughi kwa otù ubọchi ka ọ raworo ka ọ ra;
5 Ọ kpọkuru Onye-nwe-ayi kachasi ihe nile elu, Mbẹ ndi-iro nākpagide Ya n'akuku nile; Onye-nwe-ayi uku we nu ya.
6 O were kwa ákú-miri-ígwé nke idi-uku me ka agha ahu dakwasi mba nile n'ike, ọ bu kwa na nrida Bet-horon ka o

mere ka ha la n'iyì, bú ndi nēguzogide, ka mba nile we mara ike-ha nile, n'ihi na ọ bu agha n'iru Jehova ka ọ bu. , o we soro Dike.
7 N'ubọchi Moses kwa, o me-kwa-ra ọlu ebere, ya onwe-ya na Keleb nwa Jefune, n'ime ka ha guzoro n'iru nkpọkọta ahu, bọchie kwa ndi Israel n'imehie, me ka ndi nēmebi iwu nātamu ntamu di ike.
8 Na n'ime nnù ndikom uzọ iri-na-abua na nnù iri-na-abua, ka echebeworo ime ka ha ba n'ihe-nketa, rue ala nke miri-ara-ehi na manu-aṅu nērù nime ya.
9 YHWH nyekwara Keleb ike, ọ we nọdu n'aka-ya rue agadi-ya: o we ba n'ebe di elu nke ala ahu, nkpuru-ya we nweta ya n'ihe-nketa;
10 Ka umu Israel nile we hu na ọ di nma iso Jehova.
11 Ma okwu bayere ndi-ikpe, onye ọ bula n'aha, onye obi-ya nākwaghi iko, ma-ọbu nke sighi n'ebe Jehova nọ wezuga onwe-ya, ka ewe gọzie ncheta-ha.
12 Ka ọkpukpu-ha pua n'ọnọdu-ha, Ka aha ndi anāsọpuru gādi kwa n'aru umu-ha.
13 Samuel, bú onye-amuma Jehova, onye Onye-nwe-ya huru n'anya, we guzo ala-eze, te kwa ndi-isi manu manu ibu ndi-Ya.
14 N'iwu Jehova ka O ji kpe nzukọ Israel ikpe, Jehova we hu Jekob.
15 Site n'ikwesi-ntukwasi-obi-Ya ka a chọtara ya dika onye-amuma n'ezie;
16 Ọ kpọkuru Onye-nwe-ayi di ike, Mbẹ ndi-iro-Ya nādagide Ya n'akuku nile, mbẹ Ọ nāchu nwa-aturu nāṅu ara.
17 Jehova we si n'elu-igwe ma ébẹ̀-elu-igwe, were kwa oké nkpọtu me ka anuru olu-Ya.
18 O we kpochapu ndi-isi Taia, na ndi-isi nile nke ndi Filistia.
19 Ma tutu ogologo ura-ya ka o kwusiri okwu bayere Jehova na onye Ya etere manu, si, Anaraghm ihe nke onye ọ bula, dika akpukpọ-ukwu: ọ dighi kwa onye ọ bula boworo ya ebubo.
20 Ma mbẹ ọnwu-ya gasiri o buru amuma, gosi eze ọgwugwu-ya, welie olu-ya n'uwa n'ibu amuma, ikpochapu ajọ omume nke ndim.

ISI 47

1 Netan we bilie n'azu ya ibu amuma n'ubọchi Devid.
2 Dika ewepuru abuba nke àjà-udo, otú a ka arọputara Devid n'etiti umu Israel.
3 O were ọdum gwu egwu dika umu-ntakiri, were kwa anu-ọhia bear gwuri egwu dika nwa-aturu.
4 Ọ̀ bughi nwoke nētibụ, mbẹ ọ nọ na nwata? ọ̀ bughi kwa n'aru ndi Israel ka o wepuru n'ita-uta, mbẹ o weliri aka-ya, were nkume di n' èbè, tipia inya-isi nke Golaiat?
5 N'ihi na ọ kpọrọ Onye-nwe-ayi kachasi ihe nile elu; o we nye ya ike n'aka-nri-ya ime ka ọ nwua bu dike ahu, me ka mpi ndi-Ya guzo ọtọ.
6 Ndi Israel we chiri nnù ndikom abua na ọgu iri sọpuru ya, we to Ya nime ngọzi nile nke Jehova, n'ihi na O nyere ya okpu-eze nke ebube.
7 N'ihi na o kpochapuru ndi-iro-ya buruburu, me ka ndi Filistia ghọ ndi nākpabụ ya, Tipia kwa opì-ike-ha rue ta.
8 N'ọlu-Ya nile O ji okwu ebube to Onye Nsọ Nke kachasi ihe nile elu; o were obi-ya nile bù abù, we hu onye mere ya n'anya.
9 Ọzọ kwa, O tiyere ndi-ọbù-abù n'iru ebe-ichu-àjà, ka ha we were olu-ha tie abù utọ, were kwa abù-ha bù abù ọma kwa-ubọchi.
10 O me-kwa-ra ememe nile ha nma, do kwa ubọchi-izu-ike nile n'usoro rue ọgwugwu ihe nile, ka ha we to aha nsọ Ya, na ka ulo uku Chineke we da uda n'ututu.
11 YHWH we wezuga nmehie-ya nile, welie mpi-Ya elu rue mbẹ ebighi-ebi: O nyere ya ọbụbạ-ndu ndi-eze, na oche-eze ebube n'Israel.
12 N'iso ya n'azu, otù nwa-nwoke nke mara ihe biliri, ọ bu kwa n'ihi ya ka ọ nēbi n'ulo-ikwū.
13 Solomon we buru eze na mbẹ udo, ewe nye ya nsọ; n'ihi na Chineke mere ka ihe nile di jū buruburu Ya buruburu, ka O we wue ulo n'aha-Ya, dozi kwa ebe nsọ Ya rue mbẹ ebighi-ebi.
14 Le ka i si mara ihe na mbẹ i di na nwata, na dika miri-iyi, nke juputara na nghọta!
15 Nkpuru-obi-gi kpuchiri uwa nile, I we meju ya n'ilu di ọchichiri.
16 Aha-gi we rue agwe-etiti nile di anya; Ọ bu kwa n'ihi udo-gi ka i buworo n'anya.
17 Ala juworo gi anya n'aru gi n'ihi abù-gi nile na ilu-gi nile na ilu-gi nile na akukọ-isi nile.
18 N'aha Jehova, bú Chineke Israel, nke anākpọ Jehova, bú Chineke Israel, ka i chikọtara ọla-edo dika bạmbạ, me ka ọla-ọcha ba uba dika opù.
19 I ruru ala n'úkwù-gi nye ndinyom, Ma site n'aru-gi ka ewe me ka i ruru ala.
20 I meruwo nsọpuru-gi, meru kwa nkpuru-gi: I we me ka iwe dikwasi umu-gi, O we di ilu n'ihi nzuzu-gi.
21 Ewe kewaa ala-eze ahu, ọ bu kwa site n'Efraim ka ala-eze nke nnupu-isi buru eze.
22 Ma Onye-nwe-ayi agaghi-arapu ebere-Ya ma-ọli rue mbẹ ebighi-ebi, ọ dighi kwa ihe ọ bula nime ọlu-Ya nile gāla n'iyì, Ọ bughi kwa umu-ndikom nke ndi Ọ rọputara ka Ọ gaghi-ekpochapu, ma nkpuru nke onye nāhu Ya n'anya Ọ gaghi-anapu: o we nye Jekob ihe fọduru. , na nkpọrọgwu sitere na ya diri Devid.
23 Solomon we so nna-ya-hà dina n'ọnwu, o we rapu Rehoboam nime nkpuru-ya n'azu ya, bú ihe-nzuzu nke ndi Israel, na onye nēnweghi nghọta, onye were ndum-ọdu-ya chigharia ndi Israel. Ọzọ kwa, Jeroboam nwa Nebat di, onye mere Israel ka ha mehie, we gosi Efraim uzọ nmehie;
24 Ma mmehie ha bara ụba nke ukwuu, na a chụpụrụ ha n'ala ahụ.
25 N'ihi na ha chọputara ajọ omume nile, rue mbẹ ibọ̀-ọ́bọ̀ biaruru ha.

ISI 48

1 Elaija, bú onye-amuma, we guzo dika ọku, okwu-ya we nēre dika oriọna.
2 O we me ka oké unwu biakwasi ha, O we me ka ọnu-ọgugu-ha bilata site n'ekworo-Ya.
3 Site n'okwu Jehova ka O mechiri elu-igwe, Ọku we me kwa ubọ̀ atọ.
4 O Elaija, le ka isiriworo gi n'oké ọlu-Gi nile! Ònye gānya kwa isi dika Gi!
5 Onye mere ka onye nwuru anwu si n'ọnwu bilie, Me kwa nkpuru-obi-ya n'ọnọdu ndi nwuru anwu, site n'okwu nke Onye kachasi ihe nile elu;
6 Onye mere ka ndi-eze la n'iyì, Na ndi anāsọpuru n'ihe-ndina-ha;

7 Onye nuru iba-nba nke Jehova nime Sainai, na nime Horeb, bú ikpé nke ibọ̀-ọ́bọ̀;
8 Onye tere ndi-eze manu ibu ọ́bọ̀, na ndi-amuma ka ha gāchiri ya;
9 Onye ewelitere n'oké ifufe nke ọku, na n'ubọ-ala nke inyinya ọku;
10 Onye chiri echichi ibu iba-nba na mbẹ-ha nile, ime ka ọnuma nke ikpé Onye-nwe dajụọ, tutu o bawa ọnuma, na ime ka obi nna chigharikute nwa-ya nwoke, na iweghachi ebo nile nke Jekob.
11 Ngọzi nādiri ndi huru Gi, raru kwa n'ihu-n'anya; n'ihi na ayi aghaghi idi ndu.
12 Elaija we buru onye oké ifufe nēkpuchi: Elaisha we juputa na mọ-ya: mbẹ ọ di ndu, ọ dighi-akpaghari n'iru onye-isi ọ bula, ọ dighi kwa onye ọ bula puru ido ya n'okpuru.
13 Ọ dighi okwu ọ bula puru imeri ya; ma mbẹ ọnwu-ya gasiri aru-ya buru amuma.
14 O mere ihe-ebube di iche iche na ndu-ya, Ma n'ọnwu-ya ka ọlu-Ya nile di ebube.
15 N'ihi na ihe ndia nile ndi Israel echegharighi, ha esighi kwa na nmehie nile ha wezuga onwe-ha, rue mbẹ punara ha ihe, bupu kwa ha n'ala-ha, we basasia n'uwa nile: ma otù ndi ntà fọduru, na onye-ndú n'ulo Devid. :
16 Ma ufọdu nime ha mere ihe di Chineke utọ, ma ufọdu ba uba nmehie.
17 Hezekaia we wusie obodo-ya ike, me ka miri ba n'etiti ya: O were ígwè gwue nkume di elu, me olùlù-miri ka ọ buru miri.
18 N'ubọchi-ya, Senakerib rigoro, ziga Rabsakes, welie aka-ya megide Zaion, were nganga.
19 Ma obi-ha na aka-ha ma-kwa-ra jijiji, ma ha nọ n'ihe-nbụ, dika ndinyom ime ime.
20 Ma ha kpọkuru Jehova, bú Onye-ebere, we setipu aka-ha n'aru Ya: ngwa ngwa Onye Nsọ we si n'elu-igwe nu ha, we naputa ha site n'ije-ozi nke Isọ.
21 O tibụru usu-ndi-agha nke Asiria, Mọ-ozi-Ya we kpochapu ha.
22 N'ihi na Hezekaia emewo ihe di nma n'anya Jehova, we di ike n'uzọ nile nke Devid, bú nna-ya, dika Aisa, bú onye-amuma, bú onye uku na onye kwesiri ntukwasi-obi n'ọhù-ya, nyere ya iwu.
23 N'ubọchi-ya ka anyanwu nāla azu, O we me ka ndu eze di anya.
24 hu-kwa-ra site na mọ nke-nma ihe nke gādi n'ikpe-azu, Ọ we kasi ndi nēru újú na Zaion obi.
25 O we gosi ihe gaje ime rue mbẹ ebighi-ebi, Na ihe-nzuzo ma-ọbu mbẹ ọ bula ha biara.

ISI 49

1 Ncheta Josaia di ka ihe-nsure-ọku nēsì ísì utọ, nke anēme n'ọmuma-ọmuma-ya: ọ nātọ utọ dika manu-anu n'ọnu nile, na dika abù n'ọnunu-manya-vine.
2 O mere onwe-ya izi-ezi na ntughari nke ndim, We wezuga ihe-árú nile nke ajọ omume.
3 Ọ nēche obi-ya biakute Jehova, Ma na mbẹ ndi nēmebi iwu ka O mere ka ofufe Chineke guzosie ike.
4 Ha nile, ma-ọbughi Devid, na Hezekaia, na Josaias, nwere nru: n'ihi na ha rapuru iwu nke Onye kachasi ihe nile elu, ọbuná ndi-eze Juda dara.
5 O we nye ike-ha nye ndi ọzọ, Nye kwa mba ala ọzọ nsọpuru-ha.
6 Ha sure-kwa-ra obodo nsọ nke arọputara arọputa, me kwa èzí nile ka ha tọbọrọ n'efu, dika amuma Jeremaia si di.
7 N'ihi na ha mejọrọ ya ihe ọjọọ, onye ma ọ bụ onye-amụma, + e dokwara nsọ n'afọ nne ya, ka o wepụ, weda ya ala, na ibibi; na ka o we wulie ya elu, ku kwa ihe ubi.
8 Ọ bu Ezikiel huru ọhù ahu di ebube, nke emere ka ọ hu ya n'elu ubọ-ala cherubim.
9 N'ihi na O kwu-kwa-ra okwu bayere ndi-iro-ya n'okpuru ihe-oyiyi miri-ozuzo, Ọ nēdo kwa ndi nēje ozi ziri ezi.
10 N'ime ndi-amuma iri na abua ahu, ka gọzie ihe-ncheta, ka ọkpukpu-ha we pua n'ọnọdu-ha ọzọ: n'ihi na ha kasiri Jekob obi, were olile-anya nke kwesiri ntukwasi-obi naputa ha.
11 Olee otú anyị ga-esi na-ebuli Zorobabel elu? ọbuná ọ bu dika nbạ-aka-akàrà n'aka-nri:
12 Otú a ka Jisus, bú nwa Josef, di: onye wuru ulo ahu na mbẹ-ha, guzo-kwa-ra ulo nsọ nye Jehova, nke edoziworo nye ebube ebighi-ebi.
13 Ma n'etiti ndị a họpụtara bụ Neemias, onye aha ya dị ukwuu, onye wulitere anyị mgbidi nile nke dara ada, ma guzobe ọnụ-ụzọ-ụzọ nile na ihe ntụchi nile, ma welie mkpọmkpọ ebe anyị ọzọ.
14 Ma n'elu ụwa ọ dighị onye e kere dị ka Inọk; n'ihi na ewepuru ya n'uwa.
15 Ọ dighi kwa nwa-okorobia amuru dika Josef, bú onye-isi umu-nne-ya, bú ebe-nkpọrọ nke ndi Israel, onye anāhu ọkpukpu-ya n'iru Jehova.
16 Sem na Set nwere nnukwu nsọpụrụ n'etiti mmadụ, ma otu ahụ ka Adam nọ karịa ihe ọ bụla dị ndụ n'ime okike.

ISI 50

1 Saimon, bú onye-isi-nchu-àjà, nwa Onia, onye mere ka ulo ahu di ike ọzọ na ndu-ya, ma n'ubọchi-ya wusiri ulo nsọ;
2 Site na ntọ-ala ahu ka emere ka idi-elu okpukpu abua, bú ebe ewusiri ike nke mbịdi buruburu n'akuku ulo uku Chineke;
3 N'ubọchi-ya olùlù-miri inara miri, ebe ọ bu na gburugburu dika oké osimiri, ewerewo epekele ọla kpuchie ya:
4 O nēlezi anya ulo uku Chineke ka o we ghara idi, O we me ka obodo ahu sie ike ka ọ ghara inchibido:
5 Lee ka e si sọpụrụ ya n'etiti ndị mmadụ mgbe o si n'ebe nsọ pụta!
6 Ọ di ka kpakpando ututu n'etiti igwe-oji, Na dika ọnwa juputara n'uju;
7 Dika anyanwu nēnwu n'elu ulo nsọ nke Onye kachasi ihe nile elu, Na dika eke na egwurugwu nēnye ìhè n'igwe-oji nke nēnwu enwu;
8 Na dika ifuru nke rose n'oge opupu ihe ubi nke arọ, dika urodi n'akuku osimiri nile nke miri, na dika alaka osisi frankincense na mbẹ okpom-ọku;
9 Dika ọku na ihe-nsure-ọku nēsì ísì utọ n'ihe-nsure-ọku nēsì ísì utọ, na dika ihe ọla-edo etisara etisa etiyere ya, bú nkume ọ bula di oké ọnu-ahia;
10 Na dika osisi olive mara nma nke nāmi nkpuru, na dika osisi fir nke nērigo rue igwe-oji.
11 O we yikwasi uwe-nwuda nke nsọpuru, yikwasi kwa nsọpuru zuru okè, mbẹ ọ nārigo n'ebe-ichu-àjà di nsọ, o we me uwe nke idi-nsọ ahu nsọ.
12 O we nara òkè ahu n'aka ndi-nchu-àjà, ya onwe-ya guzoro n'akuku ebe-ichu-àjà nke ebe-ichu-àjà buruburu,

dika nwa-osisi cedar nke di na Libanọs; ma dika nkwu ka ha nāḅa ya buruburu.
13 Otú a ka umu-ndikom Eron nile di n'ebube-ha, na àjà-nbuli nke Jehova n'aka-ha, n'iru nkpọkọta nile nke Israel.
14 O we jezue òfùfè n'ebe-ichu-àjà, ka o we chọọ onyinye-inata-iru-ọma nke Onye kachasi ihe nile elu n'uju anya;
15 O we setipu aka-ya n'iko ahu, wusi ufọdu nime ọbara nkpuru-vine ahu, wukwasi n'ukwu ebe-ichu-àjà ihe ísì utọ nye Eze kachasi ihe nile elu.
16 Umu-ndikom Eron we tie nkpu, fùa opì ọla-ọcha, me kwa oké nkpọtu ka anānu, ka ọ buru ihe-ncheta n'iru Onye kachasi ihe nile elu.
17 Ndị ahụ nile wee mee ngwa ngwa wee daa n'ala kpudo ihu n'ala ife Onye-nwe ha bụ Chineke nke pụrụ ime ihe nile, Onye Kasị Elu.
18 Ndi-ọbù-abù we were kwa olu-ha tie otuto, n'oké olu di iche iche ka emere ka abù di utọ.
19 Ndi Israel we rio Jehova, bú Onye kachasi ihe nile elu, site n'ekpere n'iru Onye-ebere, rue mbẹ ememe nke Onye-nwe-ayi mezuru, ma ha jezue ozi-Ya.
20 O we rida, welie aka-ya abua n'aru nzukọ nile nke umu Israel, iwere ebụbẹre-ọnu-ya abua agọzi Jehova, na iṅuri n'aha-Ya.
21 Ma ha ruru ala ife ofufe nke ugboro abụọ, ka ha wee nata ngọzi sitere n'aka Onye Kasị Elu.
22 Ma ubụ a, gọzienu Chineke nke ihe nile, Onye nání Ya nēme ihe-ebube di iche iche n'ebe nile, Onye nēbuli ubọchi-ayi nile site n'afọ, nēmeso ayi dika ebere-Ya si di.
23 Ọ nēnye ayi ọṅù nke obi, Ka udo we di n'ubọchi-ayi n'Israel rue mbẹ ebighi-ebi:
24 Ka O we me ka ebere-Ya guzosie ike n'aka ayi, Naputa kwa ayi na mbẹ-Ya.
25 Mba abua di nke obim nāsọ, ma nke-atọ abughi mba;
26 Ndi nānọdu ala n'ugwu Sameria, na ndi bi n'etiti ndi Filistia, na ndi-nzuzu ndi bi na Sikem.
27 Jisus nwa Sirak, bú Jerusalem, edewo iwu-nsọ nke nghọta na ihe-ọmuma n'akwukwọ a, Onye nēwusi amam-ihe n'obi-ya puta.
28 Ngọzi na-adịrị onye a ga-egosipụta n'ihe ndị a; ma onye nētiye ha n'obi-ya gāma ihe.
29 N'ihi na ọ buru na o me ha, Ọ gādi ike n'ihe nile: n'ihi na Ìhè Jehova nēdu ya, Onye nēnye ndi ezi omume amam-ihe. Onye agọziri agọzi ka aha Jehova bu rue mbẹ ebighi-ebi. Amen, Amen.

ISI 51

1 Ekpere nke Jisus nwa Sirach. M'gēkele Gi, Jehova na Eze, nēkele kwa Gi, Chineke, bú Onye-nzọputam: ekelewom aha-Gi;
2 N'ihi na Gi onwe-gi bu onye-nzọputam na onye nēyerem aka, I we chekwa arum ka ọ pua n'iyì, na n'ọnyà nke ire nkwutọ, na n'ebụbẹre-ọnu nke nēkere okwu-ugha, I we burum onye nēyerem aka imegide ndi-nkpabụm;
3 ma napụtawo m, dịka ụbara nke obi ebere na ịdị ukwuu nke aha gị siri dị, site n'ezé nke ndị dị njikere iripịa m, na site n'aka nke ndị chọrọ ndụ m, na site n'ọtụtụ mkpagbu nile nke. enwere m;
4 Site n'ikpabụ nke ọku n'akuku nile, site kwa n'etiti ọku nke M'nwurughi;
5 Site na omimi nke afọ ala-mọ, Site n'ire nādighi ọcha, na site n'okwu-ugha nile.
6 Site n'ebubo nke ebubo eze site n'ire ajọ omume, mkpụrụ-obi m abịaruwo nso ọbụna ruo ọnwụ, ndụ m dị nso na ala-mọ n'okpuru.
7 Ha nāḅam buruburu buruburu, ma ọ dighi onye nēyerem aka: Achọsiwom iye-aka madu, ma ọ dighi onye.
8 M'we che-kwa-ra obi-ebere-Gi, YHWH, na n'aru omume-Gi nile nke mbẹ ebighi-ebi gara aga, otú I nānaputa ndi nēche Gi, na izọputa kwa ha n'aka ndi-iro.
9 M'we welie aririọ-amaram nile n'uwa, kpe kwa ekpere ka inaputa n'ọnwu.
10 Akpọkurum Onye-nwe, bú Nna nke Onye-nwem, ka Ọ ghara irapum n'ubọchi nke nkpabụm, na n'oge nke ndi-npako, mbẹ ọ nādighi onye-iye-aka.
11 M'gēkele aha-Gi mbẹ nile, M'gēji kwa ekele bù abù ọma; ewe nu ekperem:
12 N'ihi na I nāzọputam na nbibi, we naputam na mbẹ ọjọ: N'ihi nka ka m'gēkele ekele, too Gi, gọzie aha ha, Jehova.
13 Ma mbẹ m'di na nwata, ma-ọbu mbẹ ọ bula m'gāpu n'èzí, achọrọm amam-ihe n'iru-ọma n'ekperem.
14 M'we kpere ya ekpere n'iru ulo uku Chineke, M'gāchọ kwa ya rue ọgwugwu ọgwugwu ihe nile.
15 Ọbuná site na okoko-osisi rue nkpuru-vine nācha ka obim nātọm utọ n'aru ya: ukwum nēje ije n'uzọ ziri ezi, site na mbẹ m'di na nwata ka m'chọworo ya.
16 M'we rube ntim nke-ntà, nara ya, nweta kwa ọtutu mmụta.
17 Ọ baram urù nime ya, n'ihi nka ka M'gēnye Onye nēnyem amam-ihe nsọpuru.
18 N'ihi na m'chọrọ ime ya, M'we sosie ike n'ihe di nma; n'ihi ya, ihere agaghi-emem.
19 Nkpuru-obim aḅaworo n'ọbạ-aka-ya na ya, Ọ bu kwa n'omumem nile ka m'jisiri ike: M'we setipu ọbu-akam abua rue elu-igwe nke di n'elu, tie kwa akam n'amaghi-ama ya.
20 M'we tukwasi nkpuru-obim n'aru ya, Ọ bu kwa n'idi-ọcha ka m'chọworo: Ejikọtawom obim na ya site na mbu, n'ihi nka agaghi-arapum.
21 Obim nālọ miri n'ichọ ya: N'ihi nka ka m'nweworo ezi ihe-nnweta.
22 Jehova enyewom ire ka ọ buru ugwọ-ọlum, M'gēji kwa ya to Ya.
23 Biaruem nso, unu ndi nāmaghi ihe, biri kwa n'ulo mmụta.
24 N'ìhi gini ka unu nādighi ngwa, gini kwa ka unu nēkwu ihe ndia, ebe akpiri nākpọ nkpuru-obi-unu nku nke-uku?
25 M'we saghe ọnum, si, Zutara onwe-unu ya n'efu.
26 Tiye olu-gi n'okpuru yoke, ka nkpuru-obi-gi nara kwa idọ-aka-na-nti: O siri ike ichọputa ya.
27 Le, were anya-unu le, na enwerem nání ndọbụ ntà, na ewetaram izu-ike ri nne.
28 Were nnukwu ego were mụta ihe, werekwa ya nweta ọtụtụ ọla-edo.
29 Ka nkpuru-obi-unu ṅuria n'ebere-Ya, Ka ihere otuto-Ya ghara kwa unu ime.
30 Na-arụ ọrụ gị nke ọma, ma n'oge ya ka Ọ ga-enye gị ụgwọ ọrụ gị.

Book of Baruch

Akwụkwọ nke Barọk

CHA PITA 1

1 Ma ndia bu okwu nile nke akwukwọ ahu, nke Beruk nwa Neraia, nwa Maasia, nwa Sedekaia, nwa Asadia, nwa Kelcias, dere na Babilon,
2 N'arọ nke-ise, na n'ubọchi nke-asa nke ọnwa ahu, mbe ndi Kaldea were Jerusalem, sure ya n'ọku.
3 Beruk we gua okwu nile nke akwukwọ a na nti Jekonaia nwa Joachim, bú eze Juda, na na nti ndi Israel nile ndi biara inu akwukwọ ahu;
4 Ma na nti ndi amara aha-ha, na nke umu-ndikom eze, na nti ndi-okenye, na nke ndi Israel nile, site n'ọnu-ala-n'ala rue onye kachasi elu, bú nke ndi nile bi na Babilon n'akuku osimiri Sud.
5 Ha we kwa ákwá, bue ọnu, kpe kwa ekpere n'iru Onye-nwe.
6 Ha we me-kwa-ra nchikọta ego dika ike onye ọ bula si di:
7 Ha we ziga ya na Jerusalem jekuru Joachim, bú onye-isi-nchu-àjà, nwa Hilkaia, nwa Salom, ziga-kwa-ra ndi-nchu-àjà, ziga-kwa-ra ndi nile ndi ha na ya nọ na Jerusalem;
8 Na mbe ahu mbe ọ nara ihe nile nke ulo Jehova, nke anēbupu site n'ulo uku Chineke, iweghachi ha n'ala Juda, n'ubọchi nke-iri nke ọnwa Sivan, bú ihe ọla-ọcha, nke Sedekaia, bú eze. nwa Josaya, bú eze Jada, mere,
9 Mbe ahu Nebukadneza, bú eze Babilon, si na Jerusalem chiri Jekonaia, na ndi-isi, na ndi emere ka ha je biri n'ala ọzọ, na ndi-dike, na ndi ala ahu, si na Jerusalem je biri n'ala ọzọ, me ka ha ba na Babilon.
10 Ha we si, Le, ayi ezitewo unu ego ka unu we zutara unu àjà-nsure-ọku, na àjà-nmehie, na ihe-nsure-ọku nēsì ísì utọ, dozi-kwa-ra manna, sure kwa àjà n'elu ebe-ichu-àjà nke Jehova, bú Chineke-ayi;
11 Ma kpe-kwa-nu ekpere bayere ndu Nebukadneza, bú eze Babilon, na bayere ndu Baltaza, bú nwa-ya, ka ubọchi-ha we di n'elu uwa dika ubọchi elu-igwe:
12 Jehova gēnye kwa ayi ume, me ka anya-ayi nwua, ayi gēbi kwa n'okpuru ndò Nebukadneza, bú eze Babilon, na n'okpuru ndò nke Baltaza nwa-ya; .
13 Kpekue-kwa-nu Jehova, bú Chineke-ayi, ekpere bayere ayi, n'ihi na ayi emehiewo megide Jehova, bú Chineke-ayi; ma rue ta ka iwe Jehova na iwe-Ya esighi n'ebe ayi nọ chigharia.
14 Ma unu gāgu akwukwọ a nke ayi zitere unu, ka unu we kwuputa n'ulo Jehova, n'ubọchi ememe nile na ubọchi nile.
15 unu gāsi kwa, Jehova, bú Chineke-ayi, nwe ezi omume, ma ayi ka ọ bu iru-ya di, dika o si di ta, diri ndi Juda, di-kwa-ra ndi bi na Jerusalem;
16 ziga-kwa-ra ndi-eze-ayi, di-kwa-ra ndi-isi-ayi, di-kwa-ra ndi-nchu-àjà-ayi, di-kwa-ra ndi-amuma-ayi, di-kwa-ra nna-ayi-hà;
17 N'ihi na ayi emehiewo n'iru Jehova;
18 Ha we nupu isi n'okpuru Ya, ha egeghi kwa nti n'olu Jehova, bú Chineke-ayi, ijeghari n'ihe nile O nyere n'iwu nke O nyere ayi n'iru-ọma;
19 Site n'ubọchi Onye-nwe mere ka nna-ayi-hà si n'ala Ijipt puta, rue ta, ayi enupuwo isi n'ebe Onye-nwe-ayi, bú Chineke-ayi, nọ, na ayi eleghi anya n'egeghi nti olu-Ya.
20 N'ihi nka ihe ọjọ ahu rapara n'aru ayi, na nkọcha ahu, nke Jehova doro n'aka Moses, bú orù-Ya, na mbe O mere ka nna-ayi-hà si n'ala Ijipt puta, inye ayi ala nke miri-ara-ehi na manu-aṅu nērù nime ya, dika ya. bụ ịhụ ụbọchị taa.
21 Otu o sila dị anyị egeghị ntị n'olu Onye-nwe Chineke anyị, dịka okwu nile nke ndị-amụma siri dị, onye o zitere anyị;
22 Ma nwoke ọ bula nējeso èchìchè nke obi ọjọ ya, ifè chi ala ọzọ òfùfè, na ime ihe ọjọ n'anya Jehova, bú Chineke-ayi.

ISI NKE 2

1 N'ihi nka Jehova emewo ka okwu-Ya di nma, bú nke O kwuworo megide ayi, megide kwa ndi-ikpé-ayi ndi kpere Israel, megide kwa ndi-eze-ayi, megide kwa ndi-isi-ayi, megide kwa ndikom Israel na Juda;
2 Ka iwetara anyị nnukwu ihe-otiti nile, ndị nke na-enwetụbeghị ụdị ya n'okpuru elu-igwe nile, dịka o wee ruo na Jerusalem, dịka ihe ndị e dere n'iwu nke Moses siri dị;
3 Ka nwoke we rie anu-aru nwa-ya nwoke, na anu-aru nwa-ya nwayi.
4 Ọzọ kwa, o nyewo ha ka ha nọ n'okpuru ala-eze nile nke di ayi buruburu, ka ha buru ihe-ita-uta na itọbọrọ n'efu n'etiti ndi nile di n'ebe nile, ebe Onye-nwe chusaworo ha.
5 Ewe tuda ayi, ma ewelighi ayi elu, n'ihi na ayi emehiewo megide Jehova, bú Chineke-ayi, ayi egeghi kwa nti n'olu-Ya.
6 Jehova, bú Chineke-ayi, ka ezi omume diri: ma ayi na nna-ayi-hà di-kwa-ra ihere, dika ọ nāputa ìhè ta.
7 N'ihi na ihe-otiti ndia nile adakwasiwo ayi, nke Jehova kwuworo megide ayi
8 Ma ayi ekpeghi ekpere n'iru Jehova, ka ayi we si n'èchìchè nke obi ọjọ-ya chigharia, onye ọ bula.
9 YHWH we che ayi nche ime ihe ọjọ, YHWH we me ka ọ biakwasi ayi: n'ihi na Onye ezi omume ka Jehova bu n'ọlu-Ya nile nke O nyeworo ayi n'iwu.
10 Ma ayi egeghi nti n'olu-Ya, ijeghari n'ihe nile Jehova nyere n'iwu, nke O tiyeworo n'iru ayi.
11 Ma uḅu a, Jehova, bú Chineke Israel, Onye mere ka ndi-Gi si n'ala Ijipt puta n'aka di ike, na ogwe-aka di elu, na ihe-iriba-ama, na n'oké ọlu-ebube, na n'oké ike, i we nweta onwe-gi aha; dị ka ọ pụtara ụbọchị taa:

12 Jehova, bú Chineke-ayi, ayi emehiewo, ajọ omume ka ayi meworo, Ayi emewo ajọ omume n'ikpe-azu-Gi nile.
13 Ka iwe-Gi si n'aru ayi laghachi: N'ihi na ọ bu nání ndi fọduru ka ayi onwe-ayi nọ n'etiti mba nile, ebe I chusaworo ayi.
14 Jehova, nuru ekpere-ayi, na aririọ-amara-ayi, naputa kwa ayi n'ihi Gi, Me kwa ayi amara n'iru ndi dupuworo ayi;
15 Ka uwa nile we mara na Gi onwe-gi bu Jehova, bú Chineke-ayi, n'ihi na akpọwo Israel na umu-ya n'aha-Gi.
16 Jehova, si n'ulo nsọ Gi ledata anya, che kwa ayi: Jehova, ruru nti-Gi n'ala inu ayi.
17 Saghe anya-gi abua, le; n'ihi na ndi nwuru anwu nke di n'ili, ndi ewepuru nkpuru-obi-ha n'aru-ha, agaghi-enye Jehova otuto ma-ọbu ezi omume;
18 Ma nkpuru-obi ahu nke nēwe iwe nke-uku, nke nēruda iru, nādi kwa ike, na anya nāda anwu, na nkpuru-obi agu nāgu, gēnye Gi otuto na ezi omume, Jehova.
19 N'ihi nka ayi adighi-eme ka aririọ-amara-ayi di ala n'iru Gi, Jehova, bú Chineke-ayi, n'ihi ezi omume nke nna-ayi-hà na nke ndi-eze-ayi.
20 N'ihi na I zitewo ọnumam na ọnuma-Gi n'aru ayi, dika I kwuworo site n'ọnu ndi-orù-Gi, bú ndi-amuma, si,
21 Otú a ka Jehova siri, Ruda ubu-unu òfùfè eze Babilon: unu ewe nọdu n'ala ahu nke M'nyere nna-unu-hà.
22 Ma ọ buru na unu anughi olu Jehova, ifè eze Babilon òfùfè;
23 M'gēme kwa ka olu obi-utọ, na olu ọṅù, na olu nke nwoke nālu nwunye ọhu, na olu nwayi nālu nwunye ọhu, si n'azu Jerusalem kwusi: ala ahu nile gāghọ kwa ebe tọbọrọ n'efu. ndị bi.
24 Ma ayi egeghi nti n'olu-Gi, ifè eze Babilon òfùfè: n'ihi nka i mewo ka okwu nile di nma nke I kwuru site n'ọnu ndi-orù-gi, bú ndi-amuma, bú, na ọkpukpu ndi-eze-ayi, na ọkpukpu nna-ayi-hà, gādi nma. ewepụrụ ha n'ọnọdu ha.
25 Ma, lee, a na-achụpụ ha n'ọkụ nke ehihie, na n'ime oyi nke abalị, ma ha nwụrụ n'oké nhụsianya site n'ụnwụ, site na mma-agha na site n'ajọ ọria na-efe efe.
26 Ma ulo ahu nke anākpọ aha-gi ka i gēme ka ọ tọbọrọ n'efu, dika anāhu ta, n'ihi ihe ọjọ nke ulo Israel na ulo Juda.
27 Jehova, bú Chineke-ayi, I mesowo ayi dika idi-nma-Gi nile si di, na dika ọtutu ebere-Gi nile si di;
28 Dika i kwuru n'aka orù-Gi Moses n'ubọchi I nyere ya iwu ide iwu n'iru umu Israel, si,
29 Ọ buru na unu anughi olum, n'ezie oké ìgwè madu a ka agāḅanwe ka ha ghọ ọnu-ọgugu n'etiti mba nile, ebe M'gāchusa ha.
30 N'ihi na amawom na ha agaghi-egem nti, n'ihi na ndi kwesiri olu ike ka ọ bu: Ma n'ala emere ka ha je biri n'ala ọzọ ka ha gēcheta onwe-ha.
31 M'gāma kwa na Mu onwem bu Jehova, bú Chineke-ha: n'ihi na M'gēnye ha obi na nti inu;
32 Ha gēkele kwam n'ala emere ka ha je biri n'ala ọzọ, che kwa aham;
33 we si n'olu-ha siri ike, si kwa n'ajọ omume nile ha laghachi: n'ihi na ha gēcheta uzọ nke ndi bu nna-ha, bú ndi mehieworo n'iru Jehova.
34 M'gēme kwa ka ha laghachi n'ala ahu nke M'gwara nna-ha Abraham na Aisak na Jekob iyi, ha gābu kwa ndi-isi-ya: M'gēme kwa ka ha ba uba, ha agaghi-aḅata kwa ha..
35 Mu na ha gāḅa kwa ọḅuḅa-ndu ebighi-ebi, iburu ha Chineke, ha gābu-kwa-ram otù ndi: M'gaghi-akwapu kwa ọzọ ndim, bú Israel, n'ala ahu nke M'nyeworo ha.

ISI NKE 3

1 Jehova nke usu nile nke ndi-agha, bú Chineke Israel, nkpuru-obi nime nkpaḅu nke mọ nke nākpaḅu, nētiku Gi.
2 Nụrụ, Jehova, meekwa ebere; n'ihi na I bu onye-ebere: me-kwa-ra ayi amara, n'ihi na ayi emehiewo n'iru Gi.
3 N'ihi na Gi onwe-gi nādigide rue mḅe ebighi-ebi, Ayi we la n'iyì ka ebibie ya.
4 Jehova nke usu nile nke ndi-agha, bú Chineke Israel, uḅu a nuru ekpere ndi Israel nwuru anwu, na nke umu-ha, ndi mehieworo n'iru Gi, ma ha egeghi nti olu Gi, bú Chineke-ha: n'ihi na ihe-otiti ndia nārapara ayi n'aru. .
5 Echetala ajọ omume nile nke nna-ayi-hà: Ma che-kwa-nu ike-Gi na aha-Gi uḅu a.
6 N'ihi na Gi onwe-gi bu Jehova, bú Chineke-ayi, ma Gi, Jehova, ka ayi gēkele.
7 Ma n'ihi nka ka I tiyeworo egwu-Gi n'obi-ayi, ka ayi we kpọkue aha-Gi, na ito Gi nime ndọta-n'agha-ayi: n'ihi na ayi echetawo ajọ omume nile nke nna-ayi-hà, ndi mehieworo n'iru Gi.
8 Le, ayi nọ kwa ta na ndọta-n'agha-ayi, ebe I ḅasaworo ayi, ibu ihe-ita-uta na ihe-nkọcha, na iburu n'okpuru ugwọ-ọlu, dika ajọ omume nile nke nna-ayi-hà siri di, nke siri n'ebe Onye-nwe-ayi, bú Chineke-ayi, di.
9 Nuru, Israel, ihe nile nke ndu: Ṅa nti inu amam-ihe.
10 Ò si aṅa me Israel, na i nọ n'ala ndi-iro-gi, na i mere agadi n'ala ọzọ, na i were ndi nwuru anwu meruru onwe-gi;
11 Na ọ bu na agāgu gi na ndi nārida n'ala-mọ?
12 I rapuwo isi-iyi nke amam-ihe.
13 N'ihi na asi na i jewori ije n'uzọ Chineke, I gābu kwa n'udo rue mḅe ebighi-ebi.

14 Muta-kwa-nu ebe amam-ihe di, ebe ike di, òle ebe nghọta di; ka i we mara kwa ebe ogologo ubọchi di, na ndu, ebe ìhè anya na udo di.
15 Ònye chọputaworo ọnọdu-ya? Ma-ọbu ònye bataworo n'àkù-ya?
16 Òle ebe ndi-isi mba nile di, na ndi nāchi anu-ọhia n'elu uwa;
17 Ndi nēji anu-ufe nke elu-igwe me ihe-ọṅuṅu-agha-ha, na ndi nākpakọba ọla-ọcha na ọla-edo, nke madu nātukwasi obi, Ma ha emeghi ka ọgwugwu ihe ha nwetara?
18 N'ihi na ndi nālu ọlu n'ọla-ọcha, ndi nēlezi kwa anya nke-uku, ndi anāpughi kwa nchọputa ọlu-ha;
19 Ha alawo n'iyì, we rida n'ala-mọ, ma ndi ọzọ arigowo n'ọnọdu-ha.
20 Umu-okoroọbia ahuwo ìhè, biri n'elu uwa: Ma uzọ ọmuma-ihe ka ha amaghi;
21 Ọ dighi-aghọta kwa okporo-uzọ-ya nile, ha ejideghi kwa ya: umu-ha di anya n'uzọ ahu.
22 Anughi ihe bayere ya nime Kenean, ahughi kwa ya na Timan.
23 Ndị Agare nke na-achọ amamihe n'elu ụwa, ndị ahịa nke Meran na nke Theman, ndị na-ede akụkọ ifo, na ndị nyocha site na nghọta; ọ dighi otù nime ndia mara uzọ amam-ihe, ma-ọbu cheta uzọ-ya nile.
24 O Israel, le ka ulo Chineke si di uku! Le ka ebe ihe-onwunwe-ya si di uku!
25 Ọ di uku, ọ dighi kwa ọgwugwu di; elu, na enweghị atụ.
26 E nwere ndị dike a ma ama site ná mmalite, ndị toro eto dị ukwuu, bụrụkwa ndị maara ihe n'agha.
27 Ọ bughi ndi ahu ka Jehova rọputara, O nyeghi kwa ha uzọ ọmuma-ihe;
28 Ma e bibiri ha, n'ihi na ha enweghị amamihe, + wee laa n'iyi n'ihi nzuzu nke onwe ha.
29 Ònye rigoro n'elu-igwe, were ya, me ka o si n'igwe-oji ridata?
30 Ònye gabigaworo oké osimiri, chọta ya, weta ya ka ọ buru ọla-edo anāgwaghi agwa?
31 Ọ dighi onye nāma uzọ-ya, Ọ dighi kwa onye nēcheta uzọ-ya.
32 Ma onye mara ihe nile mara ya, were kwa nghọta-ya chọta ya: Onye dozie uwa rue mḅe ebighi-ebi emejuwo ya anu nwere ukwu anọ;
33 Onye nēzipu ìhè, ma ọ nāga, nākpọ kwa ya ọzọ, o we nēge ya nti n'egwu.
34 Kpakpando muke-kwa-ra na nche-ha, we ṅuria ọṅu: Mḅe Ọ nākpọ ha, ha nāsi, Le, ayi nọ; ha we were ọṅù gosi Onye meworo ha ìhè.
35 Nka bu Chineke-ayi, ọ dighi kwa onye ọzọ agāgu ya dika Ya
36 Ọ chọputawo uzọ ihe-ọmuma nile, were ya nye Jekob, bú orù-Ya, nye kwa Israel ihe-ya nātọ utọ.
37 Emesia o gosiri onwe-ya n'elu uwa, kpayere madu uka.

ISI NKE 4

1 Nka bu akwukwọ ihe nile Chineke nyere n'iwu, na iwu ahu nke nādiru mḅe ebighi-ebi: ndi nile ndi nēdebe ya gādi ndu; ma ndị hapụrụ ya ga-anwụ.
2 Jekob, chigharia, jide ya: Jeghari n'iru ìhè-ya, ka ewe nye gi ìhè.
3 enyela onye ọzọ nsọpuru-gi, Nye kwa mba ala ọzọ ihe bara gi uru.
4 Israel, ihe nāgara nke-ọma ka ayi bu: N'ihi na ihe nile di Chineke ezi utọ ka emeworo ka ayi mara.
5 Nwenu obi-utọ, ndim, bú ihe-ncheta nke Israel.
6 E rere unu nye mba nile, ọ bughi ime ka unu la n'iyì: ma n'ihi na unu kpasuru Chineke iwe, ewe rara unu nye n'aka ndi-iro.
7 N'ihi na unu kpasue Onye ahu nke mere unu, site n'ichu-àjà nye ndi-mọ ọjọ, ọ bughi kwa Chineke.
8 Unu echezọwo Chineke nke mḅe ebighi-ebi, Onye dulitere unu; ma unu emewo ka o wuta Jerusalem, bú onye nāzù unu.
9 N'ihi na mḅe ọ huru iwe Chineke ka ọ nābiakwasi unu, ọ si, Ṅanu nti, unu ndi bi na Zaion: Elohim emewo ka iru-újú uku biakwasim;
10 N'ihi na ahụrụ m ndọkpụ n'agha nke ụmụ m ndị ikom na ndị inyom, nke mgbe ebighị ebi wetara n'isi ha.
11 N'ọṅù ka M'jiworo zí ha; ma were ikwa-ákwá na iru-újú zilaga ha.
12 Ka onye ọ bula ghara iṅuri ọṅu bayerem, bú nwayi di-ya nwuru, nke ọtutu madu arapuworo, bú ndi emere ka ọ tọḅọrọ n'efu n'ihi nmehie nile nke umum; n'ihi na ha siri n'iwu Chineke pua.
13 Ha amaghi ukpuru-Ya nile, Ha ejeghi kwa ije n'uzọ nile nke ihe nile Ọ nyere n'iwu, Ha zọkwasighi kwa n'uzọ nile nke idọ-aka-na-nti n'ezi omume-Ya.
14 Ka ndi bi na Zaion buruburu bia, cheta kwa ndọta-n'agha nke umum ndikom na umu-ndinyom, nke ebighi-ebi wetaworo ha.
15 N'ihi na O siwo n'ebe di anya biakwasi ha, bú mba nke ihere, na nke asusu ala ọzọ, nke nādighi-atu egwu agadi, ma-ọbu nwata nēnweghi ọmiko.
16 Ndia adọpuwo umu-nwoke nke nwanyi di-ya nwuru n'anya, ha rapu kwa nwayi nke tọḅọrọ n'efu n'enweghi umu-ndinyom.
17 Ma giṇị ka m ga-enyere gị aka?
18 N'ihi na onye mere unu ihe otiti ndị a ga-anapụta unu n'aka ndị iro unu.
19 Jenu, umum, je ije: n'ihi na emerem ka ọ tọḅọrọ n'efu.
20 Eyipuwom uwe-udo, yikwasi kwam ákwà-nkpe nke ekperem: M'gātiku na mḅe ebighi-ebi n'ubọchim nile.
21 Nweenụ obi ụtọ, ụmụ m, tikuo Onye-nwe, ma ọ ga-anapụta unu site n'ike na aka nke ndị iro.

22 N’ihi na olile-anyam di na mḅe ebighi-ebi, na ọ gāzọputa unu; ma ọn̄ụ abịara m site n’aka Onye-nsọ, n’ihi ebere nke ga-abịakwute unu n’oge na-adịghị anya site n’aka Onye-nzọpụta anyị mgbe ebighị ebi.
23 N'ihi na n'iru-újú na ikwa-ákwá ka M'zipuru unu: ma Chineke gēwere ọṅù na ọṅù nye unu ọzọ rue mḅe ebighi-ebi.
24 Dika uḅu a ndi-aḅata-obi nke Zaion ahuwo ndọta-n'agha-gi: otú a ka ha gāhu ngwa ngwa nzọputa-Gi sitere n'aka Chineke-ayi, Nke gābiakwasi gi n'ebube uku, na onwunwu ebighi-ebi.
25 Umum, nēnwenu ntachi-obi-unu n'ọnuma nke dakwasiworo unu site na Chineke: n'ihi na onye-iro-gi akpaḅuwo gi; ma n'oge na-adịghị anya ị ga-ahụ mbibi ya, ị ga-azọkwa ụkwụ n'olu ya.
26 Ndị m kpọrọ nkụ agabigawo n’ụzọ siri ike, e bupụwokwa ha dị ka ìgwè atụrụ nke ndị iro jidere.
27 Nwenu obi-utọ, umum, kpọkue Chineke: N'ihi na agēcheta unu n'aka Onye ahu Nke wetara unu ihe ndia.
28 N'ihi na dika obi-unu siri n'obi-unu kpafue n'ebe Chineke nọ: otú a, mḅe unu laghachiri, nāchọ Ya uḅò iri ọzọ.
29 N’ihi na onye ahụ nke wetaworo unu ihe-otiti ndị a ga-ewetara unu ọn̄ụ ebighi-ebi site na nzọpụta unu.
30 Were obi di nma, Jerusalem: N'ihi na Onye nyere gi aha ahu gākasi gi obi.
31 Nhuju-anya ka ha bu ndi wedaworo gi n'ala, Ha we ṅuria ọṅu n'ọdida-gi.
32 Ihe nāhu n'anya ka obodo nile nke umu-gi fèworo òfùfè: N'ihe nāhu anya ka ọ bu nke nānara umu-gi ndikom.
33 N'ihi na dika ọ nāṅuri na nbibi-gi, na ọṅuri n'ọdida-gi: Otú a ka ọ gēwuta n'ihi itọḅọ-n'efu-ya.
34 N'ihi na M'gāḅapu ọṅù nke ìgwè madu-ya, Npako-ya gāḅanwe kwa iru-újú.
35 N'ihi na ọku gābiakwasi ya site na mḅe ebighi-ebi, Ọ nāgusi ya ike idi; ma ndị mmụọ ọjọọ ga-ebi n’ime ya ruo nnukwu oge.
36 Jerusalem, legide gi anya n’iru ọwuwa-anyanwu, le kwa ọṅù nke si n’ebe Chineke nọ bia.
37 Le, umu-gi ndikom nābia, ndi I zipuru, ha nāchikọta site n'ọwuwa-anyanwu rue Ọdida-anyanwu n'okwu nke Onye Nsọ, nāṅuri n'ebube nke Chineke.

ISI NKE 5

1 Yipu, Jerusalem, uwe iru-újú na nkpaḅu, yikwasi kwa ima-nma nke ebube nke si n'ebe Chineke nọ bia rue mḅe ebighi-ebi.
2 Tukwasi gi uwe-nḅokwasi abua nke ezi omume nke sitere na Chineke; tukwasi okpu-eze n'isi-gi nke ebube nke mḅe ebighi-ebi.
3 N'ihi na Chineke gēme ka ìhè-Gi hu ala nile ọ bula di n'okpuru elu-igwe.
4 N'ihi na Chineke gākpọ aha-Gi rue mḅe ebighi-ebi, udo nke ezi omume, na otuto nke ofufe Chineke.
5 Bilie, Jerusalem, guzo kwa n’ebe di elu, legide anya n’iru ọwuwa-anyanwu, ma le, umu-ntakiri-gi ka ha siri n’Ọdida-anyanwu bia n’ọwuwa-anyanwu ka ha chikọtara site n’okwu nke Onye Nsọ, nāṅuri na ncheta nke Chineke.
6 N'ihi na ha ji ukwu wezuga onwe-ha n'ebe i nọ, ndi-iro-ha gēme kwa ka ha duru ha: ma Chineke nēme ka ha di elu n'ebube, dika umu ala-eze.
7 N'ihi na Chineke emewo ka ugwu ọ bula di elu, na ulo-ntu nile nke ogologo oge di anya, ka ewetuda, na ndagwurugwu juputara, ime ọbuná ala, ka Israel we je na ntukwasi-obi n'ebube Chineke;
8 Ọzọ kwa, oké ọhia na osisi ọ bula nke ihe ísì utọ gēkpuchi Israel n'okwu-ọnu Chineke.
9 N'ihi na Chineke gēji ọṅù du Israel n'ìhè nke ebube-Ya, n'ebere na ezi omume nke nēsi n'ebe ọ nọ puta.

Letter of Jeremiah

Akwụkwọ ozi Jeremaya

ISI NKE 1

1 Otu akwụkwọ-ozi nke Jeremy zigara ndị eze Babịlọn ka a ga-edo n'agha baa na Babịlọn, ka o mee ka ha mara ha, dịka e nyere ya iwu site n'aka Chineke.
2 N'ihi nmehie nile nke unu meworo n'iru Chineke, Nebukadneza, bú eze Babilon, gādọta unu n'agha laa na Babilon.
3 Ma mbe unu gābà na Babilon, unu gānọ kwa n'ebe ahu ọtutu arọ, na ogologo mbe di anya, bú ọbọ asa: emesia M'gēme kwa ka unu si n'ebe ahu la n'udo.
4 Uḅu a ka unu gāhu nime Babilon chi ọla-ọcha, na nke ọla-edo, na nke osisi, nke anābukwasi n'ubu, ndi nēme ka mba nile tua egwu.
5 Ya mere lezienu anya ka unu ghara idi ka ndi ala ọzọ ma-ọli, unu adi-kwa-la n'etiti ha, mbe unu nāhu igwe-ha n'iru ha na n'azu ha ka ha nākpọ isi ala nye ha.
6 Ma unu si n'obi-unu, Onye-nwe-ayi, ayi aghaghi ikpọ isi ala nye Gi.
7 N'ihi na mmụọ ozi m nọnyeere unu, + ma mụ onwe m na-eche banyere mkpụrụ obi unu.
8 Ma ire-ha, onye-ọlu nēme ya ka ọ mara, ma ha onwe-ha bu ọla-ọcha eji ọla-ọcha tukwasi ha; ma ha bu nání okwu-ugha, ha apughi kwa ikwu okwu.
9 Ha we nara ọla-edo, dika nwa-aḅọghọ nāmaghi nwoke nke huru nwoke-kwa-ra n'anya, were okpu-eze nye isi chi-ha.
10 Mgbe ụfọdụ, ndị nchụàjà na-ebuga n'aka chi ha ọla-edo na ọlaọcha, na-enye ha onwe ha.
11 E, ha gēnye ufọdu nime ya nye ndinyom nākwa iko, we chọ ha dika ndikom uwe, bú chi ọla-ọcha, na chi ọla-edo, na osisi.
12 Ma chi ndia apughi inaputa onwe-ha n'aka nchara na nla, ọ bu ezie na ewerewo uwe ododo kpuchie ha.
13 Ha nēhichapu iru-ha n'ihi ájá nke ulo uku Chineke, mbe ọtutu di n'aru ha.
14 Ma onye nēnweghi ike ime ka onye nēweta ya iwe nwua nējide nkpa-n'aka-eze, dika agāsi na ọ bu onye-ikpe nke ala.
15 O nwekwara mma-agha na anyu-ike n'aka-nri-Ya: Ma ọ pughi inaputa Onwe-ya n'aka agha na ndi-ori.
16 N'ihi na amaghi ha na ha bu chi: n'ihi nka unu atula egwu ha.
17 N'ihi na dika arịa madu ji abaghị n'ihe mbe anānyaji ya; ọbuná otú a ka ọ di n'ebe chi-ha di: mbe edobere ha n'ulo uku Chineke, anya-ha juputara n'uzuzu nke di n'ukwu ndi nābata.
18 Ma dika esidoro ọnu-uzọ-ama buruburu n'aru onye nēmehie eze, dika onye anēme ka ọnwu gānwu: ọbuná otú a ka ndi-nchu-àjà nēwere ibo-ọnu-uzọ na ihe-nkpọchi na ihe-ntuchi nējide ulo-ha, ka ewe ghara ibu ndi nāpunara madu ihe punara chi-ha ihe.
19 Ha nāmuye ha oriọna, e, kari onwe-ha, nke ha nāpughi ihu otù nime ya.
20 Ha dị ka otu n'ime osisi nke temple ahụ, ma ha na-ekwu na obi ha nile na-ata ahụhụ site n'ihe na-esi n'ala pụta; ma mbe ha nēri ha na uwe-ha, ha adighi-eche ya.
21 Ihu-ha aḅajiwo oji n'ihi anwuru-ọku nke nēsi n'ulo uku Chineke puta.
22 N'elu ahụ ha na isi ha nọ ọdụ ọdụ, loda, na nnụnụ, na nwamba kwa.
23 Site na nka ka unu gāmara na ha abughi chi: n'ihi nka unu atula egwu ha.
24 Ma ọla-edo nke di ha buruburu ime ha ka ha ma nma, ma ọ buru na ha ehichapughi nchara, ha agaghi-amu amu: n'ihi na mbe awuru ha awurughi ha arutughi ya.
25 A na-eji ọnụ ahịa dị oké ọnụ zụta ihe nke ume na-adighị.
26 A na-ebuli ha n'ubu, n'enweghị ụkwụ nke ha na-ekwupụta nye mmadụ na ha abaghị uru.
27 Ihere emewo kwa ndi nēfè ha òfùfè: n'ihi na ọ buru na ha ada n'ala mbe ọ bula, ha apughi ibili ọzọ n'onwe-ha: ọzọ, ọ buru na onye nēme ka ha guzosie ike, ha apughi iwezuga onwe-ha n'onwe-ha: ọ buru kwa na ha ruru ala; ha puru ime onwe-ha ka ha guzozie: ma ha nētiye onyinye-inata-iru-ọma n'iru ha dika ndi nwuru anwu.
28 Ma ihe nile nke anāchuru ha, ndi-nchu-àjà-ha nēre ihe nākwa-ra ha ihe; otú a ka ndinyom-ha nēdokọba ufọdu nime ya na nnú; Ma ọ dighi ihe ọ bula ha nēnye ndi-oḅeye na ndi nādighi ike.
29 Ndinyom di nsọ na ndinyom ndi di ime nēri ihe àjà-ha: n'ihe ndia ka unu we mara na ha abughi chi: unu atula egwu ha.
30 N'ihi na èsi otú a gākpọ ha chi? n'ihi na ndinyom nēdo anu n'iru chi ọla-ọcha na ọla-edo na osisi.
31 Ndi-nchu-àjà we nọdu ala n'ulo uku nile ha, uwe-ha dọwara adọwa, na isi-ha na afu-ọnu-ha, ọ dighi kwa ihe ọ bula n'isi-ha.
32 Ha nāḅọ uja, tie nkpu n'iru chi-ha, dika madu nēme n'ememe mbe madu nwuru anwu.
33 Ndi-nchu-àjà we yipu kwa uwe-ha, yiri ndinyom-ha na umu-ntakiri-ha.
34 Ma ọ bu ihe jọrọ njọ nke madu nēme ha, ma-ọbu ezi ihe, ha apughi inyeghachi ya: ha apughi ime eze, ha apughi kwa idoda ya.
35 Otú a, ha apughi inye àkù ma-ọbu ego: ma ọ buru na madu ekwe ha nkwa, ma o meghi ya, ha agaghi-achọ ya.
36 Ha apughi inaputa onye ọ bula n'ọnwu, Ha apughi kwa inaputa onye nādighi ike n'aka ndi-dike.

37 Ha apughi ime ka onye-ìsì hu-uzọ, Ha apughi kwa inyere onye ọ bula aka nime nkpà-ya aka.
38 Ha apughi imere nwayi di-ya nwuru ebere, Ha apughi kwa ime nwa-nḅei ebere.
39 Chi-ha nile nke osisi, nke ewere ọla-edo na ọla-ọcha machita, di ka nkume nke anāwaputa n'ugwu: ihere gēme ndi nākpọ isi ala nye ha.
40 Ma ònye gēsi kwa aṅa che na ha bu chi, mḅe ọbuná ndi Kaldea n'onwe-ha nēlelì ha?
41 Ma ọ buru na ha ahu onye-oḅi nke nāpughi ikwu okwu, ha we kpọta ya, riọ Bel ka o kwue okwu, dika agāsi na ọ nāghọta ihe.
42 Ma ha onwe-ha apughi ịghọta nka, we rapu ha: n'ihi na ha amaghi.
43 Ndinyom ahu ewere kwa udọ̀ buruburu ha buruburu, ndi nānọdu ala n'uzọ, nēsure ọla ka ọ buru ihe-nsure-ọku nēsì ísì utọ: ma ọ buru na onye ọ bula n'etiti ha, bú nke ndi nāgabiga adọtara, ewe soro ya dina, ọ nāta kwa ibe-ya uta, n'ihi na eleghi ya anya na o ruru eru dika onwe-ya. , ma ọ bụ ụdọ ya agbajighị.
44 Ihe ọ bula nke emeworo n'etiti ha bu okwu-ugha: àgēsi kwa aṅa che na ha bu chi?
45 Ha bu ndi-ọ̀kà n'ọ̀kà na ndi-ọ̀zu ọla-edo mere ha: ha apughi ibu ihe ọzọ ma-ọbughi nání ndi-ọlu gādi.
46 Ma ha onwe ha ndị mere ha enweghị ike ịdịru ogologo oge; gini kwa ka ihe nile emere nime ha gābu chi?
47 N'ihi na ha rapuru okwu-ugha na ita-uta nye ndi nēsochi.
48 N'ihi na mḅe agha ma-ọbu ihe-otiti gābiakwasi ha, ndi-nchu-àjà nāḅa ndu nime onwe-ha, ebe ezonari ha.
49 Ọ̀ bu kwa gini ka madu nāpughi imata na ha abughi chi, ndi nāpughi izọputa kwa onwe-ha n'agha, ma-ọbu n'ajọ ọria-nwu?
50 N'ihi na ebe ọ bu nání osisi ka ha bu, ma eji ọla-ọcha na ọla-edo machita ha, agēme kwa ka amara na ha bu ugha;
51 Ma ọ ga-apụta ìhè nye mba nile na ndị eze na ha abụghị chi, kama ọlụ nile nke aka mmadụ, ma na ọ dighị ọrụ nke Chineke dị n'ime ha.
52 Ma ònye nāgaghi-ama na ha abughi chi?
53 N'ihi na ha apughi ime ka eze guzosie ike n'ala, ma-ọbu inye madu miri-ozuzo.
54 Ha apughi kwa ikpé nke aka ha, ha apughi kwa ikpé ihe ọjọ, ebe ha nāpughi: n'ihi na ha di ka iké n'etiti elu-igwe na uwa.
55 Ma mḅe ọku gādakwasi ulo chi nile nke osisi, ma-ọbu nke eji ọla-edo ma-ọbu ọla-ọcha machie, ndi-nchu-àjà-ha gāḅalaga, ḅapu; ma agējiji ha onwe-ha dika ntu osisi.
56 Ọzọ, ha apughi iguzogide eze ọ bula ma-ọbu ndi-iro: àsi kwa agēsi atu kwa na ha bu chi?
57 Ma ọbụghị chi ndị ahụ nke osisi, nke ejiri ọla-ọcha ma-ọbụ ọla-edo kpuchie ya, enweghị ike ịgbanarị ma-ọbụ n'aka ndị ori ma-ọbụ ndị ori.
58 Ọla-edo-ha, na ọla-ọcha-ha, na uwe-oyiyi-ha, bú nke ha nēyiri, ndi di ike nānara, la, ha apughi kwa iyere onwe-ha aka.
59 Ya mere ọ di nma ibu eze nke nēgosi ike-ya, ma-ọbu ihe bara uba n'ulo, nke onye-nwe gēji were ya, kari chi ugha di otú a; ma-ọbu ibu ọnu-uzọ n'ulo, idebe ihe di otú a, kari chi ugha di otú a. Ma-ọbu ogidi osisi n'ulo uku, kari chi-ugha di otú a.
60 N'ihi na anyanwụ, ọnwa na kpakpando, na-egbuke egbuke ma zipụ ka ha rụọ ọrụ ha, na-erube isi.
61 N'otu aka ahụ, àmụmà mgbe ọ na-apụta na-adị mfe ịhụ ya; ma otu a ka ifufe na-efe n'ala niile.
62 Ma mgbe Chineke nyere igwe-oji nile iwu ka ha gabiga n'elu ụwa nile, ha na-eme otu a kpọrọ ha.
63 Ọku nēsi kwa n'elu zite repia ugwu na n'oké ọhia nēme dika enyere ya n'iwu: ma ndia di ka ha, ọ bughi n'ọmuma-ọbu n'ike.
64 Ya mere ọ bụghị ihe a ga-eche ma ọ bụ kwuo na ha bụ chi, ebe ha enweghị ike ikpe ihe kpatara ya, ma-ọbụ imere mmadụ ihe ọma.
65 Ya mere ebe unu matara na ha abughi chi, unu atula egwu ha;
66 N'ihi na ha apughi ikọcha ndi-eze, ma-ọbu igọzi:
67 Ha apughi kwa igosi ihe-iriba-ama n'elu-igwe n'etiti mba nile, ma-ọbu nwue dika anyanwu, ma-ọbu inye ìhè dika ọnwa.
68 Anu-ọhia di nma kari ha: N'ihi na ha nābà n'okpuru ihe-nkpuchi, nyere onwe-ha aka.
69 Ya mere, ọ gaghi-egosi ayi ma-ọli na ha bu chi: ya mere atula egwu ha.
70 N'ihi na dika ujo si di n'ubi cucumber aḅara ogige adighi-edebe ihe ọ bula: Otú a ka chi-ha di nke osisi, nke eji ọla-ọcha na ọla-edo nēkpuchi.
71 Ọzọ kwa, chi-ha nile nke osisi, nke eji ọla-ọcha na ọla-edo tukwasi, di ka ogwu ọcha n'ubi-osisi, nke nnunu ọ bula nānọkwasi; dịkwa ka ọ dị n'ebe aru nwụrụ anwụ nọ, nke dị n'ebe ọwụwa anyanwụ baa n'ọchịchịrị.
72 Unu gāma kwa na ha abughi chi site n'ogho ododo nke nēre ere n'aru ha: ma ha onwe-ha gēri ha, ha gābu kwa ihe-ita-uta n'ala nka.
73 N'ihi nka ka onye ezi omume di nma nke nēnweghi arusi: n'ihi na ọ gādi anya n'ita-uta.

Ekpere Azaraia

ISI NKE 1

1 Ha we je ije n’etiti ọku ahu, nēto Chineke, nāgọzi kwa Jehova.
2 Azaraia we bilie, kpe ekpere otú a; we saghe ọnu-ya n'etiti ọku ahu, si,
3 Onye agọziri agọzi ka I bu, Jehova, bú Chineke nke nna-ayi-hà: Aham-Gi kwesiri ka anēto na otuto rue mbẹ ebighi-ebi;
4 N'ihi na onye ezi omume ka i bu n'ihe nile nke I meworo ayi: e, ezi-okwu ka ọlu-Gi nile bu, uzọ-Gi nile ziri ezi, na ikpé-Gi nile ezi-okwu.
5 N'ihe nile nke I meworo ka ọ dakwasi ayi, biakwasi kwa obodo nsọ nke nna-ayi-hà, bú Jerusalem, ezi ikpé ka I meworo: n'ihi na dika ezi-okwu na ikpé si di ka I meworo ka ihe ndia nile biakwasi ayi n'ihi nmehie-ayi.
6 N'ihi na ayi emehiewo, me kwa ajọ omume, nēsi n'ebe i nọ pua.
7 N'ihe nile ka ayi emehieworo, ayi egeghi kwa nti n'iwu-Gi nile, ayi edebeghi kwa ha, emeghi kwa dika I nyeworo ayi n'iwu, ka o we diri ayi nma.
8 N'ihi nka ihe nile nke I meworo ka ọ dakwasi ayi, na ihe nile nke I meworo ayi, n'ezi ikpé ka I meworo.
9 I nye-kwa-ra ayi nye n'aka ndi-iro nēmebi iwu, bú ndi nārapu Chineke asì nke-uku, na n'aka eze nēme ajọ omume, na onye kacha njọ n'uwa nile.
10 Ma ubụ a, ayi apughi imeghe ọnu-ayi, ayi aghọworo ndi-orù-gi ihe-ihere na ita-uta; Nye kwa ndi nākpọ isi ala nye Gi.
11 Ma enyela ayi nye n'aka-gi, n'ihi aha-Gi, Ewezuga-kwa-la ọbụbạ-ndu-Gi;
12 Eme-kwa-la ka ebere-Gi si n'ebe ayi nọ wezuga onwe-ha, n'ihi Abraham nke i huru n'anya, n'ihi orù-Gi Aisak, na n'ihi Israel di nsọ;
13 Onye I kwuworo okwu, kwe kwa nkwa, na I nēme ka nkpuru-ha ba uba dika kpakpando nke elu-igwe, na dika ájá nke di n'usọ oké osimiri.
14 N’ihi na anyị, Onye-nwe, abụwo ndị nta karịa mba ọ bụla, ma bụrụ ndị e debere n’okpuru taa n’ụwa nile n’ihi mmehie anyị nile.
15 Ma ọ dighi mbẹ a ọ dighi onye-isi, ma-ọbu onye-amuma, ma-ọbu onye-ndú, ma-ọbu àjà-nsure-ọku, ma-ọbu àjà-nsure-ọku, ma-ọbu onyinye-inata-iru-ọma, ma-ọbu ihe-nsure-ọku nēsì ísì utọ, ma-ọbu ebe-ichu-àjà n'iru gi, na ichọta obi-ebere.
16 Otú ọ dị, n’obi ewezugara onwe ya na mmụọ dị umeala ka a nara anyị.
17 Dika n'àjà-nsure-ọku nke ebulu na oke-ehi, na dika orú nnù umu-aturu mara abuba: otú a ka àjà-ayi di n'iru Gi ta, nye kwa ka ayi we so gi n'azu: n'ihi na ihere agaghi-eme ha n'iru gi. tukwasi obi-ha na Gi.
18 Ma ubụ a ayi nēso Gi n'obi-ayi nile, ayi nātu egwu Gi, nāchọ iru-Gi.
19 Emela ka ihere me ayi: Ma meso ayi dika ebere-Gi si di, na dika iba-uba nke obi-ebere-Gi nile si di.
20 Naputa kwa ayi dika ọlu-Gi nile si di, Nye kwa aha-Gi nsọpuru, Jehova: Ka ihere me kwa ndi nile nēme ndi-orù-Gi;
21 Ma ka ihere me ha n’ike na ume ha nile, ma ka agbaji ha ike;
22 Ma ka ha mara na Gi onwe-gi bu Chineke, bú Chineke náni Ya, na Onye ebube n’elu uwa nile.
23 Ma ndi-orù eze, bú ndi nētiye ha, ha akwụsịghi ime ite ọku n'ikuku rosin na pitch na ukpuru na osisi ntà;
24 Ya mere ire-ọku nērùda n'elu ọku ahu ọgu cubit abua na iteghete.
25 O we gabiga, sure kwa ndi Kaldea ahu ọ hutara n'akuku oké ọku ahu.
26 Ma mọ-ozi nke Jehova ridara n'ite-ọku, ya na Azaraia na ndi-ibe-ya, we tie ire ọku site n'ite-ọku;
27 O we me ka etiti oké ọku ahu ka ọ di ka ifufe nēfe efe, ọku we ghara imetu ha aka ma-ọli, ọ dighi-emeru ha ọku ma-ọbu ima jijiji.
28 Mbẹ ahu atọ ahu, dika ha nēsi n'otù ọnu, nēto Chineke, we gọzie ha n'oké ọku, si,
29 Onye agọziri agọzi ka I bu, Onye-nwe-ayi, bú Chineke nke nna-ayi-hà: Na ibu onye anēto na onye anēbuli elu kari ihe nile rue mbẹ ebighi-ebi.
30 Ma ihe agọziri agọzi ka aha-Gi di ebube na nke di nsọ: Ka ewe too ya na ibuli ya elu kari ihe nile rue mbẹ ebighi-ebi.
31 Onye agọziri agọzi ka i bu n'ulo uku nke ebube-Gi: Na ihe anēto na otuto n'elu ihe nile rue mbẹ ebighi-ebi.
32 Onye agọziri agọzi ka i bu, Onye nēle anya obụ-miri, nānọdu kwa n'elu cherubim: Na ibu onye anēto na idi elu kari ihe nile rue mbẹ ebighi-ebi.

33 Onye agọziri agọzi ka i bu n'elu oche-eze nke ebube nke ala-eze-Gi: Na ihe anēto na otuto n'elu ihe nile rue mbẹ ebighi-ebi.
34 Ngọzi ka i bu n'elu-igwe nke elu-igwe: Na kari ihe nile ka anēto na otuto rue mbẹ ebighi-ebi.
35 Unu ọlu nile nke Jehova, gọzienu Jehova: Tonu, weli-kwa-nu Ya elu kari ihe nile rue mbẹ ebighi-ebi;
36 Unu elu-igwe, gọzienu Jehova: Tonu, weli kwa Ya elu kari ihe nile rue mbẹ ebighi-ebi.
37 Unu ndi-mọ-ozi nke Onye-nwe-ayi, gọzienu Jehova: Tonu, bulie kwa Ya elu kari ihe nile rue mbẹ ebighi-ebi.
38 Unu miri nile nke di n'elu elu-igwe, gọzienu Jehova: Tonu, bulie kwa Ya elu kari ihe nile rue mbẹ ebighi-ebi.
39 Unu ike nile nke Onye-nwe, gọzienu Onye-nwe-ayi: Tonu na bulie Ya elu kari ihe nile rue mbẹ ebighi-ebi.
40 Unu anyanwu na ọnwa, gọzienu Jehova: Tonu, weli-kwa-nu Ya elu kari ihe nile rue mbẹ ebighi-ebi.
41 Unu kpakpando nke elu-igwe, gọzienu Jehova: Tonu, bulie kwa Ya elu kari ihe nile rue mbẹ ebighi-ebi.
42 Unu miri-ozuzo na igirigi nile, gọzienu Jehova: Tonu, weli-kwa-nu Ya elu kari ihe nile rue mbẹ ebighi-ebi.
43 Unu ifufe nile, gọzienu Jehova: Tonu, weli kwa Ya elu kari ihe nile rue mbẹ ebighi-ebi;
44 Unu ọku na okpom-ọku, gọzienu Jehova: Tonu na bulie Ya elu niile ruo mgbe ebighị ebi.
45 O unu oyi na nkpọkọ, gọzienu Jehova: Tonu, weli-kwa-nu Ya elu kari ihe nile rue mbẹ ebighi-ebi.
46 Unu igirigi na oké ifufe nke snow, gọzienu Jehova: Tonu na bulie Ya elu kari ihe nile rue mbẹ ebighi-ebi.
47 Abali na ubọchi nile, gọzienu Jehova: Gọzienu, weli kwa Ya elu kari ihe nile rue mbẹ ebighi-ebi.
48 Unu ìhè na ọchichiri, gọzienu Jehova: Tonu na bulie Ya elu kari ihe nile rue mbẹ ebighi-ebi.
49 Unu ice na oyi, gọzienu Jehova: Tonu, welie Ya elu kari ihe nile rue mbẹ ebighi-ebi.
50 Unu oyi-oyi na snow, gọzienu Jehova: Tonu na bulie Ya elu kari ihe nile rue mbẹ ebighi-ebi.
51 Unu àmùmà na igwe-oji, gọzienu Jehova: Tonu, weli-kwa-nu Ya elu kari ihe nile rue mbẹ ebighi-ebi.
52 Ka uwa gọzie Jehova: Tonu, welie Ya elu kari ihe nile rue mbẹ ebighi-ebi.
53 Unu ugwu na ugwu nta, gọzienu Jehova: Tonu, weli-kwa-nu Ya elu kari ihe nile rue mbẹ ebighi-ebi.
54 Unu ihe nile nke nēetolite n'uwa, gọzienu Jehova: Tonu, bulie kwa Ya elu kari ihe nile rue mbẹ ebighi-ebi.
55 Unu ugwu, gọzienu Jehova: Tonu na bulie Ya elu n'elu ihe nile rue mbẹ ebighi-ebi.
56 Unu oké osimiri na osimiri nile, gọzienu Jehova: Tonu, weli-kwa-nu Ya elu kari ihe nile rue mbẹ ebighi-ebi.
57 Unu whale, na ndi nile nākpu akpu nime miri, gọzienu Jehova: Tonu, nēbuli kwa Ya elu kari ihe nile rue mbẹ ebighi-ebi.
58 Unu anu-ufe nile nke elu-igwe, gọzienu Jehova: Tonu, nēbuli kwa Ya elu kari ihe nile rue mbẹ ebighi-ebi.
59 Unu anu-ọhia na anu-ulo nile, gọzienu Jehova: Tonu, bulie kwa Ya elu kari ihe nile rue mbẹ ebighi-ebi.
60 Umu nke madu, gọzienu Jehova: Tonu, weli-kwa-nu Ya elu kari ihe nile rue mbẹ ebighi-ebi.
61 Israel, gọzienu Jehova: Tonu, weli kwa Ya elu kari ihe nile rue mbẹ ebighi-ebi.
62 Unu ndi-nchu-àjà nke Jehova, gọzienu Jehova: Tonu, bulie kwa Ya elu kari ihe nile rue mbẹ ebighi-ebi.
63 Unu ndi-orù nke Jehova, gọzienu Jehova: Tonu, weli-kwa-nu Ya elu kari ihe nile rue mbẹ ebighi-ebi.
64 Unu mọ na nkpuru-obi nke ndi ezi omume, gọzienu Jehova: Tonu na bulie Ya elu kari ihe nile rue mbẹ ebighi-ebi.
65 Unu ndi di nsọ na ndi di ume-ala n'obi, Gọzienu Jehova: Tonu, bulie kwa Ya elu kari ihe nile rue mbẹ ebighi-ebi.
66 O Anania, Azaraia, na Misael, gọzienu Jehova: Tonu, welie Ya elu n'elu ihe nile rue mbẹ ebighi-ebi: n'ihi na Ọ naputaworo ayi na ala-mọ, we naputa ayi n'ọbu-aka ọnwu, naputa kwa ayi n'etiti oké ọku. na ire-ọku: ọbuná n'etiti ọku ka Ọ naputaworo ayi.
67 Kelenu Jehova, n'ihi na Ọ di nma: N'ihi na rue mbẹ ebighi-ebi ka ebere-Ya di.
68 Unu nile ndi nākpọ isi ala nye Jehova, gọzienu Chineke nke chi nile, tonu Ya, nēkele kwa Ya: N'ihi na rue mbẹ ebighi-ebi ka ebere-Ya di.

SUSANNA

ISI NKE 1

1Otù nwoke bi na Babilon, onye anākpọ Joacim:
2 O we luru nwunye, aha-ya bu Susana, nwa-nwayi Hilkaias, bú nwayi mara nma nke-uku, nke nātu kwa egwu Jehova.
3 Ndị mụrụ ya bụkwa ndị ezi-omume, ma kụziere nwa ha nwanyị ihe dịka iwu nke Moses siri dị.
4 Ma Joacim bu ọgaranya bara uba, o nwe-kwa-ra ubi aḅara ogige mara nma nke nēkekọta onwe-ya n'ulo-ya: ndi-Ju we biakute ya; n'ihi na ọ bu onye anāsọpuru kari ndi nile ọzọ.
5 N'otu afọ ahụ ka a họpụtara abụọ n'ime ndị okenye nke ndị mmadụ ịbụ ndị-ikpe, dị ka Onye-nwe kwuru maka ya, na ajọọ-omume sitere na Babịlọn sitere n'aka ndị-ikpe oge ochie, ndị yiri ka ha na-achị ndị mmadụ.
6 Ndia nēdebe ọtutu ihe n'ulo Joacim: ma ndi nile nwere nwunye biakutere ha.
7 Ugbua mgbe ndị mmadụ pụrụ n'etiti-ehihie, Susanna banyere n'ubi di ya ịga ije.
8 Ndi-okenye abua ahu we hu ya ka ọ nābà nime ubọchi nile, nējeghari; nke mere na ọchichọ-ha di ọku n'aru ya.
9 Ha we ḅagọ uche-ha, chigharia anya-ha, ka ha we ghara ilegide elu-igwe, ma-ọbu cheta ikpé ziri ezi.
10 Ma na-agbanyeghị na e merụrụ ha abụọ ahụ n'ịhụnanya, ma ha anwaghị anwa igosi ibe ya mwute ya.
11 N'ihi na ihere mere ha ikwusa ajọ omume-ha, Na ha nāchọ ime ya.
12 Ma ha nēlegide anya site n'ubọchi rue ubọchi ka ha hu ya.
13 Otù we si ibe-ya, Biko, ka ayi la n'ulo: n'ihi na mḅe nri-anyanwu eruwo.
14 Ya mere, mḅe ha puru, ha kewapu otù nime ibe-ya, laghachi azu ọzọ, bia n'otù ebe; mḅe ha jusiririta-kwa-ra onwe-ha ihe kpatara ya, ha we gosi ọchichọ-ha: mḅe ahu ha nye-kwa-ra oge ha abua n'otù, mḅe ha gāchọta ya nání ya.
15 O we da, mḅe ha nēche oge kwesiri ntukwasi-obi, ọ batara dika na mḅe gara aga, ya na umu-aḅọghọ abua, nání ya, ọ chọ-kwa-ra ya aru-ya n'ubi ahu aḅara ogige: n'ihi na ọ di ọku.
16 Ma ọ dighi aru di n'ebe ahu ma-ọbughi ndi-okenye abua ahu ndi zoworo onwe-ha, nēche kwa ya nche.
17 O we si ndi-orù-ya, Wetaranum manu na uḅọ-ala, mechie-kwa-nu uzọ nke ubi aḅara ogige, ka m'we sanum.
18 Ha we me dika ọ gwara ha, mechibido uzọ nke ubi aḅara ogige, pua onwe-ha n'ọnu-uzọ nzuzo ibu ihe ahu nke O nyere ha n'iwu: ma ha ahughi ndi-okenye, n'ihi na ezonariwo ha.
19 Ma mḅe umu-aḅọghọ ahu puru, ndi-okenye abua ahu we bilie, ḅakuru ya, si,
20 Le, emechiwo uzọ nke ubi aḅara ogige, ka onye ọ bula we ghara ihu ayi, ma ayi huru Gi n'anya; ya mere kwe ayi, ma soro ayi dina.
21 Ọ buru na i kweghi, ayi gāḅa àmà megide gi, na otù nwa-okoroḅia diyere gi: i we zilaga n'ebe i nọ ndi-orù-gi ndinyom.
22 Susanna wee sụọ ude, sị: "Ana m akpagbu n'akụkụ nile: n'ihi na ọbụrụ na m eme ihe a, ọ bụụrụ m ọnwụ: ma ọbụrụ na m emeghị ya apụghị m ịgbanarị aka unu.
23 Ọ di nma ka m'dabà n'aka-unu, ghara ime ya, Kari imehie n'iru Jehova.
24 Ma nke ahụ Susana tie n'oké olu: ma ndị okenye abụọ ahụ tiri mkpu megide ya.
25 Ya mere nke ahu ḅa ọsọ, meghe ọnu-uzọ ubi aḅara ogige.
26 Ndi-orù ulo we nu iti-nkpu ahu n'ubi aḅara ogige, ha we ḅabà n'ọnu-uzọ nzuzo, ihu ihe emere ya.
27 Ma mḅe ndi-okenye kwusiri okwu-ha, ihere we me ndi-orù ahu nke-uku: n'ihi na ọ dighi ozi di otú a kọrọ bayere Susana.
28 Ma o rue n'echi-ya, mḅe ndi Israel zukọrọ n'ebe di-ya Joacim nọ, ndi-okenye abua ahu we ḅa-kwa-ra n'obi juputara na ncherita-iru-ha imegide Susana ime ka ọ nwua;
29 Ọ si n'iru ndi Israel, Ziga kpọ Susana, bú nwa-nwayi Hilkaias, bú nwunye Joacim. Ya mere ha zipụrụ.
30 O we bia, ya na nna-ya na nne-ya, na umu-ya, na umu-nne-ya nile.
31 Ugbua Susanna bụ nwanyị mara mma nke ukwuu, ma maa mma ịhụ.
32 Ma ndị ajọọ mmadụ ndị a nyere iwu ka ha kpughee iru ya, (n'ihi na o kpuchiri ya) ka ha wee jupụta n'ima ya.
33 Ya mere, ndi-eyì-ya na ndi nile huru ya nākwa ákwá.
34 Ndi-okenye abua ahu we bilie n'etiti ndi Israel, bikwasi aka-ha n'isi-ya.
35 O we nēle anya n'iru elu-igwe: n'ihi na obi-ya nātukwasi Jehova obi.

36 Ndi-okenye we si, Mḅe ayi nējeghari n'ubi ahu nání ya, nwayi a ya na umu-aḅọghọ abua ahu batara, mechie uzọ nke ubi aḅara ogige, zilaga umu-aḅọghọ ahu.
37 Otù nwa-okorọbia, bú onye ezoro ezo, we biakute ya, ya na ya we dina.
38 Mgbe ahụ, anyị bụ́ ndị guzoro n’akụkụ akụkụ ubi ubi ahụ, ebe anyị hụrụ ajọ omume a, gbakwuru ha.
39 Ma mḅe ayi hu-ha n'otù, nwoke ahu ayi apughi ijide: n'ihi na ọ di ike kari ayi, meghe uzọ, malie.
40 Ma ebe ayi kuru nwayi a, ayi jua onye nwa-okorọbia ahu bu, ma ọ gaghi-agwa ayi: Ihe ndia ka ayi nāḅa àmà.
41 Nkpọkọta ahu we kwere ha dika ndi-okenye na ndi-ikpé nke ndi Israel: ha we ma ya ikpe ọnwu.
42 Susana we tie nkpu n'oké olu, si, O Chineke nke mḅe ebighi-ebi, Onye matara ihe-nzuzo nile, ma mara ihe nile tutu ha adi:
43 I mara na ha aḅaworo àmà ugha megidem, ma, le, aghaghm inwu; ma ọ dịghị mgbe m mere ihe ndị dị ka ndị ikom a ji obi ọjọọ chepụta megide m.
44 Ma Onye-nwe nuru olu-ya.
45 Ya mere, mḅe emere ka eḅue ya ka ọ nwua, Onye-nwe-ayi mere ka Mọ Nsọ bilie nke otù nwatakiri, aha-ya bu Daniel:
46 Onye nēti nkpu n'oké olu, si, Apuwom n'ọbara nwayi a.
47 Ndi Israel nile we chigharia n'ebe ọ nọ, si, Gini bu okwu ndia nke i kwuworo?
48 O we guzo n'etiti ha, si, Ùnu bu ndi-nzuzu di otú a, umu Israel, na unu amaghi nwa-nwayi Israel ikpé ma-ọbu ima-ihe ezi-okwu?
49 Laghachi n'ebe ikpé: N'ihi na ha aḅaworo àmà ugha megide ya.
50 Ndi Israel nile we laghachi ngwa ngwa, ndi-okenye we si ya, Bia, nọdu ala n'etiti ayi, gosi ayi, n'ihi na Chineke enyewo gi nsọpuru nke onye-okenye.
51 Daniel we si ha, Rapunu ndia abua ndia n'ebe di anya n'ebe ibe-ya nọ, m'gēle kwa ha anya.
52 Ya mere, mḅe ekesara ha onwe-ha na ibe-ya, Ọ kpọ otù onye nime ha, si ya, Gi onye mere agadi n'ajọ omume, uḅu a nmehie-gi nile nke i meworo na mḅe gara aga aputawo ìhè.
53 N'ihi na I kwuwo ikpé-ugha, we kpe onye nēmeghi ihe ọjọ ikpe, I we zilaga onye ikpe mara; ọ bu ezie na Jehova siri, I gaghi-eḅu onye nēmeghi ihe ọjọ na onye ezi omume.
54 Ma uḅu a, ọ buru na i huru ya, sim, N'okpuru osisi gini ka i huru ka ha nāḅakọta? Ònye zara, si, N'okpuru osisi mastic.
55 Daniel we si, Ọ di nma; i ghawo okwu-ugha megide isi-gi; n’ihi na ọbụna ugbua mụọ-ozi nke Chineke anatawo ikpe nke Chineke igbubi gị abụọ.
56 O we wezuga ya n'ofè, si ka ewe kuta nke-ọzọ, si ya, Gi nkpuru Kenean, ọ bughi kwa nke Juda, ima-nma ghọḅuworo gi, ọchichọ-kwa-ra obi-gi agbagọwo kwa.
57 Otú a ka unu mesoworo umu-ndinyom Israel, ma ha we ḅa unu n'ihi ujọ: ma ada Juda ekweghi na idi nmehie-unu.
58 Ma uḅu a, sim, N'okpuru osisi gini ka i kpọkọtara ha? Ònye zara, si, N'okpuru osisi holm.
59 Daniel we si ya, Ọ di nma; i ghawo kwa ugha megide isi-gi: n'ihi na mọ-ozi nke Chineke nēche mma-agha ibipu gi abua, ka o we kpochapu gi.
60 Nkpọkọta ahu nile we tie nkpu n'oké olu, we to Chineke, Onye nāzọputa ndi nātukwasi Ya obi.
61 Ha we bilie imegide ndi-okenye abua ahu;
62 Ma dika iwu Moses si di, ha mere ha dika ihe-nzube-ha si chọ ime madu-ibe-ha: ha we me ka ha nwua. Ya mere, a zọpụtara ọbara ndị na-emeghị ihe ọjọọ n'otu ụbọchị ahụ.
63 Ya mere, Hilkaia na nwunye-ya toro Chineke bayere Susanna, bú nwa-ha nwayi, na Joacim di-ya, na umu-nna-ya nile, n'ihi na ahugha ajọ omume n'aru ya.
64 Site n'ubọchi ahu we ga n'iru Daniel nwere aha uku n'anya ndi Israel.

Bel and the Dragon

Bel na Dragọn ahụ

ISI NKE 1

1 Ma eze Astyages ka kpọkọtara na ndị nna ya, ma Saịrọs nke Peasia natara ala-eze ya.
2 Daniel we kpayere eze uka, ewe soputu ya kari ndi-eyì-ya nile.
3 Ma ndi Babilon nwere arusi, anākpọ Bel, ma ha nēwesa ya kwa-ubọchi ọtùtù utu ọka flour iri na abua, na ọgu aturu abua, na ite manya-vine isi.
4 Eze we kpọ isi ala nye ya, nēje kwa ubọchi nile ikpọ isi ala nye ya: ma Daniel we kpọ isi ala nye Chineke-ya. Eze we si ya, Gini mere i nākpọghi isi ala nye Bel?
5 Onye zara, si, N'ihi na m'gaghi-akpọ isi ala nye arusi nke ejiri aka me, kama ọ bu Chineke di ndu, Onye kere elu-igwe na uwa, Onye nēnwe kwa ike n'aru anu-aru nile.
6 Eze we si ya, Ì chọghi na Bel bu Chineke di ndu? ọ̀ bughi ókè ọ nēri na ihe nāṅu kwa ubọchi?
7 Daniel we mua ọmumu, si, Eze, ekwela ka eduhie gi: n'ihi na nka bu nání urọ nke di nime, na ọla n'èzí, ọ dighi kwa mbẹ ọ bula o righiri, ọ dighi kwa ihe-ọṅuṅu.
8 Eze we we iwe, kpọ ndi-nchu-àjà-ya, si ha, Ọ buru na unu agwam onye bu onye a nke nēri nri ndia, unu gānwu.
9 Ma ọ buru na unu gēme ka m'mara na Bel nēripia ha, Daniel gānwu kwa: n'ihi na o kwuluru Bel. Daniel we si eze, Ka ọ di dika okwu-gi si di.
10 Ma ndi-nchu-àjà Bel di ọgu ndikom atọ na iri, nāgughi ndinyom-ha na umu-ntakiri-ha. Eze we so Daniel ba n'ulo Bel.
11 Ndi-nchu-àjà Bel we si, Le, ayi nāpu: ma gi onwe-gi, eze, dokwasi ihe-oriri ahu, dozie manya-vine, mechie ọnu-uzọ, were nbạ-aka-gi abua mechie ya;
12 Ma echi mbẹ i nābà nime, ọ buru na i hughi na Bel eripiawo ihe nile, ayi gānwu kwa: ma-ọbu Daniel, onye nēkwu okwu-ugha megide ayi.
13 Ma ha lesiri ya anya nke-ntà: n'ihi na n'okpuru table ka ha meworo ọnu-uzọ nzuzo, nke ha nābà nime mbẹ nile, ripia ihe ahu.
14 Ha we pua, eze we do ihe-oriri n'iru Bel. Ma Daniel nyere ndi-orù-ya iwu ka ha bute ntu, na ihe ha nāwusa n'ulo uku Chineke nile n'iru eze, nání ya: ha we pua, mechie uzọ, were nbạ-aka-akàrà eze mechie ya, we pua.
15 Ma n'abali, ndi-nchu-àjà na ndinyom-ha na umu-ntakiri-ha biara, dika ha nēme, rie ihe, rie ihe nile.
16 N'ututu ka eze biliri, Daniel na ya.
17 Eze we si, Daniel, ọ̀ gēme ka akàrà-ya di ọcha? Ọ si, E, eze, aru di ha nma.
18 Ma mbẹ o meghere òkè ahu, eze legidere table ahu anya, were oké olu tie nkpu, si, I di uku, Bel, ọ dighi kwa aghughọ di n'aka-gi ma-ọli.
19 Daniel we chìa ọchì, we jide eze ka ọ ghara ibà, si, Biko, le pavement ahu, le-kwa-ra anya nke-uku onye nzọ-ukwu ndia bu.
20 Eze we si, Ahuwom nzọ-ukwu nile nke ndikom na ndinyom na umu-ntakiri. Eze we were iwe;
21 Ha we chiri ndi-nchu-àjà, bú ndinyom-ha, na umu-ntakiri-ha, ha we gosi ya ọnu-uzọ-ama nile, ebe ha nābà, rie ihe nke di n'elu table.
22 Eze we tibụe ha, nye Bel n'aka Daniel, o we kpochapu ya na ulo uku ya.
23 Ma n'ebe ahu ka dragon uku di, nke ndi Babilon nākpọ isi ala nye.
24 Eze we si Daniel, Ì gāsi kwa na nka bu ọla? le, ọ nādi ndu, ọ nēri nāṅu kwa; i pughi isi na Ọ bughi chi di ndu: n'ihi nka kpọ isi ala nye Ya.
25 Daniel we si eze, M'gākpọ isi ala nye Jehova, bú Chinekem: n'ihi na Ya onwe-ya bu Chineke di ndu.
26 Ma hapụ m, eze, ma m ga-egbu dragon a n'ejighị mma agha ma ọ bụ mkpanaka. Eze we si, M'we rapu gi.
27 Daniel we were pitch, na abuba, na agiri-isi, kpocha ha, me kwa ùkwù-ha: nka ka o tiyere n'ọnu dragon ahu, dragon ahu we bạwa n'ala: Daniel we si, Le, ndia bu chi unu. ife ofufe.
28 Mbẹ ndi Babilon nuru ya, ha we were oké iwe, kekọta madu imegide eze, si, Eze aghọwo onye-Ju, o we kpochapu Bel, o mewo ka dragọn ahu nwua, me ka ndi-nchu-àjà nwua.
29 Ha we biakute eze, si, Naputa ayi Daniel, ka ayi we ghara ibibi gi na ulo-gi.
30 Ma mbẹ eze huru na ha nākpabụ ya nke-uku, ebe o nēnweghi ike, o we nye ha Daniel;
31 Onye tubàra ya n'olùlù ọdum: ebe ọ nọ ubọchi isi.
32 Ma ọdum asa di n'olùlù ahu, ha nēnye kwa ha ozu abua na aturu abua kwa-ubọchi: ewe nēnyeghi ha, ka ha we ripia Daniel.
33 Ma otù onye-amuma di na Judia, onye anākpọ Habbakuc, onye mere ite-ọku, were obẹ achicha n'okwasa, nābà n'ubi, ibugara ndi nēwe ihe ubi.
34 Ma mọ-ozi nke Jehova siri Habbakuc, Je, buru ihe-oriri nke i nwere ba na Babilon jekuru Daniel, onye nọ n'ọbà ọdum.
35 Habakuc we si, Onye-nwe-ayi, ọ dighi mbẹ ọ bula m'huworo Babilon; amaghikwam ebe olùlù ahu di.
36 Mọ-ozi nke Jehova we jide ya n'opu-n'isi, were agiri-isi nke isi-ya buru ya, site kwa n'ike nke mọ-Ya mere ya ka ọ do ya nime Babilon onye-isi olùlù ahu.
37 Habbakuk we tie nkpu, si, Daniel, Daniel, rie nri-ihe nke Chineke zitere gi.
38 Daniel we si, I chetawom, Chineke: i dighi-arapu kwa ndi nāchọ Gi nāhu Gi n'anya.
39 Daniel we bilie, rie: mọ-ozi nke Jehova we me ka Habbakuc guzoghachi n'ọnọdu-ya ngwa ngwa.
40 N'ubọchi nke-asa eze jere ikwa Daniel ákwá: o we biarue olùlù ahu, le anya nime, ma, le, Daniel nānọdu ala.
41 Eze we were oké olu tie nkpu, si, Onye uku ka Jehova, bú Chineke Daniel, di, ọ dighi kwa onye ọzọ di ma-ọbughi Gi.
42 O we doputa ya, tubà ndi nēmebi iwu-ya n'olùlù ahu: ewe ripia ha n'otù ntabi-anya n'iru Ya.

Prayer of Manasseh

Ekpere Manase

O Onye-nwe, Chineke Pụrụ Ime Ihe nile nke nna anyị, Abraham, Aịzik, na Jekọb, na nke mkpụrụ ezi-omume ha; Onye meworo elu-igwe na uwa, ya na ihe-ichọ-nma-ha nile; Onye ji okwu-ọnu-Gi abụ oké osimiri; Onye mechiworo obụ-miri, were kwa aha-Gi di egwu nke di ebube rachita ya; nke madu nile nātu egwu, nāma kwa jijiji n'iru ike-Gi; n'ihi na apughi idi idi-uku nke ebube-Gi, ọ bu kwa iwe-iwe-Gi n'aru ndi-nmehie di oké ọnu-ahia: ma okwu-ebere-Gi bu ihe anātughi ọtùtù na anāchọputa; n'ihi na Gi onwe-gi bu Onye-nwe-ayi kachasi ihe nile elu, onye nwere ọmiko uku, nwere ogologo-ntachi-obi, onye-ebere nke-uku, ma chegharia n'ihe ọjọ nile nke madu. Gi onwe-gi, Onye-nwe, dika idi-uku nke idi-nma-Gi si di, ekwewo ncheghari na nbạghara nye ndi mehieworo megide Gi: na nime obi-ebere-Gi nile nke nēnweghi ngwụcha ka edoputawo ncheghari nye ndi-nmehie, ka ewe zọputa ha. Ya mere gi onwe-gi, Onye-nwe, bú Chineke nke ndi ezi omume, edoghi ncheghari nye ndi ezi omume, dika Abraham na Aisak na Jekob, ndi nēmehieghi megide Gi; ma I dowo nchegharị nye m bụ́ onye-nmehie: n’ihi na emehiewo m karịa ọnụ-ọgụgụ nke aja nile nke oké osimiri. Mmejọm nile, Jehova, nāba uba: njehiem nile ba uba, ma ekwesighm ihu na ihu elu elu-igwe n'ihi iba-uba nke ajọ omumem nile. Ejiwo m ọtutu ihe-ọkiké ígwè ruru ala, na apughm ibuli isim elu, ọ dighi kwa nrapu ọ bula m'nwere: n'ihi na akpasuwom iwe-Gi, me kwa ihe ọjọ n'iru Gi: emeghm ihe-Gi, edebeghm m ihe nile I nyere n'iwu; ọ bu kwa ihe-árú nile ka ha ba uba; Ma ubụ a mu onwem ruru ikpere nke obim n'ala, nāriọ Gi amara. Emehiewom, Jehova, emehiewom, ma amawom ajọ omumem nile: n'ihi nka, aririọm n'obi-ume-ala, bạgharam, Jehova, bạgharam, were kwa ajọ omumem me ka m'la n'iyì. Ewesolam iwe rue mbẹ ebighi-ebi, site n'ichekwasirim ihe ọjọ; ma-ọbu ikpem ikpe rue ebe di ala nke uwa. N'ihi na Gi onwe-gi bu Chineke, bú Chineke nke ndi nēchèghari; ọ bu kwa nimem ka i gēgosi idi-nma-Gi nile: n'ihi na I gāzọputam, bú onye nērughi eru, dika ọtutu ebere-Gi si di. N'ihi nka ka m'gēkele Gi rue mbẹ ebighi-ebi ubọchi nile nke ndum: N'ihi na ike nile nke elu-igwe nēkele Gi, ebube diri Gi rue mbẹ nile ebighi-ebi. Amen.

Maccabee mbụ

ISI NKE 1

1 O rue, mḅe Alegzanda nwa Filip, bú onye Masedonia, nke siri n'ala Ketiim bia, tiḅuru Daraiọs, bú eze Peasia na Midia, na ọ bu eze n'ọnọdu ya, bú onye mbu n'ala Gris.
2 O we me ọtutu agha, we zọputa ọtutu ebe ewusiri ike, we ḅue ndi-eze nke uwa;
3 Ma wee gabiga ruo na nsọtụ nile nke ụwa, ma kwatara ihe-nkwata nke ọtụtụ mba, nke mere na ụwa dị jụụ n'iru ya; ewe welie ya elu, ewe welie obi-ya elu.
4 O we chikọta usu-ndi-agha di ike, we chiri mba nile na mba nile na ndi-eze, ndi we ghọrọ ya ndi nēfè òfùfè.
5 Ma mḅe ihe ndia gasiri ọ dara ọria, ma mara na ọ gānwu.
6 Ya mere ọ kpọrọ ndi-orù-ya, bú ndi anāsọpuru, na ndi emeworo ka ha na ya tolite site na nwata, we kesa ala-eze-ya n'etiti ha, mḅe ọ nọ nādi ndu.
7 Alexander we buru eze arọ iri na abua, o we nwua.
8 Ndi-orù-ya we buru onye-isi, onye ọ bula n'ọnọdu-ya.
9 Ma mgbe ọ nwụsịrị, ha nile kpuchiri onwe ha okpu-eze; otú a ka umu-ndikom-ha mere ọtutu arọ: ihe ọjọ we ba uba n'uwa.
10 Ma e si n'ime ha pụta otu ajọọ mgbọrọgwụ Antiọkọs aha ya bụ Epiphanes, nwa Antiochus bú eze, onye bụworo onye edoro n'agha na Rom, ma ọ chịrị n'afọ nke narị afọ na iri atọ na asaa nke ala-eze nke ndị Gris.
11 N'ubọchi ahu ndi nēmebi iwu siri n'Israel puta, ndi nēme ka ọtutu madu rata ha, si, Ka ayi je ḅa ndu n'etiti mba nile ndi di ayi buruburu: n'ihi na mḅe ayi siri n'ebe ha nọ pua, ayi nwere ọtutu ihe-nwuta.
12 Ya mere, ngwaọrụ a masịrị ha nke ọma.
13 Ma ufọdu nime ndi Israel we nāga n'iru nime ya, na ha jekuru eze, o we nye ha iwu ime dika ikpé nile nke mba nile si di;
14 Ha we wue ebe-ichu-àjà na Jerusalem dika ikpé mba nile si di:
15 Ha we me onwe-ha ndi anēbìghi úgwù, we rapu ọḅuḅa-ndu nsọ, were onwe-ha kekọta onwe-ha na mba nile, re kwa ha ime ihe ọjọ.
16 Ugbua mgbe e hiwere ala-eze ahụ n'iru Antiọkọs, o chere na ọ ga-achị Ijipt ka o wee nwee ike ọchịchị nke ala-eze abụọ.
17 O we ba n'Ijipt chiri oké ìgwè madu, chiri uḅọ-ala, na enyí, na ndi-inyinya, na oké usu-ndi-agha;
18 O we buso Ptolemi, bú eze Ijipt, agha: ma Ptolemi we tua egwu ya, ḅalaga; ma ọtụtụ e merụrụ ahú ruo ọnwụ.
19 Ha we nweta obodo nile ewusiri ike n'ala Ijipt, o we kwata ihe-nkwata-ya.
20 Ma mḅe Antiọkus tiḅuru Ijipt, ọ laghachiri ọzọ n'arọ nke-ọgu arọ abua na atọ, we rigo imegide Israel na Jerusalem, ya na oké ìgwè madu;
21 O we ba n'ebe nsọ ahu nganga, bupu ebe-ichu-àjà ọla-edo, na ihe-idọba-oriọna nke ìhè, na ihe-ya nile;
22 na table nke achicha anēdo n'iru, na ihe-ichu-àjà, na ọkwa-ya nile. na ihe-igu-ọku ọla-edo nile, na ákwà-nḅochi ahu, na okpu-eze ahu, na ihe-ichọ-nma ọla-edo nile nke di n'iru ulo uku Chineke, nke ọ dọpuru.
23 Ọ chiri kwa ọla-ọcha na ọla-edo, na ihe nile di oké ọnu-ahia: Ọ chiri kwa àkù zoro ezo nke ọ chọtara.
24 Ma mḅe o wezugasiri ihe nile, ọ ba n'ala nke aka ya, ebe o meworo oké ntiḅu, nēkwu kwa okwu npako.
25 N'ihi nka oké iru-újú di n'Israel, n'ebe ọ bula ha nọ;
26 Ndi-isi na ndi-okenye we rue újú, umu-aḅọghọ na umu-aḅọghọ nādighi kwa ike, ma ima-nma nke ndinyom we ḅanwe.
27 Nwoke ọ bula nālu nwunye ọhu we nēbuli kwa abù-ákwá, ma nwayi ahu nke nānọdu ala n'ulo ọlulu-nwunye we di ọku;
28 Ọzọ kwa, nkpatu ala ahu nye ndi bi nime ya, Ma ulo nile nke Jekob nēkpuchi n'ọḅuḅa-aghara.
29 Ma mḅe arọ abua gwusiri, eze zigara onye-isi-ndi-utu-utu-ya n'obodo nile nke Juda, o we bia na Jerusalem, ya na oké ìgwè madu.
30 Ọ gwa-kwa-ra ha okwu udo, ma ha nile bu aghughọ: n'ihi na mḅe ha kwere ya, o we dakwasi obodo ahu na mberede, tiḅue ya nke-uku, tiḅue ọtutu ndi Israel.
31 O we nara ihe-nkwata nke obodo ahu, sure ya ọku, kwatu kwa ulo na mḅidi-ya nile n'akuku nile.
32 Ma ndinyom na umu-ntakiri ka ha dọtara n'agha, we nweta anu-ulo.
33 Ha we were mḅidi uku di ike, na ulo-elu di ike wue obodo Devid, me-kwa-ra ya ebe ewusiri ike.
34 Ha we tiye mba nke nēmebi iwu nime ya, bú ndi nēmebi iwu, we wusie onwe-ha ike nime ya.
35 Ha kwakọba-kwa-ra ya chiri ihe-agha na ihe-oriri, ma mḅe ha chikọtara ihe-nkwata nke Jerusalem, tọḅọ ha n'ebe ahu, ha we ghọ ọnyà jọrọ njọ.
36 N'ihi na ọ bu ebe nēche anwu megide ebe nsọ, Ọ bu kwa onye-nkpaḅu Israel.
37 Ha wusi kwa ọbara nēmeghi ihe ọjọ n'akuku nile nke ebe nsọ ahu, merua ya;
38 nke mere na ndi bi na Jerusalem we ḅalaga n'ihi ha: obodo ahu we ghọ ebe-obibi nke ndi ala ọzọ, ọ we ghọrọ ndi amuru nime ya ka ọ nābughi nwunye-ha; umu-ya we rapu ya.
39 E mewo ka ebe nsọ ya tọḅọrọ n'efu dika ọzara, ewe me ka ememe-ya nile ghọ iru-újú, ubọchi-izu-ike-ya nile ghọ ihe-ita-uta nke nsọpuru-ya ka ọ buru nlelì.
40 Dika ebube-ya si di, otú a ka ihere-ya we ba uba, nbili-elu-ya we ghọ iru-újú.
41 Ọzọ kwa, eze Antiọkus degara ala-eze-ya nile akwukwọ, ka ha nile buru otù ndi;
42 Ma onye ọ bula gārapu iwu-ya nile: mba nile we kwekọrịta dika okwu-ọnu eze si di.
43 E, ọtụtụ n'ime ndị Israel kwekwara n'okpukpe ya, ma chụọrọ arụsị àjà, ma merụ ụḅọchị izu ike.
44 N'ihi na eze ezigawo akwukwọ site n'aka ndi-ozi rue Jerusalem na n'obodo nile nke Juda ka ha debe iwu ala ọzọ nile nke ala ahu;
45 Ma nēḅochi kwa àjà-nsure-ọku, na àjà-nbuli, na àjà-ihe-ọṅuṅu, n'ulo uku Chineke; na ka ha mebie ubọchi-izu-ike na ubọchi ememe;
46 Meru kwa ebe nsọ na ndi nsọ:
47 guzobe ebe-ichu-àjà, na Ashera, na ulo-ikwū nile nke arusi, chu kwa anu ezì na anu-ulo ruru árú;
48 ka ha we rapu kwa umu-ha ndi anēbighi úgwù, me kwa nkpuru-obi-ha ihe-árú site n'ihe-árú nile na idi-utọ nile;
49 Ka ha we chezọ iwu, we ḅanwe ikpé-Ya nile.
50 Ma onye ọ bula nke nādighi-eme dika okwu-ọnu eze si di, ọ siri, Ọ gānwu.
51 Otú a ka o degara ala-eze-ya nile akwukwọ, we guzo ndi-nlekọta ndi-ya nile, nēnye obodo nile nke Juda iwu ka ha chua àjà n'obodo nile.
52 Ma ọtụtụ n'ime ndị ahụ gbakọtara n'ebe ha nọ, ịhụ onye ọ bụla nke rapụrụ iwu ahụ; ma ha mere ihe ọjọọ n'ala ahụ;

53 Ha we chupu umu Israel n'ebe-nzuzo, ọbuná ebe ọ bula ha nāḅalaga n'ihi enyemaka.
54 Ma n'ubọchi nke-iri-na-ise nke ọnwa Casleu, n'arọ nke-ogu-abua na ise, ha guzoro ihe-árú nke tọḅọrọ n'efu n'elu ebe-ichu-àjà, wue ebe-ichu-àjà di iche iche n'obodo nile nke Juda n'akuku nile;
55 Ha we sure ihe-nsure-ọku nēsì ísì utọ n'ọnu-uzọ ulo-ha, na n'èzí nile.
56 Ma mḅe ha dọwara akwukwọ iwu ahu nke ha huru, ha we sure ha n'ọku.
57 Ma onye ọ bula ahuru n'akwukwọ ọḅuḅa-ndu ọ bula, ma-ọbu ọ buru na onye ọ bula edebe iwu, iwu eze bu, ka ha nwua.
58 Otú a ka ha nēmere umu Israel dika ikpé-ha si di kwa ọnwa, bú ndi ahutara n'obodo nile.
59 Ma n'ubọchi nke-orú-na-ise nke ọnwa ka ha chuara àjà n'elu ebe-ichu-àjà arusi, nke di n'elu ebe-ichu-àjà nke Chineke.
60 Na mḅe ahu, dika ihe enyere n'iwu si di, ha tiḅue ufọdu ndinyom, ndi mere ka ebiri umu-ha úgwù.
61 Ha we kwuba umu-ntakiri n'olu-ha, ḅapu ulo-ha, ḅue ndi nēbì ha úgwù.
62 Otú ọ di, ọtutu ndi Israel kpebisiri ike, ha we me onwe-ha ka ha guzosie ike na ha agaghi-eri ihe ọ bula ruru árú.
63 N'ihi nka ka ha gānwu, ka ewe ghara iji ihe-oriri merua ha, ka ha we ghara kwa imeru ọḅuḅa-ndu nsọ ahu: ha we nwua.
64 Ma iwe dị ukwuu dị n'isi Izrel.

ISI NKE 2

1 Na mḅe ahu Mattatia nwa Jọn, nwa Simeon, bú onye-nchu-àjà nke umu Joarib, siri na Jerusalem, bilie, we biri na Modin.
2 O nwe-kwa-ra umu-ndikom ise, Joannan, onye anākpọ Caddis:
3 Saịmọn; A na-akpọ Thassi:
4 Judas, onye anākpọ Maccabeus:
5 Eleeza, onye anākpọ Avaran: na Jonatan, onye aha-ya bu Apus.
6 Ma mḅe ọ huru nkwulu nile nke emere na Juda na Jerusalem;
7 Ọ si, Ahuhu dirim! n'ihi gini ka amuworom ihu nhuju-anya nke a nke ndim, na nke obodo-nsọ ahu, na ibi n'ebe ahu, mḅe enyere ya n'aka onye-iro, na ebe nsọ ahu n'aka ndi-ọbìa?
8 Ụlọ nsọ ya aghọwo nwoke na-enweghị ebube.
9 Ihe-ebube-ya ka emeworo ka ha je biri n'ala ọzọ, eḅuworo umu-ntakiri-ya n'amá, bú umu-okoroḅia-ya, were mma-agha nke onye-iro.
10 Òle mba nke nēnweghi òkè n'ala-eze-ya, we nweta ufọdu nime ihe-nkwata-ya?
11 Ewezugawo ihe-ichọ-nma-ya nile; nke nwanyi nwere onwe-ya, ọ ghọwo orù.
12 Ma, le, ebe nsọ ayi, bú ima-nma-ayi na ima-nma-ayi, emebisiwo ya, ma mba nile emeruwo ya.
13 Ya mere, gini ka ayi gēji di ndu ọzọ?
14 Matatia na umu-ya ndikom we dọwa uwe-ha, yikwasi ákwà-nkpe, nēru újú nke-uku.
15 Ka ọ dị ugbu a, ndị na-eje ozi nke eze, ndị dị ka manyere ndị mmadụ ka ha nupụ isi, batara n'ime obodo Modin, ịchụrụ ha àjà.
16 Ma mḅe ọtutu ndi Israel biakutere ha, Matatias na umu-ya ndikom we chikọta-kwa-ra.
17 Ndi nēje ozi eze we za, si Mattaia otú a, Gi onwe-gi bu onye-ndú, na onye anāsọpuru na onye uku n'obodo a, onye emewo kwa ka ọ di ike, ya na umu-ndikom na umu-nne;
18 Ma uḅu a gi onwe-gi buru uzọ bia, mezu kwa okwu eze, dika mba nile meworo, e, ọbuná ndikom Juda, na ndi fọduru na Jerusalem: gi onwe-gi na ulo-gi gādi kwa n'ọnu-ọgugu nke eze. ndị enyi, ma gị na ụmụ gị ka a ga-asọpụrụ site na ọlaọcha na ọla-edo, na ọtụtụ ụgwọ ọrụ.
19 Matatia we za, were kwa oké olu kwue, si, Ọ buru na mba nile ndi nọ n'okpuru eze nāṅa ya nti, si kwa n'okpukpe nke ndi bu nna-ha wezuga onwe-ha, onye ọ bula n'iwu-ya;
20 Ma mu onwem na umum ndikom na umu-nnem gējeghari n'ọḅuḅa-ndu nke nna-ayi-hà.
21 Chineke ekwela ka anyị hapụ iwu na emume-nsọ nile.
22 Ayi agaghi-ege nti n'okwu eze, isi n'okpukpe-ayi pua, ma-ọbu n'aka-nri ma-ọbu n'aka-ekpe.
23 Ma mḅe o kwubìri okwu ndia, otù onye nime ndi-Ju bia n'iru madu nile ichu àjà n'elu ebe-ichu-àjà nke di na Modin, dika okwu-ọnu eze si di.
24 Ma ihe ahu mḅe Matatias huru, iwe were ya ọku, akuru-ya we ma-kwa-ra jijiji, ọ pughi kwa idi iwe-ya n'ikpé: o we ḅa ọsọ, ḅue ya n'elu ebe-ichu-àjà.
25 Ọzọ kwa, onye-ndú eze, bú onye nēme ka madu chua àjà, o ḅu-kwa-ra n'oge ahu, kwatu kwa ebe-ichu-àjà ahu.
26 O we were ekworo n'iwu Chineke di ka Finies mere Zamri nwa Salom.
27 Matatias we tie nkpu n'obodo ahu n'oké olu, si, Onye ọ bula nke nēkworo iwu ahu ekworo, nēdebe kwa ọḅuḅa-ndu ahu, ya som.
28 Ya na umu-ya ndikom we ḅalaga n'ugwu, rapu ihe nile ha nwere n'obodo ahu.
29 Ma ọtutu ndi nāchọ ezi omume na ikpé ridara n'ọzara, ibiri n'ebe ahu;
30 Ma ha onwe-ha, na umu-ha, na ndinyom-ha; na anu-ulo-ha; N'ihi na nkpaḅu nāba uba n'aru ha.
31 Ma ewe gosi ndi-orù eze na ọmuma-ulo-ikwū nke di na Jerusalem, n'obodo Devid, na ndikom ufọdu, bú ndi emebiworo iwu eze, rida-kwa-ra n'ebe-nzuzo nile n'ọzara;
32 Ha we chua ọtutu ha n'azu, rue ha aru, ma ulo-ikwū-ha megide ha, buso ha agha n'ubọchi-izu-ike.
33 Ha we si ha, Ya zue ihe unu meworo rue uḅu a; puta, me dika okwu-ọnu eze si di, unu ewe di ndu.
34 Ma ha siri, Ayi agaghi-aputa, ayi agaghi-eme kwa okwu eze, imeru ubọchi-izu-ike.
35 Ha wee were ọsọ na-agba ha agha.
36 Otú ọ di, ha azaghi ha, ha atughi kwa ha nkume, ha egbochighi kwa ebe nile ha nēzo;
37 Ma ọ siri, Ka ayi nile nwua n'idi-ọmuma-ayi: elu-igwe na uwa gāḅara ayi àmà, na unu nēme ka ayi nwua n'ikpé-ayi.
38 Ha we bilie imegide ha n'agha n'ubọchi-izu-ike, tiḅue ha, na ndinyom-ha, na umu-ntakiri-ha, na anu-ulo-ha, n'ọnu-ọgugu nnù ndikom abua na ọgu iri.
39 Ma mḅe Matatias na ndi-eyì-ya ghọtara ihe a, ha nēruru ha újú nke-uku.
40 Otù nime ha we si ibe-ya, Ọ buru na ayi nile eme dika umu-nne-ayi meworo, we ghara ibu agha bayere ndu-ayi na iwu-ayi megide mba nile, uḅu a ha gēme ka ayi wepuga onwe-ayi n'uwa ngwa ngwa.
41 Ya mere ha nyere iwu na mḅe ahu, si, Onye ọ bula nke gābia ibuso ayi agha n'ubọchi-izu-ike, ayi gēbuso ya agha;

anyị nile agaghị anwụkwa, dị ka ụmụnne anyị ndị e gburu n'ebe nzuzo.
42 Ma otù nzukọ nke Asiria, bú ndi-dike nke Israel, biakutere ya, bú ndi nile ndi were afọ-ofufo nye iwu.
43 Ọzọ kwa, ndi nile ndi nāḅapu n'ihi nkpaḅu we rapara n'aru ha, we buru ha ihe-nkpọrọ.
44 Ha we kekọta onwe-ha n'usu-ndi-agha-ha, tiḅue ndi nēmebi iwu n'iwe-ha, Tiḅue kwa ndi nēmebi iwu n'ọnuma-ha: ma ndi fọduru ḅalagakuru mba nile ka ha nyere ha aka.
45 Matatia na ndi-eyì-ya we jegharia buruburu, kwatue ebe-ichu-àjà ahu;
46 Ma umu-ntakiri ọ bula ha huru n'ókè-ala Israel, anēbighi úgwù, ndi ahu ka ha were úgwù n'obi úgwù.
47 Ha we chua ndi-npako n'azu, Ma ọlu ahu nāga nke-ọma n'aka-ha.
48 Ya mere, ha napụtara iwu ahụ n'aka ndị Jentaịlụ na n'aka ndị eze, ha ekweghikwa ka onye mmehie nwee mmeri.
49 Ma mḅe oge nābiaru nso nke Mattatia gānwu, ọ siri umu-ya ndikom, Uḅu a npako na iba-nba-ike enwetawo ike, na mḅe nke nbibi, na iwe nke iwe;
50 Ma uḅu a, umum, nwenu ekworo n'iwu ahu, nye kwa ndu-unu n'ihi ọḅuḅa-ndu nke nna-unu-hà.
51 Na-echetara ihe omume ndị nna anyị hà mere n'oge ha; unu gānata kwa nsọpuru uku na aha ebighi-ebi.
52 g a g a nye-ya ka agāgu ya ka agāgu ya n'onye kwesiri ntukwasi-obi hu ya.
53 Josef we debe ihe enyere n'iwu na mḅe ahu nkpà, ewe me ya onye-nwe Ijipt.
54 Phinees nna anyị n'ịnụ ọkụ n'obi na nke siri ike nwetara ọgbụgba-ndụ nke ọkwa nchụ-aja mgbe nile na-adigide.
55E chìch ikpe n'Israel.
56 Keleb maka igba àmà n'ihu ọgbakọ ahụ anara ihe nketa nke ala ahụ.
57 Devid we nweta oche-eze nke ala-eze ebighi-ebi n'ihi obi-ebere.
58 Ịlaịja n'ihi na ọ na-anụ ọkụ n'obi na ịnụ ọkụ n'obi maka iwu ahụ ka ewelitere n'elu-igwe.
59 Ananaịas, Azaraịa na Misael, site n'okwukwe a zọpụtara ha site n'ire ọkụ ahụ.
60 A napụtara Daniel n'ihi ikpe-azụ ya n'ọnụ ọdụm.
61 Ma otú a, tukwasinu uche n'ọḅọ nile, na ọ dighi onye ọ bula nke nātukwasi Ya obi, agāḅa ya.
62 Ya mere, atula egwu okwu nile nke onye-nmehie: N'ihi na nsọpuru-ya gābu ṅsí na ikpuru.
63 Ta ka agēweli ya elu, echi agaghi-ahu kwa ya, n'ihi na ọ laghachiri n'ájá-ya, ma èchìchè-ya nile adawo n'iyì.
64 Ya mere, unu ụmụ m nwoke, bụrụ ndị dike ma gosi onwe unu ndị nwoke n'aha iwu; n'ihi na site na ya ka unu gēnwe nsọpuru.
65 Ma lee, ama m na nwanne unu nwoke bú Saịmọn bụ onye ndụmọdụ, na-ege ya ntị mgbe nile: ọ ga-abụ nna nye unu.
66 Ma Judas Maccabeus, o bu dike na di ike, site na nwata-ya: ka ọ buru onye-isi-unu, bu kwa agha nke ndi Israel.
67 Were kwa n'aka-unu ndi nile ndi nēdebe iwu, ma unu ọḅọ ajọ omume nke ndi-unu.
68 Nyeghachi mba nile ụgwọ ọrụ, ma lezie anya n'iwu-nsọ nile nke iwu.
69 O we gọzie ha, ewe chikọta ya na nna-ya-hà.
70
A R Re]] kwa kwa> Ua Ọ Ọ> U> U> U Ọ Ọ U> U> U> U Ọ U A U U W ḍauka ḍauka ḍauka ḍauka, ula lie Modin, ḅue ya.

ISI NKE 3

1 Judas nwa-ya nwoke, nke anākpọ Maccabeus, we bilie n'ọnọdu ya.
2 Umu-nne-ya nile we yere ya aka, otú a ka ndi nile ndi ha na nna-ya nējide onwe-ha me-kwa-ra, ha we were ọṅù bu agha Israel.
3 O we nweta nsọpuru uku, yikwasi kwa ihe-iḅochi-obi dika dike, were ihe-agha-ya ke n'úkwù-ya n'úkwù, bu agha, were mma-agha-ya chebe ọmuma-ulo-ikwū.
4 N'ọlu-ya nile ọ di ka ọdum, Na dika nwa-ọdum nke nāḅọ uja maka anu-ndọḅu-ya.
5 N'ihi na Ọ nāchu ndi nēmebi iwu, we chọputa ha, We sure ndi nēweda ndi-Ya ike.
6 N'ihi nka ka onye nēmebi iwu we ḅaghara n'ihi egwu-Ya, Ma ndi nile nālu ajọ ihe we nwua, N'ihi na nzọputa gara n'iru n'aka-ya.
7 O we me ka ọtutu ndi-eze wute Jekob, were omume-ya nile ṅuria ọṅu, Ọ bu kwa ihe agọziri agọzi ka ncheta-ya bu rue mḅe ebighi-ebi.
8 O we gabiga n'obodo nile nke Juda, na-ekpochapu ndi nēmebi iwu n'etiti ha, Ọ nēwezuga kwa iwe n'aru Israel:
9 Ya mere a ma ama ya ruo na nsọtụ ụwa, ma ọ nabatara ya ndị dị njikere ịla n'iyi.
10 Apọlọnọs we chikọta ndi mba ọzọ, na oké usu-ndi-agha sitere na Sameria, ibuso Israel agha.
11 Ma mḅe Judas matara, ọ pua izute ya, o we tiḅue ya, me ka ọ nwua: ọtutu madu da kwa n'ala eḅuru eḅu, ma ndi fọduru ḅalaga.
12 Ya mere Judas were kwa ihe-nkwata-ha, na mma-agha Apọlọnọs kwa, ma were ya nēbu agha ogologo ndu-ya nile.
13 Ma mgbe Seron, onye-isi nke ndị-agha Siria, nụrụ na Judas akpọkọtawo igwe-mmadụ na nzukọ nke ndị kwesịrị ntụkwasị obi ka ha soro ya gaa agha;
14 Ọ si, Aha na nsọpuru ka M'gāchọtaram n'ala-eze; n'ihi na m'gābuso Judas na ndi ya na ha nọ, bú ndi nēleda okwu eze anya, agha.
15 O we dozie ya ka ọ rigo, ma usu-ndi-agha nke ndi nēmebi iwu we so ya je iyere ya aka, na ibọ ọḅọ n'aka umu Israel.
16 Ma mḅe ọ biaruru nso-nrigo Bet-horon, Judas we pua izute ya, ya na ìgwè ntà.
17 Ònye, mḅe ha huru ọmuma-ulo-ikwū ahu ka ọ nābia izute ha, si Judas, Àyi gēsi aṅa pu, ebe ayi di ole-na-ole, ibuso oké ìgwè madu di otú a di ike ibu agha, ebe ayi di njikere ka ike gwu ayi n'ibu ọnu ubọchi ta nile?
18 Judas we za, si, Ọ bughi ihe siri ike ka eḅochie ọtutu madu n'aka madu ole-na-ole; ọ bu kwa n'ebe Chineke nke elu-igwe nọ ka ihe nile bu otù, iwere ọtutu ìgwè madu ma-ọbu nkpọta ntà nzọputa;
19 N'ihi na nzọputa agha adighi-eguzo n'iba-uba nke usu-ndi-agha; ma ike si n'elu-igwe puta.
20 Ha ji ọtutu npako na ajọ omume bia imegide ayi, ibibi ayi na ndinyom-ayi na umu-ntakiri-ayi, na imeri ayi:
21 Ma anyị na-alụ ọgụ maka ndụ anyị na iwu anyị.
22 N'ihi nka Onye-nwe-ayi gākwada ha n'iru ayi: ma unu onwe-unu, unu atula egwu ha.

23 Ma ozugbo ọ kwụsịrị ikwu okwu, ọ malikwara ha na mberede, ma Seroṇ na ndị agha ya ka a kwaturu n'iru ya.
24 Ha we chua ha site na nrida Bet-horon rue Araba, ḅuru ha ihe ra ka nnù ndikom asatọ; ndi fọduru we ḅalaga n'ala ndi Filistia.
25 Mḅe ahu oké egwu nke Judas na umu-nne-ya malitere, na oké egwu nke-uku, dakwasi mba nile di ha buruburu;
26 nke mere na aha ya ruru eze ahụ, ma mba nile wee kwue okwu banyere agha nile nke Judas.
27 Ma mḅe eze Antiọkus nuru ihe ndia, iwe were ya: o we ziga, chikọta usu-ndi-agha nile nke ala-eze-ya, bú usu-ndi-agha di ike nke-uku.
28 O meghe-kwa-ra àkù-ya, nye ndi-agha-ya ugwọ-ọlu otù arọ, nēnye ha ka ha di njikere mḅe ọ bula ọ nāchọ ha.
29 Otu o sila dị, mgbe ọ hụrụ na ego nke akụ ya daa n'ala ma na ụtụ ndị dị n'ime obodo ahụ dị ntakịrị, n'ihi esemokwu ahụ na ihe-otiti nke o wetaworo n'ala ahụ n'iwepụ iwu nile nke dịworo n'oge ochie;
30 Ọ turu egwu na ọ gaghi-abu kwa ihe ahu ọzọ, ma-ọbu inwe onyinye-inata-iru-ọma ahu, dika ọ nēme na mḅe gara aga;
31 Ya mere, ebe o nwere mgbagwoju anya nke-uku n'obi-ya, o we zube ibà na Peasia, n'ebe ahu inara utu nke ala nile, na ichikọta ọtutu ego.
32 O we rapu Lisias, bú onye amara aha-ya, na otù nime ọbara eze, ilekọta okwu eze site n'osimiri Yufretis rue ókè-ala Ijipt;
33 Na ịkpọlite nwa ya nwoke Antiọkọs, ruo mgbe ọ bịaghachiri.
34 O we nye ya nkera usu nile nke usu nile nke ndi-agha-ya, na enyí nile, nye ya onye-isi nke ihe nile nke Ọ gēme, dika bayere ndi bi na Juda na Jerusalem:
35 N'ihi na ọ bu na o gēzite usu-ndi-agha imegide ha, ibibi na ikpochapu ike Israel, na nke fọduru nke Jerusalem, na iwepu ihe-ncheta-ha n'ebe ahu;
36 Na ọ ga-edokwa ndị ala ọzọ n'ebe ha niile, ma were nzà kee ala ha.
37 Eze we were nkera nke usu nile nke ndi-agha fọduru, si n'Antiọk, bú obodo ala-eze-ya pua, ọgu arọ isi na iri na asa; o we gabiga osimiri Yufretis, gabiga kwa n'ala di elu.
38 Lisias we rọputa Ptolemi nwa Dorimenes, na Nikanoa, na Gorgias, bú ndi-dike sitere na ndi-eyì eze:
39 O we ziga n'aka-ha orú nnù ndikom uzọ abua na nnù iri-na-abua, na nnù ndi-inyinya na ọgu iri, ibà n'ala Juda, na ibibi ya, dika eze nyere iwu.
40 Ya mere ha jiri ike ha nile pua, ma bia ma ulo-ikwū-ha n'akuku Emeus n'ala di lari.
41 Ndi-ahia nke ala ahu, mḅe ha nuru akukọ-ha, we chiri ọla-ọcha na ọla-edo nke-uku, ha na ndi-orù, ba n'ọmuma-ulo-ikwū izuru umu Israel ka ha buru ndi-orù: ọbuná ike nke Siria na ala ndi Filistia jikọtara onwe-ha na ha.
42 Ma mḅe Judas na umu-nne-ya huru na nhuju-anya nāba uba, na ndi-agha we ma ulo-ikwū-ha n'ókè-ala-ha: n'ihi na ha matara otú eze si nye iwu ka ebibie ndi ahu, na ka ebibie ha;
43 Ha we sirita onwe-ha, Ka ayi nyeghachi ndi-ayi àkù ebibiworo, ka ayi bu kwa ndi-ayi na ebe nsọ ahu agha.
44 Mgbe ahụ ka a kpọkọtara ọgbakọ ahụ ka ha wee dị njikere maka agha, na ka ha kpee ekpere, rịọkwa ebere na ọmịiko.
45 Ma Jerusalem tọḅọrọ n'efu dika ọzara, ọ dighi kwa umu-ya ndikom nke nābà nime ma-ọbu apu: ewe zọda kwa ebe nsọ ahu, ndi ala ọzọ nēdebe kwa ebe ewusiri ike; ndị mba ọzọ nwere ebe obibi ha n'ebe ahụ; ewe napu ọṅù n'aru Jekob, ma ọjà eji ubọ-akwara kwusiri.
46 Umu Israel we chikọta onwe-ha, biarue Maspa, na ncherita-iru Jerusalem; n'ihi na ọ bu na Maspa ka ha nēkpe ekpere na mḅe gara aga n'Israel.
47 Ha we bue ọnu n'ubọchi ahu, yikwasi ákwà-nkpe, tukwasi ntu n'isi-ha, dọwa uwe-ha;
48 Ma we saghe akwukwọ iwu ahu, nke mba nile chọworo itiye ihe-oyiyi nke arusi nile ha.
49 Ha chita-kwa-ra uwe ndi-nchu-àjà, na nkpuru mbu, na otù uzọ n'uzọ iri: ma ndi-Nazirait ka ha kpalitere, bú ndi mezuworo ubọchi-ha.
50 Ha we were oké olu tie nkpu n'iru elu-igwe, si, Gini ka ayi gēme ihe ndia, òle ebe ayi gēme kwa ha?
51 N'ihi na azọdawo ebe nsọ Gi, merua ya;
52 Ma, le, mba nile ezukọwo imegide ayi ibibi ayi: Gi onwe-gi amawo ihe nile ha nēchè imegide ayi.
53 Àyi gēsi aṅa pu iguzo imegide ha, ma-ọbughi Gi, Chineke, bughi onye-iye-aka-ayi?
54 Ha we fùa opì, were kwa oké olu tie nkpu.
55 Ma mḅe ihe ndia gasiri Judas chiri echichi ndi-isi-ndi-agha nke ndi Israel, bú ndi-isi nke nnù ndikom abua na ọgu iri, na ndi-isi ọgu ise, na ndi-isi ọgu ndi-agha abua na iri, na ndi-isi iri.
56 Ma maka ndị na-ewu ụlọ, ma-ọbụ ndị lụrụ nwunye, ma-ọbụ na-akọ ubi-vine, ma-ọbụ na-atụ egwu, ndị ahụ o nyere iwu ka ha laghachi, onye ọbụla n'ụlọ nke ya, dịka iwu siri dị.
57 Ọmuma-ulo-ikwū ahu we bulie ije, ma ulo-ikwū-ha n'akuku Ndida Emeus.
58 Judas we si, Werenu onwe-unu ihe-agha, buru-kwa-nu ndi-dike, hu na unu nọ na njikere imegide ututu, ka unu we buso mba ndia agha, ndi zukọtara imegide ayi, ibibi ayi na ebe nsọ ayi:
59 N'ihi na ọ di ayi nma inwu n'agha, Kari ihu ihe ọjọ nile nke ndi-ayi na ebe nsọ-ayi.
60 Otu o sila dị, dịka ọchịchọ nke Chineke dị n'elu-igwe, ka o mee.

ISI NKE 4

1 Gorgias we chiri nnù ndikom na nnù ise ndi ji ukwu eje, na nnù ndikom abua na ọgu iri nime ndi-inyinya kachasi nma, ha we si n'ọmuma-ulo-ikwū pua n'abali;
2 Ka o we me ka ọ bakuru ọmuma-ulo-ikwū ndi-Ju, we tiḅue ha na mberede. Ma ndikom ebe ahu ewusiri ike bu ndi-ndú-ya.
3 Ma mḅe Judas nuru ya, ya onwe-ya na ndi-dìnkpà tiyere ya, ka o we tiḅue usu-ndi-agha eze nke di n'Emaus;
4 Ma mḅe uḅu a ka achusaworo usu-ndi-agha ahu n'ọmuma-ulo-ikwū.
5 Ma n'oge ahu Gorgias biaruru ọmuma-ulo-ikwū Judas n'abali: ma ọ hughi onye ọ bula n'ebe ahu, o we chọ ha n'ugwu: n'ihi na ọ siri, Ndia nāḅapu n'iru ayi.
6 Ma ozugbo chi bọrọ, Judas gosiri onwe ya n'ala dị lariị ya na puku ndị ikom atọ, ndị na-enweghị ihe agha ma ọ bụ mma agha n'obi ha.
7 Ha we hu ọmuma-ulo-ikwū nke mba nile, na ọ di ike na ihe ejikere nke-ọma, were kwa ndi-inyinya ḅa ya buruburu; ndia bu kwa ndi-ọkà n'agha.
8 Judas we si ndikom ndi ya na ha yikọrọ ihe, Unu atula egwu ìgwè madu-ha, unu atu-kwa-la egwu nbuso-ọbu-ha.

9 Cheta na anānaputa nna-ayi-hà n'Oké Osimiri Uhie, mḅe Fero were usu-ndi-agha chua ha n'azu.
10 Ma uḅu a ka ayi tikue elu-igwe, ma eleghi anya Jehova gēmere ayi ebere, we cheta ọḅuḅa-ndu nke nna-ayi-hà, we bibie ọmuma-ulo-ikwū nka n'iru ayi ta:
11 Ka mba nile we mara na ọ di onye nānaputa nāzọputa Israel.
12 Ndi ala ọzọ we welie anya-ha, hu ha ka ha nābiarute nso ha.
13 Ha we si n'ọmuma-ulo-ikwū pua ibu agha; ma ndi ha na Judas nọ nāfù opì-ha.
14 Ha we chikọta onwe-ha n'agha, mba nile we ḅalaga n'ala di lari, mḅe obi nāḅa ha uba.
15 Otú ọ di, ewerewo mma-agha ḅue ndi-ikpe-azu-ha nile: n'ihi na ha chua ha rue Gezara, ru kwa ala ihe nādighi nke Idumea, na Azotọs, na Jamnia, ewe ḅue nime ha n'aru nnù ndikom atọ na ọgu iri.
16 Emere nka, Judas na ọmuma-ulo-ikwū-ya we si n'ichu ha laghachi ọzọ;
17 Ọ si ndi Israel, Unu enwela anya-uku n'ihe-nkwata, n'ihi na agha di n'iru ayi;
18 Ma Gorgias na usu-ndi-agha-ya nọ n'ebe a n'akuku ayi n'ugwu: ma uḅu a guzo onwe-unu megide ndi-iro-ayi, merie ha, ma emesia unu gānara ihe-nkwata n'atụghị egwu.
19 Ma ka Judas nọ na-ekwu okwu ndị a, e nwere ụfọdụ n'ime ha na-ele anya n'ugwu ahụ.
20 Ma mḅe ha matara na ndi-Ju achupuwo ọmuma-ulo-ikwū-ha, nēsure kwa ulo-ikwū nile ọku; n'ihi na anwuru-ọku nke ahutara gosiri ihe emereri:
21 Ya mere, mḅe ha matara ihe ndia, ha turu ujọ nke-uku, hu kwa usu-ndi-agha Judas n'ala di lari, ndi nēbu agha;
22 Ha we ḅalaga, nwoke ọ bula n'ala ndi ala ọzọ.
23 Judas we lata ikwata ulo-ikwū nile, ebe ha nwetara ọtutu ọla-edo, na ọla-ọcha, na silk na-acha anụnụ anụnụ, na ododo nke oké osimiri, na àkù uku.
24 Mḅe ihe ndia gasiri ha la, bù abù-ekele, we to Jehova n'elu-igwe: n'ihi na ọ di nma, n'ihi na rue mḅe ebighi-ebi ka ebere-Ya di.
25 Israel we nweta nzọputa uku n'ubọchi ahu.
26 Ma ndi-ọbìa nile ndi ḅapuru aḅapu we bia gosi Lisias ihe mereri;
27 Onye, mḅe ọ nuru ya, o mere ya ihere, we daa ya n'obi, n'ihi na ihe ahu nke ọ nāchọ ka emeghi Israel, ma-ọbu ihe eze nyere ya n'iwu emeghi.
28 Ya mere n'arọ nke sochiri Lisias chikọtara orú nnù ndikom uzọ iri-na-abua arọputara arọputa, na nnù ndi-inyinya ise, ka o we me ka ha ruru ala.
29 Ha we ba n'Idumea, ma ulo-ikwū-ha na Bet-sura, Judas we zute ha na nnù ndikom na nnù ise.
30 Ma mḅe ọ huru usu-ndi-agha di ike ahu, o kpere ekpere, si, Onye agọziri agọzi ka i bu, Onye-nzọputa Israel, Onye meworo ka ọ daa n'ihe-ike nke nwoke ahu di ike site n'aka Devid, bú orù-gi, nye kwa ọmuma-ulo-ikwū ndi-ọbìa n'aka ndi-ọbìa. Jonatan nwa Sọl, na onye nēbu ihe-agha-ya;
31 Mechie usu-ndi-agha a n'aka ndi-Gi, bú Israel, Ka ihere me kwa ha n'ike-ha na ndi-inyinya-ha.
32 Me ka ha ghara inwe ume, Me kwa ka nkwuwa-okwu nke ike-ha daa, Ka ha ma jijiji na ntipia-ha;
33 Were mma-agha nke ndi nāhu Gi n'anya tuda ha, Ka ndi nile mara aha-Gi we were ekele too Gi.
34 Ha we chikọta onwe-ha n'agha; ma e gburu ndị-agha nke Lisias ihe dị ka puku mmadụ ise, ọbụna n'iru ha ka e gburu ha.
35 Ma mḅe Lisias huru usu-ndi-agha-ya aḅapuru aḅapu, na idi-n'anya nke ndi-agha Judas, na otú ha di na njikere ibi ndu ma-ọbu inwu n'idi-uku, o we ba n'Antiọkia, we chikọta usu ndi-ọbìa, me ka usu-ndi-agha-ya di uku. karịa otú ahụ, o zubere ịbịa ọzọ na Judia.
36 Judas na umu-nne-ya we si, Le, aru agwuwo ndi-iro-ayi: ka ayi rigo ime ka ebe nsọ ahu di ọcha, nye kwa nsọ.
37 N'ihi nka ka usu nile nke ndi-agha kpọkọtara onwe-ha, rigo n'ugwu Zaion.
38 Ma mḅe ha huru ebe nsọ ahu ka ọ tọḅọrọ n'efu, na ebe-ichu-àjà ahu ka emeworo ka ọ ghara idi nsọ, na ọnu-uzọ-ama nile renwu-kwa-ra ọku, na osisi-osisi nēto n'ogige nile, dika n'oké ọhia, ma-ọbu n'otù ugwu, e, kwaturu ime-ulo nke ndi-nchu-àjà;
39 Ha dọwara uwe-ha, tie újú nke-uku, tukwasi ntu n'isi-ha;
40 Ha we da n'ala ruru ala, kpue iru-ha n'ala, fùa opì-ike-ha, tie nkpu n'elu-igwe.
41 Judas wee họpụta ndị ikom ụfọdụ ibuso ndị nọ n'ebe ahụ e wusiri ike agha, ruo mgbe o mere ka ebe nsọ dị ọcha.
42 Ya mere ọ rọputara ndi-nchu-àjà nēnwe uche zuru okè, bú ndi iwu ahu nātọ utọ;
43 O we me ka ebe nsọ ahu di ọcha, bupu kwa nkume nile ruru árú ka ha ba n'ebe ruru árú.
44 Ma mḅe ha nāchọ ihe gēme ebe-ichu-àjà nke àjà-nsure-ọku, nke emere ka ọ ghara idi nsọ;
45 Ha chere na ọ di nma itutu ya, ka ọ we ghara ibu ihe-ita-uta nye ha, n'ihi na mba nile emeruwo ya: ha we kwatue ya;
46 O we tukwasi nkume ahu n'ugwu nke ulo uku Chineke n'ebe di nma, rue mḅe onye-amuma gābia igosi ihe agēme ha.
47 Ha we chiri nkume nile dika iwu si di, wue ebe-ichu-àjà ọhu dika nke mbu si di;
48 Ha me-kwa-ra ebe nsọ ahu, na ihe nile nke di n'ulo uku Chineke, do kwa ogige ahu nsọ.
49 Ha me-kwa-ra ihe nsọ ọhu, ọ bu kwa n'ulo uku Chineke ka ha bubata ihe-idọba-oriọna ahu, na ebe-ichu-àjà nke àjà-nsure-ọku, na nke ihe-nsure-ọku nēsì ísì utọ, na table.
50 N'elu ebe-ichu-àjà ka ha sure-kwa-ra ihe-nsure-ọku nēsì ísì utọ, ha sure kwa oriọna nile nke di n'elu ihe-idọba-oriọna ahu, ka ha we nye ìhè n'ulo uku Chineke.
51 Ọzọ, ha dọba oḅe achicha ahu n'elu table ahu, ḅasa ákwà-nḅochi nile, jezue ọlu nile nke ha malitere ime.
52 Ma n'ubọchi nke-orú-na-ise nke ọnwa nke-iteghete, nke anākpọ ọnwa Casleu, n'arọ nke-iri-na-abua na asatọ, ha biliri n'ututu.
53 Ha we chua àjà dika iwu si di n'elu ebe-ichu-àjà ọhu nke àjà-nsure-ọku, nke ha mere.
54 Le, mḅe na ubọchi mḅe mba nile meworo ka ọ ghara idi nsọ, ọbuná n'ebe ahu ka ewere abù, na une, na ubọ-akwara, na ájà, doro nsọ.
55 Ndi Israel nile we da kpue iru-ha n'ala, nākpọ isi ala, nēto kwa Chineke nke elu-igwe, Onye mereri ha ezi ihe.
56 Ha we debe nrara-aka nke ebe-ichu-àjà ubọchi asatọ, we were ọnù churu àjà-nsure-ọku, we chua àjà nḅochi na otuto.
57 Ha were kwa okpu-eze ọla-edo na ọta chọ isi-n'iru ulo uku Chineke; ha me-kwa-ra ọnu-uzọ-ama nile na ime-ulo nile ọhu, kwuba ibo-ọnu-uzọ n'elu ha.
58 Otú a ka ọnù di uku di n'etiti ndi Israel, n'ihi na ewezugara ita-uta nke mba nile.
59 Judas na umu-nne-ya na nzukọ nile nke Israel we nye iwu, ka ubọchi nrara-aka nke ebe-ichu-àjà nye n'oge-ha,

site n'arọ rue arọ, ubọchi asatọ, site n'ubọchi nke-orú-na-ise nke ọnwa Kasleu. , n'ọṅù na ọṅù.
60 Na mḅe ahu ka ha were mḅidi di elu na ulo-elu siri ike wue ugwu Zaion, ka mba ọzọ we ghara ibia zọda ya dika ha mere na mḅe gara aga.
61 Ha we guzo ebe-nguzo-ndi-agha idebe ya, we wusie Bet-shura ike idebe ya; ka ndị mmadụ wee nwee ihe nchebe megide Idumea.

ISI NKE 5

1 Ma mḅe mba nile di buruburu nuru na ewuru ebe-ichu-àjà ahu, na emewo kwa ka ebe nsọ ahu di ọhu dika ọ di na mbu, o we jọrọ ha njọ nke-uku.
2 Ya mere ha chere ibibi ọgbọ nke Jekọb nke nọ n'etiti ha, ma otu ahụ ha malitere igbu na ibibi ndị ahụ.
3 Judas we buso umu Isọ agha n'Idumea nime Arabatine, n'ihi na ha nọchibidoro Geel n'agha: o we tiḅue ha n'iyì uku, me ka obi-ha di ike, luta ihe-nkwata-ha.
4 O cheta-kwa-ra ihe ọjọ nke umu Bean, bú ndi ghọrọri ndi Israel ọnyà na ihe-nlekọta, na ha nēchere ha n'uzọ.
5 O we mechibido ha n'ulo-elu nile, ma ulo-ikwū-ha imegide ha, me ka ha la n'iyì ka ebibie ha, sure kwa ulo-elu nke ebe ahu n'ọku, na ihe nile nke di nime ya.
6 E mesịa ọ gafekwuru ụmụ Amọn, ebe ọ chọtara ike dị ike, na ọtụtụ mmadụ, ya na Timoti bụ onye-isi-agha ha.
7 O we buso ha ọtutu agha, rue mḅe emesia atusiri ha n'iru Ya; o we tiḅue ha.
8 Ma mḅe o were Jeza na obodo-ya nile, o we laghachi na Judia.
9 Mḅe ahu mba nile ndi nọ na Gilead kpọkọtara onwe-ha imegide umu Israel ndi nọ n'ebe-ita-nri-ha, ibibi ha; ma ha gbagara n'ebe ewusiri ike nke Dathema.
10 O we zigara Judas na umu-nne-ya akwukwọ, si, Mba nile ndi di ayi buruburu ezukọwo imegide ayi ibibi ayi;
11 Ma ha na-ejikere ịbịa were ebe e wusiri ike nke anyị gbagara, Timoti bụ onyeisi ndị agha ha.
12 Ma uḅu a, bia naputa ayi n'aka-ha, n'ihi na emewo ka ọtutu n'etiti ayi nwua;
13 Ọzọ, umu-nne-ayi nile ndi nọ n'ebe nile nke Tobia ka eḅuru eḅu: ndinyom-ha na umu-ha ka ha dọtaworo n'agha, buru ihe-ha; ha we kpochapuru ihe ra ka nnù ndikom abua na ọgu iri n'ebe ahu.
14 Ma mḅe ha nāgu akwukwọ-ozi ndia, le, ndi-ozi fọduru si na Galili bia, chiri uwe-ha dọwara adọwa, ndi kọrọ otú a;
15 Ọ si, Ndi nke Ptolemais, na nke Taia, na Saidon, na Galili nile nke mba nile, ezukọtawo imegide ayi, ime ka ayi gwusia.
16 Ma mḅe Judas na ndi-Ju nuru okwu ndia, ha kpọkọtara oké nzukọ-ha, ijuta ihe ha gēmere umu-nne-ha ndi nọ na nkpaḅu, na ibuso ha agha.
17 Judas we si Saimon nwa-nne-ya, Họrọ onwe-gi ndikom, je, naputa umu-nne-gi ndi nọ na Galili: n'ihi na mu onwem na Jonatan nwa-nnem gābà n'ala Gilead.
18 O we rapu Josef nwa Zekaraia, na Azaraia, bú ndi-isi ndi-Ju, na ndi usu-ndi-agha fọduru nọ na Judia ka ha debe ya.
19 Ọ we nye ha iwu, si, Werenu onye-isi nke ndi nka, hu ka unu ghara ibu agha megide mba nile rue mḅe ayi gālaghachi.
20 Ma e nyefere Saimon puku ndị ikom atọ ka ha gaa Galili, nyekwa Judas puku ndị ikom asatọ maka ala Gilied.
21 Saimon we je na Galili, ebe o nēbu ọtutu agha megide ndi mba ọzọ, nke mere na ọ nēḅasa mba nile.
22 Ọ we chua ha rue ọnu-uzọ-ama Ptolemais; + ma e gburu n'ime mba dị iche iche ihe ra ka puku mmadụ atọ, ndị ọ kwatara n'agha.
23 Ma ndi nọ na Galili na n'Abattis, na ndinyom-ha, na umu-ha, na ihe nile ha nwere, O we chiri ha la, we me ka ha ba na Judia n'oké ọṅù.
24 Judas Maccabeus na Jonatan nwa-nne-ya we gabiga Jọdan, je ije nke ubọchi atọ n'ọzara;
25 Ha we zute ndi Nebat, bú ndi biakutere ha n'udo, gosi ha ihe nile mere umu-nne-ha n'ala Gilead:
26 Na otú ọtụtụ n'ime ha ka ekpochiworo na Bosora, na Bosọ, na Alema, na Kashọ, na Maked, na Kanaim; Obodo ndia nile di ike di uku;
27 Ma na eḅochiri ha n'obodo nile nke obodo Gilead, ma rue echi ka ha doworo ime ka usu-ndi-agha-ha buso ebe-nḅochi nile agha, na iwere ha, na ibibi ha nile n'otù ubọchi.
28 Judas na usu-ndi-agha-ya we chigharia na mberede n'uzọ ọzara rue Bosora; ma mḅe o meriri obodo ahu, o were ọnu mma-agha ḅue ndikom nile, were kwa ihe-nkwata-ha nile, sure obodo ahu n'ọku;
29 O si n'ebe ahu pua n'abali, je rue mḅe ọ biaruru ebe ewusiri ike.
30 Ma n'ututu ha leliri anya elu, ma, le, ọ dighi ọnu-ọgugu ndi nēbu ubu-ebube na ngwa agha ọzọ, iburu ebe ahu ewusiri ike: n'ihi na ha wakporo ha.
31 Judas we hu na agha ahu amalitewo, na iti-nkpu obodo ahu rigoro n'elu-igwe, chiri kwa opì, na oké olu;
32 Ọ si usu-ndi-agha-ya, Ḅuru umu-nne-unu agha ta.
33 O we pua n'azu ha n'usu atọ, ndi nāfù opì-ha, we were ekpere tie nkpu.
34 Mḅe ahu usu-ndi-agha Timọti, ebe ha matara na ọ bu Maccabeus, ha we ḅalaga n'iru Ya: o we were oké ntiḅu tiḅue ha; ewe ḅue n'etiti ha n'ubọchi ahu ihe ra ka nnù ndikom asatọ.
35 Nke a mere, Judas wezugara onwe-ya ga Maspa; ma mgbe o wakposịrị ya o were ma gbuo ndị nwoke nile nọ n'ime ya, ma nata ihe-nkwata ya ma sure ya n'ọkụ.
36 O si n'ebe ahu pua, were Casphon, na Maged, na Bosọ, na obodo nile nke ala Gilead.
37 Ma mḅe ihe ndia gasiri, Timọtiọs chikọtara usu-ndi-agha ọzọ, ma ulo-ikwū-ha megide Rafon n'ofè miri-iyi.
38 Judas we ziga ndikom ka ha ledo ọmuma-ulo-ikwū ahu, ha we wetara ya okwu, si, Mba nile nke di ayi buruburu ezukọwo n'ebe ha nọ, bú usu-ndi-agha bara uba nke-uku.
39 Ọzọ, ọ goro ndi Arebia iyere ha aka, ha we ma ulo-ikwū-ha n'ofè miri-iyi, na-ejikere ibia ibuso gi agha. Judas wee gaa izute ha.
40 Timoti we si ndi-isi usu-ndi-agha-ya, Mḅe Judas na usu-ndi-agha-ya biaruru miri-iyi nso, ọ buru na o buru uzọ gabiga biakute ayi, ayi apughi iguzogide ya; n'ihi na Ọ gākasi ayi ike nke-uku:
41 Ma ọ buru na ọ tua egwu, we ma ulo-ikwū-ha n'ofè osimiri, ayi gāgabigakuru ya, we merie ya.
42 Judas we biarue nso miri-iyi ahu nso, o we me ka ndi-ode-akwukwọ nke ndi Israel guzo n'akuku miri-iyi ahu: ndi O nyere iwu, si, Ekwela ka onye ọ bula nọdu n'ọmuma-ulo-ikwū, kama ka ha nile bia n'agha.
43 O we buru uzọ gabiga biakute ha, ya na ndi Israel nile ndi soro ya n'azu: mḅe ahu mba nile, ebe ha nātu ujọ n'iru Ya, ha we tufue ihe-agha-ha, ḅalaga n'ulo uku Chineke nke di na Kanaim.

44 Ma ha were obodo ahu, sure ulo nsọ ahu na ihe nile nke di nime ya ọku. Otu a ka e siri merie Kanayim, ha enweghịkwa ike iguzo ọzọ n'ihu Judas.
45 Judas we kpọkọta umu Israel nile ndi nọ n'ala Gilead, site n'onye ntà we rue n'onye uku, ọbuná ndinyom-ha, na umu-ha, na ihe-ha, bú usu-ndi-agha bara uba nke-uku, ka ha we bia n'ala nke ndi-ha. Judia.
46 Ugbua mgbe ha bịarutere Efron, (nke a bụ nnukwu obodo n'ụzọ ha ga-aga, ebe e wusiri ike nke ukwuu) ha enweghị ike isi n'ime ya tụgharịa, ma n'aka nri ma-ọbụ n'aka ekpe, mana ọ ga-abụrịrị na ọ ga-abụrịrị na ọ ga-agafe n'etiti ndị ahụ. ya.
47 Ndi obodo ahu we mechibido ha, were nkume mechie ọnu-uzọ-ama nile.
48 Judas we zigara ha ozi n'udo, si, Ka ayi gabiga n'ala-unu iga n'ala-ayi, ma ọ dighi onye ọ bula gēmejọ unu; nání n'ukwu ka ayi gāgabiga: ma ha achọghi imeghere Ya.
49 Ya mere Judas nyere iwu ka kpọsa ọkwa n'ebe ndị agha ahụ nọ, ka onye ọ bụla mara ụlọ ikwuu ya n'ebe ọ nọ.
50 Ndi-agha we ma ulo-ikwū-ha, tiịue obodo ahu ubọchi ahu nile na abali ahu nile, rue mbe emesiri ewe nye obodo ahu n'aka-ya;
51 O we were ọnu mma-agha ḅue ndikom nile, ḅue obodo ahu, were ihe-nkwata-ya, gabiga n'obodo ahu n'isi ndi eḅuru eḅu.
52 Mḅe ihe ndia gasiri ha gabigara Jọdan ba n'ala di ala ahu n'iru Betsan.
53 Judas we chikọta ndi nābia n'azu, we ḅa ndi-Ju ume n'uzọ nile, rue mḅe ha batara n'ala Judia.
54 Ha we were ọṅù na ọṅù rigoro ugwu Zaion, ebe ha we sure àjà-nsure-ọku, n'ihi na ọ dighi otù onye nime ha enwuworo rue mḅe ha laghachiri n'udo.
55 Ma mḅe Judas na Jonatan nọ n'ala Gilead na Saimon nwa-nne-ya nime Galili n'iru Ptolemais;
56 Josef nwa Zekaraia na Azaraia, bú ndi-isi nke ebe-nguzo-ndi-agha, we nu bayere idi-ike na ibu agha nke ha mere.
57 Ya mere ha siri, Ka ayi nweta kwa aha-ayi, buso mba nile nke di ayi buruburu agha.
58 Ya mere mḅe ha nyesiri ndi-agha nke ha na ha nọ iwu, ha jerue Jemnia.
59 Mgbe ahụ Gorgias na ndị ikom ya siri n'obodo ahụ pụta ibuso ha agha.
60 O rue, na achupuru Josef na Azaras, chua ha rue ókè-ala Judia: ewe ḅue umu Israel n'ubọchi ahu ihe ra ka nnù ndikom abua na ọgu iri.
61 Otú a ka oké nbibi di n'etiti umu Israel, n'ihi na ha erubeghị isi n'ebe Judas na ụmụnne ya nọ, kama ha chere na ha ga-eme ihe ike.
62 Ọzọ, ndikom ndia esighi na nkpuru nke ndi ahu puta, ndi enyere Israel n'aka-ha nzọputa.
63 Ma nwoke ahu, bú Judas na umu-nne-ya, bu onye amara aha-ya nke-uku n'anya Israel nile, na nke mba nile, ebe ọ bula anuru aha-ha;
64 Nke mere na ndị ahụ gbakọtara n'ebe ha nọ jiri mkpu ọṅụ.
65 Judas we pua, ya na umu-nne-ya, buso umu Isọ agha n'ala di n'akuku Ndida, o we tiịue Hebron na obodo-ya nile, kwatue ebe ewusiri ike-ya, sure ulo-elu-ya nile ọku buruburu.
66 O si n'ebe ahu bulie ije ije n'ala ndi Filistia, gabiga nime Sameria.
67 Na mḅe ahu ufọdu ndi-nchu-àjà, ndi nāchọ igosi idi-uku-ha, ewe nwua n'agha, n'ihi na ha puru ibu agha nēcheghi ya.
68 Judas we chigharia jekuru Azotọs n'ala ndi Filistia, mḅe ọ kwatusiri ebe-ichu-àjà-ha, sure kwa arusi nile ha apiri api n'ọku, luta kwa obodo-ha nile, o we laghachi n'ala Judia.

ISI NKE 6

1 Ma dika mḅe ahu eze, bú Antiọkus, nke nējeghari n'ala di elu, nuru na Elimais nke di n'ala Peasia bu obodo amara aha-ya nke-uku n'ihi àkù na ọla-ọcha na ọla-edo;
2 Ma na e nwere otu nnukwu ụlọ nsọ dị n'ime ya, nke ihe mkpuchi ọla-edo na epekele obi na ọta dị n'ime ya, nke Alexander nwa Filip, eze Masedonia, onye buru ụzọ chịa n'etiti ndị Gris, hapụrụ n'ebe ahụ.
3 O we bia, chọ iwere obodo ahu, na ipunara ya ihe; ma o nweghị ike, n'ihi na ndị obodo ahụ, ebe ha nwere ịdọ aka ná ntị ya.
4 Bilie imegide ya n'agha: o we ḅalaga, were ọtutu di ọku pua n'ebe ahu, laghachi na Babilon.
5 Ọzọ kwa, otù onye we bia nke wetara ya ozi ba na Peasia, na achupuru usu-ndi-agha, bú ndi nēbuso ala Judia agha:
6 Ma na Lisias, onye buru ụzọ pụta jiri nnukwu ike ka ndị Juu chụpụrụ; ma na e mere ka ha dị ike site n'ihe agha, na ike, na nkwakọba ihe nkwata, nke ha nwetara n'aka ndị-agha, ndị ha bibiri;
7 Ọzọ kwa na ha kwaturu ihe-árú ahu, nke O doro n'elu ebe-ichu-àjà nime Jerusalem, na nke ha were mḅidi di elu ḅachie ebe nsọ ahu buruburu, dika na mḅe gara aga, na obodo-ya Bet-shura.
8 Ma mḅe eze nuru okwu ndia, ibobo nwua ya n'aru, ọ nwu kwa ya nke-uku: o we tọḅọrọ ya n'ihe-ndina-ya, we ria ọria n'ihi ihe-nḅu, n'ihi na ọ bughi ya ka ọ nāchọ.
9 O we nọgide n'ebe ahu ọtutu ubọchi: n'ihi na ọnwu-ya nāba uba kari, o we gua na ọ gānwu.
10 O we kpọ ndi-eyì-ya nile, si ha, ura esiwo n'anyam abua gwusia, obim agwu-kwa-la m n'obi n'ihi nchebụ nke-uku.
11 M'we che Onwem, si, Òle nkpaḅu ka m'biaworo, le ka iju-miri nke nhuju-anya di kwa, nke Mu onwem nọ nime ya uḅu a! n'ihi na abaram uba na ihe anāhu n'anya n'ikem.
12 Ma uḅu a mu onwem nēcheta ihe ọjọ nile nke m'mere na Jerusalem, na m'wechiri ihe nile nke ọla-edo na ọla-ọcha nke di nime ya, ziga ka ebibie ndi bi na Judia n'efu.
13 Ya mere ahụrụm na n'ihi nka ka nkpaḅu ndia biakwasiworom, ma, le, mu onwem nāla n'iyì site n'oké nkpà n'ala ọzọ.
14 O we kpọ Filip, otù nime ndi-eyì-ya, onye o mere onye-isi ala-eze-ya nile;
15 Ma nye ya okpu-eze, na uwe-nwuda-ya, na ihe-iriba-ama-ya, ka o we me ka nwa-ya nwoke bu Antiọkus rigota, ma zụọ ya nye ala-eze.
16 Eze Antiọkọs we nwua n'ebe ahu n'arọ na-iri-na-abua na iteghete.
17 Ugbua mgbe Lisias matara na eze ahụ anwụwo, o mere Antiọkọs nwa ya nwoke, onye ọ zụlitere n'oge ọ bụ nwata, ka ọ bụrụ eze n'ọnọdụ ya, ma aha ya ka ọ kpọrọ Eupator.
18 Ma dika na mḅe ahu ndi nọ n'ulo-elu ahu mechibidoro umu Israel buruburu ebe nsọ ahu, nāchọ kwa imejọ-ha mḅe nile, na ime ka mba nile di ike.
19 Ya mere Judas, ebe o bu n'obi ibibi ha, we kpọkọta ndi-Ju nile ka ha nọchigide ha n'agha.

20 Ha we chikọta onwe-ha, nọchi-kwa-ra ha n'agha n'arọ nke-iri-na-abua na iri-na-abua, o we me ihe-ọmuma imegide ha, na ngwa-ọku ọzọ.
21 Otú ọ di, ufọdu nime ndi nānọchigidere n'agha putara, ndi ufọdu ndi nādighi-asọpuru Chineke we kekọta onwe-ha n'Israel;
22 Ha we biakute eze, si, Rùe ole mḅe ka i ganēme ikpé, na ibọ̀-ọ́bọ̀ umu-nne-ayi?
23 Ayi onwe-ayi chọworo ijere nna-gi òfùfè, na ime dika Ọ nāchọ ayi, na idebe ihe nile Ọ nyere n'iwu;
24 N'ihi nka ka ndi sitere na mba-ayi nānọchibido ulo-elu n'agha, ewe kewapu n'ebe ayi nọ: ọzọ kwa, ọtutu n'etiti ayi, dika ha onwe-ha ruru n'aru, ha ḅuru, punara ihe-nketa-ayi.
25 Ma ha esetighi aka-ha imegide ayi nání, ma kwa imegide ókè-ala-ha nile.
26 Ma, le, ta ka ha nānọchibido ulo-elu nke di na Jerusalem, iburu ya: ọzọ kwa, ebe nsọ na Bet-shura ka ha ewusiri ike.
27 Ya mere ọbụrụ na ị gaghị egbochi ha ngwa ngwa, ha ga-eme ihe karịrị ihe ndị a, ma ị gaghị enwe ike ịchị ha.
28 Ma mḅe eze nuru nka, iwe-ya di ọku, o we chikọta ndi-eyì-ya nile, na ndi-isi usu-ndi-agha-ya, na ndi-isi inyinya.
29 Site kwa n'ala-eze ọzọ, na site n'agwe-etiti nile nke oké osimiri, usu ndi-agha nke egoro ọlu we biakute ya.
30 Ọnu-ọgugu usu-ndi-agha-ya we di orú nnù ndikom uzọ abua na nnù iri-na-ise, na orú nnù ndi-inyinya, na enyí na iri atọ na-ebu agha.
31 Ndia we gabiga n'Idumea, ma ulo-ikwū-ha megide Bet-sura, ha we tiḅue ọtutu ubọchi, nāchikọta ihe-agha; ma ndi Bet-Sura putara, sure ha n'ọku, bu agha di ike.
32 Judas we si n'ebe ahu bulie ije, ma ulo-ikwū-ha na Batzakaraia, na ncherita-iru ọmuma-ulo-ikwū eze.
33Eze we bilie n'isi-ututu, ya na usu-ndi-agha-ya, nēje ije n'ebe Bat-zekaraia di, ma usu-ndi-agha-ya mere ka ha jikere ibu agha, we fùa opì-ike.
34 Ma ka ha we kpasue enyí nile ibu agha, ha we gosi ha ọbara nke nkpuru-vine na mulberries.
35 Ha we kesa anu-ọhia ahu n'etiti usu nile nke ndi-agha, nye kwa enyí ọ bula nnù ndikom abua na ọgu iri, ndi chiri uwe-agha, na okpu-agha ọla n'isi-ha; ọzọ kwa, n'ihi na anu-ọhia ọ bula ka edoro nnù ndi-inyinya ise nke kachasi nma.
36 Ndia edoziworo mḅe ọ bula: ebe ọ bula anu-ọhia ahu nọ, na ebe ọ bula anu-ọhia ahu nāga, ha nēje kwa, ha esighi kwa n'ebe ọ nọ wezuga Onwe-ya.
37 Ma ulo-elu osisi di ike di n'aru anu-ọhia ahu, nke nēkpuchi ha, ha nile, were kwa ihe keworo ha ihe-ọmuma: ọzọ kwa, orú ndi-dike di orú na iri di n'aru ha, ndi nēbuso ha agha, nāgughi onye India nāchi achi. ya.
38 Ma nke fọduru n'etiti ndi-inyinya ahu, ha nēdo ha n'otù akuku na n'akuku ọzọ n'akuku abua nke ọmuma-ulo-ikwū, nēnye ha ihe-iriba-ama ihe ha gēme, ewe kekọta ha n'úkwù nile n'usoro.
39 Ma mḅe anyanwu nwusiri n'elu ọta ọla-edo na ọla, ugwu nile nēwere ya nwue, nēmu kwa dika oriọna ọku.
40 Ya mere, ufọdu nime usu-ndi-agha eze ḅasaworo n'elu ugwu di elu, na n'akuku ndagwurugwu di n'okpuru, ha nāga n'udo na n'usoro.
41 N'ihi nka ka ndi nile nānu olu ìgwè madu-ha, na nbuli-ije nke ọmuma-ulo-ikwū-ha, na nkpọtu nke ihe-agha, we ma jijiji: n'ihi na usu-ndi-agha di uku di kwa ike.
42 Judas na usu-ndi-agha-ya we biarue nso, ba n'agha, ḅue n'etiti usu-ndi-agha eze, nnù ndikom na ọgu iri.
43 Eleeza kwa, onye anākpọ Savaran, ebe ọ matara na otù nime anu-ọhia ahu, nke nēbu ihe-agha ala-eze, di elu kari ndi fọduru, o we chè na eze nọkwasi ya;
44 Tiye onwe-ya n'ajọ, ka Ọ we naputa ndi-Ya, We nweta aha ebighi-ebi;
45 Ya mere ọ jiri obi-ike gbakwuru ya n'etiti agha ahụ, na-egbu n'aka nri na n'aka ekpe, nke mere na e kewara ha n'ebe ọ nọ n'akụkụ abụọ.
46 O we me, ọ we ḅakuru n'okpuru enyí ahu, mabà ya n'okpuru, me ka ọ nwua: enyí ahu we dakwasi ya, n'ebe ahu ka ọ nwua.
47 Ma ndi-Ju fọduru, mḅe ha huru idi-uku eze, na ime-ihe-ike nke usu-ndi-agha-ya, ha siri n'ebe ha nọ chigharia.
48 Ma usu-ndi-agha eze we rigorue Jerusalem izute ha, eze we ma ulo-ikwū-ya megide Judia, na imegide ugwu Zaion.
49 Ma Ya na ndi nọ na Bet-sura ka O mere ka ha di n'udo: n'ihi na ha siri n'obodo ahu puta, n'ihi na ha enweghi ihe-oriri n'ebe ahu idi n'agha ahu, ọ bu arọ izu-ike n'ala ahu.
50 Eze we were Bet-sura, guzo ebe-nguzo-ndi-agha n'ebe ahu idebe ya.
51 Ma ebe nsọ ahu, ọ nọchigidere ya n'agha ọtutu ubọchi: o we tiye usu-ndi-agha n'ebe ahu chiri ngwa-ọku na ihe eji atu ọku na nkume, na iberibe ube na itu èbè.
52 Ma ha me-kwa-ra ihe-ọmumu megide inyinya-ha, nēbu kwa ha agha ogologo oge di anya.
53 Ma n'ikpe-azu, ihe-ha nēnweghi ihe-oriri, (n'ihi na ọ bu arọ nke-asa ka ọ bu, na ndi nọ na Judia, bú ndi anānaputaworo n'aka ndi mba ọzọ, ripiaworo ihe fọduru n'ihe-nkwakọba;)
54 Ọ bụ nanị ole na ole fọdụrụ n'ebe nsọ ahụ, n'ihi na ụnwụ ahụ siri ike n'ebe ha nọ, nke mere na ha nwere ike gbasasịa onwe ha, onye ọ bụla n'ebe nke ya.
55 Na mḅe ahu Lisias nuru okwu, na Filip, onye Antiọkọs, bú eze, mḅe ọ di ndu, mere ka o kuta Antiọku nwa-ya nwoke, ka o we buru eze;
56 Ewe si na Peasia na Midia lata, ya na usu-ndi-agha eze ndi soro ya je, na ọ chọ-kwa-ra inara ya ikpé nke okwu ahu.
57 Ya mere ọ gara ngwa ngwa, si eze na ndi-isi usu nile nke ndi-agha na nkpọkọta ahu, Ayi nēre ure kwa-ubọchi, ma ihe-oriri-ayi di ntà, ma ebe ayi nānọchigide n'agha di ike, ọlu ala-eze ahu di kwa ike. dina n'aru ayi:
58 Ma uḅu a ka ayi me ndikom ndia eyì, me kwa ka ayi na ha na mba-ha nile di n'udo;
59 Gi na ha we ḅa kwa ndu, na ha gādi ndu dika iwu-ha si di, dika ha mere na mḅe gara aga: n'ihi na ha ewe iwe di ọku, ha we me ihe ndia nile, n'ihi na ayi kpochapuru iwu-ha nile.
60 Eze na ndi-isi we were afọ-ofufo: o we zigara ha ozi ime udo; ha we nara ya.
61 Eze na ndi-isi ṅu-kwa-ra ha iyi: ha we si n'ebe ewusiri ike pua.
62 Eze we ba n'ugwu Zaion; ma mgbe ọ hụrụ ike nke ebe ahụ, ọ mebiri iyi ya nke ọ ṅụrụ, ma nye iwu ka a kwatuo mgbidi ahụ.
63 Mḅe ahu o were ngwa ngwa pua, laghachi na Antiọkia, ma ọ huru Filip bu onye-isi obodo: o we buso ya agha, were obodo ahu n'ike.

ISI NKE 7

1 N'arọ nke-iri-na-iri-na-iri-na-abua ahu ka Dimitriọs nwa Seleukọs siri na Rom rigo, ya na ndikom ole-na-ole, rue obodo nke oké osimiri, we buru eze n'ebe ahu.

2 Ma mbe ọ nābà n'obí nke nna-ya-hà, otú a ka ọ di, na usu-ndi-agha-ya ewerewo Antiochus na Lisias, ime ka ha biakute ya.
3 Ya mere, mbe ọ mara ya, Ọ si, Ka m'ghara ihu iru-ha.
4 Ndị agha ya wee gbuo ha. Ma mbe Demetrioṣ noḍusiri n'oche-eze nke ala-eze-ya;
5 Ndị ajọ omume nile na ndị na-adighị asọpụrụ Chineke nke Izrel bịakwutere ya, ndị nwere Alcimọs, onye ọ na-achọsi ike ịbụ onye-isi-nchu-àjà, maka onye-isi-ha;
6 Ha we bo ndi Israel ebubo n'iru eze, si, Judas na umu-nne-ya emewo ka ha nwua, bú ndi-eyì-gi nile, chupu kwa ayi n'ala-ayi.
7 Ma uḅu a ziga otù nwoke nke gi onwe-gi nātukwasi obi, ka ọ je, hu ihe-nchu-àjà ahu nke o meworo n'etiti ayi, na n'ala eze, ka o were kwa ndi nile nēyere ha aka leta ha.
8 Eze we roputa Bakides, bú eyì eze, onye nāchi n'ofè miri-iyi ahu, ọ bu kwa onye uku n'ala-eze, onye kwesiri ntukwasi-obi n'ebe eze nọ;
9 Ma ya o zipụrụ ya na ajọọ-omume Alcimọs ahụ, onye ọ mere onye-isi-nchụ-aja, ma nye ya iwu ka ọ ọbọ n'aka ụmụ Israel.
10 Ya mere, ha gawara, were oké ike bata n'ala Judia, ebe ha zigara ndị-ozi jekwuru Judas na ụmụnne ya ndị ji okwu udo dị aghụghọ.
11 Ma ha egeghi nti n'okwu-ha; n'ihi na ha hụrụ na ha ji nnukwu ike bịa.
12 Mgbe ahụ ka a kpọkọtara Alcimọs na Bakidis otu ìgwè ndị odeakwụkwọ, ka ha chọọ ikpe ziri ezi.
13 Ma Asiria bu ndi-mbu n'etiti umu Israel ndi nāchọ udo n'aka ha;
14 N'ihi na ha siri, Onye-nchu-àjà nke nkpuru Eron ewerewo usu-ndi-agha a bia, ọ dighi kwa ihe-imehie-ya ga-eme ayi.
15 O we gwa ha okwu n'udo, ṅuara ha iyi, si, Ayi agaghi-eme ihe ọjọ megide unu ma-ọbu ndi-eyì-unu.
16 Ha we kwere ya: ma ọ chiri ọgu ndikom atọ n'etiti ha, ḅue ha n'otù ubọchi, dika okwu nile nke O dere si di;
17 Anu-aru nke ndi-ebere-Gi ka ha nāchupu, Ọbara-ha ka ha wusi-kwa-ra Jerusalem buruburu, ma ọ dighi onye nēlì ha.
18 N'ihi nka egwu na egwu-ha ruru ndi Israel nile, bú ndi nāsi, Ọ dighi ezi-okwu ma-ọbu ezi omume di nime ha; n'ihi na ha emebiwo ọḅuḅa-ndu na iyi nke ha mere.
19 Mbe ihe ndia gasiri, Bakides si na Jerusalem wezugara, ma ulo-ikwū-ya na Bezet, o we ziga chiri ọtutu n'etiti ndikom ahu ndi rapuru ya, na ufọdu nime ndi Israel, o we me ka ha nwua, tubà ha n'oké osimiri. olulu.
20 O nye-kwa-ra ala-ya n'aka Alkimọs, nye kwa ya ike iyere ya aka: Bakides we jekuru eze.
21 Ma Alcimọs gbara mgba maka ọkwa nchụ-aja.
22 Ma we biakute ya ndi nile ndi nākpaḅu ndi ahu, ndi, mbe ha nabataworo ala Juda n'aka-ha, mejọrọ ọtutu ihe n'Israel.
23 Ma mbe Judas huru ihe ọjọ nile nke Alcimus na nzukọ-ya mere n'etiti umu Israel, ọbuná n'elu mba nile;
24 O we pua ba n'ókè-ala nile nke Judia buruburu, we bọ ọbọ n'aka ndi nēwezuga onwe-ha n'aru Ya, nke mere na ha anwaghi-anwa anwa ipu ba n'ala ọzọ.
25 N'akụkụ nke ọzọ, mgbe Alcimọs hụrụ na Judas na ndị òtù ya enwetawo n'aka, ma mara na ya enweghị ike iguzosi ike n'ebe ha nọ, ọ gakwuuru eze ọzọ, ma kwuo ihe nile dị njọ n'ime ha na ya nwere ike.
26 Eze we ziga Nikanoa, bú otù nime ndi-isi-ya nke anāsọpuru, bú nwoke nke nēbu ikpọ-asì nye Israel, inye iwu ka ebibie ndi Israel.
27 Nikano we were oké usu nile nke ndi-agha bia Jerusalem; o we zigara Judas na umu-nne-ya ozi n'aghughọ n'okwu-udo, si,
28 Ka agha ghara idi n'etiti mu na gi; M'gābia na ndikom ole-na-ole, ka m'we hu gi n'udo.
29 Ya mere ọ biakutere Judas, ha we nēkelerita onwe-ha n'udo. Otú ọ di, ndi-iro ahu jikere iwere Judas n'ihe-ike.
30 Ma mbe Judas masiri, na o were aghughọ biakute ya, o we tua egwu ya nke-uku, o kweghi kwa ihu iru-ya ọzọ.
31 Na Nikanor, bere a ohui sɛ n'ahoɔden no huu amane no, ɔfirii adi kɔɔ Yuda akuraa Kafarsalama.
32 N'ebe ahu ka e ḅuru n'akuku Nikanoa, ihe ra ka nnù ndikom na nnù ise, ndi fọduru we ḅalaga n'obodo Devid.
33 Mbe ihe ndia gasiri Nikanoa rigoro ugwu Zaion, ufọdu nime ndi-nchu-àjà na ufọdu nime ndi-okenye ndi Israel we si kwa n'ebe nsọ puta, ikele ya n'udo, na igosi ya àjà-nsure-ọku nke anāchuru eze.
34 Ma ọ kwara ha ihe-ọchì, chì kwa ha ọchì, me kwa ha ihere, kwue npako, si,
35 O we ṅua iyi n'ọnuma-Ya, si, Ọ buru na eweghi Judas na usu-ndi-agha-ya n'akam uḅu a, ọ buru na m'laghachi na ntukwasi-obi, m'gākpọ ulo a ọku: o we were oké iwe pua.
36 Ndi-nchu-àjà we ba, guzo n'iru ebe-ichu-àjà na ulo uku Chineke, nākwa ákwá, si,
37 Gi onwe-gi, Onye-nwe, arọputaworo ulo a ka akpọ kwa aha-Gi, na iburu ndi-Gi ulo ekpere na aririọ-aririọ;
38 Ḅọ-kwa-nu ọbọ n'aru nwoke a na usu-ndi-agha-ya, ka ha da kwa na mma-agha: cheta nkwulu nile ha, ekwe-kwa-la ka ha digide ọzọ.
39 Nikano we si na Jerusalem pua, ma ulo-ikwū-ya na Bethoron, ma usu-ndi-agha sitere na Siria zute ya.
40 Ma Judas we ma ulo-ikwū-ha na Adasa, ya na nnù ndikom asa na ọgu iri, o we kpe ekpere n'ebe ahu, si,
41 Jehova, mbe ndi ezitereri site n'aka eze Asiria kwuluri, mọ-ozi-Gi puru, tiḅue n'etiti ha ọgu nnù ise na nnù iri-na-ise.
42 Ọbuná otú a ka i la n'iyì n'iru ayi ta, ka ndi fọduru we mara na o kwuluru ebe nsọ Gi, Gi kwa ya ikpé dika ajọ omume-ya si di.
43 N'ubọchi nke-iri-na-atọ nke ọnwa Ada, usu nile nke ndi-agha we chikọta onwe-ha: ma usu-ndi-agha Nikano nwere ujọ, ewe ḅue ya onwe-ya n'agha ahu.
44 Ma mgbe ndị-agha Nicanor hụrụ na e gburu ya, ha tụpụrụ ngwa-agha ha nile, ma gbalaga.
45 Ha we chua ha ije otù ubọchi, site na Adasa rue Gezara, nēwere opì-ha kpọ òkù n'azu ha.
46 Ma ha siri n'obodo-ukwu nile nke Judia nile puta, ma mechibido ha; ha we chigharia n'azu ndi nāchu ha, ewe were mma-agha ḅue ha nile, ọ dighi kwa otù nime ha fọduru.
47 Emesia ha chiri ihe-nkwata na ihe-nkwata, tiḅue Nikanoroṣ isi na aka-nri-ya, nke o setiri npako nke-uku, bupu ha, kwuba ha n'iru Jerusalem.
48 N'ihi nka ndi Israel ṅuriri ọṅu nke-uku, ha we debe ubọchi ahu ubọchi ọṅù uku.
49 Ọzọ, ha do-kwa-ra ime ememe kwa-arọ, bú ubọchi nke-iri-na-atọ nke Ada.
50 Ya mere, ala Juda we di jū kwa nwa oge.

ISI NKE 8

1 Ma Judas anuwo okwu bayere ndi Rom, na ha bu ndi-dike na ndi-dike, na ndi nānara ihu-n'anya ndi nile jikọrọ onwe-ha na ha, na ime ọḅuḅa-ndu nke ha na ndi nile biakutere ha;
2 Ma na ha bụụrụ ndị dike dị ike. Ewe gosi kwa ya agha-ha na ezi omume nile ha nke ha meworo n'etiti ndi Galetia, na otú ha siri merie ha, we weta ha n'okpuru ùtú;
3 Ma ihe ha meworo n'ala Spen, n'ihi n'inweta ihe-egwuputa nke ọla-ọcha na ọla-edo nke di n'ebe ahu;
4 Ma na site n'atụmatụ ha na ntachi-obi ha e meriri ebe ahụ nile, n'agbanyeghị na ọ dị ezigbo anya site n'ebe ha nọ; ọzọ kwa, ndi-eze ahu ndi nēsi n'ebe nsọ uwa bia imegide ha, rue mḅe ha mere ka ha chusa ha, me kwa ha oké nkpọtu, ndi fọduru we nēnye ha utu-ha kwa-arọ;
5 Ọzọ kwa, otú ha siri tua ujọ n'agha Filip na Perseus, bú eze ndi Citim, na ndi ọzọ ndi nēbuli onwe-ha imegide ha, we tiḅue ha;
6 Ma lee ka Antiọkọs, bú eze ukwu nke Eshia, nke bịaruru imegide ha n'agha, ebe ọ nwere otu narị enyí na iri abụọ, ndị na-agba ịnyịnya, na ụgbọ ịnyịnya, na nnukwu ndị-agha, nwere nkụda mmụọ site na ha;
7 Ma otú ha siri jide ya na ndụ, na ọgbụgba-ndụ na ya na ndị ga-achị mgbe ọ ga-anọchi anya ya ga-atụ ụtụ dị ukwuu, na nye ndị edoro n'agha, na ihe e kwekọrịtara.
8 na ala India, na Midia na Lidia, na ala kachasi nma, nke ha nara n'aka ya, nye eze Eumenes;
9 Ọzọ kwa otú ndi Gris siri zube ibia ibibi ha;
10 Ma na ha, ebe ha matara maka ya, zipụrụ otu onye-isi-agha megide ha, ma buso ha agha gburu ọtụtụ n'ime ha, ma dọrọ ndị nwunye ha na ụmụ ha n'agha, ma kwata ha n'agha, ma were ala ha nile, ma kwatuo ha siri ike. jidesie ha, me ka ha buru ndi-orù-ha rue ta;
11 A gwakwara ya ọzọ, otú ha si bibie ma weta n'okpuru ọchịchị ha ala-eze na agwaetiti nile ndị na-emegide ha n'oge ọ bụla;
12 Ma ha na ndi-eyì-ha na ndi nādabere n'aru ha ka ha debeworo ọhu: ma na ha emeriwo ala-eze di anya na nke di nso, nke mere na ndi nile ndi nuru aha-ha nātu egwu ha;
13 Ọzọ kwa, onye ha gēyere aka ibu ala-eze, bú ndi ahu bu eze; ma ndị ha chọrọ ọzọ, ha na-akwaga: n'ikpeazụ, na e buliri ha elu nke ukwuu;
14 Ma n'ihi ihe ndia nile ọ dighi onye ọ bula n'etiti ha nēkpu okpu-eze ma-ọbu yiri uwe ododo, ka ewe were ya di uku;
15 Ọzọ kwa, otú ha siri meworo onwe-ha ulo-nzukọ ndi-isi, ebe ọgu ndikom iri-na-ise na iri nānọdu ala na nnọkọ-ikpé kwa-ubọchi, nāḅa ọzù mḅe nile bayere ndi-ayi, ka ewe me ka ha guzosie ike;
16 Ma na ha na-enyefe ọchịchị ha n'aka otu nwoke kwa afọ, onye na-achị obodo ha nile, na na mmadụ nile na-erubere onye ahụ isi, ma na ọ dịghị ekworo ma-ọbụ mkparị adịghị n'etiti ha.
17 N'ihi ihe ndia, Judas rọputara Eupolemus nwa Jọn, nwa Akkos, na Jeson nwa Eleeza, ziga ha na Rom, ka ha na ha ḅara ọḅuḅa-ndu na nḅochi;
18 Na ịrịọ ha arịrịọ ka ha napụ ha yoke ahụ; n'ihi na ha hụrụ na ala-eze ndị Gris na-emegbu Izrel site n'ịbụ ohu.
19 Ya mere ha jerue Rom, nke bu ije-ukwu nke-uku, we ba n'ulo-nzukọ, ebe ha kwue okwu, si.
20 Judas Maccabeus, ya na umu-nne-ya, na ndi-Ju, ezitewo ayi biakute unu, ka ayi na unu we ḅa nḅakọrịta na udo, ka ayi we deba aha-kwa-ra unu n'akwukwọ.
21 Ya mere, okwu ahụ masịrị ndị Rom nke ọma.
22 Ma nka bu ndeputa akwukwọ-ozi ahu nke nzukọ-nsọ deghachi-kwa-ra ọzọ na mbadamba ọla, ziga-kwa-ra na Jerusalem, ka ha we nwe n'ebe ahu ihe-ncheta nke udo na nnwekọ;
23 Ihe ịga nke ọma diri ndị Rom na ndị Juu, site n'oké osimiri na site n'ala ruo mgbe ebighị ebi: ma mma agha na onye iro dị ha anya.
24 Ọbụrụ na agha ọ bụla eburu ụzọ bịakwasị ndị Rom ma-ọbụ otu n'ime ndị ha na ha jikọrọ aka n'ọchịchị ha nile;
25 Ndi-Ju gēwere kwa obi-ha nile yere ha aka, dika mḅe akara àkà;
26 Ma-ọbụghị ihe ọ bụla ha ga-enye ndị na-ebuso ha agha, ma-ọbụ nyere ha ihe oriri, ngwa-agha, ego, ma-ọbụ ụgbọ mmiri, dịka ọ masịrị ndị Rom; ma ha ga-edebe ọgbụgba-ndụ ha nile na-ewereghị ihe ọbụla.
27 N'otu aka ahụ kwa, ọbụrụ na agha eburu ụzọ bịakwasị mba ndị Juu, ndị Rom ga-eji obi ha nile nyere ha aka, dịka oge a ga-ahọpụta;
28 Agaghi-enye kwa ndi nēso ha ihe-oriri, ma-ọbu ngwa-agha, ma-ọbu ego, ma-ọbu uḅọ, dika ọ si di nma n'anya ndi Rom; ma ha gēdebe ọḅuḅa-ndu nile ha, ma nke ahu nēnweghi aghughọ.
29 Dị ka isiokwu ndị a si kwuo, ndị Rom na ndị Juu gbara ndụ.
30 Otú ọ dị, ọbụrụ na ma emesịa otu akụkụ ma-ọbụ nke ọzọ ga-eche na ha ga-ezute ịgbakwunye ma-ọbụ ibelata ihe ọ bụla, ha nwere ike ime ya na-atọ ha ụtọ, ma ihe ọbụla ha ga-agbakwunye ma-ọbụ wepụ ga-akwado ya.
31 Ma okwu bayere ihe ọjọ nile nke Dimitriọs nēme ndi-Ju, ayi eduru ya akwukwọ, si, N'ìhi gini ka i meworo ka yoke-gi di arọ n'aru ndi-eyì-ayi, we kekọta kwa ndi-Ju?
32 Ya mere, ọ buru na ha atamu ntamu ọzọ megide gi, ayi gēme ha ezi omume, were kwa oké osimiri na n'ala buso gi agha.

ISI NKE 9

1 Ọzọ kwa, mḅe Dimitriọs nuru Nikanoa na usu-ndi-agha-ya ka eḅuruworo n'agha, o we ziga Bakides na Alcimus n'ala Judia nke uḅò abua, ya na onye-isi usu-ndi-agha-ya;
2 Ha we pua n'uzọ ahu nke nērùru Galgala, ma ulo-ikwū-ha n'iru Masalot, nke di n'Abela, mḅe ha merisiri ya, na ha tiḅuru ọtutu madu.
3 Ọzọ kwa, n'ọnwa mbu nke ọgu arọ abua na iri na abua ka ha ma ulo-ikwū-ha n'iru Jerusalem:
4 Ha si n'ebe ahu bulie ije, je Beria, ha chiri orú nnù ndikom uzọ abua na nnù iri-na-ise, na nnù ndi-inyinya abua.
5 Ma Judas mara ulo-ikwū-ya na Eleasa, ya na nnù ndikom asa na ọgu iri arọputara arọputa.
6 Ebe ọ huru igwe-ndi-agha nke ọzọ n'ebe ọ nọ tua egwu nke-uku; ebe ọtụtụ wepụtara onwe ha site na ndị-agha, nke mere na ha agaghị ebi ọzọ ma ọ bụghị narị ndịkom asatọ.
7 Judas we hu na usu-ndi-agha-ya aḅalagawo, na agha ahu nādakwasi ya, o we ḅa ya miri nke-uku, obi we di ya miri, n'ihi na o nweghi oge ichikọta ha.
8 Ma Ọ siri ndi fọduru, Ka ayi bilie, rigo imegide ndi-iro-ayi, ma eleghi anya ayi puru ibuso ha agha.
9 Ma ha rapuru ya, si, Ayi agaghi-enwe ike rue mḅe ebighi-ebi: uḅu a ka ayi zọputa ndu-ayi, ma emesia ayi

gēso umu-nne-ayi laghachi, buso ha agha: n'ihi na ayi di ole-na-ole.
10 Judas we si, Ya burum ihe-árú, ka m'we me ihe a, ḅapu n'iru ha: ọ buru na oge-ayi erue, ka ayi nwua n'onwe-ayi n'ihi umu-nne-ayi, ka ayi ghara kwa imeru nsọpuru-ayi.
11 Usu-ndi-agha Bekides we si n'ulo-ikwū-ha bulie ije, guzo na ncherita-iru ha, ndi-inyinya-ha ekewawo usu-ndi-agha abua;
12 Ma Bakides nọ n'aka-nri: ọmuma-ulo-ikwū ahu we biarue nso, fùa opì-ike-ha.
13 Ma ha onwe-ha nāfù kwa opì-ike-ha, bú ndi akuku Judas, ala we ma jijiji n'olu usu nile nke ndi-agha, agha ahu we nāga n'iru site n'ututu rue abali.
14 Judas we hu na Bakides na usu-ndi-agha-ya di n'aka-nri, o we chiri ndikom nile di ike n'aka-ya;
15 O we tiḅue nkù aka-nri, we chua ha rue ugwu Azotọs.
16 Ma mḅe ndi nkù aka-ekpe huru na aru nālọ ha miri, ha we sogide Judas na ndi ya na ha nọ n'ikiri-ukwu n'azu:
17 Ya mere e nwere nnukwu agha, nke mere na e gburu ọtụtụ n'akụkụ abụọ ahụ.
18 Judas we nwua, ma ndi fọduru ḅalaga.
19 Ma Jonatan na Saịmọn kpọọrọ Judas nwanne ha, ma lie ya n'ili nke nna ya hà na Modin.
20 Ọzọ kwa, ha kwara ya ákwá, ma Israel nile tiere ya aka n'obi, nēru újú ọtutu ubọchi, si,
21 Le ka nwoke bu dìnkpà si daworo, bú onye nānaputa Israel!
22 Ma ihe nile nke Judas na agha-ya nile, na omume ọma nile nke o mere, na idi-uku-Ya, edeghi ha ede: n'ihi na ha di ọtutu nke-uku.
23 Ma mgbe ọ nwụsịrị Judas ndị ajọọ-mmadụ malitere ibipụta isi ha n'oke-ala nile nke Israel, ma e nwere ndị nile nke mere ajọọ-omume bilitere.
24 Na mḅe ahu oké unwu uku we di, nke ala ahu nupuru isi n'ihi ya, we so ha je.
25 Bakides we rọputa ndi nēmebi iwu, me kwa ha ndi-isi nke ala.
26 Ha we jua ase, we chọ ndi-enyi Judas, me ka ha biakute Bakides, o we ḅa ha ǫ́bọ̀ n'aru ha, were ha n'efu.
27 Otú a ka nkpaḅu uku di n'Israel, nke anāgaghi-adi otú a site n'ubọchi ahughi onye-amuma n'etiti ha.
28 N'ihi nka ka ndi-eyì Juda nile chikọtara, si Jonatan,
29 Ma ebe Judas nwa-nne-gi nwuru, ayi enweghi onye di ka ya nke gāpukuru ndi-iro-ayi, na Bakides, na imegide ndi mba-ayi ndi nākpaḅu ayi.
30 Ma uḅu a ayi arọputaworo gi ta ka i buru onye-isi na onye-isi n'ọnọdu ya, ka i we buso agha-ayi agha.
31 N'ihi nke a, Jọnatan were ọchịchị n'isi ya n'oge ahụ, ma bilie n'ọnọdụ Judas nwanne ya.
32 Ma mgbe Bakides matara ya, ọ chọrọ igbu ya
33 Jonatan na Saimon nwa-nne-ya, na ndi nile ya na ha nọ, mḅe ha matara na ha ḅalagara n'ọzara Tecoe, ma ulo-ikwū-ha n'akuku miri ọdọ-miri Asfa.
34 Ma mḅe Bakides ghọtara, ọ we biarue Jọdan nso, ya na usu-ndi-agha-ya nile n'ubọchi-izu-ike.
35 Ma Jonatan ezitewo nwa-nne-ya Jọn, bú onye-isi ndi Israel, ka ọ kpere ndi-eyì-ya, bú ndi Nebat, ka ha were chiri ihe-agha-ha, nke riri nne rigo.
36 Ma umu-ndikom Jambri siri na Medaba puta, were Jọn na ihe nile o nwere, were ya je.
37 Ma mḅe ihe ndia gasiri okwu we rue Jonatan na Saimon nwa-nne-ya, na umu Jambria mere ọlulu-nwunye di uku, we were oké uḅọ-ha kutara nwunye ahu site na Nadabata, dika nwa-nwayi nke otù nime ndi-isi uku nke Kenean.
38 Ya mere ha chetara Jọn nwa-nne-ha, we rigo, zo onwe-ha n'okpuru ebe-nzuzo nke ugwu;
39 Ma ebe ha weliri anya-ha, hu, ma, le, ọtutu ima-nma na ibu ibu di: ma nwoke ahu nālu nwunye ọhu, na ndi-eyì-ya na umu-nne-ya, putara izute ha chiri ugbà, na ihe abù, na ọtutu ngwa-agha.
40 Jonatan na ndi ya na ha so we si n'ebe ahu nēru nbì bilie imegide ha, ḅue ha n'uzọ di otú a, ọtutu madu we da n'ala nwua, ndi fọduru we ḅalaga n'ugwu ahu, ha we chiri ha nile. ihe-nkwata-ha.
41 Otú a ka ọlulu-nwunye ahu siri ghọ iru-újú, na olu nke abù-ha ka ọ ghọ iru-újú.
42 Ma mḅe ha ḅasiri ọbara nwa-nne-ha n'uju, ha we laghachi na miri-iyi Jọdan.
43 Ma mḅe Bakides nuru ya, o were ike uku bia n'usọ Jọdan n'ubọchi-izu-ike.
44 Jonatan we si usu-ndi-agha-ya, Biko, ka ayi rigo, buso ndu-ayi agha, n'ihi na ọ bughi n'ebe ayi nọ ta, dika na mḅe gara aga;
45 N'ihi na, le, agha ahu di n'iru ayi na n'azu, na miri Jọdan n'ofè a na akuku nke-ọzọ, apiti na osisi, ọ dighi kwa ebe ayi gēwezuga onwe-ayi.
46 Ma uḅu a unu tikuenu elu-igwe, ka ewe naputa unu n'ọbu-aka ndi-iro-unu.
47 Ha we chikọta onwe-ha n'agha, Jonatan we setipu aka-ya tiḅue Bakides, ma o siri n'ebe ọ nọ laghachi.
48 Jonatan na ndi soro ya we mabà nime Jọdan, gabiga n'ofè ọzọ: ma nke-ọzọ esighi-agabiga Jọdan rue ha aru.
49 Ya mere, e gburu n'akụkụ Bakides n'ụbọchị ahụ ihe ra ka otu puku ndị ikom.
50 E mesịa, Bakides laghachi na Jeruselem ma rụzie obodo ndị siri ike dị na Judia; ebe ewusiri ike nke di na Jeriko, na Emeus, na Bet-horon, na Bet-el, na Tamnata, na Feronai, na Tafon, ka o were mḅidi di elu, were kwa ọnu-uzọ-ama na nkpọrọ, me ka ha di ike.
51 Ọ we tiye ebe-nguzo-ndi-agha nime ha, ka ha we me ihe ọjọ megide Israel.
52 O me-kwa-ra obodo Bet-Sura, na Gazara, na ulo-elu, tiye n'etiti ha, na ihe-oriri.
53 Ọzọ kwa, ọ chiri umu-ndikom ndi-isi n'ọhia ka ha dọta ha n'agha, tiye ha n'ulo-elu di na Jerusalem ka ewe debe ha.
54 Ma n'ime narị afọ nke iri ise na atọ, n'ọnwa nke abụọ, Alcimọs nyere iwu ka a kwatuo mgbidi nke ogige dị n'ime nke ebe nsọ ahụ; Ọ kwatu-kwa-ra ọlu ndi-amuma
55 Ma ka ọ malitere ịkwatu, ọbụna n'oge ahụ a tiri Alcimọs ihe otiti, ma ndị na-azụ ahịa ya gbochiri ya: n'ihi na emechiwo ọnụ ya, ma kụnwụrụ ya, nke mere na ọ nweghị ike ikwu ihe ọ bụla ọzọ, ma-ọbụ nye iwu gbasara ya. ulo ya.
56 Ya mere Alcimọs nwụrụ n'oge ahụ jiri nnukwu ntagbu.
57 Ma mḅe Bakides huru na Alkimọs anwuwo, o we laghachikuru eze: ala Judia we di jū arọ abua.
58 Ndikom nile nāsọpuru Chineke we ḅa nkpọkọta, si, Le, Jonatan na nzukọ-ya di jū, ha we biri n'obi-ha: ma uḅu a ayi gēme ka Bakides bia n'ebe a, ọ gāchiri kwa ha nile n'otù abali.
59 Ha we je ḅa jua ya.
60 O we bulie ije, bia, ya na oké usu-ndi-agha, o we zigara ndi-orù-ya na Judia akwukwọ na nzuzo, ka ha chiri Jonatan na ndi ya na ha nọ: ma ha apughi, n'ihi na ha mara ndum-ọdu-ha.

61 Ya mere ha were ufọdu nime ndikom ala ahu, bú ndi dere ihe ọjọ ahu, ihe ra ka ọgu ndikom abua na iri, ma ḅue ha.
62 E mesịa, Jonatan na Saịmọn na ndị ya na ha so wee kpụrụ ha gawa Bet-basaị nke dị n'ala ịkpa, ha wee rụzie ire ere ya ma mee ka ọ dị ike.
63 Ma mḅe Bakides mara ihe ahu, o we chikọta usu-ndi-agha-ya nile, zigara ndi Judia ozi.
64 O we je, nọchibidoro Bet-basi; ha we buso ya agha ọtutu ubọchi, me kwa uba agha.
65 Ma Jọnatan rapuru nwa-nne-ya nwoke, bú Saimon, n'obodo-ukwu, ma pua n'onwe-ya ba n'ọhia, ma were ọnu-ọgugu ole-na-ole pua.
66 O we tiḅue Ọdọnake na umu-nne-ya, na umu-ndikom Fasiron n'ulo-ikwū-ha.
67 Ma mḅe ọ malitere tiḅue ha, we rigota, ya na usu-ndi-agha-ya, Saimon na ndi-òtù-ya siri n'obodo ahu pua, sure ngwa-agha nile;
68 Ha we buso Bakides agha, onye obi-ya juru ha, ha we weda ya n'ala nke-uku: n'ihi na ndum-ọdu-ya na ndọḅu-ya bu ihe-efu.
69 Ya mere o were nnukwu iwe megide ndị ajọọ mmadụ ndị nyere ya ndụmọdụ ka ọ bata n'ime obodo ahụ, ọbụrụraa na o gburu ọtụtụ n'ime ha, ma zube ịlaghachi n'ala nke ya.
70 Jonatan we mara ihe bayere ya, o we zigara ya ndi-ozi, ka o we me ka ya na ya di n'udo, naputa kwa ha ndi-nkpọrọ.
71 nke ọ nara, me dika ihe nile ọ nāchọ, we ṅuara ya iyi na ọ gaghi-eme ya ihe ọjọ ubọchi nile nke ndu-ya.
72 Ya mere mgbe ọ weghachiri nye ya ndị-mkpọrọ nile nke ọ napụrụ n'oge gara aga site n'ala nke Judia, ọ laghachịrị ma gawa n'ime ala nke ya, ọ bataghịkwa ọzọ n'oke-ala ha nile.
73 Mma-agha we kwusi n'Israel: ma Jonatan biri na Makmas, malite ichi ndi Israel; O we kpochapuru ndikom ahu nādighi-asọpuru Chineke n'Israel.

ISI NKE 10

1 N'arọ nke-iri-na-iri-na-iri Aleksanda, nwa Antiọkus nke anākpọ aha-ya Epifans, we rigo were Ptolemais: n'ihi na ndi Israel natara ya, site n'aka-ya bu eze n'ebe ahu;
2 Ma mḅe eze Demetriọs nuru ya, ọ kpọkọtara oké usu-ndi-agha ri nne, ma pua imegide ya ibu agha.
3 Dimitriọs we zigara Jonatan akwukwọ-ozi n'obi, o we me ka ọ di uku.
4 N'ihi na ọ siri, Ka ayi buru uzọ me ka ayi na ya di n'udo, tutu ya na Aleksanda emegide ayi;
5 Ma ọ́ bụghị ya, ọ ga-echeta ihe ọjọọ nile nke anyị meworo ya, na megide ụmụnne ya na ndị ya.
6 O we nye ya ike ichikọta usu-ndi-agha, na ikwado ihe-agha, ka o we yere ya aka n'agha: o we nye iwu ka ewe naputa ndi adọtara n'agha ndi nọ n'ulo-elu.
7 Jonatan we biarue Jerusalem, gua akwukwọ ahu na nti ndi Israel nile na nke ndi nọ n'ulo-elu:
8 Ha we tua egwu nke-uku, mḅe ha nuru na eze enyewo ya ike ichikọta ọmuma-ulo-ikwū.
9 Ndi ulo-elu ahu we nye ndi-agha-ha nye Jonatan, o we nye ha n'aka ndi muru-ha.
10 Nka mere nka, Jonatan we biri onwe-ya na Jerusalem, wue na iwu obodo ahu.
11 Ma o nye-kwa-ra ndi-ọlu iwu ka ha were nkume nrata akuku wue mḅidi na ugwu Zaion na gburugburu; ha we me otú a.
12 Ma ndi-ọbìa ndi nọ n'ebe nile ewusiri ike nke Bekides wuru, ḅalaga;
13 Nke mere na onye ọ bụla hapụrụ ebe ya ma banye n'ala nke ya.
14 Ọ bu náni na Bet-sura ufọdu nime ndi rapuru iwu na ihe enyere n'iwu fọduru, n'ihi na ọ bu ebe-nḅabà-ha.
15 Ma mḅe eze, bú Aleksanda, nuru okwu nile nke Dimitriọs zigaworo nye Jonatan: ewe gosi kwa ya akukọ-agha nile na ezi omume nile nke ya na umu-nne-ya mere, na ihe-nḅu nile nke ha diri;
16 Ọ si, Àyi gāchọta nwoke di otú a? ugbu a, anyị ga-eme ya enyi anyị na anyị na-akpakọrịta.
17 N'elu ihe a ka o dere akwukwọ, zigara ya ya, dika okwu ndia si di, si,
18 Eze Alegzanda nēkele nwa-nne-ya Jonatan:
19 Ayi anuwo okwu bayere gi, na Gi onwe-gi bu onye nwere ike di uku, I zutewo kwa iwere ayi eyì.
20 Ya mere, uḅu a, ta ka ayi nēchiri gi echi ka i buru onye-isi-nchu-àjà nke mba-gi, na ikpọ aha eze; (O we si otú a ziga ya uwe-nwuda ogho ododo na okpu-eze ọla-edo:) we jua Gi ka i were òkè-ayi, me kwa ayi na eyì-ayi.
21 Ya mere, n'ọnwa nke-asa nke narị arọ na iri isii, n'ememe nke ulo-ikwū nile, Jonatan yiri uwe-nwuda nsọ ahu, chikọta usu-ndi-agha, weta ọtutu ihe-agha.
22 Ma mḅe Dimitriọs nuru ihe bayere ya, o wutere ya nke-uku, si,
23 Gini ka ayi meworo, na Alegzanda kpuchiworo ayi n'ikwekọ n'etiti ndi-Ju ime onwe-ya ka ọ di ike?
24 Ma a ga m edegara ha okwu agbamume, ma kwere ha nkwa nsọpụrụ na onyinye, ka m wee nweta enyemaka ha.
25 Ya mere o zigara ha ozi, si otú a: Eze Dimitriọs nēkele ndi-Ju.
26 Ebe unu debere ọgbụgba-ndụ nye anyị, ma nọgide na-enyi anyị, na-ejighị n'aka unu na ndị-iro anyị, anyị anụwo ya, ma anyị nwere obi ụtọ.
27 Ya mere, uḅu a unu nọgide-kwa-ra n'ikwesi-ntukwasi-obi nye ayi, ma ayi gēnyeghachi unu nke-ọma n'ihi ihe nile unu nēme n'ihi ayi;
28 Ma ọ ga-enye gị ọtụtụ ihe mgbochi, ma nye gị ụgwọ ọrụ.
29 Ma uḅu a ana-atọpum unu, ma n'ihi unu ka m'napuru ndi-Ju nile, n'utu ụtụ-nsọ, na n'ome-nsọ nile nke nnú, na n'utu okpu-eze;
30 Ma site n'ihe ahụ nke dịịrị m ịnata maka otu ụzọ n'ụzọ atọ ma-ọbụ mkpụrụ ahụ, na ọkara nke mkpụrụ osisi nile, a na m ahapụ ya site n'ụbọchị taa gaa n'ihu, ka a ghara iwere ha site n'ala nke Judia, ma-ọbụghị. nke ọchịchị atọ ahụ nke a ga-atụkwasị n'ebe ahụ site n'ala Sameria na Galili, site n'ụbọchị taa gaa n'ihu ruo mgbe ebighị ebi.
31 Ka Jerusalem di kwa nsọ na nke nwere onwe-ya, ya na ókè-ala-ya nile, site n'uzọ iri na utu.
32 Ma ulo-elu nke di na Jerusalem, M'nārapu ike n'aru ya, nye kwa onye-isi-nchu-àjà, ka o we guzo nime ya ndikom ndi ọ gārọputa idebe ya.
33 M'we tọhapu-kwa-ra nwoke ọ bula n'etiti ndi-Ju, ndi emere ka ha je biri n'ala ọzọ site n'ala Judia rue ala-ezem ọ bula, ma agēmem ka ndi-isim nile nye ha utu-ha, bú nke anu-ulo-ha.
34 Ọzọ kwa, a ga m achọ ka ememe nile, na ụbọchị izu ike, na ọnwa ọhụrụ, na ụbọchị dị nsọ, na ụbọchị atọ ga-erule

ememe ahụ, na ụbọchị atọ ga-esochi oriri ahụ ga-abụ ihe mgbochi na nnwere onwe nye ndị Juu nile nọ n'alaeze m.
35 Ọzọkwa, ọ dighị onye ga-enwe ikike itinye aka na ma ọ bụ imegide onye ọ bụla n'ime ha n'okwu ọ bụla.
36 M'gāchọ kwa, ka edeba aha-ha n'akwukwọ n'etiti usu-ndi-agha eze ihe ra ka orú nnù ndikom uzọ iri-na-abua na nnù iri nke ndi-Ju, ndi agēnye kwa ugwọ-ọlu-ha, dika usu-ndi-agha nile nke eze nwere.
37 Ma ufọdu nime ha ka agādọba n'ebe nile ewusiri ike nke eze, ndi ọzọ kwa, ufọdu nime ha ka agātukwasi ndi-isi ọlu ala-eze, bú ndi kwesiri ntukwasi-obi: ma agēmem ka ndi-nlekọta-ha na ndi-isi-ha buru nke onwe-ha, ka ha we di ndu n'azu. iwu nke ha, ọbụna dịka eze nyeworo n'iwu n'ala nke Judia.
38 Ma gbasara ọchịchị atọ ahụ nke a ga-atụkwasị na Judia site n'ala Sameria, ka e jikọta ha na Judia, ka e wee gụọ ha n'okpuru otu, ma-ọbụ na-erube isi n'ikike ọzọ karịa nke onye isi nchụ-aja.
39 Ma Ptolemais na ala ya, ana m enye ya ka ọ bụrụ onyinye efu nye ebe nsọ dị na Jeruselem maka ihe niile dị mkpa nke ebe nsọ ahụ.
40 Ọzọ, m'nēnye kwa-arọ nnù shekel ọla-ọcha iri na ise sitere n'akwukwọ-nbakọta eze nke sitere n'ebe ahu nile.
41 Ma ihe nfebigara ihe nile nke ndị-ọrụ na-akwụghị ụgwọ dị ka ọ dị na mbụ, site ugbu a gaa n'ihu ka a ga-enye ya maka ọrụ nile nke temple ahụ.
42 Ọzọ kwa, nnù shekel ọla-ọcha ise ahu, nke ha nānara n'ihe eji eme ihe n'ulo uku Chineke n'akwukwọ kwa-arọ, ọbuná ihe ahu ka agēwepu, n'ihi na ọ bu nke ndi-nchu-àjà ndi nēje ozi.
43 Ma onye ọbụla ha bụ ndị na-agbaga n'ụlọ nsọ dị na Jerusalem, ma-ọbụ nọ n'ime inwere-onwe ya, ebe ha ji eze ụgwọ, ma-ọbụ maka ihe ọbụla ọzọ, ka ha nwere onwe ha, na ihe nile ha nwere n'ala-eze m.
44 N'ihi na ihe owuwu na nrụzi nke ọlu nke ebe nsọ ka a ga-enye site n'akwụkwọ ndekọta eze.
45 E, na maka owuwu nke mgbidi Jerusalem, na ebe ewusiri ike ya gburu-gburu, a ga-enye ego site n'akwụkwọ ndekọta nke eze, dịka kwa maka iwu mgbidi na Judia.
46 Ma mbe Jonatan na ndi Israel nuru okwu ndia, ha enyeghi ha ekele, ha anabataghi kwa ha, n'ihi na ha chetara ihe ọjọ uku nke o meworo n'Israel; n'ihi na o wedawo ha n'ala nke-uku.
47 Ma n'ebe Alegzanda nọ ha nwere obi ụtọ nke ukwuu, n'ihi na ọ bụ ya bụ onye mbụ rịọrọ ha ezi udo, ha na ya na-enwekwa mmekọrịta mgbe nile.
48 Mbe ahu eze Alegzanda chikọtara oké usu-ndi-agha, ma ulo-ikwū-ha na ncherita-iru Dimitrios.
49 Ma mbe eze abua ahu basiri n'agha, usu-ndi-agha Demetrios balaga: ma Alegzanda so ya n'azu, we merie ha.
50 O we nēbu agha nke-uku nke-uku rue anyanwu da: ewe nwua n'ubọchi ahu Dimitrios.
51 E mesịa, Alegzanda zigara ndị ozi ka ha gakwuru Ptolemi, bú eze Ijipt, ka ha zie ozi a, sị:
52 N'ihi na a bịaworo m ọzọ n'alaeze m, ma e debewo m n'oche-eze nke ndị nna nna m, ma nwetawo ọchịchị, ma kwatuo Demetrios, ma nwetaghachi ala anyị;
53 N'ihi na mbe M'jisiri ibuso Ya agha, ma ya onwe-ya na usu-ndi-agha-ya we nwua n'aru ayi, ayi we nọdu ala n'oche-eze nke ala-eze-Ya;
54 Ma uụ a ka ayi ba ndu, ma uụ a nyem nwa-gi nwayi na nwunye: mu onwem gābu-kwa-ra di nwa-gi, nye kwa gi na ya dika idi-uku-gi si di.
55 Tọlemi, bú eze, we za, si, Ngọzi nādiri ubọchi ahu nke i laghachiworo n'ala nna-gi-hà, we nọkwasi n'oche-eze nke ala-eze-ha.
56 Ma uụ a ka m'gēme gi, dika i deworo n'akwukwọ nsọ: ma zutem na Ptolemais, ka ayi we hurita onwe-ayi; n'ihi na m'gāluru gi nwam nwayi dika ọchichọ-gi si di.
57 Ptolemee we si n'Ijipt pua, ya na nwa-ya nwayi Kleopatra, ha we biakute Ptolemais n'arọ ọgu arọ atọ na iri na abua:
58 Ma ebe eze Alegzanda zutere ya, o nyere ya nwa ya nwanyị bú Cleopatra, ma mee ememe ọlụlụ ya na Ptolemais n'oke ebube dị ka ndị eze si dị.
59 Ma eze Alegzanda degara Jonatan akwukwọ, ka ọ bia izute ya.
60 O we jekuru Ptolemais nke-ọma, o we zute eze abua ahu, nye ha na ndi-eyì-ha ọla-ọcha na ọla-edo, na ọtutu onyinye-inata-iru-ọma, we huta amara n'iru ha.
61 Na mbe ahu ufọdu ndi nēmebi iwu nke Israel, bú ndi nēmebi iwu, kpọkọtara onwe-ha imegide ya, ibo ya ebubo: ma eze ekweghi ige ha nti.
62 Ọzọ kwa, eze nyere iwu ka ayi yipu uwe-ya nile, yikwasi ya uwe ododo: ha we me otú a.
63 O we me ka ọ nọdu ala nání ya, si ndi-isi-ya, Soro ya ba n'etiti obodo, kwusa, ka onye ọ bula ghara ime mkpesa megide ya n'okwu ọ bula, ka onye ọ bula ghara kwa ime ka ọ ma jijiji n'okwu ọ bula. .
64 Ma mgbe ndị na-ebo ya ebubo hụrụ na a na-asọpụrụ ya dịka mkpọsa ahụ siri dị, ma yiwe uwe na-acha odo odo, ha nile gbapụrụ.
65 Eze we sọpuru ya, we de ya n'akwukwọ n'etiti ndi-isi ndi-eyì-ya, me ya onye-isi, na òkè nke ala-eze-ya.
66 E mesịa, Jọnatan ji udo na ọnụ laghachi na Jeruselem.
67 Ọzọkwa na; narị afọ na iri asaa na ise ka Demetrius nwa Dimitrios siri na Krit bịa n'ala nna ya hà.
68 Ma mgbe eze Alegzanda nụrụ akụkọ ya, o wutere ya, ma laghachi n'Antiọk.
69 Demetrios we me Apọlonios onye-isi Celosyria, bú onye-isi-ya, o we chikọta oké usu-ndi-agha, ma ulo-ikwū-ha na Jamnia, zigara Jonatan, bú onye-isi-nchu-àjà, si,
70 nání Gi onwe-gi nēbuli onwe-gi imegide ayi, ewe chìm ọchì n'ihi gi, na ita-uta: n'ihi gini kwa ka I nānya isi ike megide ayi n'ugwu?
71 Ma uụ a, ọ buru na i tukwasi obi n'ike-gi, ridata biakute ayi n'ọhia di lari, ka ayi nwa-kwa-ra okwu ahu n'ebe ahu: n'ihi na n'akam ka ike nke obodo nile di.
72 Rịọ ma mụta onye m bụ, na ndị ọzọ na-ekere òkè anyị, ma ha ga-agwa gị na ụkwụ gị enweghị ike igbalaga n'ala nke aka ha.
73 Ya mere, uụ a, i gaghi-enwe ike inọdu ndi-inyinya na ike di otú a n'ala di lari, ebe ọ dighi nkume ma-ọbu nkume di, ma-ọbu ebe ibalaga n'iru.
74 Ya mere, mbe Jonatan nuru okwu ndia nke Apọlonios, o we di ya n'obi, na o we rọputa orú nnù ndikom na nnù ise, si na Jerusalem pua, Saimon nwa-nne-ya zutere ya ka ha nyere ya aka.
75 O we ma ulo-ikwū-ya megide Jọpa: ma; ndi Jọpa mechibidoro ya n'obodo, n'ihi na Apọlonios nwere ebe-nguzo-agha n'ebe ahu.
76 Jonatan we nọchibido ya n'agha: ndi obodo ahu we tubà ya n'egwu: Jonatan we naputa Jopa.
77 Ma mbe Apọlọnios nuru okwu bayere ya, o we chiri nnù ndi-inyinya atọ na ọgu iri, ha na oké usu-ndi-agha, jerue

Azutọs dika onye nẽje ije, o we si na ya dọputa ya n'ala di lari. n'ihi na ọ nwere ọtutu ndi-inyinya, ndi ọ tukwasiri obi.
78Jonatan we so ya jerue Azutọs, ebe usu-ndi-agha we chikọta onwe-ha.
79 Ma Apọlọnọs hapụrụ otu puku ndị-inyinya ka ha chebiri ha.
80 Jonatan we mara na ndi nẽru nbì di n'azu ya; n'ihi na ha nãḅa buruburu n'usu-ndi-agha-Ya, nãḅa kwa ndi Israel agha, site n'ututu rue anyasi.
81 Ma ndi Israel guzoro du, dika Jonatan nyere ha iwu: ma inyinya ndi-iro-ha we gwugwu.
82 Ya mere Saimon we me ka ndi-agha-ya puta, me ka ha guzo n'iru ndi-ọḅa-ọsọ, (n'ihi na ndi-inyinya ahu emewo ka ha gwusia) ndi ọ nẽjuru uju bayere ha, we ḅalaga.
83 Ndi-inyinya ahu kwa, mḅe ha ḅasaworo n'ọhia, ḅalaga n'Azotọs, ba nime Bet-dagon, bú ulo uku-ha, n'ihi na ntukwasi-obi.
84 Ma Jonatan we tukwasi ọku n'aru Azotọs, na obodo nile di ya buruburu, kwata ihe-nkwata-ha; ma ulo uku Degon, ya na ndi ḅagara nime ya, o surere n'ọku.
85 Otu a ka e wee kpọọ ọkụ ma were mma-agha gbuo ihe dị ka puku mmadụ asatọ.
86 Jonatan we si n'ebe ahu bulie usu-ndi-agha-ya, ma ulo-ikwū-ha megide Askal, ebe ndikom obodo ahu siri puta, zute ya n'idi-utọ.
87 Mḅe ihe ndia gasiri Jonatan na usu-ndi-agha-ya laghachiri na Jerusalem, nẽnwe ihe-nkwata ọ bula.
88 Ma mḅe eze, bú Alegzanda, nuru ihe ndia, o we sọpuru Jonatan ọzọ.
89 O ziga-kwa-ra ya otù ọta ọla-edo, dika ewere ya nye ndi sitere n'ọbara eze: o nye-kwa-ra ya Akarọn na ihe-njikọ-ya nile n'ihe-nketa.

ISI NKE 11

1 Ma eze Ijipt we chikọta usu-ndi-agha bara uba, dika ájá nke di n'usọ oké osimiri, na ọtutu uḅọ, were aghughọ jegharia iweta ala-eze Alegzanda, we kekọta ya na nke ya.
2 O we je ije ba na Spen n'udo, mḅe ndi obodo ahu meghere ya, zute ya: n'ihi na eze Alegzanda nyere ha iwu ime otú a, n'ihi na ọ bu nwa-nne di-ya.
3 Ma ka Ptolemi banyere n'obodo ndị ahụ, o debere ndị agha n'otu n'otu n'ime ha ka ha debe ya.
4 O rue, mḅe ọ biaruru Azọtọs nso, gosi ya ulo uku Degon nke erere ere, na Azọtọs na ebe-ita-nri-ya nile nke ebibiworo, na ozu nke ewepuru n'èzí, na ndi ọ surere n'agha ahu; n'ihi na ha kpọkọtara ha obo n'uzọ ebe ọ gãgabiga.
5 Ọzọ kwa, ha gosi eze ihe ọ bula Jonatan mere, ka o we kwue ya: ma eze ḅa nkiti.
6 Jonatan we zute eze n'oké nma na Jọpa, kelerita onwe-ha, nọ ọnọdu-abali.
7 Emesia Jonatan, mḅe o soro eze jerue osimiri anãkpọ Eleuterọs, we laghachi na Jerusalem ọzọ.
8 Ya mere eze, bú Ptolemei, ebe o nwetaworo ike nke obodo nile nke di n'akuku oké osimiri rue Seleusia nke di n'akuku oké osimiri, o we chè èchìchè ajọ omume megide Aleksanda.
9 O we ziga ndi-ozi jekuru eze Demetrius, si, Bia, ka ayi ḅa ndu n'etiti ayi, m'gẽnye kwa gi nwam nwayi nke Aleksanda nwere, i gãbu kwa eze n'ala-eze nna-gi.
10 N'ihi na echeghariwo m na m nyere ya nwa m nwanyị, n'ihi na ọ chọrọ igbu m.
11 O we kwulu ya, n'ihi na ala-eze-ya nãchọsi ya ike.
12 O we nara ya nwa-ya nwayi, were ya nye Dimitrios, rapu Aleksanda, ewe mara ikpọ-isi-ha.
13 Tọlemi we ba n'Antiọk, we tukwasi okpu-eze abua n'isi-ya, okpu-eze nke Esia, na nke Ijipt.
14 N'oge na-adighị anya, eze Alegzanda dị na Silisia, n'ihi na ndị bi n'ebe ahụ enupụrụ isi n'ebe ọ nọ.
15 Ma mḅe Alegzanda nuru nka, o we bia ibuso ya agha: eze, bú Ptolemi, we me ka ọmuma-ulo-ikwū-ya puta, were ike di ike zute ya, me ka ọ ḅalaga.
16 Alegzanda we ḅalaga n'Arebia n'ebe ahu ka ewe ḅachita ya; ma eze, bú Ptolemie, eweliri elu:
17 N'ihi na Zabdiel, bú onye Arebia, wepuru isi Alegzanda, zigara Ptolemie.
18 Eze, bú Tọlemi, we nwua n'ubọchi nke-atọ, ewe ḅue ndi nọ n'ebe ewusiri ike n'etiti onwe-ha.
19 Site na nke a ka Dimitrios chịrị n'ime narị afọ nke iri asaa na asaa.
20 Na mḅe ahu Jonatan chikọtara ndi nọ na Judia iburu ulo-elu nke di na Jerusalem: o we me ọtutu u-agha ibuso ya agha.
21 Ndi nãdighi-asọpuru Chineke we bia, bú ndi nãkpọ ndi-ha asì, we biakute eze, gosi ya na Jonatan nọchigidere ulo-elu ahu n'agha;
22 Ma mḅe ọ nuru ya, iwe-ya di ọku, ngwa ngwa o we pua, bia na Tọlemais, degara Jonatan akwukwọ, ka ọ ghara inwuchibido ulo-elu ahu, kama bia gwa ya okwu na Ptolemais na ngwa ngwa.
23 Otú ọ di, Jonatan, mḅe ọ nuru nka, o we si ka ha nọchigide ya n'agha ọzọ: o we rọputa ufọdu nime ndi-okenye Israel na ndi-nchu-àjà, tiye onwe-ya n'ihe ọjọ;
24 O we chiri ọla-ọcha na ọla-edo, na uwe-nḅokwasi, na onyinye-inata-iru-ọma di iche iche tiyere, jekuru Ptolemais jekuru eze, o we huta amara n'iru ya.
25 Ma ọ bu ezie na ufọdu n'etiti ndi Israel ḅasaworo ya ọku;
26 Ma eze we me ya ihe dika ndi bu ya uzọ mere na mḅe gara aga, o we me ya ka ọ di elu n'anya ndi-eyì-ya nile;
27 O we me ka o guzosie ike n'ọkwa-nchu-àjà, na n'ebube nile nke o nwere na mbu, ma nye ya ọkaibe n'etiti ndi-isi ndi-eyì-ya.
28 Jonatan we riọ eze, ka o me ka Judia pua pua n'utu utu, dika ọchichi atọ ahu, ha na ala Sameria; o we kwe ya nkwa ọgu talent iri-na-ise.
29 Eze we kwe, degara Jonatan akwukwọ bayere ihe ndia nile otú a;
30 Eze Demetrios nẽkele nwa-nne-ya, bú Jonatan, na mba ndi-Ju, nẽkele:
31 Anyị na-ezitere gị otu akwụkwọ-ozi nke anyị degara nwa nwanne nna anyị Lastenis gbasara gị, ka unu wee hụ ya.
32 Eze Demetrios nẽkele nna-ya Lastenis:
33 Ayi kpebisiri ike imere ndi-Ju, bú ndi-eyì-ayi, na ime ọḅuḅa-ndu ayi na ayi, n'ihi ezi ihe-ha n'ebe ayi nọ.
34 Ya mere ayi ewerewo nye ha ókè-ala nile nke Judia, ya na ọchịchị atọ nke Aferema na Lida na Remam, bú ndi etiyere na Judia site n'ala Sameria, na ihe nile nke ha nwere, n'ihi na ndi nile nãchu àjà na Jerusalem; kama ugwọ-ọlu nke eze nãnara ha kwa-arọ site na nkpuru ala na nke osisi.
35 Ma maka ihe ndị ọzọ nke anyị, nke otu ụzọ n'ụzọ iri na omenala metụtara anyị, dịka kwa olulu nnu, na ụtụ okpu-eze, nke dị anyị n'aka, anyị na-ahapụ ha nile maka enyemaka ha.

36 Ma ọ dighị ihe ọ bụla n'ime ya nke a ga-ewepụ site n'ugbu a ruo mgbe nile.
37 Ma uḅụ a, le ka i me ndeputa ihe ndia, ka ewe were ya nye Jonatan, tukwasi kwa ya n'ugwu nsọ ahu n'ebe anāchọputa.
38 Ma mḅe ihe ndia gasiri, mḅe eze, bú Dimitrioṣ, huru na ala ahu di jū n'iru ya, na ọ dighi kwa iguzogide ya, o zilagara usu-ndi-agha-ya nile, onye ọ bula n'ebe nke aka ya, ma-ọbughi usu ndi-ọbìa ufọdu, ndi ọ chikọtara n'aka-ya. agwe-etiti nile nke mba nile: n'ihi nka usu nile nke ndi bu nna-ya-hà kpọrọ ya asì.
39 Ọzọ kwa, otù Triphon di, onye sitere na Alegzanda na mḅe gara aga, onye, mḅe ọ huru na usu-ndi-agha nile nātamu ntamu megide Dimitrioṣ, ha jekuru Simalkue onye Arebia, onye mere ka Antiọkus nwa Alegzanda rigoro;
40 O we tikwasi ya ike inye ya nwa-okoroḅia Antiọkus a, ka o we buru eze n'ọnọdu nna-ya: o we gosi ya ihe nile Dimitrioṣ mere, na otú ndi-agha-ya siri di n'iro ya, o we nọgide n'ebe ahu ọtutu di anya. oge.
41 Na mḅe ahu Jonatan zigara eze, bú Dimitrioṣ, ka o we chupu ndi nke ulo-elu na Jerusalem, na kwa ndi nọ n'ebe ewusiri ike: n'ihi na ha buso Israel agha.
42 Dimitrioṣ we zigara Jonatan ozi, si, Ọ bughi nání nka ka M'gēmere gi na ndi-gi, ma M'gāsọpuru gi na mba-gi nke-uku, ma ọ buru na ohere gāputa.
43 Ma uḅụ a i gēme nke-ọma, ọ buru na i ziterem ndikom iyerem aka; n'ihi na usu nile nke ndi-agham esiwo n'ebe m'nọ pua.
44 Jonatan we ziga ya nnù ndikom iri-na-ise, bú ndi-dike, rue Antiọk: ma mḅe ha biakutere eze, obi di eze utọ nke-uku na ọbibia-ha.
45 Ma ndi nọ n'obodo ahu chikọtara onwe-ha n'etiti obodo ahu, n'ọnu-ọgugu ndikom uzọ iri-na-abua na ọgu iri, we chọ iḅu eze.
46 Ya mere eze ahụ gbagara n'ime ogige ahụ, ma ndị obodo ahụ debere ụzọ nile nke obodo-ukwu ahụ, ma malite ịlụ-agha.
47 Eze we kpọ ndi-Ju òkù ka ha nyere ha aka, ha we biakute ya ngwa ngwa, ḅasa kwa onwe-ha n'obodo ahu, ḅue ha n'obodo ahu n'ubọchi ahu ọnu-ọgu ndikom ise.
48 Ha we tukwasi kwa obodo ahu ọku, luta ọtutu ihe-nkwata n'ubọchi ahu, we naputa eze.
49 Ya mere, mḅe ndi obodo ahu huru na ndi-Ju nwetara obodo ahu otú ha chọrọ, obi-ha we dalata: ha we rio eze aririọ-amara, tie nkpu, si,
50 Nye anyị udo, ka ndị Juu kwụsị ịwakpo anyị na obodo ahụ.
51 Ha we tufue ngwa-agha-ha nile, me kwa udo; na ndị Juu wee bụrụ ndị a na-asọpụrụ n'anya eze na n'anya ndị niile nọ n'alaeze ya; ha we laghachi na Jerusalem, buru ihe-nkwata uku.
52 Eze, bú Dimitrioṣ, we nọkwasi n'oche-eze nke ala-eze-ya, ala ahu we di jū n'iru ya.
53 Otú ọ di, o we chikọta onwe-ya n'ihe nile ọ bula o kwuru, o we kewapu onwe-ya n'ebe Jonatan nọ, ọ bughi kwa n'aka-ya ka o mere ka o si di, o nyeghachighi kwa ya ugwọ-ọlu-ya nke-uku;
54 Ma mḅe ihe ndia gasiri Triphon laghachiri, ya na nwa-ntakiri ahu Antiochus, onye bu eze, ewe kpue ya okpu-eze.
55 Ya mere ndi-agha nile, bú ndi Dimitrioṣ chupuruworo, we chikọta n'ebe ọ nọ, ha we buso Dimitrioṣ agha, o we chigharia, ḅalaga.
56 Ọzọ kwa, Tryphon chiri enyí nile, we nweta Antiọk.
57 Na mḅe ahu nwa-okoroḅia Antiọkus degaara Jonatan akwukwọ, si, Mu onwem nēme ka i guzosie ike n'ọkwa-nchu-àjà, nye kwa gi onye-ndú ndi-isi anọ ahu, na ibu otù nime ndi-enyi eze.
58 O we ziga ya ihe ọla-edo ka o we nye ya, nye ya ka ọ ṅua na ọla-edo, na iyi uwe ododo, na iyi ihe-ọkiké ọla-edo.
59 59 Nwa-nne-ya nwoke, bú Saimon, o me-kwa-ra onye-isi-agha site n'ebe anākpọ ububе Taia rue ókè-ala nile nke Ijipt.
60 Jonatan we pua, gabiga obodo nile n'ofè miri, usu-ndi-agha nile nke Siria we chikọta onwe-ha n'ebe ọ nọ iyere ya aka: o we biarue Asklon, ndi obodo ahu we zute ya n'ebube.
61 O si n'ebe ahu jerue Geza, ma ndi Geza mechibidoro ya; o we nọchibido ya n'agha, sure ebe-ita-nri-ya nile n'ọku, luta ha n'agha.
62 E mesịa, mḅe ndi Geza riọrọriọ Jonatan aririọ-amara, o we me ka ha na ha di n'udo, chiri umu-ndikom nke ndi-isi-ha n'agha, ziga ha na Jerusalem, gabiga n'ala ahu rue Damaskọs.
63 Ma mḅe Jonatan nuru na ndi-isi Dimitrioṣ ewerewo ike uku bia Kedes nke di na Galili, na-ezube iwepu ya n'ala-ya;
64 O we je izute ha, rapu Saimon, bú nwa-nne-ya n'ọhia.
65 Saimon we ma ulo-ikwū-ha megide Bet-sura, buso ya agha ogologo oge di anya, mechibido ya:
66 Ma ha chọrọ ka ha na ya dị n'udo, nke o nyere ha, ma chụpụ ha n'ebe ahụ, were obodo ahụ, tinye ndị agha n'ime ya.
67 Ma Jọnatan na ọmuma-ulo-ikwū-ya ka ha ma ulo-ikwū-ha n'akuku miri Genesa, site n'ututu ha siri na ha jerue ndagwurugwu Nesoa.
68 Ma, le, ọmuma-ulo-ikwū ndi-ọbìa zutere ha n'ala di lari, ndi nēchere ya n'ugwu, we bia na ncherita-iru ya.
69 Ndi nēru nbì we si n'ọnọdu-ha bilie, kee onwe-ha n'agha, ndi nile nke akuku Jonatan we ḅalaga;
70 Ma ọ dighi otù onye nime ha fọduru, ma-ọbughi Matatia nwa Absalom, na Judas nwa Kalfi, bú ndi-isi usu-ndi-agha.
71 Jonatan we dọwa uwe-ya nile, tukwasi ájá n'isi-ya, kpe ekpere.
72 O we chigharia ọzọ n'agha, we me ka ha ḅalaga, ha we ḅalaga.
73 Ma mḅe ndikom-ya ndi ḅapuru aḅapu huru nka, ha laghachikute ya, ha we chua ha rue Kedes, rue ulo-ikwū-ha, ma n'ebe ahu ka ha ma ulo-ikwū-ha.
74 Ewe ḅue n'etiti mba nile n'ubọchi ahu ihe ra ka nnù ndikom iri-na-ise: ma Jonatan we laghachi na Jerusalem.

ISI NKE 12

1 Ma mḅe Jonatan huru na mḅe ahu fè Ya òfùfè, o we rọputa ndikom ufọdu, ziga ha na Rom, ime ka ha na ha di ọḅuḅa ike na ime ka ha di ọhu ọzọ.
2 O ziga-kwa-ra akwụkwọ ozi nye ndị Lasedemoni, na n'ebe ndị ọzọ, maka otu nzube ahụ.
3 Ha we ba na Rom, ba na nnọkọ-ikpé, si, Jonatan, bú onye-isi-nchu-àjà, na ndi-Ju, ezitewo ayi biakute unu, ka unu we me ọḅuḅa-n'iyì nke unu na ha ḅara, na ọḅuḅa-ndu ahu. , dị ka ọ dị na mbụ.
4 N'ihi nke a ndị Rom nyere ha akwụkwọ ozi nye ndị-isi nke ebe nile ka ha webata ha n'ala Judia n'udo.
5 Ma nka bu ndeputa akwukwọ-ozi ahu nke Jonatan degara ndi Lasedimon:

6 Jonatan, bú onye-isi-nchu-àjà, na ndi-okenye nke mba ahu, na ndi-nchu-àjà, na ndi-Ju ndi ọzọ, nēzigara umu-nne-ha ndi Lasedimon.
7 E nwe-kwa-ra akwukwọ-ozi ezigara Ọnaia, bú onye-isi-nchu-àjà nke sitere na Daraiọs n'oge gara aga, onye bu eze n'etiti unu mḅe ahu, ka o gosi na unu bu umu-nne-ayi, dika ihe edeworo n'akwukwọ nsọ n'ebe a si kwuputa.
8 N'oge ahu Onias ririọ onye-ozi ahu nke ezigara n'iru-ọma, ma nata akwukwọ-ozi ahu, nke emere nkwuputa nke ọḅuḅa-ndu na ọbụbụenyi.
9 Ya mere ayi onwe-ayi kwa, ọ bu ezie na ayi achọghi ihe ọ bula nime ihe ndia, ka ayi were akwukwọ nsọ di n'aka-ayi kasie ayi obi;
10 Otú ọ di, unu anwawo iziga unu ozi ka unu we me ka ọḅuḅa-ndu-unu na ọḅuḅa-ndu-unu di ọhu, ka ayi we ghara ibu ndi-ọbìa n'etiti unu: n'ihi na ọ di anya gara aga site na unu zitere ayi ozi.
11 Ya mere, anyị n'akwụsighị akwụsị mgbe nile, ma n'ememe anyị, na n'ụbọchị ndị ọzọ dị mma, na-echeta unu n'àjà nke anyị na-achụrụ, na n'ekpere anyị, dị ka ezi uche dị, na dị ka o kwesịrị ka anyị na-eche banyere ụmụnna anyị:
12 Ma ayi onwe-ayi nāṅuri ezi n'ihi nsọpuru-Gi.
13 Ma anyị onwe anyị enwewo nnukwu nsogbu na agha n'akụkụ nile, n'ihi na ndị-eze nke nọ anyị gburugburu alụworo anyị ọgụ.
14 Otú ọ di, ayi agaghi-eme unu nsogbu, ma-ọbu ndi ọzọ nke ndi-òtù-ayi na ndi-eyì-ayi, n'agha ndia:
15 N'ihi na ayi nwere iye-aka sitere n'elu-igwe nke nānaputa ayi, otú a ka anānaputa ayi n'aka ndi-iro-ayi, Ewe me ka ndi-iro-ayi ruru ala.
16 N'ihi nka ka ayi rọputara Numenius nwa Antiọku, na Antipata nwa Jeson, ma ziga ha jekuru ndi Rom, ka ha we me ka ọḅuḅa-ndu ahu nke ayi na ha nwere di ọhu, na ọḅuḅa-ndu mbu.
17 Anyị nyekwara ha iwu ka ha gakwuru unu, na ikele ma nyefee unu akwụkwọ-ozi anyị gbasara mweghachi nke òtù ụmụnna anyị.
18 Ma uḅu a unu gēme nke-ọma n'iziza ayi okwu bayere ya.
19 Ma nke a bụ akwụkwọ-ozi nile nke Oniares zigara.
20 Areọs, bú eze Lacedemon, nēdegara Onia onye-isi-nchu-àjà, nēkele:
21 hu na n'akwukwọ-odide, na ndi Lasedimon na ndi-Ju bu umu-nne, ma na ha sitere na nkpuru Abraham:
22 Ma ugbụ a, ebe nke a abịawo mata anyị, unu ga-eme nke ọma idegara anyị akwụkwọ maka ịba ụba unu.
23 Ayi nēdegara unu akwukwọ ọzọ, na anu-ulo-unu na àkù-unu bu nke ayi, ma nke-ayi bu nke unu, ayi nēnye kwa ndi-ozi-ayi iwu ka ha gosi gi otú a.
24 Ma mḅe Jonatan nuru na ndi-isi Demebiọs ewerewo usu-ndi-agha ka uku bia ibuso ya agha;
25 O si na Jerusalem bulie ije, zute ha n'ala Amatas: n'ihi na o kweghi ka ha ba n'ala-ya.
26 O zigakwara ndị nledo n'ụlọikwuu ha, ndị bịakwara ọzọ, ma gwa ya na a họpụtara ha ka ha bịakwasị ha n'abalị.
27 Ya mere, mḅe anyanwu dasiri, Jonatan we nye ndikom-ya iwu ka ha nēche nche, na ka ha nọ n'ogwe-agha, ka ogologo abali ahu nile we di njikere ibu agha: o we ziga ọgu ndi-agha ise buruburu ọmuma-ulo-ikwū.
28 Ma mḅe ndi-nkpaḅu ahu nuru na Jonatan na ndikom-ya di njikere ibu agha, ha we tua egwu, we ma jijiji n'obi-ha, we muye ọku n'ọmuma-ulo-ikwū-ha.
29 Ma Jonatan na usu-ndi-agha-ya amaghi ya rue ututu: n'ihi na ha huru oriọna ahu nēre ere.
30 Jonatan we chua ha n'azu, ma ọ meghi ka ha aru: n'ihi na ha gabigara miri-iyi Eleuteros.
31 Jonatan we chigharia jekuru ndi Arebia, bú ndi anākpọ ndi Zabada, tịḅue ha, kwata ihe-nkwata-ha.
32 O we si n'ebe ahu pua, bia Damaskọs, we gabiga n'ala ahu nile;
33 Saimon we pua, gabiga kwa n'ala ahu rue Ascalon, na ulo-elu di n'akuku, ebe o siri na ya wezugara onwe-ya je Jọpa, we nweta ya.
34 N'ihi na ọ nuru na ha gārara ebe ahu ewusiri ike nye ndi were òkè Demetriọs; o we guzo ebe-nguzo-ndi-agha idebe ya.
35 Ma mḅe ihe ndia gasiri Jonatan biakute-kwa-ra, we kpọ ndi-okenye nke ndi Israel, ḅa ọju-ajuju bayere iwu ulo ewusiri ike na Judia;
36 na ime ka mḅidi Jerusalem di elu, we welie ugwu uku n'etiti ulo-elu na obodo ahu, ka ewe kewapu ya n'obodo ahu, ka ọ we di nání ya, ka madu we ghara ire ma-ọbu zuta nime ya.
37 N'ihi ya, ha gbakọtara iwulite obodo ahụ, n'ihi na akụkụ nke mgbidi dị n'akụkụ iyi nke dị n'ebe ọwụwa anyanwụ dara, ha wee rụzie ihe a na-akpọ Kafenata.
38 Saịmọn we guzo Adida na Sefela, were kwa ọnu-uzọ-ama na nkpọrọ me ya ka ọ di ike.
39 Ugbua Triphon chọrọ inweta ala-eze Asia, na igbu Antiọkọs, bú eze, ka o wee tukwasi okpu-eze n'isi nke ya.
40 Otú ọ di, ọ nātu egwu na Jonatan agaghi-ekwe ya, na ọ buso ya agha; o we chọ uzọ ka ọ gēsi kuru Jonatan, ka o we me ka ọ nwua. O we bulie ije, biarue Betsan.
41 Jonatan we pua izute ya, ya na orú nnù ndikom abua na ọgu iri arọputara ibu agha, we biarue Bet-san.
42 Ma mḅe Triphon huru Jonatan ka o were oké usu-ndi-agha di otú a bia, ọ gaghi-eseti kwa aka-ya imegide ya;
43 Ma nabata ya n'ụzọ nsọpụrụ, ma nye ya mma nye ndị enyi ya nile, ma nye ya onyinye, ma nye ndị-agha ya iwu ka ha na-erubere ya isi, dịka nye onwe ya.
44 Ọzọ kwa, ọ si Jonatan, N'ìhi gini ka i meworo ka ndi nka nile ba n'ahuhu uku otú a, ebe ọ dighi agha di n'etiti ayi?
45 Ma uḅu a ziga ha ọzọ, rọputa ndikom ole-na-ole ka ha nēche gi, sorom je na Tọlemais: n'ihi na m'gēnye gi ya, na ebe ewusiri ike nke fọduru, na usu nile nke ndi-agha, na ihe nile ọ bula nēnwekọ; ma mu onwem, m'gālaghachi, la: n'ihi na nka bu ihe kpatara ọbibiam.
46 Jonatan we kwere ya, me dika Ọ gwara ya, o we zilaga ọmuma-ulo-ikwū-ya, ba n'ala Judia.
47 Ma n'onwe-ya ka o jidesiri nání nnù ndikom atọ, ndi o zigara nnù ndikom abua na ọgu iri nime Galili, na nnù ndikom abua na ọgu iri soro ya je.
48 O rue, mḅe Jonatan batara na Tọlemais, ndi Ptolemais mechibidoro ọnu-uzọ-ama nile, were ya, were mma-agha ḅue ndi nile soro ya bia.
49 Ya mere, ziga Triphon usu-ndi-agha nke ndi-ji-ukwu na ndi-inyinya na Galili na n'ala di ala ahu, ibibi usu nile nke Jonatan.
50 Ma mḅe ha matara na ewerewo Jonatan na ndi ya na ha yikọrọ nwua, ha we ḅaritarita onwe-ha obi; we jeruo nso, jikere ibu agha.
51 Ya mere ndị sochiri ha, ebe ha matara na ha dị njikere ibu agha maka ndụ ha, laghachi azụ ọzọ.
52 Ma ha nile batara n'ala Judia n'udo, ma n'ebe ahu ka ha kwara Jonatan na ndi ya na ha nọ, we tua egwu nke-uku; Israel nile we tie újú nke-uku.

53 Mba nile nke nọ buruburu mbe ahu we chọ ibibi ha: n'ihi na ha siri, Ha enweghi onye-isi, ọ dighi kwa onye nēyere ha aka: ma uḅu a ka ayi buso ha agha, wepuga kwa ihe-ncheta-ha n'etiti madu.

ISI NKE 13

1 Ma mbe Saimon nuru na Triphon kpọkọtara oké usu-ndi-agha ibuso ala Judia, na ibibi ya;
2 O we hu na ndi ahu nāma jijiji na egwu nke-uku, o we rigo na Jerusalem, chikọta ndi Israel.
3 O we nye ha aka na nti, si, Unu onwe-unu amawo ihe uku nile mu onwem na umu-nnem na ulo nnam, meworo iwu na ebe nsọ ahu, agha nile na nkpaḅu nile nke ayi huworo.
4 N'ihi ya ka eḅuru umu-nnem nile n'ihi Israel, ma mu onwem arapuru náním.
5 Ma uḅu a ya burum ihe-árú, na m'gāḅasara ndum ndu n'ubọchi ahuhu ọ bula: n'ihi na adighm nma kari umu-nnem.
6 N'ezie, M'gābọ̀ mbam, na ebe nsọm, na ndinyom-ayi, na umu-ayi: n'ihi na mba nile achikọtaworo ime ka ayi la n'iyì nke-uku.
7 Ugbua ozugbo ndị ahụ nụrụ okwu ndị a, mmụọ ha laghachiri.
8 Ha we were oké olu za, si, Gi onwe-gi gābu onye-isi-ayi n'ọnọdu Judas na Jonatan nwa-nne-gi.
9 Buru agha-ayi agha, ma ihe ọ bula I nye ayi n'iwu, nke ahu ka ayi gēme.
10 O we chikọta ndi-agha nile, me ngwa imezu mḅidi nile nke Jerusalem, wusie ya ike buruburu.
11 O ziga-kwa-ra Jonatan nwa Absolom, ya na usu-ndi-agha uku, rue Jọpa: o we napu ndi fọduru nime ya ala-ha n'ebe ahu.
12Tryphon we si na Ptolemaus bulie ije, ya na ike uku ibuso ala Judia, ma Jonatan nọyere ya n'ulo-nkpọrọ.
13 Ma Saimon mara ulo-ikwū-ya na Adida, na ncherita-iru ala ahu.
14 Ma mbe Triphon matara na Saimon biliri n'ọnọdu nwa-nne-ya Jonatan, na ọ bu n'obi ibuso ya agha, o zigara ya ndi-ozi, si,
15 Ma ayi jichiri Jonatan, bú nwa-nne-gi, ọ bu n'ihi ego ka o ji n'ulo àkù eze, bayere ozi nke enyere ya.
16 Ma uḅu a ziga ọgu talent ọla-ọcha ise, na umu-ya ndikom abua ibu ndi edoro n'agha, ka mbe o nwere onwe-ya we ghara inupu isi n'ebe ayi nọ, ayi we zipu ya.
17 Ya mere Saimon, ma ọ matara na ha gwara ya okwu-ugha, ma o zigara ya ego ahu na umu-ntakiri, ka o we ghara iwetara onwe-ya oké ikpọ ndi-Ju:
18 Ònye gāsi kwa, N'ihi na eziteghm ya ego ahu na umu-ntakiri, n'ihi nka Jonatan nwuru anwu.
19 O we ziga ha umu-ndikom na ọgu talent ise: ma Triphon ḅara uka, o kweghi kwa ka Jonatan la.
20 Ma mbe ihe ndia gasiri Triphon biara ibuso ala ahu, me ka ọ la n'iyì, nēje buruburu n'uzọ nke nēduru Adora: ma Saimon na usu-ndi-agha-ya nējeghari imegide ya n'ebe nile, ebe ọ bula ọ nāga.
21 Ma ndi nọ n'ulo-elu ahu zigara ndi-ozi na Trifon, ka o we me ngwa biakute ha n'ọzara, ma ziga ha ihe-oriri.
22 N'ihi nka Triphon doziri ndi-inyinya-ya nile ka ha bia n'abali ahu: ma oké snow dara nke-uku, nke ọ biaghi nime ya. O we je, ba n'ala Gilead.
23 O rue, mbe ọ biaruru Bascama nso, o we tiḅue Jonatan, elìe ya n'ebe ahu.
24 E mesịa, Triphon laghachiri wee banye n'ala nke ya.
25 Ma ziga Saịmọn, ma were ọkpụkpụ nile nke Jonatan nwanne ya, ma lie ha na Modin, obodo-ukwu nke nna ya hà.
26 Israel nile we tiere ya abù-ákwá uku, nēti kwa ya ákwá ọtutu ubọchi.
27 Saịmọn wukwara ihe ncheta n'elu ili nke nna ya na ụmụnne ya nwoke, ma welie ya elu n'ihu, jiri nkume awara awa n'azụ na n'iru.
28 O guzo-kwa-ra pyramid asa, otù megide ibe-ya, nye nna-ya, na nne-ya, na umu-nne-ya anọ.
29 Ma nime ihe ndia ka o mere èchìchè èchìchè di iche iche, nke o tiyere ogidi uku di iche iche n'elu ogidi ahu, o me-kwa-ra ihe-agha-ha nile n'elu ogidi ndia, ka ha buru ihe-ncheta ebighi-ebi, na n'akuku ihe-agha nke apiworo, ka ewe hu ha anya nye ndi nile nēbu n'elu oké osimiri. .
30 Nke a bụ ili nke o mere na Modin, ma ọ ka guzo ruo taa.
31 Ma Triphon ghọḅuru aghughọ megide nwa-okoroḅia eze Antiochus, we nwua.
32 Ma ọ chịrị n'ọnọdụ ya, ma kpube onwe ya eze nke Eshia, ma weta nnukwu ọdachi dakwasị ala ahụ.
33 Saimon we wue ebe nile ewusiri ike na Judia, were ulo-elu di elu, na nnukwu mḅidi, na ọnu-uzọ-ama, na nkpọrọ, ḅachigide ha gburugburu, we kpakọba nri nime ya.
34 Saịmọn we rọputa ndikom, zigara eze Demetriọs, ka o we nye ala ahu ihe-ike, n'ihi na ihe nile Triphon mere bu ipunara madu ihe.
35 Onye eze, bú Dimitriọs, zara, degara ya akwukwọ otú a:
36 Eze Demetriọs nēzigara Saimon, bú onye-isi-nchu-àjà, na eyì ndi-eze, nēkele kwa ndi-okenye na mba ndi-Ju, nēkele:
37 Okpu-eze ọla-edo na uwe-nwuda ahu nke ogho uhie, nke unu zitere ayi, ayi natara: ma ayi di njikere ime ka udo guzosie ike n'etiti unu, e, na idegara ndi-isi-ayi akwukwọ, ime ka ihe mgbochi nile nke ayi nyeworo guzosie ike.
38 Ma ọgbụgba-ndụ ọbụla anyị na unu gbaworo ga-eguzo; ma ebe ewusiri ike, nke unu wuworo, gābu nke unu.
39 Ma ihe-nlekọta ma-ọbu nmehie ọ bula emere rue ta, ayi ḅaghara ya, ya na ụtụ okpu-eze, nke unu ji ayi n'ụgwọ: ma ọ buru na anātu utu ọ bula ọzọ na Jerusalem, agaghi-akwụ kwa ya ọzọ.
40 Ma lee, ndị zukọrọ n'etiti unu ịnọ n'ogige anyị, ka e deba aha ha n'akwụkwọ, ka udo dịrịkwa n'etiti anyị.
41 Otú a ka ewepuru yoke nke mba nile n'Israel n'arọ nari na iri-na-asa.
42 Umu Israel we malite ide n'ihe-ọmuma-ha na nḅa-aka-ha, N'arọ mbu nke Saimon, bú onye-isi-nchu-àjà, bú onye-isi na onye-ndú ndi-Ju.
43 N'ubọchi ahu Saimon we ma ulo-ikwū-ha megide Geza, nọchigide ya n'agha buruburu; o me-kwa-ra inyin agha, tiye ya n'akuku obodo, tipia otù ulo-elu, were ya.
44 Ma ndi nọ n'ínji ahu we maba n'obodo; oké nkpọtu we di n'obodo ahu:
45 Ya mere ndị obodo-ukwu ahụ dọwara uwe ha nile, ma rigoro n'elu mgbidi ha na ndị nwunye ha na ụmụ ha, ma tie n'oké olu, na-arịọ Saịmọn ka o nye ha udo.
46 Ha we si, Emeso ayi dika ajọ omume-ayi si di, kama dika ebere-Gi si di.
47 Ya mere Saịmọn nwere obi iru ala n'ebe ha nọ, ọ lụghịkwa agha megide ha ọzọ, ma chụpụ ha n'obodo ahụ, mee ka ụlọ dị iche iche nke arụsị dị n'ime ha dị ọcha, o wee were abụ na ekele ba n'ime ya.

48 E, o wepụrụ adighị ọcha nile na ya, ma debe ndị ikom n'ebe ahụ ndị ga-edebe iwu ahụ, ma mee ka ọ dị ike karịa ka ọ dị na mbụ, ma wuoro onwe ya ebe obibi n'ime ya.
49 Ọzọ kwa, anēdebe ndi-elu ulo-elu nke di na Jerusalem, nke mere na ha apughi ipu, ma-ọbu ibà n'ala, ma-ọbu izu, ma-ọbu ere: ha we nọ n'oké nkpà n'ihi ukọ nri, ọtutu nime ha we la n'iyì. site na ụnwụ.
50 Ya mere ha tikue Saimon, nāriọ Ya ka Ya na ha di n'otù: nke O nyere ha; ma mbe o siri n'ebe ahu chupu ha, o we sachapu ulo-elu ahu ka ọ ghara idi nsọ;
51 O we ba nime ya n'ubọchi nke-orú-na-atọ nke ọnwa nke-abua, n'arọ nari iri-na-asa na otù, na inye ekele, na alaka nkwu, na ubọ-akwara, na ájà, na une, na ukwe, na abù: n'ihi na n'ebe ahu. e bibiri oké onye-iro sitere n'Israel.
52 O we do-kwa-ra ka ewe were ọnù debe ubọchi ahu kwa-arọ. Ma ugwu nke ulo uku Chineke nke di n'akuku ulo-elu ahu ka o mere ka ọ di ike kari ya, o we biri n'ebe ahu, ya na usu-ndi-agha-ya.
53 Ma mbe Saimon huru na Jọn nwa-ya nwoke bu dike, o mere ya onye-isi nke usu nile nke ndi-agha; o we biri na Gezara.

ISI NKE 14

1 Ma n'arọ nke-ọgu arọ ise na iri na abua, bú Dimitriọs, chikọtara usu-ndi-agha-ya, je na Midia ichọta ya ibuso Tarifon agha.
2 Ma mbe Arsace, bú eze Peasia na Media, nuru na Dimitriọs abàwo n'ókè-ala-ya, o we ziga otù onye nime ndi-isi-ya ka ọ buru ya na ndu:
3 O we je tịbue ọmuma-ulo-ikwū Demetriọs, kuru ya, me ka ọ ba n'Asakes, ewe tiye ya n'ulo-nkpọrọ.
4 Ma ala nke Judia, nke dị jụụ ụbọchị nile nke Saịmọn; n'ihi na ọ nāchọ ezi ihe nke mba-Ya n'amam-ihe, n'ihi na ike-Ya na nsọpuru-Ya nātọ ha utọ nke-uku mbe nile.
5 Ma dika onye anāsọpuru ya n'omume-ya nile, otú a na nka, na o were Jọpa ka ọ buru ọbà, me ka ọnu-uzọ di n'agwe-etiti nile nke oké osimiri;
6 O me-kwa-ra ka ókè-ala nile nke mba-ya sa mbara, we naghachi ala ahu;
7 O we chikọta ọtutu ndi emere ka ha je biri n'ala ọzọ, ha nwe-kwa-ra ike nke Gazara, na Bet-shura, na ulo-elu, nke o si na ya wezuga ihe-árú nile, ọ dighi kwa onye nēguzogide ya.
8 Mbe ahu ha nālu ala-ha n'udo, ala we nye ihe-ọmume-ya, na osisi nile nke ọhia ihe-ọmume-ha.
9 Ndi-okenye ochie nānọdu ala n'èzí nile, nākparita uka bayere ezi ihe, umu-okoroọbia nēyi kwa uwe mara nma na uwe agha.
10 O we doziere obodo ahu ihe-oriri, we tiye ihe-agha nile n'ime ha, Ka ewe kpọ aha nsọpuru-Ya rue nsọtu uwa.
11 O mere udo n'ala ahu, Israel we ṅuria ọṅu uku;
12 N'ihi na nwoke ọ bula nānọdu ala n'okpuru osisi vine-ya na n'okpuru osisi fig-ya, ma ọ dighi onye nātupu ha;
13 Ọ dighi kwa onye fọduru n'ala ahu ibuso ha agha: e, a kwaturu ndi-eze na mbe ahu.
14 O we me ka ndi-Ya nile di ike, bú ndi ewedara n'ala: Ọ nēleputa iwu; ma onye ọ bula nke nālu iwu na onye nēmebi iwu ka o wepuru.
15 Ọ ma-kwa-ra ebe nsọ nma, we ba uba ihe nke ulo uku Chineke.
16 Ma mbe anuru na Rom na rue Sparta, na Jonatan anwuwo, o we wute ha nke-uku.
17 Ma mbe ha nuru na nwa-nne-ya nwoke, bú Saimon, emere onye-isi-nchu-àjà n'ọnọdu ya, ma buru eze ala ahu na obodo nile di nime ya:
18 Ha we degara ya akwukwọ n'akwukwọ ọla, ka o me ka ọbuba-n'iyi na ọbuba-ndu di ọhu, nke ha na Judas na Jonatan, bú umu-nne-ya mere,
19 Nke a a gāgu n'iru nzukọ Kraist di na Jerusalem.
20 Ma nke a bụ nnomi nke akwụkwọ-ozi nile nke ndị Lasemọọn zigara; Ndi-isi nke Lasedimon, na obodo ahu, nēdegara Saimon onye-isi-nchu-àjà, na ndi-okenye, na ndi-nchu-àjà, na ndi fọduru n'etiti ndi-Ju, bú umu-nne-ayi, nēkele:
21 Ndi-ozi nke ezigara ndi-ayi mere ka ayi mara nsọpuru-Gi na nsọpuru-Gi: ayi we ṅuria ọbibia-ha;
22 Ma deba aha ihe nile nke ha kwuru na kansụl nke ndị ahụ otu a; Numenius nwa Antioku na Antipata nwa Jeson, ndị nnọchiteanya nke ndị Juu, bịakwutere anyị ime ka anyị na ha dighachi enyi.
23 Ma ọ masịrị ndị mmadụ ịnabata ndị ikom ahụ n'ụzọ nkwanye ùgwù, na itinye akwụkwọ ozi nke ndị ozi ha n'akwụkwọ ndekọta ọha, ka ndị Lasemọnia wee nweta ncheta ya: ọzọkwa, anyị edewo otu ya n'aka Saịmọn onye isi nchụaja. .
24 Ma mbe ihe ndia gasiri, Saimon zigara Numenius ka ọ je na Rom, were ọta ọla-edo uku nke di nnù pound abua na ọgu iri arọ́, ka o me ka ha na ha guzosie ike.
25 Ma mbe ndi-Ju nuru ya, ha siri, Gini ka ayi gēkele Saimon na umu-ya ndikom?
26 N'ihi na ya na umu-nne-ya na ulo nna-ya emewo ka Israel guzosie ike, we ḅapu ibuso ndi-iro-ha agha n'ebe ha nọ, me ka ha nwere onwe-ha guzosie ike.
27 Ha we de ya n'akwukwọ ọla, nke ha debere n'elu ogidi n'ugwu Zaion: ma nka bu ndeputa ihe odide ahu; N'ubọchi nke-iri-na-asatọ nke ọnwa Elul, n'arọ nke-iri-na-asatọ na iri na abua, bú arọ nke-atọ nke Saimon, bú onye-isi-nchu-àjà;
28 Na Saramel, n'oké nkpọkọta nke ndi-nchu-àjà, na ndim, na ndi-isi nke mba ahu, na ndi-okenye nke ala ahu, ka agwara ayi ihe ndia.
29 N'ihi na ọtụtụ mgbe a na-enwe agha n'ala ahụ, bú nke maka idebe ebe nsọ ha, na iwu, Saịmọn nwa Matataịas, nke sitere n'eriri Jarib, ya na ụmụnne ya, tinyere onwe ha n'ihe egwu, na imegide ndị iro. mba-ha ka mba-ha sọpuru uku;
30 (N'ihi na mbe ahu Jonatan we chikọta mba-ya, buru kwa onye-isi-nchu-àjà-ha, ewe tukwasi ha na ndi-ya;
31 Ndị iro ha jikere ịbata n'ala ha, ka ha wee bibie ya, na ibikwasị aka n'ebe nsọ ahụ.
32 Na mbe ahu Saimon biliri, buso mba-ya agha, me ka ọ ba uba nke-uku n'ihe nke aka ya, we chikọta ndi-dike nke mba-ya, nye ha ugwọ-ọlu;
33 Ma wusie obodo-ukwu nile nke Judia ike, ha na Bet-sura, nke dị n'akụkụ oke-ala nke Judia, ebe ihe-agha nke ndị-iro-ya nọburi; ma o doro ebe-nguzo-ndi-agha nke ndi-Ju n'ebe ahu:
34 O we me ka Jọpa guzosie ike, nke di n'elu oké osimiri, na Gezara, nke di n'akuku Asọtọs, ebe ndi-iro-ya biri na mbu: ma o tiyere ndi-Ju n'ebe ahu, we nye ha ihe nile nke di nma ime ugwọ-ya.)
35 Ya mere ndi-Ju nāḅa ọlu nile nke Saimon, na ebube ọ nēchè na ọ gēweta mba-ya, mere ya onye-isi na onye-isi-nchu-àjà, n'ihi na o mewo ihe ndia nile, na n'ihi ezi omume na okwukwe nke o debere mba-ya; ma n'ihi nke ahụ ọ chọrọ n'ụzọ ọ bụla ibuli ndị ya elu.

36 N'ihi na n'ubọchi-ya ka ihe nāgara nke-ọma n'aka-Ya, ewe napu mba nile n'ala-ha, ha na ndi nọ n'obodo Devid nime Jerusalem, ndi mere onwe-ha ulo-elu nke ha siri na ya puta, merua kwa onwe-ha. ihe nile banyere ebe nsọ ahu, we mebie ihe nke-uku n'ebe nsọ;
37 Ma o tinyere ndị Juu n'ime ya. o we wusie ya ike ka ọ buru nzọputa obodo ahu na obodo ahu, wulie mbịdi Jerusalem.
38 Eze Demetrios me-kwa-ra ya ka ọ buru onye-isi-nchu-àjà dika ihe ndia si di;
39 O we me ya ka ọ buru otù nime ndi-eyì-ya, were kwa nsọpuru uku sọpuru ya.
40 N'ihi na ọ nuru okwu, na ndi Rom kpọrọ ndi-Ju ndi-enyi na ndi-òtù-ha na umu-nna-ha; ma na ha anabatawo ndị nnọchiteanya nke Saịmọn nke ọma;
41 Nakwa na ndị Juu na ndị nchụ-aja masịrị ha nke ukwuu na Saịmọn ga-abụ gọvanọ ha na onye isi nchụ-aja ruo mgbe nile ruo mgbe onye-amụma kwesịrị ntụkwasị obi ga-ebili;
42 Ọzọ kwa na ọ gābu onye-isi-ha, na ọ bu kwa onye-isi nke ebe nsọ ahu, ido ha onye-isi ọlu-ha nile, na onye-isi ala-ha, na onye-isi ihe-agha, na onye-isi ulo-elu nile, ka ọ we buru onye-isi nke ulo-ikwū ahu. ebe nsọ;
43 E wezụga nke a, ka e wee na-erubere ya isi n'aka onye ọ bụla, na ka e dee ihe odide niile dị n'ime obodo n'aha ya, na ka o yikwa uwe na-acha odo odo, na-eyikwa ọlaedo.
44 ọzọ kwa, ka o zighi ezi n'iwu ka onye ọ bula nime ndi Israel ma-ọbu ndi-nchu-àjà ghara imebi ihe ọ bula n'ihe ndia, ma-ọbu ikwughachi okwu-ya, ma-ọbu ichikọta nkpọkọta n'ala ahu nēnweghi ya, ma-ọbu iyi uwe ododo, ma-ọbu iyi uwe-ododo ahu, ma-ọbu iyi ihe-ọkiké. ọla edo;
45 Ma onye ọbụla nke ga-eme ihe ọzọ, ma-ọbụ mebie nke ọbụla n'ime ihe ndị a, a ga-ata ya ahụhụ.
46 Ya mere ọ masịrị ndị mmadụ nile ime Saịmọn, na ime otu ihe ekwuru.
47 Saimon we nara nke-a, ọ di kwa ezi nma nke-uku ibu onye-isi-nchu-àjà, na onye-isi-nchu-àjà na onye-isi nke ndi-Ju na ndi-nchu-àjà, na ibọchita ha nile.
48 Ya mere, ha nyere iwu na a ga-etinye ihe odide a n'ime mbadamba ọla kọpa, na ka a dokwa ha n'ime okirikiri nke ebe nsọ n'ebe pụtara ìhè;
49 Na ka a ga-edokwa n'ụdị ya nile n'ebe a na-edebe akụ, ka Saịmọn na ụmụ ya ndị nwoke wee nweta ha.

ISI NKE 15

1 Ọzọ kwa, Antiọkọs nwa Dimitrios, bú eze, zigara Saimon, bú onye-nchu-àjà na onye-isi ndi-Ju, na ndi Israel nile, akwukwọ;
2 Ihe e dere n'ime ya bụ ndị a: Eze Antiọkọs na-edegara Saịmọn onye-isi nchụ-aja na onye-isi nke mba ya na ndị Juu, na-ekele:
3 N'ihi na ụfọdụ ndị nwoke ajọ ọrịa anarawo ala-eze nke ndị nna anyị ha, ma ebum n'obi m bụ igba ya aka ọzọ, ka m wee weghachi ya n'ala ochie, ma n'ihi nke ahụ achịkọtawo igwe-mmadụ nke ndị-agha ala ọzọ ọnụ, ma dozie ugbọ mmiri nke ugbọ mmiri. agha;
4 Ọ bu kwa ihe m'nāchọ, bú ijeghari n'ala nka, ka M'we bọ ọbọ n'aru ndi ebibiworo ya, me kwa ka ọtutu obodo n'ala-eze tọbọrọ n'efu;
5 Ma uḅu a anameguzosi ike nye gi onyinye-inata-iru-ọma nile nke ndi-eze burum uzọ nye gi, na onyinye-inata-iru-ọma ọ bula nke nābughi nke ha nyere.
6 M'na-enye gi ohere ka i were staḅa-aka-gi were ego nye ala-gi.
7 Ma gbasara Jerusalem na ebe nsọ, ka ha nwere onwe-ha; na ihe-agha nile nke i meworo, na ebe ewusiri ike nke i wuworo, nke i nēdebe kwa n'aka-gi, ka ha fọduru gi.
8 Ma ọ buru na ihe ọ bula di, ma-ọbu ihe gādi, n'ihi eze, ka ewere ya ḅaghara gi site n'uḅu a rue mḅe ebighi-ebi.
9 Ọzọ kwa, mḅe ayi nwetaworo ala-eze-ayi, ayi gāsọpuru gi, na mba-gi, na ulo uku Gi, n'oké nsọpuru, ka ewe mara nsọpuru-Gi n'uwa nile.
10 N'ọgu arọ ise na iri na anọ ka Antiọkọs ba n'ala nna-ya-hà: mḅe ahu usu nile nke ndi-agha zukọtara n'ebe ọ nọ, ma ndi fọduru fọduru na Trifon.
11 Ya mere ebe eze Antiọkọs chịrị ya, ọ gbapụrụ na Dora, nke dị n'akụkụ oké osimiri.
12 N'ihi na ọ huru na nkpaḅu we dakwasi ya ngwa ngwa, na na usu-ndi-agha-ya arapuwo ya.
13 Ma Antiọkọs we ma ulo-ikwū-ha megide Dora, orú nnù ndi-agha uzọ iri-na-abua na nnù ise na nnù ndi-inyinya na nnù asatọ so ya.
14 Ma mḅe ọ ḅaworo obodo ahu buruburu, we kekọta uḅọ di nso obodo ahu n'ofè oké osimiri, o we kpasue obodo ahu n'ala na n'oké osimiri, o kweghi kwa ka ọ pua ma-ọbu abata.
15 Ma n'oge ahu Numenius na ndi-òtù-ya siri na Rom bia, nēji akwukwọ-ozi nye ndi-eze na ndi di iche iche; Edere ihe ndia nime ya:
16 Lushiọs, bú onye-nkọkọta ndi Rom nēdegara eze Ptolemei, nēkele:
17 Ndi-ozi nke ndi-Ju, bú ndi-eyì-ayi na ndi-òtù-ayi, biakutere ayi ime ka eyì-ayi na ọḅuḅa-ndu ochie di ọhu, bú ndi eziteworo site n'aka Saimon onye-isi-nchu-àjà, na site n'aka ndi-Ju;
18 Ha weta-kwa-ra ọta ọla-edo nke di nnù pound abua na ọgu iri.
19 Ya mere ayi chere na ọ di nma idegara ndi-eze na ala nile akwukwọ, ka ha ghara imejọ ha ihe ọjọ, ghara ibuso ha agha, obodo nile ha, ma-ọbu ala nile ha, ma-ọbu nyekwara ndi-iro-ha aka imegide ha.
20 Ọ dịkwara anyị mma ịnara ọta ha.
21 Ya mere ọ buru na ọ di ndi ọ bula nēfe efe nēfe efe, ndi siri n'ala-ha ḅagara unu, rara ha nye n'aka Saimon, bú onye-isi-nchu-àjà, ka o we nye ha ahuhu dika iwu-ha si di.
22 Ihe ndia ka o de-kwa-ra Demetrios, bú eze, na Attalọs, na Ariarates, na Aisaces,
23 na nye mba nile, ziga-kwa-ra Sampsames, na ndi Lacedemon, na Delus, na Myndus, na Sicyon, na Caria, na Samos, na Pamfilia, na Lisia, na Halicarnassus, na Rhodus, na Aradus, na Cos, na Side. , na Aradọs, na Gortyna, na Knidọs, na Saịprọs, na Saịrini.
24 Ma akwụkwọ akụkọ ya ka ha degara Saịmọn onye-isi nchụ-aja.
25 Ya mere Antiọkọs, bú eze, ma-kwa-ra ulo-ikwū-ya megide Dora n'ubọchi nke-abua, na-ebuso ya agha mḅe nile, na ime ngwa-ọku, nke sitere na ya mechibidoro Triphon, ka o we ghara ipu ma-ọbu abata.
26 N'oge ahụ, Saịmọn zipụrụ ya puku ndị ikom abụọ a họọrọ ka ha nyere ya aka; ọla-ọcha kwa, na ọla-edo, na ọtutu ihe-agha.
27 Otu o sila dị ọ chọghị ịnara ha, kama ọ mebiri ọgbụgba-ndụ nile nke ya na ya gbaworo na mbụ, ma bụrụ onye ala ọzọ n'anya ya.

28 Ọzọ kwa, o zigara ya Atenobiọs, bú otù nime ndi-eyì-ya, ka ọ kpayere ya uka, si, Unu nẹ̀bọchi Jọpa na Gezara; ya na ulo-elu nke di na Jerusalem, bú obodo nile nke ala-ezem.
29 Unu emewo ka ókè-ala-ya nile tọbọrọ n'efu, ma unu emewo ihe jọrọ njọ n'ala nka, we nweta ike nke ọtutu ebe n'ime ala-ezem.
30 Ma uḅu a naputa obodo nile nke unu wereworo, na utu-utu nke ebe nile nke unu onwe-unu nwetara n'ọchichi n'azu ókè-ala Judia;
31 Ma-ọbu, nyem ha nnù talent ọla-ọcha ise; na n'ihi ihe ọjọ nke unu meworo, na ụtụ nke obodo nile, nnù talent ise ọzọ: ma ọ buru na ọ bughi, ayi gābia buso unu agha.
32 Ya mere Atensobius enyi eze, we bia Jerusalem: ma mḅe ọ huru ebube nke Saimon, na iko ọla-edo na ọla-ọcha, na oké ọchichọ-ya, ibobo we nwua ya n'aru, o we gwa ya ozi eze.
33 Saimon zara, si ya, Ayi ewereghi ala madu ọzọ, ayi ewereghi kwa ihe diri ndi ọzọ, ma-ọbughi ihe-nketa nke nna-ayi-hà, nke ndi-iro-ayi nwere n'ikpe-ọmuma nwere mḅe gara aga.
34 Ya mere ayi, ebe ayi nwere ohere, jide ihe-nketa nke nna-ayi-hà.
35 Ma ọ bu ezie na i riọrọ Jọpa na Gezara, ọ bu ezie na ha emejọrọ ndi bi n'ala-ayi, ma ayi gēnye gi ọgu talent ise. N'ihi ya, Atenobius azaghị ya okwu ọ bụla;
36 Ma ọ were iwe laghachikuru eze, gosi ya okwu ndia, na ebube nke Saimon, na ihe nile ọ huru: eze we we iwe di ọku nke-uku.
37 Ka ọ dị ugbu a, Trifon ji ụgbọ mmiri gbaga Ortosia.
38 Eze we me Kendebọs onye-isi nke oké osimiri, nye ya usu-ndi-agha nke ndi ji ukwu eje na ndi-inyinya;
39 Ma nye ya iwu ka ọ bupu ọmuma-ulo-ikwū-ya rue Judia; ọzọ kwa, o nyere ya iwu iwulite Cedron, na iwusi ọnu-uzọ-ama nile ike, na ibuso ndi Israel agha; ma eze, ọ chua Trifon.
40 Ya mere, Kendebọs bịara Jamnia, malite ịkpasu ndị mmadụ iwe na ịwakpo Judia, na ịkpọrọ ndị mmadụ n'agha ma gbuo ha.
41 Ma mḅe o wulitere Cedrou, o guzo ndi-inyinya na ọmuma-ulo-ikwū n'ebe ahu, ka ha we me ka ha pua ba n'uzọ nile nke Judia, dika eze nyere ya iwu.

ISI NKE 16

1 Jọn we si na Gezara rigo, gosi Saimon nna-ya ihe Kendebeọs mere.
2 Ya mere Saimon kpọrọ umu-ya ndikom abua ndi-okenye, Judas na Jọn, ma si ha, Mu onwem, na umu-nnem, na ulo nnam, mḅe ebighi-ebi ka m'busoworo ndi-iro Israel agha site na nwata rue ta; ihe agazi-kwa-ra nke-ọma n'aka-ayi, na ayi anaputawo Israel ọtutu mḅe.
3 Ma uḅu a mu onwem emewo agadi, ma unu onwe-unu, site n'ebere nke Chineke, ḅa-kwa-ra arọ: n'ọnọdu mu onwem na nwa-nnem, je-kwa-nu agha n'ihi mba-ayi, aka-aka sitere n'elu-igwe diyere unu.
4 O we si n'ala-ya rọputa orú nnù ndikom uzọ abua na nnù iri-na-ise, bú ndi-agha, bú ndi-inyinya, ha we pua izute Kindebeọs, we nọdu ala n'abali ahu na Modin.
5 Ma mḅe ha biliri n'ututu, ba n'ala di lari, ma, le, ọmuma-ulo-ikwū, bú usu-ndi-agha, bú ndi ji ukwu, na ndi-inyinya, biakutere ha: ma miri-iyi di n'etiti ha.
6 Ya onwe-ya na ndi-ya we ma ulo-ikwū-ha na ncherita-iru ha: mḅe ọ huru na ndi Israel nātu egwu igabiga miri-iyi ahu, o we buru uzọ gabiga onwe-ya, ndikom nāhu ya we so ya gabiga.
7 O we me, kewa ndikom-ya, tiye ndi-inyinya n'etiti ndi-ọḅa-ọsọ: n'ihi na ndi-inyinya nke ndi-iro di ọtutu nke-uku.
8 Ha we chiri opì nsọ ahu fùa: ewe me ka Sendeọs na usu-ndi-agha-ya ḅalaga, ewe ḅue ọtutu n'etiti ha, ndi fọduru we jerue ebe ewusiri ike.
9 Na mḅe ahu, e merụrụ Judas nwa-nne Jọn; ma Jọn nọgidere na-eso ha, ruo mgbe ọ bịarutere Cedron, nke Kendebọs wuru.
10 Ha we ḅalaga rue ulo-elu nile nke di n'ọhia Azotọs; o we sure ya n'ọku: ewe ḅue ha ihe ra ka nnù ndikom abua na ọgu iri. E mesịa, ọ laghachiri n'ala Judia n'udo.
11 Ọzọ kwa, na mbara ọzara Jeriko ka Ptolemeọs nwa Abubus mere onye-isi, o nwe-kwa-ra ọla-ọcha na ọla-edo n'uba:
12 N'ihi na ọ bu nwa onye-isi-nchu-àjà.
13 Ya mere, ebe obi-ya di elu, o chere na ọ gānara ala ahu nye onwe-ya, ma ya mere ọ ḅa ndu-aghughọ megide Saimon na umu-ya ndikom ibibi ha.
14 Ma Saịmọn nọ na-eleta obodo ndị dị n'ime ime obodo, na-elekọtakwa ha n'usoro nke ọma; mḅe ahu ọ ridara onwe-ya na Jeriko, ya na umu-ya ndikom, bú Matatias na Judas, n'arọ nke-iri-na-asatọ na iri na asa, n'ọnwa nke-iri-na-otù, nke anākpọ Sabat:
15 Ebe nwa-nwoke Abubus nara ha n'aghughọ n'obere ulo-ntu, nke anākpọ Dokọs, nke o wuru, mere ha oké oriri: ma o zoro ndikom n'ebe ahu.
16 Ya mere, mḅe Saimon na umu-ya ndikom ṅuworo ihe-ọṅuṅu nke-uku, Ptolemi na ndikom-ya biliri, were ngwa-agha-ha, biakute Saimon rue ebe-oriri ahu, ḅue ya, na umu-ya ndikom abua, na ufọdu nime ndi-orù-ya.
17 N'ime nke a ka ọ ghọworo aghụghọ dị ukwuu, + werekwa ihe ọjọọ kwụọ ezi ihe.
18 Ptolemee we de ihe ndia n'akwukwọ, ziga-kwa-ra eze, ka o zigara ya usu-ndi-agha inye ya aka, na ọ we naputa ya ala na obodo nile.
19 O ziga-kwa-ra ndi ọzọ na Gezara ka ha ḅue Jọn: ma o zigara ndi-ọchi-agha akwukwọ ka ha biakute ya, ka o we nye ha ọla-ọcha na ọla-edo na ugwọ-ọlu.
20 Ma ndi ọzọ o zigara ka ha were Jerusalem na ugwu nke ulo uku Chineke.
21 Ma otù onye ḅa-kwa-ra uzọ jerue Gezara, gosi Jọn na e nwuwo nna-ya na umu-nne-ya, ma, si, Ptolemi ezitewo ka ha nwua kwa gi.
22 Ma mḅe ọ nuru ya, ibobo we nwua ya nke-uku: O we tukwasi aka n'aru ndi biaworo ibibi Ya, me ka ha nwua; n'ihi na ọ matara na ha nāchọ irapu ya.
23 Ma gbasara ihe nile Jọn mere nke fọduru, na agha-ya nile, na omume ọma nke o mere, na iwu mgbidi nke o mere, na omume ya nile;
24 Lee, edewo ihe ndị a n'akwụkwọ akụkọ ihe mere eme nke ọkwa nchụ-aja ya, site n'oge e mere ya onye isi nchụ-aja mgbe nna ya gachara.

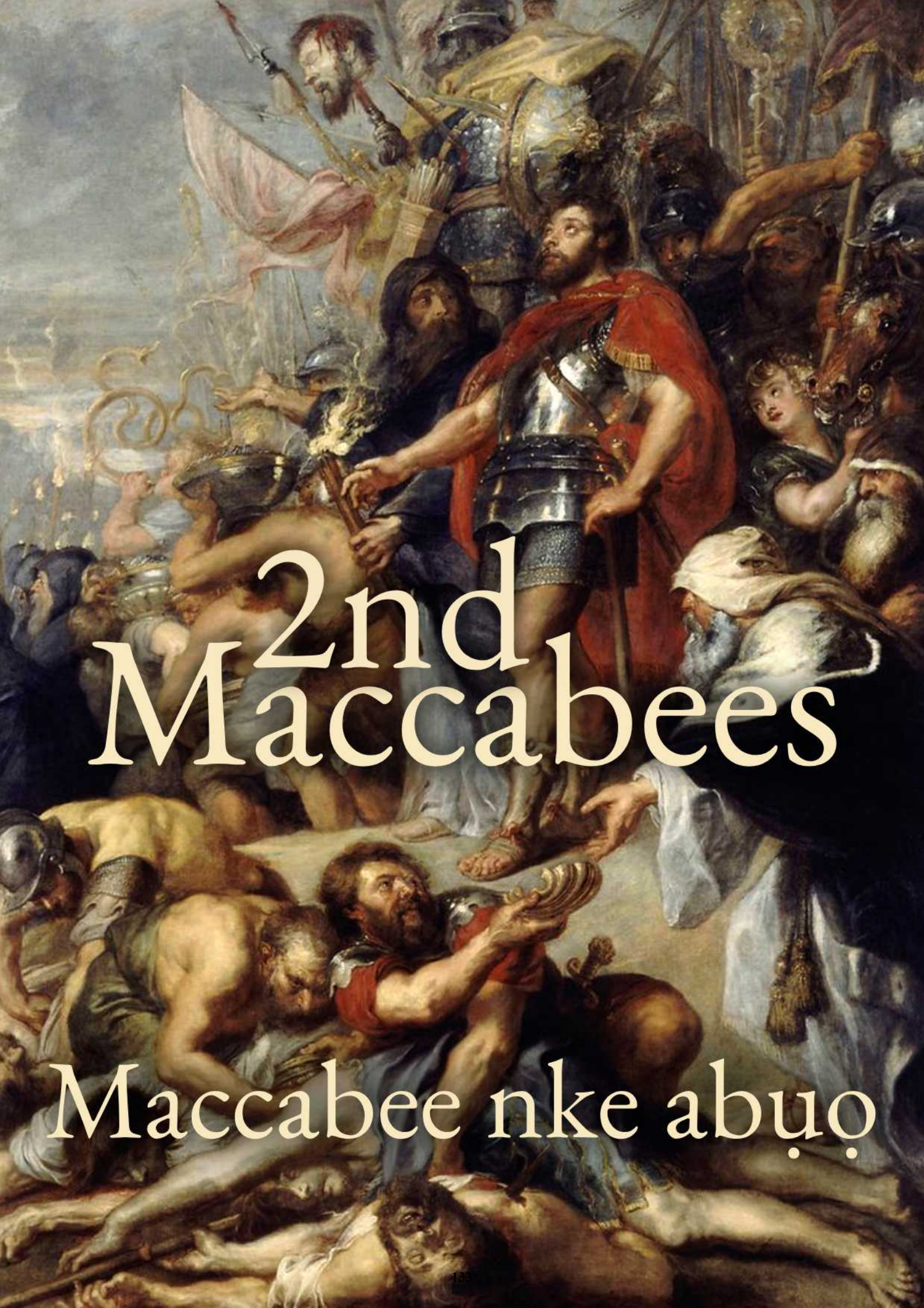

2nd Maccabees

Maccabee nke abụọ

ISI NKE 1

1Umu-nna-ayi, bú ndi-Ju ndi nọ na Jerusalem na n'ala Judia, nārioọ umu-nna-ayi, bú ndi-Ju ndi nọ n'ala Ijipt nile, aru na udo;
2 Ka Chineke mere unu amara, cheta kwa ọbụbạ-ndu-Ya nke Ya na Abraham, Aisak na Jekob bạra, ndi-orù-Ya kwesiri ntukwasi-obi;
3 Nye kwa unu obi nile ka unu we fè Ya òfùfè, na ime ihe Ọ nāchọ, n'obi-ike na obi di ọku;
4 Ma meghee obi-unu n'iwu-Ya na ihe nile Ọ nyere n'iwu, zite kwa unu udo;
5 Ma nuru ekpere-unu, nọ kwa n'etiti gi, ma arapu-kwa-la gi na mbẹ nkpabụ.
6 Ma ugbu a, anyị nọ ebe a na-ekpe ekpere maka gị.
7 Ma mbẹ Dimitrioọ buru eze, n'ọgu arọ isi na iri-na-iteghete, ayi, bú ndi-Ju, degara unu akwukwọ n'ọgwugwu nkpabụ ahu nke dakwasiri ayi na arọ ndia, site n'ubọchi Jeson na nzukọ-ya siri n'ala nsọ ahu na ala-eze ahu nupu isi;
8 we sure uzọ-nbata ọku ọku, wusi kwa ọbara nēmeghi ihe ọjọ: ayi we kpere Jehova, ewe nu ya; ayi we chua àjà na utu ọka flour, muye oriọna nile, wesa obẹ achicha ahu.
9 Ma ubụ a, le ka unu me ememe ulo-ntu n'ọnwa Casleu.
10 N'arọ nke-ọgu arọ ise na iri na asatọ, ndi nọ na Jerusalem na na Judia, na nnọkọ-ikpé, na Judas, zigara Aristobulus, bú onye-nwe eze, bú Ptolemeus, onye sitere n'òtù ndi-nchu-àjà etere manu, nēkele ndi-Ju ndi nọ n'Ijipt:
11 Ka Chineke napụtaworo anyị site n'oké ihe egwu, anyị na-ekele ya nke ukwuu, dịka onye nọworo n'agha megide eze.
12 N'ihi na Ọ nāchupu ndi nēbu agha n'etiti obodo ahu.
13 N'ihi na mbẹ onye-ndú batara na Peasia, ya na usu-ndi-agha ya na onye ahu nke di ka ihe anāpughi imeri, ewe bụe ha n'ulo Nanea site n'aghughọ nke ndi-nchu-àjà Nanea.
14 N'ihi na Antioọku, dika agāsi na ọ gālu nwunye-ya, batara n'ebe ahu, na ndi-eyì-ya ndi ya na ha nọ, ka ha nara ego n'aha nke di.
15 Ma mbẹ ndi-nchu-àjà nke Nanea puru, mbẹ ọ batara, ya na ìgwè ndikom ole-na-ole ba na nsọtu ulo uku Chineke, ha mechibidoro ulo nsọ ahu ngwa ngwa Antiochus batara:
16 Ha we meghe ọnu-uzọ nzuzo nke elu-ulo ahu, tu kwa nkume dika ébè-elu-igwe, tibụe onye-isi-agha, bụe ha, tipu isi-ha, tubà ha n'aru ndi nọ n'èzí.
17 Onye agọziri agọzi ka Chineke-ayi bu n'ihe nile, Onye rara ndi nēmebi iwu nye.
18 Ya mere, ebe anyị bu n'obi ubụ a ido-ọcha nke ulo nsọ n'ubọchi nke-orú-na-ise nke ọnwa Casleu, ayi chere na ọ di nkpà ido unu nsọ site na ya, ka unu onwe-unu we me kwa ya, dika ememe ulo-ntu, na nke ememe nke ulo-ntu nile, na nke ulo-ikwū nile. ọkụ ahụ, nke e nyere anyị mgbe Neemias chụrụ àjà, mgbe o wuchara ụlọ nsọ ahụ na ebe ịchụàjà ahụ.
19 N'ihi na mbẹ dubatara nna-ayi-hà ba na Peasia, ndi-nchu-àjà ndi nātu egwu mbẹ ahu were ọku nke ebe-ichu-àjà zoro na nzuzo, we zobe ya n'ime oghere nke ololu nke miri nādighi, ebe ha nēdozi ya, nke mere na amaghi ebe ahu; ụmụ nwoke niile.
20 Ma mbẹ ọtutu arọ gasiri, mbẹ ọ di nma n'anya Chineke, Neemias, ebe o siri n'aka eze Peasia zitere o ziga ufọdu nime umu-ndikom ndi-nchu-àjà ahu ndi zobere ya n'ọku: ma mbẹ ha gosiri ayi na ha ahughi ọku, kama ọ bu miri siri ike. ;
21 O we nye ha iwu ka ha seputa ya, weta ya; ma mgbe a na-achụ aja, Neemias nyere ndị nchụàjà iwu ka ha fesa nkụ na ihe ndị ahụ e dekwasịrị n'elu ya na mmiri.
22 Ma mbẹ emesiri nka, na mbẹ o ruru mbẹ anyanwu nānwu, nke ezobeworo n'igwe-oji ahu na mbu, oké ọku we muyere, ibobo we nwua onye ọ bula n'anya.
23 Ndi-nchu-àjà we kpe ekpere mbẹ anēripia ihe-ichu-àjà, asim, ma ndi-nchu-àjà, na ndi nile fọduru, Jonatan we malite, ma ndi fọduru nāza ya, dika Neemias mere.
24 Ma ekpere ahu di otú a; O Onye-nwe-ayi, Onye-nwe Chineke, Onye kere ihe nile, Onye dị egwu na dị ike, na onye ezi omume, na onye obi ebere, na nanị Eze na-eme amara.
25 nání Ya bu Onye nēnye ihe nile, Onye ezi omume, Onye puru ime ihe nile, na mbẹ ebighi-ebi, Gi Onye nānaputa Israel na nkpabụ nile, I we rọputa ndi bu nna, do kwa ha nsọ;
26 Nara ihe-ichu-àjà nye ndi-Gi nile, bú Israel, debe kwa òkè-gi, do kwa ya nsọ.
27 Chikọtanu ndi bạsaworo n'ebe ayi nọ, naputa ndi nēfè n'etiti mba nile, legide ndi anēleda anya na ndi anāsọ asọ, Ka mba nile mara kwa na Gi onwe-gi bu Chineke-ayi.
28 Werenu ndi nākpabụ ayi ata nmehie-ha, Were kwa npako me ajọ omume.
29 Ku kwa ndi-Gi ọzọ n'ebe nsọ Gi, dika Moses kwuworo.
30 Ndi-nchu-àjà nābù kwa abù ọma.
31 Ma mgbe e riri àjà ahụ, Neemias nyere iwu ka a wụsa mmiri nke fọdụrụ n'elu nkume ukwu ahụ.
32 Ma mbẹ emesiri nka, ọku we nēre: ma ìhè nke nēnwu n'ebe-ichu-àjà ripia ya.
33 Ya mere, mbẹ amara okwu a, ewe gosi eze Peasia, na n'ebe ahu, ebe ndi-nchu-àjà ndi emere ka ha je zobe ọku ahu, miri we di, na Neemias ji-kwa-ra ya sacha àjà-ha.
34 Eze we mechibido ebe ahu, do ya nsọ, mbẹ o kpesiri okwu ahu;
35 Ma eze ahụ nara ọtụtụ onyinye, ma nye ha ndị ọ ga-eme ka afọ ju ha.
36 Ma Neemias kpọrọ ihe a Naftha, nke bụ n'ihe gbasara ịsachapụ: ma ọtụtụ ndị mmadụ na-akpọ ya Nifaị.

ISI NKE 2

1 ahụkwakwa n'ime akụkọ-ndekọta nile, na Jeremy onye-amụma nyere ndị ahụ e kpụpụrụ iwu ka ha were ufọdu nime ọkụ ahụ, dịka e kwupụtaworo ya:
2 Ma otú na onye-amụma, ebe o nyeworo ha iwu ahụ, nye ha iwu ka ha ghara ichezọ iwu-nsọ nile nke Onye-nwe, na ka ha ghara imehie n'obi ha, mgbe ha na-ahụ ihe oyiyi ọlaọcha na ọla-edo na ihe ịchọ mma ha nile.
3 Ma o jiri okwu ndị ọzọ dị otú ahụ gbaa ha ume, ka iwu ahụ ghara isi n'obi ha puọ.

4 O we di ka ya na ihe edeworo, na onye-amuma, dọrọ ya aka ná nwunye, ka ọ batara n'ugwu ahu, ebe Moses rigoro, we hu ihe nketa Chineke.
5 Jeremy we bia n'ebe ahu, ọ hu-kwa-ra otù ọbà nke nwere oghere, nke ọ tọbọrọ n'ebe ahu ulo-ikwū ahu, na ibẹ ahu, na ebe-ichu-àjà nke ihe-nsure-ọku nēsì ísì utọ, o we mechie ọnu-uzọ.
6 Ma ufọdu n'etiti ndi nēso Ya bia ikpuchi uzọ, ma ha achọtaghi ya.
7 Nke mgbe Jeremy matara, ọ tara ha ụta, na-asị, Ma ebe ahụ, a gaghị ama ebe ahụ ruo mgbe Chineke ga-akpọkọta ndị ya ọzọ, ma nara ha na ebere.
8 Jehova gēgosi kwa ha ihe ndia, ebube nke Jehova gāhu kwa, igwe-oji ahu kwa, dika emere ka ọ hu ya n'okpuru Moses, na dika mbẹ Solomon nāchọ ka ewe do ebe ahu nsọ nsọpuru.
9 Ewe kwuputa-kwa-ra na ọ bu onye-amam-ihe wetara àjà nke nrara-aka ahu na nke ngwucha nke ulo uku Chineke.
10 Ma dika mbẹ Moses kpere YHWH, ọku siri n'elu-igwe ridata, ripia àjà nile: otú a ka Solomon kpere kwa, ọku we si n'elu-igwe ridata, ripia àjà-nsure-ọku.
11 Moses we si, N'ihi na agaghi-eri àjà-nmehie ahu, ewe rie ya.
12 Solomon we debe ubọchi asatọ ahu.
13 Otu ihe ahụ kwa ka akọọrọ n'ime akwụkwọ na nkọwa nke Neemias; na otu o siri hiwe ụlọ ọbá akwụkwọ chịkọtara omume nile nke ndị eze, na ndị amụma, na nke Devid, na akwụkwọ-ozi nile nke ndị eze gbasara onyinye dị nsọ.
14 Otú a ka Judas we chikọta-kwa-ra ihe nile nke furu efu n'ihi agha ahu nke ayi nwere, ha we nọyere ayi;
15 Ya mere ọ buru na ọ di unu nkpà, ziga ufọdu ka ha kutara unu ha.
16 Ebe anyị na-achọ ime ememe-ọcha ahụ, anyị edegara unu akwụkwọ ozi, ma unu ga-eme nke ọma, ọbụrụ na unu edebe ụbọchị nile ahụ.
17 Ayi nēle anya kwa, na Chineke, Onye nānaputa ndi-Ya nile, nye kwa ha nile ihe-nketa, na ala-eze, na ọkwa-nchu-àjà, na ebe nsọ;
18 Dika O kwere nkwa n'iwu, Ọ gēmere ayi ebere ngwa ngwa, me kwa ka ayi si n'ala nile ọ bula di n'okpuru elu-igwe chikọta ayi rue ebe nsọ: n'ihi na Ọ naputaworo ayi na nkpabụ uku, me kwa ka ebe ahu di ọcha.
19 Ma gbasara Judas Maccabeus, na ụmụnne ya, na ime ka nnukwu ụlọ nsọ ahụ dị ọcha, na nraranye nke ebe ịchụàjà ahụ nye;
20 Na agha nile megide Antiochus Epiphanes, na Eupator nwa ya nwoke.
21 Ma ihe-iriba-ama putara ìhè nke si n'elu-igwe bia rue ndi nēdozi onwe-ha n'ọchichiri n'ihi okpukpe ndi-Ju: nke mere na, ebe ha bu nání ole-na-ole, ha meriri ala ahu nile, we chua ìgwè madu nādighi-ata isi;
22 Ma weghachite kwa ulo nsọ ahu ọzọ nke amara aha-ha n'elu-uwa dum madu bi, we tọhapu obodo ahu, ma guzosie ike n'iwu nile nke nēridata, Onye-nwe nēwere ha amara nile;
23 Ihe ndị a nile, ka m na-ekwu, ebe Jeson nke Saịrini kwupụtaworo n'akwụkwọ ise, anyị ga-agbalị imechi n'otu mpịakọta.
24 N'ihi n'ịtụle ọnụ-ọgụgụ na-enweghị ngwụcha, na ihe isi ike nke ha chọtara na ọchịchọ ahụ ileba anya n'ime akụkọ nile nke akụkọ ahụ, maka ụdị okwu ahụ dị iche iche.
25 Ayi eleziwo anya, ka ndi nāgu ihe we nātọ ha utọ, na ka ndi nāchọ idebe n'obi we nwe obi iru ala, na ka ndi nile ọ nāba n'aka-ha we ba urù.
26 Ya mere, nye anyị, bụ́ ndị wereworo anyị ndọgbu a na-egbu mgbu nke ịchịkọta, ọ dighị mfe, kama ọ bụ okwu nke ọsụsọ na ikiri;
27 Ọ bu ezie na ọ bughi ihe nfe n'ebe onye nēdozi oriri, nāchọ kwa urù nke ndi ọzọ: ma n'ihi ihe nātọ ọtutu madu utọ, ayi gēji ọnù me ihe-nbụ a;
28 Na-ahapụ onye ode akwụkwọ kpọmkwem njikwa nke ihe ọ bụla, na ịgba mbọ na-agbaso iwu nke mbelata.
29 N'ihi na dị ka nna ukwu nke na-ewu ụlọ ọhụrụ ga-elekọta ụlọ ahụ dum; ma onye ahụ nke na-agba mbọ ibupụ ya, na-ese ya, ga-achọrịrị ihe kwesịrị ekwesị maka ịchọ ya mma: ọbụna otu a ka m chere na ọ dị n'ebe anyị nọ.
30 Iguzoro n'isi ihe nile, na ịgagharị n'ihe n'ozuzu, na inwe mmasị na nkọwapụta, bụ nke onye mbụ dere akụkọ ahụ:
31 Ma iji nkenke, ma zere ịrụsi ọrụ ike dị ukwuu n'ọrụ ahụ, a ga-enye ya onye ga-eme nkebi.
32 N'ebe a ka anyị ga-amalite akụkọ ahụ: naanị na-agbakwụnye otu a na ihe ekwuru, na ọ bụ ihe nzuzu ime ogologo okwu-okwu, na ịdị mkpụmkpụ n'akụkọ ahụ n'onwe ya.

ISI NKE 3

1 Ma mbẹ obodo-nsọ ahu biri n'udo nile, ma debe kwa iwu nile nke-ọma nke-uku, n'ihi nsọpuru-Chineke nke Onias, bú onye-isi-nchu-àjà, na ikpọ ajọ omume-ya;
2 O wee ruo na ọbụna ndị-eze ahụ n'onwe ha soputu ebe ahụ, ma were onyinye ha kacha mma bulite temple ahụ;
3 Nke mere na Seleukọs nke Eshia sitere n'ihe ọ na-enweta n'onwe ya wepụta ego nile e ji eje ozi.
4Ma otù onye, bú Saimon, onye sitere n'ebo Benjamin, onye emere ka ọ buru onye-isi nke ulo uku Chineke, we da onye-isi-nchu-àjà nkpu okwu bayere ọgbaghara n'obodo ahu.
5 Ma mbẹ ọ pughi imeri Ọnaia, o we biakute Apọlọniọs nwa Thraseas, onye mbẹ ahu bu onye-isi Celosria na Finike;
6 Ma gwa ya na ụlọ akụ dị na Jerusalem juputara n'ego na-enweghị ngwụcha, nke mere na ụbara akụ na ụba ha, nke na-esiteghị na akaụntụ nke àjà, enweghị ike ịgụta ọnụ, na ọ ga-ekwe omume iwebata ihe nile n'ime nke eze. aka.
7 Ma mbẹ Apọlọnọs biakutere eze, gosi ya ego ahu nke gosiri ya, eze weputara Heliodorus onye-ọkọba-ya, ziga ya n'iwu ka o wetara ya ego ahu ekwuru.
8 Ya mere ngwa ngwa Heliodoros gara njem ya; n'okpuru agba nke ileta obodo Celosyria na Phenice, mana n'ezie imezu ebumnuche eze.
9 Ma mbẹ ọ biaruru Jerusalem, ma onye-isi-nchu-àjà nke obodo ahu nara ya nke-ọma, o we gosi ya ihe ezi

uche enyere nime ego ahu, ma gosi ya ihe mere o ji bia, jua ma ihe ndia bu ezie.
10 Onye-isi-nchu-àjà we si ya, na e nwere ego ahu edeputara n'ifè ndinyom di-ha nwuru na umu-nbẹi;
11 Na ụfọdụ n'ime ha bụ nke Hircanus nwa Tobias, bụ́ nwoke a na-akwanyere ùgwù, ọ bụghịkwa dị ka Saịmọn ahụ bụ́ ajọ omume kwuru ihe na-ezighị ezi;
12 Ma na ọ bụ ihe na-agaghị ekwe omume na a ga-eme ha ụdị ajọ omume ndị ahụ, ndị nyefere ya n'ịdị nsọ nke ebe ahụ, na n'ịdị ebube na ịdị nsọ nke temple, nke a na-asọpụrụ n'elu ụwa nile.
13 Ma Heliodoros, n'ihi iwu nke eze nyere ya, wee sị: "N'ụzọ ọ bụla a ga-ebubata ya n'ụlọ akụ eze.
14 Ya mere, n'ubọchi ọ kara aka ka Ọ batara ime ka okwu a guzosie ike: n'ihi nka oké nkpà di n'obodo ahu nile.
15 Ma ndị nchụ-aja, na-akpọ isi ala n'iru ebe ịchụàjà n'uwe-nchụ-aja ha nile, kpọkuo elu-igwe nke mere iwu gbasara ihe ndị o debere, ka e wee chekwaa ha na nchekwa maka ndị ahụ nyefere ha ka ha debe ha.
16 Ma onye ọ bula nke legidere onye-isi-nchu-àjà anya n'iru, ọ gābạpu obi-ya;
17 N'ihi na oké egwu na egwu nke aru gbara nwoke ahụ gburugburu, nke mere na ọ pụtara ìhè nye ndị na-ele ya anya, lee ihe mwute o nwere ugbu a n'obi ya.
18 Ndị ọzọ na-esikwa n'ụlọ ha gbapụ gaa n'ekpere a na-ekpesi ekpere ike, n'ihi na ebe ahụ chọrọ ịbụ ndị e wedara n'ala.
19 Ma ndinyom ahu, bú ndi keworo ákwà-nkpe n'okpuru ara-ha, juputara n'amá, umu-abọghọ nāmaghi nwoke ndi ebụru ebọchi we bạ ọsọ, ufọdu rue ọnu-uzọ-ama, ndi ọzọ n'aru mbịdi, ma ndi ọzọ nēsi na window lepu anya.
20 Ma ha nile jidesiri aka-ha n'iru elu-igwe, riọ aririọ.
21 Mgbe ahụ ọ ga-enwere mmadụ ebere ịhụ ọdịda nke igwe mmadụ niile, na egwu nke onye isi nchụaja nọ n'oké mkpagbu ahụ.
22 Ha wee kpọkuo Onye-nwe Pụrụ Ime Ihe nile ka o debe ihe nile nke ntụkwasị-obi na ntụkwasị obi nye ndị meworo ha.
23 Otu o sila dị Heliodorus mezuru ihe ahụ e nyere n'iwu.
24 Ma ka ọ nọ n'ebe ahụ, ya na ndị nche ya banyere ụlọ akụ ahụ, Onye-nwe nke mụọ, na Onye-isi nke ike nile, mere ka ọ pụta ìhè nke ukwuu, nke mere na ndị nile nwere nganga na ha ga-eso ya bata, tụrụ n'anya n'ike nke Chineke. ha we tua ujọ, tu kwa egwu nke-uku.
25 N'ihi na e mere ka ịnyịnya pụta ìhè nye ha, onye na-agbakwa ya dị egwu, ma e jiri uwe mwụda mara mma chọọ ya mma, ma o wee gbasie ọsọ ike, were ụkwụ ya tie Heliodoros ihe, ma ọ dị ka onye ahụ nke nọ ọdụ n'elu ịnyịnya ahụ nwere ihe eji eme ihe zuru ezu. ọla edo.
26 Ọzọ kwa, umu-okoroọbia abua we puta n'iru ya, ndi amara aha-ha n'idi-uku, ndi mara nma n'ima na uwe, ndi nēguzo kwa n'akuku ya n'akuku nke-ọzọ; o we tie ya ihe mbẹ nile, tiye kwa ya ọtutu utari.
27 Ma Heliodoros dara n'ala na mberede, ma nnukwu ọchịchịrị gbara ya gburugburu: ma ndị ya na ha nọ bulitere ya, tụba ya n'ihe awụsara ahụ́.
28 Ya mere, onye ahu, nke batara n'oge na-adịbeghị anya ya na nnukwu ụgbọ oloko na ndị nche ya nile n'ime ụlọ akụ ahụ ekwuru, ha mere ya, ebe ha enweghị ike iji ngwa-agha ya nyere onwe ya aka: ma n'ụzọ doro anya ha nakweere ike nke Chineke.
29 N'ihi na ọ site n'aka nke Chineke ka ewedara ya, ma dina ogbi n'enweghị olileanya ndụ nile.
30 Ma ha toro Jehova, Onye sọpuru ebe-Ya n'ọlu ebube: n'ihi ulo uku Chineke; nke ntakịrị oge gara aga jupụtara n'egwu na nsogbu, mgbe Onye-nwe Pụrụ Ime Ihe nile pụtara, jupụtara n'ọnụ na ọnụ.
31 Ozugbo ahụ ụfọdụ n'ime ndị enyi Heliodoros kpere Onaịas ka ọ kpọkuo Onye Kasị Elu ka o nye ya ndụ ya, onye tọgbọrọ n'efu inyefe mụọ.
32 Ya mere onye-isi-nchu-àjà, ebe ọ nēche na eze agaghi-eche na ndi-Ju ghọbụworo Heliodoros, o we chua àjà n'ihi ahu ike nwoke ahu.
33 Ma ka onye-isi-nchu-àjà nēkpuchi nmehie, umu-okoroọbia ahu ndi yi uwe-nbọkwasi ahu we puta ìhè, guzo kwa n'akuku Heliodorus, si, Nye Onye-isi-nchu-àjà ekele di uku, n'ihi na Onye-nwe-ayi nyeworo gi ndu n'ihi ya;
34 Ma ebe e siwo n'elu-igwe tie gi ihe, gosi madu nile ike di ike nke Chineke. Ma mbẹ ha kwusiri okwu ndia, ha egosighi kwa ọzọ.
35 Ya mere, Heliodorus, mgbe ọ chụworo Onye-nwe àjà, ma kwe nkwa dị ukwuu nye onye ahụ nke zọpụtara ndụ ya, ma kelee Onias, ya na ndị-agha ya laghachikwuru eze.
36 O we bạ àmà nye madu nile ọlu nile nke Chineke uku ahu, nke Ọ huworo n'anya-Ya abua.
37 Ma mbẹ eze, bú Heliodorus, onye nwere ike ibu nwoke kwesiri ntukwasi-obi iziga ọzọ na Jerusalem, ọ siri,
38 Ọ buru na i nwere onye-iro ma-ọbu onye nāghọbụ, ziga ya n'ebe ahu, i gānara kwa ya ihe-otiti nke-ọma, ọ buru na o were ndu-ya wepuga onwe-ya: n'ihi na n'ebe ahu, ekweghi-ekwe; e nwere ike pụrụ iche nke Chineke.
39 N'ihi na onye bi n'elu-igwe legidere ebe ahu anya, nēkpuchi kwa ya; ọ bu kwa ndi nābia imejọ ya ka ọ nētipia, me ka ha la n'iyì.
40 Ma ihe nile gbasara Heliodoros, na nchekwa nke ụlọ-akụ, dakwasịrị n'ụdị a.

ISI NKE 4

1 Saịmọn nke a ugbua, onye anyị kwuburu okwu banyere ya, ebe ọ bụ onye nyefere ego ahụ, na nke obodo ya, kwujọrọ Onias, dịka a ga-asị na ọ tụrụ Heliodoros ụjọ, ma bụrụ onye-ọrụ nke ihe ọjọọ ndị a.
.
3 Ma mbẹ ikpọ-asì-ha ruru, na site n'aka otù onye nime ndi-ha ebụru ebụ, ebụru ebụ-ha;
4 Onaija ebe ọ huru ihe egwu di n'ọbạ-aghara nka, na Apọlọniọs, dika onye-isi nke Celosyria na Finike, we were iwe, we bawanye ajọ omume Saimon;
5 Ọ jekuru eze, ọ bughi kwa ka ọ buru onye nēbo ndi ala-ya ebubo;
6 N'ihi na ọ hụrụ na ọ gaghị ekwe omume na ọnọdụ ahụ ga-adị jụụ, ma Saịmọn hapụrụ nzuzu ya, ma ọbụghị ma eze ahụ lere ya anya.

7 Ma mbẹ Seleukọs nwusiri, mbẹ Antiọkus, onye anākpọ Epifanis, were ala-eze ahu, Jeson nwa-nne Onias nādọbụ onwe-ya n'ọlu ibu onye-isi-nchu-àjà;
8 Na-ekwe eze nkwa site n'aririọ-amara, ọgu talent ọla-ọcha iri-na-asa na iri, na nke ọzọ ọgu talent iri-na-abua;
9 E wezụga nke a, o kwere nkwa inye otu narị mmadụ na iri ise ọzọ, ma ọbụrụ na ọ ga-enwe ikike idobe ya ebe a ga-emega ahụ́, na maka ọzụzụ ntorobịa n'ụdị mba nile, na idepụta ha banyere Jerusalem site n'aka ndị ọchịchị. aha Antiọkia.
10 Ma mbẹ eze nyeworo ya, ma o we ba n'aka-ya ichi-isi ahu, o we me ka mba nke aka ya bia n'aru ndi-Grik.
11 Ma ihe ùgwù ndị eze nyere ndị Juu amara pụrụ iche site n'aka Jọn nna Eupolemus, onye gara onye nnọchianya na Rom maka enyemaka na enyemaka, o wepụrụ; o we kwatue ala-eze nke di ka iwu si di, o welitere omenala ọhu megide iwu ahu;
12 N'ihi na o were ọṅù wue ebe-ngwugwu n'okpuru ulo-elu ahu, we me ka ndi-isi umu-okoroọbia nọ n'okpuru ya, me kwa ha okpu-agha.
13 Ma otú a ka ọ dị n'ịdị elu nke ejiji ndị Gris, na mmụba nke omume ndị mba ọzọ, site n'ịdị nsọ nke Jeson karịrị akarị, ajọ omume ahụ na-adighị asọpụrụ Chineke, na ọ dighị onye isi nchụ-aja;
14 Na ndị nchụ-aja enweghị obi ike ijere ozi ọzọ n'ebe ịchụàjà, ma na-eleda ụlọ nsọ anya, na ileghara ihe ịchụ-aja ahụ anya, mere ngwa ngwa ka ha soro na-eketa oke n'iwu na-akwadoghị n'ebe mmega ahụ, mgbe egwuregwu Discus kpọchara ha;
15 Ọ bughi n'ihi nsọpuru nke ndi bu nna-ha, kama ha nāchọ ebube nke ndi-Grik kari ihe nile.
16 N'ihi nka ka ihe ọjọ di ụkụ ji dakwasi ha: n'ihi na ha nwere ndi-iro-ha na ndi-ọ́bọ̀, ndi ha nēsosi ukpuru-ọmuma-ha ike, na ndi ha nāchọ ka ha yie ihe nile.
17 N'ihi na ọ bughi ihe di nfe ime ajọ omume megide iwu nile nke Chineke: ma mbẹ ahu nke nēso ya gēgosi ihe ndia.
18 Ma mbẹ anēdebe ihe-ichu-àjà nke anākpọ n'arọ okwukwe ọ bula na Taia, eze we nọ ya;
19 19 Jason nke a na-enweghị ekele zipụrụ ndị-ozi pụrụ iche site na Jerusalem, ndị bụ ndị Antiọk, iburu narị drakch nke ọlaọcha atọ gaa n'àjà nke Hercules, nke ọbụna ndị na-ebu ya chere na ọ dighị mma inye onyinye ahụ, n'ihi na ọ dighị mma, kama ọ dịịrị ya. edobere maka ụgwọ ndị ọzọ.
20 Mgbe ahụ, ego a, n'ihe gbasara onye-ezipụ, ka a họpụtara maka ịchụ-aja Hercules; ma n'ihi ndị na-ebu ya, a rụrụ ya n'ọrụ n'ịrụ ụgbọ mmiri.
21 Ma mbẹ ezigara Apọlonius nwa Menestheus n'Ijipt ka ọ chiri eze Ptolemeus Philometa eze, Antiochus, ebe ọ matara na ọ bughi ya ka ọ ghara ime ya nke-ọma n'okwu-ya, we doziere onwe-ya nzọputa: o we bia na Jọpa, si n'ebe ahu je Jerusalem. :
22 Ma ebe anānara ya nke-ọma n'aka Jeson na obodo ahu, ewe were ọwa na iti-nkpu di uku webata ya: emesia ya na usu-ndi-agha-ya jerue Finike.
23 Afọ atọ ka nke ahụ gasịrị, Jeson zipụrụ Menelaus, nwanne Saịmọn nke e kwuworo na mbụ, ka o buru ego ahụ nye eze, na iburu ya n'uche ihe ụfọdụ dị mkpa.
24 Ma mbẹ o mere ka ọ bia n'iru eze, mbẹ o mesiri ya ka ọ di uku n'ihi ima-nma nke ike-ya, wetara onwe-ya ọkwa-nchu-àjà, wetara ihe kariri Jeson n'ọgu talent ọla-ọcha iri-na-ise.
25 O we were okwu eze bia, nēwetaghi ihe ọ bula kwesiri ọnọdu onye-isi-nchu-àjà, ma-ọbughi n'iwe nke onye nēmebi iwu, na ọnuma nke anu-ọhia.
26 Ma Jeson, onye mebiworo nwanne ya nwoke, ebe onye ọzọ mejọrọ ya, manyere ya ịgbaga n'ala nke ndị Amọn.
27Menelaọs we nweta isi-ya: ma ego ahu nke ọ gwara eze, o doghi ya n'usoro, ma Sostratis, bú onye-isi ulo uku, chọrọ ya:
28 N'ihi na ọ bụ ya nwe nchịkọta omenala. Ewe kpọ ha abua n'iru eze.
29 Ugbua Menelaus hapụrụ nwanne ya nwoke Lisimakọs n'ọnọdụ ya n'ọkwa nchụ-aja; ma Sostratus hapụrụ Crates, onye bụ gọvanọ ndị Saịprọs.
30 Ma mbẹ ihe ndia na-eme, ndi Tasọs na Malos we wezuga onwe-ha, n'ihi na ewera ha nye iko-nwayi eze, nke anākpọ Antiochus.
31 Mgbe ahụ eze bịara ngwa ngwa ime ka okwu ahụ dị jụụ, hapụ Andrọnaịkọs, bụ́ nwoke nọ n'ọchịchị, ka ọ bụrụ osote ya.
32 Ugbua Menelaus, ebe ọ chere na o nwetara oge dị mma, o zuru arịa ọla-edo ụfọdụ n'ụlọ nsọ, nyekwa Andronaịkọs ụfọdụ n'ime ha, ma ụfọdụ o resịrị Taịa na obodo ndị dị ya gburugburu.
33 Ma mbẹ Onias mara n'ezie, ọ bara ya nba, ma chigharia onwe-ya n'ebe nsọ di na Dafne, nke di n'akuku Antiokia.
34 Ya mere Menelaus, we kuru Andrọnaikọs iche, kpe ekpere, ka o weba Ọnaia n'aka-ya; ebe a rapuru ya, we biakute Ọnaia n'aghughọ, were kwa aka-nri-ya nye ya; ma ọ bu ezie na ọ nātukwasi ya obi, ma o mere ka ọ kwe ka o si n'ebe nsọ ahu puta: onye o were mechibidoro ngwa ngwa n'echeghi ezi omume.
35 N'ihi nke a, ọ bụghị nanị ndị Juu, kamakwa ọtụtụ ndị mba ọzọ were iwe dị ukwuu, na-enwekwa mwute maka ogbugbu e gburu nwoke ahụ n'ụzọ na-ezighị ezi.
36 Ma mbẹ eze siri n'ebe nile di Kilikia biaghachi, bú ndi-Ju ndi nọ n'obodo ahu, na ufọdu nime ndi-Grik ndi nākpọ kwa okwu ahu asì, we tamue ntamu n'ihi na e gburu Onias n'efu.
37 Ya mere Antiọkọs nwere obi-ebere, ma nwee ọmiko, ma kwaa akwa, n'ihi ezi uche na obi umeala nke onye ahụ nwụrụ anwụ.
38 O we were iwe di ọku, ngwa ngwa o we wepuga Andronaikọs uwe-ododo-ya, bawa kwa uwe-ya nile, me ka ọ gabiga obodo ahu nile rue ebe ahu, bú ebe ọ mehieworo megide Ọnaia, n'ebe ahu ka o tibụru obụ-madu ahu aburu ọnu. Onye-nwe-ayi we kwughachi ya ahuhu-ya, dika kwesiri ya.
39 Ugbua mgbe Lisimakọs meworo ọtụtụ ihe-nsọ n'ime obodo-ukwu site na nkwenye nke Menelaus, ma mkpụrụ-osisi ya gbasaara n'ebe nile, igwe-mmadụ ahụ gbakọtara onwe ha ọnụ imegide Lysimakọs, ọtụtụ arịa ọla-edo a na-ebupụworị.
40 Ndi-Ju we bilie, rijue oké iwe, Lisimakọs jikere ihe ra ka nnù ndikom iri-na-abua, buru uzọ malite ime ihe-

ike; otu Auranus bụ onye-ndu, nwoke gara aga n'ime afọ, na ọ dịghị obere n'ime nzuzu.
41 Ya mere, ebe ha hụrụ mbọ Lisimakọs mere, ụfọdụ n'ime ha jidere nkume, ụfọdụ osisi, ndị ọzọ na-ewerekwa uzuzu uzuzu nke dị n'akụkụ ha, tụbara ha niile n'elu Lisimakọs, tụkwasịkwa ha n'isi.
42 Ha we bụe ọtutu nime ha, ma ufọdu ka ha tibụe n'ala, ma ha nile ka ha bạlaga: ma onye ahu nāpunara madu ihe n'onwe-ya, ha bụru ya n'akuku ulo-àkù.
43 Ya mere, n'ihe ndị a e boro Menelaọs ebubo.
44 Ma mbẹ eze biaruru Taia, ndikom atọ ndi ezipuworo site n'aka ndi-nzute we kpe ikpe n'iru ya;
45 Ma Menelaus, ebe a mara ya ikpe, kwere Ptoleme nwa Dorymenes nkwa inye ya nnukwu ego, ma ọbụrụ na ọ ga-eme ka eze dajụọ n'ebe ọ nọ.
46 Ptolemi we kuru eze wezuga onwe-ya ba n'otù ebe-nrikọ, ka ọ nēbuli ikuku, we me ka ọ nwe uche ọzọ:
47 nke mere na ọ rapuru Menelaus n'ebubo ahu nile, onye n'agbanyeghị na ọ bu ihe kpatara ajọ omume ahu nile: ma ndi-obẹye ahu, bú ndi, ọ buru na ha eziriwori okwu-ha, e, n'iru ndi Sitia, agāgu ha ikpe na ha ikpeghi ha ikpe, ha we kpe ha ikpe ọnwu. .
48 Ya mere, ndị na-eso okwu banyere obodo ahụ, na maka ndị mmadụ, na maka arịa dị nsọ, nwetara ahụhụ na-ezighị ezi n'oge na-adighị anya.
49 Ya mere ọbụna ndị Taịa, n'ịkpọ omume ọjọọ ahụ asị, mere ka e liri ha n'ụzọ nsọpụrụ.
50 Ma ya mere site na anya-uku nke ndị nwere ike, Menelaus nọgidere na-achị, na-aba ụba n'ihe ọjọọ, na ịbụ nnukwu onye nrara nye ụmụ amaala.

ISI NKE 5

1 N'ihe dị ka n'otu oge ahụ Antiọkọs doziri njem ya nke abụọ baa n'Ijipt:
2 O rue, n'obodo ahu nile, n'ihe fọduru ihe ra ka ọgu ubọchi abua, hu ndi-inyinya nābạ ọsọ n'ife-igwe, n'uwe ọla-edo, ndi chiri ube, dika usu ndi-agha;
3 na usu-ndi-agha nke ndi-inyinya n'usoro, nēzute nābạ kwa iru megide ibe-ya, nēji nkpatu nke ọta, na ọtutu ndi-ọbạ-ọsọ, na isepu mma-agha, na itu ube, na ihe-ichọ-nma nke ọla-edo, na ihe-agha nile.
4 Ya mere, onye ọ bụla n'ime ha kpere ekpere ka ọdịdị ahụ wee bụrụ ezi ihe.
5 Ma mbẹ akukọ ugha puru, dika agāsi na Antiọku anwuwo, Jeson chiri ma-ọbughi ihe-nzuzu nnù ndikom abua na ọgu iri, ma weso obodo ahu agha na mberede; ma ndi nọ n'elu mbịdi ahu eweghachi-kwa-ra, ewe weghara obodo ahu, Menelaus we bạlaga n'ulo uku ahu;
6 Ma Jesọn gburu ụmụ amaala nke ya n'enweghị obi ebere, n'echeghị na inweta ụbọchị nke mba nke ya ga-abụ ụbọchị na-enweghị obi ụtọ nye ya; ma na-eche na ha bụworị ndị iro ya, ma ọbụghị ndị obodo ya, ndị o meriri.
7 Otú ọ dị, n'ihi ihe ndị a nile, ọ nwetaghị ọchịchị, ma n'ikpeazụ ọ natara ihere n'ihi ụgwọ ọrụ nke aghụghọ ya, ma gbalaga ọzọ n'ala nke ndị Amọn.
8 Ya mere n'ikpe-azu o nwere ọlaghachị n'enwegh-obi-utọ, ebe anēbo ya ebubo n'iru Aretas, bú eze ndi Arebia, nēbạpu site n'obodo-ukwu rue obodo-ukwu, nāchu kwa madu nile, nākpọ ya asì dika onye nārapu iwu nile, ma buru ya ihe-árú dika onye-iro doro anya nke nēnweghi ya. obodo ya na ndị obodo ya, a chụpụrụ ya n'Ijipt.
9 Ya mere, onye ahụ nke chụpụrụ ọtụtụ ndị site n'ala ha laa n'iyi n'ala ala ọzọ, na-ala azụ na ndị Lasedemon, ma na-eche n'ebe ahụ ịchọta enyemaka n'ihi ndị ikwu ya.
10 Ma onye ahụ nke chụpụrụ ọtụtụ ndị a na-elighị ozu enweghị onye ga-eru uju maka ya, ma-ọbụ olili ozu ọbụla ma-ọbụla, ma-ọbụ ili ya na nna ya hà.
11 Ma mbẹ ihe a mere ruru n'ubọ-ala eze, o chere na Judia enupuwo isi: o we were iwe di ọku pua n'Ijipt, were ihe-agha were obodo ahu were;
12 Ma nye ndị-agha-ya iwu ka ha ghara inwe obi-ebere n'aru ndi ha zutere, na bụe ndi nārigo n'ulo nile.
13 Otu a ka e wee gbuo ụmụntakịrị na ndị okenye, na-achụpụ ndị ikom, ndị inyom na ụmụntakịrị, na-egbu ụmụ agbọghọ na-amaghị nwoke na ụmụ ọhụrụ.
14 Ma e bibiri n'ime oge nke ụbọchị atọ dum, puku mmadụ iri anọ, ndị e gburu n'ime ha n'agha ahụ; ọ dịghịkwa ihe dị nta ere karịa ka e gburu egbu.
15 Ma o nweghi afọ ojuju na nke a, kama o weere onwe ya ịga n'ime ụlọ nsọ kacha nsọ nke ụwa nile; Menelaus, onye nrara nye iwu, na obodo nke ya, ebe ọ bụ onye ndu ya:
16 O were kwa aka emeru emeru chiri ihe nsọ ahu, were kwa aka ruru árú kwatu ihe nile nke ndi-eze ọzọ doro nsọ iji me ka ọ di elu na ima-nma na nsọpuru ebe ahu;
17 Ma otu a Antiọkọs dị mpako n'obi, na ọ tụghị anya na Onye-nwe were iwe ruo nwa oge maka mmehie nke ndị ahụ bi n'obodo-ukwu ahụ, ya mere anya ya anọghị n'ebe ahụ.
18 N'ihi na ọ bụghị na e jikọtara ha n'oge gara aga n'ọtụtụ mmehie, nwoke a, ozugbo ọ bịarutere, a pịara ya ihe ozugbo, ma wepụ ya site n'ịdị mpako ya, dịka Heliodoros dị, onye Seleukọs, bụ́ eze zipụrụ ka ọ gaa leta ụlọ akụ ahụ.
19 Otú ọ di, ọ bughi n'ihi ebe ahu ka Chineke rọputara ndi ahu, kama ọ bu n'ihi ndi ahu ka ọ rọputara ebe ahu.
20 Ya mere, ebe ahu nke nēkesa n'ajọ ihe ahu nke dakwasiri mba ahu, emesia we kwusa ozi ọma nile ezitere site n'aka Jehova: ma dika arapuru ya n'ọnuma nke Onye puru ime ihe nile, otú a ọzọ, Onye-nwe-ayi uku. ebe e mere ka ọ dị ná mma, edoro ya n'ebube nile.
21 Ya mere, mbẹ Antiọkọs bupuru n'ulo uku Chineke nnù talent na nnù abua na ọgu iri, o we were ngwa ngwa je Antiokia, nēkwa-ákwá n'anya-ya ime ka ala ahu nējeghari, na oké osimiri nāgabiga n'ukwu-ya: otú a ka mpako nke uche-ya di.
22 O we rapu ndi-isi ka ha we kpasue mba ahu iwe: na Jerusalem, Filip, bú onye Frijia n'ala-ya, na n'ihi omume jọbụru onwe-ya kari onye mere ya n'ebe ahu;
23 na na Garizim, Andronikọs; ọzọ kwa, Menelaus, onye jọrọ njọ kari ndi ọzọ nile nēbuli aka di aró n'aru ndi-obodo, nēnwe obi ọjọ megide ndi-obodo-ya, bú ndi-Ju.
24 O ziga-kwa-ra Apọloniọs, bú onye-ndú jọbụru onwe-ha, ya na usu-ndi-agha di orú nnù ndikom uzọ abua na nnù iri-na-ise, o we nye ya iwu ka o bụe ndi nile di n'aka-ha, na ere ndinyom na umu-ntà:
25 Ma mbẹ ọ biaruru Jerusalem, nēdo onwe-ya dika udo, nārapu kwa ha rue ubọchi nsọ nke ubọchi-izu-ike, mbẹ o

were ndi-Ju nēdo ubọchi nsọ, o we nye ndikom-ya iwu ka ha were ihe-agha.
26 Ma ya mere o wee gbuo ndị niile gara ememe nke ụbọchị izu ike, ma jiri ngwa-agha gbagharịa n'obodo ahụ wee gbuo nnukwu igwe mmadụ.
27 Ma Judas Maccabeus ya na mmadụ itoolu ndị ọzọ, ma-ọbụ n'ebe ahụ, wezugara onwe ya n'ime ọzara, wee biri n'ugwu dị ka anụ ọhịa si dị, ya na ndị òtù ya, ndị na-eri nri mgbe nile, ka ha ghara ịbụ ndị na-ekere òkè na mmetọ ahụ.

ISI NKE 6

1 N'oge na-adịghị anya mgbe nke a gasịrị, eze zipụrụ otu agadi nwoke nke Atens ka ọ manye ndị Juu ka ha hapụ iwu nke ndị nna ha, ka ha gharakwa ibi ndụ dị ka iwu Chineke si dị.
2 Na imeru kwa ulo nsọ nke Jerusalem, na ikpọ ya ulo nsọ Jupita Olympius; na nke di na Garizim, nke Jupita, bú Onye-nbọchi nke ndi-ọbìa, dika ndi nāchọsi ike nke bi n'ebe ahu.
3 Nbata nke ihe ọjọ a di arọ́ di arọ́ n'ebe ndi Israel nọ:
4 N'ihi na ulo uku Chineke juputara n'ọgba-aghara na ikwa-iko site n'aka mba ọzọ, bú ndi nēkwekọ n'aru ndinyom nākwa iko, ndi nēnwekọ kwa n'etiti ndinyom nọ n'ofè ebe nsọ, nāgughi kwa ihe nēwebata ihe nēzighi ezi.
5 Ọzọ kwa, ebe-ichu-àjà juputara n'ihe nādighi nsọ, nke iwu nēbọchi.
6 Ma ọ zighi ezi n'iwu ka madu debe ubọchi-izu-ike ma-ọbu obubu-ọnu mbẹ ochie, ma-ọbu ikwuputa onwe-ya ma-ọli na ya bu onye-Ju.
7 Ma n'ubọchi amuru eze kwa ọnwa, ha nēweta ha n'ihe-ike iri ufọdu nime àjà; ma mbẹ e mere ọnu-ọnu nke Bakọs, a manyere ndi-Ju ka ha buru uzọ je Bakọs, nēbu ahihia.
8 Ọzọ kwa, iwu putara na obodo nile nke mba nile, dika ndu-uku nke Ptolemei si di, megide ndi-Ju, ka ha debe otù ihe ahu, nēketa kwa àjà-ha:
9 Ma onye ọbụla nke na-agaghị eme onwe ya n'ụdị omume nke ndị Jentaịlụ ka a ga-egbu. Mgbe ahụ ọ ga-abụ na mmadụ hụla nhụsianya dị ugbu a.
10 N'ihi na ewetara ndinyom abua ndi bìri umu-ha úgwù; mbẹ ha durusiri obodo ahu n'iru-ọma buruburu, umu-ntakiri nēti aka n'obi-ha, ha we si na mbịdi tuda ha n'isi-n'ala.
11 Ma ndi ọzọ, bú ndi bẹagara n'ọbà di nso, idebe ubọchi-izu-ike na nzuzo, mbẹ Filip chọsiri ike, ha nile nwuru n'otù, n'ihi na ha nwere akọ-na-uche inye onwe-ha aka n'ihi nsọpuru nke ubọchi nsọ ahu.
12 Ugbua a na m arịọ ndị na-agụ akwụkwọ a, ka ha ghara ịda mba n'ihi ọdachi ndị a, mana ka ha kpee ntaramahụhụ ndị ahụ na ọ bụghị maka mbibi, kama maka ịta mba anyị ahụhụ.
13 N'ihi na ọ bu ihe-iriba-ama nke idi-nma-Ya bara uba, mbẹ anāgaghi-ata ndi nēmebi iwu ogologo ubọchi, kama ọ bu nmehie-ya ngwa ngwa.
14 N'ihi na ọ bughi dika mba ọzọ mere, ndi Jehova were ntachi-obi bọchie ime ha nmehie-ha, rue mbẹ ha batara n'uju nke nmehie-ha, otú a ka Ọ nēme ayi;
15 Ka o we ghara, ebe ọ bu n'iru nmehie di elu, ma emesia o we bọkwasi ayi ọ́bọ̀.
16 N'ihi nka Ọ napughi ebere-Ya n'aru ayi rue mbẹ ebighi-ebi: Ọ buru kwa na O were ajọ omume leta ya, Ma Ọ dighi-arapu ndi-Ya ma-ọli.
17 Ma ka nke a anyị kwuworo bụrụ ihe ịdọ aka ná ntị nye anyị. Ma ugbu a, anyị ga-abịa n'ikwusa okwu a n'okwu ole na ole.
18Eleeza, bú otù nime ndi-ode-akwukwọ di nsọ, bú agadi nwoke, ma iru ya n'anya nke-uku, ewe bọchie imeghe ọnu-ya, na iri anu ezì.
19 Ma ọ họọrọ ka ọ nwua n'ebube, kari ibi ndu n'ihe-árú di otú a, bẹasa ya ọnu-miri, we bia n'onwe-ya n'ahuhu-ya;
20 Dị ka o kwesịrị ka ha bịa, bụ́ ndị kpebisiri ike iguzogide ihe ndị dị otú ahụ, bụ́ ndị iwu na-akwadoghị ka e detụ ịhụnanya ndụ ire.
21 Ma ndi bu ndi-isi nke ajọ oriri ahu, n'ihi na ha na nwoke ahu mara na mbẹ gara aga, ha we kpọpu ya n'akuku, rịọ ya ka o weta anu sitere n'ihe-oriri nke aka ya, nke ezi omume ka o were were, me ka ọ di ka agāsi na ọ bu anu-aru nke aka ya. rie ufọdu nime anu nke eweputara n'àjà nke eze nyere iwu;
22 ka ewe naputa ya n'ime otú a n'ọnwu, ka ewe nweta kwa amara n'etiti ha na mbẹ ochie.
23 Ma ọ malitere itule n'ezi uche, ma dị ka ọ ghọrọ afọ ya, na ịdị-mma nke afọ ochie ya, na nsọpụrụ nke isi awọ ya, nke bịaworo n'elu ya, na mmụta ya nke ezi-okwu site n'aka nwata, ma-ọbụ karịa iwu-nsọ e mere na Chineke nyere ya: o we za otú a, we chọ ka ha zipu ya n'ílì.
24 N'ihi na o kwesighi ka afọ-ayi, ka o kwuru, n'uzọ ọ bula igbanwe, site na nke ọtutu umu-ntakiri nwere ike iche na Eleeza, ebe ọ bẹara ọgu arọ anọ na iri, agarawo ugbụ a n'okpukpe ala ọzọ;
25 Ma ya mere ha site na iru-abua m nke m, na ọchịchọ ibi ndụ ntakịrị oge na ntakịrị oge, a ga-aghọgbu m site na m, ma a ga m enweta ntụpọ n'ime agadi m, ma mee ka ọ bụrụ ihe arụ.
26 N'ihi na ọ bu ezie na ubụ a agānaputam n'ajọ omume nke madu: ma m'gaghi-abẹapu n'aka Onye puru ime ihe nile, ọ bughi kwa ndu, ma-ọbu onye nwuru anwu.
27 Ya mere, ubụ a, n'iji nwoke nābẹanwe ndu nka, M'gēgosi Onwem onye di ka arọm nāchọ;
28 Ma hapụkwa ndị dị ka ndị na-eto eto ihe atụ pụtara ìhè ka ha nwụọ n'obi na obi ike maka iwu-nsọ na nsọ. Ma mbẹ O kwusiri okwu ndia, ngwa ngwa ọ gara n'aru ahuhu ahu;
29 Ndị dugara ya ka ha gbanwee ezi ihe ka ha ga-ebuga ya nwa oge tupu ha aghọọ ịkpọasị, n'ihi na okwu ndị e buru n'amụma na-esi n'obi enweghị olileanya pụta, dị ka ha chere.
30 Ma mbẹ ọ nọ na njikere inwu ọnwu, ọ suru ude, si, Ọ putara ìhè nye Onye-nwe-ayi, bú onye nwere ihe-ọmuma-nsọ, na ebe apuru inaputam n'ọnwu, ubụ a anamatachi obi n'ihe-nbụ n'aru site na etibụe m. : ma n'ime nkpuru-obi ọ di nma nke-uku n'ihi ahuhu ndia, n'ihi na atum egwu Ya.
31 Ma otu a nwoke a nwụrụ, na-ahapụ ọnwụ ya maka ihe atụ nke nnukwu obi-ike, na ihe ncheta nke ịdị-mma, ọ bụghị nanị nye ụmụ okorobịa, kama nye mba ya nile.

ISI NKE 7

1 O wee ruo kwa, na ụmụnne nwoke asaa na nne ha ka ewereworo, ma eze manyere iwu ka ha detụ anụ ezì ire, ma were ihe-otiti na ụtarị taa ha ahụhụ.
2 Ma otù onye nime ndi buru uzọ kwue okwu siri otú a, Gini ka i nāriọ ma-ọbu ịmụta n'aka-ayi? ayi di njikere inwu, kari imebi iwu nile nke nna-ayi-hà.
3 Eze we were iwe, o we si ka ewere ite na ite ite di ọku;
4 Nke ngwa ngwa, ebe ọ na-ekpo ọkụ, o nyere iwu ka ebipụ ire nke onye ahụ kwuru okwu, na ka ebipụ akụkụ nile nke ahụ ya, ụmụnne ya ndị ọzọ na nne ya na-ele anya.
5 Ma mbẹ aru-ya di otú a n'aru ya nile, o nyere iwu ka ewebata ya n'ọku, ka ewe ghee ya n'ite isi: ma dika uzuzu nke ite ahu di n'ebe di anya we bạsasia, ha we dạ otù onye ume. ọzọ ya na nne ya ga-anwụ n'ike, na-asị otu a,
6 Jehova, bú Chineke, nēlekwasi ayi anya, ọ bu kwa n'ezi-okwu kasiri ayi obi, dika Moses n'abù-ya, Onye bạ àmà n'iru ha, kwuputara, si, Ọ gākasi kwa ya obi nime ndi-orù-Ya.
7 Ma mbẹ nke-mbu nwusiri mbẹ ọnu-ọgugu a gasiri, ha wetara nke-abua ime ya ihe-ọchì: ma mbẹ ha ji aji agiri-isi yipu akpukpọ isi-ya, ha we jua ya, si, Ì gēri, tutu ata gi ahuhu mbẹ dum. akụkụ ọ bụla nke ahụ gị?
8 Ma ọ zara n'asusu nke aka ya, si, É-è.
9 Ma mbẹ ọ nọ na ume nke-uku, Ọ si, Gi onwe-gi dika ọnuma nēwepu ayi na ndu nke di ndu, ma Eze nke uwa gēme ka ayi bilie, bú ndi nwuru n'ihi iwu-Ya nile, rue ndu ebighi-ebi.
10 N'iso ya ka ewe me ihe-ọchì nke-atọ: ma mbẹ arioṣiri ya, o we setipu ire-ya, ngwa ngwa we setipu aka-ya abua.
11 O we kwusie ike, si, Ihe ndia ka m'nwere site n'elu-igwe; ọ bu kwa n'ihi iwu-Ya ka m'nāju ha; ma site n'aka Ya ka m'chere ịnara ha ọzọ.
12 nke mere na ibobo nwa-okoroọbia ahu n'anya eze ahu na ndi ya na ha nọ, n'ihi na ọ dighi ihe ọ bula o nēlegide anya n'ihe-nbụ nile.
13 Ma mbẹ nwoke a nwuru-kwa-ra, ha kpagidere nke-anọ n'uzọ ahu.
14 Ya mere, mbẹ ọ nọ na njikere inwu ọnwu, O we si otú a, Ọ di nma, ebe madu gēme ka ha nwua, ichọ olile-anya Chineke, ka O me ka ọ si n'ọnwu bilie: ma gi onwe-gi, i gaghi-enwe nbilite-n'ọnwu na ndu.
15 E mesịa, ha butekwara nke-ise, gbuo ya.
16 O we legide eze anya, si, Gi onwe-gi nwere ike n'aru madu, i bu ihe puru ire ure, ihe i nāchọ ka i nēme; ma unu echela na Chineke arapuwo mba-ayi;
17 Ma chere nwa oge, ma hụ nnukwu ike ya, ka Ọ ga-emekpa gị na mkpụrụ gị ahụ́.
18 Ọzọ kwa, ha chita-kwa-ra nke-isi nke-isi, onye nọ n'ọnwu inwu, si, Ka ekwela ka eduhie unu n'efu: n'ihi na ayi onwe-ayi nāhu ahuhu n'onwe-ayi, ebe ayi mehieworo megide Chineke-ayi: n'ihi nka emere ayi ihe-ebube di iche iche.
19 Ma gị onwe-gi echela, bú onye nējide aka ibuso Chineke ọ̀gù, na i gābạpu n'anaghi-amaghi-ama.
20 Ma nne-ya di ebube kari ihe nile, kwe kwa ka ewe-he nsọpuru ya: n'ihi na mbẹ ọ huru umu-ya ndikom asa ka ebụru ebụ n'otù ubọchi, o were obi-ike were ya buru ya, n'ihi olile-anya ahu nke o nwere n'ebe Onye-nwe-ayi nọ.
21 E, ọ gbara onye ọbụla n'ime ha ume n'asụsụ nke ya, juputara na mụọ ndị nwere obi ike; o we were afọ nwoke kpalie echiche nke nwanyi-ya, ọ si ha,
22 Apụghị m ịma otú unu si bata n'afọ m: n'ihi na enyeghị m unu ume ma ọ bụ ndụ, ọ bụghịkwa m mere ihe dị n'ime unu niile;
23 Ma ihe ịrụ ụka adighị ya na Onye Okike nke ụwa, onye kpụrụ ọgbọ nke mmadụ, ma chọpụta mmalite nke ihe nile, sitekwa n'ebere nke ya ka ọ ga-enye unu ume na ndụ ọzọ, dịka unu na-elezighị onwe unu anya ugbu a maka iwu ya nile. n'ihi.
24 Ugbua Antiọkọs, ebe o chere na ya onwe ya bụ onye a na-elelị, ma na-eche na ọ bụ okwu mkparị, mgbe nke-ntà ka dị ndụ, ọ bụghị nanị na ọ gbara ya ume site n'okwu nile, kama werekwa iyi mesie ya obi ike na ọ ga-eme ya ma ọgaranya ma nwee obi ụtọ. mmadụ, ọbụrụ na ọ ga-esi n'iwu ndị nna ya chigharịa; na ka o were kwa ya ka ọ buru eyì-ya, tukwasi kwa ya obi n'okwu nile.
25 Ma mgbe nwa okorobịa ahụ achọghị ige ya ntị ma ọlị, eze kpọkwara nne ya, gbaa ya ume ka ọ dụrụ nwa okorobịa ahụ ọdụ ka ọ zọpụta ndụ ya.
26 Ma mbẹ o wereworo ọtutu okwu dạ ya ume, o we kwere ya na ọ gādu nwa-ya nwoke ọdu.
27 Ma ọ kpọrọ isi ala nye ya, chịrị onye obi ọjọọ ahụ ọchị na-akwa emo, wee kwuo n'asụsụ obodo ya otu a; Nwam nwoke, merem ebere, bú onye muru gi ọnwa iteghete n'afọm, nye kwa gi arọ atọ otú a, we zí gi, me kwa ka i rigoro rue ọgbọ nka, ma tachiri anya nkpabụ nke mmụta.
28 Aririọm gi, nwam, le elu-igwe na uwa, na ihe nile nke di nime ha anya, hu na Chineke mere ha ihe nādighi-adi; otú ahụ ka e mekwara mmadụ otu ahụ.
29 Atula egwu onye-nkpabụ a, kama, ebe o kwesiri umu-nna-gi, were ọnwu-gi ka m'we nabata gi ọzọ n'ebere n'ebe umu-nna-gi nọ.
30 Mbẹ ọ nēkwu okwu ndia, nwa-okoroọbia ahu we si, Ònye ka unu nēchere? M'gaghi-erube isi n'okwu-ọnu eze: ma m'gēdebe iwu-n'iwu nke enyere nna-ayi-hà site n'aka Moses.
31 Ma gi onwe-gi, onye buworo onye-isi nke ihe ọjọ nile megide ndi-Hibru, agaghi-ananari n'aka nke Chineke.
32 N'ihi na anyị na-ata ahụhụ n'ihi mmehie anyị.
33 Ma ọ bu ezie na Onye-nwe di ndu nēwesa ayi iwe nke-ntà n'ihi idọ-aka-na-nti na idọ-aka-na-nti-ayi, ma Ọ gādi kwa n'etiti ndi-orù-Ya ọzọ.
34 Ma gi onwe-gi, onye-nzube-kwa-ra, na nke ndi nile nēmebi iwu, ka eweli-kwa-la onwe-gi n'efu, ma-ọbu ibuli onwe-gi elu n'olile-anya nādighi-aka, welie aka-gi imegide ndi-orù Chineke;
35 N'ihi na i bạpubeghi ikpe-ikpe nke Chineke Nke puru ime ihe nile, Onye nāhu ihe nile.
36 N'ihi na umu-nne-ayi, ndi huworo nbụ ubụ a, anwuwo n'okpuru ọbụbạ-ndu nke ndu ebighi-ebi nke Chineke: ma gi onwe-gi, site n'ikpé nke Chineke, gānata ahuhu ezi omume n'ihi npako-gi.
37 Ma mụ, dịka ụmụnne m nwoke, na-enyefe arụ m na ndụ m maka iwu nile nke ndị nna anyị, na-arịọ Chineke ka o meere mba anyị ebere ọsọ-ọsọ; ka i were kwa

ahuhu na ihe-otiti nile kwuputa, na Ya onwe-ya bu Chineke;
38 Na n'ime mụ na ụmụnne m ka ọnụma nke Onye Pụrụ Ime Ihe nile, nke e wetara n'ezi-omume n'elu mba anyị, ga-akwụsị.
39 Ma eze were iwe di ọku, o we nye ya ihe jọrọ njọ kari ndi nile fọduru, o we were nke-uku na anēchì ya ihe-ọchì.
40 Nwoke a we nwua emerughi-aru, tukwasi kwa Jehova obi-ya nile.
41 N'ikpeazụ, mgbe ụmụ ndị ikom gasịrị, nne ahụ nwụsịrị.
42 Ka nke a zuworo ugbua ikwuworị gbasara oriri-nsọ nile nke ikpere arụsị, na oke-nhụsi-anya.

ISI NKE 8

1 Judas Maccabeus na ndi soro ya we ba na nzuzo ba n'obodo nile, kpọkọta umu-nne-ha, chiri kwa ndi nile nēguzo n'okpukpe ndi-Ju biakute ha, we chikọta ihe ra ka nnù ndikom na nnù iri-na-ise.
2 Ma ha kpọkuo Onye-nwe, ka o lekwasị anya n'ebe ndị ahụ nile zọdara ụkwụ n'ala; ọzọ kwa, nwe-kwa-nu obi-ebere ulo-nsọ ahu emere ka ọ ghara idi nsọ nke ndi nēmeghi Chineke;
3 Ma na ọ ga-enwe ọmịiko n'ahụ́ obodo ahụ, nke e merụrụ arụrụ arụ nke ukwuu, ma dị njikere ime ọbụna ala; nuru kwa ọbara nke kpọkuru Ya;
4 Ma cheta ntibụ nke ajọ omume nke umu-ntakiri nādighi-aru, na nkwulu nile nke emere megide aha-Ya; ka o we gosi ikpọ-asì-ya megide ndi nēmebi iwu.
5 Ma mbe Maccabeus nwere nkpọkọta-ya bạ ya buruburu, ọ pughi kwa iguzogide mba nile: n'ihi na iwe nke Onye-nwe ghọrọ ebere.
6 O we bia na mberede, we sure obodo nile na obodo nile ọku, we ba n'aka-ya ebe nile di oké ọnu-ahia, we merie, bạpu kwa ndi-iro-ya ọnu-ọgugu.
7 Mana ọ kacha were ohere nke abalị maka mnwale nzuzo dị otu a, nke mere na mkpụrụ nke ịdị-nsọ ya gbasara ebe nile.
8 Ya mere mbe Filip huru na nwoke a nāba uba nke-ntà nke-ntà, na ihe nāgabiga-kwa-ra ya nke-ọma kari, o degara Ptolemeus, bú onye-isi nke Celosyria na Finike, akwukwọ, ka o nye kwa aka n'okwu eze.
9 Ngwa ngwa we rọputa Nikanoa nwa Patrokọs, otù nime ndi-enyi-ya pụrụ iche, o we ziga ya, ya na mba nile nābughi ihe na-erughi orú nnù uzọ abua na nnù iri-na-ise n'okpuru ya, ikpochapu ọbọ nile nke ndi-Ju; ma ya na ya sonyekwara Gorgias onye-isi-agha, onye nwere ahụmahụ dị ukwuu n'ihe banyere agha.
10 N'ihi ya, Nikano malitere ịkpata nnukwu ego n'aka ndị Juu a dọọrọ n'agha, na ọ ga-anara ụtụ nke puku talent abụọ, nke eze ga-enye ndị Rom.
11 Ya mere o ziga ozi ngwa ngwa n'obodo ndị dị n'akụkụ oke osimiri, na-ekwupụta ire nke ndị Juu a dọọrọ n'agha, na-ekwe nkwa na ha ga-enwe iri asatọ na iri maka otu talent, n'atụghị anya ịbọ ọbọ nke ga-esochi ya site n'aka Chineke nke Pụrụ Ime Ihe Nile.
12 Ma mbe a kpọkuru Judas okwu nke ọbibia nke Nikano, na o nyeworo ndi ya na ha nọ na usu-ndi-agha di nso;
13 Ndi nātu egwu, ndi nātukwasi kwa ezi omume nke Chineke obi, bạlaga, we wezuga onwe-ha.
14 Ndị ọzọ resịkwara ihe nile ha hapụrụ, ma were arịrịọ rịọ Onye-nwe ka ọ napụta ha, nke ajọ omume Nikanor rere tupu ha ezukọta;
15 Ma ọbụrụ na ọbụghị n'ihi onwe ha, ma n'ihi ọgbụgba-ndụ nile nke ya na ndị nna ha gbaworo, na n'ihi aha nsọ ya dị ebube, nke akpọrọ ha.
16 Ya mere Maccabeus kpọkọtara ndị ikom ya ọnụ ruo n'ọnụ-ọgụgụ puku isii, ma dụọ ha ọdụ ka ha ghara ịbụ ndị ụjọ nke ndị iro tigbuo ha, ma-ọbụ ịtụ egwu igwe-mmadụ dị ukwuu, bụ́ ndị bịara imegide ha n'ụzọ na-ezighị ezi; mana iji nwoke na-alụ ọgụ,
17 na ido-kwa-ra n'anya-ha ihe ọjọ ahu nke ha meworo n'ikpe-azu nke ebe nsọ ahu, na ime ihe ọjọ nke obodo ahu, nke ha mere ihe-ọchì, na nbipu nke ọchichi nke ndi bu nna-ha;
18 N'ihi na ha, ka o kwuru, tụkwasị obi na ngwa-agha ha na nkwuwa okwu; ma ntụkwasị-obi anyị dị n'ebe Onye Pụrụ Ime Ihe nile nọ bụ onye n'oge mgbaka nwere ike ịtụda ma ndị na-abịa imegide anyị, na kwa ụwa nile.
19 Ọzọkwa, ọ kọrọ nye ha ihe enyemaka ndị nna nna ha chọtaworo, na otu e si napụta ha, mgbe n'okpuru Senakerib otu narị puku na iri asatọ na ise nwụrụ.
20 O we gosi ha okwu bayere agha ahu nke ha na ndi Galetia bạ na Babilon, otú ha siri bia nání nnù ndikom asa na ọgu iri n'ihe nile, ha na ndi Masedonia nnù anọ; n'ihi enyemaka nke ha nwetara site n'elu-igwe, wee nata nnukwu ihe nkwata.
21 Ya mere mgbe o meworo ka ha nwee obi ike n'okwu ndị a, ma dị njikere ịnwụ maka iwu na obodo, o kewara ndị-agha ya ụzọ anọ;
22 O we kekọta onwe-ya na umu-nne-ya, bú ndi-isi usu nile nke ọ bula, na Saimon, na Josef, na Jonatan, nēnye otù onye ọ bula nnù ndikom na ọgu iri-na-ise.
23 Ọzọ kwa, o doro Eleeza ka ọ gua akwukwọ nsọ: o we nye ha okwu nche a, bú iye-aka Chineke; onwe ya na-edu ndị agha mbụ,
24 Ma site n'enyemaka nke Onye Pụrụ Ime Ihe nile ha gburu ihe karịrị puku mmadụ itoolu nke ndị iro ha, ma merụọ ahụ ma merụọ ọtụtụ akụkụ nke usuu ndị agha Nikanoa, ma ya mere ha nile gbalaga;
25 Ha we nara ego-ha ndi biara ibạ ha, chua ha n'ebe di anya: ma ọ fọduru oge fọduru ha lata;
26 N'ihi na ọ bu ubọchi bu ubọchi-izu-ike, ma ya mere ha achọghi kwa ichu ha ọzọ.
27 Ya mere mgbe ha kpọkọtara ngwa-agha ha ọnụ, ma kwata ndị iro ha nile, ha nọchiri onwe ha maka ụbọchị izu ike, na-enye otuto na ekele karịa Onye-nwe, onye chekwaworo ha ruo ụbọchị ahụ, nke bụ mmalite nke ebere na-erukwasị ha.
28 Ma mbe ubọchi-izu-ike gasiri, mbe ha nyeworo ndi-njọrọ, na ndinyom di-ha nwuru, na umu-nbẹi, ufọdu nime ihe-nkwata, ha nēkesa nke fọduru n'etiti onwe-ha na ndi-orù-ha.

29 Ma mbẹ emesiri nka, ma ha riọworo aririọ-amara nile, ha riọ Onye-nwe-ebere ka Ya na ndi-orù-Ya di n'udo rue mbẹ ebighi-ebi.
30 Ọzọ kwa, n'etiti ndi ha na Timoti na Bakides, ndi nēbuso ha agha, ha bụru ihe kariri orú nnù ndikom uzọ abua na nnù iri-na-ise, ma n'enweghi ike rigo n'ebe di elu na ebe ewusiri ike, we kera onwe-ha ọtutu ihe-nkwata, me ndi-ngwurọ, umu-nbẹi, ndinyom di-ha nwuru, e; ọzọ kwa, ndi-okenye, ha na ha onwe-ha kwatara n'ihe-nkwata.
31 Ma mbẹ ha chikọtara ihe-agha-ha, dọba ha nile nke-ọma n'ebe kwesiri ntukwasi-obi, ma nke fọduru nke ihe-nkwata ka ha bubatara na Jerusalem.
32 Ha tibụ-kwa-ra Filake, bú onye nēmebi iwu ahu, onye ya na Timoti nọ, we kpasue ndi-Ju ọtutu uzọ.
33 Ọzọkwa n'oge ahụ ha mere mmemme maka mmeri n'ala ha, ha surere Kallisthenes, bụ́ ndị gbaworo ọkụ n'ọnụ ụzọ ámá dị nsọ, ndị gbagara n'obere ụlọ; ma ya mere ọ natara ụgwọ-ọrụ ruru maka ajọọ-omume ya.
34 Ma Nikanoa ahu nke jọbụru onwe-ya, onye wetara nnù ndi-ahia ka ha we zuta ndi-Ju;
35 Ọ bụ site n'enyemaka nke Onye-nwe wedatara ya site n'aka ha, ndị ọ gụrụ ntakịrị ihe banyere ha; O we yipu uwe-nbọkwasi-ya nke-uku, we dọsa usu-ndi-agha-ya, bia dika orù nābạpu n'etiti ala-ọku, bia Antiọk, nēnwe ihe-ihere nke-uku, n'ihi na ewe kpochapuru usu-ndi-agha-ya.
36 Ya mere, onye ahụ, onye were n'aka inye ndị Rom ụtụ ha site n'ịbụ ndị a dọọrọ n'agha na Jerusalem, gwara mba ndị ọzọ, na ndị Juu nwere Chineke na-alụso ha ọgụ, ya mere a pụghị imerụ ha ahụ́, n'ihi na ha na-agbaso iwu ndị ahụ. o nyere ha.

ISI NKE 9

1 N'oge ahu ka Antiọkus siri n'ala Peasia bia n'ihere
2 N'ihi na ọ banyere n'obodo-ukwu nke a na-akpọ Persepolis, ma chọọ ịpụnara ụlọ nsọ ahụ, na ijide obodo-ukwu ahụ; ebe igwe mmadụ ahụ na-agba ọsọ iji ngwa-agha ha gbachitere onwe ha; ma o wee ruo na ebe Antiọkọs gbapụrụ ndị bi na ya laghachiri n'ihere.
3 Ma mbẹ ọ biaruru Ekbatane, ewe gosi ya ihe mere Nicanor na Timoti.
4 Mgbe ahụ ọziza na iwe. ọ chère ọbọ ọ́bọ̀ n'aru ndi-Ju ihe-ihere nke ndi nēme ka ọ bạpu mere ya. N'ihi nka ka o nyere onye-ubọ-ala-ya iwu ka o were ubọ-ala-ya ka o we bạ ala-ha, na iziga ije-ya, ikpé Chineke nēso kwa ya ubụ a. N'ihi na o kwuwo npako di otú a, na ọ gābia na Jerusalem, me ya ka ọ buru ili nile nke ndi-Ju.
5 Ma Jehova nke usu nile nke ndi-agha, bú Chineke nke Israel, were ihe-otiti nādighi ngwọta nke anādighi-ahu anya tibụe ya: ma-ọbu ngwa ngwa O kwuworo okwu ndia, ihe-nbụ nke ngiri-afọ nke nādighi- ngwọta we dakwasi ya, na nkpabụ nile nke ime-ime;
6 Ma nke ahu ezi omume kachasi nma: n'ihi na o were ọtutu ahuhu di iche iche di iche iche mekpaa afọ-afọ ndikom ọzọ.
7 Otú ọ di, ọ dighi ihe ọ bula ọ rapuru n'inya-isi-ya, ma ọ fọduru npako, nēkupu ọku n'ọnuma-Ya megide ndi-Ju, nēnye kwa ka ha me ngwa ije ije: ma o ruru na o siri n'ubọ-ala-ya da n'ala, nēbu ihe-ike. ; nke mere na ebe ọ dara nke ukwuu, akụkụ ahụ́ ya niile na-ewute ya nke ukwuu.
8 Ma otu a onye ahụ nke n'oge gara aga chere na ọ ga-enye ebili mmiri nile nke oke osimiri iwu, (nke ahụ dị mpako ka ọ karịrị ọnọdụ nke mmadụ) ma tụọ ugwu nile dị elu n'ihe ọ̀tụ̀tụ̀, ugbu a a tụbara ya n'ala, ma buru ya n'ịnyịnya ịnyịnya. , na-egosi ike nile nke Chineke pụtara ìhè.
9 Ikpuru we si n'aru nwoke ọjọ a bilie, ma mbẹ ọ nādi ndu n'iru uju na ihe-nbụ, anu-aru-ya we dapu, iru-uyi nke isi-ya we jọrọ njọ n'anya usu-ndi-agha-ya nile.
10 Ma nwoke ahụ, nke chere ntakịrị tupu ya erute n'elu kpakpando nke elu-igwe, ọ dighị onye nwere ike ịtachi obi iburu isi ya na-enweghị ike ịnagide.
11 Ya mere, n'ebe a, ebe e tiri ya ihe otiti, ọ malitere ịhapụ nnukwu mpako ya, na ịbịa mata onwe ya site n'ihe otiti nke Chineke, ihe mgbu ya na-aba ụba mgbe nile.
12 Ma mbẹ ya onwe-ya nāpughi iguzogide ísì-ya, o we kwue okwu ndia, si, O kwesiri ka edo onwe-ya n'okpuru Chineke, ka madu nke nānwu anwu we ghara inya isi n'onwe-ya ma ọ buru na ọ bu Chineke.
13 Onye ajọ omume a ṅu-kwa-ra Jehova nkwa, Onye nāgaghi-eme kwa ya ebere ọzọ, si otú a,
14 na obodo nsọ ahu (nke ọ nāga ngwa ngwa itọbọ ya ọbuná n'ala, na ime ya ka ọ buru ili ozu,) ka o we me ka o nwere onwe-ya;
15 Ma n'ihe banyere ndị Juu, bụ́ ndị ọ sịrị na ha erughị eru ka elìe ha, ma ka a chụpụ ha na ụmụ ha ka anụ ufe na anụ ọhịa rie ha, + Ọ ga-eme ka ha niile na ndị obodo Atens hà nhata.
16 Ma ụlọ nsọ ahụ dị nsọ, nke tupu ya apụọ ihe n'agha, ọ na-eji onyinye mara mma chọọ ya mma, were ọtụtụ ihe ndị ọzọ dighachi ihe niile dị nsọ, ọ na-esikwa n'ihe ndị ọzọ e nwetara n'aka ya mebie ihe ndị e ji achụ àjà.
17 E, na kwa na ọ ga-abụ onye Juu n'onwe ya, ma gagharịa n'ime ụwa nile nke ndị mmadụ bi, ma kwupụta ike nke Chineke.
18 Ma n'ihi ihe ndia nile ihe-nbụ-ya nādighi-akwụsị: n'ihi na ikpé ezi omume nke Chineke dakwasiri ya: n'ihi nka ka o nwere olile-anya n'anu-aru-ya, o we degara ndi-Ju akwukwọ ahu edeworo n'okpuru, nke nwere udi aririọ-amara di otú a:
19 Antiọkus, bú eze na onye-isi, nēgosi ndi-Ju ezi-okwu, ndi-obodo-ya nārịọ ọṅù, na aru-aru, na ọgani-iru-ọma:
20 Ọbụrụ na unu na ụmụ unu ga-aga nke ọma, ma ihe nile unu ga-eme ka afọ ju unu, a na m enye Chineke ekele dị ukwuu, ebe m nwere olile-anya m n'elu-igwe.
21 Ma mu onwem, adighm ike, ma ọ buru na a gaghi-eme ka m'cheta ebube-gi na idi-ọma-gi, mbẹ i siri na Peasia lata;
22 Ọ bụghị ntụkwasị obi n'ahụ́ ike m, kama inwe olileanya dị ukwuu ịgbanarị ọrịa a.
23 Ma n'ihi na ọbuná nnam, mbẹ o duru usu-ndi-agha ba n'ala di elu. họpụtara onye ga-anọchi anya ya,
24 Ka ọ buru na, ọ buru na ihe ọ bula daputara ihe megidere itule anya, ma-ọbu ọ buru na ewesa ozi ọ bula nke di egwu, ndi ala ahu, ebe ha matara ndi ala-ha fọduru, we ghara ima jijiji;

25 Ọzọ kwa, tulee otú ndi-isi nke bu ókè-ala na ndi-abạta-obi n'ala-ezem nēchere ohere, ma nēchere ihe gābu ihe omume ahu. Ahọpụtawo m nwa m nwoke Antiọkus eze, onye m na-etinye ọtụtụ oge ma na-aja ọtụtụ n'ime unu mma, mgbe m rigoro n'ime obodo ndị dị elu; onye m'degara dika nka:
26 Ya mere a na m ekpe ekpere ma rịọ gị ka ị cheta uru nile nke m meworo unu n'ozuzu, na nke pụrụ iche, na na onye ọbụla ga-anọgide na-ekwesị ntụkwasị obi nye mụ na nwa m nwoke.
27 N'ihi na ekwewom na ọ nāghọta obim gārapara n'ọchichọ-unu n'obi-ọma na n'amara.
28 Otú a ka obụ-madu na onye nkwulu ahu huworo ahuhu nke-uku nke-uku, dika ọ rasiri ndikom ọzọ, otú a ka ọ nwua n'ọnwu ọjọ n'ala ọzọ n'ugwu.
29 Filip, onye ya na ya tolitere, we buru aru-ya, onye nātu kwa egwu nwa-nwoke nke Antiọku, ba n'Ijipt jekuru Ptolemeus Filometer.

ISI NKE 10

1 Ma Maccabeus na ndị òtù ya, Onye-nwe na-edu ha, weghachite temple ahụ na obodo-ukwu ahụ:
2 Ma ebe-ichu-àjà nile nke mba nile wuru n'amá, na kwa ulo-nzukọ nile, ka ha kwaturu.
3 Ha we me ka ulo uku Chineke di ọcha, ha me-kwa-ra ebe-ichu-àjà ọzọ, tibụe nkume, ha we si na ha weputa ọku, sure àjà-nsure-ọku mbẹ arọ abua gasiri, sure ihe-nsure-ọku nēsì ísì utọ, na ihe-nsure-ọku nēsì ísì utọ, na achicha anēdo.
4 Mgbe nke ahụ mere, ha dara n'ala, ma rịọ Onye-nwe ka ha ghara ịbatakwa n'ụdị nsogbu ahụ ọzọ; ma ọbụrụ na ha mehiekwara ọzọ megide ya, ka ya onwe ya wee were ebere taa ha ahụhụ, na ka ewe ghara inyefe ha n'aka mba ndị na-ekwulu Chineke na ndị na-enweghị isi.
5 Ma n'otù ubọchi ahu ndi ala ọzọ nēmeru ulo nsọ ahu, n'otù ubọchi ahu ka emere ka ọ di ọcha ọzọ, bú n'ubọchi nke-orú-na-ise nke ọnwa ahu, nke ahu bu Kasleu.
6 Ha we me ememe ubọchi asatọ ahu n'ọnù, dika n'ememe ulo-ntu nile, nēcheta na n'oge di anya ka ha mere ememe ulo-ntu, mbẹ ha nāwaghari n'ugwu na ọbà dika anumanu.
7 Ha we bạ alaka, na alaka mara nma, na kwa nkwu, bùkue abù ọma nye Onye mereri ha ezi ihe n'ime ka ọnọdu-ya di ọcha.
8 Ọ bu kwa ukpuru na ukpuru ka ha were nye iwu, ka ewe debe ubọchi ndia n'afọ ọ bula nke mba nile nke ndi-Ju.
9 Ma nke a bụ ngwụcha nke Antiọkọs, nke a na-akpọ Epiphanes.
10 Ugbua anyị ga-ekwupụta omume nke Antiochus Eupator, onye bụụrụ nwa nwoke nke ajọọ mmadụ a, na-achịkọta ọdachi nile nke agha nile ahụ nkenke.
11 Ya mere mbẹ ọ biaruru okpu-eze ahu, o doro otù Lisias onye-isi ihe nile nke ala-eze-ya, me kwa ya onye-isi nke Selosiria na Finike.
12 N'ihi na Ptolemeus, onye a na-akpọ Macron, ebe ọ họọrọ ime ezi-omume nye ndị Juu n'ihi ajọọ-omume e meworo ha, gbalịsie ike ka ya na ha nọgide n'udo.
13 Ma ebe eboro ya ebubo site n'aka ndị enyi eze n'iru Eupator, na-akpọkwa onye sabo n'okwu nile ọ bụla n'ihi na ọ hapụrụ Saiprọs, na Philometa nyefere ya n'aka ya, ma gawa Antiochus Epiphanes, ebe ọ hụrụ na ọ nọghị n'ebe a na-asọpụrụ, o wee nwee nkụda mmụọ nke ukwuu. , na o riri onwe ya nsí wee nwụọ.
14 Ma mbẹ Gorgias bu onye-isi nke ebe ahu ewusiri ike, ọ goro ndi-agha, we nēdo agha megide ndi-Ju mbẹ nile:
15 Ma ya onwe-ya nile ndi Idume, ebe ha batara n'aka-ha ebe nile bara oké uba nke-uku, we me ka ndi-Ju biri, ha we nara ndi emere ka ha jehie na Jerusalem, we chọ ibu agha.
16 Ya mere ndi ha na Maccabeus nọ rịọ arirịọ, rịọ kwa Chineke ka O we buru ha onye-iye-aka; ha we were ihe-ike bạ ọsọ n'ebe ewusiri ike nke ndi Idumea;
17 Ha we tibụe ha nke-uku, tibụe ebe nile ewusiri ike, we wezuga ndi nile nēbu agha n'elu mbịdi ahu, bụe ndi nile nke dabàra n'aka-ha, bụe ihe nābughi orú nnù ndikom uzọ atọ.
18 Ma n'ihi na ụfọdụ, ndị na-erughị puku itoolu, gbagara ọnụ n'ime ụlọ abụọ siri ike nke ukwuu, na-enwe ihe niile dị mma iji kwado nnọchibido ahụ;
19 Maccabeus rapuru Saimon na Josef, na Zakiọs kwa, na ndi ya na ha nọ, bú ndi zuworo inchibido ha, we pua onwe-ya rue ebe ahu nke chọsiri ike-aka-Ya.
20 Ma ndi ha na Saimon nọ, ebe eji anya-uku du, ewe me ka ufọdu nime ndi nọ n'ulo uku kweta n'ihi ego, ha we chiri orú nnù drakk na nnù iri-na-asa, na ufọdu nime ha we wepuga onwe-ha.
21 Ma mbẹ a gwara Maccabeus ihe emereri, ọ kpọkọtara ndi-isi nke ndi-Ju, we bo ndikom ahu ebubo, na ha erewo umu-nne-ha n'ihi ego, we rapu ndi-iro-ha ibuso ha agha.
22 O we tibụe ndi ahu, bú ndi nāghọbụ, we were ngwa ngwa ulo uku abua ahu.
23 O we were ihe-agha-ya nile nke-ọma nke-ọma n'ihe nile o were n'aka, tibụe n'ulo-ikwū abua ahu ihe kariri orú nnù ndikom uzọ atọ.
24 Ma Timọti, onye ndi-Ju merirri n'iru, mbẹ o chikọtara oké usu nile nke usu nile nke ndi-agha ala ọzọ, na inyinya nēsi n'Esia ọ bughi ole-na-ole, bia dika agāsi na ọ gaje iwere Judia n'ike.
25 Ma mbẹ Ọ biaruru nso, ndi ha na Maccabeus nọ chighariri onwe-ha ikpe ekpere nye Chineke, we fesa ájá n'isi-ha, were ákwà-nkpe ke ukwu-ha;
26 O we da n'ala n'ala ebe-ichu-àjà, rịọ Ya ka O mere ha ebere, na iburu ndi-iro-ha, na onye-nmegide ndi nākpabụ ha, dika iwu nēkwu.
27 Ma mbẹ ekpere gasiri ha chiri ihe-agha-ha, si n'obodo ahu gabiga n'iru: ma mbẹ ha biaruru ndi-iro-ha nso, ha nēdebe nání ha.
28 Ma anyanwu nāwa ọhu, ha abua jikọtara ha abua; otù akuku nēnwe kwa idi-nma-ha, ebe-nbabà-ha n'ebe Onye-nwe-ayi nọ, ka ha buru ihe-nbạ-aka-ha na nmeri-ha: akuku nke-ọzọ nēme iwe-ha ka ha buru onye-isi n'agha-ha.
29 Ma mbẹ agha ahu siri ike, ewe hu ndi-iro-ya sitere n'elu-igwe, ndikom ise mara nma n'elu inyinya, ndi chiri bridle ọla-edo, ma madu abua n'etiti ha nēdu ndi-Ju;

30 O we kuru Maccabeus n'etiti ha, kpuchie ya n'akuku nile ihe-agha, nēdebe kwa ya, ma bạ àkú na àmùmà megide ndi-iro-ha: ewe me ka ha bụe ha n'ikpu-ìsì, ju kwa ha n'ahuhu.
31 Ma e gburu nke ndị ji ụkwụ aga, orú puku na narị ise na narị ndị ikom isii.
32 Ma Timọti n'onwe ya, ọ gbagara n'otu ebe siri ike, nke a na-akpọ Gawra, ebe Kereas bụ gọvanọ.
33 Ma ndị ha na Maccabeus nọ jiri obi ike nọchibidoro ebe ahụ e wusiri ike ruo ụbọchị anọ.
34 Ma ndị nọ n'ime, na-atụkwasị obi n'ike nke ebe ahụ, kwuluru oke, ma kwupụta okwu ọjọọ.
35 Otu o sila dị n'ụbọchị nke ise n'isi ụtụtụ iri abụọ ụmụ okorobịa nke òtù Maccabeus, ndị iwe ji ọkụ n'ihi nkwulu nile ahụ, wakporo mgbidi ahụ n'ụdị nwoke, ma jiri obi ike gbuo ndị nile ha zutere.
36 Ndị ọzọ na-esokwa ha na-arịgo, mgbe ha na ndị nọ n'ime nọ na-arụkọ ọrụ ọnụ, ha na-esure ụlọ elu ndị ahụ ọkụ, na-esure ọkụ na-esure ndị nkwulu ahụ ná ndụ; ndi ọzọ we meghee ọnu-uzọ-ama nile, ma, mbẹ ha natara n'etiti usu-ndi-agha fọduru, were obodo ahu;
37 O we bụe Timọti, bú onye ezoro ezo n'olùlù, na Kereas, bú nwa-nne-ya, ha na Apọlofanes.
38 Ma mbẹ emesiri nka, ha were abù ọma na ekele to Jehova, Onye meworo Israel ihe uku di otú a, we nye ha nzọputa.

ISI NKE 11

1 N'oge na-adịghị anya mgbe nke ahụ gasịrị, Lisias bụ́ onye na-echebe eze na nwa nwanne nna, onye na-elekọtakwa ihe ndị a, were iwe nke ukwuu n'ihi ihe ndị e mere.
2 O we chikọta ihe ra ka nnù ndikom uzọ iri-na-abua na ndi-inyinya nile, o we bia imegide ndi-Ju, nēchè ime obodo ahu ka ọ buru ebe-obibi nke ndi mba ọzọ;
3 na iji ulo uku Chineke wetara urù, dika ulo usu nile nke mba nile di, na ido ọlu-nchu-àjà ka ọ buru ere kwa-arọ;
4 Ọbụghị ma ọlị n'ịtụle ike nke Chineke kama ọ fụliri elu ya na puku ndị ikom iri nke ndị ji ụkwụ ya ụkwụ, na puku kwuru puku ndị ịnyịnya ya, na enyí ya iri anọ.
5 O we biarue Judia nso, biarue Bet-sura nso, nke bu obodo siri ike, ma di anya site na Jerusalem, ihe ra ka furlong ise, o we nọchigide ya n'agha.
6 Ma mbẹ ndi ha na Maccabeus nọ n'ebe ahu nuru na ọ nọchibidoro ebe nile ewusiri ike, ha na ndi Israel nile were iti-aka-n'obi na anya-miri rịọ Onye-nwe-ayi ka O zite mọ-ozi di nma ka o we naputa Israel.
7 Maccabeus n'onwe ya buru uzọ were ihe-agha, nārịọ ndi-ọzọ ka ha were onwe-ha tiye onwe-ha n'ihe-ike, ha na ya inyere umu-nne-ha aka: ya mere ha were obi-ọchì pua n'otù.
8 Ma mbẹ ha nọ na Jerusalem, otù onye nke yi uwe ọcha we hu n'iru ha n'elu inyinya, nēfeghari ihe-agha-ya nke ọla-edo.
9 Mgbe ahụ, ha tokọtara Chineke nke dị ebere ọnụ, ma nwee obi, nke mere na ha dị njikere ọ bụghị nanị ibuso mmadụ agha, kama ha na anụ ọhịa kasị njọ, na ịmapu mgbidi ígwè.
10 Ha we nēje ije n'ihe-agha-ha, nēnwe onye-iye-aka sitere n'elu-igwe: n'ihi na Onye-nwe-ayi mere ha ebere.
11 Ha we nye ndi-iro-ha iwu dika ọdum, tibụe orú nnù ndikom abua na ọgu iri, bú ndi ji ukwu eje, na nnù ndi-inyinya na ọgu iri, we me ka ndi ọzọ nile bạlaga.
12 Ọtụtụ n'ime ha bụkwa ndị e merụrụ ahụ gbanarị ọtọ; ma Lisias n'onwe ya gbapụrụ n'ihere, wee gbapụ.
13 Onye, mbẹ ọ bu onye-nghọta, nēwere onwe-ya tufue ihe-efu ahu nke o nwere, nēche kwa na apughi imeri ndi-Hibru, n'ihi na Chineke Nke puru ime ihe nile nēyere ha aka, o zigara ha ozi;
14 Ma mee ka ha kwenye n'ọnọdụ nile ezi uche dị na ya, ma kwe nkwa na ya ga-eme ka eze ahụ kweta na ọ ga-abụrịrị enyi ha.
15 Mgbe ahụ, Maccabeus kwere ihe nile Lisias chọrọ, ebe ọ na-elezi anya maka ọdịmma ọha; ma ihe ọ bụla Maccabeus degara Lisias akwụkwọ banyere ndị Juu, eze nyere ya.
16 N'ihi na e degara ndi-Ju akwukwọ sitere na Lisias, bú nka: Lisias nēkele ndi-Ju;
17 Jọn na Absọlọm, ndị ezitere site n'ebe unu nọ, napụtaara m arịrịọ ahụ e debanyere aha, ma rịọ arịrịọ maka mmezu nke ọdịnaya ya.
18 Ya mere, ihe ọ bula nke kwesiri ka akọrọ eze, ka m'gosiworo ha, ma o nyewo ihe ọ bula puru ime.
19 Ma ọbụrụ na unu ga-edebe onwe unu na-eguzosi ike n'ihe nye steeti ahụ, ma emesịa kwa m ga-agbalịsi ike ịbụ ụzọ maka ọdịmma unu.
20 Ma nke nkọwasị ahụ ka m nyeworo ma ndị a na ndị ọzọ nke sitere n'aka m bịa, ka ha na unu kparịta ụka.
21 Ka unu di nma. Afọ narị na iri anọ na asatọ, ụbọchị nke iri abụọ na anọ nke ọnwa Dioscorintius.
22 Ma akwukwọ-ozi nke eze nwere okwu ndia: eze Antiọkọs nēzigara nwa-nne-ya nwoke Lisias ekele:
23 Ebe e nāgha nna-ayi nye chi nile, ọchichọ-ayi bu, ka ndi nọ n'ala-eze-ayi biri n'udo, ka onye ọ bula we lekọta onwe-ya n'ihe nile nke ya.
24 Ayi ghọta-kwa-ra na ndi-Ju achọghi ichọ nna-ayi, ka ewe kpọbata ha n'omena-n'iru ndi mba ọzọ, kama ha edebewo ndu-ha nke-ha: n'ihi nka ha nāchọ n'aka-ayi, ka ayi kwe ka ha we me ka ha bia. na-ebi ndụ dị ka iwu nke ha.
25 Ya mere, uche anyị bụ na mba nke a ga-anọ na izu-ike, ma anyị ekpebiwo iweghachi ha temple ha, ka ha wee bie ndụ dịka omenala nke ndị nna nna ha siri dị.
26 Ya mere, ị ga-eme nke ọma izigara ha ozi, ma nye ha udo, ka mgbe a kwadoro ha n'obi anyị, ka ha wee nwee nkasi obi dị mma, na mgbe nile ga-eji obi ụtọ na-eme ihe gbasara onwe ha.
27 Ma akwukwọ-ozi nke eze degara mba ndi-Ju di otú a: Eze Antiọkọs nēzigara nnọkọ-ikpé, na ndi-Ju fọduru ekele;
28 Ọ buru na unu eme nke-ọma, ayi nāgu ayi; ahụ dịkwa anyị mma.
29 Menelaus we gosi ayi, na ọchichọ-unu bu ilaghachi n'ulo, na ije ozi-unu;
30 Ya mere ndị ga-apụ ga-enwe omume nchekwa ruo ụbọchị nke iri atọ nke Xanthikọs na nchekwa.

31 Ma ndị Juu ga-eji ụdị anụ-ụrị na iwu nke ha mee ihe, dịka na mbụ; ma ọdịghị otu n'ime ha ka a ga-akparị maka ihe ndị a na-eme n'amaghị ama.
32 kwarakwam Menelaọs ka ọ kasie unu obi.
33 Daalụ nke ọma. N'ime narị afọ nke iri anọ na asatọ, na ụbọchị nke iri na ise nke ọnwa Xanthicus.
34 Ndị Rom zigakwara ha akwụkwọ ozi nke nwere okwu ndị a: Kụntọs Memmiọs na Taịtọs Manlius, ndị nnọchianya nke ndị Rom, na-ezitere ndị Juu ekele.
35 Ihe ọ bụla Lisias nwa nwanne eze nyeworo, nke ahụ dịkwa anyị ụtọ nke ukwuu.
36 Ma okwu bayere ihe ahu nke o kpere na agēkpọgakuru eze, mbẹ unu bąsiri okwu bayere ya, zipu otù onye ozi, ka ayi we kwuputa dika ọ di nma nye unu: n'ihi na ubụ a ayi nāga Antiọk.
37 Ya mere ziga ụfọdụ ngwa ngwa, ka anyị wee mara ihe bụ uche gị.
38 Daalụ. Afọ narị na asatọ na iri anọ, ụbọchị nke iri na ise nke ọnwa Xanthicus.

ISI NKE 12

1 Ma mbẹ emereri ọbụbą-ndu ndia, Lisias jekuru eze, ma ndi-Ju nābą ọlu-ubi-ha.
2 Ma n'ime ndị ọchịchị nke ọtụtụ ebe, Timoti, na Apollonius nwa Genneus, na Hieronymus, na Demophon, na n'akụkụ ha Nicanor onye-isi Saịprọs, ekwetaghị ha ka ha nọrọ jụụ ma biri n'udo.
3 Ndikom Jọpa we me kwa ihe-nzuzu di otú a: ha we kpere ndi-Ju ndi bi n'etiti ha ka ha na ndinyom-ha na umu-ntakiri-ha ba n'ubọ nke ha doziri, dika agāsi na ha emeghi ha ihe ọjọ.
4 Ha we nara ya dika ikpé obodo ahu si di, dika ndi nāchọ ibi n'udo, ha nēcheghi kwa ihe ọ bula: ma mbẹ ha puru ba n'obụ-miri, miri ha rikpuru ihe nādighi ihe ọ bula n'etiti ha.
5 Mgbe Judas nụrụ ihe ọjọọ a e mere ndị obodo ya, o nyere ndị ha na ya so iwu ka ha dozie ha.
6 O we kpọkue Chineke, bú Onye-ikpé ezi omume, o we bia megide ndi-obụ-madu ahu nke umu-nne-Ya, ma we sure ọbụbą-iyi ahu n'abali, sure ubọ nile ọku, o we bụe ndi nābąlaga n'ebe ahu.
7 Ma mbẹ emechiri obodo ahu, o we laghachi azu, dika ọ gālaghachi ikpochapu ndi nile nke obodo Jọpa.
8 Ma mbẹ ọ nuru na ndi Jamnait nāchọ ime ndi-Ju ndi bi n'etiti ha otú a;
9 O we biakwasi kwa ndi Jamnait n'abali, tukwasi ọku n'ọnu-uzọ-ama na ubọ, ewe hu ìhè ọku na Jerusalem n'ebe di ọgu furlong iri-na-abua.
10 Ma mbẹ ha siri n'ebe ahu pua furlong iteghete n'ije-ha rue Tamọtiọs, ihe nābughi ihe na-erughi puku ndikom ise na ndi-inyinya nke ndi Arebia, bąkwasi ya.
11 Ma agha di ike nke-uku; ma akụkụ Judas site n'enyemaka nke Chineke nwetara mmeri; nke mere na ndị Nomade nke Arebia, ebe e meriri ya, rịọrọ Judas ka o mee udo, na-ekwe nkwa inye ya anụ ụlọ, na ime ka ọ dị ya ụtọ n'ụzọ ọzọ.
12 Judas, ebe o nēchè na ha gābara ha urù n'ọtutu ihe, o we nye ha udo: ha we kwere n'aka, we la n'ulo-ikwū-ha.
13 Ọ chọ-kwa-ra ime àkwà-miri rue otù obodo siri ike, nke ejiri mbịdi bąchie ya gburugburu, nke ndi obodo di iche iche nēbi kwa; ma aha ya bụ Caspis.
14 Ma ndị nọ n'ime ya tụkwasara obi n'ịdị ike nke mgbidi ahụ na ihe oriri, nke mere na ha mere omume rụrụ arụ n'ebe ndị ha na Juda nọ nọ, na-ekwulu na nkwulu, na-ekwukwa okwu ndị a na-agaghị ekwu.
15 Ya mere Judas na nzukọ-ya, nākpọku Onye-nwe nke uwa uku, onye nēnweghi ebule ma-ọbu ihe-agha nke kwaturu Jeriko n'oge Joshua, weso ọbọ di ike megide mbịdi nile;
16 Ma were obodo-ukwu ahụ site n'ọchịchọ nke Chineke, ma gbuo ogbugbu a na-apụghị ikwu, nke mere na otu ọdọ mmiri dị furlong abụọ n'obosara dị nso n'akụkụ ya, nke juputara na ya, a hụrụ ka ọ na-agba n'ọbara.
17 Ha we si n'ebe ahu pua nnù furlong asa na iri na iri, biakute Heraka, biakute ndi-Ju ndi anākpọ Tubieni.
18 Ma Timoti, ha ahụghị ya n'ebe ndị ahụ: n'ihi na tupu o ezipụ ihe ọ bụla, o si n'ebe ahụ pụọ, + ebe ọ hapụrụ ebe-nguzo-agha siri ike n'otu ebe.
19 Ma Dositheus na Sosipata, ndi bu ndi-isi Maccabeus, we pua, bụe ndi ahu Timoti rapuru n'ebe ahu ewusiri ike, ihe kariri orú nnù ndikom na nnù ise.
20 Maccabeus we chikọta usu-ndi-agha-ya n'usu nile nke ndi-agha, do ha ndi-isi usu nile nke ndi-agha, jekuru Timoti, nke nwere ihe di ka ọgu ndikom ise na ọgu iri-na-ise, na nnù ndi-inyinya na nnù iri-na-ise na ọgu ise.
21 Ma mbẹ Timoti mara ọbibia Judas, o zigara ndinyom na umu-ntakiri ahu na ihe ndia ọzọ rue ebe ewusiri ike anākpọ Kariọn: n'ihi na obodo ahu siri ike inchibido, ọ dighi kwa ọlu ibia, n'ihi nkpabụ nke ebe ahu nile. .
22 Ma mbẹ Judas nke ndi-agha-ya mbu huru anya, ebe egwu na egwu were ndi-iro-ha tibụe ha site na mputa ìhè nke Onye ahu Nke nāhu ihe nile, we bąlaga, otù onye nābąbà n'uzọ di otú a, ọzọ kwa otú a, ka ewe kpasue ha ọtutu mbẹ. nke ndikom nke aka ha, were isi-aka nile nke mma-agha-ha mebie.
23 Judas we chọsi kwa ike n'ichu ha, bụe ndi nēmebi iwu ahu, ndi o bụru n'etiti ha ihe ra ka orú nnù ndikom uzọ atọ na nnù ise.
24 Ọzọ kwa, Timọtiọs n'onwe-ya dabara n'aka Dositheus na Sosipata, ndi o were ọtutu aghugho riọ ka ha rapu ya na ndu-ya, n'ihi na o nwere ọtutu n'etiti ndi muru ndi-Ju, na umu-nne nke ufọdu nime ha, bú ndi, ọ buru na ha edebe ha. ya ka ọ nwụọ, e kwesịghị ile ya anya.
25 Ya mere mgbe o mesiworo ha obi ike site n'ọtụtụ okwu na ọ ga-eweghachi ha n'enweghi mmerụ ahụ, dịka nkwekọrịta ahụ siri dị, ha hapụrụ ya ka ọ gaa maka nzọpụta nke ụmụnne ha nwoke.
26 Ma Maccabeus wee gakwuru Karnion, na n'ụlọ nsọ Atargatis, ma n'ebe ahụ ka o gburu puku mmadụ iri abụọ na ise.
27 Ma mbẹ ọ bąpusiri ha, me ka ha la n'iyì, Judas we chilie ọmuma-ulo-ikwū rue Efron, bú obodo siri ike, nke Lisias biri nime ya, na oké ìgwè mba di iche iche, na umu-okoroọbia di ike nēdebe mbịdi nile, nēkpuchi kwa ha nke-uku: bụkwa nnukwu onyinye nke injin na darts.
28 Ma mgbe Judas na ndị òtù ya kpọkuru Chineke Pụrụ Ime Ihe nile, Onye jiri ike ya na-agbaji ume nke ndị iro

ya, ha meriri obodo ahụ, ma gbuo puku mmadụ iri abụọ na ise n'ime ndị nọ n'ime ya.
29 Ha si n'ebe ahu bulie ije rue Skitọpọlis, nke di nnù furlong iri na Jerusalem.
30 Ma mbẹ ndi-Ju ndi bi n'ebe ahu bạra àmà na ndi Sithopolia meso-kwa-ra ha ihu-n'anya, ma were ebere meso ha ihe n'oge ihe ọjọ ha;
31 Ha nēkele kwa ha, nāchọ ka ha we me ha ebere: ha we biarue Jerusalem, mbẹ ubọchi asa nābia.
32 Ma mbẹ ememe ahu nke anākpọ Pentikọst gasiri, ha puru imegide Gorgias, bú onye-isi Idumea;
33 Ha chiri puku ndikom iri-na-ise, na nnù ndi-inyinya puta;
34 Ma o ruru na n'agha ha na-alụ, egburu ole na ole n'ime ndị Juu.
35 N'oge ahụ, Dositheus, otu n'ime ndị òtù Bacenor, onye nọ n'elu ịnyịnya na nwoke dị ike, nọkwa n'elu Gorgias, ma jide uwe ya dọkpụrụ ya n'ike; ma mbẹ ọ nāchọ ijide nwoke ahu anābu ọnu na ndu, onye-inyinya nke Thracia nābiakwasi ya n'ubu ya bạpu n'ubu-ya, Gorgias we bạlaga rue Marisa.
36 Ma mbẹ ndi ha na Gorgias nọ lụworo ọgu ogologo ogologo oge, na ike gwu-kwa-ra Judas, Judas kpọkuru Onye-nwe, ka o we gosi onwe-ya dika onye-iye-aka-ha na onye-ndú nke agha ahu.
37 Ma site na nke a ọ malitere n'asụsụ nke ya, na were oké olu na-abụ abụ ọma, ma na-amanye ndị ikom Gorgias n'amaghị ama, o wee mee ka ha gbalaga.
38 Judas we chikọta ọmuma-ulo-ikwū-ya, ba n'obodo Odolam, ma mbẹ ubọchi nke-asa ruru, ha we sa onwe-ha ka ha di ọcha, dika ọ mere si eme, debe kwa ubọchi-izu-ike n'otù ebe.
39 Ma n'echi-ya, dika o mere, Judas na ndi-ya we bia iburu ozu ndi ebụru ebụ, na ilì ha na umu-nne-ha n'ílì ndi bu nna-ha.
40 Ma n'okpuru uwe mwụda nke onye ọ bụla e gburu egbu ha hụrụ ihe edoro nsọ nye arụsị nile nke ndị Jamnaị, nke iwu machibidoro ndị Juu iwu. Mgbe ahụ, onye ọ bụla hụrụ na nke a bụ ihe kpatara e ji gbuo ha.
41 Ya mere madu nile nēto Jehova, bú Onye-ikpé ezi omume, Onye meghere ihe ezoro ezo;
42 Ma were onwe ha kpee ekpere, ma rịọ ya ka e wepụ mmehie ahụ e mere kpam kpam site na ncheta. E wezụga nke ahụ, Judas ahụ a ma ama dụụrụ ndị mmadụ ume ka ha zere mmehie, n'ihi na ha hụrụ n'anya ha ihe ndị mere n'ihi mmehie nke ndị e gburu egbu.
43 Ma mbẹ o mesiri nkpọkọta n'etiti nzukọ ahu n'ọtùtù nke nnù drakk ọla-ọcha abua, o zigara ya Jerusalem ichu àjà-nmehie, nēme ya nke-ọma na ezi-okwu, n'ihi na o nēcheta nbilite-n'ọnwu:
44 N'ihi na ọbụrụ na ọ tụghị anya na ndị e gburu egbu ga-esi n'ọnwụ bilie, ọ gaara abụ ihe efu na ihe efu ikpe ekpere maka ndị nwụrụ anwụ.
45 Ma kwa n'ime nke ọ matara na e nwere nnukwu ihu-ọma ewekọbara ndị ahụ nwụrụ n'ihi nsọpụrụ Chineke, ọ bụ echiche dị nsọ na ezi uche. O we me ka ha na ndi nwuru anwu di n'otù, ka ewe naputa ha na nmehie.

ISI NKE 13

1 N'arọ nke-iri-na-abua na iteghete ewe gosi Judas na Antiọkus Eupator nēwere ike uku bia na Judia.
2 Ya na Lisias, bú onye nēchebe-ya, na onye-isi okwu-ya, nēnwe otù onye n'ime ha onye-isi Gris nke ndi ji ukwu eje, orú nnù ndikom uzọ iri-na-ise, na ndi-inyinya nnù ise na ọgu iri-na-ise, na enyí orú na abua, na ọgu ubọ-ala-ya na ọgu iri-na-ise, bú ndi ejikere. nko .
3 Menelaus we so-kwa-ra onwe-ya na ha, ma were oké ichu-àjà bạ Antiochus ume, ọ bughi n'ichebe obodo ahu, kama n'ihi na o chere na a mewo ya onye-isi.
4 Ma eze nke ndị eze kpaliri uche Antiọkọs megide ajọọ-mmadụ a, Lisias wee gwa eze na nwoke a bụ onye kpatara ihe ọjọọ nile, nke mere na eze nyere iwu ka a kpọta ya na Beria, na ka e gbuo ya, dị ka eze. usoro dị n'ebe ahụ.
5 Ma ulo-elu di n'ebe ahu ulo-elu nke di ọgu cubit abua na iri, juputara na ntu, o nwe-kwa-ra ihe-ọmuma nke nēkwuba n'elu n'akuku-ya nile.
6 Ma onye ọbụla a mara ya ikpe maka ịchụ-aja, ma-ọbụ meworo nnukwu mpụ ọzọ, n'ebe ahụ ka mmadụ nile tụbara ya n'ọnwụ.
7 Ọnwụ di otú a ka o we rue na ajọ onye ahu gānwu, nēnweghi ọbuná olìlì n'elu uwa; na nke kacha zie ezi:
8 N'ihi na ọ bụ ezie na o mewo ọtụtụ mmehie gbasara ebe ịchụàjà, nke ọkụ ya na ntụ ya dị nsọ, ọ natara ọnwụ ya n'ime ntụ.
9 Ma eze we bia n'obi nādighi-ata na obi di elu ime ndi-Ju nke-uku kari nke emere n'ubọchi nna-ya.
10 Ihe ndị ahụ mgbe Judas ghọtara, o nyere ìgwè mmadụ ahụ iwu ka ha na-akpọku Onyenwe anyị abalị na ehihie, na ọ bụrụ na ọ dị mgbe ọ bụla ọzọ, ọ ga-enyere ha aka ugbu a, ebe ọ ga-abụ na a ga-ewepụ ha n'iwu ha, n'ala ha. site kwa n'ulo uku Chineke:
11 Ma na ọ gaghị ekwe ka ndị ahụ, bụ́ ndị nweworo ọbụna ntakịrị ume, ka ha nọrọ n'okpuru mba nile na-ekwulu Chineke.
12 Ya mere mbẹ ha nile meworo ihe a n'otù, we rịọ Onye-nwe-ebere n'ikwa-ákwá na ibu-ọnu, na nēdina ala n'ala ubọchi atọ, Judas, ebe ọ bạworo ha ume, nye ha iwu ka ha nọ na njikere.
13 Ma Judas, ebe ya na ndi-okenye nọ, o we kpebisiri ike, n'iru usu-ndi-agha eze gābà na Judia, we nweta obodo ahu, pua le okwu ahu n'agha site n'enyemaka Jehova.
14 Ya mere, mgbe o nyefeworo ihe nile n'aka Onye-okike nke ụwa, ma dụọ ndị-agha ya ume ka ha na-alụ ọgụ, ọbụna ruo ọnwụ, maka iwu nile, temple, obodo-ukwu, obodo, na ọchịchị obodo, o wee maa ụlọikwuu n'akụkụ Modin:
15 Ma mbẹ o nyesiri ndi nọ Ya buruburu okwu-nche, si, Nmeri sitere na Chineke; o we ba n'ulo-ikwū eze n'abali, bụe umu-okorọbia ndi bu dìnkpà na ndi arọputara arọputa, bụe n'ọmuma-ulo-ikwū, ihe ra ka nnù ndikom uzọ iri-na-abua, na ndi-isi enyí, na ndi nile nke di ya n'elu.
16 Ma n'ikpeazụ ha juputara ọmuma-ulo-ikwū ahu n'egwu na ọbụbạ-aghara, ma laa n'ezi-okwu.

17 E mere nka n'isi-ututu, n'ihi na nkpuchi nke Jehova nyere ya aka.
18 Ma mbẹ eze huzusiri ike n'idi-uku nke ndi-Ju, o we chọ ibiri n'ebe ahu ewusiri ike n'usoro iwu;
19 O we je ije rue Bet-sura, nke bu ebe ewusiri ike nke ndi-Ju: ma ewe bạlaga ya, we daa n'iyì, na ndikom-ya fọduru ya.
20 N'ihi na Judas enyefere ndị nọ n'ime ya ihe ndị dị mkpa.
21 Ma Rhodokọs, onye nọ n'usu-ndi-agha ndi-Ju, we kpughe ihe-nzuzo nile nye ndi-iro-ha; ya mere a chọpụtara ya, ma mgbe ha nwetara ya, ha tụbara ya n'ụlọ mkpọrọ.
22 Eze we meso ha ihe na Betsum nke ubọ̀ abua, o we nye aka-ya, were ihe-ha, pua, buso Judas agha, ewe tibụe ya;
23 Nụrụ na Filip, onye fọdụrụ n'ihe nile dị n'Antiọk, gbadara mba, nwee ihere, rịọ ndị Juu arịrịọ, na-edo onwe ya n'okpuru onwe ya, ma ṅụọ iyi nye n'otu n'otu n'otu n'otu, kwekọrịtara na ha, chụọkwa àjà, sọpụrụ ụlọ nsọ ahụ, ma mesoo ha obiọma. ebe,
24 Ma we nara ezi ihe nke Maccabeus, we me ya onye-isi site na Ptolemais rue ndi Gera;
25 we biakute Ptolemais: o nēwuta ndi nọ n'ebe ahu n'ihi ọbụbạ-ndu nile; n'ihi na ha nāma jijiji, n'ihi na ha nēme ka ọbụbạ-ndu-ha ghara idi irè;
26 Lisias we rigoro n'oche-ikpé, kwue ihe ọ bula nke nwere ike ime ka ọ bạchita-kwa-ra okwu ahu, me ka ha ragharia, me ka ha di nma, me ka ha di nma, laghachi n'Antiọk. Otú a ka o siri metu ọbịbịa na ọpụpụ eze.

ISI NKE 14

1 Mbẹ arọ atọ gasiri, ewe gosi Judas na Dimitriọs nwa Seleukọs, ebe o were oké usu nile nke ndi-agha na ndi agha ubọ batara n'ọnu-miri Tripolis.
2 O wereworị obodo ahụ, ma gbuo Antiọk, na Lisias onye nche ya.
3 Ma otù Alkimọs, onye bu onye-isi-nchu-àjà, we meru-kwa-ra onwe-ya n'amaghi-ama n'oge ha na ndi mba ọzọ nāgwakọta, ebe ọ bughi n'ihi na ọ pughi izọputa Onwe-ya, ma-ọbu na o nweghi kwa ohere ọzọ rue ebe-ichu-àjà di nsọ;
4 O we biakute eze, bú Dimitriọs n'arọ nke-iri-na-otù na iri-na-abua, nēche ya okpu-eze ọla-edo, na otù nkwu, na kwa alaka nile nke anēme n'ulo uku Chineke: o we bạ nkiti n'ubọchi ahu.
5 Otú ọ di, mbẹ o nwetara ohere itukwasi uche-ya nke-nzuzu, mbẹ Dimitriọs we kpọ ya òkù, jua otú o si metụta ndi-Ju, na ihe ha bu n'obi, Ọ zara ya:
6 Ndị Juu ọ kpọrọ ndị Asiria, onye onyeisi ha bụ Judas Maccabeus, na-azụ agha ma na-enupụrụ ọchịchị isi, ma ha agaghị ekwe ka ndị ọzọ nọrọ n'udo.
7 Ya mere mu onwem, ebe ananapuru nna-nna-hà nsọpuru, m'nēkwu ọlu-nchu-àjà, abiawom n'ebe a ubụ a;
8 Nke mbu, n'ezie, n'ihi nchebụ nke nēnweghi iru-abua ahu ka m'nwere n'ihe gbasara eze; na nke-abua, ọbụna n'ihi nke ahụ, a na m ebu n'obi ọdị mma nke ndị obodo m: n'ihi na mba anyị nile anọghị n'ime nhụsianya dị ntakịrị site n'omume na-adighị mma nke ha na-emebu.
9 Ya mere, O eze, ebe ị matara ihe ndị a nile, lezie anya maka ala ahụ, na mba anyị, nke a na-akpagide n'akụkụ nile, dịka ebere nke ị na-emere mmadụ nile ngwa ngwa.
10 N'ihi na ogologo oge Judas dị ndụ, ọ gaghị ekwe omume na steeti ahụ ga-adị jụụ.
11 g a mma a okwu bayere ya ngwa ngwa: ma ndi ọzọ sitere n'etiti eze, ebe ha nēwegide Judas n'obi ọjọ, we sure ihe-nsure-ọku nēsì ísì utọ kari Dimitriọs.
12 Ngwa ngwa we kpọ Nikanoa, bú onye-isi enyí, me ya onye-isi Judia, o we ziga ya;
13 O nyere ya iwu ka o gbuo Judas, na ka ọ chụsasịa ndị ya na ha nọ, na ka o mee Alcimọs onye isi nchụaja nke nnukwu ụlọ nsọ ahụ.
14Mbẹ ahu mba nile ndi si na Judia bạpu na Judas, we biakute Nicanor n'ìgwè ewu na aturu, nēchere ihe ọjọ na ihe ọjọ nile nke ndi-Ju ka ọ diri ha.
15 Ma mbẹ ndi-Ju nuru na ọbụbạ-iyi Nikanoa, na na mba nile nēbili imegide ha, ha tubàra uta n'isi-ha, rio kwa arirịo-amara nye Onye mere ka ndi-Ya guzosie ike rue mbẹ ebighi-ebi, Onye nēyere òkè-ya aka mbẹ nile site n'igosipụta nke ọnụnọ ya. .
16 Ya mere, n'okwu-ọnu onye-isi-agha ha siri n'ebe ahu bulie ije ngwa ngwa, biakute ha nso n'obodo Desau.
17 Ugbua Saịmọn, nwanne Judas, esoroworịịnarị agha, ma o nwetụrụ nkụda mmụọ site n'ịgba nkịtị nke ndị iro ya.
18 Otu o sila dị, Nikano, ebe ọ nụrụ banyere ịdị-mma nke ndị ha na Judas nọ, na obi ike ha nwere ibuso obodo ha agha, ọ ghara iji mma agha nwapụta okwu ahụ.
19 Ya mere o zigara Posidoniọs, na Teodotọs, na Matatia, ime udo.
20 Ya mere, mbẹ ha bạworo ọdu nke-uku n'ebe ahu, ma onye-isi-agha we me ka ìgwè madu ahu mara ya, ọ we di na ha nile nwere otù obi, ha we kwere n'ọbụbạ-ndu ahu;
21 Ha we guzo otù ubọchi nkpọkọta onwe-ha: ma mbẹ ubọchi ruru, ewe do ihe-nbạkwasi nye onye ọ bula nime ha;
22 Ludas we do ndi-agha ihe ejikere n'ebe di nma, ka ndi-iro-ya we ghara ime nghọbụ ufọdu na mberede: ha we me nkpọkọta udo.
23 Na Nikanor + tenaa Yerusalem, + na ne yere ne ne mma + no nso, na wɔmfa wɔn ho nto wɔn so.
24 Ma o kweghi irapu Judas n'iru ya: n'ihi na ọ huru nwoke ahu n'anya site n'obi-ya
25 O we rịọ-kwa-ra ya ka Ọ lutara nwunye, mua umu: o we luru nwunye, nọ jū, were òkè nime ndu nka.
26 Ma Alcimọs, ebe ọ matara ịhụnanya nke dị n'etiti ha, ma tụleghachi ọgbụgba-ndụ nile nke e mere, bịakwutere Demetriọs, ma gwa ya na ọ dighị emetụta Nikanọọ n'ebe ala ahụ nọ; n'ihi na o chiri Judas, bú onye nārara onwe-ya nye ala-eze-ya, ka ọ buru onye-ndú eze.
27 Mgbe ahụ eze ahụ ebe ọ na-ewe iwe ma kpasuo ya ebubo nile nke onye ajọọ-mmadụ ahụ, o degara Nicanor akwụkwọ, na-egosi na iwe ahụ adighị ya mma n'ọgbụgba-ndụ nile, ma nye ya iwu ka o ziga Maccabeus onye mkpọrọ na ngwa ngwa gaa Antiọk.
28 Ma mbẹ ihe a biaruru nuru Nikanoa, o nwere ihere n'onwe-ya nke-uku, o we were nke-uku ka o mebie ihe ahu nile nke ekwere n'ikpé, n'ihi na nwoke ahu enweghi nmehie.

29 Ma n'ihi na ọ dighi ihe ọ bula megide eze, o we le anya mbẹ-ya imezu ihe a site n'usoro iwu.
30 Otu o sila dị, mgbe Maccabeus hụrụ na Nikanor malitere inwe obi iru ala n'ebe ọ nọ, ma na o mesoro ya ihe ike karịa ka ọ na-emebu, ebe ọ matara na omume ọjọọ dị otú ahụ abaghị uru, ọ kpọkọtara ọ dịghị ole na ole n'ime ndị ikom ya, ma wezụga onwe ya. sitere na Nikanoa.
31 Ma onye nke ọzọ ebe ọ matara na ọ bụ iwu Judas kpuchiri ya nke ọma, ọ batara n'ime nnukwu ụlọ nsọ ahụ dị nsọ ma nye ndị nchụàjà ndị na-achụ àjà ha na-emebu iwu ka ha napụta ya nwoke ahụ.
32 Ma mbẹ ha ṅuru iyi na ha agaghi-ama ebe nwoke ahu ọ nāchọ nọ;
33 O we setipu aka-nri-Ya n'iru ulo uku Chineke, ṅu iyi otú a, si, Ọ buru na unu anaputaghm Judas n'agha, M'gātukwasi ulo nsọ a nke Chineke n'ala, kwatue ebe-ichu-àjà ahu; ma wuo ụlọ nsọ mara mma nye Bakọs.
34 Mgbe okwu ndị a gasịrị, ọ pụrụ. Ndi-nchu-àjà we welie aka-ha n'iru elu-igwe, rịọ onye ahu mbẹ nile nke nēdebe mba-ha, si otú a;
35 Gi onwe-gi, Onye-nwe nke ihe nile, Onye nēnweghi ihe ọ bula nādighi ya, ọ di nma na ulo uku nke ebe-obibi-Gi di n'etiti ayi:
36 Ya mere, ubụ a, Onye-nwe nsọ nke idi-nsọ nile, debe ulo a ka ọ ghara idi nsọ mbẹ ebighi-ebi, nke emeworo ka ọ di ọcha n'oge na-adịbeghị anya, ma mechie ọnụ ajọ omume ọ bụla.
37 Ma ewe bora Nicanor otù nwoke Razis, otù onye nime ndi-okenye Jerusalem, onye huru ndi-orù-ya n'anya, na nwoke ezi-kwa-ra ozi ọma nke-uku, onye akpọrọ nna ndi-Ju n'ihi ebere-ya.
38 N'ihi na n'oge gara aga, mgbe ha na ndị mba ọzọ na-akpakọrịtaghị, eboro ya ebubo n'okpukpe ndị Juu, ma jiri nkwuwa okwu tinye aru ya na ndụ ya n'ihe egwu n'ihi okpukpe ndị Juu.
39 Nikano, ebe ọ nāchọ igosi ndi-Ju ikpọ-asì, o we ziga ndi-agha kariri nnù ndikom ise ka ha kuru ya:
40 N'ihi na o chere na o were ya ka o mee ndị Juu ihe ọjọọ.
41 Ugbua mgbe igwe-mmadụ ahụ gaara ewere ụlọ-elu tọwa ahụ, ma jiri ike waba n'ọnụ ụzọ mpụta, ma kwuo na a ga-ebute ọkụ ka ọ gbaa ya, ebe ọ nọ na-adị njikere iwere ya n'akụkụ nile dara n'elu mma agha ya;
42 Na-ahọrọ ka ọ nwụọ n'ike, karịa ịbata n'aka ndị ajọọ mmadụ, ka e mejọọ ya karịa ka o chere na ọ bụ ezi ọmụmụ ya.
43 Ma n'ihi na n'ihi na n'ihi na n'ihi na n'ihi na n'ihi na n'ihi na n'ihi na ìgwè madu ahu nābạ ọsọ n'ọnu-uzọ, o we bạ ọsọ n'obi iru na mbịdi, we tuda onwe-ya n'ala n'etiti ha.
44 Ma ha were ọsọ ọsọ nyeghachi, ma ebe e mere ohere, ọ dara n'etiti ebe ahụ tọgbọrọ chakoo.
45 Otu o sila dị, mgbe ume dị n'ime ya, n'iwe iwe ọkụ, o biliri; na ọ bu ezie na ọbara-ya nāwusi dika ntupu miri, na ntibụ-ya nile di arọ́, ma ọ nābạ ọsọ n'etiti ìgwè madu ahu; na iguzo n'elu nkume di elu;
46 Mgbe ọbara ya lara ugbua, o wepụrụ afọ ya nile, ma were ha n'aka ya abụọ, tụkwasị ha n'elu igwe mmadụ ahụ, ma na-akpọku Onye-nwe nke ndụ na mụọ ka ọ weghachi ya ndị ahụ ọzọ, o si otu a nwụọ.

ISI NKE 15

1 Ma Nikano, mbẹ ọ nuru na Judas na nzukọ-ya nọ n'ebe nile ewusiri ike nke Sameria, o we kpebie itiyekwasi ha n'ubọchi-izu-ike.
2 Otú ọ di, ndi-Ju ndi achupuru iso Ya je, si, Ebibila ajọ omume di otú a, kama nyenu ubọchi ahu nsọpuru, nke onye nāhu ihe nile, were nsọpuru n'idi-nsọ kari ubọchi nile.
3 Mbẹ ahu onye ahu jọbụru onwe-ya nēnweghi obi-ebere we chọ, ma ọ buru na Onye-nwe-ayi di n'elu-igwe, onye nyere iwu ka edebe ubọchi-izu-ike.
4 Ma mbẹ ha siri, Onye-nwe di ndu di kwa n'elu-igwe, Onye di ike, Onye nyere iwu ka edebe ubọchi nke-asa;
5 Nke-ọzọ we si, Mu onwem bu kwa dike n'uwa, ọ bu kwa mu onwem nēnye iwu ibu ihe-agha, na ije ozi eze. Ma o nwetara na o meghị ihe ọjọọ ya.
6 N'ihi ya, Nikanor ji nganga na mpako chọsie ike guzobe ihe ncheta nke mmeri o meriri Judas na ndị ya na ha so.
7 Ma Maccabeus nwere obi ike na Onye-nwe ga-enyere ya aka.
8 Ya mere ọ gbara ndị ya ume ka ha ghara ịtụ egwu ọbịbịa nke mba dị iche iche megide ha, kama ka ha cheta enyemaka nke n'oge mbụ ha nataworo site n'elu-igwe, ma ugbua ịtụ anya mmeri na enyemaka, nke ga-abịakwute ha site n'aka Onye Pụrụ Ime Ihe Nile.
9 O we si n'iwu na ndi-amuma kasi ha obi, na n'itinye ha n'obi n'agha nile nke ha meriri na mbu, O we me ka ha ṅuria ọṅu kari.
10 Ma mbẹ Ọ kpalisiri obi-ha, O nye-kwa-ra ha iwu-ha, nēgosi ha okwu-ugha nile nke mba nile, na ntipia nke iṅu-iyi nile.
11 O we kekọta onwe-ya n'otù n'otù n'otù n'otù, ọ bughi kwa ọta na ube, dika n'okwu di nma di kwa nma: ma ọzọ, ọ kọrọ ha nrọ kwesiri ikwere, dika agāsi na ọ bu n'ezie, nke mere ya. ọ bughị ihe ntà ka ha ṅuria ọṅu.
12 Ma nke a bụ ọ́hụ́ ya: na Ọnaịas, onye bụụrụ onye isi nchụ-aja, onye ezi omume na nwoke dị mma, onye na-asọpụrụ n'okwu ọnụ, onye dị nwayọọ n'ọnọdụ, kwuokwa nke ọma, na-egosipụtakwa site n'otu nwata n'ụzọ nile nke ịdị-mma, welie aka ya elu. kpere ekpere maka aru nile nke ndi-Ju.
13 Nke a mere, n'otu aka ahụ, e gosiri otu nwoke nke nwere isi awọ́, ma nwee ebube nke ukwuu, bụ́ onye nwere ebube magburu onwe ya na ebube.
14 Onias we za, si, Onye a bu onye nāhu umu-nna n'anya, onye nēkpere ekpere ri nne bayere ndi-ayi, na bayere obodo nsọ ahu, bú Jeremaia, bú onye-amuma nke Chineke.
15 Jeremaia we setipu aka-nri-ya nye Judas mma-agha ọla-edo, n'inye ya okwu otú a;
16 Were mma-agha di nsọ a, bú onyinye-inata-iru-ọma sitere n'aka Chineke, nke i gēji were tibụe ndi nākpabụ ha.
17 Ya mere, ebe anākasi ha obi nke-ọma site n'okwu nile nke Judas, nke di nma nke-uku, na ike ime ka ha di

ike, na ime ka obi umu-okoroọbia di ike, ha we kpebi na ha agaghi-ama ulo-ikwū-ha, kama were obi-ike dọkwasi ha; n'ihi na obodo ahu na ebe nsọ na ulo uku Chineke nọ n'ihe-egwu.
18 N'ihi na lekọta ha anya bayere ndinyom-ha, na umu-ntakiri-ha, na umu-nne-ha, na umu-nna-ha, di kwa n'aka-ha: ma egwu kachasi uku di kwa n'ebe ulo nsọ di nsọ.
19 Ọzọ, ndi nọ n'obodo ahu eleghi anya nke-uku, n'ihi na nkpabụ di n'ọbụbạ-aghara di iche iche.
20 Ma ubụ a, mbe madu nile nēle anya ihe kwesiri idi-nnwale, ma ndi-iro biaworo nso, ma ndi-agha doziworo n'usoro, na anu-ọhia nile nke kwesiri ntukwasi-obi, na ndi-inyinya nēji nkù;
21 Maccabeus ebe ọ hụrụ ọbịbịa nke igwe mmadụ ahụ, na nkwadebe dị iche iche nke ihe agha, na ịdị-ọkụ nke anụ ọhịa nile, o setịpụụrụ aka ya nile n'elu-igwe, ma kpọkue Onye-nwe nke na-arụ ọrụ ebube, ebe ọ matara na mmeri adịghị esite n'aka, kama ọbụna dịka o siri abịa. ọ di nma n'anya-Ya, Ọ nēnye ndi kwesiri ya;
22 Ya mere n'ekpere-ya o siri otú a; Jehova, Gi onwe-gi zitere mọ-ozi-Gi n'oge Hezekaia, bú eze Judia, we bụe ọmuma-ulo-ikwū Senakerib, ọgu nnù iri-na-asa na nnù ise;
23 Ya mere ugbua kwa, Onye-nwe nke elu-igwe, ziga ezi mụọ-ozi n'iru anyị n'ihi egwu na ịtụ egwu ha;
24 Ma site n'ike nke ogwe-aka-Gi ka ewere ujọ tibụe ha, bú ndi nābia imegide ndi nsọ Gi ikwulu Chineke. O wee kwubie otu a.
25 Mgbe ahụ, Nikano na ndị ya na ha so chiri opi na abụ+ pụta.
26 Ma Judas na ndị òtù ya zutere ndị iro ha site n'ịkpọ òkù na ekpere.
27 Ha we were aka-ha nēbu agha, were kwa obi-ha nēkpere Chineke, bụe ihe nābughi ihe nādighi orú nnù ndikom uzọ atọ na nnù ise: n'ihi na n'iru Chineke ka ha nwere obi-utọ nke-uku.
28 Ma mgbe agha ahụ gwụsịrị, na-eji ọṅụ lata ọzọ, ha matara na Nikano nọ na-anwụ n'ihe-agha ya.
29 Ha we tie oké nkpu na nkpọtu, nēto Onye puru ime ihe nile n'asusu nke aka ha.
30 Judas, onye bu kwa onye-isi-nchikọta nke umu-obodo ma n'aru ma n'uche, onye nāhu kwa ndi-obodo-ya n'anya n'ubọchi-ya nile, we nye iwu ka ebipu isi Nikano na aka-ya n'ubu-ya, me ka ha bia na Jerusalem. .
31 O we nọ n'ebe ahu, kpọkọta ndi mba-ya, guzo ndi-nchu-àjà n'iru ebe-ichu-àjà, o we ziga kpọ ndi-ulo-elu;
32 O we me ka ha hu isi nke Nikanoa, na aka nke onye nkwulu ahu, nke o wereworo npako setipu imegide ulo nsọ nke Onye puru ime ihe nile.
33 Ma mgbe o bepụsịrị ire nke Nikano ahụ na-adịghị asọpụrụ Chineke, o nyere iwu ka ha nye ya n'ụdị iberibe nile nye anụ ufe, ma kwụba ụgwọ-ọrụ nke ara ya n'iru temple.
34 Ya mere, onye ọ bula toro n'ebe elu-igwe di, bú Onye-nwe ebube, si, Ngọzi nādiri onye nēdebe ọnọdu-ya ka ọ ghara idi nsọ.
35 Ọ kwuba-kwa-ra isi Nicanor n'elu ụlọ-elu tọwa ahụ, ihe ịrịba ama pụtara ìhè na nke pụtara ìhè nye enyemaka nile nke Onye-nwe.
36 Ma ha nye-kwa-ra madu nile n'iwu ka ọ ghara ikwe ka ubọchi ahu gabiga ma-ọbughi ememe, kama ime ememe ubọchi nke-iri-na-atọ nke ọnwa nke-iri-na-abua, nke anākpọ Ada n'asusu Siria, ubọchi di n'iru ubọchi Mardokiọs.
37 Otú a ka ọ gēso Nikanoa: ma site n'ubọchi ahu ndi-Hibru nwere obodo ahu n'aka-ha. Ma ebe a ka m ga-eme ka njedebe.
38 Ma ọ buru na emewom nke-ọma, na dika o kwesiri akukọ ahu, ọ bu ihe ahu ka m'chọworo: ma ọ buru na di nwayo na ezi-okwu, ọ bu ihe ahu ka m'puru iru.
39 N'ihi na dika ọ jọrọ njọ n'iṅu manya-vine ma-ọbu miri nání ya; Dika manya-vine agwara ya na miri nātọ utọ, ọ nātọ kwa utọ nke-uku: otú a ka okwu anuchara anu ọma nātọ nti ndi nāgu akukọ nātọ utọ. Ma ebe a ga-abụ ọgwụgwụ.